

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Sanctuarium Crucis Et Patientiae Crucifixorum Et Cruciferorum

Bivero, Pedro de

Antverpiæ, M.DC.XXXIV.

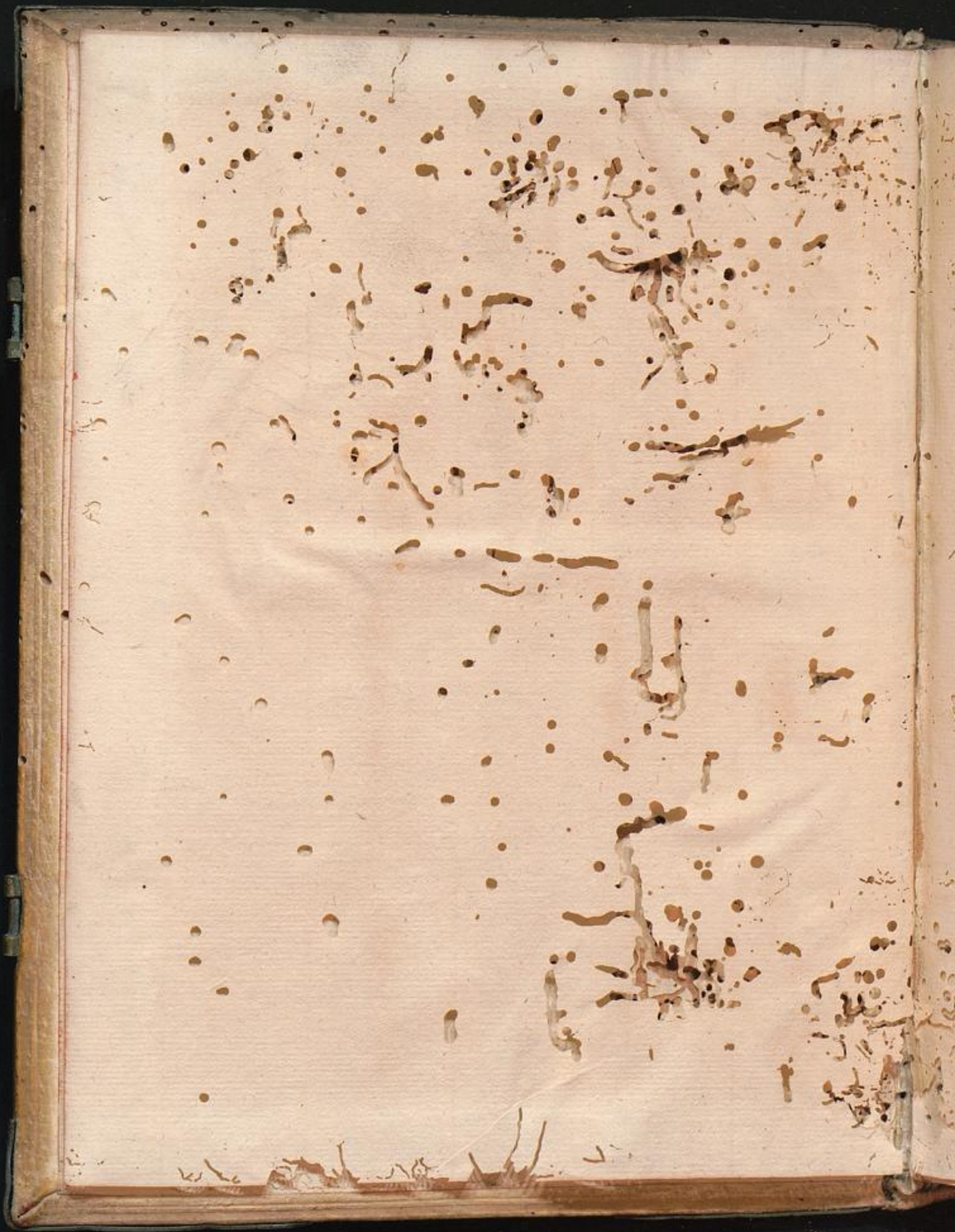
[urn:nbn:de:hbz:466:1-47616](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47616)

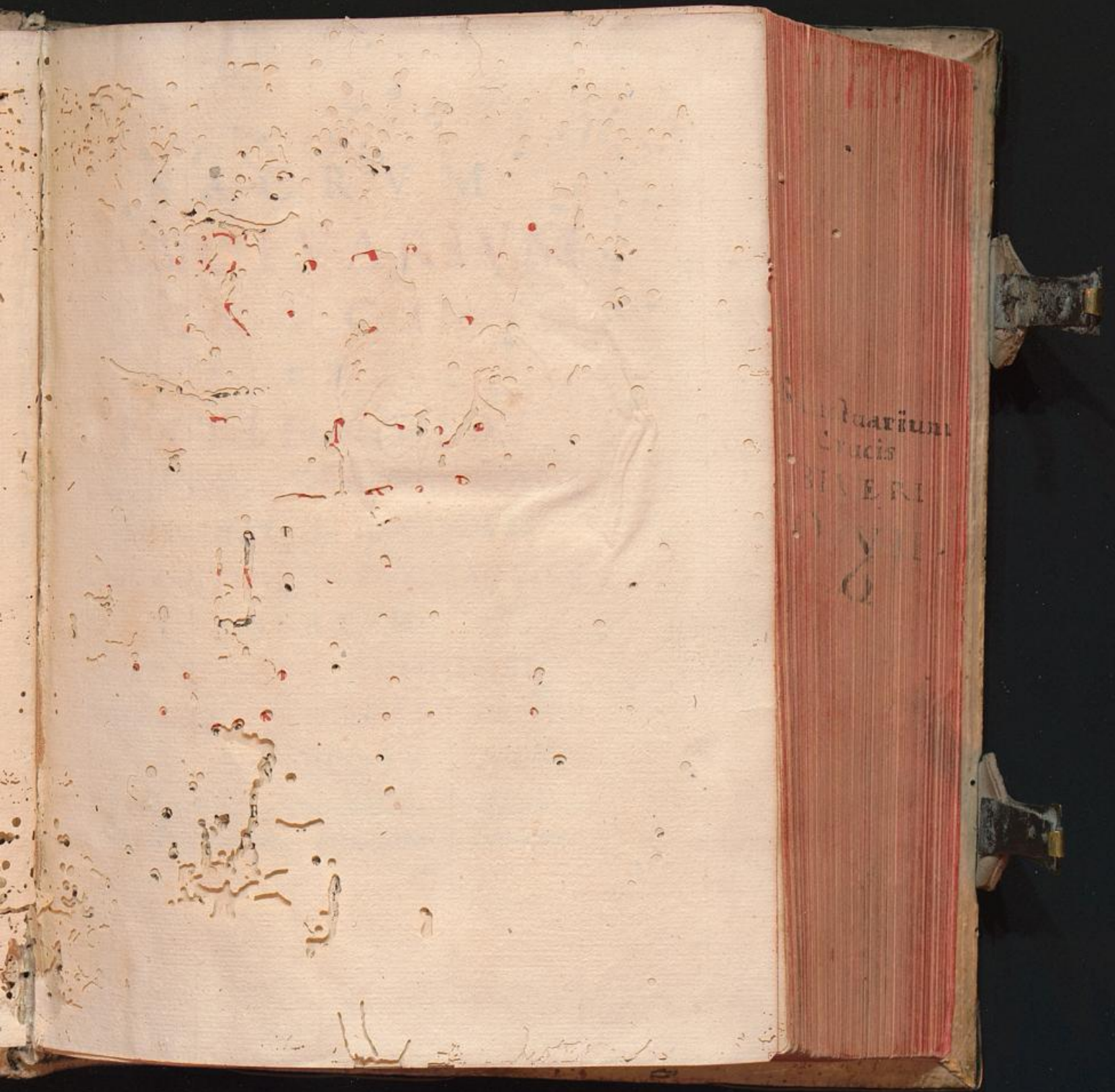

Th. 1807.

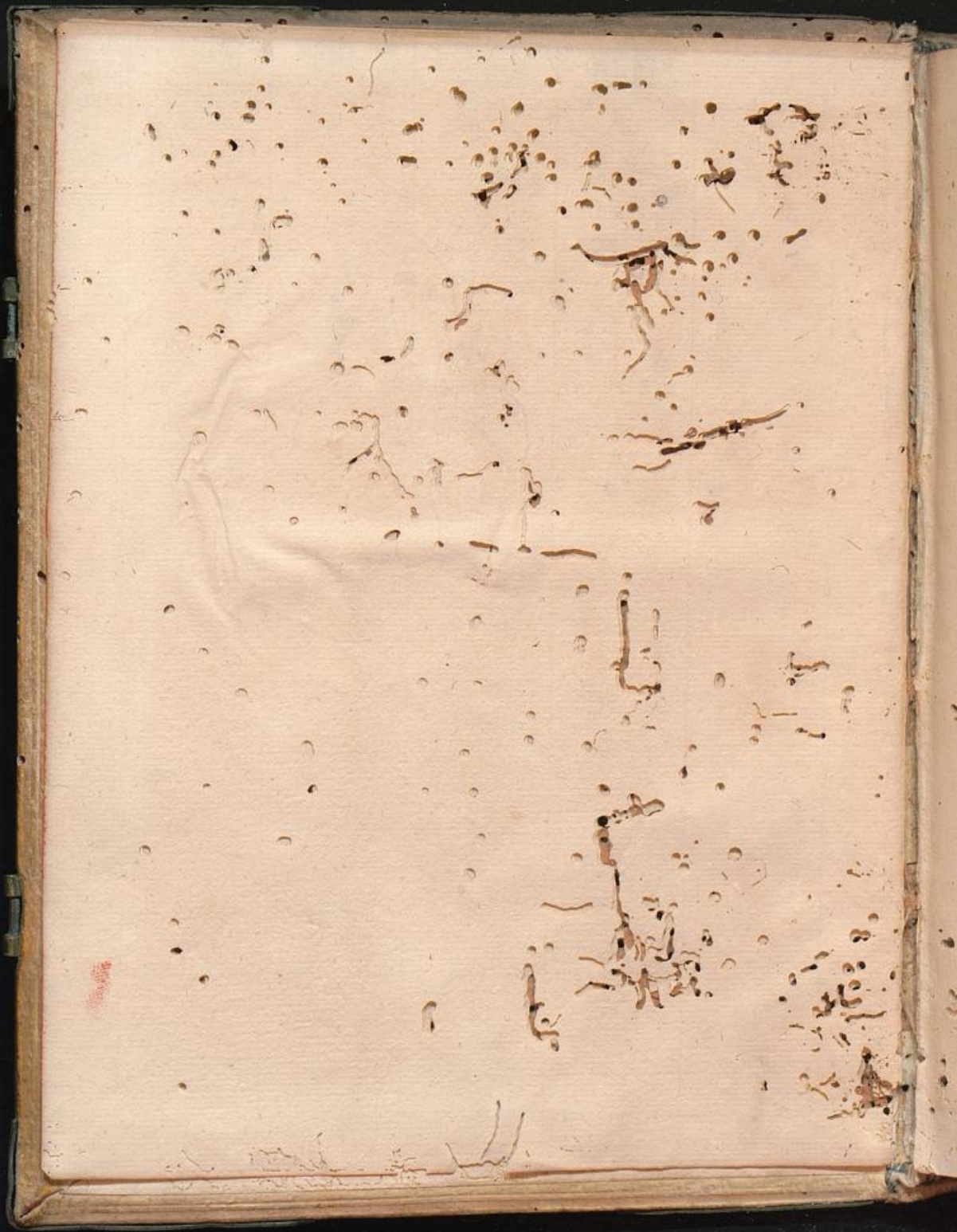

Quartum
Lucis
SINERI
8

...uarium
...ucis
...E. NI
...
...

SACRVM
SANCTVARIVM
CRVCIS

ET

PATIENTIÆ

CRVCIFIXORVM ET CRVCIFERORVM,

EMBLEMATICIS IMAGINIBVS

LABORANTIVM ET ÆGROTANTIVM

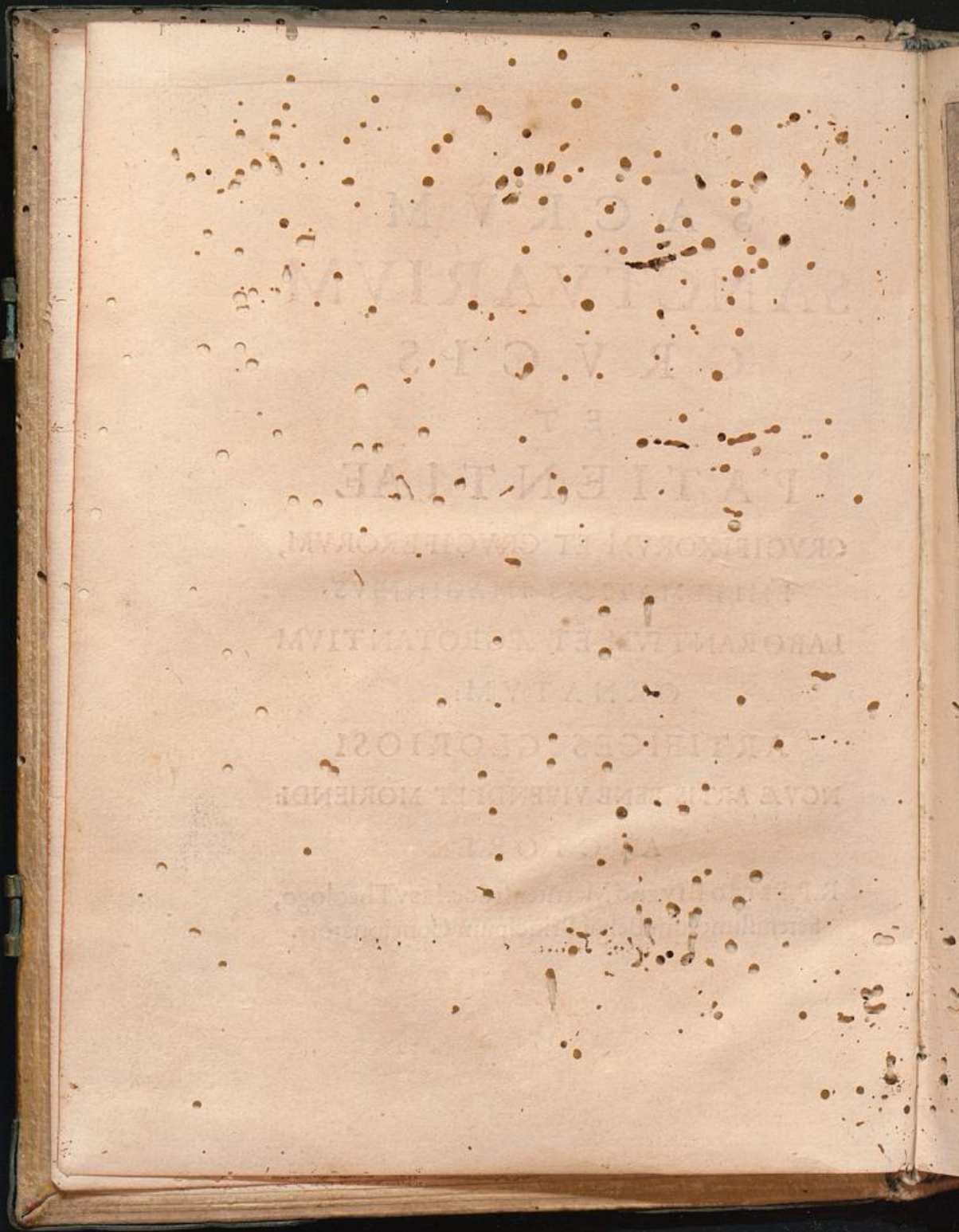
ORNATVM:

ARTIFICES GLORIOSI

NOVÆ ARTIS BENE VIVENDI ET MORIENDI:

AUCTORE

R.P. PETRO BIVERO Matritensi Soc. IESV Theologo,
Serenissimo tum Belgij Principum Concionatore.

ANTVERPIÆ, EX OFFICINA PLANTINIANA BALTHASARIS MORETI. M.DC. XXXIV.
CVM PRIVILEGIIS CAESAREO ET REGIO.

SERENISSIMO
PRINCIPI
FERDINANDO
S. R. E. CARDINALI
HISPANIARVM
INFANTI

IN SACRO ORATORIO
Immaculatæ MARIE, &
animæ creatæ, & innouatæ
arte & artificio Baptismatis,
Pœnitentiæ, & Eucharistiæ,
Serenissimis Belgarum & Burgundionum
Principibus, aũunculis & prædecessoribus
vestris, FERDINANDE PRINCEPS, pro
mei famulatus debito, & humilitatis meæ
officio, solemniter parentaui. Sub æterna
& gloriosa Archiducum tantorum memo-

ria SACRVM ORATORIVM patuit: & in
eo varia effigies & imagines apparuerunt,
sacra Emblemata nouæ Artis benè viuendi
& moriendi; cuius ope & operâ defôr-
mata anima reformabatur & recudeba-
tur. Verùm enimuerò cùm omnis inge-
nua ars nobiles & illústres artifices amet
& habeat; ars inclyta benè viuendi & mo-
riendi gloriosos professores planè est asse-
cuta. Hanc artem aggredienti occurrit Sa-
piens, & suggerit: *Fili accedens ad seruitu-*
tem Dei, sta in iustitia & timore, & prapa-
ra animam tuam ad tentationem. occurrit,
& præuenit omnes Paulus: *Omnes qui piè*
uivere uolunt in CHRISTO IESV, per-
secutionem patientur. Ergo cultores omnes
summæ artis benè viuendi & moriendi,
in regula Crucis; & in circino Laboris at-
que Constantiæ absoluent & perficient
opus suum, similes glorioso Regi, qui in-
strumento Crucis vsus, primus ac prima-
rius Artifex secundum rationem circini
viuens

uiuens & moriens, mysterium redemptionis peregit; & cum opus suum concluderet, afferatis: *Consummatum est.*

Ioan. 19.
30.

Consummatus in ligno, & per lignum, summus Artifex Crucifixus, Crucifixos sibi similes in formâ vitæ ac mortis suæ secum pariter euexit, & in cælum inuexit: quos profert & offert SACRVM SANCTVARIVM Crucis & Patientiæ Crucifixorum & Cruciferorum, Emblematicis imaginibus laborantium & egrotantium ornatum. Gloriosi Artifices omnes, & omnes coronati & laureati, porrectis in cælum manibus optatum vestrum aduentum, SERENISSIME FERDINANDÈ, precantes, pro lato introitu omnia felicia & fausta optant ac pollicentur. Conuolant omnes Crucifixi expansis brachiis in regales vestros amplexus, & auium instar expandentium alas suas in aëre sublimes pendent, se ostentant & præsentant; vt, bonis auibus, in Belgium, à Belgis obsequio vestro sacra-

tis

uarium
crucis
SACRVM
SANCTVARIVM
8

is expectatus & expetitus, feliciter ingre-
diaris. Omnes & singuli Crucifixi, quo-
rum icones in hoc SACRO SANCTVA-
RIO ostenduntur, non tam vocibus quàm
Crucibus attestantur, & mōnent. *In hoc
signo vinces.*

Vinces, FERDINANDE, vinces tanto
monitus oraculo, quod olim Constanti-
no Magno gloriosissimas victorias præ-
nuntiavit, & quas ipse virtute sanctæ Cru-
cis comparavit. Nec quidem sine labore
victoria: quæ causa fuit, ut Constantinus
Imperiale Crucis vexillum, acceptum di-
vino oraculo, *Labarum* esse & vocari in
castris decreverit; sanxeritque, ut hoc ip-
sum à militantibus omnibus instar SACRI
SANCTVARIUM haberetur & coleretur.
Hoc ipsum in castris Regis & *Labarum*
fit & SANCTVARIUM CRUCIS, ET
PATIENTIÆ; quæ virtus, sicut & Crux,
aulica est, & militaris.

Vixit in aula, & obiit secundum lauda-
bilem

bilem artem vitæ & mortis, dum Catholi-
ci Reges auus & pater. V. CELSITVDI-
NIS dominarentur, MARCHIONISSA
DE CAMARASSA, Comitum Ducis amita,
insignis Heroïna; quam *magnum Heroem*
Hispanus Salomon, vester auus, appella-
bat. Hæc inclyta matrona, cum esset in
Regia Curia plurima pia & magnifica fa-
tis templa, optabat vt nouum conderetur
SANCTVARIVM quod DIVINÆ PA-
TIENTIÆ consecraretur. Laudabile vo-
tum; & pro voto SACRVM VIRTVTI
PATIENTIÆ hoc SANCTVARIVM esto,
quod sub Regio nomine, protectione ac
patrocinio REGIÆ V. CELSITVDINIS,
conditur & editur.

Nec solùm auilica; sed etiam militaris
Patientia est; cuius nuda species, vacua &
inanis ymbra, de hostibus triumphare no-
uit. & quidem Romæ triumphauit, quem
admodum lib. I. Machab. cap. 8. comme-
moratur: *Et audiuit Isdas nomen Romano-*

**

rum,

rum; quia sunt potentes viribus, & acquiescunt ad omnia quæ postulantur ab eis: & quicumque accesserunt ad eos, statuerunt cum eis amicitias, & quia sunt potentes viribus. Et audierunt praelia eorum, & virtutes bonas, quas fecerunt in Galatia, quia obtinuerunt eas, & duxerunt sub tributum: & quanta fecerunt in regione Hispania, & quod in potestatem redegerunt metalla argenti & auri, quæ illic sunt, & possederunt omnem locum consilio suo & patientia. Quod si figurata & adumbrata Patientia bellica magnanimos Romanos fecit, & constituit in Hispania triumphatores; faxit Deus, ut vera Patientia Christiana, quæ hactenus pro Hispania, fœdis & aris Belgicis, contra hostes pænè innumeros militauit, sub Regio nomine vestro, CATHOLICÆ FERDINANDÆ, bella, Deo adiutore, conficiat, victrix & triumphatrix perficiat. Patientia autem opus perfectum habet. Habuit enim perfectum opus in castris & praeliis contra Mauros

ros

Iac. 1, 4.

ros patientia sancti FERDINANDI vestri
progenitoris gloriosi; cui solemne symbo-
lum fuit, *Domineus mihi adiutor*: eodem quo-
que adiutore nuper in castris & armis ad
Nortlingam in Germania victricibus, mo-
re maiorum, qui *possederunt omnem locum*
consilio suo & patientia, habuisti & possedi-
sti, ac deuictis copiis hostilibus, victor &
triumphator in Belgium tuum ingrederis.
Quod si, moribus antiquis, nouæ portæ
victoribus aperiebantur, patefactæ sunt
V.CELSI TUDINI in Germania, & etiam
in Belgio: vbi cælesti tractus præfagio, &
diuino afflatu tactus magnanimus Heros
Marchio Aytonæ, qui rem hæctenus resti-
tuit, feliciter per clausum omnino Mosam
gloriosos aditus patèfecit, dum insulam
sancti Stephani, Castrum Luthense, & Ar-
gentauum ad Nauaiam oppugnauit & ex-
pugnauit. Magna pro meritis oppugnato-
ris & expugnatoris gloria, glorioso trium-
phatori fores obseratas referasse.

** 2

Per

Per nouas igitur portas solemnem agens
triumphum ingredi. FERDINANDE
PRINCEPS, æmulus GLOBIOSI RE-
GIS CRUCIFIXORVM & CRUCIFE-
RORVM, qui *exiit vincens ut vinceret.*
victor ex Germania egredere, & tuum
ingredere Belgium; nouarum theatrum
Pl. 44, 5. maximum victoriarum: *intende, prospere
procede, & regna.*

*Angele Dei
Custodi, Illumina, et Regge.*

L V M E N SACRI SANCTVARIII.

Sacra vox SANCTVARIII, quæ satis frequens in Oraculis diuinis, in vsu etiam est Scriptoribus Latinis, atque in primis Plinio lib. 23. Hist. cap. 8. In Sanctuariis, inquit, Mithridatis maximi Regis deuicti Cn. Pompeius inuenit in peculiari commentario ipsius manu compositionem antidoti. Quod nunc datur CRVCIS ET PATIENTIAE SANCTVARIVM, non deuicti, sed victoris est Regis.

Tripartitum hoc SANCTVARIVM est, cuius prima

** 3

pars

pars Regem gloriosum Crucifixum, & Crucifixos Princes, Apostolos, Episcopos, & Abbates in effigie representat. Pars secunda alios inferioris gradus affixos Cruci demonstrat. Pars tertia Crucifixas ostendit feminas, quas omnes Regina gloriosa praeit.

Quales Crucifixi, tales & Cruciferi laborantes & egrotantes: quorum lectus doloris omnimodam sympathiam cum Dominica Cruce habet; quam seruant cum ipso Domino Crucifixo martyres Cruci affixi.

Cruce tam Crucifixorum, quam Cruciferorum, instrumentum est artis bene viuendi & moriendi, quae in sacro descripta fuit ORATORIO. Hoc instrumentum innatam sibi virtutem deriuatam à Patientia habet, eleuatam verò à sacrosancta Eucharistia. Hoc instrumento artifices caelestes utuntur, vt sibi coronam parent; & parant dum laborant & egrotant. Honor quippe dicitur artem bene viuendi & moriendi: & hic honor singulis laborantibus & egrotantibus proponitur in SANCTUARIO. & ad singulas imagines extrema morientium Sanctorum verba citantur, vt illa tamquam oracula in lecto doloris colant, ac meditentur: praesertim septem vltima CHRISTI verba, quae laureata & coronata Patientia ad regulam certam reducet Iacob. 1. 4. in fine & Appendice SANCTIARI; in quo Patientia opus perfectum habet.

Hoc munus Angelo Custodi incumbit; vt non solum ad ORATORIVM Baptismi, Pœnitentiae & Eucharistiae animas

mas fideles ducat, sed etiam deducat ad SANCTVARIUM.
Angelus enim ille, sub cuius custodia & cura populus He-
braeorum erat, & quo ductus est per Rubrum mare, &
desertum, sua presentia & lumine illustrabat SANCTVA-
RIVM, quod filij Israël intrabant, & in eodem summum
Deum adorabant. Eapropter idem ipse custos Angelus, qui
fuit in ORATORIO ductor, dux quoque nunc est in
SANCTVARIO; cuius tres partes tripartito su. lumine
ostendit, & declarat ingredienti, occurritque iam dicenti:
Angele Dei, qui custos es mei, me tibi commif-
sum pietate superna, custodi, illumina, rege & gu-
berna. Amen.

Angelus Custos phosphorus est SANCTVARIUM, in cu-
ius sacro limine praemittenda est nostra confessio, eadem
omnino cum illa quam Tertullianus in exordio sui libri de
Patientia in verba sequentia praemisit:

Confiteor ad Dominum Deum, satis temerè me,
si non etiam impudenter, de patientia componere
ausum, cui praestandae idoneus omnino non sum, ut
homo nullius boni; quando oporteat, demonstra-
tionem & commendationem alicuius rei adortos,
ipsum prius in administratione eius deprehendi, &
constantiam commonendi propriae conuersationis
auctoritate dirigere, ne dicta factis deficientibus
erubescant. Atque utinam erubescere istud reme-
dium ferat, uti pudor non exhibendi, quod aliis
fug-

suggestum inuis, exhibendi fiat magisterium: nisi quod bonorum quorundam, sicuti & malorum, intolerabilis magnitudo est, ut ad capiendam & præstandam ea, sola gratia diuinæ inspirationis operetur. Nam quod maximè bonum, id maximè penes Deum; nec aliud id, quàm qui possidet, dispensat, ut cuique dignatur. Itaque velut solatium erit disputare super eo quod frui non datur, vice languentium, qui cum vacent à sanitate, de bonis eius tacere non norunt. Ita miserrimus ego, semper æger caloribus impatientiæ, quam non obtineo patientiæ sanitatem, & suspirem, & inuocem, & perorem necesse est, cum recordor, & in meæ imbecillitatis contemplatione digero, bonam fidei valetudinem, & Dominicæ disciplinæ sanitatem, non facile cuiquam, nisi patientia affideat, prouenire.

Post hæc pinxit Tertullianus Patientiam, quam nos typis excudimus, & exprimimus per varias Crucifixorum imagines in gratiam laborantium & egrotantium: Et quidem sectantes exemplum simul & documentum S. CAROLI BORROMÆI, qui sacris propositis imaginibus laborantes esse iuuandos censuit: Et ipse agros his iuuabat; monebatque Sacerdotes; ut ostensis sanctis iconibus languentes & morientes excitarent. Hæc SACRI SANCTVARIÏ praxis, hic piarum eius imaginum vsus, & cultus esto.

SYM-

*Lectus doloris et mortis iustorum,
secundum mensuram Crucis.*

SYMPATHIA
CRUCIS ET LECTULI
PASSIONIS ET ÆGRITVDINIS.

Um sacra Crucifixorum imagines, quæ in SA-
CRO hoc SANCTUARIO proferuntur, Em-
blematicæ omnes sint ; indices status laboran-
tium & aegrotantium ; qui lecto doloris affi-
xi variis morbis auexantur & affliantur, præmonendi
sunt infirmi, quanta sit inter Crucem & lectulum mate-
ria, formæ, & finis paritas & similitudo.

Ex

Eadem
materia
Crucis &
lecti.

Ex eadem ligni materia *Cruce* & *lectus* fabriunt.
Contempserant hanc materiam, in quos grauius inuehitur
Amos cap. 6. Væ qui opulenti estis in Sion, & Qui
separati estis in diem malum: & appropinquatis so-
lio iniquitatis. Qui dormitis in lectis eburneis, &
lasciuitis in stratis vestris. Præstat in lecto legeo iacere:
ut, quoties in eo iaces, memineris primi lapsus, quem in
primo ligno fecisti; & simul *Crucis* Dominice, per quam in
ligno redemptionem inuenisti.

Eadem
forma.

Cruce & *lectulus* in eadem forma conueniunt. *Cruce* ita
construitur & componitur, ut, quisquis inheret *Cruci*, ca-
put erigat, corpus deprimat, extendat manus & brachia,
pedes colligat. Quotusquisque in lecto cubat, ad hanc for-
mam se componit; eleuat in altum caput, dimittit corpus,
explicat manus & brachia, pedes coniungit & copulat.
Cum S. Patriarcha Jacob in lecto suo moreretur, scriptum
de eo legimus Genes. 49. Collegit pedes suos super lectu-
lum, & obiit: appositusque est ad populum suum.
Hic idem ipse est, qui Genes. 47. vicinus iam morti, mortis
& vite Dominum veneratus in lecto est: Adorauit Israël
Deum, conuersus ad lectuli caput. Qualis hæc adora-
tio fuerit, scribit & describit Apostolus cap. II. ad Hebræos.
Fide Iacob, moriens, singulos filiorum Joseph bene-
dixit, & adorauit fastigium virgæ eius. Adorauit *Cru-*
cifixum lecto affixus, ad formam eius compositus dum ex-
tremè laboraret; & instar cælestis auis quæ pedes contra-
hit,

hit, vt se sustollat in altum, collegit pedes suos super lectulum, & obiit, appositusq; est ad populum suum.

Cruce & lectus in eundem finem, in eundem scopum ^{Idem finis.} collinatur. Hic lectuli finis est, vt cubantem in se hominum, somno ac quiete fruente, admittat & excipiat. Hic idem scopus sacratissima Crucis est. Rogat Ecclesia CHRISTVM: Indica mihi, quem diligit anima mea, vbi pascas, ^{Can. 1, 6.} vbi cubes in meridie. Tunc temporis CHRISTVS cubitum in Crucem iuit; & in Crucis lecto dormiuit. Ego, ^{Psal. 3, 6.} inquit, dormiui, & soporatus sum. Somnum cepit & quietem, cum dixerit adhuc ipse: In pace in idipsum ^{Psal. 4, 9.} dormiam & requiescam.

Quod si Crux & re & nomine cruciatum & tormentum ^{Eadem poena.} secum praefert; ne hoc ipsum desit lecto, positus in eo ager affligitur & torquetur. Huc pertinet quod asserit agrotus Jobus: Si dixerit: Confolabitur me lectulus ^{Iob 7, 23.} meus, & releuabor loquens mecum in strato meo; terrebis me per somnia, & per visiones horrore concuties. Adde commentarium Ambrosij cap. 2. de Interpellatione Job. Quid arumnosius, cum ipse lectus communem ad quietem datus, graue vulnus infligat? Tunc enim solemus, quod fecimus, recordari, & factorum stimulis compungitur interior conscientia. vnde & Scriptura ait: Quae dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini. Remedium quidem dedit, sed tamen conscientiam vulnerauit.

Consti-

Constitutus in lectulo suo David vulneratum se sentiebat & gemitus: *Labo aui*, inquit, in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo. Considerandum hunc lectulum laboranti & agrotanti proponit Chrysostomus Orat. 1. de Lazaro: En ostendo tibi lectum beati David. Qualis igitur erat ille? Non argento & auro, sed vndique lacrymis & confusione exornatus. Hæc ipse fatetur de se loquens: Lauabo per singulas noctes lectum meum.

En ostendo tibi, noue David, lectum doloris, & simul honoris, secundum mensuram Crucis; ut cognoscas quanta sit paritas & equalitas inter Crucem passionis & lectulum aegritudinum, quæ spinarum instar pungunt. dicitque propterea Rex: Conuersus sum in ærumna mea, dum configitur spina. Ex acutissimis spinis fabricata est CHRISTI corona, & ex acutissimis morbis fabricatur gloriosum diadema infirmorum. Qui certat in agone, non coronatur, nisi legitimè certauerit. Certa in Cruce, certa in lecto, cum Crucifixo & Crucifixis; quorum Emblematicæ imagines conditionis status tui & simul officij monebunt, & ostendent eam esse virtutem mirandam patientiæ, quam agens de eruditione Principum, describit S. Thomas: Patientia, inquit, malis omnibus dominatur, omnia seruiunt ei, etiã mors ipsa.

EM-

S. A. C. R. I.
S. A. N. C. T. V. A. R. I. I.
C. R. V. C. I. S.

E. T.

P. A. T. I. E. N. T. I. A. E.

P. A. R. S. P. R. I. M. A.

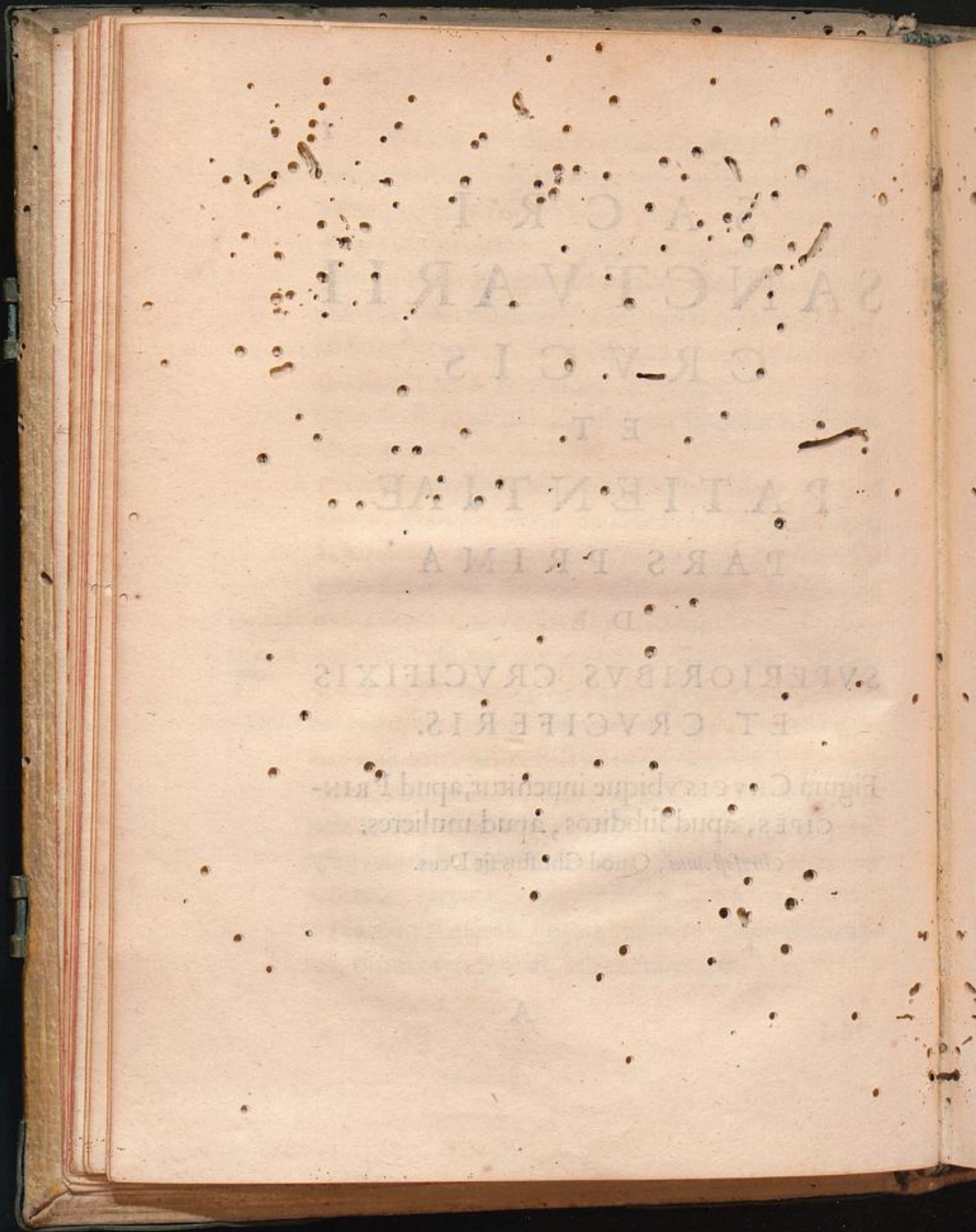
D. E.

S. V. P. E. R. I. O. R. I. B. V. S. C. R. V. C. I. F. I. X. I. S.
E. T. C. R. V. C. I. F. E. R. I. S.

Figura C. R. V. C. I. S. v. b. i. q. u. e. i. n. u. e. n. i. t. u. r. , a. p. u. d. P. R. I. N. C. I. P. E. S. , a. p. u. d. S. u. b. d. i. t. o. s. , a. p. u. d. m. u. l. i. e. r. e. s. ,

Chrysoſtomus , Q. u. o. d. C. h. r. i. ſ. t. u. s. ſ. i. c. D. e. u. s.

A

72

SACRI SANCTUARIJ
 CRUCIS ET PATIENTIÆ
 EMBLEMATICA IMAGO I.
 GLORIOSI REGIS CRUCIFIXI
 EXPLICATA.

PRIMA & primaria effigies Sanctua-
 rij Crucis & Patientiæ crucifixum
 CHRISTVM exhibet, qui, immi-
 nente iam passione, dum oraret, de-
 claravit velle se propter obsequium
 & obedientiam immolari. Quid

*Rex et
 Artifex
 gloriosus
 diuina obe-
 dientia.
 Matth. 27,
 33.
 Marc. 15,
 21.
 Luc. 23, 26.
 Ioan. 19,
 17.
 Luc. 22, 42.*

aliud nisi obedientiam eius oratio sonabat? *Pater,*
inquit, si vis, transfer calicem istum à me: Verumtamen
non mea voluntas, sed tua fiat. Cessit ex voto mors; de-
 cessit ex obedientiâ. *Humiliauit semetipsum factus obe-*
diens usque ad mortem, mortem autem Crucis. Glorio-
 sus diuinæ obedientiæ Artifex, in cuius elogium
 & vaticinium dixit & prædixit *Isaias: Radix Jesse,*
qui stat in signum populorum. Victor in Cruce stat de
 prima inobediencia triumphans.

*Hoc opus nostræ salutis ordo depoposcerat,
 Ut medelam ferret inde, hostis vnde læserat.*

Cruce

CRUX CHRISTI, CRUX obedientia.

*Crux obedi-
entis in-
strumen-
tum bene ob-
uendi.
Luc. 9, 23.*

PRAEIT gloriosus Rex, qui & dicit de se: *Si quis
vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat
Crucem suam quotidie, & sequatur me.*

Mysterium magnum hoc est, quod cum glorio-
sus Rex suam Crucem baiularet, Simon Cyrenaeus
adiutor fidus accesserit. Nomen *Simonis* significat
obedientem; & obediens associatus adunatusque cum
Hebr. 5, 8. Christo unam & eandem Crucem gestat. Et quidem
cum esset Filius Dei, didicit ex iis quae passus est, obedi-
entiam: & consummatus, factus est omnibus obtemperantibus
sibi, causa salutis aeternae. Gloriabatur in excelsa Cruce
Paulus imitator Regis gloriosi: de quo Cyrillus li-
bro 11. in Ioannem cap. 23. *Initabatur Christum Pau-
lus, non in quantum est Creator Dominus rerum omnium
(impossibile namque est homini, & omni creatura, quid-
quam ex nihilo producere) sed in quantum mirabilem vi-
uendi illius disciplinam tamquam exemplar (ut homini pos-
sibile atque fas est) in seipso transpungebat.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

CRUX CHRISTI, CRUX aegrotantis.

*Instrumen-
tum artis
bene mo-
riendi.*

CHRISTVS in lecto Crucis iacens, ex manda-
to aeterni Patris infirmum hominem egit.
*Quemadmodum per lignum noster casus fuerat excogita-
tus;*

DE CHRISTO REGE CRUCIFIXORVM.

tus; sic per lignum à casu reuocatis caelestia bona accipimus
cum ipsius quasi egritudinis initium propter nos in seipsum
Christi lustrauerit. Ita Cyrillus lib. 12. in Ioannem
cap. 29. Ille æger, pauper & egenus est, quem Da-
uid ex placito Dei decumbenti agro contemplan-
dum proponit: *Beatus qui intelligit super egenum & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Dominus conseruet eum, & uiuificet eum, & beatum faciat eum, & non tradat eum in animam inimicorum eius. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius: uniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius.* Ad huius hominis pauperis, & gloriosi Regis speculum, componebat se iacens in doloris lecto Augustinus, cum Epist. 149. scriberet Profuturo: *Secundum spiritum, quantum Dominus placet, utique ipse vires præbere dignatur, ratione sanus, corpore autem in lecto sum. Nec enim ambulare, nec stare, nec sedere possum, dolore ac tumore percussus. Sed etiam sic, quoniam id Domino placet, quid aliud dicendum est, nisi quia recte sumus. Recte habet in extremis cultor diuinæ obedientiæ. Cum Ioannes Abbas totus hilaris obiret, dicebat: Numquam feci propriam meam voluntatem, nec aliquem docui quidquam quædã ego prius ipse non fecerim.*

B

Le-

*Regit, leuat, et coronat
Patientem ouem Agnus Eucharistia.*

Leuamen laborantis & ægotantis.

REx gloriosus ante sacrum Paschæ diem, quo Crucis passionem & mortem ex Patris æterni præscripto subiturus erat, seipsum immolauit in altaris Sacramento, cuius epulo ac potu mirabiliter se refecit, mirum in modum se recreauit. Delectatus tanti mysterij dulcedine ac suauitate, totus animosus & alacer ad tolerantiam crucis ac mortis se accinxit, & suos simul Crucifixos atque Cruciferos præmuniuit. Hic est ille Rex gloriosus, qui suos as-
sectas

*Virtus
S. Eucha-
ristia.*

DE CHRISTO REGE CRUCIFIXORVM. ii.

feclas ad passionem crucis vocat: *Si quis vult post me venire, abneget seipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me.* Et vt suauem ac leuam crucem reddat, inuitat Agnus ad sui communicationem: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos, & discite a me, quia mitis sum, & humilis corde: & inuenietis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suauis est, & onus meum leue.* Matth. 11, 28.

Honor alit artem bene viuendi & moriendi.

Secundum mensuram regulæ, in qua cum oue spingitur & conuenit altaris Agnus, corona aurea & aureola debetur, & exhibetur; quæ præcessit antea in typo mensæ antiquæ tabernaculi, & eius structuræ demandata Moyfi est Exod. cap. 25. *Facies mensam de lignis Setim, habentem duos cubitos longitudinis, & in latitudine cubitum ac semissem. Et inaurabis eam auro purissimo: faciesque illi labium per circuitum, & ipsi labio coronam interrasilem, altam quatuor digitis; & super illam, alteram coronam aureolam.*

Honor coronæ aureæ & aureolæ alit artem bene viuendi & moriendi, & excitat in primis cultores obedientiæ atque patientiæ, vt, si velint coronari cum Agno in regno caelesti, non orientur, sed præ-

Quartium
Crucis
S. E. R. I.
8

2. Tim. 2.
5.
Corona
AUREA.

lientur. Non coronatur nisi qui legitime certauerit. Non coronabitur aureo diademate visionis ac fruitionis, nisi quis iuxta sacrata legis præscriptum fide signis militaribus Crucifixi decertauerit. Excitet igitur aurea corona corda & animos Crucifixorum, simul & Cruciferorum, quibus illa propter virtutem obedientiae & patientiae promissa est, ad cruentum & incruentum certamen tentandum & prosequendum. Cultor Crucis CHRISTI, eius obedientiae ac tolerantiae, dicebat Paulus: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.* & hic ipse magnos animos concipiebat, cum subiungeret: *Reposita est mihi corona iustitiae.* Hæc quidem aurea corona decreta legitime certantibus, cum morbis etiam & morte ipsa luctantibus sancita est.

Aureola.

Eccli. 45,
14.
Merces
obedien-
tia.

Præter hanc primæ & primariæ beatitudinis gloriam est & alia secundaria & accessoria illustratio gloriosæ aureolæ, sacris Martyribus destinata. *Gloria honoris, & opus virtutis.* Accedit gloriæ honoris aureæ scilicet coronæ, opus virtutis, cuius gratiâ debetur & exhibetur aureola. Vbi martyrium, ibi meritum coronæ & corollæ aureæ est. Crux quidem obedientiæ, præsertim Religiosæ, secum martyrium importat, quemadmodum Serm. 12. Thomas à Kempis aduertit: *Potest quilibet in ordine & sta-*

tu suo religiosè & deuotè viuendò palmam martyrii obtinere, si obedientiam vsque ad mortem exemplo CHRISTI custodit, si beneplacitum Dei sectatur, & suum velle relinquat. Referat anima Crucifixum obedientem propriæ voluntatis abnegatione, vt eundem Martyrum Regem referat coronatione. Hæc qualis & quanta sit in excelso Crucifixorum & Cruciferorum Rege, Ambrosius Serm. 13. in Psalm. 118. commemorat: *Quæ est corona qua coronatur CHRISTVS, nisi corona gloria? Ioseph coronam habuit castitatis, Paulus iustitiæ, Petrus fidei. Singularum virtutum corona sunt. Solus IESVS CHRISTVS habet coronam gloria. In hac corona omnes corona sunt, quia gloria non partis vnius corona, sed premium omnium coronarum est.*

Hinc efficitur, coronæ auræ & aureolæ diuisionem adstruendam in CHRISTO non esse, cum ceteras glorias contineat sola corona, qua ornatus & insignitus regnat & triumphat in calis. Hæc vera sacræ Theologiæ definitio est. Tota crux, & non per partes, incubuit humeris CHRISTI, cuius testificatio est: *Torcular calcaui solus, & de gentibus non est vir mecum, cû non per partes, sed tota corona gloriæ debebatur. Hic ipse ad partem crucis obedientiæ suæ accessit Simonem, virum scilicet obedientem, passionis & glorificationis suæ consortem. Jam tro-*

*Aureola
gloriosum
Regem non
debet.*

Isai. 63, 3.

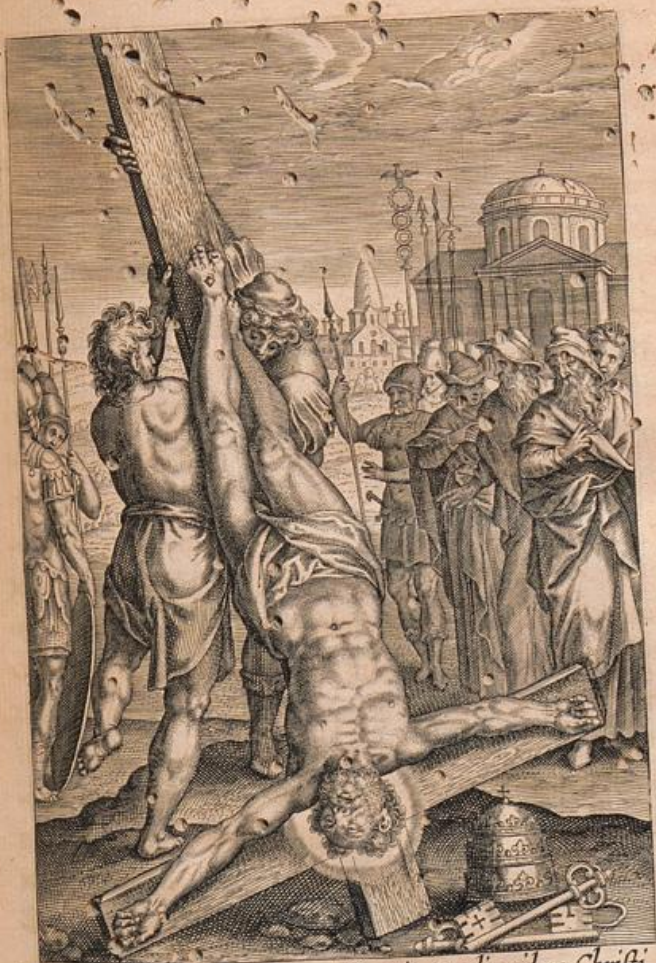
phæum

B 3

14 SACRI SANCTVARI CRVCIS PARS I.

phæum suum, ut ait Agabrosius lib. 10. in Luc. cap. 19.
 Dicitur attollat. Crux super humeros imponatur, ut tro-
 phæum, quod sibi Simon siue ipse portauit, & CHRISTVS
 in homine, & homo portauit in CHRISTO. Et bonus or-
 do nostri profectus est, ut prius trophæa ipse erigeret, de-
 inde Martyribus traderet erigendum, iuxta quod scriptum
 est; Tolls crucem tuam, & sequere me. Exclamat hoc
 loco Richardus Victorinus, agens de sacrificio Da-
 uid: Quam confidenter Crucifixo adstabit, qui se pro-
 pter ipsum ad omnem obedientiam subdit! Cum quanta
 conscientie securitate verus obediens ad thronum gratie
 illius accedet, qui factus est Patri obediens vsque ad mor-
 tem, mortem autem crucis! Cum quantis trophæis de sta-
 dio huius vitæ exhibit, qui seipsum propter CHRISTVM
 penitus abiicit, & alienæ seruitutis addicit, iuxta Salomo-
 nis sententiam, Prouerb. 21. Vir obediens loquetur vi-
 torias.

Proferatur nunc in publicum sancti PETRI Apo-
 stoli exemplum: in ipso siquidem, tamquam in
 præclarissimo speculo, veræ humiliationis fulget
 imago, & ferentis patienter morbum formæ conspi-
 citur.

2 Quid cruce, Petre, opus est? quin pandis sidera Christi
Clauibus? an Christo crux quoq; clavis erat?

Quatuor
Lucis
S. E. R. I.
S. I. L.
S. I. L.

EMBLEMATICAM IMAGO II.
S. PETRI APOSTOLI CRUCIFIXI
EXPLICATA.

POST effigiem CHRISTI patientis appa- ^{Heg. sup.}
ret PETRI crucifixi Imago. Sub Nero- ^{pus}
ne Imperatore crucis patibulo addictus, ^{Metaph.}
^{Prudent.}
^{I. poman.}
nouo modo, noua forma, capite inuer-
so, pro suo voto ac libito, crucifixus est, vt glorio-
sum Regem suum magis commendaret, & efferreret,
ac seipsum magis deprimeret. *Vir est imago & gloria* ^{1. Cor. 11.}
Dei. Imago non querit propriam gloriam, sed eius
cuius est effigies: vnde & CHRISTVS ipse, cum sit
splendor gloriæ & figura substantiæ Patris, asserit,
Non quero gloriam meam. PETRVS viua imago est & ^{Ioan. 8, 50.}
gloria CHRISTI, & illum effert, se verò deprimit,
vt impleat officium suum. Hic est ille magnus Apo-
stolus, qui humilitatem suam cum magnitudine
CHRISTI contuit, & post collationem factam
seruus Domino primas dedit. Præcessit gloriosus ^{Sympathia}
Rex, & *inclinato capite tradidit spiritum*: suffecit in ^{Christi &}
locum suum ac præfecit caput Ecclesiæ PETRVM, ^{Petri Arti-}
qui se in morte submisit & depressit. ^{ficum hu-}
^{milatio-}
^{nis.}
^{Ioan. 19,}
^{30.}

C CRUX

Quarant
Crucis
S. PETRI
81

CRUX PETRI Apostoli, Crux sanctæ
humiliationis.

*Cruce hu-
miliationis
instru-
tum artis
hæc qui-
uendi.
Iob 5,7.*

CVM nascitur homo mortalis, ad exitum na-
scitur: homo nascitur ad laborem; nascitur ad
humiliationem, quam ipsa forma nascendi præfert,
& portendit. CUM ex materno utero proles fundi-
tur, inuerso capite prodit, ut vel abortu suo noue-
rit, more PETRI crucifixi, ferre crucem huma-
niationis, & se totum Deo submittere. Hanc sibi
crucem portandam putabat Iobus, cum diceret:
Iob 10, 15. *Si impius fuero, vae mihi est: & si iustus, non leuabo ca-
put, saturatus afflictione, & miseria.* Deus miseras &
afflictiones immittit, ut assequamur mysteria humi-
litationis & humiliationis. Quanti uero hæc scientia ha-
benda & æstimanda sit, vel ex hoc perspici potest,
quod lib. 2. de Officiis cap. 7. in Pauli elogium com-
mendat Ambrosius. *Scio, inquit Paulus, humiliari.*
Non ergo indocta humilitas, sed qua habeat sui mode-
stiam & scientiam, laudi datur, &c. Præclare ergo dixit,
*Scio humiliari, id est, quo in loco, qua moderatione, quo si-
ne, quo officio, quo muerere.* Nesciuit Phariseus humiliari,
sciuit publicanus, ideò iustificatus est.

Quo in loco humiliatus est? Submitit se PETRVS
Romæ, submitit se in parte occidentali Orbis, ut
scientiæ

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 19

scientia humiliatiōnis, quam in Orientis regionibus à Magistro suo didicerat, præclarum specimen exhiberet. Docuit hanc in Vrbe Romana scientiam, vbi indocta superbia præualebat, & docta Crucis humilitas ignota omnino iacebat.

Qua se submisit moderatione? Seruauit modum, qui seruum decebat Regis; & summo sibi honori duxit, extremam tanto Principi ostendere submissiōnem, & dicere cum Dauide, *Vide humilitatem meam.* Psal. 24. 18.

Quo fine ita se subiecit? Subiecit se eo fine Princeps Apostolorum, vt Rex gloriosus staret, ipse iaceret. Nobilis hæc conditio fidelis ministri est, vt vel detrimento vel casu proprio incrementum & statum Principis sui sedulo curet. Cum Ioannes in summo esset honore, fidum ministrum agens, falsus est ingenuè, *Illum oportet crescere, me autem minui.* Ioan. 3, 30. Minuit Ioannes statum suum, vt CHRISTVS cresceret, PETRVS totum suum statum inuertit & euertit, vt staret CHRISTVS, nec vniquam à statu suo decideret.

Quo officio ita se depressit? Summum ille officium Pontificatus exercebat, & officij iure summus ei honor debebatur, cum CHRISTO tamen de paritate non contendebat, sed in cruce etiam cedebat, & procumbebat, & quidem merito: teste enim & iudice Ambrosio lib. 10. in Luc. cap. 9. PETRVS non

poterat diuina constantia intentionis equare. Passio Domini amulos habet, patres non habet.

Quo munere se, inuerso spirare, cruci affigi curavit & obtinuit? Vt propria humiliatione sedis Apostolicæ acquireret & compararet sublimem gloriam, quam supra omnes thronos Imperatorum & Regum obtinet, & ipse sibi summam in cælo exaltationem curaret, & consequeretur.

Magnus hic magister humiliationis est, cuius
 Philip. 4. 12. vox illa habeatur, Scio humiliari, & simul docere, quo in loco, qua moderatione, quo fine, quo officio, quo munere oporteat seruari & obseruari disciplina humiliationis.

CRUX PETRI Apostoli, Crux ægrotantis.

Instrumentum artis bene moriendi.

Gen. 27.

27.

Heb. 11.

21.

1. Pet. 5. 6.

Cum esset infirmus Iacob, conuersus ad lectuli caput, fastigium virgæ, quæ in manu Iosephi erat, coluit & adorauit. Mysticus Iacob Apostolus PETRVS est, qui conuersus ad crucis caput, totus humilis culmen CHRISTI crucifixi colit, & laborantibus dicit: *Humiliamini sub potenti manu Dei.* Hic ægritudinis scopus, hic fructus, vt homo cuiuslibet status & gradus, nouerit seipsum deprimere, nouerit Deum immortalem colere & adorare. Hæc ad salutem animæ via, vt homo seipsum humiliet, cum infirma

infirmam carne laborat. Audiant igitur aegri **CHRISTUM** dicentem & clamantem; *Venite ad me omnes, Math. 11. 28.*
 qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Tolle
 iugum meum super vos, & discite a me, quia mitis sum
 & humilis corde. Huius loci Interpretes Augustinus li-
 bro de Sancta virginitate cap. 33. dicit: *Itane magnum*
est esse parvulum, ut nisi a te, qui tam magnus es, fieret,
disci minime posset? Ita plane. Non enim aliter invenitur
requies animae, nisi inquieto digesto tumore, quo magna si-
bi erat, quando sibi sana non erat. Cum ergo caro huma-
na morbis afflicta & humiliatur, Spiritus conua-
lescit. Huc pertinet, quod S. Birgittæ lib. 6. cap. 93.
 legimus, Dei Matrem de filia sibi chara pronuntias-
 se: *Ego Mater Dei, quæ nullam horam sine tribulatione*
cordis transiit in terris, consulo, ut ipsa non erubescat es-
se humilis. Ita significari Virgo virgini filia voluit
 per sanctam Birgittam: cui post hoc acceptum nun-
 tium apparuit B. PETRUS Apostolus, & ait: *Tu es*
noxa sponsa Domini & Dei nostri, vade, & quere ab
illa muliere, quam ego dilexi, si forte velit ex toto esse mea
filia. Et illa requisita consentiente, & dicente, Volo toto
corde, B. PETRUS ait: Ego providabo ei sicut filia Petro-
nille, & recipiam eam in custodiam meam. Et statim Domi-
na illa, his auditis, mutavit vitam suam, & non longè post
cepit toto vitæ suæ tempore infirmari, donec purgata cum

Maarium
 Lucis
 B. E. R. I.
 8

maxima deuotione tradidit spiritum: Quam esse humili-
lem voluit Dei Mater, vt se humiliare, vsque ad ex-
terminum vitæ terminum; P. PETRVS afflictus sem-
per morbis optauit atque curauit. Sic itur ad astra:
hic clauiger æthereus per crucis humiliationem re-
ctâ in cælum ascendit, & cælestem sibi aditum fe-
cit: & qui sapiens est, cor suum dabit in similitudinem
Eccli. 38, 28. pictura, & vigilia sua perficiet opus.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eu-
charistica.

Rex gloriosus bibit de torrente in viâ, & dum
 biberet, ad ima demisit se, & caput suum in-
 clinauit; quod deinde extulit & exaltauit. Hic calix
 passionis est, & hic ipse in altari consecratur, cuius
 hauustu recreantur ac reficiuntur, qui more PETRI
 Apostoli deprimuntur & humiliantur. Dictum sibi
 Math. 11, 28. à CHRISTO in Euangelio arbitrentur, *Venite ad me*
omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.
Tollite iugum meum super vos, & discite à me, quia mitis
sum, & humilis corde. Humiliationis iugum, aliàs
 graue atque molestem laborantibus & ægrotanti-
 bus, post Eucharistici Agni refectionem totum
 dulce ac suaue efficitur. Adest quippe in sacra Eu-
 charistia CHRISTVS, qui descendit ad ima, vt ex-
 Viticum. tollat humiles, & in cælum assumat. Virtus quidem
 patientiæ

patientiae licet hunc habeat effectum, ut quod semel illa depresso, in caelum euehat, eleuata haec virtus est in Agno sacrae Eucharistiae, cuius vel sola umbra, cum in terra iaceret Elias, eum erexit, & extulit vsque ad apicem montis Oreb, in quo caelestis sublimitatis cacumen apparebat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae,
Aurea & aureola corona.

Aurum, ex quo mensa tabernaculi decorabatur, & in ea corona aurea & aureola conficiebantur, ex imis terrae visceribus, in quibus natura illud condiderat, extractum erat, & a sua ipsius origine portendebat se creatum pro iis, qui & humilitatem & humiliationem amplecterentur. Vtramque amplexus est D. PETRVS, & idcirco apposita est corona aurea super mitram eius, expressa signo sanctitatis, & gloria honoris. Honor alit
artem be-
ne viuendi
& mor-
tendi. Humiliatur prius aurum, Eccli. 45,
14.
Corona
aurea. quod in summo habetur pretio, & Pontifex aureus PETRVS prius in cruce deprimitur, & postea regno caelesti donatur, aurea & aureola coronatur. Hic ipse sermone & exemplo exhortatur: 1. Pet. 5, 6. Humiliamini sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis. Hanc exaltationem tempore aegritudinis, & mortis, futuram esse, Apostolus insinuat. Caelestis illa

illa exaltatio erit anxia humiliata coronatio. Decorabitur corona aurea, & emula aureola, quae Martyribus gloriosis decreta est. Et quidem vera & perfecta humiliatio, quaedam species martyrij est, quae in Rege Martyrum claruit: innotescit & in PETRO, cuius martyrio dedit virtus humilitatis ingressum, progressum, & egressum gloriosissimum post extremam orationem, quam in mortis suae articulo fecisse; veterum Patrum historia commemorat, in hac verba: *Gratias tibi Domine IESU, Fili Dei viui, non solum voce & corde ago, sed etiam spiritu quo te diligo, quo te alloquor, quo te interpello, quo te teneo, quo te intelligo, quo te video. Tu mihi omnia & in omnibus, tu mihi totum, & nihil mihi aliud praeter te solum, qui es verus Dei Filius, cui cum aeterno Patre & Spiritu sancto honor & gloria in cuncta semper saecula saeculorum, Amen.*

*Extrema
verba mo-
vientis.*

*aureola
humili-
tationis.*

Proferatur nunc in publicum sancti ANDREAE Apostoli exemplum: in ipso siquidem, tamquam in praclarissimo speculo, spontanea oblationis fulget imago, & resignationis in morbis forma conspicitur.

I nunc et spera famam mersare tenebris:
3 Splendet ab infami lux radiata cruce.

D

Quarant
Lucis
SIVE NI
8

EMBLEMATICA IMAGO III.
S. ANDREAE APOSTOLI CRUCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS ANDREAS Apostolus, cum Pa- Martyrol. Meoph. Nicophor.
tris in Achaia mysterium Crucis, CHRI-
STI sua praedicatione extolleret, à Praesi-
de Aegæa sub Nerone Imperatore crucis
suspensio adiudicatus est. Voluntarium & sponta-
neum Sacrificium ANDREAS seipsum in ara crucis
litauit. Exclamauit victima ad aram: *O bona crux,*
qua decorem ex membris Domini suscepisti, diu desidera-
ta, sollicitè amata, sine intermissione quaesita, & aliquan-
do cupienti animo praeparata, accipe me ab hominibus, &
redde me magistro meo; vt per te me recipiat, qui per te
me redemit. Hoc holocaustum sublime, quod confe-
cit de se ANDREAS, speculum sacrificij voluntarij
gratissimum Deo fuit, ac proinde canit Ecclesia:
Suscepit Deus ANDREAM in odorem suauitatis. Rectè
Hieronymus Epist. 28. *Aurum deponere, incipientium*
est, non perfectorum; fecit hoc Crates Thebanus, fecit An-
tisthenes: seipsum offerre Deo, proprium Christianorum
est & Apostolorum. Primus ac primarius auctor huius Sympathia Christi & Andrea Artificum voluntarij sacrificij.
perfectæ oblationis extitit gloriosus Rex in sanctæ

Quartium
Crucis
S. ANDREAE
8

crucis altari: *Oblatus est, quia ipse voluit, voluit & ANDREAS sic offerri, sic litari.*

CRUX ANDREÆ, CRUX oblationis sui.

Crux propria oblationis instrumentum artis bene viuendi. Rom. 12, 1

Nemo sine cruce vitam ducit, secum vnusquisque crucem gestat, in qua seipsum suo immolet Creatori. Ad hanc immolationem excitat Paulus, cum ait: *Obsecro vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum.* Hostia viuua, sancta & placens vero & magno Deo, nos ipsi sumus, cum quibus Bernardus Sermone de Purificat. agens dicit: *Quid, fratres, nos offerimus, aut quid retribuimus CHRISTO pro omnibus quæ retribuit nobis? Ille pro nobis obtulit hostiam pretiosiore quam habuit, nimirum qua pretiosior esse non potuit. Et nos ergo faciamus quod possumus: optimum quod habemus, offeramus illi, quod sumus utique nos ipsi.* Accedat Augustinus libro de Quant. anim. cap. 28. *Vellem ut nihil aliud agerem, quam reddere me cui maxime debeo; atque ita fieri, quod ait Horatius, amicum mancipium Domino.*

Excitatio laborantis.

CRUX ANDREÆ, CRUX ægrotantis.

Instrumentum artis bene moriendi.

Languet amore ANDREAS: cumque ille duceretur ad molestum crucis lectum, exclamauit,

uit, *O bona crux*, & in ea totum se dedit, totum se obtulit Deo. Dum valet homo; negotiis variis rebusque diuersis distrahitur. Vt se sibi totum recipiat, & de se hostiam viuentem conficiat, morbo tangitur, vocatur ad lectum, ad bonam, ducitur crucem, si nouerit, more ANDREAE, de lecto componere altare, & seipsum in ægritudine sua patienter & hilariter immolare. Quisquis sponte se ita immolat Deo, tollit à cruce & lecto quod graue & onerosum est, iuxta Aphorismum Saluiani lib. 1. de Prouid. *Infirmittates, inquit, non sunt onerosæ tolerantibus, sed tolerare nolentibus. Siue enim grauia hæc, siue leuia, animus tolerantis facit.* Quisquis animo generoso lecto affixus est, sicut & ANDREAS cruci, sciat pertinere ad se, quod Epist. 15. scribit ad Olympiad. Chrysostomus: *Scis enim, scis inquam planè, quanta laudis sit, corporis morbum generoso animo, atque cum gratiarum actione ferre. Hoc, vt sæpè à me dictum est, Lazaro coronam, attulit: hoc in Iobi certaminibus diabolum dedecore atque ignominia affecit, pugilemque ob huiusmodi patientiam clariorem reddidit.* Admonendi ergo sunt ægri, vt generoso animo ægritudinis suæ crucem acceptent & amplectantur, & quidem cum gratiarum actione, quandoquidem non infertur grauis iniuria ægrotantibus, sed eximium beneficium con-

fertur, Confirmat Augustinus Tract. de Vilit. infirmorum Sermon. i. Eia, inquit, si Episcopatum, aut honorem alium, aut donum aliud, sicut sanctorum infirmis optabilem tibi concessisset Deus, nonne omni gaudio illud donum Dei suscepisses? Certè maiore exultatione, & affectuosiore voluntate, cum gratiarum actione hanc Dei animaduersionem debes unicam habere, quia hoc utilissimum Dei donum est. Congratulabatur sibi de dono crucis, & luce ipsa splendidius collatum sibi beneficium censebat & iudicabat ANDREAS, cupiensque benefactori suo gratam facere compensationem, fecit sui ipsius odoriferam immolationem. Qui mysticus ANDREAS est, dum laborat & aegrotat, propositam sibi imaginem ante oculos semper habeat, ut cum lecto affixus sit, ad hanc se componat formam, dignam sibi datæ infirmitatis concipiat ac formet opinionem, & debitam faciat æstimationem. Quam dum sanus esset, de se inchoarat hostiam Deo salutis offerre, iacens in lecto æger paratus sit animo perficere, ac gloriosè terminare.

Leuamen laborantis & aegrotantis.

*Virtus Em-
charistica.*

R Ex gloriosus spontaneam immolationem tempore passionis suæ fecit, & perfecit. Ostendit satis clarè, se non trahi ad suam mortem inuitum, cum,

cum, antequam à Iuda traderetur, seipsum in sacrificium & Sacramentum Ecclesiae tradidit. Hoc Agni sacrificium & Sacramentum totum voluntarium est, ad cuius communicationem eos, qui videntur & laborant, ut seipsum Deo voueant, alligat & accersit CHRISTVS. *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos: reficiam & conuertam vos in me, ut sicut tradidi me sponte mea, & adhuc trado, effecti similes mei, voluntarie vestra omnia, & vos ipsos pariter offeratis. Patientia possessionem adfert animarum. In patientia vestra possidebitis animas vestras.* & haec virtus Eucharistiae est, ut quam in possessione sua vir patiens habet animam, eandem prorsus voluntarie & spontaneè oblatam Deo reddat & restituat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae,
Aurea & aureola corona.

Spes debat auro mensa, quae in antiquo tabernaculo praecessit, & in ea aurea corona & aureola resplendebant. Typus & umbra erat sacri mysterij Eucharistiae, cuius sacrarium non casu nec sine causa saepe componitur & ornatur coronis floribus aureis contextis. Coronatur voluntarium sacrificium, ut nouerint omnes, qui spontaneam conficiunt

*Honor alit
arrem be-
ne uiuen-
di & mo-
riendi.*

Sacrarium
Crucis
BIBLIOTHECA
PADERBORN

ciunt de se oblationem; adeptaros inclitas glorie coronas, quibus in caelorum regno decorabuntur.

Voluntarie offerebat seipsum Paulus, & dicebat,

1. Cor. 9. 7. *Hilarem datorem diligit Deus*, & idem ipse testabatur,

1. Tim. 4. 8. *Reposita est mihi corona iustitiae*. Hæc aurea corona est

decreta Apostolo ANDREAE, cui martyrium gloriosum aureolam reportauit.

Candidati vtriusque coronæ voluptarij sectatores CHRISTI, & imitatores

ANDREAE sunt, qui in ipso lecto doloris non

coacte, sed spontaneè spiritum suum Deo offerunt,

sicut obtulit ANDREAS, eiusque imitator sanctus

Nicolaus Tolentinas, qui exhalaturus animam ad

Extrema
verba mo-
rientis.

cruce[m] ait: *Salve crux pretiosa, quæ digna fuisti portare*

mundi pretium, quod in te quieuit, & sedit, & passionis

estu roseum sanguinem sudauit: Ille per te me defendat in

hac hora ab hoste maligno.

Proferatur nunc in publicum sancti PHILIPPI

Apostoli exemplum; in ipso siquidem tamquam in

præclarissimo speculo fulget imago patientis obsti-

nationem & obdurationem peccatorum & morbo-

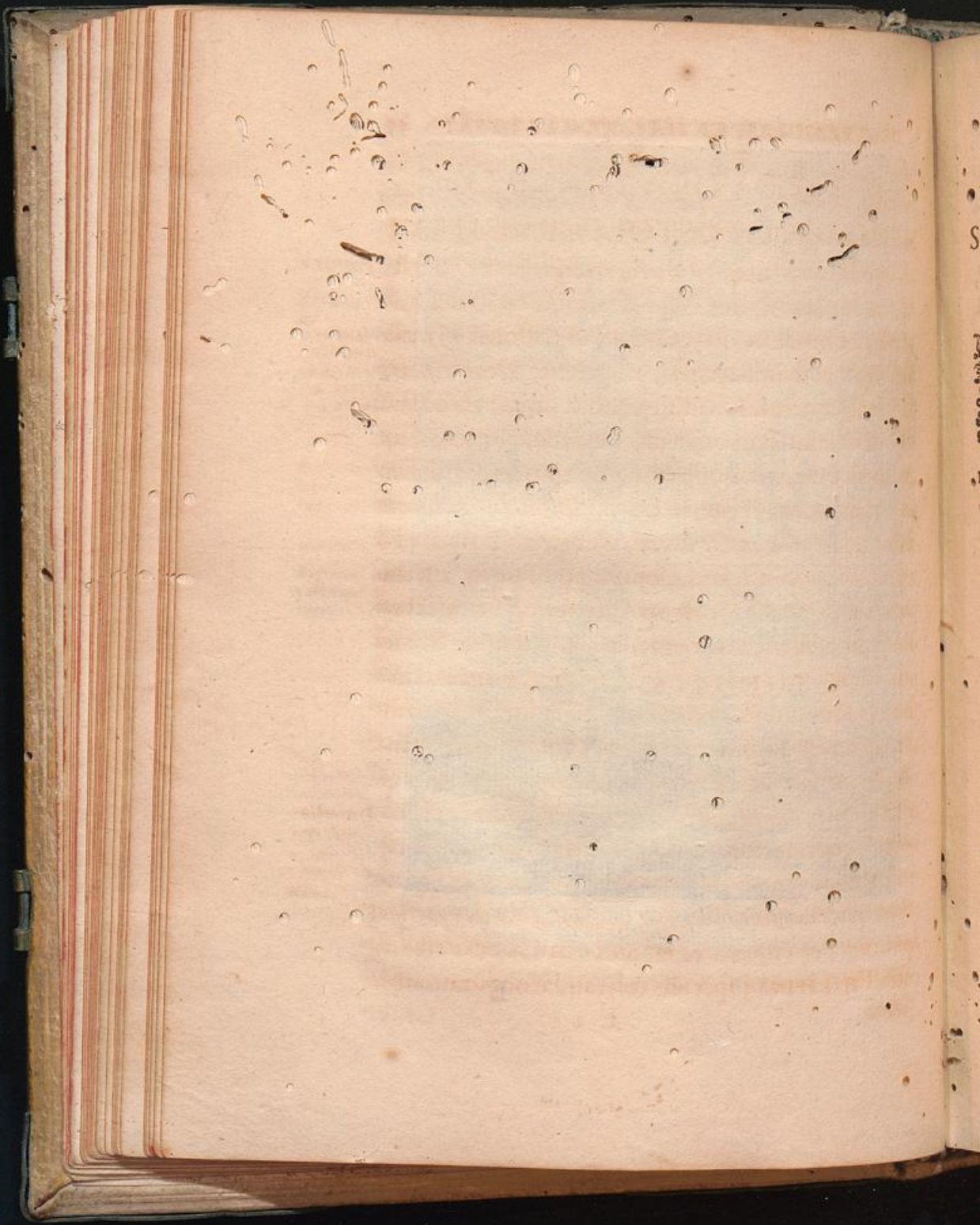
rum.

4 Quid magē Caucasēis certantia pectora saxis,
Quam monitis dedit saxa referre pijs?

E

Quartium
Cicis
S. E. R.
8

EMBLEMATICA IMAGO IV.
S. PHILIPPI APOSTOLI CRUCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS PHILIPPVS Apostolus Hiera-
pöli in Scythia; imperante Domitiano,
crucis suspendium passus est, & ab obsti-
natis Barbaris saxis obrutus, glorioso suo
martyrio finem dedit. Hanc beatum Apostolum
CHRISTVS vocauit ad se cap. i. Ioan. *In crastinum
voluit Iesus exire in Galileam, & inuenit PHILIP-
PVM, & dicit ei Iesus: Sequere me.* Fidelis, assecla
CHRISTI, qui per tot rerum discrimina firmus Re-
demptori adhæsit, nec crucifixum deseruit. Graue
martyrium PHILIPPI, cui erat acerbior crux, ob-
stinatio & obduratio hominum perfidorum, quàm
illud ipsum patibulum, cui fuerat condemnatus. Vir-
tus sacratissimi PHILIPPI sic enituit inter lapides
& saxa, quemadmodum mansuetudo CHRISTI in-
notuit, cum duræ ac diræ genti contra se gestanti,
manibusque tenenti lapides dixit; *Multa bona opera
ostendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me
lapidatis?* Per crucem & lapides CHRISTVM est se-
cutus PHILIPPVS, speculû tolerandæ obdurationis.

Metaph.
apud Sa-
nium, Ni-
cephor. &
Ilicor.

Sympathia
Christi &
Philippi
Artificum
cultura la-
pidum.
Ioan. 10.
32.

Quarant
Crucis
S. E. P. I
8

CRUX PHILIPPI Apostoli, Crux obdura-
tionis alienæ.

*Crux au-
rosas
ferens,
instrumen-
tum artis
benè
suedi.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

CRux obstinatorum hominum grauiſſima est, & maximum eius onus robustos humeros exigit. Quamobrem S. Birgitta lib. 4. Reuelat. timeus onus, cum rogaretur à CHRÏSTO, *Quid turbaris filia?* respondit: *Quia timeo mitti ad induratos.* CHRÏSTVS ipse, quo pacto ferenda sit ista crux, instruit Birgit- tam lib. illo 4. cap. 129. concludit tandem: *Ergo, qui desiderat vincere duritiam animalis, sit inflexibilis in operibus discretionis, & constans in timore, & spe adiutorij diuini, & conetur quantum potest, & Deus adiutorium ministrabit, confringendo cor induratum.* Non quidem solum per ignem, sed etiam per Lydium lapidem natura auri exploratur; nec solum Apostoli & homines Apostolici in fornace tribulationis, sed etiam faxea obstinatione peccantium dignoscuntur.

CRUX PHILIPPI Apostoli, Crux ægrotantis.

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.*

Domestici inimici, sunt quatuor ipsa elemen- ta, ex quibus homo componitur; suis se hu- moribus armant, ciuile bellum indicunt & gerunt, affligunt hominem morbo, & lecto affigunt; nec tamen morbida elementa conquiescunt, dire sc- uident,

uiunt, naturæ ac medicinae obstinatè, reluctantur.
 Dura hæc conditio est, & cruci PHILIPPI similibus,
 vt vires elementares, quas aluisti, & quibus benefi-
 cisti, rebelles omnes conspirent, nec quiescant; do-
 nec penitus te obruant, & sub lapide sepulchri con-
 dât. Hanc eandem ferebat crucem matrona Olym-
 pias, cui S. Chrysoströmus scribit: *Etiam si domi ma-
 neas, lecto que affixa sis, ne propterea inertem vitam du-
 cere te existimes; siquidem iis, qui à carnificibus raptan-
 tur, lacerantur, excruciantur, atque extremis suppliciis
 mactantur, grauiora & atrociora sustines, nimirum sum-
 mam huius morbi acerbicatem domestici atque intestini tor-
 toris loco habens.* Quisquis sic vexatur & exercetur, ^{Excitatio agrotan- tis.}
 meminerit CHRISTI Domini; in cuius sacra pas-
 sione *petræ scissæ sunt* vt ostendèret virtutem pacien-^{Matth. 27,}
 tiæ suæ petris & saxis fortiorem, cui lapides ipsi ces-^{51.}
 serunt. Saxa quidem fracta sunt, CHRISTI verò pa-
 tientia omnino infracta permansit. Meminerit PHI-
 LIPPI Apostoli, cuius illæsa virtus lapides læsit &
 fregit, & ipse victor excessit. Elucet virtus inter di-
 ros ac duros dolores, quibus, cum torqueretur in
 martyrio suo Eleazarus 2. Machab. 6, 30. *ingemuit, &
 dixit: Domine, qui habes sanctam scientiam, manifestè tu-
 scis, quia, cum à morte possem liberari, duros corporis sus-
 tineo dolores: secundum animã verò propter timorem tuum*

taarium
 lucis
 ERI
 8

libenter hæc patior. Et sic quidem hoc modo vita decessit, non solam iuuenibus, sed & vniuersæ genti memoriaq; mortis suæ ad exemplum virtutis & fortitudinis derelinquens.
 Exemplum virtutis ac fortitudinis suæ S. PHILIPPVS reliquit, qui cum saecis hominibus rem habuit, & tunc perfecit, cum è viuis victor excessit. Admonendus est æger, vt si mysticus esse PHILIPPVS velit, & secum durè actum tempore vitæ fuerit, cum iam ad extremam ñetam venerit, à ccepta via & virtute ne degereret, sed persistat, donec patientiã suã, quæ dura ac dira sunt, vincat & perfringat.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eucharistia.

R Ex gloriosus Sacramentum suum instituit in memoriam passionis suæ, vt memores nos essemus, fieri in altaris mysterio, quod factum est in crucis immolatione. Tunc temporis *petra scissa sunt*, & nunc virtute sanctæ Eucharistiæ duri labores & morbi superantur. Experiuntur Eucharisticam hanc vim, qui accedunt ad Communionem; & vt accedant, CHRISTVS Agnus laborantes & ægrotantes incitat simul & excitat, dum ait: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati istis, & ego reficiam vos.* Accersit Stephanus sanctorum Martyrum Princeps, canitque de eo Ecclesia, *Lapides torrentis illi dulces fuerunt.*

Matth. 11, 28.

runt. Dura patitur mortalis homo, cum proximus
 morti est: & cum nosset hanc ipsam CHRISTVS,
 difficultatem, occurrit & succurrit misero patienti
 conferens illi Eucharistiam, cuius participatione ^{viaticum.}
 despiciere non solum morbum, sed etiam ipsam
 mortem consuevit post sacri Viatici perceptionem.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 Aurea & aureola.

Licet Eucharistia sacrosancta secum afferat sum- ^{Honor alie}
 mam dulcedinem, qua lapides torrentis dulces ^{artem be-}
 reddat; ulterius progreditur, & vt gloriosos efficiat, ^{ne viuen-}
 impetito torrentis lapidibus Stephano aperit cælos, ^{di & mor-}
 & ostendit Regem gloriæ, primam coronâ auream, ^{riendi.}
 & simul aureolam, ipsi martyrum Primicerio in re-
 gno aternitatis destinatam. *Ecce, inquit, video cælos* ^{AA. 7, 55.}
apertos, & Filium hominis stantem à dextris Dei. In quæ
 verba Richardus Victor. agens de robore patientiæ,
 monet: *In terris premebatur, & à cælis consolabatur.*
Affligebatur ex illata miseria, afficiebatur ex inolita mise-
ricordia, gratulabatur ex inspecta gloria. *Ecce sub vno eo-*
demque tempore videbat inferiùs vnde compateretur, vi-
debat superiùs vnde incundaretur. In hoc eodem statu
 S. PHILIPPVS erat, medius inter lapides & coronas;
 & dum pateretur inferiùs, superiùs recreabatur, imi-
 tator

Quartium
 Crucis
 S. Philippi
 &c.

ator Regis Martyrum, cuius regalis titulus in cruce
superiùs eminebat, dum inferiùs grauius torquere-
tur. Nec quidem sine mysterio, quod cap. 23. in Lu-
cam exposuit Beda in hæc verba: *Pulchre titulus, qui
Christum Regem testatur, non infra sed supra crucem po-
nitur; quia licet in cruce pro nobis hominis infirmitate do-
lebat, super crucem tamen Regis maiestate fulgebat.* Super-
rior sua passione Rex Martyrum, superior tormentis
suae crucis PHILIPPUS erat; erit etiam similis vtri-
que æger, dura in lecto doloris, & extra lectum acer-
ba patiens, si propositam sibi laboranti & agrotan-
ti aureolam in cælo consideret; & eius considera-
tione, quæ in terris dura & acerba tolerat, generoso
corde contemnat. Quod si auros morbos, & mor-
tem ferre, species martyrij est, accedet patiens ad
aureolam martyrij: vt qui similis est Apostolo in
acerbitate passionis, focius etiam sit in gloria coro-
nationis simul cum Stephano lapidato & coronato,
cuius vox extremâ fuit Act. 7, 58. *Suscipe spiritum meum.*

Aureola.
*Extrema
verba mo-
rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti BARTHO-
LOMAEI Apostoli exemplum; in quo siquidem,
tamquam in præclarissimo speculò, fulget imago
ferentis iniquum tribunal & morbum.

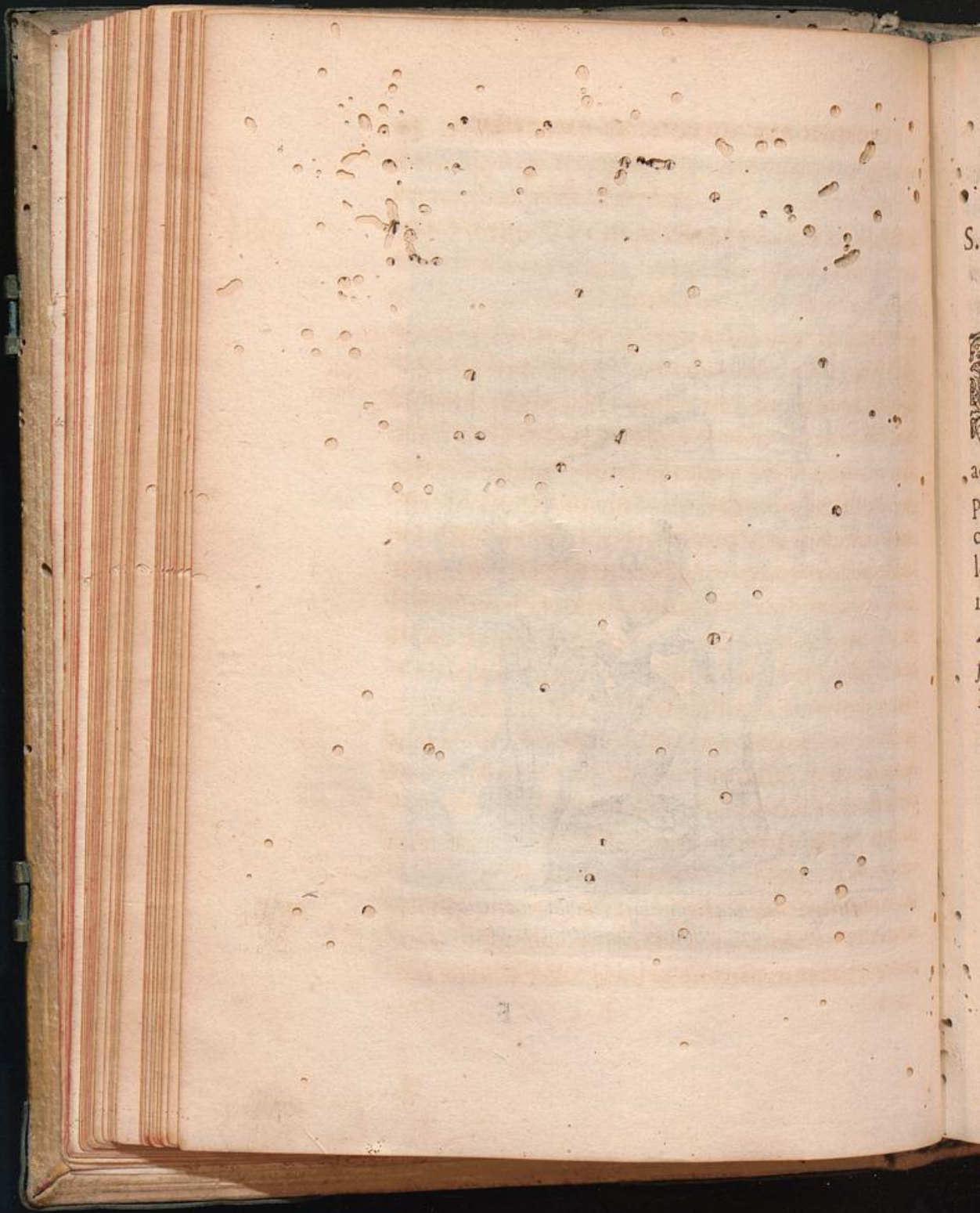
EM-

Diripite exuvias : melior me vita moratur.
5 Sic colubro, postquam pelle, inuenta redit.

F

Quartium
Lucis
SINE RI
8

EMBLEMATICA IMAGO V.
S. BARTHOLOMÆI APOST. CRUCIF.
EXPLICATA.

IN maiore Armenia sub Aftyage Rege Martyrolog. Iosephus apud Me-taph.
BARTHOLOMÆVS Apostolus pro de-
fensione Catholicæ Fidei primùm virgis
cæsus, deinde cruci affixus, & in ea, cùm
adhuc viuus esset, pelle nudatus, tandem capite
plexus, in cælum migravit. Hic ipse Apostolus est,
cuius mandato coactus Astaroth confessus est, so-
lere se pellem corporis tangere & lædere, donec ho-
mo pro valetudine perditâ supersticiosa fecerit vota.
*At ubi pro corporis sui salute sacra fecerit, inquit, ab af-
flictione desistimus, quòd illius animæ dominari incipiamus.*
Hanc dæmonis conditionem detexit BARTHOLO-
MÆVS, qui maluit tota pelle carere, quàm dæmo-
ni sacrificium offerre, & suam animam in eius im-
perium transferre. Pelle nudatus est, apparuit spe-
culum mystici serpentis instar, & quidem in ligno
crucis, vt referret IESVM CHRISTVM, qui & dicit de
se, *Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita oportet exaltari filium hominis.* Deus & Dominus æquo
iure agebat cum patriarcha Iobo, cùm auferret om-
Sympathia Christi & Bartholomæi Artisti-
ficum ferenda in-
iuria.
Ioan. 3, 16.

nia bona quæ mutuo dederat, & ille mutuo quæcumque habebat acceperat. Quamobrem accepti
 Tob 1, 21. mutui memor, amissis iam opibus, dicit, Dominus
 dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit, ita factum
 est, sit nomen Domini benedictum. Tentator verò iudi-
 cium agebat iniquum, & Deum urgebat, ut pelle
 Tob 2, 7. & carnis Iobus nudaretur. Fellem, inquit, pro pelle,
 & cuncta quæ habet homo dabit pro anima sua: alioquin
 mitte maxum tuam, & tange os eius & carnem, & tunc
 videbis, quòd ir. faciem benedicat tibi. Factum puta,
 tacta est pellis, læsa est caro. Qui sub iniusto Iudice
 tangitur, læditur, nudatur & spoliatur, laborem
 Iobi, crucem CHRISTI, BARTHOLOMAEI Aposto-
 li excoriationem subit ac patitur.

CRUX BARTHOLOMAEI Apostoli, Crux
 iniusti tribunalis.

Crux tole-
 rata inuis-
 sita, in-
 strumen-
 tum artis
 bene vi-
 uendi.
 Mich. 3, 2.
 Excitatio
 laboran-
 tis.

Symmæ iniquitatis species extitit, quam Deus
 in iudicibus Israël deprehendit, & simul re-
 prendit. Audite Principes Jacob, & duces domus Is-
 raël. Numquid non est vestrum scire iudicium, qui violen-
 ter tollitis pelles eorum desuper eis, & carnem eorum de-
 super ossibus eorum? Ergo cum in subelliis humanis
 contra fas omne bonis priuatur, nudatur & exco-
 riatur homo, putet se ad crucem BARTHOLOMAEI
 vocari,

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERTS. 45
vocali, & sciat æquum esse iudicem Deum, qui
consulit causæ suæ, & illatæ iniuriæ atque iacturæ
damna refarciet.

CRUX BARTHOLOMÆI Apostoli, Crux
ægotantis.

CERTO certius de pelle agitur, cum quis grauem ^{Instrumentum artis bene moriendi.} patitur ægitudinem. Monet propterea Seneca Epist. 102. *Non licet plus efferre quàm intuleris: imò etiam ex eo quod in vitam intulisti, pars magna ponenda est. Deponetur tibi hæc circumiecta, nouissimum velamentum tui, cutis.* Quòd si sententia mortis feratur, & executioni mandetur, accidit misero homini, quod accidit BARTHOLOMÆO, qui & pelle nudatus è viuis abiit. Deus æquo iure cum BARTHOLOMÆO egit, Astyages verò iniusto modo processit. Cum homo corpore exiit, Deus æquam iuris formam seruat, auctor verò mortis diabolus iniquè & iniuste agit. Diabolus collimat in spoliationem, Deus verò in animæ liberationem, cui dicendum: *Iustus* ^{Psal. 113.} *es Domine, & rectum iudicium tuum.* Confert Chrysostomus priorem illam iniusti tribunalis crucem, quæ hominem donis & fortunis spoliat, cum cruce morbi & ægitudinis, nec dubitat istam priori cruci antepone. Laborabat grauitè Olympias, cui

scribens Epist. 4. ait: *Non opibus spoliari, etiamsi omnibus prorsus facultatibus quispiam nudetur, res aequè grauius & acerba est, vt aduersa corporis valetude.* Facultates illæ externæ sunt, & foris manent: ialus verò corporis nostri res interna est, & magis propria, ac proinde grauius & acerbius est corporis salute priuari, quàm opibus & fortuitis spoliari. Quàm præstet salus diuitiis, definitum est cap. 30. Ecclesiastici *Melior est pauper sanus, & fortis viribus, quàm diues imbecillis & flagellatus malitia: salus anime in sanctitate iustitiæ, melior est omni auro & argento: & corpus validum, quàm census immensus. Non est census super census salutis corporis.* Hic corporeæ valetudinis census, cum homo valet, tenetur in sacco suo; cum verò malè habet, quasi aperitur in sacculum. Liqueat in sacculo Iob, qui cum iam opes suas amisisset, adhuc diuitias salutis ac valetudinis suæ intra sacculum pellis suæ continebat, dixitque propterea satan: *Pellẽm pro pelle dabit homo pro anima sua.* Laborauit & ægrotauit, & ruptus sacculus est, variis conscissis vulneribus. CHRISTVS ipse, qui mortuus est ex infirmitate, disrupta iam corporis pelle, dixit Patri: *Conscidisti saccum meum, conscidisti pellem meam, & circumdedisti me latitia.* Cum quis paulatim deficit, cum quis paulatim moritur, paulatim pelle nudatur,

Iob 1, 4.

Psal. 29,
42.
Excitatio
a grof. 117-
118.

datur, & vt corporis spoliationem a quo & forti-
 animo ferat, rogandus Deus, vt qui hominem pelle
 & carne vestidit, & data pelle videt à crudeli morte
 exui, patienti tantam iniuriam succurrat, & de mi-
 qua morte iustam vindictam sumat. Præsentet se
 ipse Deo, & ad diuinam eius clementiam excitandam
 sistat se in eius præsentia: ostendat se mysticum
 BARTHOLOMAEVM, iacentem in crucis lecto au-
 dum resurrectionis futuræ, in qua pelle nudatus ho-
 mo renouabitur, ac totus nouus resurget.

Leuamen laborantis & ægotantis.

Rex gloriosus, qui serpentis instar exaltatus est virtus Eu-
charistia.
 in cruce, & pellem suam reliquit, vt à sepul-
 chro resurgens refloresceret, in memoriam non so-
 lum passionis suæ, sed etiam resurrectionis condi-
 dit Eucharistiam ad corroborandû eos qui iniuriam
 patiuntur, carne & pelle nudantur. Animat eos,
 dum ait: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati* Matth. 11,
estis, & ego reficiam vos. Hic gloriosus Rex est, qui Psal. 102,
facit iudicium iniuriis patientibus, dat escam esurienti-
bus. Esca sacræ Eucharistiæ, caro eius est; nec timet
 pelle priuari, qui sancto CHRISTI vellere vestitur
 atque muirur. Tunc mortalis homo immortalita-
 tem esurit, cum mortalitati renuntiat, & tunc ma-
 ximè

Quarant
 Crucis
 BENE
 8

ximè esurienti prouidit Deus de sacro Eucharistie
 pabulo; vt esuriem suam homo, qui pelle carnis
 viaticum exiuitur, auferat & extinguat. *Dat escam esurientibus,*
 dum viuunt, sed potissimum dum moriuntur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia,
 Aurea & aureola corona.

*Honor alit
 artem be-
 nè uiuen-
 di & mo-
 riendi.
 Psal. 102,
 6.*

DVO hæc coniunxit Dauid in laudem & elo-
 gium summi Dei, vt seruet in iudicando iu-
 stitiam, & in cæcanda alimonia prouidentiam: *Qui
 facit iudicium iniuriis patientibus, qui dat escam esurien-
 tibus.* Et quidem Paulus à supremo omnium Iudice
 coronam suam expectabat: *Reposita est mihi corona
 iustitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iu-
 dex.* Ergo cum præcepit Moysi Deus, vt sterneret
 mensam in tabernaculo fœderis, & in eâ coronam
 auream & aureolam reponeret, se ostendit prouidum,
 æquum, & iustum iudicem, pro iis qui pa-
 tiuntur iniuriam more BARTHOLOMÆI, qui con-
 tra fas & nefas sua pelle nudatur, suo corio spolia-
 tur. Quod si hoc genus martyrij subit, qui bonis &
 vita immeritus puritur atque priuatur, Deum respi-
 ciat remuneratorem offerentem compensationem,
 vt similis BARTHOLOMÆO adscribatur eorum nu-
 mero, quorum meminit Apostolus, & eorum pa-
 tientiam

*Aureola
 spoliationis
 iniusta.*

tiam commendat. *Repinam bonorum vestrorum* ^{Heb. 12. 34.}
tum gaudio suscepistis, cognoscetes vos habere melio-
rem & manentem substantiam. Nolite itaque amittere
confidentiam vestram, quae magnam habet remuneratio-
nem. Quanta sit remuneratio, tunc temporis planè
patebit, quando stabunt iusti in magna constantia aduer- ^{Sap. 5. 1.}
sus eos qui se angustiauerunt; & abstulerunt labores eo-
rum. Interim mysticus BARTHOLOMAEVS, vel cum
iniquum tribunal subit, non tam vincitur, quam
vincit, vt Sermone de S. Alexandro, Euentio & Theo-
dulo definit in hæc verba Ambrosius: Quàntò plura
patiebantur, tantò se victoriosissimos credebant: victoria
enim est martyrìs, iudicium persequentis, sicut scriptum est:
Et vincas cum iudicaris? Cum iudicatur enim martyr ^{Psal. 50. 6.}
condemnatur, tunc vincit atque prosternit. Tali enim iu-
dicio non est addictus ad mortem, sed absolutus ad re-
quiem, & per hoc manifestissima ratione viuere est, non
peruisse.

Primus omnium in ipso iniquitatis iudicio de pon-
 tificali concilio, de Rege, & Præsìde, iudicatus &
 simul spoliatus Rex Martyrum, triumphum egit,
 & de iniqua morte triumphauit, vt pellem pro pel-
 le dare homo nec recusaret, nec formidaret, quem-
 admodum notat Richardus Victorinus Sermone de
 Paschat. *Homines qualibet patiebantur, ne morerentur.*

G

Pellem

Iob. Pelle[m] pro pelle, & *grani* dabit homo pro anima sua.
 Saluator vero voluntarie mortem suscepit, & moriendo
 mortem destruxit, & sic homines a timore mortis eripuit.
 Vnde Sancti iam mortem non timent, sed cupiunt dissolui,
 & esse cum CHRISTO. Ea propter, cum instar BAR-
 THOLOMAEI carne spoliaretur Laurentius Iustinia-
 nus, dixit e lecto suo: *Padeat nos mortem timere, cum*
Dominus noster propter nos mori voluerit. Hic iudex no-
 ster est, cuius memox agens animam Eleazarus Co-
 mes ait: *Totum me diuino iudicio submitto.*

Extrema
 verba mo-
 rientis.

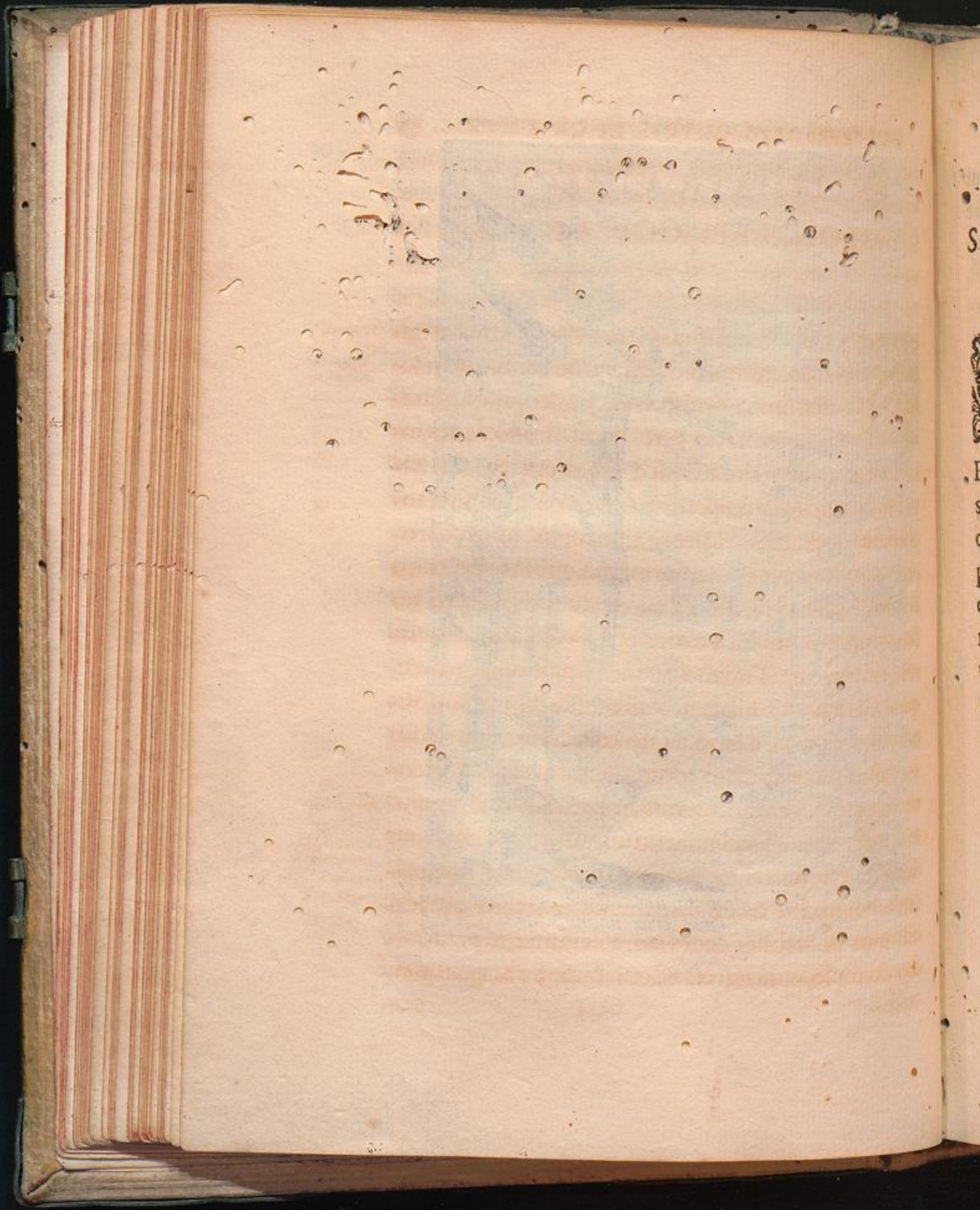
Proferatur nunc in publicum sancti SIMEONIS
 Episcopi exemplum; in quo siquidem, tamquam in
 praclarissimo speculo, fulget imago ferentis sene-
 ctam & morbum.

6 Prisca fias sileat fabulosæ Colchidos artes.
Decrepito reparat, crux inuenit decus.

Quartium
Lucis
S. E. N. I.
8

EMBLEMATICA IMAGO VI.
S. SIMEONIS EPISCOPI CRUCIFIXI

EXPLICATA.

UNUM Pontificis CHRISTI, & sanctorum ^{Martyro-}
Apostolorum, primi & primarij here- ^{log-}
des sunt Pontifices & Episcopi, qui qua- ^{Sorius.}
si hereditario iure, non modò sanctam
Ecclesiam gubernandam, sed etiam crucem CHRI-
STI sustinendam acceperunt. En, vnã & alterã
obtinuit in primis Simeon Episcopus filius Cleo-
phæ, CHRISTI consanguineus, qui Iacobo fratri
eiusdem CHRISTI successit, & secundus ab eo Ie-
rosolymorum Præsul creatus est. Post varios crucia-
tus, Imperatore Traiano, eodem passionis genere,
quod CHRISTVS subierat, affectus est; mirantibus
omnibus, quòd homo ætate confectus (erat enim
120. annorum) acerbissimos crucis dolores constan-
ter pateretur. Consummatus in breui multa tempo-
ra CHRISTVS expleuit, simul iuuenis & antiquus ^{Sympathia}
dierum, florem iuuentutis cum senectæ infirmi- ^{Christi &}
tate coniunxit; & ex infirmitate mortuus est, vt ^{Simeonis}
infirmos ac debiles senes ad tolerantiam passionis ^{Artificum}
suo exemplo concitaret. Concitauit SIMEONEM, ^{ferenda}
bo- ^{senectæ.}

bonum senem : qui iuvis aetate proiectis proponitur
in speculum , vt ciucem senectæ ferentes , eiusque
vestigis inhærentes , CHRISTVM sequantur.

CRUX SIMEONIS , CRUX senectutis.

Cruce senectutis instrumentum artis bene viuendi.
Psal. 89,
10.

Senecta res quædam molesta est , & crux ita fastidiosa , vt dixerit Rex Dauid , *Anni nostri sicut aranea meditantur , dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni.* Si autem in potentatibus , octoginta anni amplius eorum , labor & dolor. Nulla quidem ætas sine labore est : laboriosæ ætates sunt infantia , pueritia , iuuentus , & senectus ; ad quam crux , quasi per quosdam gradus difficiles ac molestos , ascenditur. Augustinus lib. II. de Verbis Domini Serm. I. & libro 50. Homiliarum , Homil. 22. *Quia mortales sumus , inter casus ambulamus ; si vitrei effemus , minus casus timeremus. Quid fragilius vase vitreo ? Et tamen seruatum durat per secula. Etenim si casus vitro timetur , senectus ei & febris non timetur. Nos ergo fragiliores & infirmiores sumus , quia & casus omnes , qui non cessant in rebus humanis , fragilitate utique nostra quotidie formidamus. Et si ipsi casus non accidunt , tempus ambulat , vitat homo ictum ; numquid vitat exitium ? Curandum verò seni est , vt suæ senectæ crux egea fructuum non sit. Habeat præ oculis SIMEONEM , & simul senescen-*
tem

Excitatio laborantis.

tem iam Augustinum, & secūm loquentem lib. de
 Duodecim abusio. cap. 12. *Plus omnibus, inquit, re-*
ligioni dare operam senibus competit, quos presentis sacra-
florida aetas transacta deseruit: sicut namque in lignis ipsa
reproba arbor comparet, quæ post flores fructus cultori suo
non exhibet; sic & in hominibus reprobus est, quem flos
iuuentutis deseruit, & tamen in sui corporis senectute bo-
norum operum fructus proferre parui pendit.

CRUX SIMEONIS, CRUX ægrotantis.

Senectus ipsa morbus est, ac proinde prouectus
 Sætatē vir tunc incipit malè habere, cum sene- Instrumentum artis bene moriendi.
 ctutem ingreditur. Quòd si postea contraxerit ægri-
 tudinem, illa ætatis morbo accedit, non succedit.
 Accessit SIMEONI noua crux, sed non successit. Et
 quidem Paulus in senio suo dicebat: *Ego enim iam deli-* 2. Tim. 4. 6.
bor, & tempus resolutionis meæ instat. Libandus in mar-
 tyrio Paulus erat, qui iam in senio suo delibabatur.

Sub veste lacera & fracta corpus validum & ro- Excitatio ægrotantis.
 bustum est, & sub carne annosa & trita, quæ vestis
 instar est animæ, fortis ac vegeta anima existat, vt
 prouectus ætate senex lecto affixus agat mysticum
 SIMEONEM, qui senectutis canis floruit, & fructus
 gratos crucifixus protulit, & obtulit. Quisquis præ
 nimia senectute laborat, & affixus lecto iacet, habet
 quò

Instrumentum
 crucis
 SIMEONIS

quò conuerſat oculos ſuos, & vnde ſe in ſenectâ ſua
ſoletur. Cōtempſetur SIMEONEM non ſolum de-
cumbentem in crucis lecto, ſed cruc^E CHRISTI in-
cumbentem, atque dicentem: *Virga tua, & baculus*
Pſal. 22, 4. *tuus, ipſa me conſolata ſunt.* Cùm pueris & iuuenibus
crux CHRISTI virga quædam leuis ſit, & ſenibus
iam ætate prouectis fortis baculus, cū innitantur,
exiſtat, diſcat qui conſectus ſenio iacet, non ſolum
cruce^E ſuam cum CHRISTO ferre, ſed etiam ei-
dem cruci inniti, & loco baculi vti, vt quod vitæ
Eccli. 38, *laſtæ ac feſtæ reliquum eſt, perficiat. Cor ſuum dabit*
28. *in ſimilitudinem picturæ,* conſiderabit imaginem cru-
cifixi SIMEONIS; ad eius exemplum ſe componet,
& patientiâ ſuâ curſum vitæ ſuæ conficiet.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus Lu-
chariſtia.*

Rex glorioſus primos omnium participes Sa-
cramenti ſui Presbyteros facit; & Presbyter
eſt, qui Miſſarum ſolemnia celebraturus in ingreſſu
Pſal. 42, 4. *altaris dicit: Introibo ad altare Dei, ad Deum qui letifi-*
cat iuuentutem meam. Hæc vis venerabilis Sacramen-
ti eſt, vt Presbyteris, ac ſenibus annis ac laboribus
oneratis, animos iuueniles afferat. Cùm ergo CHRIS-
TUS ad Corporis & Sanguinis ſui pretioſum liba-
Matth. 23, *men pariter omnes vocat, Venite ad me omnes, qui la-*
28. *boratis,*

boratis, & operati estis, & ego respiciam vos, seniores in primis accersit, vt tanti virtute Agni reflōrescānt ac iuuenescant. Accede Presbyter, accede fenex ad Sacramentum; & renouabitur vt aquila iuuentus tua. Psal. 102. viaticū. Aquila in altum volat; & anima, quæ ex vi Eucharistia renouatur, post sumptionem sacri Viatici sublimem edit volatum, & ad cæli cacumina ascendit.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Constituit Deus in tabernaculo plenam panibus, ornatam coronis & corollis aureis mensam, imaginem altaris summi, quod Presbyteris & senioribus commissum est, vt non solum tractent de mysteriis Eucharisticis, sed agant de coronis etiam aureis, quæ sanctæ & venerabili ipsorum senectuti sunt decretæ. Quod si senecta grauis est, acerbo martyrio non absimilis, meminerint esse seniores, quos insignitos aureis coronis antiquo dierum CHRISTO assidentes cap. 4. Apocal. contemplatus est Ioannes: *Et in circuitu sedis sedilia viginti quatuor, & super thronos viginti quatuor seniores circumamicti stolis albis, & in capitibus eorum corona aurea.* Deus, qui in singulis ætatis gradibus coronare voluit homines, ætatibus singulorum varios annexit labores, quorum

Honor alie
artem bene
viven-
di & mori-
endi.
Exod. 25.

Aureola
senum.

H rum

Quartum
Crucis
BIBLI
8

rum sancta tolerantia dignos se efficerent caelesti regno: Verum enimvero cum seniores maiore praeter ceteris praemio cumulandos praefinisset, maiorem crucem laborum, dolorum & morborum apposuit prouectis & grauatis annis, ut prolixa eorum patientia maioris gloriae coronas adipisceretur. Vnde Basilii Magni senex Epist. 71. quae est ad Alexandrinos, scribit: *Corpus habeo diuturno morbo confectum, ita ut nec e lecto quidem descendere queam.* Cum esset senili morbo afflictatus, solabatur se bonus senex, & alios sibi similes consolabatur, sursum oculos atollens, ubi viginti quatuor seniores regnabant pariter & triumphabant, quorum contemplatione & ceterorum Beatorum recreatus, in eadem Epistola ait: *Expectant nos, fratres, Martyrum corona, parati sunt Confessorum chori, ut manus nobis porrigant, inque numerum suum nos recipiant.* Hanc considerationem versabat animo Seraphicus Patriarcha, qui positus in extremis, extrema haec protulit verba; *Me expectant iusti, donec retribuas mihi.*

Extrema
verba mor-
ientis.

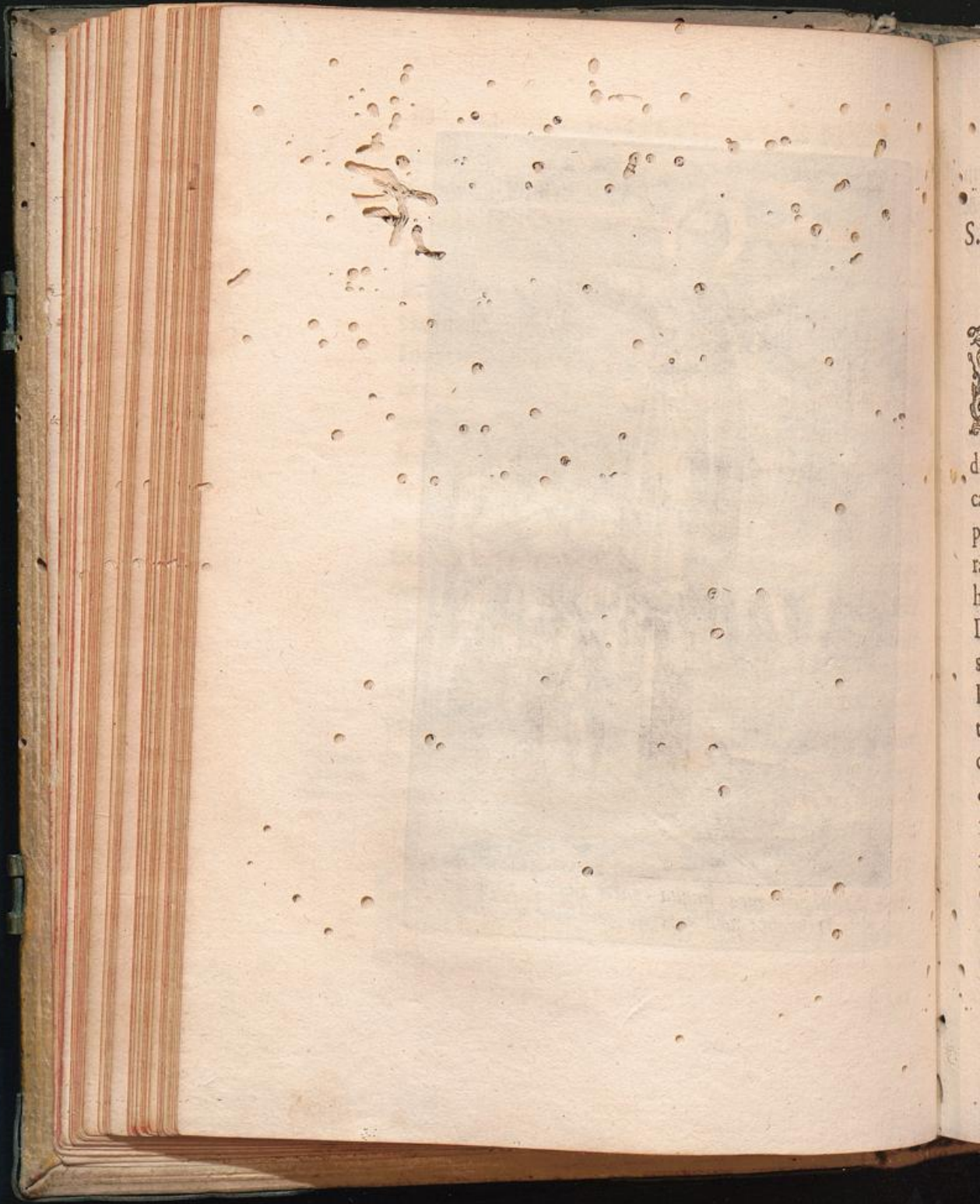
Proferatur nunc in publicum sancti DIONYSII Episcopi exemplum; in quo, tamquam in praclarissimo speculo, forma scientis laborem & infirmitatem conspicitur.

EM-

Si nequijt mea lingua satis diuina probare
7 Dogmata; quod superest, mors generosa probet.

Quartium
Cicis
E. RI
8

EMBLEMATICA IMAGO VII.
S. DIONYSII EPISCOPI CRUCIFIXI

EXPLICATA.

DIONYSIVS Areopagita, diuinus scriptor, Surius, in Octobr. Baronius tom. 2.
Martyr verò diuiniore, sub Hadriano Imperatore flagellis Parisiis tunditur, flammis ac feris obiicitur, à quibus non læditur: mox in crucem attollitur, & inde depositus capite plectitur, quod ad duo millia passuum propriis manibus deportat. Cælestia mysteria, quæ raptus in cælum didicit à cælesti CHRISTO Paulus, hæc eadem à Magistro suo Paulo didicit in terris DIONYSIVS. Qualis Paulus, talis extitit & DIONYSIVS. Licet sublimibus cælorum arcanis imbutus Paulus esset, scientiam tamen CHRISTI crucifixi tanti faciebat, vt quasi immemor ceterarum rerum quas nouerat, nihil aliud se scire nisi CHRISTVM, 1. Cor. 2, 2. & hunc crucifixum, fateretur. Fatebatur & DIONYSIVS, qui sola cruce contentus, sacramenta illa sublimia, quibus antea discendis atque docendis sedulus incubuerat, quasi minimè curaret, crucem CHRISTI solum curat, crucem amplectitur. Am- Sympathia Christi & Dionysij. Artificum disciplina laboriosa. Heb. 5, 8. plectitur crucem, in qua Rex ipse gloriosus *didicit*

H 3

ex

ex iis, quæ passus est. Didicit diuinus Rex, Paulum docuit, Paulus diuinum DIONYSIVM instituit & erudiuit: nos DIONYSIVS informat, nos instruit, diuini speculi instar nos componit.

CRUX DIONYSII, CRUX scientiæ
Sanctorum.

Eccle. 1,
18.

Crux scientiæ Sanctorum instrumentum artis bene viuendi.

Heb. 12,
11.

Sap. 10,
10.

Excitatio laborantis.

Heb. 12,
11.

Qui addit scientiam, addit & laborem. Majori scientiæ maior labor correspondet. Omnes dum viuimus in schola sumus, & rerum cognitio- nes acquirimus, & non sine magno labore, quem admodum scribit Paulus: *Omnis disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudij, sed mæroris.* Laboriosa CHRISTI schola, laboriosa Sanctorum scientia, quæ in vna crucis sapientia & experientia consistit. *Iustum deduxit per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei, & dedit illi scientiam Sanctorum.* Bernardus in hæc verba, *Scientia, inquit, Sanctorum est, hinc temporaliter cruciari, & delectari in æternum, & in contrarium scientia malorum relabitur.* Ergo qui mysticus DIONYSIVS est, & ad culmen arcane scientiæ Sanctorum venit, voluptatem non quærit, sed dolorem, cum audiat Paulum dicentem: *Omnis disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudij, sed mæroris.*

CRUX DIONYSII, CRUX ægrotantis.

EX arbore scientiæ boni & mali morbum natura contraxit, & ex illius arboris fructu præma corporum nostrorum ægrotudines promanarunt. Nouimus tunc temporis quid morbus esset, cum antea nesciremus. Qui iacet in lecto ut laboret, nec cogitat de æternitate, lectum sibi ex illâ arbore construxit, & in eo infirmus iacet. Qui temporaliter cruciatur, & per cruciatus ægrotudinis nouit se ad æternitatem disponere, Sanctorum scientiam profitetur, & lectum sibi ex arbore vitæ componit, in quo DIONYSIUS decubuit. Hæc scientia Spiritus sancti, de qua Bernardus de Septem donis cap. 7. dicit: *Septimum donum est Spiritus sapientiæ, quidam diuinus sapor, ac suauissimus gustus. Unde Psalmista: Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus. Qui mentem pacificam & serenam habent, de supernis dulcius sapiunt, & subtilius vident. Nam quò quisque patientior, eò probatur esse sapientior. Unde Salomon: Doctrina viri per patientiam dignoscitur.* Consonat sibi Bernardus cap. 3. *Vera, inquit, scientia est, scire nos mortales, & caducos, & fragiles esse, & in hoc exilio & in hoc ergastulo, in hac peregrinatione, in hac valle lacrymarum dolendum & lugendum esse.* Laudabilis ab hac scientia æger

instrumentum
 in artibus
 bene moriendi.

DIONYSII
 CRUCIS
 BENE MORI
 ENDI

æger Eudoxius est, sicut quem Epist. 118, apud Basili-
 um scribit Nazianzenus in hæc verba: *Benè habet,*
quod in afflictionibus philosopharis, multisque factus es
exemplar tolerantie in rebus tristibus; & quemadmodum
ad optima quævis corpore, cum rectè valebas, es usus;
ita & nunc illo dextrè vteris, quandoquidem imbecillus
cum sis, non es otiosè, vt ita dicam, otiosus: philosopha-
ris enim, & quod Diogenem olim febricitantem, inque
febrili calore tolerantem dixisse ferunt, hoc & ipse vi-
sendum exhibes cum in corpore, tum in anima. Collabo-
rabant, & simul ægrotabant D. Bernardus, & vi-
tæ eius scriptor, & ambo præfatæ scientiæ vaca-
bant. ait enim historiæ auctor: Infirmi ergo ambo to-
ta die de spirituali Physica animæ conferebamus, de me-
dicamentis virtutum contra languores vitiorum. Excla-
mat deinde ipse: Deus bone, quid mihi boni contulit
illa infirmitas, ferie illa, vacatio illa! Crux cathedra
 DIONYSIO fuit, in qua diuinam suam doctri-
 nam perfecit & consummauit; nec quidem sine
 virtute patientiæ perficere potuisset, cum sit scri-
 ptum Prouerbiorum cap. 9. *Doctrina viri per patien-*
tiam noscitur. Ergo qui Pastor & doctor est, cum ia-
 cet in lecto æger, è lecto cathedram construat, &
 sapientiæ suæ sociam patientiam adiungat, quan-
 doquidem verum est id quod ait Augustinus libro
 de

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 63.
de Patientia, cap. 6. Patientia est comes sapientia, non
famula concupiscentia.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, quam scientiam in cruce do-
cuit, eandem prorsus in altari suo docet: sed <sup>Virtus Eu-
charistia.</sup>
in cruce plenam afflictione atque dolore, in altari
verò decoratam & ornatam dulcedine ac voluptate,
ut qui socij sunt passionis in laborum & morbo-
rum inconstitutine, socij sint consolationis, quæ da-
tur & capitur in sacrosancta Eucharistia: Ergo, qui
affixi sunt CHRISTI cruci, & discunt ex tormentis
quæ patiuntur, vocantur ad Communionem, vo-
cantur ad Agni consolationem, *Venite ad me omnes,* ^{Math. 11,}
qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. ^{28.} Fru-
ctus crucis Eucharistia est, & cui benè sapit fructus,
placeat arbor necesse est. Hinc fit, ut accepto iam
Viatico, viri sancti maiore cum affectu deuotionis ^{Viaticum.}
sacram CHRISTI crucem appetant, accipiant, &
amplectantur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Mensa Eucharistica est tota diuina & Theolo-
gica, cuius scopus est reddere Theologos ho-
mines, <sup>Honor alit
artem he-
nè viuendi
di & mo-
riendi.</sup>

mines, diuinos condere similes planè DIONYSIO, qui diuinum egit Theologum in crucis cathedra, quam viuens & moriens occupauit. Semper egit de maiestate diuina, in quam sacra Theologia collimat. Contemplabatur in irartyrio suo Deum, & cognoscebat in eo suam splendere coronam, auream simul & aureolam, cuius forma fuerat fabricata in antiquo tabernaculo. Diuinus quidem Theologus patiens est: qui dum patitur martyrium, vel simile quid martyrio, agit de Deo & cum Deo, cui dicit Ecclesia sancta:

*Rex gloriose Martyrum,
Corona confitentium,
Qui respuentes terrea,
Perducis ad caelestia.
Aurem benignam protinus
Appone nostris vocibus, &c.*

*Aureola
scientia
Sancti-
rum.*

Corona confitentium est; & de eius confessione si quis agat, de propria corona agit, cuius contemplatione & expectatione recreatus, labores ipsos non curat, nec sentit; & si sentit, non ægrè fert ægritudinem. Quòd si lecto affixus, mysticus DIONYSIUS existat, & pccato animo in acerbitate pccenarum se planè gerat, diuinus censendus est æmulus Regis CHRISTI, qui licet infirmitate doleret, maiestate

iestate diuinitatis in eadem cruce eius tormentis & pœnis superior omnino erat. Est ergo vox illa hominum diuinorum: *Quis nos separabit à charitate Rom. 8. CHRISTI? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? (sicut scriptum est: Quia propter te mortificamur tota die: estimati sumus sicut oues occisionis.) Sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos.*

Considerabat se humanum esse Dàuid, cùm diceret, *Non est sanitas in carne mea, & deplorans suam miseriam, clamaret, Miser factus sum, & curuatus sum usque in finem.* Non iam humanum, sed hominem se diuinum deprehendebat, & aiebat, *In Deo meo transgrediar murum.* Magister DIONYSII loquebatur vt humanus, cùm assereret, *Infelix ego homo, quis me liberabit de corporis morte huius?* Loquebatur vt diuinus, cùm affirmaret, *Omnia possum in eo qui me confortat.* Mysticus Paulus exiit diuinus DIONYSIVS, cuius præclarum exemplar datum & visum proponitur ægrotanti, vt nouerit sapienter in Deo obire, & è viuis benè sperans abire. Sic abiit, sic obiit princeps omnium Theologorum, diuinus Paulus, cuius abscissum caput ter IESV nomen pronuntiavit, ter scilicet, in cultum & honorem sanctissimæ Trinitatis, cuius sublimis scientia diuinum

num reddit Theologum & vt Theologus mereretur
Abbas, dixit iam obiturus ministro: *Affer mihi epistolam S. Leonis ad Flavianum; & cum legeretur articulus, qui est de Deo trino & vno, exclamavit: Sic credo, o Trinitas ineffabilis, ita confiteor Deus omnipotens: ita de te sentio, Fili Dei CHRISTE IESV: sic de te intelligo Spiritus sancte eterne Deus, atque ita vnum Deum in Trinitate, trinamque in vnitatem confiteor. Dixit, & excessit.*

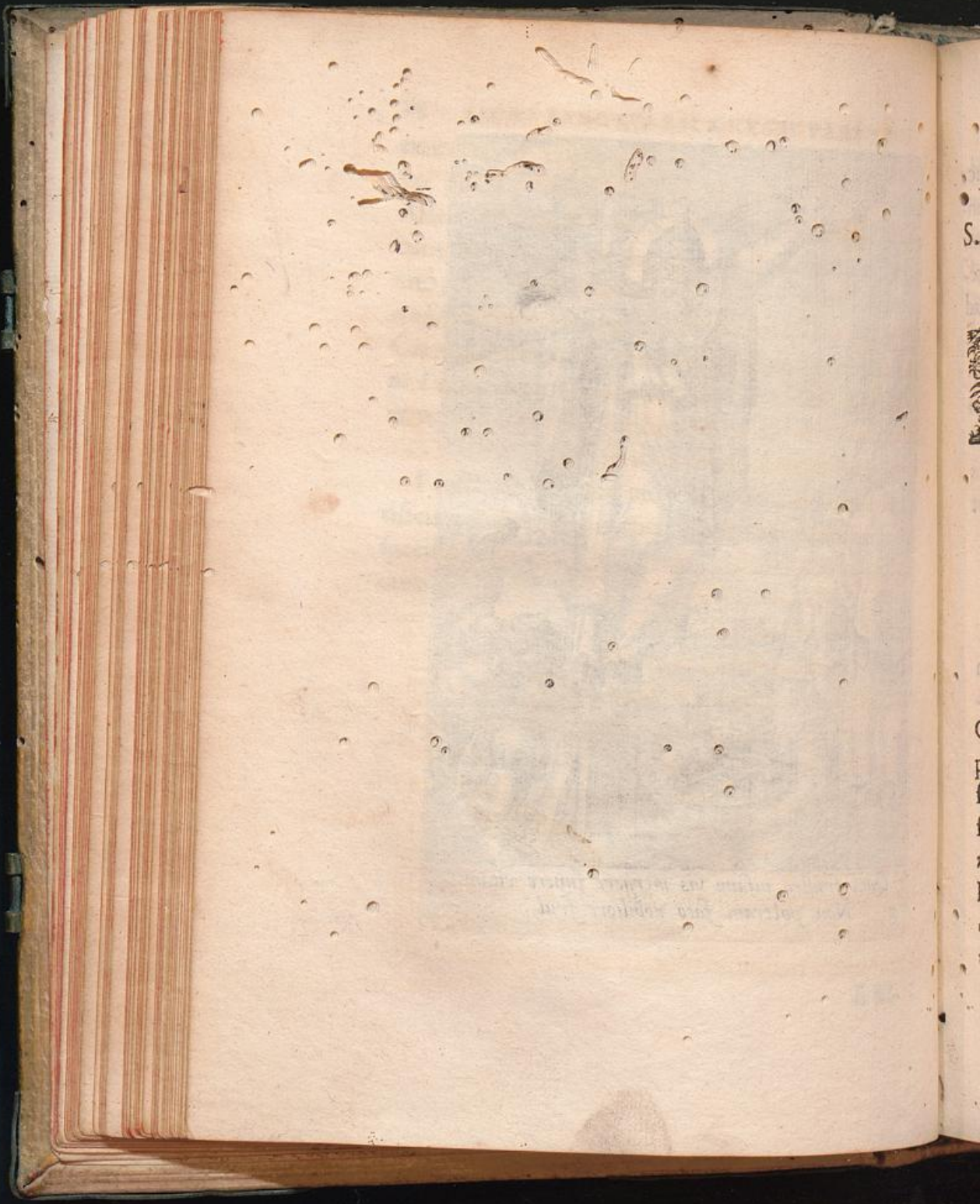
Proferatur hunc in publicum sancti SIXTI Pontificis exemplum; in quo, tamquam præclarissimo speculo, fulget imago ferentis mundi & morbi onus.

Quid frustra, infamam vis mergere funere vitam?
8. Non poteram fato nobiliore frui.

Quarüum
Lucis
S. E. R. I.
8

EMBLEMATICÀ IMAGOVIII
S. SIXTI PONTIFICIS CRUCIFIXI

EXPLICATA.

SVB Decio & Valeriano Imperatoribus Prudent.
Hymno 2.
sanctus SIXTVS Papa crucis patibulum
subiit. Consule Prudentium Hymno 2.
de sancto Laurentio:

Fortè hoc Sacerdos dixerit,

Jam SIXTVS affixus cruci,

Laurentium flentem videns

Crucis sub ipso stipite:

Desiste discessit meo

Fletum dolentor fundere,

Præcedo frater, tu quoque

Post hoc sequeris triduum.

Culmen & apex tiaræ Pontificalis, sicut in effigie
proponitur, crux est, & simul testatur, virtute pas-
sionis suæ regnum summum, medium, & infimum
sibi CHRISTVM comparasse, *ut in nomine IESV om.* Phil. 2, 10.
ne genu flectatur, caelestium, terrestrium, & infernorum.
Hoc triplex imperium & regnum, PETRO, SIXTO,
ceterisque Pontificibus commissum est: in cuius rei
testimonium desinit in crucem tiaræ, ut supremum
Ecclesiæ

Symp
Christi
Sixti Ar
tificum se
rendi reg
mire Or
bit.
Isai. 9, 6.

Ecclesie dominatur in cruce natum, & sine cruce esse non posse moneantur. Principatus summi Pontificis CHRISTI crux extitit. *Factus est principatus eius super humerum eius.* Quotquot igitur eius succedunt loco, & ad regimen vniuersale assumuntur, ad regnum & crucem, ad honorem & onus simul vocatos se esse arbitrentur. Sedes Apostolica crux honoraria est, in qua fuit gloriosus Rex, & in qua SIXTUS gloriosus decedit. Pulchrum speculum & Emblemata proponitur summi honoris, & grauis oneris. *Mittit laborem ponderis spes praxiorum:* vt Hieronymus Epist. ad Cyrillum scribit.

CruX SIXTI Pontificis, CruX regiminis totius Ecclesie.

CruX san
cti regimi
nis, in
strumen
tum artis
bene vi
uendi.

Pontificalis tiara crux oneris & honoris est, in quam apprimè cadit illud Chrysofomi Homil. 66. ad populum: *Non ita corona caput circumdat, sicut animam sollicitudo.* Tantus quantus orbis est, tanta est sollicitudo Pontificum, quorum humeris totus mundus innititur & incumbit. *Domini sunt cardines terre, & posuit super eos orbem.* Nemo melius quam CHRISTVS nouit, quanti ponderis & oneris esset crux regiminis Ecclesie, cui ferendo partem se solum inuenit: *Factus est principatus eius super humerum*

2. Reg. 1, 8.
Isai. 9, 6.

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 73

humerum eius. Secundus à CHRISTO Pontifex nomen à Petra accepit. Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam. Constructa domus non tam est honor, quàm onus positi fundamenti, supra quod fabrica domus assurgit. Quidni onus Ecclesiae graue Pontifici sit, cum eius rationem reddere teneatur? Cui multum datum est, multum queretur ab eo; & cui commendauerunt multum, plus petent ab eo. Hinc sæpè accidit, vt ouilis Ecclesiastici Pastores summi reddendæ rationi iam proximi, maluissent vltimum Ecclesiae locum, quàm primam sedem occupasse.

CruX SIXTI Pontificis, CruX ægrotantis.

Coronatus SIXTUS apparet, & affixus cruci lecto: & quidem cum Pontifex coronatur, leuis quædam stupa comburitur, & alta voce clamatur, Pater sancte, sic transit gloria mundi. Quid homo? quid humana gloria est? leuis quædam stupa est concipiens lumen, & in fumum euanescens. Accensa stupa, vita mortalis est: deficit stupa, cum valetudo deficit; & cum deficit vita, stupa in fumum abit. Inerim tamen, more SIXTI, iacens in lecto æger gloriosâ coronâ ornatur, cum Sermonede Iacob & Esau dixerit Augustinus: Multi coronati sunt

K

sunt

sunt in amphitheatro pugnantes ad bestias, multi in lecto
 vincunt, & diabolum coronantur. Iacebat in lecto S. Ba-
 silius, & in eo pro corona decertabat, sicut & ipse
 Epist. 60. declarat: Siue namque poenas peccatorum dam-
 no, valebunt ad hęc flagella, vt posthac iram Dei, que
 imminebat, auertant: siue in certaminibus, que pietatis
 gratia decertamus, per tribulationes corroboramur, iustus
 athlothesa, vt non sinat nos tentari supra id quod ferre pos-
 sumus, sed pro toleratis iam laboribus patientia nobis
 spei in ipsum coronam reddat. Felix æger, qui cum sit
 affixus lecto, de regno cæli & eius coronis cogitat.
 Haud dubie qui cum variis morbis luctatur, pro
 multis coronis certat, & similis SIXTO euadet.
 Quotus quisque seipsum regit, & spiritaliter se gu-
 bernat, sibi ipsi, qui paruus mundus est, Rex &
 Pontifex est, dignus tiara pontificali, quæ tres co-
 ronulas, vt vides, secum importat. Debentur tres
 laureolæ Martyribus, Doctoribus, & Virginibus, &
 totidem ægris debentur, si patienter se in grauibus
 morbis gerant. Quid enim aliud terribilis morbi
 tormentum, nisi quædam species martyrij? Qui
 sic torquentur, sacros Martyres referunt, & cum
 ipsis coronantur. Multi quippe coronati sunt in
 amphitheatro pugnantes ad bestias, & multi in le-
 cto iacentes diabolum vincentes coronantur. Doctri-

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 75
na viri per patientiam noscitur. Vnde efficitur, vt quis-
quis in lecto patienter se gerat, procedat ita sapien-
ter, vt sibi Doctoratus laureolam promereatur.
Quod si integritas virginalis in virginibus laurea-
tur, laureabitur patientia in agris, vt euadant per-
fecti & integri, quales Iacobus desiderat. *Patientia*, Iacob. 1.4.
inquit, *opus perfectum habet; vt sitis perfecti & integri.*
Vocatur ad tres laureolas ager, qui mysticus SIX-
TVS est, quem vt in lecto referat, *Cor suum dabit in* Eccli. 38.
similitudinem picturae.

Leuamen laborantis & aegrotantis.

Rex gloriosus toti mundo, cuius potestas in *Virtus Eu-*
manu eius sita est, se in cibum & potum de- *charistia.*
dit, vt qui totum mundum sustinet, & in eius la-
borat regimine, recurat ad CHRISTI Carnem &
Sanguinem, cuius virtute tanto oneri ferendo par
existat, animo superior euadat. Euadet mundo, &
quod amplius est, euadet seipso superior, qui se fa-
num & agrum epulo sacrosancto Agni refecerit.
Hæc est refectio Eucharistia, quam summus & æ-
ternus Pontifex offert, cum dicit: *Venite ad me om-* Matth. 11.
nes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. 28.
Vos, inquam, qui cardines mundi estis, & vestris
humeris totum Orbem sustinetis. Mos est, vt fa-
K 2 cien-

ciente solemniter ite Pontifice, præcedat venerabile Sacramentum. Et quidem satis celebre, satisque solemne iter in cælum est, cum decedente è viuis homine, & ad astra contendente, sacra præmittitur *Vial. cum.* Eucharistia. Tunc præmittitur, cum sacrum Viaticum percipitur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

*Honor alit
artem be-
nè viuendi
& moriendi.
Exod. 25.*

ANte summi Sacerdotis oculos structa & instructa erat in tabernaculo typica Eucharistia mensa, & in ea magna & parua corona, vt nosset Pontifex, sibi non solum paratam & instructam mensam, sed aureas constructas etiam coronas, si *Sap. 18, 24.* merita digna suppeterent. *In veste poderis totus erat orbis terrarum,* & pro tanto mundi onere leuando prouiderat Deus de sacra annona; & pro labore remunerando, aureas futuras in cælo coronas ostendebat & offerebat. Summus Pontifex SIXTVS suis humeris impositum totum planè orbem cognoscebat & sentiebat, cumque ab hac tam graui cruce ad aliam, quam passus est in martyrio, iniuste fuerit condemnatus, vt leue onus tantæ ponderis redderet, Eucharistia se munitabat, & vt suauè martyrium efficeret, auream & aureolam præ oculis patientis

*Aureola
Pontificis.*

riens habebat. Summus Pontifex Gregorius erat, & hac eadem tractus consideratione dicebat Hom. 37 in Euangelia, & quidem adhuc in vnius Martyris solemnitate per vniuersam Ecclesiam loquitur in hæc verba: *Si consideramus, fratres charissimi, quæ & quanta sunt, quæ nobis promittuntur in calis, vilescunt animo omnia quæ habentur in terris. Terrena namque substantia supernæ felicitati comparata, pondus est, non subsidium. Temporalis vita æternæ vitæ comparata, mors est, potius dicenda, quàm vita. Ipse enim quotidianus defectus corruptionis quid est aliud, quàm quædam prolixitas mortis? Quæ autem lingua dicere, vel quis intellectus capere sufficit, illa supernæ ciuitatis quanta sint gaudia; Angelorum choris interesse; cum beatissimis spiritibus gloriæ conditoris assistere, præsentem Dei vultum cernere, incircumscriptum lumen videre, nullo mortis metu affici, incorruptionis perpetuæ munere letari? sed ad hæc audita exarscit animus, iamque illic cupit assistere, vbi se sperat sine fine gaudere. Sed ad magna præmia perueniri non potest, nisi per magnos labores. Unde & Paulus egregius 2. Tim. 2, 5. prædicator dicit: Non coronabitur, nisi qui legitimè certauerit. Delectet igitur mentem magnitudo præmiorum, sed non deterreat certamen laborum. Hæc oracula SIXTI è cruce, hæc monita Gregorij è lecto, cui ægra semper valetudine affixus erat, hæc vtriusque sententia,*

2. Tim. 5. Non coronabitur, nisi se legitime certauerit; hæc vtriuf-
que conclusio, Delectet igitur mentem magnitudo præ-
miorum, sed non deterreat certamen laborum. Concluse
ad hanc formam suum martyrium Pontifex Pon-
titanus, qui iam humi prostratus, vt manu carnifi-
cis cæderetur, perorauit: *Gratias tibi ago omnipotens*
Extrema
verbo me-
rientis. *Deus, qui me ad hanc horam perduxisti, vt per agonem*
passionis diabolum confunderem in tuo nomine: & tu Domine
suscipe spiritum meum in pace.

Proferatur nunc in publicum sancti MACARII
Patriarchæ exemplum; in quo, tamquam præcla-
rissimo speculo, ferentis onus mortalitatis & mor-
bi forma conspicitur.

9 *Remigio alarum virtus caua nubila findit:
Nunc age, si potis es, corpora fige solo.*

Quarüum
Lucis
S. E. N.
8

EMBLEMATICA IMAGINIS
S. MACARII PATRIAR. CRUCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS MACARIVS Patriarcha Antio-
chenus iacens in terra, & totus in ea ex-
tensus in crucis formam, clavis affixus
est. Accidit verò, vt terra ipsa clausos à se
reijceret, nec tamen Iudæorum Saracenorumque
MACARIUM crucifigentium ira conquieuit. Affi-
xus terræ MACARIVS, & viuebat, & moriebatur:
& terreo nos corpori innexi, dum mortales sumus,
viuimus simul & morimur: *Omnes morimur, & qua-
si aqua dilabimur: singulis horis, singulis momentis
vitæ iacturam facimus, & lenta morte perimus.*
Ne terræ affixi terræ afficeremur, mortalem vitam
nostram Deus reddidit onerosam. Consonat Chry-
sostomus Homil. 6. ad Antioch. *Ne igitur & nos ter-
ræ affixi, & presentibus inbiantes torpeamus, & futu-
rorum obliuiscamur, vitam Deus nobis fecit laboriosam.*
Constituit in vita mortali crucem, cum scriptum sit: *Iob 5, 7.
Homo nascitur ad laborem, sicut avis ad volatum. Ela-
tus igitur in cruce CHRISTVS, sicut aquila prouocat
ad volandum filios ac pullos suos, vt, relictis rebus*
ter-

Scrius ex
Anonymo
in Aphili.

2. Reg. 14.
15.

Iob 5, 7.
Sympathia
Christi &
Macarij
Artificum
ferenda
mortalis-
tatis.

L

terrenis, superiora h[ab]ere affectent, & more MACARII, iunctæ terræ vitæque mortali renuntient, ad hoc se speculum componentes.

CRUX MACARII, CRUX mortalitatis humanæ.

Crux mortalitatis, infra ventum artis bene vivendi.
Psal. 119, 5

GRaue iugum, crucem magnam imposuit Deus super omnes filios Adæ, quos terreatos & luteos condidit, & terræ simul affixit. Cruci mortalitatis suæ adstrictus gemebundus David ait: *Hæc mihi, quia incolatus meus prolongatus est; habitavi cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea.* Hanc eandem crucem Apostolus patiebatur, & exclamabat: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* Optabat Paulus, ut clavis è terra diuisis, facultas sibi auolandi concederetur. Cupiebat dissolui, & esse cum CHRISTO. Cui terra & terrea vita crux est, auolandi fursum inest desiderium, continere se non potest, nec contineri clavis, quò minus mysticus MACARIUS sit, & exclamet: *Quis mihi dabit pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam?* Carnea columba est, nec tamen caro impedit, quò minus in altum volet. Pulchrè Basilius Epist. 166. *Qui namque curis huius vitæ admodum sunt occupati, instar avium carnosarum sunt, quæ frustra alata cum pecudibus detinentur.*

Rom. 7, 24.

Phil. 1, 2.
Excitatio laborantis.

Psal. 47.

Crux

CRUX MACARII, CRUX ægrotantis.

Cum valet homo mortalis, ita super terram ^{Instrumentum artis bene agnoscendi}
 cecidit, ut quasi clavis adstrictus esse videatur.
 Nequit à rebus terrenis auelli, earum affectionibus
 alligatus: superuenit ægrotudo, & omnes illos af-
 fectus voluptatum, diuitiarum, & honorum, qui-
 bus fortiter tenebatur, seponit & abiicit. Iacet in
 lecto MACARII, qui cum terræ affigeretur, clauos
 ferreos, quibus constrictus erat, reiecit à se, & se in
 libertatem afferuit, qui antè captiuus erat. Captiuus
 ille erat, qui & dicebat: *Adhæsit pavimento anima mea.* ^{Psal. 118, 25.}
 Morbum incurrit: *Non est sanitas in carne mea.* ^{Ex-Psal. 37, 4.}
 pertus liberationem, & à nexibus liber cecinit: *Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.* ^{Psal. 115, 16.} Felix
 illa ægrotudo est, quæ hominem eximit à vinculis
 terrenarum rerum. Quæ autem hæc vincula sint,
 scribit Epist. 39. Augustinus: *Vincula huius mundi spe-
 ritatem habent veram, iucunditatem falsam; certum dolo-
 rem, incertam voluptatem; durum laborem, timidam quie-
 tem; rem plenam miserie, speciem beatitudinis inanem.*
 Graue iugum, & simul vinculum filiorum Ada-
 mi est: vtrumque tunc præcipue homo experitur,
 cum lecto affixus ægrotat. Ægrotabat virgo Elisabe-
 tha, &, ut eius tradit historia, postulauit enixè à

CHRISTO, vt ab intolerabili vinculo languoris sui misericorditer eam absolueret. Respondit ei CHRISTVS: Cui venio, & absoluo te. Graue iugum mortalitatis humanæ, cum dixerit S. Ambrosius Sermonē 7. in Iob: *Tantis malis hæc vita repleta est, vt comparatione eius mors remedium putetur esse, non pœna.* Quisquis in terra degit, laborat, & ægrôtat, MACARIVM sibi non modo considerandum, sed etiam imitandum proponat. Consideret qualis genitus sit conditionis Adæ filius. *Primus homo de terra terrenus, qualis terrenus, tales & terreni.* quorum singulis comperit illa vox, *Adhæsit pavimento anima mea.* Consideret, qualis euadat is, qui vestigia sequitur venientis de cælo CHRISTI, vt cælestes nos omnes reddat. *Secundus homo de cælo est cælestis: qualis cælestis, tales & cælestes.* Primus ille è cruce auolauit, & in cruce & lecto iacentes ad volandum prouocauit. Cælestis MACARIVS est, qui sursum æger & sanus aspirat, & simul suspirat. MACARIVS imitator CHRISTI est: nos MACARII, sicut & ille CHRISTI, vt nullis nexibus, nullis terrenis vinculis detineri patiamur, quò minus superna affectemus. Præit MACARIVS, & vt illum sequatur patiens morborum & laborum, *cor suum dabit in similitudinem picturæ.*

Excitatio
ægrôtan-
tis.

1. Cor. 15,
47-48.

Psal. 118,
25.

1. Cor. 15,
47-48.

Ecli. 38,
28.

Leuamen laborantis & aegrotantis.

Rex glorioſus nobiſcum in terra manſit, vt Virtus Est
chariſſia.
cū ſacram & cæleſtem percipimus Eucha-
riſtiam, non quæ ſuper terram ſunt, mōre morta-
lium, quæramus, ſed quæ ſuper cælum ſunt, im-
mortalium ritu affectemus: ac proinde facta iam
conſecratione, ſuſtollitur in altum Agnus, qui nos
ad cæleſtia vocat; &, ne deficiamus in via, ſacro
nos confirmat cibo, ad cuius eſum nos omnes mor-
tales excitat. *Venite ad me omnes, qui laboratis, & one-*
rati eſtis, & ego reſciam vos. Mortalem agebat Elias, Matth. 11,
28.
Viaticum.
3. Reg. 19,
4.
cū ſub vmbra iuniperi totus fatigatus ſuccumbe-
ret: verū cū myſticum panem Angelicis mani-
bus miniſtratum guſtaſſet, immemor mortalitatis
humanæ, de terra, in qua iacebat, ſurrexit, nec
quieuit, donec in montem Horeb aſcenderet.

Glorioſum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Avrū è terra gignitur, & tamen ſuo ſplendo- Honor aliis
artem be-
nè viuendi
di & mo-
riendi.
re refert cæleſtem Solem. Corona digni ſunt
aurea, qui cū è terra ſuam originem ducant, ter-
rena non ſapiunt; ſed ſapiunt illis cæleſtia, cū &
ipſi cæleſtes ſint. *Qualis cæleſtis, tales & cæleſtes.* Cū 1. Cor. 15,
48.
ſint

Quartium
Crucis
SINE RI
8

Ioan. 6.
59.Aurelia
mortalitatis.Extrema
verba morientis.Psal. 115,
17.

sint tales non naturæ conditione, sed sublimitate morum, aluntur cibo cælestis dato. *Hic est panis, qui de celo descendit.* Aluntur cælesti epulæ, ut inde vires acquirant ad rumpendos carnis nexus, quibus terræ inuiti affiguntur, semelque soluti ac liberi ad aureas aspirent coronas, quæ sunt in regno celorum laborantibus & ægrotantibus destinata. Sarcina mortalitatis humanæ, martyrium certè durum, sed dignum coronæ vitæ immortalis, qua soluta & libera anima ornabitur. Huius martyrij finem desiderans in extremo agone positus Eugendus Abbas, ac cælestis coronæ avidus, dicebat Monachis: *Parcat vobis omnipotens Deus, qui me tanta inæqualitate constitutum non permittitis corporeis vinculis iam exolui. Et idcirco rogo, si quid seni, si quid paternæ pietati præstatis, ne me retinete diutiùs, sed tandem transire permittatis.* Accedit & Nicolaus Tolentinas, qui assistenti sibi ministro, cum animæ & corporis instaret enodatio, adiurabat: *Vidè ne cesses pronuntiare in aures meas: Dirupisti Domine vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.*

Proferatur nunç in publicum sancti NESTORIS Episcopi exemplum; in quo, tamquam in præclarissimo speculo, fulget imago ferentis mortificationem & morbum.

EM.

10 *Ne te Nestora Nestor certato senectæ;
Vitæ, quam sequeris, præualet vna dies.*

Quartium
Lucis
E. PL

EMBLEMATICA IMAGO X.
S. NESTORIS EPISCOPI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS NESTOR, Episcopus sub Decio Sutin
14. Febr.
ex Marty-
rolog. Imperatore Deum vnum esse prædicauit,
& cultum inanium simulacrorum va-
num esse declarauit: quam ob causam de
mandato Præfidis Pollionis in crucem actus, æter-
nis annis æctus est. Mortales omnes NESTORIOS
annos viuere concupiscimus, & vt illos acquiramus,
necesse est vt carnem nostram crucifigamus. Assum-
ptum probat Apostolus, & tandem concludit: *Ergo Rom. 8,
fratres debitores sumus non carni, vt secundum carnem 12.
viuamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem facta carnis mortificaueritis, viuetis.* Crucis
instar mortificatio carnis est, quæ mortalem in no-
bis hominem crucifigit, vt nouus homo immorta-
lis & æternus reuiuifcat. Totus viuus apparet in
cruce NESTOR Episcopus, veræ mortificationis spe-
culum, vt vel eius effigiem contemplantés nouerint Sympathia
Christi &
Nestoris
Artificum
propria
mortifica-
tionis. vitam in cruce esse. Vnde & CHRISTVS iam resusci-
tatus gestat in manu crucem, vt sine cruce vitam
immortalem esse non posse manifestet & ostendat.

M

CruX

CRUX MESTORIS, CRUX mortificationis.

Crux mortificationis, instrumentum crucis bene vivendi. 1. Pet. 2. 11.

Excitatio le. orantis.

NEgotium satis difficile, degerē in carne, & carnis ritu non vivere. Rem magnam postulat Petrus, cū dicit: *Objecro vos tamquam aduenas & peregrinos abstinere vos à carnalibus desideriis.* Hæc prima lex mortificationis est, cui duas alias adiungit S. Bernardus Sermone de Peregrino, mortuo, & crucifixo. *Felices, inquit, qui se præsentī sæculo nequam aduenas & peregrinos exhibent, immaculatos se custodientes ab eo. Abstineamus ergo à carnalibus desideriis, quæ militant aduersus animam, tamquam aduenæ & peregrinæ. Peregrinus quippe via regia incedit, non declinat ad dextram, neque ad sinistram.* Secūda lex mortificationis est, vt instar hominis mortui homo se gerat. *Omni- no felix mors, quæ sic immaculatum seruat, imò potius alienum facit ab hoc sæculo! sed necesse est, vt qui non viuit ex se, viuat CHRISTVS in illo.* Hoc est enim quod Gal. 2. 20. ait Apostolus: *Viuo autem iam non ego, viuit verò in me CHRISTVS. quasi diceret, Ad alia quidem mortuus sum, non sentio, non attendo, non curo; si quæ verò sunt CHRISTI, hæc viuum inueniunt.* Tertia lex mortificationis est, vt hominem cruci addicat, quemadmodum Paulum addixit. *Audi igitur ipsum de hac tanta Gal. 6. 14. altitudine non in se gloriantem, sed dicentem: Mihi absit gloriari*

gloriam nisi in cruce Domini nostri IESU CHRISTI; per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Non solum, inquit, mortuus sum mundo, sed & crucifixus, quod est ignominiosum genus mortis.

CRUX NESTORIS, CRUX ægrotantis.

CRUX NESTORIS, crux mortificationis est, nec ^{Instrumentum artis bene moriendi.} dubium, quin homo per morbos & ægritudines in eum statum reduci soleat, ut & aduenam & peregrinum, mortuum & crucifixum mundo se esse confideret. Refert NESTOREM in lecto, ut hunc eundem referat in æternitate. Qui morbo pulsatus CHRISTVM iam pulsantem per ægritudinem sentit, non tam moriturus, quam in æternum victurus, ad formam NESTORIS in lecto est, quemadmodum notat Gregorius Homil. 13. in Euang. Qui autem de sua spe & operatione securus est, pulsanti confestum aperit, quia latus Iudicem sustinet; & cum tempus propinqua mortis aduenerit, de gloria retributionis hilaris erit. Hac eadem cogitatione, cum æger esset Basiliius, se muniebat, quemadmodum Epist. 60. scripsit ipse: *Amplectenda enim tribulatio super tribulationem, spes super spem, adhuc modicum, adhuc modicum.* ^{Excitatio ægrotantis.} Ad istum modum alumnos suos Spiritus sanctus futurorum promissione recreare nouit. Post tribulationes enim se- ^{Isai. 10. 25.}

Quartium
Cruces
S. E. P. I.
8

quitur ~~spe~~ *Qua verè sperantur, è vicino subsequuntur.*
 Nam etiamsi uniuersam hominum vitam quis obiecerit,
 breuissimum tamen est illius spatium respectu infiniti seculi,
 quod in spe nostra reconditum est. Ad nutriendam hanc
 spem occurrit ægro Patris instar NESTOR Epi-
 scopus, & monet vitæ lignum esse sacratissimum
 CHRISTI crucem, & hanc eandem esse, quam
 affectus morbo ipse in lecto doloris patitur. Dum
 cruciatur, considerare oportet, cruciatus esse vita-
 les, qui vitam æternam afferunt. Afferunt patienti,
 oranti, & deprecanti: Rex gloriose, qui mortifica-
 tus carne, viuificatus autem spiritu æternitatis adi-
 tum referasti, exaudi preces & gemitus ægrotantis,
 qui variis morbis mortificatur, vt sibi vitam acqui-
 rat. Hoc votum ægrotantis NESTORIS est, & pro
 voto suo è ligno vitæ vitam leget, si colat ipse pa-
 tientiam, quam coluit & seruauit NESTOR, cuius
 vel vna dies antiqui NESTORIS diuturnis præualet
 annis. Dies hæc æternitatis est, quam noctibus suis
 laboriosis virtute patientiæ transactis homo infir-
 mus promeretur: & ne meritum suum amittat, vel
 diminuat, fugiat omnem impatientiam, seruet om-
 nem tolerantiam; & vt illam semper seruet, semper
 illam inuiolatamque retineat; *Cor suum dabit in simi-*
litudinem picture.

Eccli. 38,
28.

Leua-

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus mortificatus carne, viuificatus <sup>virtus Eu-
charistia.</sup> autem spiritu, æternitatis aditum reserauit, & nobis æternæ futuræ vitæ pignus dedit & tradidit. Et quidem Eucharistia cum sit Caro & Sanguis CHRISTI, nec carnem nec sanguinem sapiat, efficit, vt qui particeps eius est in carne, nec secundum carnem viuat. Quapropter, qui affectibus subnecientibus ac subiugandis laborant, recurrant ad Eucharisticum Agnum, acceptent sibi factam oblationem, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* ^{Math. 11, 28.} Contendimus, dum viuimus, superbiam vitæ mortificationis gladio vincere ac superare, nec quidem possumus hanc victoriam comparare, nisi adsit Eucharistia, cuius tanta virtus est, vt ^{viaticum.} qui illam dignè sumat, non sibi, sed Deo viuat, non Deo, sed sibi moriatur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

Cum Rex gloriosus onere crucis grauatos & afflictos <sup>Honey alit
artem be-
nè uiuen-
di & mo-
riendi.</sup> vocat ad refectionem, vocat ad mensam, in qua non solum porrigitur Eucharistia, sed etiam coronæ & corollæ proponuntur & offeruntur

M 3

iis,

*Aurea
mortifica-
tionis.*

is, qui non erunt persequi se, afficere se, martyrio, & pretio mortificationis suæ æternam immortalitatem mercari. Reformatur hinc imago cordis & animæ voluptatum abnegatione, & carnis maceratione, in cuius studio & exercitio corona vitæ æternæ fabricatur. *Solus CHRISTVS*, vt lib. 10. in Luca cap. 9. affirmat Ambrosius, est plena imago Dei, propter expressam in se paternæ claritudinis imitationem. *Iustus autem homo ad imaginem Dei est, & propter imitandam diuinæ conuersationis similitudinem mundum hunc Dei cognitione contemnat, voluptatesque terrenas verbi perceptione despiciat, quo alimur in vitam. Vnde & Corpus CHRISTI edimus, vt vitæ æternæ possimus esse participes. Non enim victus & potus nobis præmij loco spondetur & honoris, sed communicatio gratiæ cælestis & vitæ. Vitæ cælestis & diuinæ gloriæ avidus ibat ad crucem NESTOR, & cum esset crucifixus, tamquam e cathedra docebat, & dicebat: Filioli, stabilis sit nostra confessio ad Deum. Compatiamur ei, vt conglorificemur. Et cum dixisset, Amen, obdormiuit & quieuit.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti ASTII Episcopi exemplum; in quo, tamquam in præclarissimo speculo, ferentis amoris & morbi flammæ conspicitur.

EM.

11 *Dia mihi penitas populatur flamma medullas :
Parce rogis, potero, tortor, amore mori .*

Quartium
Cicis
E PL
8

ostendit, vt crucifigretur, quoniam nos omnes dilexit. Ad pedem crucis ASTII excitat ignem torroꝝ & quidem flamma charitatis flatu tribulationis accenditur. Ad hoc igitur speculum patiens se amator componat.

CRUX ASTII, CRUX amoris.

*Crux amoris, in-
st. mentem
tum artis
bene vi-
uendi.
Ephel. 3,
17.*

Similes nos omnes ASTIO esse cupit ac petit Paulus. *In charitate radicati, & fundati, vt possit comprehendere, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum.* Quid hinc lateat, detegit Augustinus in Psalm. 103. *Fortasse crucem Domini significat. Erat enim latitudo, in qua porrecta sunt manus; longitudo à terrâ surgens, erat totum corpus infixum; altitudo, ab illo innexo ligno sursum, quod eminet; profundum, ubi erat crux, & ubi spes omnis vitæ nostræ.* Paulus ipse radicatus & fundatus erat in charitate, & simul affixus cruci, dicebatque: *Quis nos separabit à charitate CHRISTI? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius?* (sicut scriptum est: *Quia propter te mortificamur tota die, aestimati sumus sicut oves occisionis.*) Mortificabatur tota die, quoniam tota die diligebat: Et quidem amoris crux sic firmiter amantem tenebat, vt ab ea nulla posset vi diuelli. *Certus sum enim, ait Paulus,*

*Excitatio
laboran-
tis.*

*Rom. 8,
35.*

*Psal. 43,
27.*

*Rom. 8,
38.*

quia

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 99

quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quae est in CHRISTO IESU Domino nostro. Ignis non accenditur sine labore; nec sine labore diuinus excitatur amor. Hinc sanctae memoriae Syncletica in Apophthegm. Patrum: *Qui ignem accendere volunt, prius fumantur, & ex fumi molestia lacrymantur.* Ita & nos oportet diuinum ignem cum lacrymis atque laboribus in nobis ipsis accendere. Etenim iuxta tritum sermone prouerbium, *Absque labore & dolore non uiuitur in amore.* Crux igitur amoris crux ASTII est, qui cum diuino Ignatio exclamat: *Amor meus crucifixus est.* & cum diuo Paulo, diuino isto amore captus & virtutis ecstatae particeps factus, ait: *Viuo ego iam non* Galat. 2, 20, *ego, uiuit uero in me CHRISTVS:* tamquam uerus amator & qui excessit è se Deo, & iam non uitam suam, sed amati tamquam uehementer dilectam uiuens. Hoc utique modo primi illi diuini amoris praeceptores pro CHRISTO quotidie morientes, testificabantur, uti par est, & sermone & opere se nil aliud nosse neque diligere praeterquam CHRISTVM, eumque crucifixum.

CRUX ASTII, CRUX ægrotantis.

Instrumentum artis bene moriendi.
Cant. 2, 4.

Excitatio ægrotantis.

Felix lectus ægitudinis, cui adiangitur amor diuinus, vt qui febribus ardet, ardeat magis diuino amore, & dicere queat, *Amore languo.* Qui sic affigitur lecto, vt amanter ægitudinem patiatur, similis est ASTIO Episcopo, quem facta CHRISTI charitas cruci suæ adiudicauit, damnauit morte; & dum tormentis affligeretur, infensilem Martyrem reddidit. Reddit & ægrum, qui tactus sublimi affectu exulat ipse à se, & acerbos dolores non sentit, nec curat. *Sed neque hoc mirum* (vt loquar cum Bernardo Serm. 61. in Cantic.) *si exul à corpore dolores corporis non sentiat. Neque hoc facit stupor, sed amor. Submittitur enim sensus, non amittitur. Nec deest dolor, sed superatur & contemnitur.* Ad hunc amorem allicere conatur ægrotum S. Augustinus Tract. de Visitat. infirmor. Serm. 1. *Si igitur Deum diligis, disciplinam Dei te flagellantem diligis, flagellum Dei sustines. Tussis laboras, pulmone deficis, cibum stomachus respuit, phthisis decoqueris, dysenteria sauciaris, multimodo morborum genere afficeris? sed hæc, si oculum habes, si cordatus es, Dei dona sunt. Quidquid Midas tangebatur, in pretiosum aurum vertebatur, quemadmodum narrat fabula. Hoc autem verissimum est, vt quidquid graue*
amator

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. IOI
amator diuinus tangit, licet aliàs malum sit, totum
vertatur in bonum. *Diligentibus Deum omnia coope-* Rom. 8,
rantur in bonum: vt & morbi & infirmitates, quibus
pulsantur, beneficiorum loco accipiantur. Dilige-
bat Andreas Deum, & eius amor crucem illam, cui
fuerat adiudicatus, bonam reddebat: vnde & ipse
exclamauit, *O bona crux!* Bona crux est, cui diuini
amoris ignis accedit: accessit & cruci ASTII, & id-
circo mala censenda non est, nec malus censendus
lectus, nec morbus, cui flamma sacrae dilectionis
adiungitur. *Charitas patiens est, benigna est,* & qui 1. Cor. 13,
tactus amore laborat, & non valet, cultor patienti-
ae existat, vt referat in cruce ASTIUM, qui tole-
rantiam cum igne amoris coniunxit: coniunxerat
antea Rex gloriosus Martyrum CHRISTVS. Ne se-
paret aeger, quae Deus simul connexuit: *Cor suum da-* Eccli. 38,
bit in similitudinem picturae. 28.

Leuamen labdrantis & aegrotantis.

Rex gloriosus, cum dilexisset suos, qui erant in Ioan. 13, 1,
mundo, in finem dilexit eos, auctor & institutor Virtus Eu-
charistia.
venerabilis Sacramenti. CHRISTVS tunc temporis
ardebat intus amore, & quodammodo se leuauit
ac recreauit, cum foras flamma charitatis erupit,
& sacram Eucharistiam condidit. Hoc sibi leua-
men

men exoptabat sponsa CHRISTI, cum dicitur
Cantic. 2, 5. *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia
amore languo.* Ad hos Eucharisticos flores; & myrri-
ca mala languentes amore vocantur, & quidem

Matth. 11
28.

CHRISTO: *Venite ad me omnes, qui laboratis, &
onerati estis, & ego reficiam vos.* Facebant ex hoc con-
uiuio qui amare nesciunt; conuiuium enim amo-
ris est. vnde Sponsa Cantic. 5, 1. *delibuta gaudio di-
cit: Comedi fauum cum melle meo, bibi vinum meum
cum lacte meo: comedite amici, & bibite, & inebriamini
charissimi.* Accersit amicos & charissimos, vt par-
ticipes sacrorum mysteriorum fiant, & Agnum
paschalem sumant. Monet vt comedant, bibant,
& inebrientur. Laudabilis ebrietas venerandi Sacra-
menti est, cum ita hominem possidet, vt extra se il-
lum constituat, & immemorem sui reddat. Habet
hanc vim Eucharistia, vt hominem diuino accen-
dat amore, & semel accensum sursum ferat, sur-
sum trahat humanarum rerum immemorem, me-
morem diuinarum. Felix ebrietas, quæ suæ infirmi-
tatis oblitam inflammat animam, vt virtute accepti

viaticum. Viatici magnos animos concipiat ad pugnam, &
luctam cum hoste & morte futuram?

Glo-

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aurea & aureola corona.

IN ardentis ignis formam ardet & ignescit amor,
ignescit & fulget aurum, ex quo corona construi-
tur danda pro meritis iis, qui flammam diuinæ cha-
ritatis patiuntur more **ASTI**, & Augustini, qui
cruci amoris affixus, & simul eius ardore accensus,
cap. 18. Meditationum, postquam dixit: *Tu es Deus
meus, panis meus viuus, Sacerdos meus in æternum, dux
meus ad patriam; constitutus in eius præsentia sub-
iungit: O splendor paternæ gloriæ, qui sedes super Cheru-
bim, & intueris abyssos, lumen veridicum, lumen illu-
minans, lumen indeficiens, in quem desiderant Angeli pro-
spicere! Ecce cor meum coram te est: discute tenebras
eius, vt amoris tui claritate plenius perfundatur. Da mi-
hi Deus meus te, redde mihi te: en amo te; & si parum
est, amem validius. Non possum metiri, vt sciam quan-
tum desit mihi amoris tui ad id quod satis est, vt errat
vita mea in amplexus tuos, nec auertatur, donec absconda-
tur in abscondito vultus tui.*

*Honor alit
ardere be-
ne viuere
si & m-
riendi.*

Hanc patiebatur crucem S. Franciscus noster Xa-
uerius, magnus, & ita augustus amator, vt clama-
ret: *Sat est Domine, sat est.* nec diceret cum Augu-
stino: *Non possum metiri, vt sciam quantum desit mihi
amoris*

amoris tui ad id quod satis est, vt currat vita mea in amplexus tuos? Mensis est magnitudinem crucis suæ & esse satis putabat, vt in amplexus diuinis ruere & corrueret, & de manu Omnipotentis in cælis aurea corona & aureola feruens amoris Martyr coronaretur. Et quidem coronatus est. Nec quidem contra nobilem conditionem charitatis, quæ non querit quæ sua sunt, appetentia cælestium coronatum est, ceterum nihil velit & quærat extra Deum, quæ Sanctorum omnium corona est. Ad hanc coronam trahebat amoris ignis sanctam Austrebertham virginem, quæ in lecto iacens clamabat: *Ecce ego ad te venio quem amavi, ad te propero quem desideravi, ad te sitio peruenire, quem semper ardentissimo amore dilexi: in te spero, non confundar: tu meum suscipe spiritum in pace sempiterna, ne aduersum me proualeant inimici iacula.*

Aureola
corpore
amoris.

1. Cor. 13,
5.

Extrema
verba mo-
rientis.

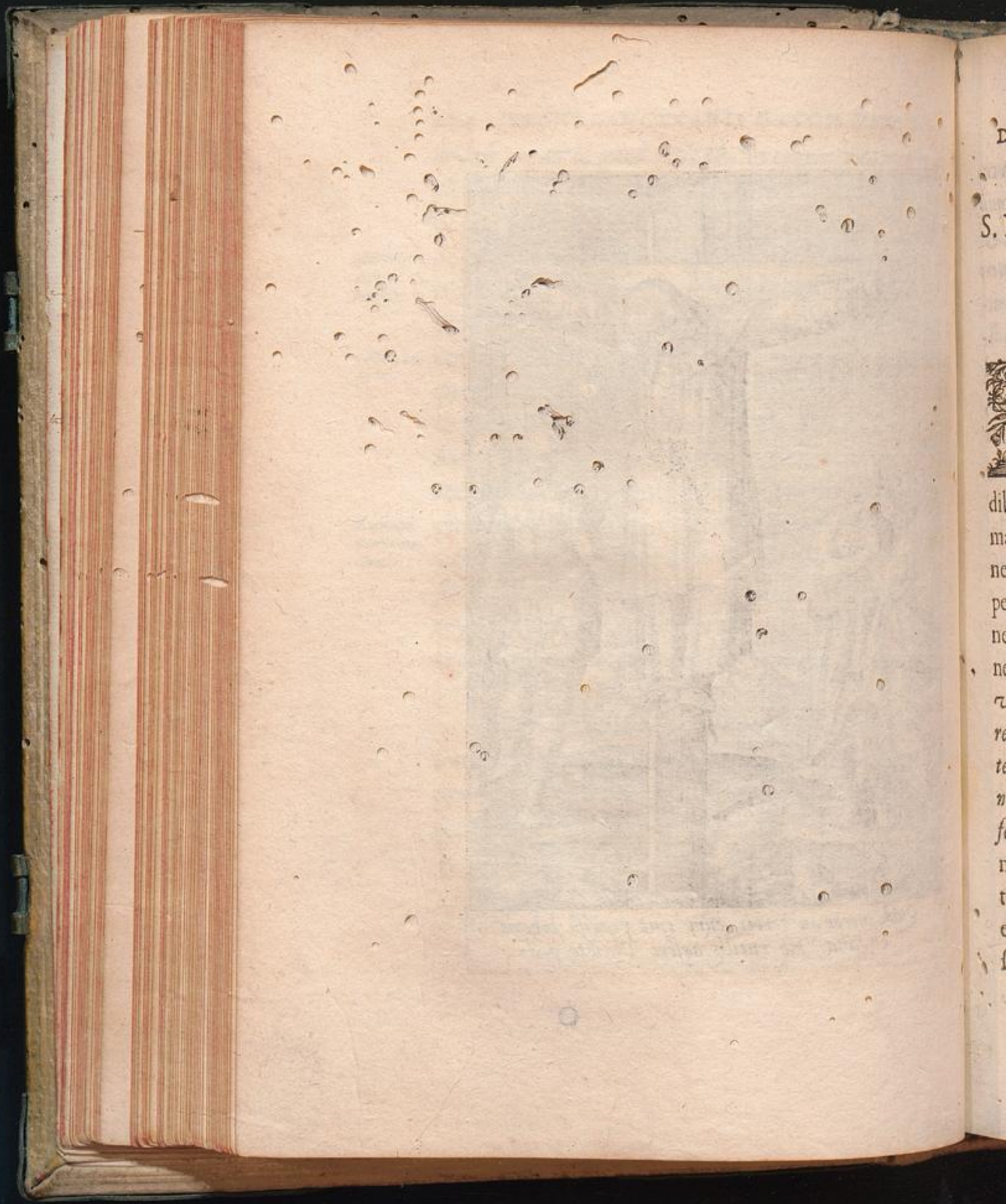
Proferatur nunc in publicum sancti PETRI Episcopi Damasceni exemplum; in quo, tamquam præclarissimo exemplo, scandalum tollendi & morbum accipiendi forma conspicitur.

12. *Quid moror in terris, cum sint præcisâ laboris
Organa ? me rutilis asfere Christe polis.*

Quartium
Lucis
S. E. P. I.

8

EMBLEMATICÀ IMAGO XII
S. PETRI EPISCOPI DAMASCENICRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS PETRVS Episcopus Damascenus, amputatis manibus, pedibus, linguaque simul auulsa, à Principe Agarenorum in crucem sublatùs est. Sine pedibus cælum ingreditur, sine manibus accipit palmam, sine lingua loquitur Deo, & monet nos omnes, vt & manus & pedes præcidamus, si fortè impediunt, quò minùs in cælum veniamus. Huc pertinet, quod frater Ægidius discipulus S. Francisci monebat: *Si vis benè & acutè cernere, erue tibi oculos. Si vis audire perfectè, obtura aures, vt sis surdus. Si vis rectè & præclarè loqui, præcide tibi linguam, vt obmutescas. Si vis probè efficere omnia opera tua, amputa manus tuas. Si cupis esse membris omnibus integer & perfectus, mutila ea.* Hoc ipsum est, morè PETRI Damasceni, mysticè carnem propriam crucifigere. Præterea crux satis grauis est, in eum statum hominem esse redactum, vt coniunctos sibi amicos teneatur à se repellere, si velit regnum cælorum sibi promereri.

O 2

Quam-

Martyrol.
Menolog.Quartium
Crucis
S. PETRI

Luc. 14.
26.

Quamobrem CHRISTVS charorum omnium renuntiationem cum laboriosa cruce coniunxit. Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus. Pars arboris abscissa crux est, & hæc arbori, terræ, radicibusque renuntiat, ut fiat crux; & quisquis se ad formam crucis componit, debet abnegare parentes, propinquos, omnes charos & amicos. Sic PETRVS Damascenus suadet, persuadet item CHRISTVS, qui passioni iam propinquus abire permisit Apostolos, amicos nimirum suos, & in passione sua religiosus cultor silentij, valedixit Matri & Ioanni, suisque se charis pignoribus orbavit & priuauit.

Sympathia
Christi &
Petri Da-
masceni
Artificum
vitandi
scandali.

Ioan. 19,
26.

CRUX PETRI Damasceni, Crux scandali vitandi.

Crux vitandi scandali, instrumentum artis bene viuendi.
Matth. 18,
8.
Excitatio laborantis.

STATIS magna crux censenda est, quam Redemptor noster iniunxit, & simul apposuit, cum dixit: Si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscide eum, & proiice abs te: bonum tibi est ad vitam ingredi debilem, vel claudum, quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem aeternum. Quanta crux ista fit, exponit in hunc locum Hieronymus. Igitur omnis truncatur affectus, & vniuersa propinquitas amputatur.

tatur, ne per occasionem pietatis vnusquisque credentium
 scandalo pateat. Si ita est tibi coniunctus, vt manus, pes,
 oculus, & est utilis atque sollicitus, & acutus ad per-
 spiciendum, scandalum autem tibi facit, & propter disso-
 nantiam morum te pertrahit in gehennam, melius est, vt
 & propinquitate eius, & emolumentis carnalibus careas,
 quam dum vis lucrifacere cognatos & necessarios, causam
 habeas ruinarum. Accedit & Augustinus libro de Sa-
 lutar. docum. cap. 22. Amicus est, oculus est, manus est,
 amputa, & proiice abs te. Noli consentire. Membra et-
 iam nostra in corpore nostro confusionem faciunt. Unitatis
 coniunctione viuunt, & connexionem inuicem connectun-
 tur: vbi dissensio, ibi morbus & vulnus est. Accedit &
 Cyrillus lib. 12. in Ioannem cap. 22. Discimus quando
 tempus ad certamina vocat, ne si etiam qui charissimi no-
 bis sunt, prohibeant, turpe forsan putantes, mentem vl-
 lo modo illis adhibeamus. Non enim à satanà differt, qui
 scandala ponit, & quibuscumque modis à recta sententia
 homines seducit. Quod etiam CHRISTVS ostendere vide-
 tur. Si oculus, inquit, dexter scandalizat te, erue eum, ^{Math. 5.}
 & proiice abs te. Quod enim à felicitate nostra nos semo-
 uet, etiamsi amicitie lege nobis coniungitur, etiamsi natu-
 ra ipsa & sanguinis proprietate copulatur, non nostrum,
 sed alienum & hostile putandum est.

CRUX PETRI Damasceni, Crux
ægotantis.

*Instrumen-
tum artis
bene mo-
riendi.*

CUM morbus ingruit, & vsu manuum, pe-
dum, & linguæ impedit, PETRI Damasceni
instar lecto affigitur ægotus. Quòd si æger mani-
bus, pedibus, & lingua labi consueuerit, soletur se
ipsum, cum videat peccandi instrumenta & organa
defecisse. Cum manus & pedes deficiunt laboranti
podagra & chiroagra, si lecto fixus inhæreat, redac-
tus ad eum statum est, in quo PETRVS Damasce-
nus depingitur. In hoc ipso statu erat Gregorius
Magnus, sicut & ipse scribit lib. 7. Epist. 127. *Pecca-
tis meis exigentibus, ecce iam vñdecim menses sunt, quòd
valde rarum est, si de lecto aliquando surgere potuero.
Tantis enim podagræ, tantisque molestiarum doloribus pre-
mor, vt vita mea mihi grauissima pœna sit. Quotidie enim
in dolore deficio, & mortis remedium expectando suspiro.*
Redactus ad hanc necessitatem infirmus, cum ia-
ceat in lecto, corporis orbatus functionibus, nec
se, nec statum suum despiciat, sed audiat Ambro-
sium lib. 1. de Iacob & vita beata, cap. 8. *Sed forte
aliquis putet, ægritudinem atque imbecillitatem corporis
impedimento esse ad perfectionis munus implendum, et
quòd non possit opera manuum vlla factaque prodere.* Ve-

*Excitatio
ægotan-
tis.*

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. III

rum ea sibi iustus impedimenta esse non sentiet, imò etiam
rum, qui illa mirabiliter defleat, corripiet, & quasi
ignauum arguet, quòd plus in corporis vsu, quàm in ani-
me virtute constituat. Elucebat hæc virtus in Bernar-
do affixo lecto; qui cum extremè agrotaret, ne ce-
teris scandalo esset, mori malebat. *Viure*, inquit,
erubesco, quia parum proficio: *mori timeo*, quia non sum
paratus: malo tamen mori, & misericordia Dei me com-
mittere & commendare, quia benignus & misericors est,
quàm de mala mea conuersatione scandalum facere. Discat
ager mori potius quàm scandalum dare: discat &
orare: Rex gloriose, cuius crux diligentibus legem
tuam scandalum non est, hanc mihi gratiam con-
cede, legem & crucem amanti, vt corporis ægritu-
do quam patior, tollat & abscindat omnia offen-
dicula, quæ salutem animæ impediunt. Quisquis
hoc in votis habet, componat se ad formam PE-
TRI, qui legem de scandalo laram religiosè serua-
uit, & seruandam è cruce docet; docet & patien-
tiam, quæ necessaria est iis, qui cum ipso laborant
& agrotant.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus nec manus, nec pedes, nec lin-
guam ad vindictam in cruce habuit, & idem
Agnus

*Virtus Eu-
charistia.*

Agnus nec manus, nec pedes, nec linguam videtur habere consecratus in Eucharistia: ad leuamen superiorum suorum, qui propter custodiã legis huiusmodi membrorum vsu sese priuant, & eorum functionem patientes in lecto non exercent. Hoc

Matth. 11,
28.

vocat CHRISTVS cùm dicit: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Et quidem iacens in lecto homo nec pedes habet nec manus, vt teadat in cælum, & illud apprehendat. Succurrit eius indigentia CHRISTVS, qui post sumptum iam

Viaticum.

Viaticum exierit è sacra Hostia pedes illos sacrosanctos, quibus in cælum ascendat, manus, quibus illud capiat, ac fortiter teneat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia,
Aurea & aureola corona.

Honor alit
artem be-
nè viuendi
& moriendi.

GLoriosus Rex, qui propter vitandum scandalum, scissionem pedum & manuum, priuationemque visus ordinauit & intimauit, meruit remunerationis futuræ in cælis, cùm dixit in Evangelio: *Bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel claudum, quàm duas manus vel duos pedes habentem, mitti in ignem æternum.* Bonum quidem PETRO est se in cælesti patria præsentare, pro cuius amore & defensione permisit se manibus pedibusque truncari. Deco-

Matth. 18,
8.

cum satis est pro patria similia pati; pro cælo &
 regno Dei eiusmodi iacturam facere, multò glorio-
 sius est. Terrena patria decorare potest eos, qui pe-
 dum & manuum detrimenta propter ipsam subie-
 runt, reparare tamen & restaurare minime potest:
 cælestis verò patria magna cum gloria factas pro se
 iacturas omnino tollit, & membra amissa reddit ac
 restituit. Nouerat hanc gloriosi Regis virtutem puer
 ille Machabæus, qui iussus extrahere linguam, &
 manus extendere, vt carnificis gladio amputarentur,
 linguam postulatus citò protulit, & manus constanter ex-
 tendit, & cum fiducia ait: E cælo ista possideo, sed pro-
 pter Dei leges nunc hæc ipsa despicio, quoniam ab ipso me
 ea recepturum spero: ita vt Rex, & qui cum ipso erant,
 mirarentur adolescentis animum, quòd tamquam nihilum
 duceret cruciatus. Ad stuporem etiam hostium nihil
 tormenta curabat, cum sciret pati se pro cælo &
 Deo, cuius potentia erant cum magno fœnore
 membra perdita refarcienda. Hæc fortis ac valida
 meditatio & cogitatio est, qua patiens in ipsa se-
 ctione membrorum despiciet cruciatus, despiciet
 & amicos, notos & propinquos, expectans plenam
 & plenariam compensationem cum ingredietur ad
 vitam, & ad vitæ simul coronam admittetur. Hac
 spe & expectatione suffultus cum Laumarus Abbas

2. Machab.
 7. 10.
 Si uola
 tollentis
 ex se scan-
 dala.

P

affi-

affixus lecto, & priuatus suorum membrorum vlti-
 bus esset, in extremis affirmabat: *Ego letus sum an-*
imo, ineffabilem Dei misericordiam appello, vt ianuam pi-
tati suae velit mihi patefacere, meamque spem & expecta-
tionem certa promissionum suarum remuneratione solari.

*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti CLEMEN-
 TIS Episcopi & sociorum exemplum; in quo, tam-
 quam in praclarissimo speculo, ferentis zelum &
 morbum forma conspicitur.

13. *Cladescant alij manerosæ stragis aceruo:
Vobis perpeſſâ gloria morte venit.*

Quartium
Lucis
E PL
8

• P

S.

G

mi
cto
tib
qu
lit
H
ni
te
b
m
D
A
k

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. II 7

EMBLEMATICA IMAGO XIII.
S. CLEMENTIS EPISCOPI
ET SOCIORVM PHENGONIS
ET EVCARPI CRUCIFIXORVM

EXPLICATA.

LEMENS, Agathangelus, & socij pro confessione IESV CHRISTI, dominante Maximiano, protrusi in calcis vitæ fornacem; custodia militari seruabantur. Aderant in militari cohorte PHENGON & EVCARPVS, qui sanctorum Martyrum verbis & miraculis attracti, partibus CHRISTI adhaerunt. Quam ob causam uterque crucifixus est, & uterque zelo accensus commilitones suos in partes CHRISTI trahere conatus est. Hoc signum, hoc argumentum perfectæ conuersionis est, vt qui reuocatus à Deo piissimo fuerit, ceteros reducere ad Deum conetur. Audiamus Ambrosium lib. 2. de Pœnit. cap. 6. *Subiiciamus nos Deo, vt non subditi simus peccato, & tanta fiat conuersio, vt qui Deum non agnoscebamus, ipsi eum iam aliis demonstramus.* Ardebant CLEMENS & Agathangelus in fornace illa calcaria, non tam visibili quàm inuisibili flam-

P 3

ma,

*Martyr.
Menolog.*

Quartium
Crucis
EPI

ma, quã zelator animarum Paulus flagrabat, cum
 2. Cor. 11, diceret: *Quis scandalizatur, & ego non vrer?* Diuinus
 29. hic ignis in CHRISTI pectore ardebat: *Zelus domus
 Sympathia tua comedit me.* qui & dicit: *Ignem veni mittere in ter-
 Christi & ram, & quid volo nisi vt accendatur?* Accensus est in
 Martyrii. di. **CLEMENTE & Agathangelo,** qui Deo PHENGVM &
 Psal. 68, EVCARPVM pepererunt. Quales patres, tales & pro-
 10. les euaserunt flagrantes & ardentes zelo conuer-
 Luc. 12, sionis animarum, quã contra ipsum Deum milita-
 49. bant, & pro Deo iam conuersã decertarunt, & di-
 uini zeli speculum illustrarunt.

CRUX PHENGONIS & EVCARPI, CRUX zeli animarum.

Crux zeli animarum, instrumentum artis bene viuendi.
Zelator conuersionis animarum suam portat
 crucem, & cruciatur, dum mores peccatorum
 sustinet, & dum amore tractus ipse, errantes homi-
 nes à perditionis via retrahere contendit. In hanc
 ipsam sententiam CHRISTVS loquitur lib. 4. Reue-
 lat. cap. 129. S. Birgittæ, concluditque post multas
Excitatio laborantis.
 Ergo, qui ardua vincere proponit, attendat ad tentationes
 suas, & caueat ne per inordinata desideria minuatur Dei
 zelus, quia toto desiderio & zelo diuino, & cum omni pa-
 tientia currendum est ad peccatrem, opportunè & impar-
 tunè, vt conuertatur, & vbi iustus nihil proficit loquen-
 do,

DE SUPERIORIB. CRUCIF. ET CRUCIFERIS. 119

do, vel admonendo, ibi zelus est exercendus, & rationum-
que instantia continuanda. Conditionem zeli huius
CLEMENS & Agathangelus in sua calcaria propo-
nunt, & quasi exponunt verbis Ambrosij Serm. 18.
in Psalm. 118. Zelus charitas est. Denique *valida est* ^{ant. 6.}
sicut mors charitas, durus sicut inferi zelus. Durus ze-
lus, quem vita huius nulla vincit illecebra. Durus zelus
inferi, per quem peccato morimur, ut viuamus Deo. An-
geli quoque sine zelo nihil sunt, & substantia sue amit-
tunt prerogatiuam, nisi eum zeli ardore sustentent. Du-
rus zeli ardor, qui & Angelos & Agathangelos ac-
cendit. Facis Angelos tuos spiritus, & ministros tuos ^{Psal. 103,}
ignem vrentem. Talis & minister Paulus erat, de quo
lege Augustinum lib. 7. de Verbis Domini Serm. 26.
Pugnat ergo pro omnibus, zelatur omnes Dei zelo, accen-
ditur pro omnibus, & inflammatür pro iis qui extra le-
gem sunt, & pro iis qui in lege sunt, Magister gentium.

CRUX PHENGONIS & EVCARPI, CRUX
ægotantium.

PHENGON & EVCARPVS teneri & infirmi adhuc ^{Instrumentum artis bene moriendi.}
in fide crucibus adiudicantur, quorum salutem
curantes CLEMENS & Agathangelus, viuâ calce com-
buruntur. Testatur exterior ignis charitatem inte-
riorem, quo flagrabant in crucifixos infirmos. Hæc
lex

Quartium
Cruces
E E E
8

lex summae charitatis est, vt cum ipse male habeat, decumbas in lecto, & labores, immemor agritudinis tuae fratrum aegrotantium curam habeas, feruenter & ardentem eorum valetudinem procures. In morbi & infirmitatis fornace Timotheum Apostolus esse volebat, cum laborare eum fineret, dicebatque: *Modico vino vtere propter stomachum tuum & frequentes tuas infirmitates.* Causam reddit Chrysostomus Epist. 4. *Nec ipse morbum profligauit is, qui mortuos ad vitam reuocabat, verum eum in morbi fornace vesari permisit, quod amplissima libertatis & fiducia operibus hinc ipsi cogentur.* Quisquis ad hunc statum redactus est, in fornace CLEMENTIS & sociorum se esse consideret, & zelator salutis animae suae lubens ac volens ardores febriles patietur.

Leuamen laborantis & aegrotantis.

Virtus Eucharistia.
Mat. h. 11,
28.

Rex gloriosus zelo salutis alienae flagrans & laborantes vocat ad se, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Hoc valde mirabile est, quod cum sit sub panis & vini formis fornax caelestis ardoris, is, qui sumit Eucharistiam, in aestu flagrantis zeli diuinam temperiem sentiat. Eucharisticus quippe ignis illuminans est, non comburens. *Lucerna eius est Agnus.* Agnus est,

Apoc. 21,
23.

est, dum consecrat & consecratur nocte suprema in
 cenaculo, quo tempore simul & loco summum
 animarum zelum cum summa suauitate coniun-
 ctum ostendit. Et quidem verba consecratoria, quid
 nisi zelum sonant, cum mysticum Agni corpus, &
 pretiosus eius Sanguis, pro culparum humanarum
 remissione consecrentur. Ritè ac rectè verba conse-
 crationis non elata voce, sed submissa proferuntur,
 vt vel ex ipso vocis sono diuini zelatoris mansuetu-
 do magis innotescat, magis pateat. Cum caelestis
 Agnus Dei seipsum tunc temporis dederit per sacri
 formam Viatici, & in eo salutis humanæ ardentem
 suum zelum ostenderit, quisquis hunc ipsum com-
 meatum moriturus accipiat, expendat, & perpen-
 dat quantam de animâ sua seruanda CHRISTVS ha-
 buerit semper curam, & tunc maximè habeat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 Aurea & aureola corona.

Cum species quædam martyrij sit passio diuini
 Cæli, quisquis æmulator est, cogitet de præmiis,
 cogitet de coronis, quæ decretæ in cælis sunt Mar-
 tyribus per ignes & flammâs in caeleste regnum
 migrantibus. Meminerit magni zelatoris Eliæ, qui
 totus in igne erat, & viuum martyrem agens ad

Q spe-

speluncam se recepit, & in eius sepulchro & ca-
 uca se occultauit, cum rogatus quid ibi ageret,
 3. Reg. 19, respondit: *Zelo zelatus sum pro Domino Deo exerci-*
 10. *tuum.* Viuus hic martyr, qui paulò ante cibo typico
 fuerat recreatus, vidit in monte specimen celestis
 gloriae, cuius mirabili contemplatione magnos
 concepit animos, ut magis ac magis zeli diuini ar-
 doribus animam suam exponeret: cum tamen ante
 1. Reg. 19, 4. *propositam sibi gloriam petiuit anime suae, ut mori-*
retur. Non petebat Elias post visum primum iam
 mori, ulterius pati appetebat. Hoc ipso spiritu du-
 ctus, cum esset in extremis vicinus gloriae Martini,
 dicebat Deo: *Si adhuc populo tuo sum necessarius, non*
recuso laborem, fiat voluntas tua.

*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti LIBERATI
 Abbatis & sociorum exemplum; in quibus, tam-
 quam præclarissimo speculo, transitus mundi &
 morbi forma conspicitur.

14. Cedat sepositas Argo qua vexit in oras :
Hæc pinus cæli vos statione locat.

Argonautæ
Pinus
Cæli
8

ca
eret,
cero-
pico
lelli
gnos
ni ar-
ante
more-
iam
a du-
inus,
non

RATI
tam-
di &

EM.

EMBLEMATICA IMAGO XIV.
S. LIBERATI ABBATIS, ET
SOC. CRUCIFIXORVM
EXPLICATA.

ARTHAGINÈ sub Hunerico tyranno Victor in
Hiflor.
Vvadalor.
Martyrol.
Roman.
LIBERATVS Abbas, BONIFACIYS Dia-
conus, SERVVS & RVSTICVS Subdiaco-

ni, & MAXIMVS puer, in naui cruci-
fixi sunt, at naui adiecto igne, vt omnes pariter
concremarentur. Admotus ignis diuinitus extinctus
est, carnifices verò, igne furoris accensi, remorum
ictibus Martyres contriuerunt & maclarunt. Sacri-
ficium hoc Pontificale est quod Abbas celebrat: af-
sistunt ministri Sacrificio, & ipsi sacrificantur. Ne-
mo sine naue mare nauigat, nemo sine cruce transit
mundum, & appellit in portum. Cælestem patriam
olim eminus mortales contemplantur, & aspi-
cientes à longè illam salutabant. Ignis & aqua si-
mul interiacebant, & accessum in cælum impedi-
bant: hinc dolor, hinc gemitus. Venit CHRISTVS Sympathia
Christi &
martyrum
Aosificum
transitus
mundani
ferendi.
in mundum, de rate ac cruce prouidit, qua nobis
in cælum viam aperiret. Fauet dictis Augustinus
libro de Opere Monach. cap. 31. *Sanè omnibus, nobis*

Et vobis pro nostro gaudio & officio laborantibus, et
Ha est via in labore & arumna, Et tamen in spe gauden-
tibus iugum eius leue est, & sarcina leuis; qui nos voca-
uit ad requiem, quò prior transitum fecit à conuale plora-
tionis, vbi ipsemet sine pressuris non fuit. CHRISTVS
ignem pariter & aquam tribulationum passus est, &
liber vel inter mortuos euasit, & fecit liberos, non
crucifixos, modò, sed etiam cruciferos suos, qui pot-
tum in cæli tenentes, Liberatori suo canentes ce-
leuma, dicunt: *Transiimus per ignem & aquam, &
eduxisti nos in refrigerium.*

Psal. 65,
12.

CRUX LIBERATI & sociorum, CRUX
transitus mandani.

Cruce
transitus
mundi, in-
strumen-
tum artis
benè vi-
uendi.

Matth. 3,
17.
Matth. 4,
1.
Excitatio
laboran-
tis.
Rom. 8,
14.

Psal. 142,
10.

CVm CHRISTVS in Iordane esset Filius à Pa-
tre proclamatus, Hic est Filius meus dilectus, in
quo mihi complacui; consequenter addit Euangelista:
Ductus est à Spiritu in desertum, vt tentaretur à diabolo.
Duxit illum Spiritus ad ieiunia, ad tentationes &
labores. Hæc est Dei filiorum conditio, vt quò Spi-
ritus sanctus eos trahit, eò pergant. Qui spiritu Dei
aguntur, ij sunt filij Dei. Nauis vento agitur & agita-
tur, & nauis instar à diuino Spiritu sancti viri mo-
uentur & impelluntur. Sanctus planè vir, qui dice-
bat: *Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam.*
Deducet

Deducet me, inquam, in portum per maria; per fluctus, per tempestates. Per fluctus: *Ommes fluctus tuos induxisti super me.* Per tempestates: *Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.* Sic itur ad altra. Committamus nos mari, fluctibus & tempestatibus, vt & in portu cantemus: *Transiuimus per ignem & aquam.* Rubrum mare rubore suo ignis colorem præ se ferebat, quod filij Dei transferunt: & nos non aquam modò, sed ignem etiam virtute Crucis superemus. Transeunt probi; transeunt improbi: probi de mundo, improbi cum mundo, sicut notat Augustinus Tract. 55. in Ioannem. *Aliud est, inquit, transire de mundo; aliud, transire cum mundo; aliud, ad Patrem; aliud, ad hostem.* Nam Egyptij transferunt, persequendo Israëlẽ transferunt, sed non transferunt per mare ad regnum, sed in mari ad interitum. Concludit: *Salubris transitus est, cum à diabolo transimus ad CHRISTVM, & ab isto instabili sæculo ad fundatissimum regnum.* Audi Nauclere. *Nauclero quidem profecto non permittitur,* ait Basilius Epist. 166. *vt tranquillum vbi velit reddat insensum pelagus: nobis verò admodum facile est, vt vitam nobis ipsis reddamus tranquillam, si internos animi tumultus, qui ex affectionibus inordinatis aduersum nos insurgunt, compescuerimus. Neque enim facultatum dispendia, neque morbi corporis,*

poris, neque quacumque reliqua vite molestia cautum ac studiosum pietatis ledent, donec animo ita comparatus est, ut cum Deo ambulet, ut de futuris cogitet, eosque fluctus, qui inferne excitantur, alacriter & expedite superet.

CRUX LIBERATI & sociorum, Crux ægotantium.

*Instru-
tio n
art
benè
moriendi.*

TEMPUS vite nostræ, tempus navigationis est. Navigamus in corpore, & cum venimus ad portum, ægotamus, affigimur lecto, febribus inflammamur, ut LIBERATO ac fociis similes effecti, liberi iam à scopulis & tempestatibus humanæ navigationis, portum intremus ac teneamus. Benè monet Olympiadem ægram Chrysostomus Epist. 4.

*Excitatio
ægotan-
tis.*

Quantò magis aurum inflammatur, tantò etiam purius redditur. Quantò longius nauigat mercator, tantò plures merces cumulat. Quocircà ne paruum nunc tibi propositum esse certamen putes, verum omnium, quæ sustinuisi, altissimum, maximumque & sublime; de eo loquor, quod in corporis aduersa valetudine situm est. Sanctus Bernardus Abbas, sicut eius tradit historia, plenus iam mercibus ac onustus meritis, cupiebat, euectus nauis, ex miseris & ærumnis vite mortalis liberari. Accidit extremè iam laboranti, videri sibi nauem, quæ

quæ se transfueheret, expectare. Et quidem illa quasi in litore apparuit, & cum Bernardus ingredi festinaret, nauis disparuit. Cognouit necdum tempus migrationis suæ aduenisse. Crescebat dolor, & morbus ingrauescebat; & hoc habebat solatij, quòd esset reditura nauis, & se suasque merces tandem in caelestem portum intromissura. Cùm æger febribus ardet, cogitet se in proposita LIBERATI & socio- rum naue lecto crucis alligatum. Si puer sit, puerum crucifixum intueatur: si iuuenis, iuuenes affixos cruci contempletur: si virum iam agit, viros suspendio addictos attendat: si senex prouectus ætate est, pendentem è nauis arbore senem præ oculis habeat, vt cuiuslibet ætatis homo nouerit, sibi è mortali vita nauigandum, nec certum tempus aliquod præfinitum, quo quis perueniat in portum, iam puer, iam iuuenis, iam vir, iam senex ardente fe- bri corripitur, & festina morte abripitur. Transeunt per ignem & aquam omnes, quos nauis exhibet crucifixos, vt in refrigerium veniant, & æger, qui eandem patitur probationem, *Cor suum dabit in si-* Ecclesi. 32, 28.
militudinem pictura.

R

Leua-

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eucharistia.

Rex gloriosus, cum iret de munio ad Patrem, in leuamen transeuntium sacram Eucharistiam condidit & reliquit. Et quidem adhuc in Ecclesia sua Agnus è Petri nauicula clamat ad eos qui in mari laborant, & amaros fluctus tranant, mundi Oceanum transeuntes, *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Ecclesia sancta facta est quasi nauis institoris de longe portum panem suum, & inde CHRISTVS supertranseuntes aquas panem Eucharistia mittit, vt mare tranquillum faciat, & nauigantes suos ducat & inducat in portum. Ne iam accedentes ad portum, naufragium ægrotantes patiantur & submergantur, succurrit per eandem Eucharistiam, in qua diuinus Agnus Dei porrigitur & ministratur, vt quæ mortis tempore exoriri & sæuire tempestates solent, imperio eius remittantur atque sedentur.

Vaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia,
Aurea & aureola corona.

*Honor alit
artem bene
viviendi
& moriendi.*

Cum tingimur aqua lustrali, satis nobis insinuat, qualis sit mundanus transitus, per quem datur in cælum accessus & ascensus. Fit per aquas

aquas transmigratio, quæ est aperta navigatio im-
 posita iis qui *in Spiritu sancto & in igne baptizantur.* ^{Math. 3.}
 Hæc navigatio Christiana, quæ fit virtute Baptisimi,
 formam martyrij importat. Confirmat assumptum
 Augustinus lib. de Ecclesiast. dogmat. cap. 74. *Bapti-*
zandus confitetur fidem suam coram Sacerdote, & inter-
rogatus respondet: hoc & Martyr coram persecutore facit,
qui. & confitetur fidem, & interrogatus respondet. Ille
post confessionem vel aspergitur aqua, vel tingitur: & hic
vel aspergitur sanguine, vel contingitur igne. Ille manus
impositione Pontificis accipit Spiritum sanctum: hic habi-
taculum efficitur Spiritus sancti, dum non est ipse qui lo-
quitur, sed Spiritus Patris qui in eo loquitur. Ille commu-
nicat Eucharistiæ in commemoratione mortis Domini: hic
ipsi CHRISTO commoritur. Ille profitetur se immundis
actibus renuntiaturum; hic ipse renuntiat vitæ. Illi pec-
cata omnia dimittuntur, in isto extinguuntur.

Hæc navigatio Christianorum simul & Marty-
 rum est, hæc communis tranatio & transmigratio,
 quam navis LIBERATI & sociorum transeuntium
 per aquam & ignem ostendit & declarat. Cùm verò
 species navigationis sit vita Christianorum, ritè ac
 rectè coniungitur cum Baptismo mysterium sacræ
 Eucharistiæ, ne in mari annona deficiat. Verùm
 enim verò, cùm in pelago navigantibus cælum pa-
 teat,

R 2 teat,

Martyrum
 crucis
 E. P. I.

teat, cuius aspectus recreat ferentes graues molestias
 tum maris tum nauis, erit occasio, & causa celestis
 recreationis facienti transitum laboriosum, erigere
 oculos ad premium sibi in caelis destinatum, si pro-
 sperè confecerit nauigationem, more LIBERATI &
 sociorum, qui salui & incolumes in portu festiuum
 celeuma dicunt & canunt, *Transiimus per ignem &
 aquam, & induxisti nos in refrigerium.* Erat iam vic-
 nus portui Adelhardus Abbas, cum frequenter ire-
 raret: *Hinc ibo, & ad Deum meum veniam, letus mor-
 riar, letusque transibo ingentes huius vitæ foueas; quon-
 niam ad gaudia peruenturus sum sempiterna, longè mihi
 antè promissa.* Proximus iam caelo Nicolaus Tolenti-
 nas postulauit sibi crucem. *Crucem, inquit, meis ocu-
 lis inspicendam offeratis, ut eius virtute ceu baculo altis-
 sime potestatis fultus, Jordanem huius mundi liberè trans-
 mittere, & ad paradisi gaudia faciliè peruenire queam.*

*Barrola
 nauigatio-
 nis munda-
 nae
 Psal. 65,
 12.*

*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Proferatur nunc in publicum sancti PAPHNVTII
 Abbatis exemplum; in quo, tamquam præclarissi-
 mo speculo, triumphantis in labore & morbo for-
 ma conspicitur.

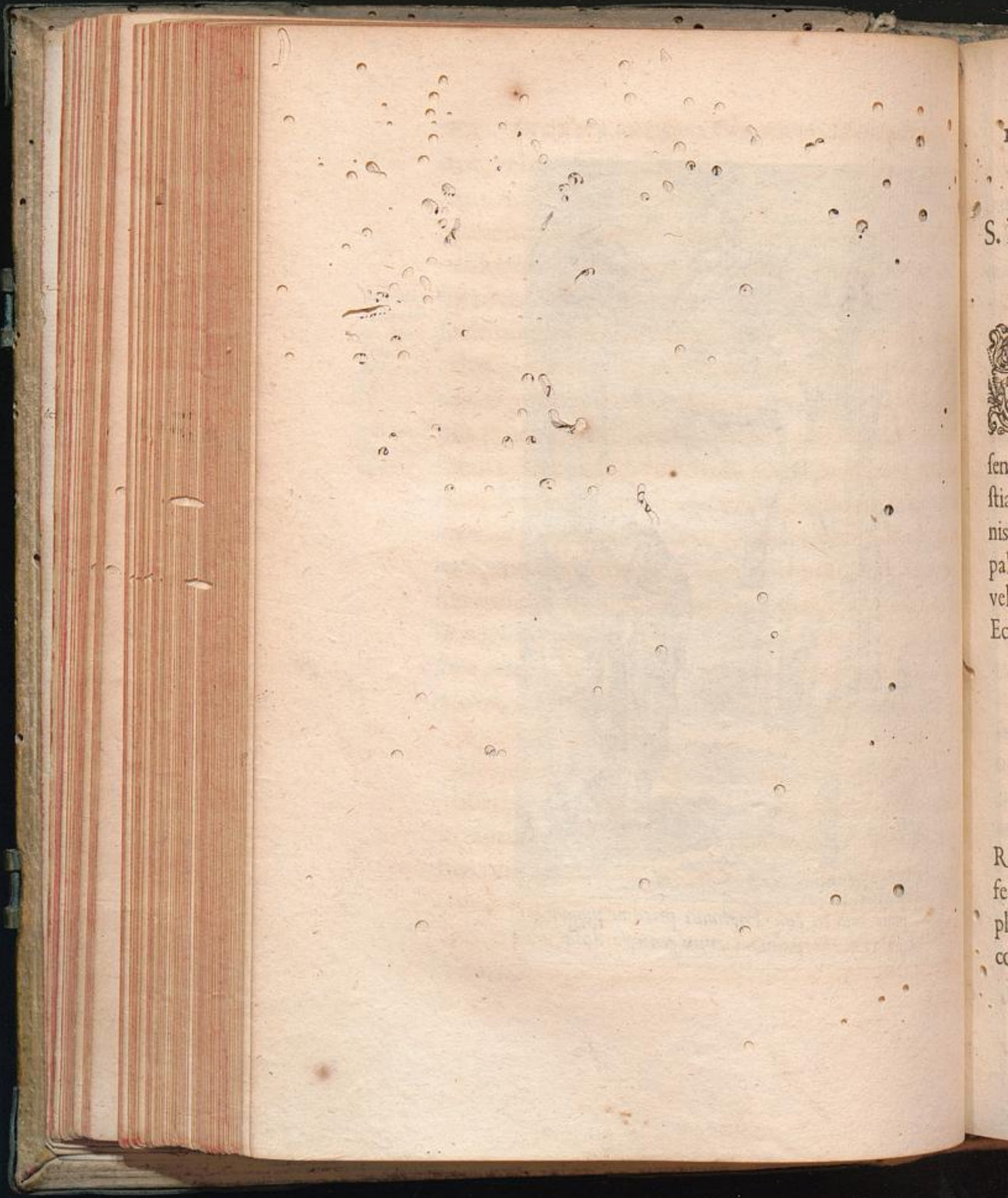
Quam bene uncta tuæ Paphnuti præmia pugnae?
15. Palma crucem, palmam crux generosa dedit.

Quarant
Lucis
EPI
8

estiu
electis
rigent
pro
ri &
num
m
vici
r ite
s mo
quo
mili
enti
ocu
altif
ranf

rtii
illi
for

M.

EMBLEMATICA IMAGO, XV.

S. PAPHNVTII ABBATIS CRUCIFIXI

EXPLICATA.

SANCTVS PAPHNVTIVS Abbas, cum di-
ram in Christianos persecutionem esse in
Ægypto cognouisset, contendit eò, &
sua sponte Ariano Præfecto seipsum præ-
sentavit, & paratum se mori pro defensione Chri-
stianæ fidei declaravit. Quam ob causam variis pœ-
nis cruciatibusque tentatus, affixus tandem palma
palmam consecutus est. Nouit patientia CHRISTI
vel in ipsa cruce triumphare, canitque propterea
Ecclesia:

*Pange lingua gloriosi
Lauream certaminis,
Et super crucis trophæo
Dic triumphum nobilem,
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.*

Redemptor quidem orbis tempore sacre passionis
festiuium Palmarum diem egit & coluit, vt trium-
phatorem se in ipso prælij conflictu declararet, &
commilitones suos crucifixos & cruciferos non so-
lùm

Metaph.
Mart. col.

Sympathia
Christi &
Paphnutij
Ar. scum
passionis
trium-
phantis.
Matth. 21.

lūm post labores iam transactos, sed etiam in eo-
rum tolerantia triumphum celebrari posse doceret.

Cant. 7, 8. Triumphauit in cruce anima, quæ dixit: *Ascendam
in palmam, & apprehendam fructus eius.* Et ille etiam

Gal. 6, 1. qui scripsit: *Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Do-
mini nostri IESV CHRISTI.* Placet pulchra sententia

Doctoris Ecclesiæ Ambrosij in 1. ad Corinth. cap. 1.
Victor existit, qui iniuste occiditur, reum constituens quo-

à quo occiditur. Consonat Bernardus Serm. 61. in Can-
tica: *Stat Martyr tripudians & triumphans, toto loco*

iacero corpore; & rimante latera ferro, non modo forte-

ter, sed alacriter sacrum è carne sua circumspicit ebullien-
tem cruorem. Existit quoque victor, quo iniuste vexatus,
reum faciens à quo diuexatus & exercetur.

CRUX PAPHNVTII, CRUX patientiæ triumphantis.

*Crux pas-
sionis pa-
tientia
trium-
phantis,
instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.*

MAGNUM quid est, in ipsis passionibus vince-
re, & in ipsis laboribus cum PAPHNVTIO
triumphum agere. Crux ipsa Martyri palma fuit.
Vnde, quod Leo Pontifex Sermone de S. Laurentio
obiecit Datiano, obiici quoque potest Ariano: *Se-
uisti persecutor in Martyrem, seuisti, & auxisti palmam,
dum aggeras pœnam. Nam quid non ad Victoris gloriam
ingenium tuum reperit, quando in honorem transferunt
triumphi.*

triumphi, etiam instrumenta supplicij? Crux quoque ipsa nobis pœna, & palma sit, quemadmodum de Elia & ieiun. cap. 5. Ambrosius monet. *Divinum, in Num. 10. quit, ad Patres reseruit oraculum, vt cum egredierentur ad bellum, tuba canerent, cuius sonitu Dominus reminisceretur populi sui, quo petatum conferret auxilium, plusque misericordiae suae inceniua cognoscentes in diebus letitiae suae, in Neomeniis suis concinerent tubarum sonos.* Unde & David dicit: *Canite initio mensis tuba, in die insignis solemnitatis vestrae. Veniet igitur nobis sollemnis dies, & iam appropinquat, canamus tuba, & annuntiemus sollemnitatis diem simul nobis, & certamen imminet, & victoria repromittitur. Victoria nostra Crux CHRISTI est, trophaeum nostrum Pascha est Domini IESU. Ergo cum vocamur ad crucem, ad palmam, ad victoriam, & triumphum inuitari nos à CHRISTO existimemus, & cum PAPHNVTIO in cruce ipsa, quam ferunt cruciferi, exultent & glorientur. Etiam in morte ipsa, more Gerardi, de quo S. Bernardus Sermone 26. in Cantica dicit: *Accitus sum ego ad id miraculi, videre exultantem in morte hominem, & insultantem morti. Ubi est mors victoria tua? ubi est mors stimulus tuus? Iam non stimulus, sed iubilus. Jam cantando moritur homo, & moriendo cantat. Usurparis ad letitiam mater mœroris, usurparis ad gloriam gloriae inimica.**

S

Cruz

Quartium
Cruis
I. E. R. I.
8

CRUX PAPHNVTVII, CRUX AGROTANTIS.

Infirmum
rum a ris
bene me
riam.

Natura nostra mortalis de morbis triumphum
agit, cum ab eorum periculo libera euadit.
anima vero immortalis in ipso vitæ discrimine no-
uit de morbo triumphare. Qui nouit in lecto ma-
gis se animæ immortalitate quàm corporis morta-
litate duci, nouit etiam triumphare. Morbum su-
perat, mortem vincit, & in ipso lecto decumbens
solemnem triumphum auspicatur. Quidni trium-
phet in lecto, cum subiugauerit aduersarium? Beatus
& opportunè satis lib. i. de Prouident. Saluian. *Infir-*
mitas carnis vigorem mentis exacuit, vt, affectis arti-
bus, vires corporum in virtutes transferantur animorum,
& sola exultet anima, leta affecto corpore, quasi aduersa-
rio subiugato. Quisquis ita vincit aduersarium, non
tam lecto affixus quàm palinæ censendus est, &
ipso Adamo felicior, priusquam amitteret innocen-
tiam, vt adstruit Augustinus lib. ii. de Ciuitate Dei,
cap. 12. *Quantum pertinet, inquit, ad delectationem pre-*
sentis boni, beatior erat primus homo in paradiso, quàm
quilibet homo in hac infirmitate mortali: quantum attingit
ad spem futuri boni, beatior est quilibet in quibuslibet cruci-
atibus corporis, cui non opinione, sed certa veritate ma-
nifestum est sine fine se habiturum omni molestia carentem

Excitatio
agrotan-
tis.

soci-
erat
rad-
spe
gat
fan-
sta
cia-
vel
glo-
Cr-
cū
ria
C
de
de
fu

societatem Angelorum in participatione summi Dei, quam
 erat ille homo sui casus incertus in magna sua felicitate pa-
 radisi. Triumphat æger, qui lecti palmæ affixus, de
 spe certæ suæ beatitudinis hilarescit, & hilaris ro-
 gat & orat: Rex gloriose, qui à ligno & in ligno
 sanctæ tuæ crucis regnasti atque triumphasti, præ-
 sta supplicanti & ægotanti, ne victus morbo dei-
 ciar, sed victor in lecto ipso decumbam. Hoc est
 velle patientem ægrum triumphare, & more Pauli
 gloriari, dum ait: *Mihi autem absit gloriari, nisi in* Gal. 6, 14.
Cruce Domini nostri IESU CHRISTI. Concludit ipse,
 cum se infirmum recognosceret: *Libenter igitur glo-* 2. Cor. 12,
riabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus 9.
 CHRISTI. Hæc vox infirmantis Pauli est, & ea-
 dem sit ægotantis & triumphantis, qui cor suum
 dedit in similitudinem picturæ, & virtute patientiæ
 suæ perficit opus.

Leuamen laborantis & ægotantis.

Rex gloriosus crucis suæ victoriam agit, & ce-
 lebrat in venerando altaris Sacrificio ac Sa-
 cramento; in quo vir patiens labore & morbo af-
 flictatus, immemor suæ afflictionis, totus lætus &
 exiliens præ gaudio dicit: *Cor meum & caro mea exul-* Psal. 83, 3.
tauerunt in Deum vivum, qui vivæ vocis oraculo mo-

Quartium
 Crucis
 I. E. P. I.

Math. 28. riens simul, & resurgetis clamat, *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Con-
 sicitur & perficitur Agni mystici Sacrificium & Sa-
 cramentum in memoriam Passionis, Resurrectio-
 nis & Ascensionis eius, vt qui communicant cru-
 cifixi Regis Passionis, communicent etiam gloriose
 ac triumphanti eiusdem Resurrectioni & Ascensio-
 ni, impleaturque votum solenne Ecclesie agentis
 de Crucis Exaltatione. *Felix ille triumphus, sit salu-
 agris, vite lignum, mortis remedium.* Hoc ipsum vo-
 tum nostrum solenne sit, dum sanctes Presules
 crucifixos contemplamur, & nobis in laboribus &
 infirmitatibus nostris propitios esse desideramus &
 postulamus, vt virtute sacre Eucharistie victoriam
 non in caelis solum, sed etiam in terris, dum pati-
 mur, celebremus, quam & ipsi celebrarunt, de qui-
 bus Ambrosius lib. 1. de Viduis p. 3. *Possunt pro pecca-
 tis rogare nostris, qui proprio sanguine etiam que habue-
 runt peccata lauerunt. Isti enim sunt Dei Martyres nostri
 Presules, speculatores vite actuumque nostrorum. Nos
 erubescamus eos intercessores nostre infirmitatis adhibere,
 quia & ipsi infirmitatem corporis etiam dum vincerent,
 cognouerunt.*

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
Aërea & aureola corona.

Conuertitur crux in palmam, cū de palma Honore alie
artem lo-
ne uiuendi.
di & mo-
riendi. Cæli cælestique triumpho consideratio est. Ver-
tebat in palmam crucem, quam in se Paulus gesta-
bat, & victoris instar dicebat: *Mihi autem absit glo-
riari, nisi in Cruce Domini nostri IESV CHRISTI.* Ac-
cedit Ambrosius in Psalm. 118. lit. 5. vers. 6. *Si oppro-
brium tuum gloria est, Domine IESV, quanta est gloria
tua? Tuae igitur gloriæ participatione, quid erimus, cuius
sumus opprobrio gloriosi? Quanti Ambrosius faciat op-
probrium istud gloriosum, intelligi facile potest ex
his quæ statim addit: Hoc opprobrium auferri à nobis
nolumus, opprobrium Crucis Domini IESV, quo nostra au-
feruntur opprobria. Hæc vox PAPHNVTII est, & glo-
riantis Pauli, qui & dicit: *Superabundo gaudio in omni
tribulatione nostra.* Gal. 6, 14. 2. Cor. 7, 4.*

Et quidem Præsules crucifixi lætitia sic abunda-
runt, vt gloria eorum redundaret, qua fruebantur
in mediis ipsis tormentis, & in nos adhuc redun-
det. Confirmat hoc ipsum Ambrosius lib. 1. Episto-
larum, Epist. 31. *Nos sanguine gloriamur, illos dispendium
manet. Nos hæc victoriæ loco ducimus, illi iniuriam pu-
tant. Numquam nobis amplius consuluerunt, quàm cū*

verberari Christianos, atque proscribi, ac negari iuberent.
 Premium dedit religio, quod perfidia putabat esse supplicium. Videte magnanimos, per iniuriam, per inopiam, per supplicium nos creuimus.

Crescunt instar PAPHNVTII, & instar palma cruciferi, quibus CRUX & passio CHRISTI, dum laborant, & agrotant, gloriosa est. Eapropter S. Pater noster, Ignatius honoris & gloriæ loco Crucem & passionem CHRISTI reliquit nobis in Regula. Diligenter animaduertant oportet (magnificiando, summique momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris ac Domini nostri) quantopere inuet ac conferat ad vitæ spiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus quæ mundus amat & amplectitur, & admittere & concupiscere totis viribus quidquid CHRISTVS Dominus amavit & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea quæ mundi sunt sequuntur, diligunt, & querunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus edocet; sic qui procedunt in spiritu, & seriuo CHRISTVM Dominum nostrum sequuntur, amant & ardentem exoptant, quæ iis omnia, contraria sunt, indui nimirum eadem veste & insignibus Domini sui pro ipsius amore ac reuerentia, adeo vt, sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absque proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonio

simonia & iniurias pati, & stulti haberi & existima-
 ri (nulla tamen ad id per eos data occasione) & quod ex-
 optent assimilari; & imitari aliquo modo Creatorem ac Do-
 minum nostrum IESVM CHRISTVM, eiusque vestibus
 & insignibus indui: quandoquidem ille ipse propter maio-
 rem profectum nostrum induit, nobisque exemplum dedit,
 ut in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia ad-
 spirante, eum imitari & sequi, cum vera sit via, qua du-
 cit homines ad vitam, velimus. Sic vertitur crux in pal-
 mam, quoties vir patiens de vita caelesti, eiusque co-
 ronae ac corollae sedulo & serido cogitat. Hinc fa-
 ctum, ut cum Basiliscus martyr Chrysofostomo ap-
 parens dixerit, Bono esto animo, & gaudio exulta ines-
 fabili, frater Ioannes; cras enim simul erimus, in morte
 ipsa exultauerit. Splendida se veste induit, ut, more
 triumphatoris, venientem mortem exciperet. Egit
 triumphum, qui dixit iam moriturus, Gloria Deo per
 omnia: & facto signo crucis, per crucem ad palmam
 venit. Apprehendit hanc palmam in morte sua Elea-
 zarus Comes, qui sacrum emittens spiritum, Plane,
 inquit, vici. Qualis palma, talis & crux, talis & pa-
 tientia Principum in ipsis pœnis laborum & mor-
 borum gloriosa triumphatrix, cuius formam & ima-
 ginem lib. de Patientia cap. vlt. descripsit, & depin-
 xit. Age iam, inquit, si effigiem habitumq; eius compre-
 hendamus.

Aureola in
 cruce & le-
 gis trium-
 phantis.

Extrema
 verba mo-
 rientis.

Descriptio
 patientia
 trium-
 phantis in
 cruce &
 lecto.

Tertullian.

Iuanium
 crucis
 Iuanium

8

bendamus. Kultus illi tranquillus & placidus, frons par-
 nulla moeroris aut ira rugositate contracta: remissa ac-
 in letum modum supercilia, oculis humilitate non inflexi-
 tate deiectis. Os taciturnitatis honore signatum. Color que-
 lis securis & innoxius. Motus frequens capitis in dialu-
 lum, & minax risus. Ceterum amictus circa pectora ca-
 didus, & corpori impressus: ut qui nec inflatur, nec in-
 quietatur. Sedet enim in throno spiritus eius mitissimus &
 mansuetissimus, qui non turbine glomeratur, non nubilo
 uet, sed est tenera serenitatis, apertus & simplex, quoniam
 tertio vidit Elias. Nam ubi Deus, ibidem & alumna eius
 patientia scilicet. Cum ergo Spiritus Dei descendit, indi-
 dua patientia comitatur eum. Si nos cum spiritu admo-
 rimus, in nobis morabitur semper: imò nescio an diutius
 perseveret sine sua comite ac ministra. Omni tempore ac lo-
 co tangatur necesse est: quodcumque inimicus eius inflexe-
 rit, solus sustinere non poterit, carens instrumento sustinen-
 di. Hæc patientiæ ratio, hæc disciplina, hæc opera celestis
 & vera.

3. Reg. 19,
 12.

SACRI
SANCTVARIII
CRVCIS

ET

PATIENTIAE

PARS SECVNDA

DE

SVBDITIS CRVCIFIXIS
ET CRVCIFERIS.

Figura CRVCIS vbi que inuenitur, apud Prin-
cipes, apud SVBDITOS, apud mulieres.

Chrystomus, Quod Christus sit Deus.

T

Sanctuarium
Crucis
PATIENTIAE

I M A G I N E S
 E M B L E M A T I C Æ
 P A R T I S S E C V N D Æ
 S A C R I S A N C T V A R I I.

Boni Latronis.

Discipulorum Petri & Pauli.

S. Vitalis.

S. Agricolæ.

SS. Cosma & Damiani.

S. Vincentij.

S. Alexandri.

S. Theodori ducis.

S. Theodori militis.

SS. Marci & Marciani.

Exercitus decem millium Mar-
tyrum.

S. Lycarionis.

S. Lucilliani.

S. Venantij.

S. Timonis Diaconi.

S. Faustii.

S. Pionij.

S. Apollonij.

S. Theoduli.

SS. Scillitanorum.

S. Balsami.

SS. Theophimi & Thali.

SS. Leontij & Carpophori.

SS. Zotici & Discipulorum.

SS. Claudij, Asterij & Reonis.

SS. Diomedis & Socorum.

S. Gemelli.

S. Philemonis.

SS. Decem crucifixorum.

SS. Incognitorum.

SS. Cleonici, Eutropij & Bas-
lisci.

S. Marini.

BB. in Iaponia crucifixorum.

Hiorami.

Alphonsi Castrij.

Venerabilis Sacerdotis.

Petri Helcij.

Puerorum crucifixorum,

Simonis,

Guilielmi,

Hugonis,

Richardi,

Christophori.

Sanctus Laurentius Iustinianus cap. 21.
de Humilit. Sanctor.

Religionis praeclarum speculum, ac diuini cuius
dam praeaeque attendebant imaginem, per
quam ad bene viuendum alliciebantur, considerantes
se illos tanto uel euentius, quanto ardentius pro
ficere cupiebant. Et quidem in hoc perlucido specu
lo, & uita Sanctorum perfecti uiri conspiciunt.

Prodeat in publicum spectaculum bonus LA
TRO, in quo perlucido speculo apparet effigies fe
rentis iustum supplicium & morbum.

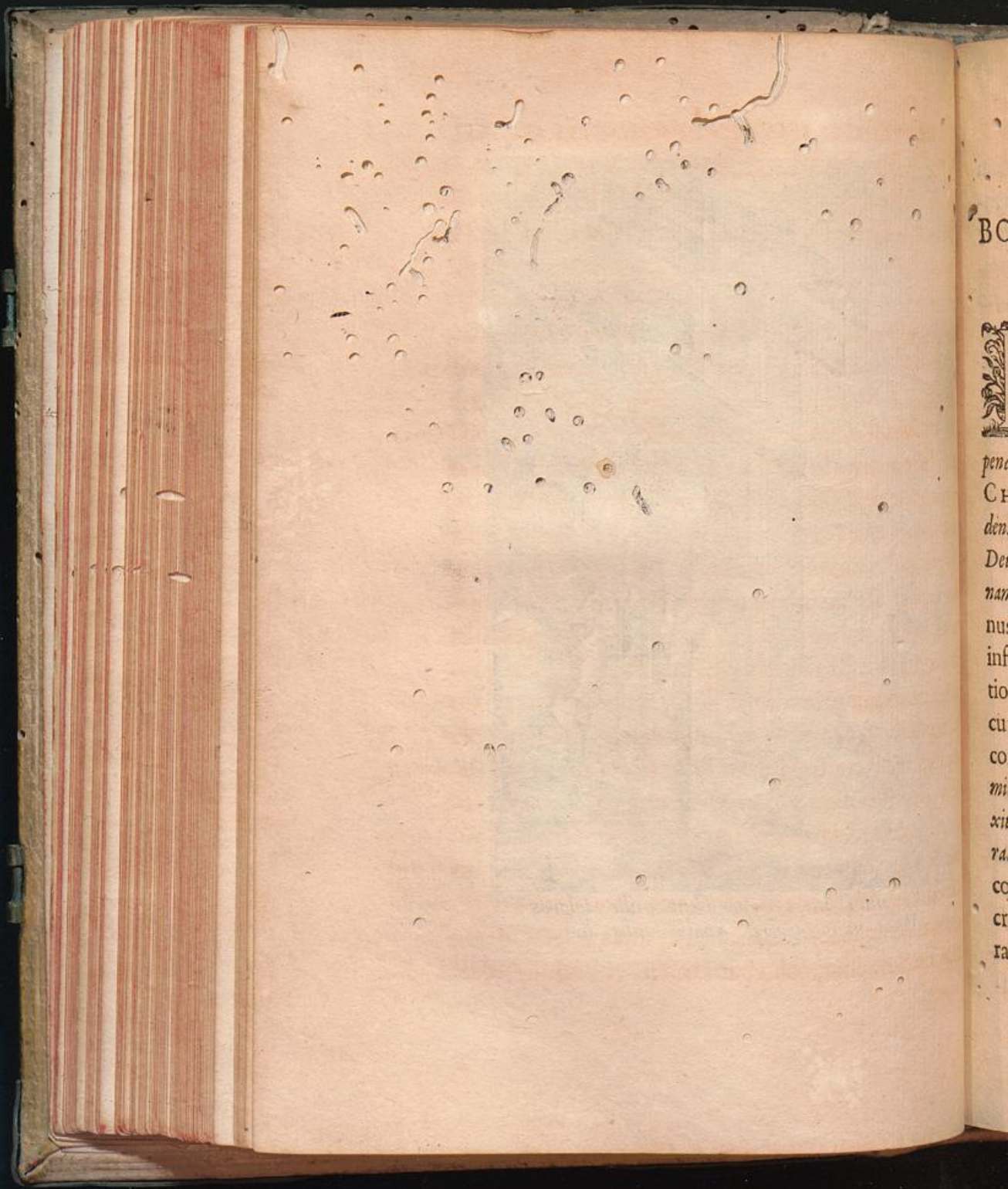
Mille mihi lucas peperissent mille dolores:
16. Unica nunc peperit gaudia mille dies.

Quartium
Lucis
IN E. NI
8

21.
ni cu
n, pe
deras
s pra
specu
nt.

L.
es fe

M.

BC

B

pen

CH

den

De

nan

nu

inf

tio

cu

co

mi

xi

ra

co

cr

ra

EMBLEMATICA IMAGO XVI.
BONI LATRONIS CRVCIFIXI
EXPLICATA.

PRIMVS subditorum crucifixorum appa-
ret in Sanctuario bonus LATRO, qui pro
Rege suo glorioso primus stetit; stetit
ille, socius corruit. *Vnus autem de his, qui* Luc. 23.
pendebant, latronibus, blasphemabat eum dicens: Si tu es 39.
CHRISTVS, saluum fac te metipsum, & nos. Respon-
dens autem alter increpabat eum, dicens: Neque tu times
Deum, qui in eadem damnatione es. Et nos quidem iuste,
nam digna factis recipimus: hic verò nihil mali gessit. Bo-
nus LATRO se reum esse fatetur, & supplicium sibi
infiectum æquum ducit, & admittit. Quàm pre-
tiosa sit, & quanti valeat iniunctæ pœnæ acceptatio
cum vera **CHRISTI** fide & fideli confessione rei
coniuncta, hæc declarant: *Et dicebat ad IESVM: Do-* Luc. 23.
mine, memento mei, cum veneris in regnum tuum. Et di- 42.
xit illi IESVS: Amen dico tibi: hodie mecum eris in pa-
radiso. Dignas pœnas luis pro culpis atque flagitiis
commisis; patiens esto, vt boni huius LATRONIS
cruce[m] feras & sustineas. **CHRISTVS** ipse quæ non
rapuit exsoluebat, soluebat tamen, vt bonum doce-
ret

*Sympathia
Christi
crucifixi
& boni
Latronis
Arripit
acceptis
supplicij.*

ret LATRONEM, pro rapinis, quas exercuit, dignam
reddere solutionem. Quid inde? Respondet Augu-
stinus Serm. de bono LATRONE: *Latro de crucis
vinam at immortalitatem, & latrocinatur celeste imp-
rium. Vim facit regno celorum, non virtute propria,
per fidem vincens, ipso Domino dicente: Regnum celorum
vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Iterum Augu-
stinus lib. de Origine animæ cap. 9. *Nemo fit membrum
CHRISTI, nisi aut Baptismate in CHRISTO, aut morte
pro CHRISTO.* Unde & LATRO ille non ante crucem
Domini sectator, sed in cruce confessor, de quo non
quam præiudicium captatur, siue tentatur contra Baptis-
tis Sacramentum, à Cypriano sancto inter Martyres con-
putatur, qui suo sanguine baptizatur.

Cruce boni LATRONIS, Cruce acceptati
supplicij.

*Instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.*

Nihil prorsus inultum, nihil omnino impu-
tum Deus relinquit: Deus enim ultionum est.
Cum pius ac clemens sit, pœnis nostris ille non
gaudet: cum sit Iudex æquus & iustus, exigit debi-
tam à nobis satisfactionem. Quæ quidem cruce
commodum nostrum vertitur, dum pro meritis
fluctum nobis supplicium, & à nobis patienter ad-
missum Deo offertur. Huc pœnitentiæ impostæ in
Confess-

Confessione, huc amissiones honorum & fortuna-
rum, huc iactura parentum, propinquorum &
amicorum, huc detrimenta salutis siue valetudinis
pertinent. Qui culpam dolet, pœnam non sentit: di-
cit enim S. Bernardus de Altitudine cordis: *Culpa*
ipsa, si intus sentitur perfecte, vtiq; exterior pœna pa-
rum aut nihil sentitur. Non sentitur pœna, ex qua
provenit lucrum, quod ex sententia Cyrilli Ie-
rosolymitani memorat Petrus Damianus cap. 2. de
Principis officio: *Mors quæ pœna causa infertur pro*
peccato, purgatio est peccati ipsius pro quo iubetur inferri.
Sic itur ad Paradisum: iuit LATRO, nec non fortif-
simi Martyres, de quibus agit Ephræm Sermone de
Pœnitent. & patient. *Martyres, inquit, in terra cer-*
tantes crimina deleuerunt, & munera non acceperunt in
hac vita, sed, quod amplius est, regnum calorum atque pa-
radisum consecuti sunt.

CruX boni LATRONIS, CruX morbi pro
meritis acceptati.

Nemo salutis gaudet dominio. *Domini est salus:* Instrumen-
tum bene
moriendi.
Plal. 3, 9.
Plal. 143,
10.
hic est, qui dat salutem Regibus. Deus est, qui
sanitatem impendit, vt bene valentes sibi debitum
obsequium reddant. Cùm quis salutis abutitur be-
neficio, & in malos vsus impendit, inuito Domino
facit,

V

facit,

facit, & furtum committit. Furti reus lecto cruci affixus ægræ caueat, ne mali latronis instar impatienter crucem ferat, & pereat; boni potius LATRONIS exemplo ductus, recognoscat crimen suum, pœnam acceptet & dicat: *Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum.* Discat in lectulo infirmus agere bonum infirmum, cum bono fateatur LATRONE, *Nos quidem iuste, nam digna factis recipimus.* Non id solum fateatur cum patitur infirmitatem, sed etiam cum Medici & medicinæ non profunt. Nouit Deus iustus & æquus iudex scientiam Medicorum fallere, & vim à medicinis auferre, ut iuste puniat ægrotum. Nouit sibi reseruare facultatem restaurandæ sanitatis, & tunc potestate sua utitur, cum æger peccatum suum recognoscit. Reseruauit sibi Paralytici curationem, quem cum in Euangelio curasset, monuit, caueret sibi in posterum, ne recidiuam pateretur. *Ecce sanus factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Interim dum lecto affixus luit pœnas miser homo, cor suum dabit in similitudinem boni LATRONIS, totusque supplex orabit Rex gloriose, qui LATRONEM exaudisti, audi miserum ægrum gementem, & simul reum confitentem atque dicentem: *Nos digna factis recipimus.* Sic itur ad paradisum, sic salus æterna comparatur.

Excit. 60
agrotans.
Psal. 118,
137.

Luc. 23,
39.

Ioan. 5,
14.

Luc. 23,
39.

Leua-

*Fax, hostia, corona
Subditi, leuamini's, honoris.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus in ara crucis suæ, quæ non rapuit exolvebat, vt furta boni LATRONIS compensaret: idem ipse nunc consecratur, & immolatur pro venia & indulgentia peccatorum, & simul proponitur laborantibus & ægrotantibus, vt supplicium sibi inflictum melius & facilius ferant. Hæc virtus venerabilis Sacramenti, cuius institutor & auctor morbis, laboribus, & etiam peccatis grauios vocat & inuitat ad se, dum ait, *Venite ad me omnes,* Matth. 11, 28.

Virtus Eucharistia.

V 2

qui

qui laboratis & oneratis estis, & ego reficiam vos. Con-
firmat hoc ipsum S. Bonaventura in Compendio
Theologiae lib. 6. cap. 15. vbi munitus D. Bernardus

Viaticum. testimonio, inquit: Corpus CHRISTI est agris medica-
na, peregrinantibus via, debiles confortat, languorem se-
nat, sanitatem conseruat. Errat igitur agrotus, cum
existimat actum esse de se, si Viaticum percipiat
saepè namque è lecto sacratissimum Corpus CHR-
ISTI sanos eleuat, quos facinora commissa lectuli
doloris addixerunt.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae,
corona aurea & laureola.

*Honor alit
artem be-
nè viuen-
di & mo-
riendi.
Psal. 50
19.*

PER crucem boni LATRÓNIS itur ad illud mar-
tyrium, siue sacrificium illud, quod est grati-
simum Deo, sacrificium Deo, spiritus contribulatus, con-
tritum & humiliatum Deus non despiciet. Accedit Iu-
stinianus disceptans de Iustitia, cap. 6. *Quemadmo-
dum omnis professio, omnisque ars certum habet modum
& exercitium, quo ad sui finem facilius ducatur; ita et
virtus iustitiae tantò efficitur Deo propinquior, quanto
in his exequendis extiterit promptior, quia reuera nulla
maior est iustitia, quam seipsum Deo offerre sacrificium
immaculatum. Primum enim sacrificium, propter quod
homo ad perfectam proficit iustitiam, est sacrificium contriti
cordis,*

cordis, pro perpetracione scelerum suorum. Quisquis in ^{Laureola} mente tolerat hoc martyrium, vt iustitiam sibi ac- ^{tolerari} quirat, propter iustitiam patitur, cui merces magna ^{supplicij.} in calo promissa est.

Hac laureolæ illustris merces respondet sacrificio iustitiæ, quo delicta omnia tolluntur, additque propterea citatus Iustinianus: Aliud quoque est sacrificium iustitiæ, quo nihil in hac peregrinatione perfectius gratiusque Deo offerri potest, de quo sic legitur: ^{Sap. 3, 6.} Tanquam aurum in fornace probauit eos, & quasi holocausti hostiam accepit illos. Vtique tales sunt, qui pro veritate & iustitia animas suas tradiderunt tormentis, conuitiis, & morti. Consummatio autem huius est introitus ad gloriam. Ad eò enim placet hoc sacrificium Deo, quòd per ipsum omnia mundantur peccata. Huic patent regna calorum. Nulli namque tam securè datur exire de corpore, quàm cui donatum est per iustitiam se Deo offerre. Hic est cursus, & hac est perfectio veræ iustitiæ, pro qua quicumque occubuerit, perpetuam recipiet à Domino coronam gloriæ. Hanc optabat, hanc postulabat bonus LATRO, cum esset constitutus in extremis, & extrema verba pronuntiaret, & rogaret, Domine, memento mei, cum ^{Extrema} veneris in regnum tuum. Exaudiuit Deus LATRONEM, ^{verba mor-} donauit veniam & regnum. Hoc ipsum cupiebat si- ^{rientis.} bi, cum animam ageret, clarissima & sanctissima ^{Luc. 13,} ^{42.}

femina Galla, cui D^s Petrus apparuit, & intrepide
 rogauit, *Quid est, Domine mi, dimissa sunt mihi peccata
 mea?* Cui ille, *benignissimi, vt est, vultus, inclinato ca-
 pite annuit, dicens: Dimissa, veni.* Hæc Gregorius li-
 bro 4. Dialog. cap. 13.

Prodeant in publicum spectaculum DISCIPLINA
 PETRI & PAULI, perlucidum speculum patientiæ
 in labore calumniæ & morbi.

Seuiat immanis ferro, flamma, cruce tortor;
17. Hoc plures aditus aula Tonantis habet.

Quartium
Cicis
E. P. I.
8

E.N.

EMBLEMATICA IMAGO XVII
DISCIPVLORVM PETRI ET
PAVLI CRVCFIFIXORVM
EXPLICATA.

DISCIPVLI Principum Apostolorum PE-
TRI & PAVLI per calumniam delati
sunt apud Neronem, quòd urbem variis
in locis inflammassent; quam ob cau-
sam de mandato eiusdem Cæsaris multi feris, mul-
ti flammis, multi crucibus addicti sunt. Calumnia
impiorum hominum grauiissima crux est. Confir-
mat id ipsum Ambrosius Serm. 17. in Psalm. 118. Non
unum genus est nostræ afflictionis: est & tentatio, est &
calumnia; sed tentatio leuior, calumnia grauior: siquidem
tentatio potest esse calumnia, calumnia in se & tentatio-
nem habet. Est humana tentatio, quam ferre possumus; ca-
lumnia autem grauis est & ideò Dominus quæ sunt gra-
uiora suscepit, & calumniis appetitus silentium detulit
triumphale. Quantò maior & acerbior est humana
calumnia, afflictio, tantò maior & sublimior pa-
tientia est, quam DISCIPVLI Apostolorum in suo
martyrio ostenderunt, præ oculis habentes CHRI-
STVM, & hunc crucifixum, grauib; calumniis af-

Martyrol.
Rom. Ba-
ron. c. 1.

Sympathia
Christi
crucifixi
& marty-
rum Arti-
ficum to-
lerata ca-
lumnia.

X

fc-

Quartum
crucis
PETRI
8

Heb. 12. 1. factum, de quo Paulus: *Ideoque & nos tantam habentes impositam nubem testium, deponentes omne pondus, & circumstantes nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen: aspicientes in auctorem fidei, & consummatorem IESVM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta, atque in dextera sedis Dei sedet. Recogitate enim eum, qui talem sustinuit à peccatoribus aduersum semetipsum contradictionem: ut ne fatigamini, animis vestris deficientes.*

CRUX DISCIPVLORVM PETRI & PAULI,
Cruce calumniæ.

*Instrum-
tum artis
bene vi-
uendi.
Psal. 118,
134.*

DVra ac dira cruce falsa calumnia est, à qua liberum se esse cupiens Dauid, orabat: *Redde me à calumniis hominum, ut custodiam mandata tua.* Magnam obstaculum seruandæ legis, calumnia; & species quædam redemptionis est, ab ea posse liberari. Nouit Salomon quantus sit iste labor, cum testis oculatus fateatur, & simul deponat: *Veri me ad alia, & vidi calumnias quæ sub Sole geruntur, & lacrymas innocentium, & neminem consolatorem: nec posse resistere eorum violentiæ, cunctorum auxilio destitutos. Et laudaui magis mortuos quàm viuentes: & feliciorum utroque iudicavi, qui necdum natus est, nec vidit mala quæ sub sole fiunt. Cùm sit adeò grauis cruce, vix inueniunt.*

ueniuntur homines, qui pares ferendo sint: sunt
 DISCIPVLI Apostolorum, & quidem non omnes,
 cum lib. 2. de Perfect. Religiosor. cap. 36. dixerit Bo-
 nauentura: *Plures videmus castos, abstinentes, paupe-
 res, semetipsos humiliantes, eleemosynas facientes, bona
 discetes, fide constantes, sed paucos admodum contume-
 lias, & detractiones, & despectiones humiliter portan-
 tes.* Inuenietur vnus Achilles Abbas, cuius memo-
 ria est inter Apophthegmata Patrum, cum ex ore
 eiceret sanguinem, rogatus quid esset, respondit:
*Sermo contumeliosus est cuiusdam fratris, qui me contrista-
 uit. Et deprecatus sum Deum, vt auferretur à me, & fa-
 ctus est sermo ille sanguis in ore meo. Ecce expui illum, &
 requieui, & dolorem illum oblitus sum.* Cruci huic sub-
 iecta vita humana est, vt Epist. 54. Athanasio scripsit
 Basilii: *Quòd quidem vita hominis calumniis non sit
 obnoxia, difficillimum esse, ne dicam impossibile, & ipse
 persuasus sum, & bonitatem tuam non ambigere.* Ferebat
 hanc crucem Gregorius, de quo Basilii Epist. 84. Lu-
 get & ipse cum omnibus aliis, irremissis contumeliis quasi
 quibusdam insolentibus plagis percussus.

Excitatio
 laboran-
 tis.

CRUX DISCIPULORVM PETRI & PAULI
CruX ægrotantium.Instru-
tum artis
benè m-
riendi.

PRinceps calumniatorum diabolus est, & tunc
maximè calumniatur, cùm in extremis est ho-
mo. Felix ager, quem calumniæ istæ non tangunt,
per omnia similis DISCIPVLIS Apostolorum, &
mul beato Martino, qui cùm ageret iam animam,
inreparit calumniatorem. *Quid adstas, inquit,
cruenta bestia? nihil in me funeste reperies.* Felix ille,
quò tantus calumniator nihil damnationis esse de-
prehenderit. *Etenim generosi athleta, teste Basilio
Orat. 27. quamuis omni tempore vitæ suæ superarint, ta-
men cùm animam agunt, à principe huius sæculi exani-
mantur, num vulnèra in luctaminibus acceperint, et
maculas aliquas, vel typos à peccatis impressos retineant.
Quòd si nulla vulnèra accepisse reperiantur, nullasque
maculas concepisse, tamquam inuicti existentes ac liberi,
à CHRISTO reficiuntur: atque hoc ab ipso discere po-
tes, qui tempore passionis suæ dixit: Venit princeps huius
mundi, & in me non habet quidquam.* Satis generosè
certauit S. Catharina Senensis, & tamen cùm age-
ret iam illa animam, vt eius historia tradit, quali
aliquid ipsi obiiceretur, respondit: *Vanam gloriam
numquam, sed veram gloriam & laudem Domini utique.*
Felix

Ioan. 14,
30.

Felix anima, quæ in extremo agone posita suam sic ^{Excitatio} agere causam possit. Interim vir Christianus, dum ^{grotan-} calumniis impetitur, exercetur & instruitur ad subeundum certamen, quod cum dæmone calumniatore tandem initurus est. Quisquis in hoc exercitio est, virtutem patientiæ colat, imitator sanctorum Martyrum factus, qui per calumnias satanæ & ministrorum eius crucibus adiudicati, cælestem aulam intrarunt. Quotusquisque sanus & æger similes labores patitur, *Cor suum dabit in similitudinem pisture*, ^{Eccli. 3,} ^{28.} recurret supplex ad Deum, orabitque: Rex gloriose, in quo nihil damnationis esse deprehendit princeps mundi huius, *redime me à calumniis hominum*, ^{Psal. 118,} ^{13.} dum apud homines viuo; & à calumniis dæmonum, dum morior: vt tam viuens quàm moriens mandata tua custodiam. Non est cur timeat calumnias, nec timeat satanam calumniatorem, qui viuens & moriens CHRISTVM suum habet patronum, defensorem ac redemptorem, suadentem excitantemque ad patientiam, de qua agens S. Ephræm ait: *Quantum in nos malignus insurgit, tanto nos in patientia inueniamur viriles ac strenui vsque ad mortem, sicque omnes eius insidia mox dissoluentur.*

Leuamen laborantis & agrotantis.

*Virtus
charitatis.**viaticum.*

Rex gloriosus in sacra sua passione summis et
impetitus calumniis, quarum passionis me-
moriam agit in sacrosancta Eucharistia, quæ virtu-
tem hausit ex cruento sacrificio, ut sumentibus se
afferat robur, quo falsas criminationes facilius susti-
nere queant. Magnum hoc munimentum est, quo
se munit ager contra diaboli calumnias; Viaticum
hoc refectus, vel ipsi dæmoni terribilis in lecto ap-
paret. Hostiæ apud veteres dicebantur sacrificia, quæ
immolabantur antequam exercitus ad copias ho-
stium accederet: & dux noster IESVS CHRISTVS
sacram obtulit hostiam, & adhuc offert & præfert
commilitonibus suis, ut tanto sacrificio innixi, non
solum cum morte, sed etiam cum ipso mortis au-
ctore, animosè confligant. Quod si veteres pro com-
paranda victoria suas hostias immolabant, & post
hostes iam deuictos victimas sacrificabant, utrum-
que hoc sacrificium inuenitur in Eucharistia, quæ
victima est & hostia: hostia, cuius vi atque virtute
mors vincitur, atque prosternitur hostis: victima,
cuius ope & opera parva de hoste victoria celebratur
ab eo, qui post acceptum Viaticum victor & trium-
phator post obitum in cælum recipitur.

Glo-

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Calumnias patientis martyris vox illa esto: Homo, alis
artem be-
ne uen-
di & mo-
riendi.
Psal. 118,
161.
Principes persecuti sunt me gratis: & quidem ex ore & calamo diui Ambrosij Sermon. 21. in Psalm. 118. Bene hoc martyr dicit, quod iniuste persecutionum tormenta sustineat, qui nihil rapuerit, nullum violentus oppresserit, nullius sanguinem fuderit, nullius torum putauerit esse violandum; qui nihil legibus debeat, & grauiora latronum cogatur sustinere supplicia: qui loquatur iusta, & non audiatur: qui loquatur plena salutis, & impugnetur; ut possit dicere: Cum loquebar illis, impugnabant me gratis. Gratis igitur persecutionem patitur, qui impugnatur sine crimine: impugnatur ut noxius, cum sit in tali confessione laudabilis: impugnatur quasi veneficus, qui in nomine Domini gloriatur; cum pietas omnium virtutum fundamentum sit. Hic martyr sic impetitus calumniis, dixerat paulo ante: Principes persecuti sunt me gratis; subiungitque consequenter: Lætabor ego super eloquia tua, sicut qui inuenit spolia multa.

Spolia multa aureæ coronæ, & laureolæ martyrio Laureola
tolerata
calumnia.
Psal. 118,
134.
calumniæ debentur, & pro meritis suis patiens graues calumnias rogat & orat Dauid, *Redime me à calumniis hominum.* postulatque dein præmium: *Faciem tuam*

Quatuor
vices
in e
8

tuam illumina super seruum tuum. postulat visionem

Dei, coronam nimirum gloriae, & illam quidem

lustrem, caelesti laureola decoram. Haec magna

debita merces, quae persecutionem patientibus

fasque calumnias subeuntibus adiudicatur in Eua-

gelio: *Beati estis, cum maledixerint vobis homines, &*

persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum aduersus

vos, mentientes, propter me. Gaudete, & exultate, quoniam

merces vestra copiosa est in caelis. Verbum quidem

asperum calumnia est, de quo David Psalm. 90.

liberabit me de laqueo viuentium, & a verbo aspero.

Beatus Hieronymus in Scholiis: A calumnia dixit. Tales autem sunt

calumniatores. Attamen & horum multi sunt per spem

Deum facti victores, utpote magnus Ioseph, & Salu-

na, & alij quotquot in calumniam inciderunt, coronati

sunt. Liber a criminationibus, verbisque asperis

calumniatorum Leo martyr agens iam animam dixit

Letor, quod in manus Angelorum tuorum, Domine, tradidisti

spiritum, liber conseruandus a iudicio improborum.

Extrema

vel a mor-

rientis.

Prodeat in publicum spectaculum sancti Vir-

LIS, in quo veluti in speculo apparet imago feruentis

feruitutem & morbum.

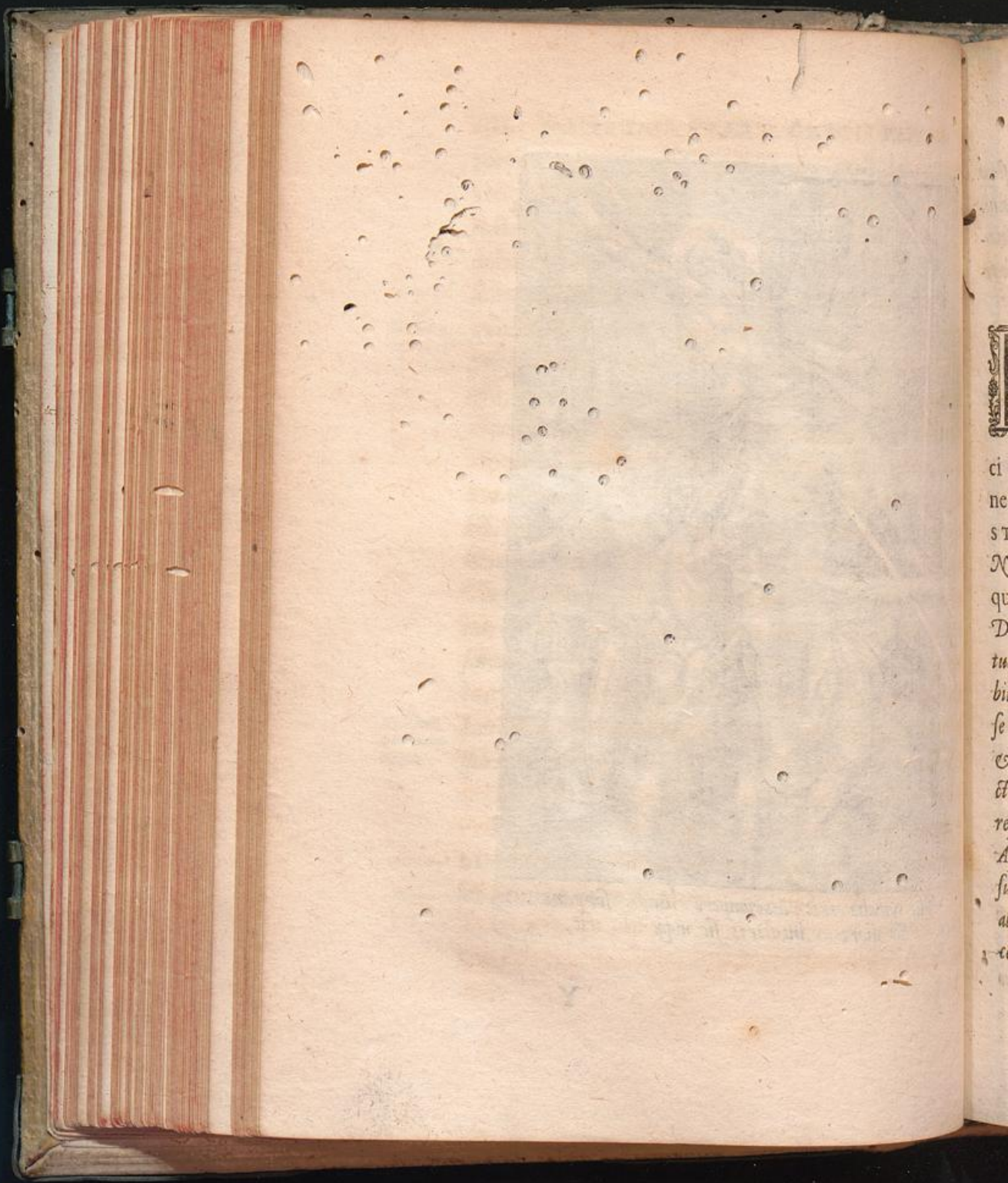

Hic vitalis erit: disrumpere liuide serpens .
18: Si mortem intuleris, sic mage talis erit.

Y

II.
fionz
dem
agna
bus
n Euz
ines,
duer
ate,
quid
90. l
ero. B
sust
spen
Sola
onati
beris
m d
se, tr
m.
VIT
feren
EM

Quaritur
Lucis
E N I
8

EMBLEMATICA IMAGO XVIII.

S. VITALIS CRVCIFIXI.

EXPLICATA.

DIVVS VITALIS seruus Agricola^e Marty- Ambros.
Beda.
Surius.
ris, post varios ac diuersos cruciatus vi-
tali crucis ligno adstrictus est. Seruitutis
cruci adstrictus, CHRISTI Domini cru-
ci affigitur. Et quidem in vna & altera conditio- Sympathia
Christi &
Vitalis
Artificum
tolerata
seruitutis.
Matth. 10,
28.
ne instructionem CHRISTI habuit, cum CHRIS-
TVS accipiens formam serui, seruituti natus sit.
Non enim veni ministrari, sed ministrare. Huc pertinet
quod dicit Bernardus Homilia 1. super Missus est:
*Disce homo obedire, disce puluis obtemperare. De auctore
tuo loquitur Euangelista: Et erat subditus illis, haud du-
bium quin Maria & Ioseph. Erubescere superbe cinis: Deus
se humiliat, & tu te exaltas. Deus se hominibus subdit,
& tu dominari gestiens hominibus, tuo te praeponis au-
ctori. Utinam mihi aliquando tale aliquid cogitanti, Deus
respondere dignetur, quod & suo increpando respondit
Apostolo, Vade post me satana, quia non sapis ea que Dei Matth. 8,
35.
sunt. Accedit Basilii in Regula breuiori 125. Alij
aliis obedientiam prestabimus tamquam serui dominis,
conuenienter praecepto Domini: Qui vult esse in vobis Luc. 22,
26.*

magnus, & sit omnium Ultimus, & seruus omnium: sed
 filius hominis non venit ut ministraretur ei, sed ut mi-
 straret. Humana seruitus, quæ homini propter ho-
 minem impenditur, mortalis est, vitalis verò Chri-
 stiana, quæ homini propter Deum exhibetur.

CRUX VITALIS, CRUX seruitutis Christianæ.

*Instrumen-
tum artis
bi. id vi-
uendi.*

Qui se mancipat alieno seruitio, se alterius
 constringit: & cum homo homini obsequium
 præstat, adstrictus in crucem agitur. Quisquis
 patitur iugum, non terram inspiciat, sed cælum
 sublime intueatur. Cælum, non terram; Deum
 non hominem suspicit in cruce seruus VITALIS,
 officij sui Christianum famulum monet è cruce,
 quod monuit S. Augustinus Serm. 3. de Dedicat. Ec-
 clesiæ: *Audi quisquis temporaliter seruus es, & quisquis
 liberis iure dominationis adstrictus. Quisquis conditione
 libet obnoxius es, esto seruus, & esto liber: esto seruus,
 humiliter obediendo; esto liber, fideliter seruiendo.* Hic seruus
 funibus seruitutis adstrictus, liber aliquando dicitur,
 ac simul canet: *Funes ceciderunt mihi in præclaris, et
 enim hereditas mea præclara est mihi.* Et quidem Chri-
 stiana obedientia, quid nisi decora seruitutis est? Re-
 gat Basilii Epist. 115. quomodo alius alteri obedire
 debeat. Respondet: *Sicut seruus Dominis, iuxta quod*

*Excitatio
laboran-
tis.*

Psal. 115, 6.

Domini

Domino præceptum est: *Qui vult inter vos esse magnus, sit omnium postremus, & omnium seruus.* Præstat alienæ voluntatis seruum esse, quàm suæ, quemadmodum adstruit Ephraem, agens de rectâ viuendi ratione. *Propriæ voluntati, inquit, ne te seruum feceris. Filij Israël è seruitute liberati, incolumes mare rubrum transierunt, in continenti naufragati sunt, quòd propriæ voluntatis imperio nimium se subderent.*

CRUX VITALIS, CRUX ægrotantis.

DUm homo iustus in hoc mundo detinetur, corruptioni suæ seruit; tunc incipit esse vitalis, ^{Instrumentum artis bene moriendi.} cum ad vitam accedit æternam. accedit autem, cum iam extremè laborat. *Iustorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum mortis. Visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace.* Ergo vir sanctus, ^{Excitatio ægrotantis.} cum definit esse mortalis, incipit esse immortalis; & affixus lecto suo, similis est VITALI. Excitet seipsum, & dicat: *Conuertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte, oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu. Placebo Domino in regione viuorum.* Hæc regio cælestis est, quæ mortuos & mortales reiicit, admittit vitales & immortales. Mortalis non potest non ægrotare; non potest, dum viuuit, valere & benè habere; ac proin-

de neceſſe eſt vt, adhuc vitalis cum ſit, ſuſtineat crucem VITALIS. Homo ſemper vtitur medicinjs, ſemper enim occulta aegritudine laborat, vt oſtendit Auguſtinus in Pſalm. 102. *Stando laſſatus eras, ſedendo reficeris: ipſum ſedere medicina eſt laſſitudinis. In ipſa medicina ruruſus laſſaris, diu ſedere non poteris. Quidquid curuſt eſt, vbi fatigationi ſuccurritur, alia fatigatio inchoatur. Quid ergo iſta deſideras languidus? Aliquando aegrotat homo in dno ſua, in lecto ſuo aegritudine manifeſtiore. Semper ſua corruptioni ſeruit, tunc manifeſtius, cum iam laborat in lecto, & gemens ſub onere crucis, diuiniſque implorans auxilium ait: Rex glorioſe, qui natus eſ ſeruituti, & conditionem ſeruilem VITALI tuo tribuiſti, ſuccurre miſero homini corruptioni naturae ſuae ſeruienti, & pro libertate ſua ſuſpiranti. Haud dubie, dum homo viuit, libertate ſua caret, cum in carcere corporis ſit: & ſi quis eſ miſeris vinculis, quibus captus detinetur, exire non curat nec optat, VITALIS non eſt. Captiui, qui in publica detinentur custodia, ſi ſuam ſperant liberationem, exitum ſuum deſiderant: ij vero, qui adſtricti vinculis ſunt, & reos ſe eſſe cognoscunt, timentesque pro meritis damnationem & extremum ſupplicium, egreſſum eſ carcere minime amant, ſed horrent.* Mysticus ergo VITALIS corſuum dabit in ſimilitudinem

nam *picura*, & optabit se à noxiis corporeæ seruitutis liberari, & in libertatem filiorum Dei cooptari.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus formam seruilem induit, nec illam ad extremum vsque spiritum posuit: in cuius seruitutis memoriam, sacram Eucharistiam reliquit, quam seruis humilibus elargitur, vt onus humanæ & mortalis subiectionis patienter tolerent. *O res mirabilis, manducat Dominum seruus, pauper & humilis!* Manducat Dominum pauper, & ditescit; manducat seruus, & in libertatem vindicatur; manducat humilis, & in cælis exaltatur. Qui corruptioni naturæ seruit, de carne CHRISTI, quam sumit, non corruptionem metet, sed potius incorruptionem. Eapropter cum vicina iam est mors, & vt metat, falcem mittit, sapienter æger recurrit ad sacram Hostiam, vt pro carne sua mortali immortalem *viaticum.* CHRISTI carnem sibi assumat. Magnum certe hoc fœnus est, vt pro serua, domina, pro humana, diuina caro detur & accipiatur, in quam mors nullam iam habet ditionem. *Mors illi vltra non dominabitur: Prou. 6, 9.* quin potius in mortem illa suum exercet dominatum, & ad eius postea imperium, quam humanam carnem capit, tempore suo restituet.

Glo-

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Honorat
artem be-
ne vive-
di & mo-
riendi.

Vera seruitus propriæ voluntatis abnegatio est, cui adiunctum martyrium est, quemadmodum Thomas Kempensis libro de Fidei dispensatione cap. 3. notauit: *Si est aliquod genus supplicij, quod martyres facit, tunc maximè illi martyres fiunt, qui totum verbo Dei tamquam gladio submissi plectuntur, quoties sibi ipsis per obedientiam moriuntur.*

Laureola
tolerata
seruitutis.

Ephel. 6. 8.

Hoc igitur genus martyrij dignum corona, dignum laureola est, cuius consideratione animans seruos Apostolus, *Scientes, inquit, quoniam vnusquisque quodcumque fecerit bonum, hoc recipiet à Domino, siue seruus, siue liber.* Accedit Ambrosius cap. 3. ad Coloss. *Si benè egerit, non erit apud Deum seruus despectus, sed remunerabitur quasi liber inter homines.* Liber utique inter homines cupiebat Simeon esse, cum re & nomine seruus obediens foret, dicens: *Nunc dimittis seruum tuum Domine secundum verbum tuum in pace.*

Luc. 2. 29.
Extrema
verba mor-
ientis.

Prodeat in publicum spectaculum sanctus AGRICOLA; in quo, veluti in speculo, conspicitur forma amoris Dei & patientiæ in inorbo.

19. *Parcite tot clavis: me, lancea vincla ligabunt:
Hec si defuerint, in cruce figet amor.*

Z

pe
in
fa
T
vi
ap
ra
pe
le
in
c
cl
n
C
p
e

EMBLEMATICA IMAGO XIX:
S. AGRICOLÆ CRVCIFIXI
EXPLICATA.

BONONIAE S. AGRICOLA martyr, Mar-
tyris Vitalis Dominus, sub Diocletiano
Imperatore in crucem sublatus est, in
qua sacri eius corporis iuncturæ clavis
perforatæ sunt, cuius tormenti vi, Breui temporis
interuallo, vitæ suæ finem imposuit. Celebratur
sacrosanctam eius memoriam Paulinus, Gregorius
Turonensis, & Ambrosius, qui in Exhortatione ad
virginem ait: *Nomen utique habuit AGRICOLA
aptum Martyris: nam & bonus agricola cum parat ter-
ra solum vertere, & vitæ alimenta perquirere, non nisi
per signum crucis facere conatur. Dum enim aratro denta-
le subiicit, affigit aures, stiuam ingerit, formam crucis
imitatur. Qui timore Dei percussitur, alter AGRICOLA
est, qui & crucem CHRISTI portat, &
clavis simul configitur. Expende axioma non mi-
nùs certum quàm sacrum illud Apostoli, *Qui sunt Gal. 5, 24.
CHRISTI, carnem suam crucifixerunt.* Non manus &
pedes solum, sed totum etiam corpus crucis clavis
confixerunt. Prædicti clavi diuini timoris sunt, qui-*

bus artus omnes sui corporis transfigi cupiebat, & mulque petebat Dauid, cum diceret: *Confige timore tuo carnes meas.* CHRISTVS ipse tempore passionis timuit, cepit pauere, & tædere: cum expauit sacrosancta eius caro quasi quibusdam clavis confixa est.

Pfal. 118, 120.
Sympathia Christi & Agricola
Artificum discipuli timoris.
Marc. 14, 33.

CRUX AGRICOLÆ, CRUX timoris Domini.

Instrumentum artis bene viuendi.

Qui Deum timet, ad omnem eius offensam omnino immobilis est, eius voluntati ac legi infixus adhæret. Cruci diuini timoris affixa Susanna erat, cum diceret: *Angustia sunt mihi undique.* Habebat profus immobilis, nec vlla violentia poterat dimoueri. Quanti referat in cruce clavis AGRICOLÆ capi, vel ex hoc intelligi potest, quod cum illis malus latro careret, vel in ipsa cruce peccauit, & illum peccantem plenus diuino timore socius redarguerit, *Nelque tu times Deum, qui in eadem damnatione es?* Si timuisset, non deliquisset: nec bonus latro perstitisset fidelis, nisi clavis timoris diuini confixus foret. Crede Basilio in Psalm. 33. *Nisi timor instituenda vita nostra rudimenta iaciat, impossibile fuerit castitatem sanctitatemque legitime obseruari.* *Confige, inquit Dauid, timore tuo carnes meas.* Nam quemadmodum qui corporis membra

Dan. 13, 22.

Luc. 23, 40.

Excitatio laborantis.

Pfal. 118, 120.

hab
nem
pron
tant
carn
legi
bon
sect
Iust
in h
Com
C
bas
ait
ma
ter
C
pa
cer
M
tin
me

habent confixa, ad actionem quamlibet immobilia ea retinent: sic ij quorum animam occupauit Dei timor, omnem prorsus importunam peccati & obstreperam occasionem vitant. Accedit & Augustinus in Psalm. 118. Tali timore carnes crucifiguntur, quando carnales delectationes, quæ legis litera vetantur potius quàm vitantur, spiritualium bonorum delectatione vincuntur, & eadem vsque ad perfectionem, crescente victoria, perimuntur. De his clauis Iustinianus cap. 2. de Sobrietate benè monet. Non est in hac vita tempus euellendi clauos, de quibus Psalmus, Psalm. 118, 110. Confige clauis à timore tuo carnes meas.

CRUX AGRICOLÆ, CRUX ægotantis.

Q Vis tam fortis ac robustus æger, vt diram mortem non timeat? Foris ac robustus Abbas Elias erat, & relatus in Apophthegmatis Patrum ait: Ego tres res timeo: Unam, quando egressura est anima mea de corpore; aliam, quando occursum sum Deo; tertiam, quando aduersum me proferenda est sententia. Instrumentum artis bene moriendi. CHRISTVS ipse, cum partes infirmi ageret, Marc. 14, 23. cepit pauere & tædere. Tædium & pauorem tulit, cum diceret, Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Matth. 26, 41. Magnus Arsenius, vt memorat Metaphrastes, mori timebat, rogantibusque discipulis, Et tu, Pater, times mortem? Reuera, inquit, hic metus, quo nunc me

*videtis affigi, nunquam omnino à me recessit, ex quo
 Etus sum Monachus. Non derogat sanctitati, quòd
 iustus, more CHRISTI, mortem timeat, & affiam
 suo lecto martyris AGRICOLAE clavis transfigatur.
 Transfixus CHRISTVS clauos ipsos dulces omnino
 reddidit. Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens po-
 dera. Et quidem ita timet iustus mortem, vt & non
 parua suauitatem & dulcedinem experiatur, illam
 hauriens à crucifixo Rege, qui pendens è cruce cru-
 cem & clauos dulces effecit. Habes in cruce Marty-
 rem totum confixum clavis, qui & exemplo suo
 confirmat, quod iam antè cap. i. dixerat Ecclesiasti-
 cus: *Timenti Dominum benè erit in extremis, & in die
 mortis sue benedicetur.* Certus & verus hic aphorismus
 est. Timor diuinus salutaris est medicina, & hæc
 cum agricultura magnam habet consonantiam. va-
 de mirum non est, quòd AGRICOLA partes medici-
 è cruce agat. Basilius in Ascet. *Postquam paradiso ex-
 les in hanc terram venimus, & sententiam hanc à Deo
 Gen. 3, 19. audivimus, In sudore vultus tui vescèris pane tuo: per
 longam experientiam, propter accisum terra prouentum,
 agricolandi artem ad solatium molestie, qua est ex terra
 maledictione, intellectu cognitionem nobis eius artis la-
 giente Deo, instituimus, ita etiam posteaquam iussi sumus
 reuerti ad terram de qua sumpti sumus, & dolorose carere**

*Excitatio
 agrotan-
 tis.*

ad corruptionem propter peccatum condemnatae coniuncti,
 & ob eam causam passionibus istis subiecti, data est nobis
 etiam hic laborantibus ex medendi arte refocillatio, qua
 vel aliquid vsque nos recreet. Et quidem in eo posita
 est ars agriculturæ, vt terram purget, scindat &
 componat, vt iacta semina recipiat, foueat & fru-
 ctum ferat: & ars medica circa terram corporis no-
 stri negotiatur, vt illam scissione venarum, & purga-
 tionum medicamine curet, aptet & ordinet, vt sa-
 lutarem recipiens cibum homo alatur ac sustente-
 tur. Terra non nisi in patientia fructum producit,
 nec æger sine tolerantia poterit corpore & animo
 conualescere.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, dulce lignum, dulces clauos cru-
 cifixus mirabiliter effecit, & ad perpetuam sui
 recordationem, *memoriam fecit mirabilium suorum mi-*
sericors & miserator Dgminus, escam dedit timentibus se.
 Dedit se timentibus escam, non vt clauos diuini ti-
 moris tolleret, sed vt eos dulces ac suaues redderet.
 Eapropter qui vel ipsam timent mortem, admo-
 nendi serio sunt, vt sacra se reficiant Eucharistia,
 cuius ea virtus est, vt cor humanum confirmet, &
 totum hominem contra mortis impetum firmet.
 Habet

*Virtus Eu-
charistia.*

Psal. 110.

Viticum.

Habet hic mundus magnam consonantiam cum mari, in quo tres virgines vel potius meretrices frangebantur, sirenae scilicet, quae illectos nauigansuo cantu in naufragia traherent. Vna canebat voce altera tibiis, tertia verò lyra mulcebat auditum. Et ne earum melodia deciperetur, & simul traherentur Vlysses, dum nauigaret, nauis arbori se fortiter alligari permisit. Nauigat in mundo homo, quem accipiant & deducant in naufragium, cantionibus & simul incantationibus alliciunt *concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitae.* Ne rapiantur & trahatur ad miseram ruinam, nexibus ac vinculis, quae secum sacrosancta Hostia defert, alligetur & vinciat. Vincit & ligat, qui dicit: *Qui manduca meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet.* Manet clavis affixus cruci, manet affixus lecto, in quo iturus è mundo, virtute sacri Viatici appetitionibus carnis, oculorum & vitae humanae minime mouetur.

1. Ioan. 2, 16.

Ioan. 6, 57.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae, corona aurea & laureola.

Honor alie
artem be-
nè vincendi
& moriendi.
Psal. 2, 11.

CVM dominorum Dominus vnus & solus necessario Deus fit, omnino timendus est, ac proinde Dauid ait: *Seruite Domino in timore, & exultate.*

tate ei cum tremore. Comes martyrij diuinus hic timor est, quandoquidem vox illa martyri adscribitur: *Principes persecuti sunt me gratis, & à verbis tuis* Psalm. 118. 61. *trepidauit cor meum.* Adscribitur, auctore Ambrosio Serm. 21. in Psalm. 118. vbi martyrem trepidantem proponit ac repræsentat in hæc verba: *Pone ergo martyrem inter pericula constitutum, cum inde immunitas bestiarum ad incutiendum terrorem infremat, aliunde cadentium stridor laminarum, & flamma ardentis fornacis exarsuet, ex parte alia personent tractus grauium catenarum, hinc carnifex cruentus assistat: pone, inquam, circumspectantem omnia plena supplicii, deinde cogitantem mandata diuina, illum ignem perpetuum, illud sine fine incendium perfidorum, illam pœne recrudescens ærumnam; trepidare corde, ne, dum presentibus cedat, perpetuis se dedat exitiis; trepidare animo, dum futuri iudicij rhomphæam illam terribilem quadam conspectus specie constituetur. Nonne ad hanc trepidationem fiducia viri constantis equalis in eundem concurrat affectum confidentia cupientis aterna, & diuina trepidatio?*

Clavis diuini timoris totus confixus Martyr, concupiscit aterna præmia, coronam gloriæ, & laureolam quæ viris virtute præditis destinata est. Quòd si timere infirmitatis est, & infirmis negatur laureola, fortibus conceditur; occurrit sapienter Ambrosius,

A a

fius,

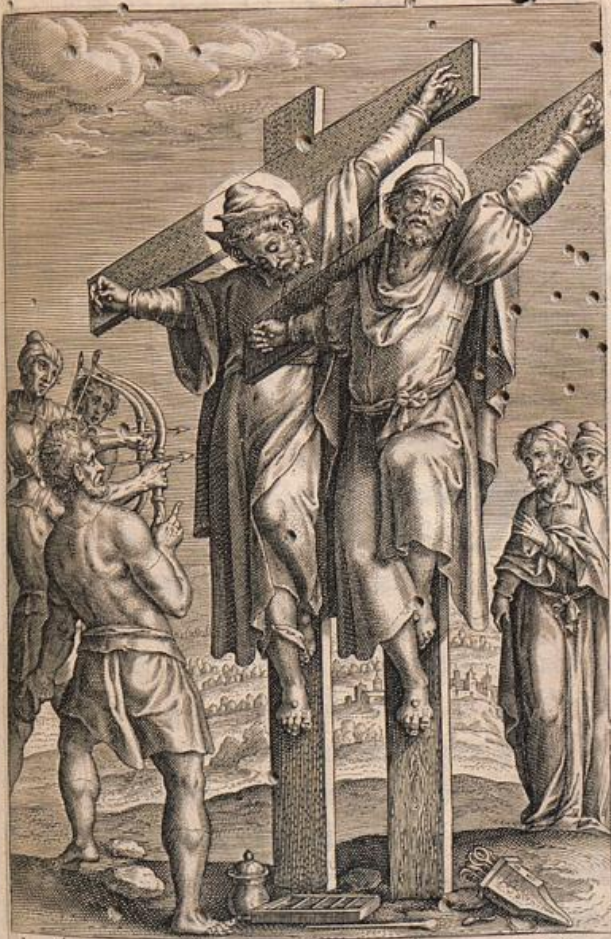
Laureola
timoris.

fius, qui martyris constantiam cum eius trepidatione coniungit. Constans animo vir timoratus, et dignus corona & laureola, qui martyrem clavis confixum exprimit in seipso, & de quo canit Damianus.

psal. 111. 1. *Beatus vir qui timet Dominum, in mandatis eius non deficiet. Potens in terra erit semen eius, generatio rectorum benedicetur. Gloria & diuitie in domo eius. Hæc gloria viri timorati est cælestis remuneratio, cuius consideratio dulce lignum, dulces clauos efficit. Myrtus Agricola clavis timoris confixus Hilarion erat, qui iam moriturus dicebat: *Egredere, quid times? Egredere anima mea, quid dubitas? septuaginta prope annis seruisti CHRISTO, & mortem times? Quibus in verbis spiritum exhalauit.**

*Extrema
verba morientis.*

Prodeant in publicum spectaculum sancti COMAS & DAMIANVS; in quibus, velut in speculo ferentis ingratitude & morbum forma conspicitur.

Arte Machaonia vita producere metas
20. Quis pia cura fuit, qui meruere mori?

Quarüum

vicis

VERI

81

II.
pidar
tus, e
uis co
Dau
ius va
reclor
e glori
s com
Myth
on era
d time
ropè a
ibus

gi Co
becul
confi

E.M.

EMBLEMATICA IMAGO XX.
SS. COSMÆ ET DAMIANI
CRVCIFIXORVM
EXPLICATA.

RATRES germani COSMAS & DAMIANVS ; nobiles Medici, ægrotis sine stipendio seruibant : dominante Diocletiano, rogati de fide, fidei Christianæ cultores se esse coram Lysîâ responderunt. Quam ob causam in mare præcipites acti, & diuinitus liberati, ad palum tandem damnati, lapidibus impetiti, sagittis transfixi, cæsi gladio, martyrium suum absoluerunt. Venit è cælo CHRISTVS, vt ministraret ægrotis, quibus opitulatus gratis, loco mercedis crucem, clauos & lapides benefactor inuenit. *Sustulerunt ergo lapides Iudæi, vt lapidarent eum. Respondit eis IESVS: Multa bona opera ostendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis? Gloriosum CHRISTI obsequium, quod humanam mercedem nec quærit, nec expectat. Pulchrè Ambrosius lib. I. de Abraham c. 3. Minuit fructum triumphi mercedis susceptio, & beneficij arrodit gratiam. Plurimum enim refert, vtrum pecunie, an gloriæ dimicaueris.*

Antonin.
Metaph.
Martyrol.

Sympathia
Christi &
Sanctorum
Artificum
tolerantia
ingrati-
tudinis.
Ioan. 3.
31.

Aa 3 Alter

Alter mercenarij loco dicitur, alter dignus habitus conferuatoris gloria. Maluerunt itaque martyres COSMÆ & DAMIANVS conferuatorum potius quam mercenariorum loco haberi, vt feruatori suo similes per omnia euaderent.

CRUX COSMÆ & DAMIANI, CRUX obsequij exhibiti ingratis.

*In cruce
sum artis
bonè vi-
sendi.*

CRUCEM suam secum humanum obsequium adfert, & exhibitum ingratis, præter crucem, ictus lapidum & sagittarum importat. Qualis sit is qui pro meritis gratiam non refert, definit Ambrosius libro 1. de Officiis cap. 31. *Conferre gratiam bonum est, & qui referre nescit, durissimus.* Quod si loco gratiæ lapides & sagittas simul mittat, summus iste labor est, summa iniuria, nec tamen propterea gratia omittenda est. Pecunia mutua non datur, si refundenda non sit, conferenda tamen gratia, quamvis irrefunerata existat. Adhuc, quod amplius est, benefacere oportet homini, licet malum pro bono reddat, Deus enim compensabit. Monet hoc ipsum Augustinus lib. de Verbis Apostoli Serm. 22. *Benefecisti homini? ingratus est homo? non te pœniteat benefecisse, ne fundas pœnitendo, quod implexisti miserando. Dic in corde tuo: Non videt iste in quem feci, videt ille propter quem*

*Excitatio
laboran-
tis.*

quem feci. Hoc est militare gloria, vt dixerat ante Ambrosius. Militarunt gloriae fratres COSMAS & DAMIANVS, militauit gloriosus noster IGNATIVS, qui gratuitum obsequium suum multis ingratis contulit, praecepitque Sociis, *Quae gratis accepistis, gratis date.* Hanc regulam sibi propriam statuit & constituit in Societate, quae Natalitiis sanctorum COSMAE & DAMIANI ad maiorem Dei gloriam nata est.

CRUX COSMAE & DAMIANI, CRUX
aegrotantium.

COSMAS & DAMIANVS de ingrata eorum manu, quorum prosperam salutem procurauerant, mortis supplicium receperunt, & patienter illud portarunt. Curam ingratorum egisti, & morbum contraxisti adeo grauem, vt parua aut nulla spes salutis affulgeat: ad tolerantiam morbi excitant te COSMAS & DAMIANVS, quibus cura aegrotantium crucem & mortem attulit. Ambidexter vterque est, quando non solum corporibus, sed curandis etiam mentibus operam suam impendit, & instruit Medicos, quales se gerere debeant in curatione infirmorum. COSMAE & DAMIANI instar procedebat Eustachius medicus apud Basilium, de quo Epist. 80. ita legimus: *Est quidem omnium vestrum officium, quotquot*
artem

Instrumentum artis bene moriendi.

Excitatio aegrotantis.

artem medendi exercetis, in philanthropia positum. At ubi
 sibi maximè ambidextra est ista scientia, latioresque tibi
 philanthropie terminos constituis, dum non medendis dan-
 taxat corporibus scientiæ istius gratiam adstringis, sed et
 de animarum languentium restitutione cogitas. Et quidem
 quemadmodum salus animæ pendet à Deo, & ne-
 mo sibi eam adscribere potest; ita etiam valetudo
 corporalis à Deo provenit, ac proinde Medici nec
 debent nec possunt attribuere sibi restitutionem sa-
 nitatis. Discant ex utroque Martyre, utriusque
 salutis auctorem Deum ipsum recognoscere. Iudica-
 bant sic faciendum, & instruebant ægros suos ut fe-
 cerent, COSMAS & DAMIANVS. Cauent ægri, ne
 illum committant errorem; quem damnat S. Basilius
 in Ascet. *Propriæ salutis spem in manus ponere Medi-
 corum, irrationale est & absurdum, quod miseris quibusdam
 accidere videmus, qui Medicos non verentur suos vocare
 saluatores. Saluator quidem vnus est CHRISTVS, qui
 cunctis laborantibus & ægrotantibus ait: In patientia
 vestra possidebitis animas vestras. Hoc fac, & viues.*

Luc. 21,
19.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eu-
charistia.

REX gloriosus cum instituit sacrosanctam Eu-
 charistiam, in ipsius institutione ingratus se
 dæ animum expertus est, nec tamen propterea delin-

tiq̄ tantum Sacramentum condero, vt cum eius serui indignè compensari præstita beneficia sentirent, recurrerent ad Eucharistiam, in qua malè remuneratus CHRISTVS ipse continetur, reficit, solatur ac re-creat malè remuneratos Christianos, qui post eius refectionem humanæ ingratitude iugum leue & suaue inueniunt, præsertim ægri, qui, vt ingratis beneficerent, grauem sibi morbum contraxerunt. Et quidem sacrosancta altaris Hostia nominatur & est *gratiarum actio*, quam exhibuit Patri Filius, & exhibendam tradidit, ac reliquit, vt quod decrat in homine gratitudinis, sua ipse gratitudine suppleret. Hæc autem virtus sacri Viatici est, vt hominis ægro-^{vaticum.} tantis ingratitude medeatur, soluat & compenset per se, quod in homine desiderabatur. Si quid gratitudinis erga se deesse cognoscat infirmus, nouerit compensare defectum, quem CHRISTVS in ipso factorum oblatione & communicatione mysteriorum omnino suppleuit.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Rex Martyrum CHRISTVS, quàm sibi acerba fuerit ingratitude Iudæ, declarat ipse Psalm. 54. <sup>Honor alit
artem be-
nè diuen-
di & mo-
riendi.</sup> Quoniam si inimicus meus, &c. Hæc passio adeò grauis

Bb

CHRI-

Pfal. 57.3. CHRISTO erat, vt dixerit in eodem Psalmo: *Cop-
tristatus sum in exercitatione mea, &c.* Hoc opus, in
labor confessoris CHRISTI est, qui, teste Ambrosio
Sermon. 21. in Psalmo. 118. *loquatur iusta, & non audiat
qui loquatur plena salutis, & impugnetur.* Cum hæc pars
magna martyrij sit, erit etiam causa præmij & re-
munerationis patienti viro, qui diuino ductus obli-
quio beneficia ingratias confert. Nam, vt Ambrosio
declarat, *minuit fructum triumphi mercedis susceptio, &
beneficij arrodit gratiam.* Ergo vt maior existat triu-
phus, maior corona, & laureola fiat illustrior, pe-
mittit interdum Deus, ne gratia pro impensa gratia
habeatur. Eapropter Eugenius Abbas suorum salu-
consulens, in puncto mortis suæ exhortabatur: *Om-
ergo omnes & obsecro, filioli, vt accepta ac tradita Pa-
trum instituta in omnibus inuolabiliter ad gaudium meum
Sanctorumque omnium ac vestrum, ad palmam victoriam
perducatis.*

*Laureola
tolerata
ingratias
dinis.*

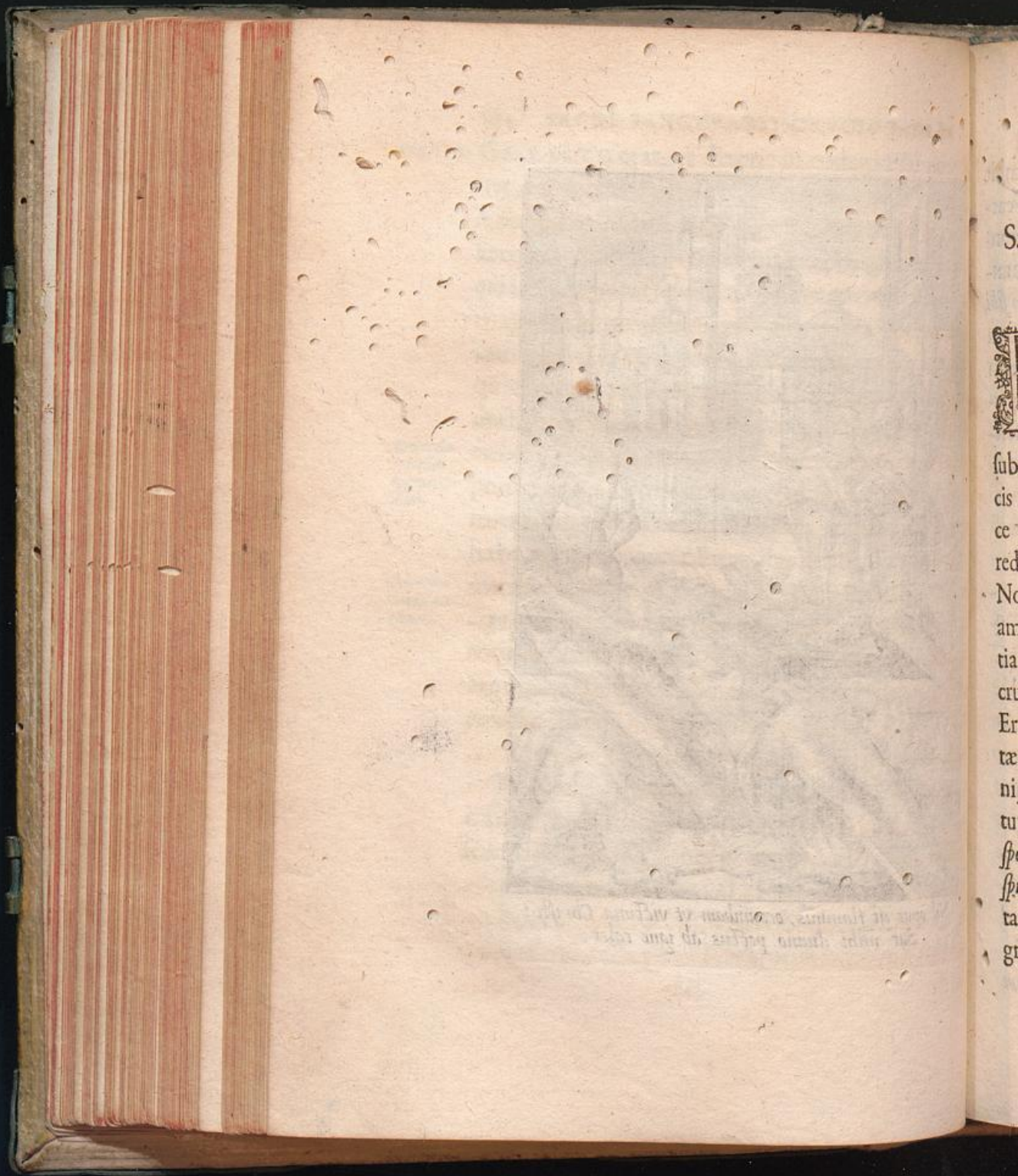
*Extrema
verba mo-
rientis.*

Prodeat in publicum spectaculum sanctus VINCENTIVS; in quo, veluti in speculo, fulget imago
ferentis carnis passionis & morbos.

21. Nil opus est flammis, occumbam vt victima Christo:
Sat mihi diuino pectus ab igne calet.

Quartium
Lucis
E. P. L.

S
sub
cis
ce
red
No
an
tia
cu
Er
ta
ni
tu
sp
sp
ta
gr

EMBLEMATICA IMAGO XXI.
S. VINCENTII CRVCIFIXI

EXPLI CATA.

FERAX Sanctorum patria, quæ Lauren-
tium victorem protulit, & VINCENTIVM Metaph.
Surius
Prudent.
martyrem laureatum produxit. VINCENTI-
TIVS Diocletiano & Maximiano Impp.
sub Præside Datiano diuersa tormenta passus, cru-
cis patibulo adiudicatus est. Non multo post è cru-
ce iam depositus se subduxit, & vtrò ad crucem
rediit, flammisq̃ue sacra eius latera concremata sunt.
Non poterat auelli à cruce, qui crucem ardentem
amabat. Ablatus Martyr è cruce, de mandato Da-
tiani in culcitra molli iacuit; assuetusq̃ue gloriosæ
crucis deliciis, lectuli floridi pœnas ferre non potuit.
Ergo VINCENTIVS molles ac floridas delicias per-
tæsus, nec ferens mollitiem teneræ culcitæ Dâti-
ani, mortem deliciosæ vitæ prætulit, & gloriosè mor-
tuus est. S. Ephræm de Patribus agens ait: *Vocem ex-
spectant quæ ipsos excitet, & instar florum suauem odorem
spirantium efflorescant.* Floridus moritur, floridus exci-
tabitur VINCENTIVS. Crux, & satis grauis, est æ-
gro, cum ciborum fastidio laborat, ad escam capien-
dam

Bb 3

dam

dam compelli: nec parua crux accedit, & inuolu-
caelestibus viris diuino amore languentibus, & ce-
nales delicias horrentibus, si quando ad illas capta-
das vi tentationis impellantur. Hæc crux VINCENTII

Heb. 12, 3. TII est, imò & ipsius CHRISTI, qui *proposito* su-
gudio, *sustinuit crucem*. Maluit CHRISTVS crucem
quàm thronum, maluit VINCENTIVS crucem
quàm thronum, maluit cruciatum quàm volupta-
tem, maluit mori quàm non pati. *Res tristes, ut scri-*
bit Basilio Gregorius, *quæ sponte feruntur, coactis deli-*
ciis potiones habentur.

CRUX VINCENTII, CRUX terrenæ
voluptatis.

Instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.

Voluptas lenis & blanda, dura & dira crux est
iis qui sublimi cælo gaudent, & Deo suo re-
creantur. Arsit in cruce VINCENTIVS, cum eius la-
tera tosta sunt, nec non cum in lectulo molli iacuit
& qui carnis deliciis pulsatur, ytrumque tormentum
patitur; inflammatur cum VINCENTIO, & cum
VINCENTIO decumbit. Erat in hoc statu Augu-
stinus, cum inter molles flammis positus ac totu-
tus diceret in Meditat. *Sapè sine causa alicuius curio-*
tatis cum aliquo loqui incipio, in tentationem incurro, vel
vitio curiositatis ineptæ succumbo, vel malarum cogitatio-

num turpitudinis motus illicitos. & impudicos in ipsis materioribus meis sustineo. Væ tanta infelicitati, tanta perditioni! Dum enim quæ retrò sunt obliuiscens, ad ea quæ antè sunt extendere me volo, subita, nescio qua, miseria relabi ad inania & noxia me conspicio, & tamquam mors subita interueniens, vel quemadmodum canis rabidus, qui nec percussus à laceratione hominis se non temperat, ita delectatio perforat mentem meam. Non defuit in cruce & lecto VINCENTIO martyri Deus, non defuit Augustino patienti, nec deerit tentationes istas sentientibus, si tamen mori malint, quàm earum suggestionibus acquiescere. Huc pertinet quod Dei Mater lib. 4. Reuelat. cap. 16. Birgittæ significauit: Qui omnem voluntatem suam committunt Deo, & stant reluctantes discretè motibus carnis suæ, hos quasi gallina pullos subiicit sibi Deus, faciens eis iugum suum leue, & consolando eos in difficultatibus. Huc pertinet quod cap. 2. de Sobriet. asserit Iustinianus: Congruit statui nostro, ut donec peregrinamur in hac miseriarum & periculorum valle, reprimendarum carnalium voluptatum crucem nobis ipsis faciamus, sicut Apostolus dicit cap. 5. ad Galatas: Qui autem sunt CHRISTI, carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis.

Excitatio
laboran-
tis.

CRUX.

CRUX VINCENTII, CRUX ægrotantis.

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
viendi.*

CVM atas iuuenilis floret, Deus efficere solet
vt flos ille iuuentutis infirmitatibus emarce-
scat. Præstat ægro cum VINCENTIO flammæ & ac-
dentes febres subire, quàm blanditiis & deliciis fle-
ridæ iuuentutis perire. Cedat igitur blandus lectulus
Datiani asperæ & duræ cruci. Cedat lectulo gra-
uis & molestæ infirmitatis deliciofa adolescentiæ
Custodia castitatis, ægritudo corporalis est, ac pro-
inde pro eius fida custodia gaudebant Sancti se mor-
bis & infirmitatibus afflicti. De horum Sancto-
rum numero vnus, & satis notus propter morbos
iuuentute contractos, S. Basilus est, qui plus mor-
roris in deliciis quàm in morbis esse adstruit, cuius
hæc sententia est in Psalm. 33. *Oleētatio humana plus
habet sæpenumerò doloris quàm voluptatis. Delicia, &
satietas, & mollis victus multos ac varios secum trahunt
morbos, ac afflictionum varia genera. Ex morbis itaque
iuuentutis sanitas manat, ex adolescentiæ deliciis
vlcerosus morbus procedit, cum Serm. 146. dixerit
Augustinus: Periculosum vlcus est iuuentutis, quod cupi-
ditatibus ignescit, spe tumescit, voluptatibus tabescit. De-
texit Augustinus morbum adolescentiæ, qui & mor-
bo pellendus est, sicut & ipse Serm. 1. de Visitat. in-
firmorum*

firmorum ostendit, & moneat: *Certe si toto corpore* ^{Ex statio agrotan-}
prævaleres, infirmitatem medicinale à Deo debueras om-
nibus votis expetere, & ne sanitas corporis infirmitas es-
set animæ, metuere. Nihil aliud scio; sed quia infirmaris,
utiliter debes gaudere; quia iusta est vocatio diuina, de-
bes ei totis visibus letus adesse. Adfuit crucifixo VIN-
CENTIO Deus, aderit & crucifero, qui cor suum dabit ^{Ecclesi. 38.}
in similitudinem picturæ, deprecabiturque suum Re- ^{28.}
gem, vt & ipse sibi assistat: Rex gloriose, qui pro-
posito tibi gaudio, passionem crucis prætulisti, ac
VINCENTIO præluxisti, vt crucem spinosam sibi
mallet, quam floridum Daciani lectum; concede,
vt & ego potius eligam tecum extremè infirmari,
quàm sine te benè habere atque valere.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, qui, proposito sibi gaudio, pas- ^{Virtus Eu-}
 sionem crucis tulit ac prætulit, hanc indidit ^{charitatis.}
 vim venerabili Sacramento, in quo memoria passio-
 nis eius celebratur, vt quisquis eius particeps efficia-
 tur, crucem laboris & morbi deliciis carnalibus an-
 teponat. Consonat Bernardus, dum Serm. de Cœ-
 na Domini ait: *Quis poterit tam efferos motus frangere?*
quis prurimum vlcis ferrè queat? Confidite, quia & in
hoc gratia subuenit, & vt securi sitis, Sacramenti Domi-
 Cc nici

Quarantena
 vicis
 ERI
 8

CHRISTI dicentis: *Sint luxbi vstri praeingeti, & lu-* Luc. 12,
cerne ardentes in manibus vestris. & vos similes homini- 35.
bus expectantibus dominum suum, quando reuertatur a-
nuptiis. Expectet seruus fidelis dominum remune-
ratorum, dicit enim statim ipse: Beati serui illi, quos Luc. 12,
cum venerit dominus, inuenerit vigilantes: amen dico 37.
vobis, quod praeinget se, & faciet illos discumbere, &
transiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda vigilia,
& si in tertia vigilia venerit, & ita inuenerit, beati sunt
serui illi. Summa haec felicitas est, summus honor, in
tali mensa discumbere, vbi seruitium seruitio com-
pensat Deus, coronatiq; & laureati Laurentius &
VINCENTIVS sedent. Mortifica ergo corpus tuum, &
crucifige, & accipe huius martyrij coronam. Haec coro- Laureola
na VINCENTII est, haec laurea, vincentis Epipodij victa vo-
martyris est, qui oblatas sibi delicias recusauit, & lupratis.
dixit crudeli tyranno: Non ita me CHRISTI ac fidei Extrema
Catholicae armauit affectus, vt sensum meum misericordiae verba mo-
tuae signenta permoueant. Pietas enim ista crudelitas est: rientis.
vobiscum viuere, mors est aeterna. Ceterum a vobis per-
ire, gloriosum est. Post haec Martyr gloriosus purus &
mundus obiit. Mysticus certe VINCENTIVS Vifi-
nus presbyter erat, de quo Gregorius lib. 4 Dialogor.
cap. 11. Hic ergo venerabilis Presbyter, cum longam
vita impleffet aetatem, anno quadagesimo ordina-

tionis suae inardescēte graui ter febre correptus, extrema deductus est. Sed cum cum presbytera conspiceret, solutis iam membris, quasi in morte tentum, si quod adhuc ei vitale spiramen inellēnaribus eius apposita curauit aure dignoscere. Quis ille sentiens, cui tenuissimus erat flatus, quantum adnisi ualuit ut loqui potuisset, inferuescente spiritu collegit uocem, atque erupit, dicens: *Recede mulier, adhuc igniculus uiuit, paleam tolle.*

Prodeat in publicum spectaculum sanctus ALEXANDER; in quo, ueluti in speculo, conspicitur forma euiscerationis & infirmitatis.

Improbe cur imas animæ scrutare latebras?
22. Quanta sit hæc, durâ certior esto cruce.

Quartum
Lucis
E. P. L.
8

A
C
rit
st
tu
ap
A
gr
rit
ai
ni
an
in
in
te
fi
ti

EMBLEMATICA IMAGO XXII.
ALEXANDRI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS ALEXANDER martyr sub An-
tonino Vero fustibus cæsus, donec eius
viscera diffluerent, pænè iam euisceratus
palo crucis affixus est. Retulit in cruce
CHRISTVM, qui tempore passionis suæ viscera cha-
ritatis suæ profudit. *In finem dilexit eos.* Post CHRI-
STI obitum sacrum eius latus punctum ac perfora-
tum est, & interna præcordia patuerunt, & simul
apparuerunt exemplaria, ad quorum imitationem
ALEXANDER crucifixus viscera sua effunderet, vt
gratam de se victimam Deo sacraret. Carpens aua-
ritiam, & in auaros inuehens Ecclesiasticus cap. 10, 9.
ait: *Auaro nihil est scelestius. Quid superbit terra & ci-
nis? Nihil est iniquius quàm amare pecuniam: hic enim &
animam suam vendalem habet, quoniam in vita sua proiecit
intima sua. Quod vitiosum in auaro est, honestum
in ALEXANDRO, quo patiente nihil melius. Cùm
terra & cinis sit, sanctè & altè sic se effert, vt cruci-
fixo similis esse affectet. Nihil æquius, quàm pre-
tiosam crucem amare: hic enim & animam Deo
ipfi*

Beda.
Vsuat
Asto.

Ioan. 13, 2.
Sympathia
Christi &
Alexandri
Artificum
euiscera-
tionis.

ipſi venalem habet, quoniam in vita ſua effudit
ſcera ſua, vt de præcordiis ſuis oblationem arduam
& ſublimem, operoſam & laborioſam conficit.
CHRISTVS & ALEXANDER ara crucis vſi ſunt,
in ea præcordia ſua litarent. Omnes igitur qui por-
tis crucem CHRISTI, *effundite coram illo corda veſtra*
vt gratum & acceptum Deo ſacrificium immoletis.

CRUX ALEXANDRI, CRUX euifcerationis.

*Inſtrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.
Prou. 23,
26.
Pſal. 107,
2.*

DEUS maiestatis rogat: *Fili, prabe mihi cor tuum*
Quis ergo tam excors fit, vt non occurrat ro-
ganti, & petenti non respondeat: *Paratum cor meum*
Deus, paratum cor meum, addens deinde, *Quoniam ego*
in flagella paratus sum? Multi Deo offerunt præcordia
ſua, ſed an vera corum immolatio ſit, laborioſa crucis
probare debet. Ecce ALEXANDER euifceratus in
cruce agit, & in cruce ostendit, veram & non
fictam eſſe cordis donationem & oblationem. Ad
cruce per emblema erectæ ſcalæ apponuntur &
appinguntur, vt qui Deo cor obtulerit, animoſè in
cruce aſcendat, & veraciter ostendat, quàm certam
ac vera ſit interna ſuiipſius immolatio. Ostendit ſan-
cta Catharina Senenſis, dum Orat. 13. clamaret: *Ore-
ſurrectio noſtra, alta eſt æterna Trinitas, euifcera anima
meam!*

*Excitatio
laboran-
tis.*

CRUX ALEXANDRI, CRUX ægrotantis.

SI facultas ægrò non datur vt fundat vocales pre-
ces, præ oculis constituat sibi ALEXANDRVM, <sup>Instrumen-
tum artis
bene me-
riendi.</sup> cuius viscera effusa sunt, & CHRISTO simul oblata.

LECTO doloris affixus, cor suum sacrificet Deo. Da-
uid, cùm labiis orare posset, dicebat, *Tribulationem* ^{Psal. 142,}
meam ante ipsum pronuntio; cùm nequiret corde so-
lùm utebatur, *Tibi dixit cor meum*, & audiebat. Be- ^{Psal. 6, 8.}

nè Augustinus in Psalm. 124. *Quia cor querit Deus*, <sup>Excitatio
ægrotan-
tis.</sup> *cor inspicit: intus testis est iudex, comprobator, adiutor,*

*coronator. Sufficit vt offeras voluntatem, & cùm potes,
ore confitearis ad salutem. Cùm autem non potes ore, cor-
de credis ad iustitiam, corde laudas, corde benedicis, cor-
de in ara conscientie victimas sacras imponis. Quas vt
præbeat æger, cor suum dabit in similitudinem picturae,* ^{Ecclesi. 3, 8,}
& ita adscendet in lectum, quasi crucem ascendat. ^{18.}

Nemo crucem CHRISTI scandit nisi per scalam
patientiae, scalæ instar habet gradus tolerantia, per
quas ALEXANDER, & similes ALEXANDRO ægri
ascensus suos componunt, vt patienti se CHRISTO
iungant, cuius cor in cruce patuit, & ex eo aqua &
sanguis simul promanarunt. Sanguis ille semen
Martyrum exitit, & etiam Confessorum Christia-
norum, qui patientes morbos & ægitudines cor-

Dd po

porum, imitatores Martyrum euaserunt. Quod accidat, ut aeger difficultatem patiat in detegendo corporis morbo quo laborat, consideret apud quid acciderit ALEXANDRO, quando secreta precordia propter amorem CHRISTI patuerunt, & consideratione eius martyrij conetur pudorem pungere, imò & vincere, cum oportet, in qua quidem victoria multum solet esse difficultatis iis, quibus innata verècundia est. Tunc gloriosior, cum pro animæ salutē quidquid intus in corde habet, effudit in confessione, quam morti vicinus facit.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eucharistia.

Rex gloriosus, cuius in cruce cor patuit, viscera amoris sui aperuit, & effudit in Eucharistia, qua dignus ille est qui nouerit cordis sui penetralia examinare, & in confessione Sacramentali explicare, cum dicat Apostolus: *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat.* Edat de pane altaris, quo non solum CHRISTVS aperit viscera sua, sed aperta clauibus confessionis præcordia mirabiliter recreat. Vnde & communicans dicit: *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum.* Habet ars medica certa quædam in apotheca remedia, quorum usu per violentiam renitentes intus humores foras attrahunt.

1. Cor. II, 22

Psal. 33, 3

attrahat; atq; verò sanctæ Græciæ inuenit & dedit
Confessionis Sacramentum, cuius virtus nec tor-
quet nec extorquet viscera, sed sponte ac volunta-
riè aperit & referat. Vnde monetur vnusquisque no-
strum: *Probet autem seipsum homo; & omnibus sua-*
detur, Effundite coram illo corda vestra. Cùm vltimum
vale dicunt, solent homines notis & amicis sua secre-
ta detegere, & quamuis viri Christiani sani & in-
columes sua corda aperuerint in Confessione, tunc
maximè id præstent, cùm extremum vale dicunt, &
sacrum acccepturi sunt Viaticum.

Viaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

CRUX euiscerationis, qua seipsum immolat
Deo, martyrium secum importat. Auctore Isi-
doro lib. 7. Originum cap. 11. *Duo sunt martyrii gene-*
ra, vnum in aperta passione, alterum in occulta animi vir-
tute. Talis est qui tanto est animo præditus, vt quod
intus in corde habet, effundat exterius, & commissa
sua Deo & eius Vicario aperiat. Rubet cruore mar-
tyrium, rubet & roseo sanguine vultus verecunda
confessio, vt & ipsa martyrium colore, præmio, &
remuneratione referat & amuletur.

*Honor alie
artem be-
nè viuendi
et mo-
riendi.*

Pulchrum monitum Ecclesiastici: *Pro anima tua* Eccli. 4, 24.

ne confundaris dicere Verum. Est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiam. Euiscerata confessio, & veræ pœnitentiæ erubescencia atque confusio gloriosam secum adducit connam vitam. Quapropter Pacianus agens de Pœnitentia & confessione, inquit: *Desinite vulneratam te conscientiam. Peccator erubescat perpetuam vitam præstiti pudore, mercari? Nec solum dignus est corona gloriæ, qui sic aperit præcordia sua, sed etiam laureolæ triumphatoris, cum S. Gregorius Nazianzenus Oratio de Baptismo, idem argumentum vertat in eius elogium, qui detegit conscientiam suam: Hoc quoque sempiterni illius supplicij pars est, atque perspicuum facit te serio atque ex animo peccatum odisse, dum illud tanquam contumelia dignum traducis, ac velut ludibrio exponis, deique eo triumphum agis. De tanto hoste triumphus dignus palma, dignus laureola est. Hunc eundem celebrem triumphum agens de peccato Læta Martyr, morti vicinus dicebat: *Lætor iis, quæ facti sunt, nempe quod pro meis prioribus peccatis novum Victimæ accipio martyrium.**

Laureola
victi pu-
doris.

Extrema
verba mo-
rientis.

Prodeat in publicum spectaculum sanctus THEODORVS Dux; in quo, veluti in speculo, carentis superioris & laborantis capite forma conspicitur.

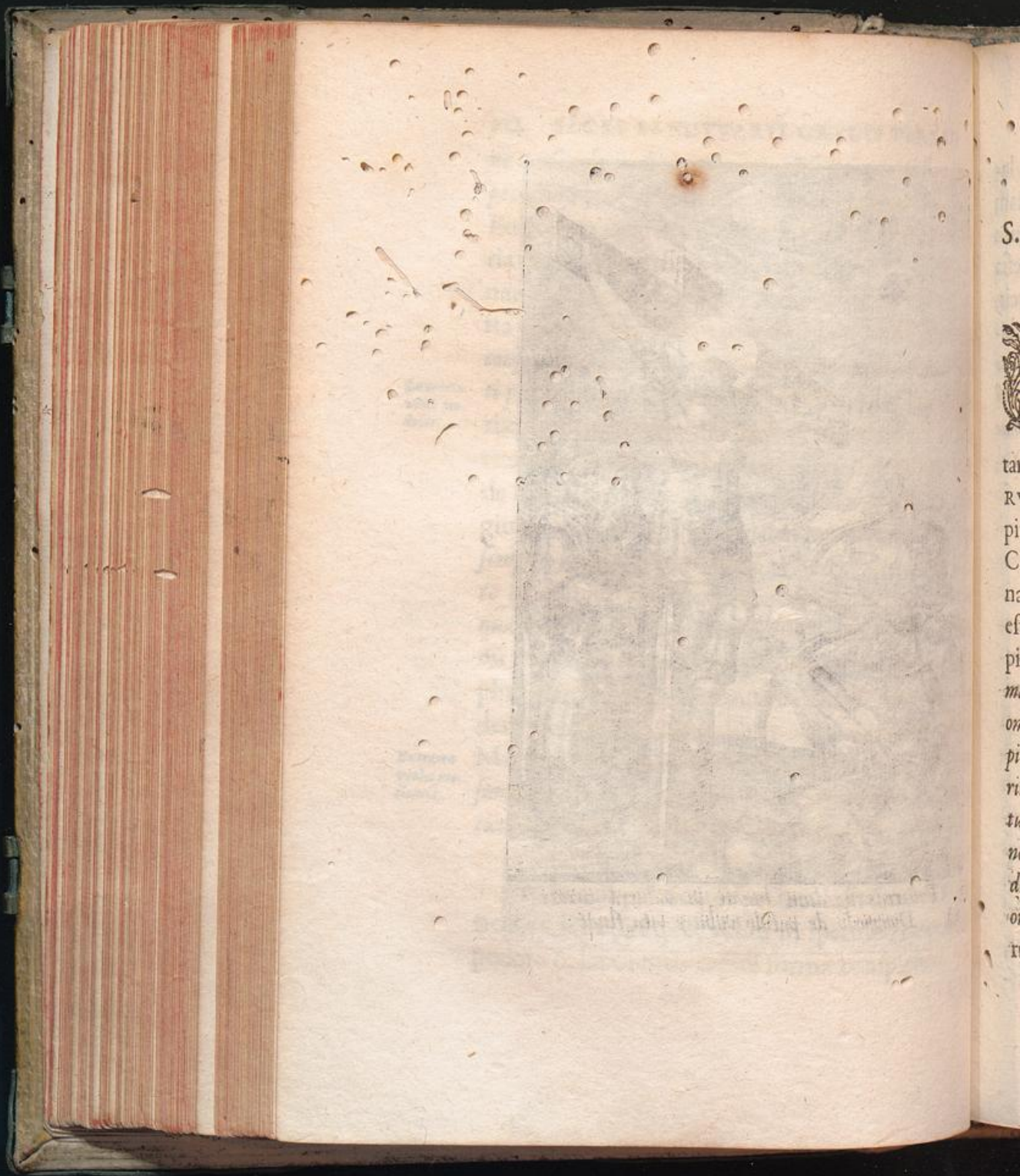
EM.

23. *Fumereas agetum lunate in vulnera taxos;
Dummodo de patalo vulnere vita fluat.*

Quaritur
vicit
EPI
8

II.
adduc
gratia
belen
t con
enite
m tog
praj
na glo
aureo
s Or
us elo
quop
facit
id tam
o exp
trium
c eun
o Le
a fati
m Vis
HEO
tis su
EM

EMBLEMATICA IMAGO. XXIII.
S. THEODORI DVCIS CRVCIFIXI
EXPLICATA.

ANCTVS THEODORVS Dux & martyr ^{Meraph. Nicenhor. Martyrol.}
sub Licinio Imperatore, delatus quod
pauperibus fracta idola distribuisset, elatus in crucem, sagittis transfixus, capite tandem truncatus in caelum receptus est. THEODORVS crucifixus pro CHRISTO, & pro CHRISTO capite plexus, ornamentum suum amisit, vt ab eodem CHRISTO in caelestibus ornaretur. Quò maior ornamenti iactura in terris, eò maior ornatus in caelis est. Pertinet huc quod Sermon. 20. in Psalm. 118. de capitis portione affirmat Ambrosius: *Caput est, vt formam generis humani consideremus, quod fouet membra omnia, & dirigit, atque implet sensibus; sensus enim sapientis in capite est. Inde ductus venarum, meatusque spiritus, sanguinis vires, & totius corporis partes deriuantur. Lustrat omnia, ornat omnia. Sublato capite corpus sine nomine est, non agnoscitur, nec vlla superest vsura viuendi. Propterea, qui in aliquo damnantur crimine, eò quòd ornamentum est totius corporis, capite abdicatur. Miserum sine capite corpus, totum informe, totum indecorum*

decorum est. Magna & summa miseria, ingens labor, cum corpus Reipublicæ, exercitus, & etiam domus sine capite est, ac truncum e cruce priuatum regimine pendet. Hunc eundem laborem Ecclesiæ experta est, cum CHRISTVS eius sponfus defectus cuius defectum plorans & lamentans Ieremias, clamabat: *Recordare Domine, quid acciderit nobis, intuemur & respice opprobrium nostrum. Hereditas nostra versa est ad alienos, domus nostra ad extraneos. Pupilli facti sumus absque patre, matres nostræ quasi viduæ. concludit: Quid cidi corona capitis nostri.*

*Composita
crucis Ec-
clesiæ &
Theodori
Artificum
patientia
in iactura
superioris.
Thren. 3, 1.*

CRUX THEODORI, CRUX amissi capitis regentis.

*Instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.*

CORPUS, si capite careat, cunctis opprobriis exponitur: sic exposita sine viro mulier, sine Deo exercitus, sine Principe Respublica, quibus omnibus dira ac dura crux ista est. Quam ob rem septem illæ mulieres Rempublicam Hebræorum adumbrantes, nec pares crucem ferendo, apprehenderunt virum vnum, atque dixerunt: *Panem nostrum comedemus, & vestimentis nostris operiemur, tantummodo innocetur nomen tuum super nos, aufer opprobrium nostrum.* Hoc idem periculum, hoc discrimen imminere solet Reipublicæ, cum Princeps officio suo non vacat.

I sai. 4, 1.

gubernationem deserit, ac publica negotia quasi aliena omittit, arma non attendit, nec curat. Clammat populus, nec Princeps audit. Clamores verò populi Deus non respuit, prouidebit de capite, totumque Reipublicæ corpus, ne pereat, ipse seruabit. Et quidem THEODORVS Dux, & qui similis illi est, non carent optimo capite, si Deum apud se habent, quemadmodum de recta viuendi ratione monet Ephræm: *Quemadmodum inter corporis tui membra nullum est tibi præstantius capite, & siue lapide, siue claua, siue etiam gladio petaris, reliqua tui corporis membra obiciis, vt iectum à capite repellas, certò sciens te absque illo non posse viuere; ita rebus tibi anteponenda est omnibus fides sanctæ & consubstantialis Trinitatis, quòd sine ea vitam, que verè vita sit, viuere nemo queat.*

CRUX THEODORI, CRUX ægrotantis.

Humana vita species militiæ est, in qua ductum suum gerit caput, quod imperat, ordinat & disponit ceterorum aciem membrorum. Quòd si ingruente & simul sæuiente infirmitate, suo officio & simul functionibus caput priuetur, corpus totum quasi truncum est: lecto affixum, ictibusque dolorum transfixum refert Ducis THEODORI corpus, quod truncum capite in cruce apparet.

E c

Cùm

*Instrum-
entum cuius
benè mo-
riendi.*

Cum caput suis functionibus caret, iam desit esse
 rogandusque corde CHRISTVS, vt vices capitis ge-
 rat. Dicit æger: Rex gloriose, qui caput omnium
 gentium es, adesto mihi ægrotanti, vt qui functio-
 nibus capitis sum omnino destitutus, à te, qui
 meum caput es, non destituatur, sed instituat, qui
 pacto corpus infirmum regere ac moderari valeat.
 Ergo, cui forma huius regiminis desit, quæ in capite
 constituta est, *cor suum dabit in similitudinem patris*
re, & eam sibi formam resumet, & loco capitis sub-
stituet, quam assignat Ambrosius lib. i. de Iacob &
vita beata, cap. 8. Illam formam iusti quis abnuat, vt non
metuat, nihil reformidet, nisi virtutis dispendia, aliorum
que vanas formidines comprimât, quas habeat è pericu-
rum sollicitudine, mortis timore, corporis infirmitate, &
doceat dissolui in corpore, & cum CHRISTO esse melius.
vt ostendat, quia merita non impediuntur debilitatibus
corporis, sed augentur. Augentur capitis ipsius dimi-
nutione, si tamen non minuatur, sed potius crescat
patientia, in qua salus & vita animarum sita est, de-
cente CHRISTO: In patientia vestra possidebitis animas
vestras. Serpens, cuius tota vita pendet à suo capite,
 illud omnibus modis seruat, & reliquum corpus
 periculis opponit & obiicit; patiens verò ægrotus
 cum non tam à capite quàm à virtute patientiæ pen-

Eccli. 73,
28.

Luc. 21,
19.

dere sciat salutem suam, more THEODORI, non capitis, sed patientiæ potius sedulam curam habeat. Nihil metuat, nihil reformidet nisi virtutis dispensanda. Cùm è duobus vnum amittere debeat quis, vel caput corporis, vel virtutis ac patientiæ iacturam facere, præstat caput amittere, quàm virtutem perdere patientiæ, quandoquidem sine capite vita animæ stare potest, sine patientia verò stare nequit, cùm dixerit CHRISTVS: *In patientia vestra possidebitis animas vestras.* Luc. 21, 19.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, qui caput est corporis Ecclesiæ suæ, defecit in passione sua, cuius memoria recolitur in Eucharistia, & in ea destitutus capite subuenit. Nec solùm Sacramentum condidit, vt mæstos de absentia sui consolaretur, sed etiam tristes de amissione chari sui superioris recrearet. Quisquis boni sui rectoris iacturam fecit, reficiat se venerabili Sacramento, & semel refectus dicet: *Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuæ ibi me collocauit.* Psal. 22, 1. Siue caput politicum desit, siue naturale caput deficiat, cuius regimine corpus gubernatur & administratur, nihil refert, si sacra Hostia sumatur, qua dignè sumpta, viuimus in CHRISTO,

mouemur & sumus. Vivimus, ne vniquam pereamus; mouemur, ne vniquam deficiamus; sumus, ne vniquam emoriamur. Quod si agamus iam animam, & omne subsidium deficiat, quod nobis ministrarum rectores animarum subministrabant, & tenus omnis, qui residet in capite, desit, nihil nobis deerit, cum adsit Deus, quem, Viaticum sumendo, accepimus, & capitis loco illum elegimus, in nos difficili mortis hora, qua cessat humanum penitus gubernaculum, ipse nos regat, ipse nos gubernet. Hinc pulchrè S. Dionysius sacram hanc communionem & synaxim *Sacramentum Sacramentorum* & spiritale nostrum *caput* appellat, dicens: *Ceterorum Hierarchicorum symbolorum participationibus ex diuinis huius perfectiisque muneribus accedere consummationem.* Et paulò post ibidem ait: *Finis autem omnium est, & caput, cum eum qui initiatur, precipuorum mysteriorum participem efficiat.*

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia,
corona aurea & laureola.

*Honor alie
artem bene
viviendi & moriendi
Colof. 1,
18.*

Capitis mystici ablatio tolerata propter Deum secum martyrium affert. Haud dubiè **CHRISTVS** (de quo testatur Apóstolus, *Ipse est caput corporis Ecclesie*) cum sacra presentia moriens Ecclesiam suam

suam priuavit, martyrio illam addixit. Eapropter, cum totius Ecclesiæ forma virgo MARIA foret, ex sancta Crucis passione euasit Regina martyrum, sic & ipse CHRISTVS gloriosus Rex Martyrum extitit. Corpori itaque mystico mystici capitis amissio similis martyrio est, & idcirco cum populus Turo- nensis priuandus esset Præsule suo Martino, dixe- runt discipuli: *Cur nos, pater, deseris? aut cui nos de- solatos relinquis? inuadent enim gregem tuum lupi rapa- ces.* Inuadent lupi, gregem tuum mactabunt, & di- ro martyrio afficient.

Cum caput mysticum Ecclesiæ Ecclesiam suam reliquit, vt de mundo ad Deum Patrem transiret, & in cælum ascenderet, magna fuit occasio gau- dendi, cum dixerit ipse: *Vado parare vobis locum.* Ioan. 14, 2. cum cælestem parauit, coronas & corollas adapta- uit. Magna fuit causa gaudendi, cum Serm. 1. de Ascens. annuntiauerit Leo: *Quia igitur CHRISTI ascensio, nostra est prouectio, & quò processit gloria capi- tis, eò spes vocatur & corporis: dignis, dilectissimi, exul- temus gaudiis, & pia gratiarum actione letemur.* Hodie enim non solum paradisi possessores firmati sumus, sed et- iam cælorum in CHRISTO superna penetrauimus. Magna hæc consolatio est, cum sanctum moritur caput, Princeps, aut pastor in regnum cælorum vocatur;

vt in eius prouectione, & simul coronatione corpus mysticum, quod in terris deserit, assumatur sursum in ipso, & in ipso tamquam in suo capite coronam gloriae recipiat. Ergo, vt ceteri commilitones sequerentur Ducem suum, proximus mortuus THEODORVS in hæc verba illos monuit: *Fraterne succedite Licinio, est enim minister patris sui diaboli, & me de cetero oportet ire ad Dominum meum.* Deinde cruce sacra se obsignauit, & plexus capite, victoriam martyrij sui consummauit.

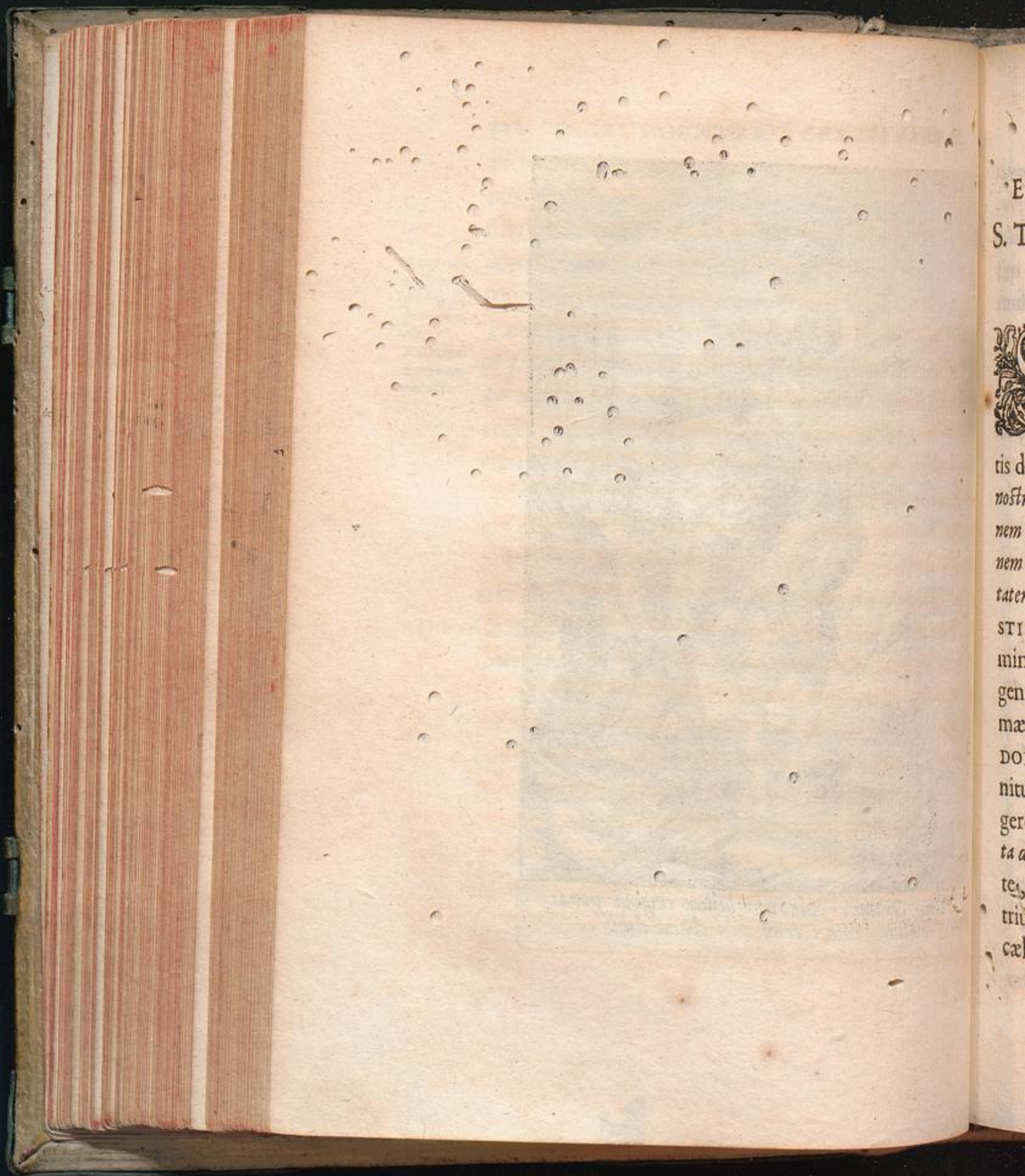
Laureola
in figura
luculenta su-
periorita-
tis.
Extrema
verba mo-
rientis.

Prodeat in publicum spectaculum sanctus THEODORVS miles; in quo, veluti in speculo, ferentis CHRISTI militiam & morbi malitiam forma conspicitur.

Nunc Gradiue vale, tibi bellica cingula pono:
24. Virtutis cotem crux mihi chara dabit.

Quarimus
VICIS
EPI
8

E
S. T.

tis d
nostr
nem
nem
tate
STI
min
gen
ma
DO
nitu
ger
ta a
te
triu
cael

EMBLEMATICA IMAGO XXIV.
S. THEODORI MILITIS CRVCIFIXI

EXPLICATA.

SANCTVS THEODORVS miles apud Pergem Metaph. Niciphot. Martyrol.
 in Pamphilia, Antonino Imperatore, Præ-
 fide Theodoto, pro tuenda veritate cru-
 ci suffixus est. Totus in armis, totus for-
 tis de carnis imbecillitate triumphauit. *Arma militiae* 2. Cor. 10,
nostra non carnalia sunt, sed potentia Deo ad destructio-
nem munitionum, consilia destruentes, & omnem altitudi-
nem extollentem se aduersus scientiam Dei, & in captiui-
tatem redigentes omnem intellectum in obsequium CHRI-
 STI. Natura nostra genuit infirmos & inermes ho-
 mines, gratia verò virtutibus armatos ac munitos
 generat. Quid aliud virtutes nostræ sunt, quàm ani-
 mæ nostræ arma? Armatus miles in crucem THEO-
 DORVS ascendit fide, charitate, virtutibusque mu-
 nitus, vt in patibulo crucis cum morte ipsa confli-
 geret. Confluxit & in cruce CHRISTVS: *Mors & vi-* Sympathia Christi & Theodori
ta duello conflixere mirando, munitusque sua diuinita-
te, & armis virtutum ornatus, duellum pariter & Artificium militiae nostræ
 triumphum egit. Commendatur à CHRISTO ipso
 caelestis Angelus apud Birgittam lib. 1. cap. 36. quod

Ff sem-

semper armatus causam animarum egerit. Tu es qui
 si miles Domini, qui numquam deposuit galeam suam pro-
 pter tedium, & qui pro timore numquam diuertit oculos
 suos a praeliis. Commendetur & THEODORVS, qui
 vixit semper in armis, & in armis obiit, se ipsam
 vincens, & calcans suae carnis imbecillitatem par-
 ter & infirmitatem. Commendetur miles CHRISTI
 de quo Bernardus Serm. 61. in Cantic. *Vult bonus
 deuoti militis vultum & oculos in sua sustolli vulnera,
 illius ex hoc animum erigat, & exemplo sui reddat ad
 lerantiam fortiolem.*

CRUX THEODORI militis, CRUX militiae
 Christianae.

Instrumen-
 tum artis
 bene vi-
 uendi.

1. Pet. 5, 8.

Laboriosa militia est, quae milites suos semper
 vigilantes, semper armatos requirit. Haec est mil-
 itia Christiana, in qua promulgatum est, *Sobrii esse
 te, & vigilate, quia aduersarius vester diabolus tamquam
 leo rugiens circuit, querens quem deuoret, cui resistite for-
 tes in fide.* Memor officij sui, & memores nos omnes
 reddens Bernardus, loquitur in haec verba Serm. 2.
 de S. Andrea: *Nos miseri & miserabiles vicinis tor-
 pentibus, & igneis telis undique volantibus, insurgentibus
 inimicis, nihilominus perfuciosa securitate, & negli-
 gentia dormitamus, torpentes otio, & vanitatibus & se-
 rilitatibus.*

rilitatibus indulgemus, pigri ad spiritalia exercitia, ac si
 iam pax sit & securitas, & non sit militia hominis super
 terram. Concludit: Propterea obsecro vos, dilectissimi, ^{Excitatio}
 ipsa nos excitet hostium malitia peruigil, & instantia eo- ^{laboran-}
 rum maligna, qua tam sedui tam solliciti sunt in nostram
 perditionem, nos quoque sollicitos faciat & circumspectos,
 ut in timore & tremore nostrorum ipsorum salutem ope-
 remur. Ecce enim in cruce salus nostra tantum, ut ei vi-
 riliter inhaeamus. Viriliter inhaeret suae cruci arma-
 tus THEODORVS, & similis THEODORO Christianus,
 qui crucifer CHRISTI, & CHRISTO totus
 armatus, viuens & moriens carnis infirmitatem pes-
 sumdat & calcat, dicitque: *Omnia possum in eo,* ^{Phil. 4, 1.}
qui me confortat. Mysticum THEODORVM armis omni-
 bus munitum describit Iustinianus lib. II. de Inter-
 conflict. cap. 7. & agens de galea dicit: CHRISTVS
 caput tuum veluti spiritalis galea salutis ab inimicorum
 protegat iaculis. Hac quippe galea si fueris decenter orna-
 tus, corporis animaeque tuae custodies sensus, non poterit
 mors habere ingressum, ubi vita suum collocauerit domici-
 lium. Cum hoc eodem loquitur S. Ephraem agens de
 agone spiritali: *Cupis in agone ac luctamine decertare?*
Indue te armaturam Dei, sicut vestimento. Indue te virtuti-
bis animae, caue exuas.

CRUX THEODOKI, CRUX ægrotantis.

Instrum. n.
tum ari.
bene m.
riendi.

DVrus ac dirus mortis conflictus expectat
omnes: aut vincendi à morte sumus, aut mor-
tem victuri. Si velimus esse victores, curemus
inermes & nudos nos vltima hora deprehendat,
timus finis reperiat, mors inueniat. Quòd si THEO-
DORVS miles non nisi munitus & cinctus intem-
potius quàm externis armis, cum morte certare
inuit, quis audeat lectum doloris ascendere, & cum
morte manus conferere, nisi totum prius se spiritaliter
communierit? Christianum militem ægrotantem
lecto se præbeat, & quidem militem agebat loban-
in cuius elogium Ambrosius cap. i. de Secunda in-
terpellat. Dauidis asserit: *Quasi athleta fortis in sterore
re sedens, in tantis vibicibus, & sauis doloribus vulneris,
totum corpus diris perfusus vlceribus mysticè loquebatur,
nec acquirendis propriis remediis agritudinis, sed sacra-
uabat sermonibus. Fortiores itaque sermones agrorum
nis, quàm illorum qui non ægrotabant. Quanta sit huius
sæuientis morbi militia, vel ex hoc intelligi potest
quod in Psalm. 5. dicit S. Chrysostomus: Morbi tempo-
pore huius maxime pugnae tempus est, quando dolores
dique perturbant animum, quando tristitiæ obsident, quan-
do adest diabolus incitans, vt acerbum aliquod verbum*

canus. Incitat diabolus, vt acerbum verbum proferamus in Deum, qui nobis infirmitates immit- tit; in homines, qui nobis ægrotantibus assistunt.

CHRISTVS econtrà nos excitat ad tolerantiam, ^{Excitatio agrotan- tis.} suadet vt gratias agamus Deo, qui nostrorum est auctor morborum, patientiâ nos componit & ar- mat, vt victoriam de diabolo reportemus. Excitat quoque nos, vt & assistentibus gratos nos exhibea- mus, & cupiamus benefactoribus nostris officia ac- cepta rependere & compensare. Hæc lex militia Christianæ est, vt, qui nobis in lecto assistunt, gra- titudinem nostram sentiant & experiantur, quem- admodum CHRISTO assistentes in cruce Mater, Ioannes & bonus Lator, eius beneficentiam expe- rimento didicerunt. Nec vnus persecutorum, nec tortorum acerbum aliquod verbum à CHRISTO iam cruci affixo excepit. Tunc maximè apparuit be- nignus, cum humana crudelitas magis in eum sa- uiebat. Ergo vt per omnia militem THEODORVM referamus, *præbeamus nos veluti milites strenuos pro Re- ge nostro promptè alacriterque mortem appetentes*, quem- admodum hortatur agens de Patientia & Pœnitentia Ephraim.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Virtus Eucharistia

Rex gloriosus, qui non venit pacem mittere sed gladium, & prodiens in campum cum morte ipsa digladius est, prouidit de militari annona Eucharistia, vt qui eius castra sequuntur, tanti Sacramenti virtute ferre labores militares queant. Gratum & faustum nuntium sanis & ægris, qui in castris CHRISTI versantur, vt se Eucharistia reficiant, & nouas vires acquirant, quales in vltima

viaticum.

firmitate post sumptum Viaticum D. Franciscus acquisiuit, & non multo post, militariter loquens. *Psal. 141, 8.* *Educ de custodia animam meam, sanctam animam exhalauit.* Hæc sacra Hostia, hæc militaris annona contra sanctæ Ecclesiæ castra nec inuenitur, nec datur. Conceditur Christiano militi, qui viuit semper armatus; nec arma sua deponit, nisi deponat vitam, & tunc porrigitur in Viaticum facer panis munitionis, quo munitur contra mortem, & vallatur contra hostem.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ, corona aurea & laureola.

*Honor alit
artem bene
viviendi &
moriendi.
Luc. 12, 50.*

Sacrum suum martyrius CHRISTVS vocatus *Baptismum.* ait enim: *Baptismo habeo baptizari,* quomodo

quomodo coarctor vsque dum perficitur? Hinc ortum
& originem habuit, vt sacrum Confessorum mar-
tyrium *Baptismus sanguinis* appellaretur. Christianus
miles sanctæ se militiae adscribit, & castris CHRISTI
tunc assistit, cum tingitur aqua lustrali, cuius laua-
erum miram habet consonantiam cum sacrosan-
cto martyrio. non enim solum titulo & nomine, sed
re ipsa martyrium nominatur *Baptismus*, & est. Ea-
propter professori artis militiae Christianæ Homil.
de Machabæis dicit Leo: *Renuntia voluptati, auertere
ab immunditia, pelle luxuriam, & cum videris te multi-
plicem habere pugnam, tu quoque imitator Martyrum nu-
merosam quære victoriam.*

Cum homo militiae adscribitur per Baptismum,
admittitur in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Math. 28,
19.
in quarum visione diuinarum personarum corona
gloriæ consistit. *Qui crediderit, & baptizatus fuerit,* Marc. 16,
16.
saluus erit: sed ita saluus fiat, vt candidato numero
Martyrum aggregetur, sicut aggregata Paula Ro-
mana est, de cuius morte dolentem atque lugentem
consolatur filiam D. Hieronymus in hæc verba: *Se-
cura esto, Eustochium, magna hereditate ditata es. Pars
tua Dominus, & quò magis gaudeas, mater tua longo
martyrio coronata est.* Hæc Paula, & Paulus necdum Lan. gola
militia
nostra.
à Nerone adiudicatus morti, sibi martyrij laureo-
lam

lam promittebat, cum miles iam emeritus afferere

1. Tim. 4. 8. *Bonum certamen certavi, cursum consummaui, in reliqua
reposita est mihi corona iustitiae.* Magnum certamen mor-
rientis, cuius extremo agoni corona iustitiae respon-
det. vnde & agonizans, & cum morte simul luctans
Antoninus Florentinus diuinum implorat auxilium

Psal. 37.
69.

Extrema
verba mor-
rientis.

*Deus in adiutorium meum intende: & prae oculis cor-
nam iustitiae habens subiungit, Servire Deo, regna-
re est.*

Prodeant in publicum spectaculum sancti MAR-
CVS, MARCIANVS, & SOCIJ; in quibus, velut in
speculo, constantiae in labore & morbo forma con-
spicitur.

*Crux mentem haud satiāt; variant tormenta Tyranni.
25. Quidlibet ut variant, Crux tamen istud erit.*

Gg

MANU
LUCIS
E PLI

8

SS.

mis
xi,
fixi
tyr
rea
ma
tier
ci
fen
cer
dit
co
fer
cu
lap

SANCTI Martyres MARCVS & MARCIANVS sanguine & spiritu fratres, cum Sociis, imperante Maximiano, variis sunt affecti suppliciis; vna pars addicta flammis, altera in mare præcipitata, nonnulli capite plexi, MARCVS & MARCIANVS recto corpore crucifixi, inuerso capite alij crucibus adacti sunt. Martyres siue recto siue inuerso corpore cruci inhæreant, semper stant: quoniam ad CHRISTI formam & similitudinem crucifiguntur. Nescit patientia ruinam, crux CHRISTI casum ignorat: cruci affixus semper stat, statumque suum vir patiens semper conseruat. Consonat his S. Bonauentura dicens: *Seruum Dei crux defendit, comprehendit & ostendit vitam rectitudinis.* Quos nos habemus antipodas corpore inuerso primo aspectu, primo iudicio censemus; sed cum res se aliter habeat, & re ipsa nobiscum stent, in prima illa censura planè nostra mens lapsa est: omnes quidem recti stamus, quoniam in

Euseb.
Martyrol.Sympathia
Christi
crucifixi
& crucifixo-
rum. Ar-
tisticum
consti-
tia.

vno eodemque terræ globo versamur, & celestem orbem eodem modo spectamus. Cernimus, ac rectos MARCVM & MARCIANVM, Socioſque uerſos in effigie contemplamur, ſed Martyres omnes recti reipſa ſunt, vel ex eo maximè, quòd vna & eamdem IESV CHRISTI crucem ferunt, & eodem crucifixum reſpiciunt atque ſectantur. Sic ſtat in Domino, chariſſimi. Iterum Paulus 1. Corinth. 15. *Stabiles eſtote, & immobiles, abundantes in opere Domini ſemper, ſcientes quòd labor veſter non eſt inanis in Domino.* Accedit & Auguſtinus Serm. de Decoll. Ioan. *procella tempeſtatum fremuerit, ſtabiles eſtote in Domino. Nolite ab ipſo cadere, qui ſemper ſtat, & pugnantem reſpectat, & adiuvat nos, vt ſtando & pugnando vincamus, & tunc demum coronandi veniamus.*

CRUX MARCI, MARCIANI, & Sociorum,
Crux magnæ conſtantiæ.

*Inſtrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.*

ARdua res eſt ſtatum hominis mutari, & hominem non mutari; res difficilis, ſurſum a deoſum omnia verti, & hominem ſemper ſtare, ſibi conſtare ac non peruerti. Confirmat Ambroſius lib. 1. Offic. cap. 38. *Quid tam difficile, quàm de ſpectu tamquam ex arce ſapientiæ opes, aliaque omnia qua plerique videntur magna & præceſſa? Deinde, vt iudicemus*

tuum stabili ratione confirmes. Et quæ iudicaueris leuia,
 tanquam nihil profutura contemnas? Deinde, vt si quid
 acciderit aduersi, idque graue & acerbum putetur, ita fe-
 ras, vt nihil præter naturam accidisse putes, cum legeris,
 Nudus sum natus, nudus exibo, quæ Dominus dedit, abs-
 tulit. Et vtique filios amiserat & facultates. Seruesque in
 omnibus personam sapientis & iusti, sicut ille seruauit, qui
 ait: Sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini
 benedictum. Confirmat quoque Augustinus in Psal. 86.
 Attendite similitudinem quadrati lapidis; similis debet esse
 Christianus: non cadit; & si impellitur, & quasi euerti-
 tur, non cadit, nam quacumque quadratum lapidem ver-
 teris, stat. Sic ergo conquadrimini ad omnes tentationes,
 parati quidquid impulerit vos non euertat. Stantem te in-
 ueniat omnis casus. Fortis, vt ait Cyrillus in Leuitic.
 lib. 12. omnia tolerat, omnia suffert, & numquam cadit.
 Huc pertinet quod lib. de Prouidentia vel Ethnicus
 Seneca docuit: Non video quid habeat in terris Iupiter,
 si conuertere animum velit, quàm vt spectet Catonem, iam
 partibus non semel fractis stantem, nihilominus inter rui-
 nas publicas relictum. Accedit Basilius Epist. 166. Et-
 enim qui animo sunt inconstanti, illis, haud immeritò &
 vita est inconstans; quibus verò animi sententia est solida,
 semper constans ac eadem, consentaneum est istos vitam age-
 re simili proposito congruentem.

CRUX MARCI, MARCIANI, & Sociorum
Cruces ægrotantium.

*Instrumen-
tum ac is
benè mo-
riendi.*

*Excitatio
ægrotan-
tis.*

COrpus, quod variis rerum mutationibus, et
porumque varietatibus non cedit, idem ac
bi simile validum perseverat: anima quoque, quæ
modò has modò illas patitur in carne sua infirmita-
tates, & inter diuersas vicissitudines morborum e-
dem semper manet, nec deiicitur, sed semper firma
stat, benè habet, licet corpore non valeat, sicut de
seipso censuit Augustinus Epist. 149. quàm iacens in
lecto scripsit: *Quoniam & Domino placet, quid aliud
dicendum est, nisi quia rectè sumus.* Consonat Augu-
stino Basilius, & ipse æger, Epist. 60. *Ne igitur ad de-
tandis pietatis agones defatigemur, neque per desperatio-
nem, quæ iam decertata sunt, amittamus (non enim
actu fortitudinis, neque modico quodam labore constanti-
animi specimen datur; sed quia corda nostra probat, longè
nos ad prorogata probatione vult iustitiæ coronam adeptos
demonstrare) dumtaxat constans ac fidelis seruetur animus
noster, fidei nostræ propositum in CHRISTVM custodiat
immutum.* Constantia laborantium atque ægrotan-
tium sine patientia consistere nequit. Haud dubie
languidum constantia reddit patientem, reddit pa-
tientia constantem. CHRISTVS ipse summus seruus

tor patientiæ, constantiæque magister, firmus in cruce stetit, & tamen totus mundus versus & inuersus est, clareque satis ostendit inter mundanas varietates ac mutationes virtutem constantiæ atque patientiæ posse seruari. Solet interdum Deus domesticum rerum statum sursum & deorsum vertere, solet humores & qualitates corporum immutare, vt animum patientem & constantem exploret. Accidit hoc B. Iobo, in cuius elogium Spiritus sanctus ait: *Vir erat in terra Hus, nomine Iob, & erat vir ille simplex* Iob 1, 1. & *rectus*. Vir vnus erat, quia sibi similis, rectus, quia eiusdem tenoris, ac propositi tenax erat, cum tamen bonis omnibus ac valetudine corporis esset omnino priuatus. Quisquis malè habet, rectusque esse cupit, *cor suum dabit in similitudinem picturæ*. Satis benè Am- Eccli. 3, 28. brosius Epist. 82. *Assuesce vnus esse, vt vita tua quamdam picturam exprimat, eandem seruans imaginem quam receperat.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, qui constantiæ suæ, dum pate- Virtus Eucharistia. retur, præclarum dedit argumentum, & simul exemplum, vt redderet sibi similes laborantes & ægrotantes, sacram condidit Eucharistiam, in qua sibi semper similis est, tenet eandem formam, & rectam

Cant. 2, 9. rectam quidem, in Hostia, cum stet perpetuo. *Ipsa stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras prospiciens per cancellos.* Respicit ac prospicit per fenestras & cancellos accidentium, & excitat ad constantiam in labore & morbo suos. CHRISTVS in Eucharistiâ sic consecratus est, vt si frangatur Hostia, calix vertatur, inuertatur & effundatur, eius status & statura non minoretur, non minuatur: manet semper idem, & idem omnino in CHRISTO.

Ioan. 6, 58. qui CHRISTVM participet in Sacramento. *Qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem, in me manet, & ego in illo.* Septem alia Sacramenta certis verbis formantur, conficiuntur ac perficiuntur, & statim desinunt, Sacramentum verò altaris post factam consecrationem permanet ac perseverat, vixente constantiæ symbolum, cuius admirabili virtute constantes atque constantes homines in finem vsque perdurant, & in fine vitæ, sumpto Viatico, constantiam suam confirmant.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

*Honor alii
artem be-
nè viu-
di & mo-
riendi.*

CONSTANTIA Martyrem facit: fecit & puerum Machabæum, qui cum variis promissis & minis alliceretur & deterreretur, vt vero Deo cultum debitum

debitum negaret, coleret falsos deos, audacter & simul constanter respondit, *Non faciam*. Hæc viri constantis responsio, cum tentatione graui pulsatur vt à Deo suo deficiat, & suis obsequium deferat. Hoc propositum laudabile, vt instar Martyris dicat; *Non faciam*: firmum & perpetuum votum; *Juravi, & steti* ^{Psal. 106, 8.} *tui custodire iudicia tua*. Hæc firmitas & constantia ornauit martyrem Stephanum, qui vidit stantem in regno cælorum CHRISTVM, & ipse ad eius exemplum stetit. Satis benè Ambrosius in Psalm. 61. *Sacerdos præterit, Leuita pertransit, stetit ille, qui inflicta vulnera curauit*. Concludit: *Ideo Sacerdos non potuit coronari, Leuita non potuit, quia transferunt, & tanquam umbra præterierunt. Stephanus autem martyrio coronatus est; quia stantem videbat Dominum IESVM, immobilem, non prætereuntem. Immobilis ergo fide Stephanus immobilem CHRISTVM videbat; nullo erat mortis timore commotus. Non mouit se Stephanus, non mouit & CHRISTVS.*

Dignus corona & laureola, qui stetit immobilis, ^{Laureola constantia.} nec ipse instantis mortis timore se turbauit, sed fixus ac firmus permansit. Præcessit ille martyrio & virtute constantiæ simul coronatos laureatosque crucifixos & cruciferos, de quibus diuina Sapientia loquitur: *Stabunt iusti in magna constantia aduersus eos*, ^{Sap. 5, 1.}

Hh

qui

qui se angustiauerunt, & qui abstulerunt labores

Cum perfidi homines præter spem videbunt

laureatos & coronatos, clamabunt: Nos insensati

tam illorum aestimabamus insaniam, & finem illorum

honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei,

inter Sanctos fors illorum est. Hæc dignitas, hæc

gloriosa virorum constantium est. Præditus virtutibus

constantia Ambrosius, qui cum rogaretur à suis

Deum pro longiore vita oraret, constantissime

spondit: Non ita inter vos vixi, ut pudeat me

nec timeo mori, quia bonum Dominum habemus.

Extrema
verba mo-
rientis.

Prodeat in publicum spectaculum Exercitus
CEM MILLIVM crucifixorum; in quibus, veluti
speculo, vitæ humanæ & infirmitatis forma confi-
citur.

E M

Macte animis generosa phalanx, noua bella capesse:
26. Vincitur hic letho vita, labore quies.

Quarüum
uicis
E PL

8

EX

clar
dei
& c
Fel
dei
fui
pe
inf
M
De
tu
fix
fir
de
au

EMBLEMATICA IMAGO XXVI.

EXERCITVS DECEM MILLIVM
CRVCIFERORVM
EXPLICATA.

VB Cæsare Hadriano exercitus DECEM
MILLIVM Christianorum primū fla-
gellis cæsus, postea spinis coronatus, de-
inde in terra prostratus, in ea extensus,
clavis confixus est. Miseri peccatores in terram sic
deiecti corrunt, vt in sua misera ruina conterantur
& confringantur. *Contritio & infelicitas in vis eorum.* P^{sal.} 133.
Felices iusti, quos vis humana deiicit, nec tamen
deiecti læduntur, nec colliduntur: *Cum ceciderit iu-* P^{sal.} 36.
stus, non collidetur. Ad dexteram Dei iustus cadit,
peccator ad sinistram ruit: felix est casus iustorum,
infelix peccatorum. Exercitus DECEM MILLIVM
Martyrum in terra confixus iacet, iacet ad dexteram
Dei. *Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris* P^{sal.} 90, 7.
tuis. Rex gloriosus, flagellatus, coronatus, & cruci-
fixus copiosum Martyrum fructum sibi per omnia
similem in terra produxit. *Nisi granum frumenti ca-*
dens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet: si
autem mortuum fuerit, multum fructum affert. Dum in
Ioan. 12, 24.

Antoninus
in Chro-
nico. Vin-
cent. in
Speculo.

P^{sal.} 133.

P^{sal.} 36.

24.

P^{sal.} 90, 7.
Sympathia
Christi &
Decem mil-
lium Mar-
tyrum Ar-
tificum to-
lerantia mor-
talitatis.
Ioan. 12, 24.

Hh 3 ter-

Quarantena
Mortis
EPI

terra sumus & uiuimus, in consortio facti
 Martyrum terreni corporis crucem nobiscum
 rimus & portamus. Accepimus ex Annalibus Ec-
 clestasticis, Christianorum persecutores grande
 graue tormentum inuenisse, ut Martyres uiuos
 daueribus mortuorum alligarent, & alligatos ten-
 rent, donec in mutuo complexu Martyres uiui an-
 mam suam efflarent. Mortales omnes corporibus
 innexi sumus, & quid simile patimur, dicente Pa-
 lo: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortali
 huius? Morti crux est, crux etiam & cruciatus est
 uiuere. Accedit Bernardus de Modo bene uiuendi
 Serm. 10. Vita presens mors est, quia est plena miseria.*
 Hinc fit, ut Pontius Diaconus, sicut in actis passio-
 nis S. Cypriani legimus, cum esset adiudicatus iam
 morti, clamauerit: *Gratias ago Deo omnipotenti, qui
 me à vinculis huius corporis absoluere dignatur.*

Rom. 7.
24.

CRUX EXERCITUS DECEM MILLIVM,
 CRUX VITÆ HUMANÆ.

Terream crucem singuli nobiscum gestamus,
 terrena quippe vita pondus & onus est, quod
 sentiebat Iob in se, cum diceret: *Factus sum mihi
 metipsi grauis.* Sub crucis huius onere gemebat Da-
 uid, *Miser factus sum, & curuatus sum usque in finem.*
 Noui

instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.

Iob 7, 20.

Psal. 37, 7.

Nouit suam conditionem in Pa. opla S. Ephræm,
 oratque: *Respice Domine, & vide, quia terra sum & ^{Excitatio} _{laboran-}*
puluis, nihilque sustinere valeo. De cruce vitæ humanæ
 hæc accipe ex D. Bernardo Serm. de Obed. patient.
 & sapientia: *Nunc in regione corporum habitantes corpo-*
ribus sumus obnoxij, & ex quo dissipauerunt legem Do-
mini parentes nostri, non modo faciendi tempus est, sed
etiam patiendi, & omnium nostrum amplius labor & do-
lor. Durus quidem cibus est hordeaceus panis, sed offenso
Rege pulsus palatio miles, quamuis delicatus, ad unum
fortè, quem solum habet, seruulum diuertere opus habe-
bit, ibi fouere latebras, & insolita capere prandia, apud
eum regales delicias pulibus rusticanis, ac nobiles status
sterquilinio mutari seruili; iuxta illud Prophetica lamen-
tationis: Qui nutriebantur in croceis, amplexati sunt ster-
Thren. 4, 5.
cora. Ibi que hoc maximè Propheta deplorat, oblitus pro-
prie conditionis ingenuas creaturas tantam dissimulare mi-
seriam: nec modò non reputare quod tolerant, sed tam-
quam bona magna amplecti, quæ paulò minùs extrema sunt
mala. Propterea siquidem & de seipso ait: Ego vir vi-
Thren. 3, 1.
dens paupertatem meam in virga indignationis eius. Ge-
namus nos sub hoc onere, fratres, & presentes deplore-
mus erummas, frequenter quisque nostrum in vocem pie
querimonie erumpat & clamet: Infelix ego homo, quis ^{Rom. 7.}
me liberabit de corpore mortis huius? Nihil ergo miri, ^{24.}
 quòd

quòd cum S. Elisabetha in extrémis vexaretur, & sorores flentes cerneret, miserata humanam carum vitam dixerit, vt tradit Seraphica historia; *Nolite per me flere: magis autem super vos fletu madescite.*

CRUX EXERCITUS DECEM MILLIVM,
CRUX AGROTANTIUM.

*Instrumen-
tum artis
bene mo-
riendi*

*Excitatio
agrotan-
tis.
2. Cor. 12,
10.*

Cum premitur homo aegritudine, perpendat quot millia terra sustineat, quæ eandem crucem patiuntur. Cum sint milleni & milleni, qui malè habentes, peiores moribus fiunt, qui quæ meliores & sanctiores efficiuntur: his se militibus CHRISTI adiungat, vt composito cum illis agmine super terram, more DECEM MILLIVM Martyrum, vim regno cælorum inferat. Humana castra validos ac fortes milites postulant, aegrotos verò & infirmos reiiciunt; castra verò cælestia debiles & humiles quærunt, si tamen animosè se gerant, sicut Paulus se gerebat, cum diceret: *Cum infirmior, tamen potens sum.* Concludit inde Ambrosius in Psalm. 47. *Noli ergo timere carnis infirmitatem, quia sanctus caro infirmatur, potens est.* Admonendus est aeger, ortum ex limo duxisse suum, ex terra habuisse principium, & in terram futurum eius regressum, ac proinde cum regreditur, præ oculis terram habere, & eam contem-

plari debere. Consideret sibi datam & innotam conditionem, quam scribit & describit Paulus cap. 8. ad Romanos: *Vanitati creatura subiecta est, non volens, sed propter eum qui subiecit eam in spe: quia & ipsa creatura liberabitur à seruitute corruptionis in libertatem gloria filiorum Dei. Scimus enim, quòd omnis creatura ingemiscit & parturit vsque adhuc.* Hæc penitio humana est, detrectet nemo, nemo recuset ferre naturæ crucem, quam terra ipsa, ex qua ortus est humilis homo, producit ac generat. Si quis crucem ferre vel sanus vel æger detrectauerit, occurrit recusanti Cyrillus lib. 12. in Ioan. cap. 27. *Dominus quidem noster IESVS CHRISTVS debitâ nobis baiulans crucem, & hoc propter nos, non erubescit: nos autem calamitosi, quorum mater hæc terra est, qui ex nihilo ad esse producti sumus, non audemus labores vel paruos pro pietate suscipere: sed si fortè pro CHRISTO quidpiam nobis acciderit, erubescimus. Ita inanem huius mundi gloriam sequentes in superbiam incidimus. O temeritatem maximam! Ad hanc deponendâ ægri cor suum aptabunt picturæ, quamdiu sub vexillis CHRISTI in castris militabunt mundanis. Ad hanc formam Eugenius Episcopus Carthaginensis mori voluit, de quo Gregorius Turonensis: *Ad sepulchrum Martyris Aramanti diu orauit solo prostratus: deinde expansis manibus & brachiis super pauimentum, spiritum cælo reddidit.**

Letamen laborantis & ægrotantis.

Virtus E-
charistiae

Rex gloriosus, cum pro nobis pateretur, non solum deleuit quod erat contra nos chirographum decreti, sed & terram ipsam deleuit, ac proinde *tenebrae factae sunt super vniuersam terram*, vt virtute passionis suae terram in caelum conuerteret. Huius conuerfionis memoria recolitur in Eucharistia de qua Chrysostomus Homil. 24. in 1. ad Corinthios asserit: *Dum in hac vita sumus, vt terra nobis caelestis sit, facit hoc mysterium*. Ergo qui in terra laborat, vt terra infirmatur, reficiat se caelestibus Sacramentis vt onere, quod patitur, liberetur. Et quidem Paulus, cum esset in tertio caelo, & ab infirmitate eius desideraret & rogaret, ad sacram Eucharistiam missus est, cum dicat ipse: *Ego enim accepi à Domino quod & tradidi vobis*. Accepit quidem in caelo, quod terrae tradidit Eucharisticum mysterium, vt qui participes eius forent, desinerent esse terreni, caelestes fierent: *Qualis caelestis, tales & caelestes*. Caelestis totus CHRISTVS in Eucharistia est, & vt Christianos faciat, calicos omnino faciat, è terris iam decedentes Viniatico caelesti donat.

Luc 23,
44

1. Cor. 11,
23.

1. Cor. 15,
48.

Viniaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corosia aurea & laureola.

Breuis vita humana est, & simul proluxa mors, Honor alie
artem be-
ne viuen-
di & mo-
riendi.
cuius compendio Martyres vitam æternam
possident. Hoc mortis compendium quærebat &
appetebat cum exclamaret Apostolus: *Infelix ego ho-*
mo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Rom. 7.
24. Cum
mortalis omnis, dum viuit & degit in terris, secum
gerat corpus mortis à natura sibi impositum, artem
crucis & patientiæ profiteatur necesse est, vt non
tam vitam quàm mortem acceptam offerat Deo,
qui inflicta iuste pœnas nouit in præmia conuer-
tere. Breuitas humanæ vitæ in proluxam mortem
abiit propter primum Adæ delictum. Venit in ter-
ras CHRISTVS, & docuit Martyres suos non mo-
dò mortalem vitam, sed etiam mortem corpoream
Creatori consecrare, & quidem cum aureæ coronæ
& laureolæ remuneratione.

Canit propterea Ecclesia in elogium S. Stephani
primi ac primicerij Martyrum: *Patefacta sunt ianue
cali CHRISTI martyri beato Stephano, qui in numero
martyrum inuentus est primus. Et ideo triumphat in calis
coronatus: mortem enim, quam Saluator noster dignatus
est pro nobis pati, hanc ille primus reddidit Saluatori. Cum*

Stephanus vitæ seu potius mortis humanæ acceptæ
 usuram, pœnam infectæ atque vitiatæ naturæ in se
 ipso expertus est; sed edoctus CHRISTI passio-
 ne, didicit abnegare se & suam mortalem vitam, &
 non iam mortem Adami, sed illam quam Saluator
 noster dignatus est pro eo subire, eandem ipsam
 Saluatori redderet; triumpharetque propterea in ca-
 lis coronatus & laureatus. Similis huic per omnia æ-
 se optabat Richardus Episcopus Cicestrensis, qui po-
 situs in extremis, coram crucifixi imagine protre-
 tus est: *Tu nosti Domine, quòd, si placeret, omnia oppre-
 bria atque tormenta, & ipsam denique mortem pro te pe-
 ratum sum tolerare; & sicut tu nosti me vera dicere, ita
 queso memineris mei, quia tibi commendo animam meam.*
 Dum commendaret animam Remaclus Episcopus
 accedebat ad numerum DECEM MILLIUM Marty-
 rum, & dicebat: *Mors vltima rerum linea est. Pader-
 & vmbra sumus.*

*Laureola
 mortis ob-
 lata.*

*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Prodeat in publicum spectaculum sanctus LYCA-
 RION; in quo, veluti in speculo, salutis animæ &
 infirmitatis corporis forma conspicitur.

27. *Fruges beet campos Nilus Memphitidos orae:
Lactior ex isto sanguine messis erit.*

Parium
icis
E PL
8

E

S

tem

Igni

sio,

in m

rum

san

uis

per

res

tipe

tur

CE

pro

bic

ion

&

EMBLEMATICA IMAGO XXVII.
S. LYCARIONIS CRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS LYCARION apud Hermen in Martyr. l. Menolog. Ægypto cruci adstrictus, membrarum in ea cæsus est, vt virum dolorum CHRISTVM ad viuum exprimeret. Hanc formem sibi cupiebat Ignatius martyr cum diceret: *Ignis, crux, bestia, confractio ossium, membrorum diuisio, & totius corporis contritio, & tota tormenta diaboli in me veniant, tantum CHRISTO fruar.* Cum vestis rumpitur, & corpus intactum manet, totum corpus sanum est: cumque caro vestis humana sit, quamuis illa laceretur, tota LYCARIONIS anima integra perseverat. Non frangunt patientis animum labores, pœnæ, dolores, quin potius per mysticam antiperistasin carnis infirmitatibus spiritus roboratur. Hoc mysterium sacrosanctum primus omnium Sympathia Christi & Lycarionis Artificum salutis anime. CHRISTVS inuenit, primus sensit. *Spiritus, inquit, promptus est, caro autem infirma.* Quò maiores & acerbiores cruciatus CHRISTVS experiebatur, eò maiores, eò sublimiores animos in sua passione gerebat Matth. 26, 41. & ostendebat. Hoc sublime sacramentum in tertio
caelo

cælo Paulus nouit, cum CHRISTVS ibi respon-

2. Cor. 12, 9. *Virtus in infirmitate perficitur.* Perficitur in LY-

RIONE, dum caro in cruce infirmatur, disfrum-
tur, dilaniatur. Multi sæua tormenta pro salute
poris patiuntur, quid ni Christianus homo pro
mæ suæ salute pœnas atroces ferat? Hoc argumen-
titur Augustinus lib. de Patient. *Intueamur, quomodo
in laboribus & doloribus homines sustineant, dura pro-
bus quæ vitiosè diligunt, & quantò se his feliciores
putant, tantò infeliciùs concupiscunt.* Concludit: *De-
de, vt illud dicam quod culpabile non est, si tanta
pro salute carnis inter manus secantium & vrentium
dicorum, quanta debet sufferre pro sua anima inter
res quorumlibet inimicorum.*

CRUX LYCARIONIS, Crux saluationis animæ

*Instrumen-
tum Crucis
bene vi-
uentis.*

Gen. 3, 18.

Post primum lapsum mulier partus doloribus
pædidit. *In dolore paries filios.* nec illos em-
tur, nisi priùs doloribus angatur & discerpatur. Na-
talitia sua post obitum viri cælestes celebrant, &
quodammodò ex seipsis generantur atque oriuntur.
neceffe idcirco est, vt antequam cælo nascantur
more LYCARIONIS infirmentur, pœnas atque do-
lores sustineant. Consonat dictis CHRISTVS: *Amen
amen dico vobis, quia plorabitis & flebitis vos, mundus
autem*

Ioan. 16,
21.

autem gaudebit, vos verò contristabimini. Sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier, cum parit, tristitiam habet, quia venit hora eius; cum autem peperit puerum, iam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Et vos tristitiam habebitis. Iterum autem videbo vos, & gaudebit cor vestrum.

CRUX LYCARIONIS, CRUX ægrotantis.

Augustinus lib. de Grat. noui Testam. q. 2. ^{Excitatio laborantis.} Cum caro in doloribus est & in pœnis, profecto anima tunc habet magnum agonem patientiæ, in quo ne deficiat, laborandum & orandum est. Orafti, nec tamen melius habuisti; recipe verba eiusdem Augustini in Psalmum 21. Multi clamant in tribulatione, & non exaudiuntur, vt intelligat homo Medicum esse Deum, & tribulationem medicamentum esse ad salutem, non pœnam ad damnationem. ^{Excitatio ægrotantis.} Sub medicamento positus ureris, secaris, clamas. Non audit Medicus ad voluntatem, sed ad sanitatem. Sectiones & adustiones patientem visitat idem Augustinus ægrotum, & Serm. 1. de Visitat. infirmor. addit: Vis scire quia infirmitas corporis salutem animæ parturit? audi Dominum Apostolo respondentem: Virtus in infirmitate perficitur. ac si dicat: ^{1. Cor. 12, 19.} Complectere quam pateris infirmitatem, quia ita proficies de virtute in virtutem. Sed in infirmitate virtus augmentatur: virtus enim

K k enim

enim salus est animæ, infirmitas corporis; quandoque
 per virtutem animæ parit salutem, donum Dei est. Quia
 si æger non solum corpore, sed etiam animâ læ-
 tur & adurit dum ægrotat, audiat Basilium
 Asceticis. Quemadmodum in curandis corporibus inci-
 siones, vstiones, & acerbâ pharmaca sanitatis gratiâ volu-
 mus, ita & in animarum cura incisiones reprehensionum
 & amara increpationum pharmaca, ut & illa curantur
 admittere debemus. Debet itaque æger admittere per
 animæ curatione incisiones Confessarij reprehensionum
 dentis, & amara etiam pharmaca eius culpas inci-
 pantis. Quisquis hæc patitur, non solum exterior
 sed etiam interior mysticus LYCARION est, totum
 que se componens in picturæ eius similitudinem
 saluationis suæ causam æger, & virtute patientiæ su-
 opus perficiet, perficiet messem, quæ non sine fal-
 aut sectionibus metitur & colligitur, nec sine sectio-
 nibus eam LYCARION collegit & messuit.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus Eu-
 charistia.*

Rex gloriosus, cum esset affixus cruci, vitæ cor-
 poralis suæ curam non habuit, habuit tantum
 summam de salute animarum nostrarum sollicitu-
 dinem, quam adhuc in sacra sua Eucharistia seruauit.
 Propter nos homines & nostram salutem descendit

è cælis, & in crucem ascendit, & propter eandem
 animarum sanitatem descendit sæpè sæpius in alta-
 re, vbi memoria eius recolitur. Hinc salus, hinc vita
 pendet. *Qui manducat hunc panem, viuet in æternum.* Ioan. 6, 60.
 Qui multa pro salute animæ patitur, salutare habe-
 bit in Eucharistia leuamen, gustabit & clamabit, *Dic* ^{Psal. 34. 3.}
anima mea: Salus tua ego sum. & addet: *Dominus solli-* ^{Psal. 39.}
citus est mei. Cùm quis sollicitus est, nescit quiescere.
 Patens iunioris Tobix sæpè recurrebat ad vias, per
 quas charissimum filium ad propria rediturum ar-
 bitrabatur. Frequens quidem itus & reditus in lo-
 cum eundem est signum & argumentum magnæ
 sollicitudinis. Cùm toties è cælis CHRISTVS de-
 scendat, quoties in altari consecratur, perspicuum
 est, quàm sit de salute humana sollicitus. Eapropter
 consecratam Hostiam Sacerdos ostendit populo non
 solum in cultum & venerationem, sed etiam in te-
 stimonium descensus, itus & reditus CHRISTI, &
 eius curæ ac sollicitudinis de salute animæ nostræ,
 vt dicat vnusquisque nostrum: *Dominus sollicitus est*
mei. Tunc maximè sollicitus est, cùm affixus lecto
 ægrotus, diris tormentis exponitur, doloribus variis
 distumpitur, & ne salus animæ periclitetur, in eius
 custodiam de sacro Viatico prouidet. ^{Viatuum.}

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia
corona aurea & laureola.

Ioan. 1.
25.

Honor alit
artem be-
ne uiuen-
di & mo-
riendi.

Laureola
salutis
anima.
Psal. 715,
19.

Extrema
verba mo-
rientis.

Rex Martyrum ait: *Qui perdidit animam suam in hoc mundo, in vitam eternam custodit eam. Custodit animam, ut corona decoretur: custodit animam, ut etiam ornatur laureola, si tamen pro eius salute tantum patiatur agonem, ut Martyribus, imò & Regi Martyrum assimiletur. Et quidem pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius est, non illa sollicitudo qua Martyres affici solent, sed etiam illa qua zelator salutis suae occiditur mundo, non terminatione finis sui, sed sine vitiorum. Laudabilis ex hac parte S. Benedictus Anglus, in cuius Homilia Beda uenerabilis ait: *Sic longis virtutum studiis exercitatus, longo in super anno semper infirmitatis martyrio excoctus, pro centupla gratiae praesentis munera ad vitam transiit eternam.* Hanc ut acquireret Epipodius martyr, laudabile corpus suum secandum ferro & offerebat, dicebatque zelator salutis suae: *Nos pro anima aduersus corporalia bella suscipimus, nos pro anima aduersus vitia dimicamus.**

Prodeat in publicum spectaculum sanctus LUCIUS CELLIANVS; in quo, veluti in speculo, ferentis peccatorum naturae habitus & morbos forma conspicitur.

EM.

Nummibus vanis Panchæa mense litaram :
28. Parce precor, tibi miæ sanguine, Christe, lito.

Quarūm
licis
EPI

S
in
ach
rite
mi
Fe
far
N
gr
im
pt
ti
er
ue
tu
fu
9

EMBLEMATICAMAGO XXVIII.

S. LVCELLIANI CRVCIFIXI

EXPLICATA.

LVCELLIANVS sub Aureliano Imperatore Martyrol. Menolog. Metaph. falsorum simulacrorum sacrificulus, ac deinde caelestis Numinis cultor, Constantinopoli post varia alia tormenta missus in ardentem rogam, mirabiliter euasit, ac denique actus in crucem, in crucis ara se suaque omnia pariter immolauit. Dixerat Moyses Exodi cap. 8. *Abominations Aegyptiorum immolabimus Domino Deo nostro.* Fecit idem ipsum LVCELLIANVS, qui eundem profanum habitum, in quo idolis antè seruierat, vero Numini crucifixus immolauit. Nec timuit, vt ingredienti caelum sibi diceretur, *Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem?* Math. 22. 12. Ornatur veste nuptiali, qui nouit in cruce Deo abominations gentium immolare. *Qui sunt CHRISTI, carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis.* Gal. 5. 24. Habitus prauos vitiorum secum homo crucifigit, cum prauae naturae motibus ac passionibus reluctatur. Sympathia Christi & Lucelliani CHRISTVS Ar. sicum crucifixus natura praua. super Adami sepulchrum crucifixus esse traditur, & quidem in forma Adami crucem ipse passus est, vt

nos

nos omnes informaret, veteris hominis carnem cum
vitiis ac vitiosis concupiscentiis crucifigendam, &
ara crucis, more LVCELLIANI, mactandam & im-
molandam. Ergo hoc ipsum quod Ambrosius lib.
de Fuga saecul. cap. vlt. asseruit, è cruce sua loquitur
LVCELLIANVS: *Et epim vetus ille homo noster affixus
cruci, distractum est peccatum, obtusus aculeus, vacua
culpa, ut ulterius seruire flagitiis desinamus.*

CRUX LVCELLIANI, CRUX pravi habitus.

*Instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.
Rom. 7,
21.*

CRUCEM pravi habitus expertus Paulus ait
*Condelector legi Dei secundum interiorem hominem
Video autem aliam legem in membris meis, repugnanti
legi mentis meae, & captiuantem me in lege peccati, quae
in membris meis.* *Felix ego homo, quis me liberabo*

*Excitatio
laboran-
tis.*

Rom. 6, 6.

*corpore mortis huius? Ad crucem istam portandam
tolerandamque se excitabat, proponens sibi di-
num exemplar CHRISTI, in quo vetus noster ho-
mo crucifixus est, ut destruat corpus peccati, & in
terra non seruiamus peccato.* Infert ex dictis Apostolus

Verf. 12.

*Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut ob-
diatis concupiscentiis eius.* Anselmus in Commentariis
*Non ait, Non sit, sed, Non regnet peccatum; quippe in
corpore mortali non prohibuit esse, sed regnare, quia in car-
ne corruptibili non regnare potest, sed non esse non potest.*

Hoc ipsum namque de peccato tentari, *peccatum est. Quo,*
quandiu viuimus, perfectè omni modo non caremus. Apo-
 stolus verò quoniam hoc expellere plenè non potuit, ei de
 cordibus nostris regnum tulit, *ut appetitus illicitus, et si*
plerumque bonis nostris cogitationibus occultè se quasi fur
ingerit, saltem, si ingreditur, non dominetur. Si verò diu
 dominetur iniquitas, accidet id quod scribit Basi-
 lius in 1. Psalm. *In peccatis diuturnitas habitum quem-*
dam vix mobilem constituit in animis. Antiquus enim ani-
mi morbus, & mali exercitatio longitudine obdurata, vix
remedium, vel potiùs nullum reperiet.

CRUX LVCELLIANI, CRUX ægrotantis.

Magna virtus sanctæ Crucis, quæ in profana Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi. no etiam habitu virum religiosum facit. LV-
 CELLIANVS indutus veste profana cruci affigitur,
 & in ea tantus Dei cultor existit, vt possit esse sitque
 norma cunctorum Religiosorum. Magna quoque
 virtus lecti, cui æger alias profanus affigitur, & re-
 ligiosè disponitur ac componitur. Nouit Deus per
 morbos peccatores iustos reddere, nouit conuersos
 corporea fanitate donare. Quòd autem viros profa-
 nos reddat iustos, pios, religiososque ægritudo, te-
 stis est nobis Chrysostomus Epist. 4. in qua solatur
 Olympiadem ægrotantem, ac dicit: *Tantum bonum*

Ll istud

Excitatio
agrotan-
tis.

isud est illi qui foris ac strenuo animo ferunt, vt etiam
si hominem aliquem, qui maximis peccatis sese deuincit
nanciscatur, grauissima peccatorum sarcina eum liberat.

Haud dubie per morbos & infirmitates peccatis
passionibus nostris Deus sapientissime medetur.
Deus quippe, testante hoc D. Basilio in Ascetico
aliquos cum morborum molestia certare permisit, proba-
eos per experientiam reddens. Ita & nos aliquando in-
biliter in occulto contingit, si quando id animabus nos-
prodesse cognouerit, aliquando etiam corporalibus remedia
ad curandas passiones nostras vti dignatur, curandi pro-
gatione diuturnam gratie sue memoriam efficiens, vel su-
mam quamdam, vt dixi, curandarum animarum pro-
nens. Sentiebat in se vel ipse Apostolus Paulus ma-
lestam carnis passionem, cui medicamen infirmitatis
Deus medicus animarum adhibuit & applicauit.

2. Cor. 12.

dixitque infirmo Paulo, Virtus in infirmitate perficitur;
vt morbum sibi inflictum aestimaret, & medi-
camento eius vteretur, vt passione carnis liberaretur.
Cum iacet in lecto aeger, nudus iacet, & externis
vestibus exuitur & spoliatur, sed nequit ita nudus
vt prauis passionibus exuatur: proinde decumbens
aeger in lecto, si introspicias eius animam, sicut appa-
ret in cruce sua LVCELLIANVS habitu profano
indutus, quem cum vita ipsa deposuit. Deponet &

ager; interim tamen *cor suum dabit in similitudinem* ^{Ecc. 38.}
pictura, vt qui ex prauo naturæ habitu infirmatur,
patientia LVCELLIANI firmetur.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus in sacra sua passione cruci se to-
<sup>Virtus & cha-
ritatis</sup>rum addixit, vt veterem hominem cum acti-
bus & habitibus suis crucifigeret, & crucifixi qui-
dem, ac docuit virum Christianum, vt veteri homi-
ni & eius passionibus renuntiaret. Lignum arboris,
& eius fructus, veterem hominem induxerunt & in-
uexerunt: nouum hominem crearunt & perfecerunt
crux CHRISTI & eius fructus ac cibus, cuius refe-
ctionis virtute seipso homo spoliatur, CHRISTVM
sumit, & in CHRISTVM totus transformatur.
Ascendit æger in lectum, vt in eo constitutus vestem
humanam deponat, & vt illam facillè exuat, sacrum
Viaticum sumit, sine cuius adiumento sua se natura ^{Viaticum}
ac vita nudare atque spoliare nullus mortalis nouerit.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Qui carnem suam cum vitiis & concupiscentiis <sup>Honor alit
artem be-
nè & iuen-
di & mo-
riendi.</sup> crucifixerunt, voluerunt haud dubiè spoliari,
non superuestiri, & vt prauo naturæ habitu spolia-

rentur, vñ sunt sanctæ Crucis instrumento, quæ
tantæ virtutis est, vt hominem passionibus nudum
& liberum reddat. Interim tamen, donec mortuus
homo ad eum statum perueniat, necesse est, vt cruci
cietur & torqueatur. Torquebatur Apostolus, & dice-
bat: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mor-
tis huius?* Hoc habebat in cruciatu ille solatium: *Com-
patimur, vt glorificemur.* Qui prauas affectiones sub-
iiciit, eas terit, & victor agit triumphû, insignem
aurea corona, illustrem cælesti aureola, nobilem floribus
gloriæ, quæ crucifixis & cruciferis in cælo exhibentur.

Rom. 7.
24
Rom. 8,
17.

Laureola
denicæ
prauis ha-
bitus.

Pulchra itaque ars sanctæ crucis & patientiæ qua-
sic naturam reformat. Huiusmodi arte, testante Iusti-
niano cap. 7. de Casto connub. *propitiante gratia, de-
bilitatur consuetudo inueterata, & natura rebellis reser-
matur in melius.* Consonat Iustiniano patiens pro-
stitia Epipodius, qui cum esset in theatro, & afflic-
tus extremo supplicio foret, *Mihi, inquit, vita non
tollitur, sed mutatur in melius. Nec interest, infirmitas
corporea quo sine soluatur, dummodo anima calis inuicta
ad suum reuertatur auctorem.*

Extrema
verba mo-
rientis.

Prodeat in publicum spectaculum sanctus V-
NANTIVS; in quo, veluti in speculo, ferentis impiorum
& morbos forma conspicitur.

E
S
vt
De
nu
tol
no
ret
m
fu
eff
di
fe
pa
in
a
P
to

EMBLEMATICA IMAGO XXIX.
S. VENANTII CRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS VENANTIVS martyr, quinde- Metaph. Surius. Prudent.
 cim annos natus, primùm fustibus cæ-
 sus, deinde feris obiectus, denique capite
 inuerso cruci affixus est, igni supposito,
 vt eius fumo obrutus suffocaretur. Passus est sub
 Decio Imperatore. Crux grauis, impiorum homi-
 num iactantiam, & eorum vanos & inanes fumos
 tolerare. Nouit tamen Deus elatum sopire fumum,
 nouit & humilitate suorum tumentem arrogantiam
 retundere. Hinc apud Isaiam: *Vide vt fileas, noli ti-* Isai. 7, 4.
mere, & cor tuum ne formidet à duabus caudis titionum
fumigantium istorum. Interim verum & satis verum
 est, quod affirmat Dauid, *Dum superbit impius, incen-* Psal. 9, 23.
ditur pauper. Pauper iste CHRISTVS est, qui dicit de
 se, *Respice in me, & miserere mei, quoniam vnicus &* Psal. 24, 16.
pauper sum ego. Superbiebat valdè impius, cùm esset
 in cruce pauper & dolens CHRISTVS, & per eius
 arrogantiam inflammabatur & pariter obruebatur.
 Pauper quoque iste VENANTIVS est, qui fumigan-
 te superbia, ipse accenditur, ipse suffocatur. Ruti-
 lantis

Sap. 3, 7.

lantis ignis splendorem fumus præcedit, & post
mi obscuritatem splendor flammeus succedit. *Fi-
gebunt iusti, & tamquam scintilla in arundine dissi-
rent. Fulgebit VENANTIUS, fulgebit & ille, qui
uerit mores prauorum hominum sustinere, & e-
rum arrogantiam humilis & humiliatus portare.*

CRUX VENANTII, CRUX alienæ impietatis.

*Instrumen-
tum r-
tis
bene vi-
uendi.*

Quanta crux ista sit, considerat Augustinus
bro de Vera innocent. cap. 122. & post
lam considerationem concludit: *Magnus labor
rum est, mores tolerare contrarios, quibus qui non offe-
ditur, parum proficit. Tantum enim torquet iustum
iniquitas, quantum recedit à sua. Probantur inter
uorum mores cruciferi IESU CHRISTI: qui
non offenduntur, parum proficiunt; & quidem
profectum iustorum crux alienæ impietatis data est.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

Accipe luculentum testimonium B. MARIAE
Reuelat. S. Birgittæ, cap. 22. *Considera quod mali
re permittuntur ad bonorum probationem, ut ex
morbis exasperati patientiæ fructu remunerentur, &
etiam per exemplum intelligere poteris. Rosa enim
redolet, pulchra est visu, lenis tactu, & tamen non
nisi inter spinas, quæ sunt asperæ tactu, deformes visu,
nil boni redolentes. Sic etiam boni & iusti homines,*

venes sint patientia, pulchri moribus, suaves bono exemplo, non tamen possunt proficere vel probari, nisi inter malos. Proficit rosæ elegantia inter spinas aculeatas, proficit inter tetros & tetricos fumos luminis claritas: perit fumus, splendor manet. *Nouit Dominus dies im-* Psal. 36.
maculorum, & hereditas eorum in aeternum erit. Non 18.
confundentur in tempore malo, & in diebus famis saturabuntur: quia peccatores peribunt. Inimici verò mox vt honorificati fuerint & exaltati, deficientes quemadmodum fumus deficient. Non deficit iustus, qui omnem à se nouit iniquitatis fumum propulsare. Pertinet huc quod ait Ephræm, agens de cordis compunct. Qui fieri potest, vt fumum arceamus, quò minus per eas quæ patent egrediatur fores, ignè contrà assiduè succenso? Quòd si fumum repellere velis, fores obserato, ne tua per res sensibiles nigrescat domus.

CRUX VENANTII, CRUX ægrotantis.

Quid rei homo est? Humus & fumus. Humus, Instrumentum artis bene memoriendi. quæ calcatur & atteritur; fumus, qui extenuatur & euanescit. Cùm ita sit, vana vitæ specie homo decipitur, si quid maius se esse arbitretur. Incipiet sapere, cùm in lectum deiiciatur, & more VENANTII iam æger conditionem suam meditetur, & se nihil aliud præter humum & fumum esse deprehendet.

M m

det.

det. Pulchra hæc meditatio est, & qua Nazianzen-
 Epist. 70. scribit : *Honestum esse censeo, dolori resisteri
 atque animo vel nunc maximè expurgari : at morbum ni-
 hil aliud esse ducere quàm vtilem quamdam institutionem
 hoc est, vt corporea omnia, & quidquid fluxum est & in-
 ducum, aspernans, totum caelesti patriæ addicas, sed sicut
 ro auro viuas, mortisque meditationem, vt ait Plato, bonam
 vitam existimes. Lucidus ignis est, cui Deus obsecra-
 rum adiunxit & simul apposuit fenum, vt cedat le-
 minaribus cæli, nec cum illis de splendore contende-
 dat. Prouidet quoque Deus, vt qui virtutum fulgore
 promicant, aliquando infirmentur, ne se efferant &
 superbiant. Rutilabat Apostolus Paulus, & ne se ex-
 tolleret, infirmitate detinebatur & deprimebatur.
 Testatur hoc ipsum de se 2. Corinth. 12. *Ne magni-
 tudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis
 meæ, angelus satanæ, qui me colaphizet. Loco fumi sti-
 mulus carnis erat, & hic ipse morbus erat : cum ro-
 garet liberari, responsum habuit, Virtus in infirmitate
 te perficitur. vnde & Paulus concludit : Libenter igitur
 gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus
 CHRISTI. Nec solùm rutilantibus virtute ac sancti-
 tate infirmitas corporalis accidit, sed etiam potestate
 ac dignitate fulgentibus, vt fenum & humum
 naturæ suæ considerantes, desinant superbere. Hanc**

Excitatio
 agrotan-
 tis.

2. Cor. 12,
 9.

ob causam in lectum decidunt, qui regnant & dominantur. Et quidem quisquis naturæ fumo sic tangitur, & morbo pulsatur, *cor suum dabit in similitudinem picturæ*, referetque VENANTIVM, caput non extollet vt superbiat, inuertet capitis sublimitatem, vt humilis existat, & in omnibus se submittat.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus impietatem, & simul infirmitatem humanam expertus in cruce est, in cuius Passionis memoriam condidit sacram Eucharistiam, in qua pro vtroque malo salutare antidotum remediumque reliquit. *Dum superbit impius, incenditur pauper.* dum superbit morbus, accenditur & inflammatur æger, accensusque & inflammatus recurrit ad Eucharistiam, in qua inuenit ventum roris flantem, dissipantem fumos, extinguentem incendium, & sopientem ardentem morborum flammam. Non sic refrigerat nix in summis caloribus æstus, quam recreat in magnis ardoribus febrium Eucharistiæ Sacramentum. Ergo quisquis sic in lecto iacet, vt febriles ignes ferat, & naturæ humanæ fumum patietur & experiatur in se, sacrum sic Viaticum sumat, vt balnei temperati loco habeat, cuius virtute liber ab igne & à fumo *in refrigerio erit.*

Eccli. 38.

Virtus Eucharistia.

Psal. 110. 2.

Viaticum.

Sap. 4. 7.

M m 2

Glo-

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ
corona aurea & lauseola.

*Honor fit
artem be-
nè vinen-
di & mo-
rienti.*

Qui sua prius insequitur more VENANTII, sub-
mittitur & humiliatur : & qui aliena cap-
peccata zelo amoris, exemplo eiusdem Martyris
cenditur, inflammatur, & martyrium sine ferro per-
titur. Dignum sanè corona & laureola martyrium
cui caeleste refrigerium promittitur & conceditur.

Sap. 4, 7.

Iustus si morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit. Erat
in refrigerio VENANTIUS, & similis VENANTIUS

*Laureola
sustinentis
præuos a-
liorum
mores.*

Sap. 4, 13.

martyr, qui habitat in medio prauæ nationis, &
improbos eius mores sustinet, sicut & sustinuit ille
de quo Sapiens : *Consummatus in breui, expleuit tempus
ra multa : placita enim Deo erat anima illius : propter hoc
properauit educere illum de medio iniquitatum. Hac ipsius
consideratione solabantur se Paulus & Iuliana, qui
immolandi iam per martyrium, ambo vno ore
vna voce dixerunt : Saluasti nos ab affligentibus nos, &
odientes nos confundisti.*

*Extrema
verba mo-
rientis.*

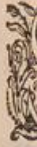
Prodeat in publicum spectaculum sanctus THO-
MON Diaconus ; in quo, veluti in speculo, candore
vite & morbi forma conspicitur.

30. *Si μισανθρώπω Τιμονι vita negatur;
Anne φιλανθρώπω vita neganda fuit?*

S. 7

Ad
dix
et
vol
pien
ni e
cora
plen
rum
et
me
Off
sup
gel
Re
Eu

EMBLEMATICA IMAGO XXX.

S. TIMONIS DIACONI CRVCIFIXI

EXPLICATA.

 ANCTVS TIMON è septem Diaconis ^{Beda.}
 vnus, assumptus est vt socius & adiutor ^{Vuard.}
 Apostolorum esset. Memorat eius assump- ^{Ado.}
 tionem & electionem B. Lucas, cap. 6.
 Actor. *Conuocantes duodecim multitudinem discipulorum,*
dixerunt: Non est æquum nos derelinquere verbum Dei,
& ministrare mensis. Considerate ergo, fratres, viros ex
vobis boni testimonij septem, plenos Spiritu sancto, & sa-
pientia, quos constituamus super hoc opus. Nos verò oratio-
ni & ministerio verbi instantes erimus. Et placuit sermo
coram omni multitudine. Et elegerunt Stephanum, virum
plenum fide & Spiritu sancto, & Philippum, & Procho-
rum, & Nicanorem, & TIMONEM, & Parmenam,
& Nicolaum aduenam Antiochenum. Electus TIMON
mensis & altaribus inseruiuit. Cùm in sacro Missæ
Officio Diaconus cantat Euangelium, Crucis signum
super sanctum librum format, vt vel ipsum Euan-
gelium signo crucis obsignatum esse ostendat. Hoc
Regio, hoc magnifico sigillo ministerium suum
Euangelicum TIMON clausit & ornauit, qui & cru-
 cifixus

cifixus obijt candido habitu indutus. Quid sic? Respondet Isidorus lib. 2. de Offic. cap. 8. Diaconi prope eam altari albis induti assistunt, vt caelestem vitam habent candidique ad hostias immaculatique accedant, mundi licet corpore, & incorrupti pudore. Tales enim decet minimum habere ministros, qui nullo carnis corruptio contagio, sed potius eminentia castitatis splendeant. Quia

Cant. 5, 10. ergo Dominus, talis & minister, Dominus candidus & rubicundus. Candidus, propter vitæ candorem; rubicundus, propter sanguinis effusionem: minister verò candidus & rubicundus, quia candorem morum cum passione sua coniunxit.

Sympathia
Christi
Timonis
Artificium
candoris
vitæ.

CRUX TIMONIS, CRUX candoris vitæ.

Instrumen-
tum artis
bonè vi-
uendi.
Psal. 50, 9.

CANDOR vitæ passione acquiritur, toleranter comparatur. Nouerat Dauid mysterium, dicebat: *Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me & super niuem dealbabor.* Niueus candor hyssopi passionis sequitur. Quam ob rem beata Agnes apud Birgittam lib. 3. Reuelat. cap. 30. concludit: *Deus sicut optima lotrix, quæ pannum immundum ponens inter procellas, vt ex motione aquæ fiat purior & candidior, diligenter cauet ictus vndarum, ne submergatur pannus: Deus ponit in presenti amicos suos inter procellas puritatis & tribulationis, quibus ad eternam vitam pur-*

Excitatio
laboran-
tis.

tur, custodiens eos diligenter, ne vel nimia tristitia vel tribulatione intolerabili demergantur. Emerferunt viri gloriosi, quos in sua Apocalypsi contemplatus est Ioannes. Vidit in candido & splendido habitu Diaconatus proceres cæli. Hi, qui amicti sunt stolis albis, qui ^{Apoc. 7.} sunt, & vnde venerunt? cui Angelus: Hi sunt, qui venerunt de tribulatione magna, & lauerunt stolas suas, & dealbauerunt eas in sanguine Agni. Cælestis Sanctorum candor pendet à Sanguine Agni, à tribulatione & cruce, cui adhærens apparet in albis TIMON, apparet candidatus æternitatis.

CRUX TIMONIS, CRUX ægrotantis.

A Vctor naturæ Deus tempore brumali, cum ^{Instrumētum artis bene moriendi.} malè tellus habet, mittere niues solet, quibus totam candidā reddit. Deus ipse gratiæ auctor, cum homo aduersa vitur valetudine, nouit & eius animam dealbare, vt æger affixus lecto TIMONEM affixum cruci referat & imitetur, vnde citatus nuper dixerat Nazianzenus: *Honestum esse censeo dolori resistere, atque animo nunc maximè expurgari.* Expurgandus animus est, vt ipsis niuibus purior & candidior fiat. Hoc exigebat ab Eudoxio suo, & quidem ægro, idem ipse Nazianzenus Epist. 118. apud Basilium: *Nolo te, ^{Excitatio ægrotantis.} neque honestum arbitror, cum philagios sis, inque diuinis*

Na

ex-

excellenter instructus, eodem modo affici cum reliqua
 talium multitudine, neque mox malè affecto corpore con-
 nari, aut velut immedicabilem afflictionem deplorare, sua
 passione tolerantem esse, & mentem nunc maxime ex-
 gare. Linea tela primùm aspergitur aquis, deinde
 æstum solis exponitur, vt nitidum ac candidum co-
 lorem induat. Quisquis candidari desiderat, pati
 se debet, vt & aquam laborum & æstum febrium
 morborum patiat. Subierunt aquam & æstum
 laborantes & ægotantes, qui dixerunt: *Transiuimus
 aquam, & ignem.* Nec quidem vna sola aspersio
 vel vno ardoris æstu lintheamina candidantur; ma-
 tis indigent ablutionibus, plurimis æstibus, vt tan-
 dem nitescant & refulgescant. Nec satis est semel
 subire laborem, semel morbum tolerare: necesse
 est laboribus ac morbis variis hominem exercere
 vt in eum statum veniat, quem candidus in cruce
 TIMON repræsentat. Repræsentarat hunc eundem
 CHRISTVS ipse, qui & rogandus: Rex gloriose,
 candidus & rubicundus es, & tales cupis esse mihi
 stros, dealba me, & munda cor meum, vt in Sangu-
 ne tuo candidatus, laboribus ac simul morbis de-
 batus, fiam de numero eorum qui venerunt de
 tribulatione magna, & cælestibus stolis induti, toti
 & toti candidi in oculis maiestatis tuæ comparantur.

Psal. 35,
 11.

Lect.

Leuamen laborantis & ægròtantis.

Rex gloriosus candidus & rubicundus in passione sua apparuit, vt ostenderet sine sanguine non posse fieri peccatorum remissionem, quæ est animæ purgatio, & spiritus dealbatio. Hinc CHRISTVS ipse candidus in Hostia est, in calice verò rubicundus, vt in Sanguine Agni candidi spiritus noster candidetur & purgetur. Vnde & Sacerdos celebraturus, cùm induit se Alba nitente, dicit: *Dealbame Domine, & munda cor meum, vt in sanguine Agni dealbatus, gaudiis perfruar sempiternis.* Hæc vestis nuptialis est, quæ Baptismo candidatur, pœnitentiâ reparatur, decoratur Eucharistiâ, quam accipit decedens è viuis homo ad cælestes Agni nuptias vocatus & inuitatus, nec licet ad eas ingredi sine nuptialis vestis candore atque nitore.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

CVM Rex Martyrum sacræ suæ impenderet se passioni, *frigus erat.* Ad huc hiems non abierat, quæ condit in cælo niues. Patitur mundus in hieme, vt adueniente vere, floribus ornetur. Patientur frigoris tempore CHRISTVS, vt candidas se-

N n 2 cum

enim niues inueheret in Ecclesiam, quibus sacra
suos ministros virtute suae passionis dealbaret. Hinc

Psal. 50, 7. appetebat candorem Rex ille, qui dicebat: *Asperge
me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super niuem
dealbabor.* Postquam iam hiemales niues cessantur
coronatur annus solaris, sicut & ipse Rex declarat
Psal. 64, 21. *Benedices coronae anni benignitatis tuae, &c.*

Post niues crucifixis ac cruciferis, qui suarum
candori animarum student, accessus datur secundum
ad coronam: Rex enim Martyrum patienti animae

Cant. 2, 11. dicit: *Imber abiit & recessit, surge, propera amica mea
Cant. 4, 8.* *& veni.* Vocatur illa ad coronam & laureolam, *Veni
de Libano, veni coronaberis.* Libanus à niuibus nominatur

*Laureola
candoris
vita.* habet. Inde anima inuitatur; ut & ipsa dealbatur
candidatum Martyrum numerum in sua coronatione referat,
& comitetur. Vocabatur huc S. Laurentius Iustinianus,

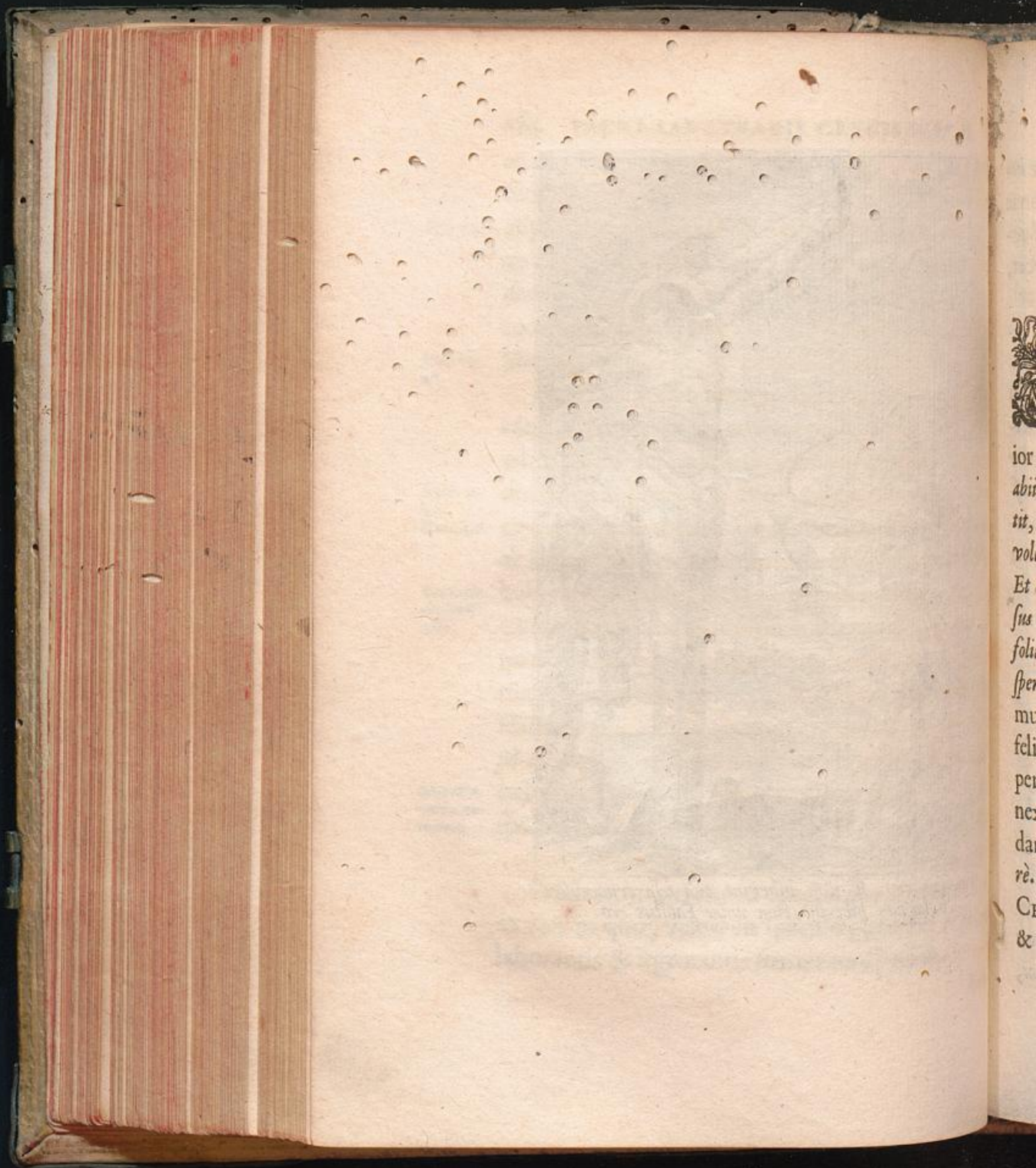
qui proximus morti suos monuit: *Haecenus, filij, per iocum res acta est, serio nunc agitur. Pro-*

*Extrema
verba morientis.* *pè est sponsus, eundem illi obuiam: & sublati oculis in
caelum, Venio, inquit, ad te Domine IESU. Venit ad
sponsum vita candidus, moribus purus & mundus.*

Prodeat in publicum spectaculum sanctus FAVSTVS;
in quo, veluti in speculo, propter iustitiam laborantis & ægrotantis forma conspicitur.

Faus tus ero, si non biberint tua tela cruorem:
31. Si largum biberim, tum mage Faustus ero.

EMBLEMATICA IMAGO XXXI.

S. FAUSTI CRVCIFIXI

EXPLICATA.

SANCTVS FAVSTVS sub Decio Imperato-
 re crucis patibulo adiudicatus, suspen-
 susque, spatio quinque dierum, superstes
 fuit, vt, quò pœna productior, eò ma-
 ior esset remuneratio. *Faustus & beatus vir, qui non
 abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non ste-
 tit, & in cathedra pestilentie non sedit, sed in lege Domini
 voluntas eius, & in lege Domini meditabitur die ac nocte.
 Et erit tamquam lignum, quod plantatum est secus decur-
 sus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo. Et
 folium eius non defluet, & omnia quaecumque faciet pro-
 sperabuntur.* Mortales omnes expositi infortuniis su-
 mus. Quis adeò fortunatus & felix, vt aliquando in-
 felix non sit? Quis semper faustus, quis beatus sem-
 per existat? Crucis ligno annexa prosperitas, an-
 nexa est beatitudo perpetua. Quapropter canit qui-
 dam: *Crux precedat omnem actum, & succedat prospe-
 re.* Crux olim typus infortunii erat, postquam verò
 CHRISTVS in ea passus est, imago felicitatis euasit,
 & qui illam pro iustitiâ patiuntur, fausti sunt ac
 fortu-

Meta-
 Martyrol.
 Menolog.

Psalm., t.

Sympathia
 Christi &
 Fausti Ar-
 tificum in-
 sta passio-
 nis.

Matth. 5, fortunati. *Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum celorum.* Consonat
 40.
 1. Petr. 3, & D. Petrus: *Quis est qui vobis noceat, si boni amatores fueritis? Non officit sagittarius, nec sagitta nocet*
 13.
 2. Petr. 3, *sed, & si quid patimini propter iustitiam, beati.*
 14.

CRUX FAVSTI, CRUX iustitiæ.

Instrumentum artis bene vivendi
 Iacob. 5, 21.

Ecce beatificamus eos, qui sustinuerunt, & quidem venerando Missæ Sacrificio passionem CHRISTI beatam nuncupamus. dicimus enim: *Vnde et memores, Domine, serui tui, sed & plebs tua sancta, eadem Filij tui Domini nostri tam beatæ passionis. Ideo beatam appellamus, quia non ex culpa, sed ex iustitiae patientis ortum & originem habuit. Multum differant inter se iustitia & culpa; conveniunt tamen in eo, ut sectatoribus suis portandas cruces imponant. Quanta inter cruces differentia reperitur, sanctus Augustinus exponit in Psalm. 45. Inter omnes tribulationes humanæ animæ nulla est maior tribulatio, quam conscientia delictorum. Namque si ibi vulnus non sit, nunquam sit intus hominis, quod conscientia vocatur, cumque alibi passus fuerit tribulationes, illuc confugiet, inueniet Deum. Accedit & Bernardus lib. de Considerationibus. Quid ditius, quid in corde dulcius, quid in terra pretiosius est & securius bonæ conscientia? Damna rerum*

Excitatio laborantis.

metuit, non verborum contumelias, non tormentorum cruciatus, quæ & ipsa morte magis erigitur quàm deprimatur. Peccatum quidem mortem stimulat, vt sui auctores interimat, *Stimulus mortis peccatum*. Vbi peccatum deest, stimulus etiam abest: ex quo fit, vt vir iustus non tam morte deprimatur, quàm deprimat ipsam mortem, & non tam ab ipsa instimuletur, quàm ipse illam instimulet. Nouerat ita esse S. Ignatius martyr. Ad Romanos scribit ille: *Vtinam fruar bestiis, quæ mihi sunt preparatæ, quas & oro mihi veloces esse ad interitum, & ad supplicium, & allici ad comedendum me, ne, sicut aliorum Martyrum, non audeant corpus attingere! Quòd si venire noluerint, ego vim faciam, ego me vrgebo vt deuorer.*

CRUX FAVSTI, CRUX ægrotantis.

Quisquis propter excessum ægrotat, infaustus est, cum morbus ex culpa procedat. Qui languidus suapte natura est, sanctus censerì non debet, cum non ex virtute infirmetur, sed ex vitio natura laboret. Faustus & felix æger, qui morbum ex diuino beneplacito, virtute & charitate contraxit. Laborabat hoc morbo Eudoxius apud Basilium Epist. 118. cum diceret: *Gratias tibi ago Pater, ò conditor hominum, quòd nos etiam inuitos beneficiis afficis, & per externum homi-*

Instrumentum artis bene morientis.

Exultatio ægrotantis.

Oo

2877

*nam internam purgas, & per aduersa ad beatum nos firmo-
 rationibus tibi notis perducis. Hæc Eudoxius è lecto, in
 quo iacens decumbebat : laborabat etiam hoc morbo
 Enochius, ad quem Epist. 91. scribit in hanc sen-
 tentiam Nazianzenus : Quomodo corpore habes ? De
 anima, quomodo illa valeat, non rogabo : noui enim, quomodo
 admodum rectè, quandoquidem præclarè in illis, quæ con-
 puz concernunt, philosopharis; vt qui quod accidit pro
 tutis experimento, non ipsius materie disturbance
 beas, vt beatior sis dum malè afficeris, quàm alij dum
 ni sunt. Faustus ac beatus æger est, qui sic laborat
 orat : Rex gloriose, qui iustus ab iniustis passus est,
 vt beatam tuam redderes passionem, beatos ac fa-
 stos eos qui participes eius forent, concede mihi æ-
 grotanti, vt morbum, quem iacens in lecto patior
 non ex mea iniquitate, sed ex virtute, sanctaque
 voluntate feram. Feret ægrotus in hanc formam sua
 infirmitates, si cor eius similitudinem referat pictu-
 ra; & faustum se atque beatum, cum lecto affu-
 fuerit, iudicauerit, & in diuinas se manus resigna-
 uerit, vt de se vitæque sua pro libito & beneplacito
 suo Deus decernat atque disponat. Quisquis ad hunc
 modum se componat, felicior seipso est cum malè
 afficitur, quàm cum benè habet & valet.*

Leuamen laborantis & ægtotantis.

Rex gloriosus Martyrum primus omnium propter iustitiam passus est, quem postea Martyres omnes secuti sunt, quibus ipse in Euangelio ait, *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam.* Ad has persecutiones ferendas & sustinendas quantum profit Eucharistia, vel ex hoc intelligi potest quod scribit Cyprianus Epist. 54. *Vincentibus communicatio à nobis danda est, vt quos excitamus & exhortamur ad prælium, non inermes & nudos relinquamus, sed protectione Sanguinis & Corporis CHRISTI muniamus.* Hoc munimento Martyres excitati ad certandum pro iustitia se committebant, & victores existebant. Hoc securi munimine patientes propter iustitiam redduntur & efficiuntur in extremo mortis articulo sancti viri, quos hostis inuadit, & eorum sanctitatem & iustitiam miris modis oppugnat, non expugnat.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Martyr faustus, & Martyrium simul felix, cui vel in ipsa Crucis passione conceditur beatitudo; *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam.* vnde pulchrè ait Ambrosius: *Si opprobrium tuum*

O o 2

glo-
in Pf. 112.

gloria est, Domine IESV, quanta est gloria tua? Tuae igitur participatione quid erimus, cuius sumus opprobria gloria? Tanti hoc faciebat dedecus, ut tenax eius afferebat. Hoc opprobrium auferri à nobis nolumus, opprobrium crucis Domini IESV, quo nostra auferuntur opprobria.

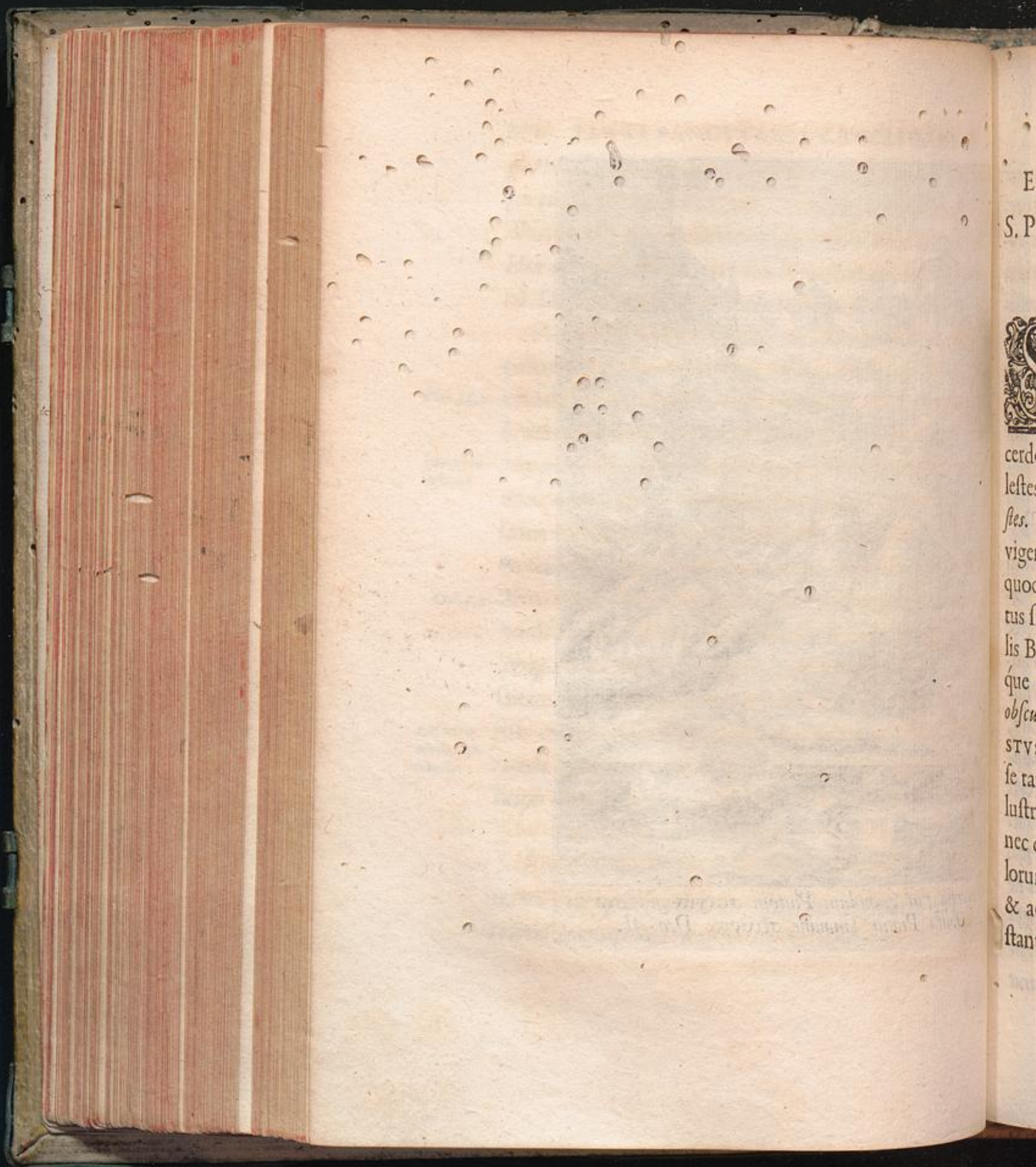
Si tanta gloria hæc est, quanta erit gloria tua, Domine IESV, quam beatæ tuæ passionis sectatoribus eiusdemque imitatoribus parasti, & reseruasti? *Psal. 35, 9.* *Laureola iustitia.* *1. Cor. 2, 9.* *Extrema verba notioris.* *32*
briabuntur ab ubertate domus tue, & torrente voluptatis tuæ potabis eos. Quoniam apud te est fons vite, & in lumine tuo videbimus lumen. Donec illud lumen veniat, latet necessariò magnitudo sublimis coronæ gloriæ & eminentiæ laureolæ triumphalis, quæ viris patiensibus propter amorem iustitiæ decreta est. *Nec oculis vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, & preparavit Deus diligentibus se.* Propter amorem iustitiæ profitebatur pati se Patroclus martyr, cuius fuit extrema vox: *In manus tuas Domine commendo spiritum meum: tu enim scis Domine, quòd propter nomen tuum has patior pœnas.*

Prodeat in publicum spectaculum sanctus PATROCLUS; in quo, velut in speculo, apparet effigies ferentis incentores malorum & morbos.

Smyrna fuit quondam Plutoni $\sigma\upsilon\upsilon\sigma\upsilon\upsilon\alpha$: sed ecce
32. Oblita Pionij sanguine $\sigma\upsilon\upsilon\sigma\upsilon\upsilon\alpha$ Deo est.

PLUTONI
SACRIS
E. P. I.

E
S. P.

cerdo
lestes
fes.
vigen
quoc
tus fr
lis B
que
obscu
STVS
se tar
lustr
nec o
loru
& ac
stanc

EMBLEMATICA IMAGO XXXII.

S. PIONII PRESBYTERI CRVCIFIXI

EXPLICATA.

SANCTVS PIONIVS Presbyter sub Decio Metaph. Euseb. Imperatore delatus, quòd Christianus & CHRISTI Sacerdos esset, cruci & simul flammis addictus, sui ipsius sacrificio Sacerdotium consummauit. Cælestis CHRISTVS cælestes nos omnes voluit. *Qualis cælestis, tales & cælestes.* Cælum quidem, cum calores æstusque magis vigent, magis nitescit, magis splendescit: cælestis quoque PIONIVS torretur & inflammatur, & tortus simul & tostus magis emicat & effulgescit, similis B. Laurentio, qui martyr æstius extitit, totusque cælestis effectus respondit Datiano: *Mea nox obscurum non habet, sed omnia in luce clarescunt.* CHRISTVS Dei Agnus in ara crucis torridus extitit, & ex se tantum splendorem emisit, vt omnium oculos illustraret. Nec CHRISTO nec Christianis defunt nec deerunt vmquam persecutores & incentores malorum, quales apparent in effigie PIONII. Fouent & accendunt ignem persecutionis, qui mala præstant officia. Fouerunt passionis ignem Pontifices & Sacer-

1. Cor. 13, 48.

Sympathia Christi Pionij Ar- tificum tolerata criminatio- nis.

Sacerdotes, cum CHRISTVM innocentem formae
accusarunt, & ita pertinaciter vrserunt & infre-
runt, vt morte crucis damnaretur. Incenderunt
gum PIONII, qui flammis & ignibus materiam
subministrarunt: istos vero alij incentores praeced-
erunt, qui & eum apud iudicem detulerunt, qui
Christianus & Sacerdos CHRISTI foret. Gra-
Sanctorum crux, cum apud viros potentes pro-
resque delatores & criminatores se insinuant, vt
noceant & officiant.

CRUX PIONII, Crux incentoris malorum.

Instrum-
tum artis
bene vi-
uendi.
Daniel. 3.

CRUCEM PIONII passi sunt tres Hebraei
pueri, quos apud Regem suum malorum pro-
fidia accusauit & denigravit. Fouerunt ignem,
flammas accenderunt, quibus de Regis mandato
dicti fuerunt. Notat Ambrosius Serm. 20. in Pla-
mum 118. duplicem esse fornacem, ferream vnam
auream alteram: vnam, in qua sectatores suos
dus vrit & consumit; alteram, in qua Deus afflic-
tuos tamquam aurum probat, excoquit, & purgat.
Hebraei quamdiu in Aegypto erant, in fornace erant ferreae.
unde scriptum est, quia eduxit eos de fornace ferreae
Aegypto. Fornax erat ferrea, quia nullius adhuc in Aegypto
opera plena virtutum elucebant, nullius aurum
fuit.

Deut. 4.
20.

fuerat comprobatum, nullius plumbum, iniquitatis exustura.
 Dura fornax, fornax noctis perpetuae. Quam fornacem
 nullus poterat euadere, qua omnes consumeret, in qua es-
 set solus dolor & luctus. Hæc crux, hæc fornax mun-
 danorum est. At verò fornax, in qua Ananias, Azarias, ^{Excitatio}
 Misael hymnum Deo canebant, fornax illa aurea non fer- ^{laboran-}
 rea, per quam toto orbe sapientia fide deuotionis illuxit.
 Erat etiam hæc fornax in Babylonia, ubi aurum non erat
 nisi spiritale, nisi fortè captiuum: captiuam enim duxit ^{Pfal. 62,}
 captiuitatem. Hoc erat aurum in Dei Sanctis, qui captiui ^{29.}
 erant apud Babylonios corpore, spiritu autem liberi apud
 Deum, soluti vinculis captiuitatis humane, iugo gratiæ
 spiritualis innexi. Hæc Crux, hæc fornax eorum, qui
 criminatores & incentores malorum, more CHRIS-
 TI & PIONII martyris generosè patiuntur.

CRUX PIONII, Crux ægrotantis.

DEus pius ac clemens, qui non vult mortem ^{Instrumen-}
 peccatoris, antè mortem præmittit ignes fe- ^{tum a Deo}
 briles, vt cum illos delibauerit peccator, æternos ar- ^{bene mo-}
 dores timeat & effugiat. *Descendant*, Psaltes ait, *in in-* ^{fernum}
fernum viuentes. Quod si cultores iustitiæ infirmi exi- ^{16.}
 stant, indigeantque purgatione, ne acribus Purga-
 torij flammis mancipentur, febriles ignes patiantur: ^{Excitatio}
 & si puri ac mundi sunt, ardor febrilium ad splen- ^{ægrotan-}
 ditatis.

Pp

do-

dorem deseruiat animarum. Consonant sibi morte
 & martyrium PIONII: consonant sibi rogas & ignis
 Purgatorij, quemadmodum CHRISTVS ipse sicut
 Birgittæ exposuit libro 6. cap. 35. *Uidisti animam illius
 Monachi defuncti in specie stelle, & merito, quia idem
 vita sua lucidus & ardens erat quasi stella, quia me
 omni creatura dilexit, vixit & in obseruantia Precepti
 sui. Hæc etiam anima ostendebatur tibi, antequam mori
 retur, in statu illo in quo tunc fuit, quando monstrata
 tibi, & hoc fuit quando ipsa venit ad vltimum terminum
 vite sue, & quando signa ægritudinis demonstrantia mor-
 tem aderant. Hæc ergo cum ad vltimum terminum mor-
 tis appropinquaret, venit ad purgatorium, & illud purgato-
 rium erat corpus suum, vbi purgabatur doloribus & in-
 firmitatibus. Et ideo quasi stella in vase aperto demon-
 strata tibi, & hoc fuit, quia arsit charitate mea, & nunc
 est in me, & ego in ea. Nec quidem talis anima
 euasisset, nisi inter ardores febriles cor suum in
 similitudinem picturæ efformaret, patientiæ virtus
 fulgeret, splenderet charitate.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus Eu-
charistia.*

Rex gloriosus passus est grauium incertorum
 malorum. Accenderunt illi rogam, in quo ter-
 ridus Agnus apparuit ipse, & ipse se comedendum
 patiens.

patientibus incentes malorum & morborum præ-
 stitit, vt eorum malignitatem magis tolerabilem sua
 virtute redderet. Sacra Eucharistia cælestis roris in-
 star est iis, qui igne accenso probantur. Et quidem
 dum lecto affixus febribus ardet homo, non caret
 incensoribus malorum, cum in se habeat humores,
 qui accendunt flammam & ignes, vt intus & foris
 crucietur & concremetur. Socrus Simonis in hoc ip-
 so statu erat, cum ingressus eius domum CHRISTVS
 Dominus imperavit feбри, & dimisit illam. Dimisit il-
 lam ad tempus, in tempore reditura. Cum verò
 CHRISTVS morientis domum ingreditur, & in
 Viaticum accipitur, imperat morbo, imperat feбри,
 imperat incensoribus vtriusque, vt relinquunt agro-
 rantem, & liberum abire sinant, in terram illam vi-
 uentium, ybi clamor vltra non erit, nec ullus æstus.
 Non percutientur ab æstu, quorum exitum comi-
 tantur Sacramenta illa cælestia, quæ diuina pascua
 sunt, & tantæ quidem virtutis, vt omnem animarum
 esuriem tollant, omnem sitim planè extinguant.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 corona aurea & lauteola.

Martyrium PIONII vir patiens suo experi-
 mento facilè discit verum esse quod dicit de
 Pp 2. in-
 Honor alit
 ar. in be-
 ne viuen-
 di & mo-
 riendi.

incentore malorum cap.28, 11. Ecclesiasticus: *Et nemo iracundus incendit litem, &c. Et is festinans effundit sanguinem: Et lingua testificans adducit mortem, ut eius tyrannidem patitur, martyr esse censeatur, & ignis profecto prämio confessoribus destinato, si nomen ignem patienter ferat, Deo suum sanguinem offerat, & inflictam mortem subeat.*

Laurea tolerata criminationis,

*Hoc illud prämium coronæ aureæ & laureæ cuius meminit David Psalm.30. Quam magna multitudo dulcedinis tue Domine, quam abscondisti timentibus te! Abscondes eos in abscondito faciei tue à conturbatione hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo à contradictione linguarum. Sub hac protectione erat martyr laureatus, cui cum diceret tyrannus, Resipisce, atque sententiam muta, & auferentur clavis, respondit martyr: *in esse sensi.* Et cum paulisper cogitabundus mansisset, *Idcirco, inquit, dormire festino, ut celerius surgam.**

Extrema verba noventis.

Prodeat in publicum spectaculum sanctus APOLLONIVS; in quo, veluti in speculo, ferentis perpetuos labores & morbos forma conspicitur.

Extrema verba noventis

EM

Facta perennarint tua si malefacta, Perenni;
33. Mors tibi, martyribus vita perennis erit.

MATHEI
10:13
E. P. I.

S.
cu
gis
ci,
co
De
qu
cr
riu
ab
&
pa
ciu
&
fid
op
fec

EMBLEMATICA IMAGO XXXIII.
S. APOLLONII CRVCIFIXI.
EXPLICATA.

SANCTVS APOLLONIVS Iconij sub Præ-
fide Perennio passus crucis suspendium,
vitam absoluit, cæloque donatus est; sub
Perennio passus est, vt incorrecta perfe-
ctoris malitia, & inuicta Confessoris patientia ma-
gis innotescerent. CHRISTVS cùm esset affixus cru-
ci, non admisit, sed reiecit iniquorum Iudæorum
consilia diçteriaque suadentium atque dicentium,
Descendat nunc de cruce, & credimus ei. Videbantur
quodammodo optare, & simul conari, ne perpetua
cruce CHRISTI esset; CHRISTVS verò mentis alte-
rius erat, ne desereret, vt & redemptionem nostram
absolueret, & nos ad crucis perpetuitatem vocaret
& excitaret. Ergo si quis aliquando suggererit, vt
passionem intermittas, & de patientia remittas, ne
cuius suggestionibus acquieueris, memor CHRISTI
& APOLLONII, quorum crux perpetua fuit. Sub Præ-
fide Perennio patitur, quem semper hostis infestat,
opprimit semper & torquet, ne crux vniquam desit,
sed neque deesse oportet, cùm S. Leo dixerit Serm. 9.

Qua-

Metaph.
Martyrol.
Menolog.Sympathia
Christi &
Apollonij
Arifitium
perpetua
patientia.
Matth. 27,
42.

Quadragesima. Nemo est, dulcissimi, cui per conditionem temporis societas huius gloria aenegetur, tamquam tranquillitas vacua sit occasione virtutis, Apostolus enim prædicat dicens: Omnes, qui volunt in CHRISTO pie vivere, persecutionem patiuntur; & ideo numquam deest tribulatio persecutionis, si numquam desit obseruantia pietatis.

2. Tim. 12.

CRUX APOLLONII, CRUX perpetui laboris

Instrumentum artis bene riuendi.

Habet cum aqua tribulatio consonantiam, & quidem plures tribulationum quam aquarum fontes sunt. Perennis fons laboris, & tribulationis CRUX CHRISTI est, de qua loquitur Augustinus Serm. 12. de Sanct. & ait: *Crux Domini non tantum la dicitur, quæ passionis tempore ligni affixione conficitur, sed illa etiam, quæ totius vitæ curriculo cunctarum disciplinarum virtutibus coaptatur.* Accedit & Clericus Alexandrinus, qui lib. 7. Stromat. in hæc verba apostolicum Apollonium describit: *Qui cum vera religionem instituerit, maximam inter homines dignitatem consecutus, nec sic quidem eò perueniet, ut dicatur in carceribus perfectus, quoniam hanc appellationem præoccupauit rursus, cum, qui est martyr ex cognitione, iam eò perueniret, ut perfectum opus ostenderet, sanguine per charitatem cognitione profectam, benignè donatum amittens spiritum. Beatus hic fuerit, & iure perfectus vocetur, ut sublimis*

Excursio laborantis.

tas potestatis sit Dei? & non ex nobis. Accedit & Iustinianus cap. 2. de Sobriet. In hac sobrietatis cruce per totam istam vitam que in medijs tentationibus posita est perpetuo debet pendere Christianus.

CRUX APOLLONII, CRUX agrotantis.

HOC APOLLONII, imò & veri Apollinis CHRISTI oraculum est: *Qui perseverauerit, usque in finem, hic saluus erit.* Pulchrè Bernardus, qui semper agrotus vixit, SEM. I. in die Paschat. dixit: *Non cessamus tollere crucem nostram, donec dicet Spiritus, vt requiescamus à laboribus nostris.* Deus quidem, donec mundus absolueretur, more suo laboravit, postea verò quieuit, præluxitque exemplo homini, vt donec ipse mundo, in quo viuit, absoluat laboret & infirmetur, expectetque donec post obitum in requiem cælestem admittatur. *Tunc temporis absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum, & mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra, quia prima abierunt.* Conuenit APOLLONIVS cum CHRISTO dicente: *Me oportet operari opera eius qui misit me, donec dies est.* Cùm è cruce iam penderet, opus suum absoluit ac dixit: *Consummatum est.* Diem igitur totum in Patris obedientia posuit, & sanctæ crucis passione ac patientia opus suum om-

Instrumentum artis bene moriendi. Matth. 24. 13. Excitatio agrotantis.

Apoc. 21. 4.

Ioan. 9. 4.

Ioan. 19. 30.

Qq nino

nino perrexit. Conueniat & æget cum CHRISTO, anteactæ vitæ labores, dum iacet in lecto, laudat suæ infirmitatis tolerantia perficiat & consummat. Finis coronat opus, & transactam iam vitam in gloriosa superueniens honorat & illustrat. Huc uenerat iam moriturus Abbas Pambo, & post per tuos labores adstantibus sibi uiris ait: *Ex quo ueni hunc locum solitudinis, & fabricavi mihi cellam, & habitavi, extra laborem manuum mearum non recolo comedisse, nec pœnituisse de sermone quem locutus sum que ad hanc horam. Et sic uado ad Dominum, quoniam qui nec initium fecerim seruiendi Deo.*

Leuamen laborantis & ægotantis.

*Virtus Eu-
charistia.*

Rex gloriosus ingrediens in hunc mundum obtulit se passioni, & à primo momento creationis cœpit laborare, nec quieuit, donec in crucem expirauit. In memoriam tantæ passionis sacramentum charistiam condidit, ut perpetua eius patientia coleretur, & cultores ac communicatores omnes acciperent tolerantiam, qua labores & infirmitates perpetuas sustinerent. Hæc natura, hæc conditio est inuenerabilis Sacramenti, ut quæ in eo colitur virtus communicantibus illam dispenset ac tribuat. Reliquies laboris perpetui sacrosancta Hostia est, & man-

maximè suam ostendit vim, cum natus ad laborem
 homo sacrum percipit Viaticum, cuius caelesti offi-^{Viaticum.}
 cio ac beneficio mors ipsa finis laborum est, & post
 molestum ac laboriosum humanæ mortalitatis iter
 placida quies & requies promissa datur viantibus &
 laborantibus, qui *in Domino moriuntur*: qui in exitu ^{Apoc. 4,}
 viae ac vitæ illum in Sacramento percipiunt. ^{13.}

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 coronâ aurea & laureola.

Perpetuum quoddam martyrium professori ar-^{Honor alit}
 tis viuendi indicitur: *Statutum est hominibus se-^{artem be-}*
mel mori. quin potius semper mortificari, vti cum <sup>ne viu-
 di & mo-
 riendi.</sup>
 Dauide testatur Apostolus scribens ad Romanos
 cap. 8. *Quis nos separabit à charitate CHRISTI? tribu-*
latio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum?
an persecutio? an gladius? (sicut scriptum est. Quia pro-
pter te mortificamur tota die, æstimati sumus sicut oves oc-
cisionis.) Vel ob hanc causam S. Lucam celebrat Ec-
 clesia, cuius hæc oratio est: *Interueniat pro nobis, qua-*
sumus Domine, sanctus tuus Lucas Euangelista, qui cru-
cis mortificationem iugiter in suo corpore pro tui nominis
honore portauit.

Quem ferat fructum continua & perpetua mor-
 tificatio, testatur Apostolus 2. Corinth. cap. 4, 8. *In*

omnibus tribulationem patimur, sed non angustiamur; persequimur, sed non destituimur; persecutionem patimur, sed non derelinquimur; deicimur, sed non perimus: semper mortificationem IESV in corpore nostro circumferentes, & vita IESV manifestetur in corporibus nostris. CHRISTVS Rex viuit & regnat perpetuò, ex quo fit, Christianum virum, in cuius corpore vita eius patere debet, corona aeterna illustrari; cumque illa perpetua sit, perpetuis debet laboribus comparari. Accedit Iustinianus de Casto connub. cap. 7. *Quosdam pro communem modum, & ultra humanas vires Dei pietia tentari permittit, ut illos continua & acerrima pugna præ ceteris gloriosiores faciat. Neque ad momentum permittuntur quiescere, ut denicò triumphatoque hoste cunctius in perpetuas gaudeant aternitates: gaudeant coronati, triumphent laureati. Interim tamen dum perpetuò laborant & ægrotant, sit eorum supplicatio, quæ fuit Fulgentij Episcopi Ruspensis extremam ægrotantis: Domine, da mihi hîc modò patientiam postea indulgentiam.*

*Laurea
perpetui
laboris.*

*Extrema
verba ma-
tientis.*

Prodeat in publicum spectaculum sanctus THEODVLVS; in quo, veluti in speculo, ferentis iniquam seruitutem & infirmitatem forma conspicitur.

Obsequium Domino fidum Theodulpho dedisti:
34. Nil potis es facti addere: liber eris.

MARKUS
ICIS
E. P. I.

S. P. I.
amur, qu
timpur, q
es: serm
erenta,
s. CHA
fit, Cha
is patet
la perpe
ri. Acc
ofdam p
es Dei
acerrim
uonem
e hoste
leant co
en dant
supplic
extrem
cientia
THEO
niquam
r.
EM

EMBLEMATICA IMAGO XXXIV.

S. THEODVLI CRVCIFIXI

EXPLICATA.

ANCTVS THEODVLVS, Diocletiano & Maximiliano Imperatoribus, fidus seruus Præsidentis Firmiliani, pro suo in herum seruitiq; crucis tormentum passus, mercedis loco suspendium crucis inuenit, inuenit & apud Deum, cui fideliter inseruierat, cælestis vitæ stipendium. Conditionem probi serui declarat iniqua seruitus. Castitatem & modestiam modesti & casti Iosephi heræ suæ impudicitia satis ostendit. Seruebant Hebræi Ægyptiis, & dominorum sæuitia virtutem seruorum prodidit. Laudabilis seruus, qui vel iniquo domino in rebus decoris obsequium debitu præstat; in rebus verò indecoris suum denegat famulatum. THEODVLVS Firmiliani mandatis obtemperauit, quamdiu æqua & honesta ille imperabat: abusus est dominio suo, & fidelis seruus infidele recusauit imperium, defecit à Firmiliano, qui & eum supplicio immeritæ crucis affecit. Discite, qui seruitio alieno adstringeris, more CHRISTI, dominantis, etiam iniquo, sedulam obedientiam

Euseb. Martyr.

Sympathia Christi & Theoduli Art. cum tolerata inique seruitutis.

THEODVLVS
CRVCIFIXI

tiam præstare, si tamen imperata, si iussa fuerint æqua; sin minus, mandata detrecta, nega obedientiam. Nouit Deus obsequia debita heris iniquis æterna mercede soluere, cum iura virtutis seruamus. Auctor est mihi Augustinus libro de Vera inuocacione cap. 34. *Ita à plebibus Principes, & à seruis dominis ferendi, vt sub exercitatione tolerantie sustineantur temporalia, & sperentur aterna: auget enim meritum virtutis, qui propositum non violat religionis.*

CRUX THEODVLI, CRUX iniquæ seruitutis.

*Instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.
1. Pet. 2,
18.*

AD THEODVLI crucem vocat Apostolus, cui dicit: *Serui, subditi estote in omni timore domini non tantum bonis & modestis, sed etiam dyscolis; hæc enim gratia CHRISTI Domini nostri.* Non tam æquæquàm iniqua, non tam suavis quàm aspera seruus virtutis meritum auget: vbi maior iniuria, maior est in præmium ius. Eapropter Paulus Apostolus seruis omnibus commendat, vt non modò blandis & mitibus, sed etiam duris ac duris Principibus humile suum obsequium impendant. *Hæc est enim gratia CHRISTI Domini nostri, qui existens in forma Dei, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens, vt sub*

*Excitatio
laboran-
tis.*

Phil. 2, 6.

ma serui non Deo Patri solùm, sed & impiis ac ingratis dominis ac Principibus vsque ad mortem, mortem autem crucis inseruiret. Nec dubium, quin gratiâ CHRISTI dispositum sapienter sit, vt THEODVLVS foret sub dominio Firmiliani, quandoquidem ex iniqua seruitute gloriosum eius martyrium ortum habuerit. Benè censet ac iudicat Isidorus libro 3. Sentent. cap. 47. dum sic desinit: *Melior est subiecta seruitus, quàm elata libertas. multi enim inueniuntur Deo liberè seruietes sub dominis constituti flagitiosis, qui etsi subditi sint illis corpore, praelati tamen sunt mente.* Sub domino iniquo ac flagitioso erat Lucius, cuius meminit Nicephorus lib. 3. cap. 3. Martyr hic egit gratias Prefecto, gaudens à malis se dominis liberari, & ad Deum Patrem, & ad Regem optimum transire.

CRUX THEODVLI, CRUX ægrotantis.

Seruitutem corruptionis, & illam fatis iniquam, ^{Instrumentum artis bene moriendi.} Somnes homines patiuntur. Nam, vt pulchrè Dionysius Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 3. §. 11. ait, *naturam humanam, ab initio diuinis bonis imprudentiâ suâ spoliata, vita passionibus obnoxia, & tetra mortis exitus excepit: vnde homo miserè aternitatem cum mortalitate commutauit, & qui originem à corruptibili generatione acceperat, ad interitum origini suæ consentaneum iure merito*

Rr

pro-

Eccli. 6. *properavit. Quare memento quoniam omnes in corruptione sumus*, ait Ecclesiasticus. Et Paulus Apostolus capite 8. ad Romanos hoc ipsum confirmat: *Uana enim creatura subiecta est non volens, sed propter eum, subiecit eam in spe: quia & ipsa creatura liberabitur seruitute corruptionis, in libertatem gloriae filiorum Dei.* Hæc dura & dira, hæc iniqua seruitus est, à qua excipitur nemo, nemo excipitur: hæc nos lecto ægro sepulchro mortuos nos addicit. Cùm ægotamur & morimur, iura huius iniquæ seruitutis soluitur nec in lecto solum, sed etiam in ipso sepulchro debitum à nobis corruptionis exigitur, in corpore soluimus, & illud pendimus. Huius seruitutis impatientissimus Paulus exclamabat, *Infelix homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* Corpore mortis appellat, corruptioni omnino subiectum. Nec quidem caro nostra mortalis proprietatis in se solum, sed etiam iure possessionis & apprehensionis ad mortem iam pertinet, quandoquidem *omnes morimur, & quasi aqua dilabimur.* Interim dum homo corrumpitur & moritur, captus tenetur spiritus, & cupit dissolui, & esse cum CHRISTO. In hoc sermone erat Basilii, cùm Epist. 60. scriberet ad Ecclesiam Antiochenam: *Quis dabit mihi alas instar columbæ? Nunc verò non solum alis destituor, sed ipso quoque corpore*

Rom. 7.
24.

2 Reg. 13.
14.

Excitatio
agrotan-
tis.

pore, quod & longa iam dudum agrotatione, & nunc con-
 tinuis laboribus prorsus attritum est. Attrita vestis cor-
 poris erat morbis atque laboribus, quæ mutanda
 iam in æternæ incorruptionis ornamentum speraba-
 tur. Pater noster Deus est, qui cum vestes charorum
 sibi filiorum iam tritas & corruptas vider, de indu-
 mentis incorruptionis dandis cogitat, vt habitum
 ferulem in gloriosum ornatum commutent. Com-
 mutauit eum THEODVLVS, commutabit & æger, si
 cor eius in similitudinem euadat picturæ, & in sta-
 tu corruptionis suæ incorruptis moribus Deo sanus
 & æger ipse inseruierit.

Leuamen laborantis & ægotantis.

Rex gloriosus veluti verus Ioseph ante filios Is-
 raëlis missus est, vt iniquam seruitutem patere-
 tur, & exemplo prælucet iis, quos eadem expecta-
 bat conditio seruitutis. Quod si Iosephus fratribus
 de annona prouidit, vt ingredientes Ægyptum ale-
 rentur, & simul excitarentur ad seruitutis Ægyptia-
 cæ tolerantiam; verus Ioseph nobis condidit Eucha-
 ristiam, qua refecti, iugum seruitutis humanæ, et si
 iniquæ, laborantes & ægotantes æquo animo fera-
 mus, donec, sumpto iam Viatico, ex mundi Ægy-
 pto exeamus. Quam bonus est ille exitus, in quo

*Virtus Eu-
charistia.*

Viaticum.

mo 104, 17. *Misit ante eos virum, in seruum vendun-*
datus est Ioseph. Humiliauerunt in compedibus pedes eius,
ferrum pertransiit animam eius, donec veniret verbum
eius. Ferrea hæc seruitus erat, cuius meritum adhuc
in ipso seruitutis loco Deus clemens compensauit.
Eloquium Domini inflammauit eum: misit rex, & soluit^{Psal. 124.}
eum; princeps populorum, & dimisit eum. Constituit eum^{19.}
dominum domus suæ, & principem omnis possessionis suæ.
Ut erudiret principes eius sicut semetipsum, & senes eius
prudentiam doceret. Subiungit deinde Psaltes: Et in-^{Verf. 23.}
trauit Israël in Ægyptum. Ingressus Ægyptum est, vbi
iniquam passus populus est seruitutem, cuius præ-
curfor exitit prius Iosephus, præco simul & vates
præmij & remuneratiõnis, quæ ferentibus hanc
cruce diuinitus promittitur & conceditur, post-
quam iniqua seruitus patienter tolerata exitum
suum habuerit.

Habuit exitum gloriosum seruitus illa Hebræo-
 rum, quandoquidem in egressu terræ Ægyptiæ, &
 transgressu maris Rubri donati iam libertate, voce
 consona cecinerunt: *Cantemus Domino: gloriosè enim*^{Exod. 15.}
magnificatus est, equum & ascensorem deiecit in mare.
 Canticum hoc gloriosum non solum in littore Ru-
 bri maris, sed etiam in regno cæli sonant ac reso-
 nant Israëlita, de sæua mundi huius seruitute so-
 lem-

lennem triumphum agentes ac celebrantes, cui
 cap. 15. Apocalypsis Ioannes dicat: *Et vidi tam
 quam mare vitreum mistum igne, & eos qui vicerunt
 stiam, & imaginem eius, & numerum nominis eius, sta-
 tes super mare vitreum, habentes citharas Dei, & ca-
 nentes canticum Moysi serui Dei.* Canunt victores
 coronati & laureati, ac celebrant suam ab iniqua
 uitute liberationem. Coronatus & laureatus canit
 hymnum triumphalem THEODVLVS, cuius ex-
 tra ma vox erat in martyrio suo: *Vestimenta quidem
 corpore diuellere poteris, mentis autem fidem non auer-
 in aeternum.*

*Laureola
 iniua ser-
 uitutis to-
 lerata.*

*Extr. ma
 verba mo-
 rientis.*

Prodeant in publicum spectaculum Sancti SCILITANI, speculum & forma eorum, qui laboribus & morbis vndique affliguntur.

Dum videt in stadio paribus tot currere fatis
35. Christus; Non vni, Paule, βαρβαρον, ait.

CHRISTUS
NON VNI
PAULO
BARBARO
AIT.

SS

lix,
nata
tura
nifi
fixu
Hal
paf
qu
tur
mis
fula
uita
tore
min
ten

SS. SCILLITANORVM
CRVCIFIXORVM
EXPLICATA.

SANCTOS SCILLITANOS, Seuero Impe-
ratore, Saturninus Præfectus cruci addi-
xit, & affixit. Nomina Martyrum sunt:
*Speratus, Natalus, Cythinus, Beturius, Fe-
lix, Aquilinus, Latatius, Ianuarius, Generosa, Bessia, Do-
nata, Secunda,* qui omnes ab insula Scilla Nomencla-
turam suam acceperunt. Quid passio CHRISTI est,
nisi vastus & magnus Oceanus? *Veni, inquit cruci-
fixus, in altitudinem maris, & tempestas demersit me.*
Habet mare insulas suas, habet & pelagus sacrae
passionis insulanos, & SCILLITANOS suos, in
quorum martyrio Deus honoratur, Deus glorifica-
tur. *Cantate Domino canticum nouum, laus eius ab extre-
mis terra. Qui descenditis in mare, & plenitudo eius in-
sula, & habitatores earum. Subleuetur desertum, & ci-
uitates eius: in domibus habitabit Cedar. Laudate habita-
tores Petra, de vertice montium clamabunt. Ponent Do-
mino gloriam, & laudem eius in insulis nuntiabunt. Con-
templare SCILLITANOS in insulam quamdam re-*

Beda.
Martyrol.Sympathia
passionis
Christi &
Scillitano-
rum.
Psal. 68, 3.

Isai. 42, 10.

Sf da-

daetos : hinc & inde crucibus plena omnia, in effigie apparet : apparet & apertum cælum, unde de subsidium expectatur. Insula cingitur mari, cum quis passionibus CHRISTI obsidetur, & dique laborum fluctibus impetitur, similis SCILLITANIS est.

CRUX SCILLITANORVM, CRUX vndique afflictorum.

Instrumentum artis bene viuendi.

Qui degunt & habitant in insulis vasti Oceanus, nihil extra considerant, nisi sæuum mare, fluctus, procellas & tempestates : sunt & afflicti & angustia, quæ ex omni parte vexantur : quidquid videtur extra se molestum sibi, graue & laboriosum est. Reducti ad insulam sunt, & tamquam cum insulam colloquitur Bernardus in Psalm. 90. *Vigilate, & ne timeatis, ut non intretis in tentationem : quoniam vndique circumdati estis tentationibus : vnde & legistis, quia tentatio hominis tentatio est super terram.* Itaque si tot tentationibus plena est vita nostra, ut non immerito tota ipsa tentatio debeat appellari ; peruigili circumspeditione opus est, ne inducamur in eam : vnde & est illud in Oratione Domini Matt. 6, 13. *ca, Et ne nos inducas in tentationem ; quia vndique circumdatus sic es tentationibus, scuto circumdabit te uertus eius, ut quemadmodum vndique bella, ita & vndique*

Excitatio laborantis.

Psal. 90, 5.

praesidia. Attende. Ex insulis quidem non solum mare despicitur, verum etiam caelum prospicitur: ex mari labor ascendit, ex caelo vero fauor omnis descendit. *Qui habitat in adiutorio Altissimi, in protectione Dei caeli commorabitur. Dicit Domino: Susceptor meus es tu.* Haec vox SCILLITANORVM, & vndique afflictorum est. In hoc statu Basilus erat, ad quem Epist. 39. scribit Gregorius: *Non sum veritus, vt aliquid alienum à Philosophia in hisce rebus tristibus designares: sed arbitror nunc potissimum Basilium meum conspiciuum futurum, illumque quam Philosophiam mecum amplexus est, insultusque velut altos quosdam fluctus superaturum, ac reliquis perturbatis immotè perstiturum esse.*

CRUX SCILLITANORVM, CRUX ægotantium.

Similes SCILLITANIS iudicandi ægri sunt, qui-
 bus ad instaurandam valetudinem omnes viae ^{Instrumentum Artis bene moriendi} intercluduntur: cibus nocet, potus officit, medicina non profunt, desperant Medici, morbus ingrauescit. Quisquis ita malè habet, capitur vndique morbis, vndique tenetur & obsidetur, ne subsidium corpori infirmo accedat: patet tamen caelestis via, ^{Excitatio agrotantis.} per quam remedium descendat. In hunc statum re-
 dactus erat Chrysostomus, & ipse æger, cum Epist. 13.

Sf 2 scri-

scribit ad Olympiadem : *Triginta propemodum
aut etiam amplius , cum acerbis febribus colluctari
destiti , atque ita longum hoc & molestum iter agere
alijsque item grauissimis stomachi morbis obsessus.*

Psal. 40, 4.

precatur iacenti in lecto Dauid , cum ait , *Domine
opem ferat illi super lectum doloris eius.* Considerat Da-
uid cinctum vndique doloribus & languoribus
minera agrotantem , qualis ciuitas esse solet , et
ab hostibus arctam obsidionem patitur. Hostes
naturæ nostræ morbi sunt , à quibus illa obsidetur , ca-
pitur , tenetur in lecto , in morte , & in sepulchro
cet. Nouit Deus sic obsessis auxilium , subsidium

Psal. 33,
20.

opem ferre. *Multa tribulationes iustorum , sed de his
nibus liberabit eos Dominus.* Basiliius in hunc locum
*Si quando in morbis , in corporis mutilatione , orbitatione
plagis , ignobilitate , omni denique egestate , ac bonorum
amissione , iustos homines constitutos videris , reminiscere
verbi huius quòd multa sunt tribulationes iustorum ,
ex omnibus liberabit eos Dominus.* Confluant vndique

1. Pet. 3,
13.

hostes , vndique & morbi composito agmine in-
dant , non est cur timeat æger , si tamen cultor ius-
tiæ sit. *Quis est , qui vobis noceat , si boni emulatores fu-
eritis ?* Muniat se scuto patientiæ , quo se CHRISTUS
communiuit , vt saluus & incolumis ex morbo
euadat , cursum vitæ peragat , & brauium cæli

piat. Redactus ad insulam erat S. Ephræm, dum loquitur in Testamento: *Omni ex parte languero atque dissoluo, & ferre nequeo, doloresque me grauius conficiunt.* Dum impetum immanem morborum miser homo totus afflictus patitur, opem à Deo imploret, preceturque totus supplex: Rex gloriose, qui nostra circumdatus infirmitate, semper vixisti & obiisti, adesto misero ægro, quem vndique morbi inuadunt, circumdant, ac simul conturbant.

Leuamen laborantis & ægroantis.

Rex gloriosus potestati sæui maris dominatur, & frementes eius fluctus imperio suo sedat ac mitigat. In signum huius dominij apud Matthæum cap. 8. *Surgens imperauit ventis & mari, & facta est tranquillitas magna.* Idem ipse venit in altitudinem maris passionis suæ, vt ostenderet se dominatum & imperium in pelagus tribulationum & morborum habere & exercere, quandoquidem seruis suis afflictis vndique virtute sanctæ Crucis & Eucharistiæ succurrit. Mirabilis Agnus Dei in Eucharistia est, qui sedat mirabiliter sæuum mare, componitque imperio suo animos afflictorum, ne afflictionum timeant fluctus & ictus tribulationum & dolorum non solum illæsi excipiant, sed etiam incolumes

Virtus Eucharistia.

omnino eos repellant & frangent. Nōquit furor
Dei omnipotentia effrāne comprimere mare, non
turgidum claudere & concludere pelagus, ac po
indē Deus agens de potentia sua in mare testatur

Iob 38, 10. *Circumdedi illud terminis meis, & posui vectem & ostia*

Et dixi: Usque huc venies, & non procedes amplius, & hic

hic confringes tumentes fluctus tuos. Pulchrē ad hunc

locum Gregorius lib. 28. Moralium cap. 9. *Quid, in*

quit, est mare nisi cor nostrum furore turbidum, rixis

marum, elatione superbiae tumidum, fraude malitiae obse-

rum, cui Deus terminum posuit, ne omnia bona animae

subrueret. Circumdat illud terminis suis, quia cor nostrum

tentationibus timidum, occultis donorum distributionibus

mitigat, ne ad consensum mali veniat. Hinc dum elatione

quisque tentatur vitium, & tamen facere mala suggestio

nititur, quasi mare clausum tenetur, quod mare quidem

tumorem se erigit, sed dum fixa deliberatione cordis illu-

tur, fractum redit. Turgebat & tumescebat magnitudo

Psal. 68, 3. *passionis mare, de quo CHRISTVS: Veni in altitudinem*

maris. Hoc ipsum terminis Eucharisticis con-

cludit, & posuit vectem & ostia, ne per panis & vini

ni accidentia daretur locus passioni, accessus & ingressus

prohiberetur. Et dixi: Usque huc venies, & non procedes

amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos. Huc usque venit, & amplius non procedit

tuos. Huc usque venit, & amplius non procedit

tuos. Huc usque venit, & amplius non procedit

scruum dolorum mare, cuius tymentes fluctus virtute sacrae Eucharistiae confringuntur, praesertim cum tempestas mortis assurgit, & sacri Viatici vi ^{gasticum.} deiicitur & dissoluitur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae, corona aurea & laureola.

Diuus Bernardus docuit & ostendit factum ac ^{Honor alit} validum scutum veritatis, quo ^{artem be-} cingitur, vnde ^{ne viuon-} que homo, custoditur ac defenditur contra concur- ^{di & m-} sum aquarum, & contra confluxum turgentium tu- ^{riendi.} mentiumque in mari fluctuum, quibus vir patiens impetitur & verberatur. Scutum inuenit Bernardus datum & oblatum à Rege Hebraeorum Dauide, qui redactus ipse in insulam, & simul conclusus dicebat: *Circumdederunt me mala, quorum non est numerus.* Psal. 39. & rursus: *Circumdederunt me dolores mortis.* Expertus ^{13.} Psal. 37. 5. ipse diuinum protegentis Dei auxilium, dixit afflicto vndique homini: *Scuto circumdabit te veritas eius.* Psal. 90. 5.

Post hæc in eodem Psalmo Dauid tentatum vndique & afflictatum iubet sperare benè de Deo, qui amanter cum eo loquitur: *Quoniam in me sperauit,* ^{Psal. 90.} ^{14.} *liberabo eum: protegam eum, quoniam cognouit nomen meum. Clamabit ad me, & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.*
Longi-

Longitudine dierum replebo eum, & ostendam illi salutem

*Laureola
omnimod
afflictioni.*

meum. Loquitur cum mystico Iobo, cui bona

*Psal. 90.
10.*

contigerunt; agensque cum eo David, certum

edit, nullum nocumentum mala inflicta paritura,

latura potius coronam & laureolam gloriosam. *Non*

accedet ad te malum. Basilius in Scholiis: *Diabolico*

sultus vinces, nec damni quidquam ex illis patieris.

hunc modum domum Job diuina gratia obsepfit. Et

Iob 1. 10.

huius est hostis ipse clamans: Numquid tu obuallasti

riora & exteriora eius? Ut verò Deus permittit, mox

satan malitiam suam ostendit, & athletam iustus

victoriam consecutum coronauit. Coronauit & Man

num, cuius lecto cum accedere tentaret saeuus &

*Extrema
verba mo-
rientis.*

manis hostis, eum expulit infirmus. Quid, inquit

adstas cruenta bestia? nihil in me funeste reperies.

Prodeat in publicum spectaculum sanctus P
TRYS BALSAMVS; in quo, veluti in speculo, mor
giosi status, & simul morbi forma conspiciuntur.

Balsama ne functum stipent tibi, Balsame, corpus :
36. E ligno vitæ nulla putredo venit .

Tt

E
S. I

T

cor
fid
qui
bal
illo
eam
ate
qu
gra
sole
ady
cr
M
nu
D
nu

... ..
... ..
... ..

IT

EMBLEMATICA IMAGO XXXVI.
S. PETRI BALSAMI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

DIVVS PETRVS, qui cognominatus ^{Surius in} ^{Januar.} est BALSAMVS, imperante Maximiano roseum balsami colorem in se præferens expressit, & in odorem suauitatis, fracto corporis alabastro, in crucis ara spiritum suum effudit. Faceſſat hinc proditor Iudas, nec dicat, ^{Ut} ^{Matth. 26,} ^{8.} *quid perditio hæc? Nisi glorioſus PETRVS in cruce balsamum vitale effudiſſet, ac perdidifſet, actum de illo eſſet, & periifſet. Qui amat animam ſuam, perdet ^{Ioan. 12,} ^{28.} *eam: & qui odit animam ſuam in hoc mundo, in vitam æternam cuſtodit eam.* Euaſit ſuo prototypo ſimilis, qui totum ſeipſum dedit, vt nos acquireret ſibi. ^{Niſi} ^{Ioan. 12,} ^{24.} *granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipſum ſolum manet; ſi autem mortuum fuerit, multum fructum adfert.* Prior CHRIS TVS pretioſi balsami inſtar in cruce ſeipſum profudit, edoctuſque ab ipſo BALSAMVS, ſe cruoremque ſuum in cruce deuouit, ^{Sympathia} ^{Chriſti &} ^{Balsami} ^{Artificum} ^{perfectionis} ^{religioſæ.} ^{Pſal. 75,} ^{12.} *mo- nuitque cruciferos omnes, Vouete, & reddite Domino Deo veſtro. Quæ verba verſans & explicans Auguſti- nus Epift. 45. ſcribit: Eſi non vouiſſes, quid aliud tibi**

suadendum fuit, aut quid melius ab homine fieri potest, ut
 vi restituat à quo institutus est, praesertim quia charitas
 erga nos Dei tantum apparet atque illuxit indicium, ut
 luum suum vnigenitum mitteret, qui pro nobis moreretur.
 Quid si monasticam vitam ingressus, & in ea per-
 fectus, vota religiosa paupertatis, obedientiae & co-
 nstitatis emiseris? Cruci CHRISTI te adstrinxisti,
 mysticus balsamus esses, & incruento martyrio
 totum Deo sacrares, mancipares, & afflares gra-
 tam tam Deo quam hominibus fragrantiam. Com-
 tit itaque tali viro, ut reliquos ad te pertrahas, ac qui-
 dam appropinquantibus tibi pretiosi cuiusdam congruenti-
 grantia, morum tuorum comitate adimpleas. Haec Ba-
 lius Epistola 45.

CRUX PETRI BALSAMI, Crux hominis
 Religiosi.

Instrumen-
 tum Petri
 bene vi-
 uendi.
 Matth. 19,
 17.

Petrus Apostolus cunctorum Religiosorum
 ces & partes agens asseriuit: *Ecce nos reliquimus
 omnia, & secuti sumus te.* Non coactè, sed sponte
 omnia reliquimus. Benè Chryostomus Homil.
 in Genes. *Dominus noster, non quanta dentur, considerat
 attendere, sed voluntatis largitatem, & ob hoc etiam pro
 ua magna facit.* Secuti sumus te non necessitate con-
 pulsi, sed attracti voluntate, quæ nos in tui portu

tem transtulit. Bene Augustinus lib. i. Soliloq. cap. 7.
Constanter Deo crede, ei que totum te committe quantum ^{Excitatio}
potes. Noli esse velle quasi proprius, & in tua potestate, ^{labran-}
sed eius clementissimi & utilissimi Domini te seruum esse
profiteri. Ita enim te ad se subleuare non desinet, nihilque
tibi euenire permittet, nisi quod tibi prodest, etiamsi nescias.
 Secuti sumus te, non imperio, sed consilio, castas
 animas offerentes, quæ sint templum Spiritus fan-
 cti. Bene rursus Augustinus in Psal. 131. *Quid voui-*
mus Deo, nisi vt simus templum Dei? Nihil gratius ei pos-
sumus offerre, quam vt dicamus ei quod dicitur in Isaiâ,
Posside nos. Pretiosum balsamum est, quod sponte
sua ex arbore profluit, & in possidentis manus ve-
nit. Hoc PETRI BALSAMI sacrificium est, & hoc
ipsum in ara crucis religiosæ Deo immolandum est,
 cum CHRISTVS dicat: *Si quis vult post me venire, ab-* ^{Luc. 9, 23.}
neget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & se-
quatur me.

CRUX PETRI BALSAMI, CRUX ægrotantis.

Natura necessitate, voluntate gaudet gratia. Si ^{Instrumen-}
 naturam tuam consideres, necesse est vt malè ^{tum artis}
 habeas, & ex hac vita discedas: si verò gratiâ duca- ^{bene mo-}
 ris, id efficias, vt quod necessarium est, spontaneum ^{Excitatio}
 & voluntarium reddatur. Nouerat Paulus, necessa- ^{agrotan-}
 riò ^{tis.}

Heb. 9, 27. *Non sibi moriendum, cum dixerit, Statutum est hominibus semel mori: & necessitatem hanc libera*

Phil. 1, 23. *tate praeueniens asseribat, velle se dissolui, & esse in*

2. Cor. 2, 15. *CHRISTO. Redolebat balsamum Paulus, unde dicit: CHRISTI bonus odor sumus in omni loco, ac*

inde instar balsami desiderio CHRISTI sua sponte liquefactus deperibat. Redolet balsamum

qui inuisentes se virtutum & bonae aedificationis odore reficit ac pariter recreat, unde cum aegri

fuis agens sanctus noster Patriarcha, Regul. 50. S. Marij praescribit: Qui aegrotat, humilitatem & patientiam praeseferendo, non minorem aedificationem dum

laborat, iis qui ipsum inuisent, & cum eo versantur & agent, quam dum valebat corpore, ad maiorem

gloriam prestare curet verbis pijs & ad aedificationem patientibus, quae ostendant aegritudinem acceptam, ut de

de manu Creatoris: quandoquidem non minus donum quam sanitas. Et quidem lectus aegritudinis quae

forma Religionis est, quam & ipse CHRISTVS in cruce sua Crucis condidit & instituit. CHRISTVS

Psal. 68, 30. *cruce dicit, Ego sum pauper & dolens. Apparuit Vir-*

Phil. 2, 8. *ginis Filius, iuxta quem Virgo MARIA sterit, & obediens fuit, factus obediens usque ad mortem, &*

tem autem crucis. Mundus paupertati, corpus castitati, daemones obedientiae reluctantur; & qui nuchas

lecto iacet, instar luctatoris cum iis tribus hostibus manus conferit. Caueat igitur qui decumbit, ne succumbat, sed hostes suos prosternat, quos BALSAMVS in cruce sua prostravit, & odore sacrificij sui omnem cupiditatem & arrogantiam fugauit, & attraxit ad se Deum, cui se totum dedit & obtulit in odorem suauitatis.

Leuamen laborantis & ægotantis.

Rex gloriosus non solum formam Religiosi status in cruce sua constituit, sed eandem etiam instituit in veneranda Eucharistia, siquidem Sacerdotis consecrantis voci obtemperat, nihil de mundo accipit, munditiam omnem præ se fert, quam etiam in se sumentibus exigit. Sumat æger Religiosus sacrosanctam Eucharistiam, vt pro statu suo etiam in ægritudine sua religiosam habeat consolationem, & consolatorem eum, cui se in odorem suauitatis obtulit, & religiosè consecrauit. Hæc lex religiosa est, vt quod naturæ necessitate tandem futurum est, cum mortis tempus imminet & vrget, spontanea prius & voluntaria mortificatione fiat. Quis vocanti Deo non obtemperat in morte? Quis in morte carne sua non exuitur? Quis omnibus fortunæ bonis non priuatur & spoliatur? Hic status obe-

Virtus Eucharistia.

obedientia, castitatis & paupertatis, quem
 necessario inducit, mortificatione fit spontaneum
 voluntarius, vt cum homo moriturus iam fit,
 detrectet vocanti Deo acquiescere, bonis tempo-
 ribus exui, carne propria spoliari. Prælium
 tur mortis in statu suo vir religiosus agit, vt
 illa venerit, instructum & paratum inueniat,
 sponte acceptet id, quod aliàs necessarium est. Pre-
 misit Eucharistiam CHRISTVS, in qua futuram

Itai. 53.7. suæ mortis statum præsignauit, & deinde oblatum
 quia ipse voluit: & qui Religiosus est, præmunit
Viaticum. Eucharistia, vt non coactè, sed spontaneè mortem
 quæ propriæ voluntatis, corporis & bonorum spoli-
 atio est, acceptet & amplectatur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia
 corona aurea & laureola.

*Honor alit
 arte, be-
 ne uiuen-
 di & mo-
 riondi.*

BALSAMVS martyr in cruce vir Religiosus
 qui bonum & suauem odorem paupertatis
 obedientia & castitatis emittit ex se, quando
 dem Thomas Kempensis Serm. 12. dixerit: *Potes-
 libet in ordine & statu suo religiosè & deuotè
 palmam martyrij obtinere, si contra vitia sua fortiter
 cat, si castitatem illibatam strenuè seruat, si obedientiam
 vsque ad mortem exemplo CHRISTI custodit, si de omni*

bus terrenis & necessariis huius vitæ semper minus quam plus habere desiderat, si beneplacitum Dei sequitur, & suum velle relinquit.

Adhuc & ipse post multa: Cùm piger aliquis laborare cogitur, tunc manibus & pedibus ad locum martyrii traditur: & si obedierit ad omnia sibi iniuncta, premiabitur cum martyribus, quorum manus vinculis fuere ligatae, & pedes in equuleo suspensi. Cogitare ergo debet bonus obediens Frater, quia proprii corporis non habet potestatem, sed Prælatus, cui propter Deum se resignavit liberè, ut eam & faciat quod ille iusserit, pro animæ suæ salute.

Sic enim obtinebit cum Martyribus patientiæ palmam, & aeternæ vitæ coronam. Balsamum, quod sponte sua fluit, Laureola
victoria
Religiosa. maiore pretio aestimatur, & quidem pretiosa est mors mystica sanctorum Religiosorum, qui non necessitate, sed propria voluntate se diuinis obsequiis per paupertatem, obedientiam & castitatem manciparunt. Hac quidem viuendi ratio, institutio quædam est futurae mortis, in qua summa paupertas erit, perfecta obedientia, & omnimoda carnis denudatio: quæ certè tria mortem naturalem comitantur. Ea propter qui benè atque religiosè instituuntur, planè & plenè disponuntur, ut quod necessarium est, nimirum mori, hoc voluntarium & spontaneum fiat, & sit vel ex hac parte pretiosa in conspectu Domini mors Pfal. i. 15.
15.

Sanctorum eius. Pretiosa mors Prosperi Aquitani
 qui dum voluntarie moritur, ait: *Ea est meta ad quam
 diu propero, & ad quam semper omnia contuli vota.* Cum
 ad hanc venisset metam Seruulus paralyticus, cui
 meminit Gregorius lib. 4. Dialogor. cap. 14. ad ca-
 tum suos vocauit, & cum ipse simul cum illis can-
 ret Psalmos, *Tacete,* inquit. *Numquid non auditis qua-
 ta resonent laudes in celo?* Concludit Gregorius in
 stici praefati Balsami elogium: *Dum ad easdem laudes
 quas intus audierat, sancta illa anima carne soluta
 Quae scilicet exeunte, tanta illic fragrantia conspersa est,
 omnes, qui illic aderant, inestimabili suauitate repleuerunt.*

Prodeant in publicum spectaculum sancti THE-
 PHIMVS & THALVS; in quibus, velut in speculo
 culturae labores & aegritudinis forma conspicitur.

Immortale bonum quisquis sectare salutis,
37 Hæc tibi calcanda est semita trita crucis.

carissimi
cis
E. P. I.

SS

San
cen
lam
exc
fili
dul

Sa
ap
tur

EMBLEMATICA IMAGO XXXVII.

SS. THEOPHIMI ET THALI
CRVCIFIXORVM
EXPLICATA.

ANCTI THEOPHIMVS & THALVS Laodi-
ceæ sub Diocletiano Imperatore pro tu-
tanda fide CHRISTI multa tormenta pas-
si, tandem crucifixi sunt. Habes in effigie

Metaph.
Martyrol.
Menolog.

Sanctorum vnam & alteram sacre passionis cru-
cem, habes & tortorem malleatorem, habes regu-
lam ac malleum, quibus viui Sanctorum lapides
excoluntur, vt, cum exculti iam fuerint, locis caele-
stibus inferantur. Hoc sonat, hoc cantat, hoc mo-
dulatur Ecclesia:

*Scalpri salubris ictibus,
Et tunfione plurima,
Fabri polita malleo
Hanc saxa molem construunt,
Artisque iuncta nexibus
Locantur in fastigio.*

Saxa siue lapides, qui domorum vsibus parantur &
aptantur, mortui sunt, & tamen cum ferro tangun-
tur & feriuntur, sonum & strepitum edunt: lapides

Vv 3 verò

verò qui excoluntur & assumuntur in aulae caelestis fabricam, viui sunt, & tamen cum ferreo malleo tunduntur, & cruci affiguntur, tacent, & omnino silent. *Non murmur resonat, non querimonia, sed tunc impauido, mens bene conscia, conseruat patientiam.* Quae regula crucis aptatur, & malleo quatitur ac tunditur, viuus lapis est, & in aulam caelestem affigitur, si tamen grauiam nouerit in silentio pati. Christus ipse primus ac primarius lapis crucem & malleum expertus, siluit in passione sua, sicut mutus aperiens os suum, ut angulari capiti mirabiliter inferretur, & insertus est. *Lapidem quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in caput anguli. A Domino factum est illud, & est mirabile in oculis nostris.*

Sympathia Christi & Martyrum Artificum sanctificationis.
Psal. 37,
14.
Psal. 117,
23.

STVS ipse primus ac primarius lapis crucem & malleum expertus, siluit in passione sua, sicut mutus aperiens os suum, ut angulari capiti mirabiliter inferretur, & insertus est. *Lapidem quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in caput anguli. A Domino factum est illud, & est mirabile in oculis nostris.*

CRUX THEOPHIMI & THALI, CRUX culturae Sanctorum.

Instrumentum artis bene viuendi.

Nouit Deus ex terra debili fortes lapides conficere, nouit ex puluere Adami robustos viros efformare, ut caelorum sedibus annectantur. Attequam pro structura sacri templi lapides adueherentur, iuxta mandatum Salomonis poliebantur. *Mysterium erat, in quo adumbrabatur, quid factum opus viuis & electis lapidibus, ut in fabricam templi gloriae disponerentur. Non aptantur sine malleo*

3. Reg. 5,
6.

mystici lapides. Quapropter Apostolus omnes ac singulos Patriarchas passionibus pressurisq̄ elaboratos esse ostendens, concludit: *Alij distenti sunt, non* ^{Heb. 11.} *sufficientes redemptionem, vt meliorem inuenirent resurrectionem. Alij verò ludibria & verbera experti, insuper & vincula & carceres: lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladij mortui sunt. Crucem & malleum tulerunt, & vtrumque nos ferre oportet. Ad* ^{Excitatio laborantis.} *crucem & malleum nos Augustinus hortatur, Sermone 7. de Ædificat. Eccles. Conquadrâmini, dolâmini in laboribus, in necessitatibus, in vigiliis & ieiuniis, ad omne opus bonum paramini, vt in æterna vita velut in compage, in societate Angelorum requiescere mereamini. Ad malleum Cruciferos CHR I S T I vocat agens de Patientia Ephræm: *Simus tamquam incudes quædam, quamuis cadamur, non tamen ledamur, neque notas in nobis admittamus.**

CRUX THEOPHIMI & THALI, CRUX
ægrotantium.

Vlvi Sanctorum lapides etiam in lecto excoguntur, vbi & regula crucis lectus doloris est, & morbus malleus. Sub cruce & malleo æger diuus Franciscus erat, cum à cellula in cælum assumendus in puncto mortis cantauit, more cælestis cygni: *Vo-* ^{Psal. 147.} *ce* ^{i.}

ce mea ad Dominum clamaui, voces mea ad Dominum
 precatum sum. & conclusit: Me expectant iusti, donec
 tribuas mihi. dein caelesti fabricae inferus est. Au-
 dit & Gregorius 3. Pastoral. admonit. 13. Dicendum
 est agris, ut si caelestem patriam suam esse credunt, ne-
 cessario in hac labores velut in aliena patiantur. Hoc
 enim, quod lapides extra tunc sunt, ut in constructione
 templi Domini absque mallei sonitu ponerentur, quia
 delicta nunc foris per flagella tundimur, ut intus in tem-
 plum Dei postmodum sine disciplina percussione dispo-
 mur, quatenus quidquid in nobis est superflui, modo per
 cussio refecet, & tunc sola nos in aedificatio concordiae
 tatis liget. Sub hoc malleo Paulus erat, cum in
 excoletur, & iam excultus scriberet ad Corin-
 thios: *Supra modum grauati sumus, supra virtutem,
 ut taderet nos etiam viuere. Sed ipsi in nobismetipsis
 sponsum mortis habuimus, ut non simus fidentes in nos
 sed in Deo qui suscitatur mortuos: qui de tantis periculis
 eripuit, &c.* Quisquis ergo sub malleo est, patiens
 THEOPHIMI & THALI crucem, & excolitur
 Paulo, vnde quod praestitit Apostolus, & ipse pro-
 stet, recurrat ad preces & orationes, & oret. Labo-
 rabat cum testamentum suum conderet Ephraem
 sub malleo erat, cum oraret: *Rogo atque obsecro
 uator meus, ne me affligens miserum reddas, & contem-*

Excitatio
 agrotan-
 tis.

2. Cor. 1, 8.

me dolore afficias, atque condemnes. Roget sub malleo æger: Rex noster crucifixe, qui lapis malleo percussus, & in cruce sancta excultus, excultor Sanctorum tuorum es; cultor patientiæ tuæ ego sum, tunctionibus atque pressuris dolorum atque morborum redde me expoliturum lapidem, vt in gloriosi templi tui fabricam tandem assumar.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, cum à Patre suo feriretur, malleo quoque Hebræorum percussus est, ad solatium Sanctorum suorum, qui tamquam lapides viui in eandem omnino formam excoluntur & expoliuntur. Commentum Hebræorum fuit, repertum à Rege Salomone vermem, cuius sanguine lapides pro structura templi blandi ac molles redderentur, vt facilius malleo & regula dolarentur. Hoc certum & verum est, CHRISTVM affirmare de se, *Ego sum vermis*, Psal. 22, 7. Non homo, cuius pretiosus sanguis effusus & conseratus viuos lapides emolliat, vt pro cælesti fabrica melius elaborentur & perficiantur. Cum viui lapides esse debeant, qui fabricæ cælesti deseruiant, virtute sacræ Hostiæ obdurantur contra labores & morbos, & simul spiritualiter viuificantur, vt post acceptum Viaticum suis locis collocentur & connectantur. Viaticum.

Xx

Glo-

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Heb. II.
Honor alit
artem be-
nè uiuen-
di & mo-
rier li.

Laurea
cultura
Sancto-
rum.

Extrema
verbe mo-
rientis.

PAulus inter hanc incudem crucis & malleum tribulationis positus quatiebatur & excollebat, nihilominus inter reciprocos ictus mirabiliter gestiebat, cum aduerteret se de eorum numero fore, qui testimonio fidei probati, acceperunt in eorum re promissionem, & simul coronationem, necdum quidem perfectam, donec qui adhuc sunt sub crucis incude & malleo penitus excolantur. Tunc confirmata erit gloriatio, erit perfecta coronatio, cum omnes Crucifixi atque Cruciferi de incude ad lauream, de malleo ad coronam peruenerint, ut cum Rege suo glorioso agant solemnem triumphum. Cum esset iam in procinctu Carilephus presbyter ad celestem hunc triumphum apud Deum celebrandum, liber à malleo & incude dicebat: *Proficiscor à morte ad vitam, à labore ad requiem, ab afflictione & macula ad gaudium, à fame ad epulas, de tenebris ad lucem, à ignominia ad regnum & gloriam sempiternam.*

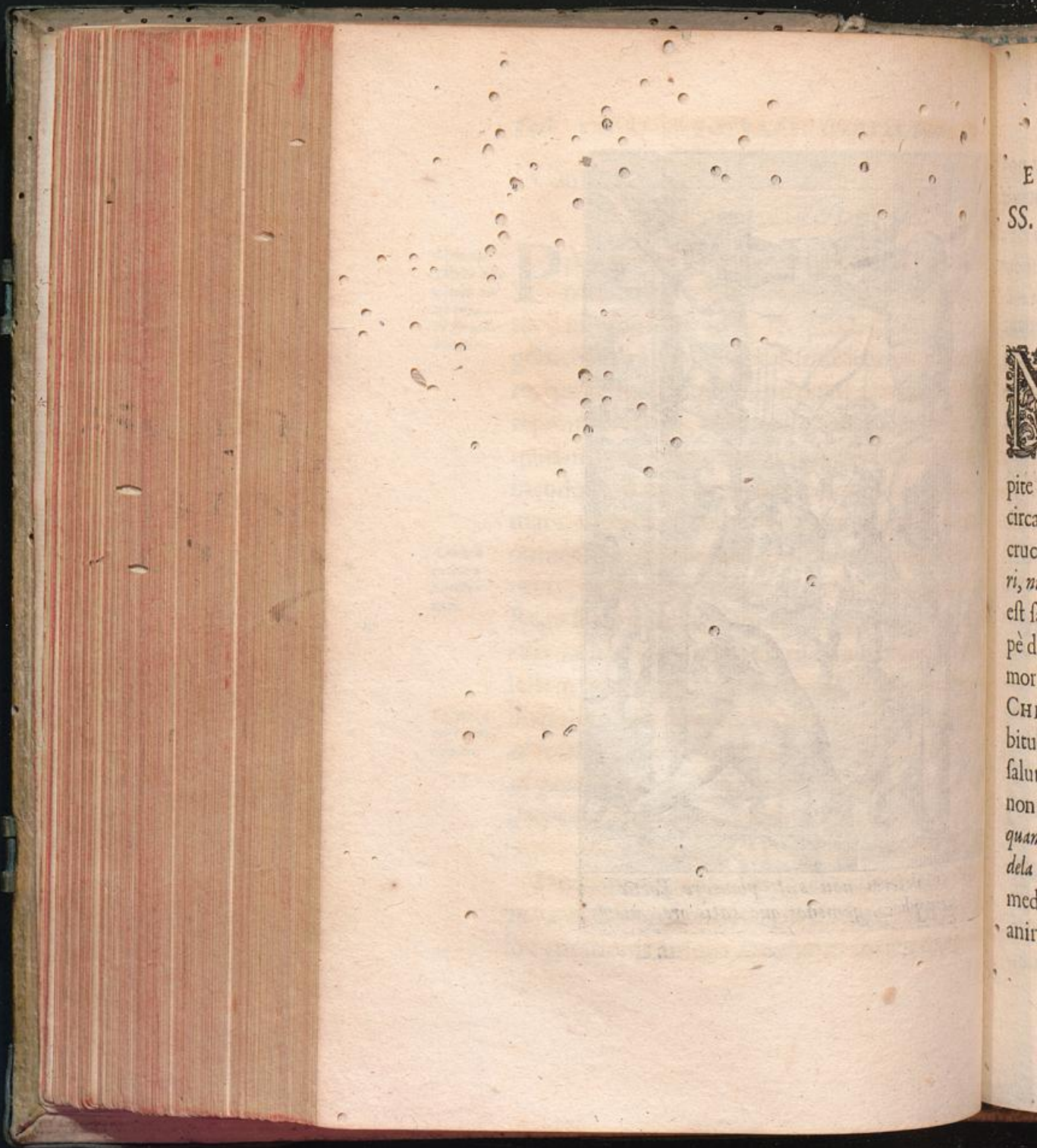
Prodeant in publicum spectaculum sancti LEONTIVS & CARPOPHORVS; in quibus, velut in speculo, curationis animæ & corporis forma conspicitur.

E M.

38. *Vni si veteres non sat plausere Poëta
Carpophoro, geminos quo satis ore canam?*

LAURELLER
CIS
E. P. L.

E
SS.

N

pice
circa
cruc
ri, m
est f
pè d
mor
CH
bitu
salu
non
quan
dela
med
anir

EMBLEMATICA IMAGO XXXVIII.

SS. LEONTII ET CARPOPHORI

CRVCIFIXORVM

EXPLICATA.

OBILES & illustres Medici LEONTIVS & CARPOPHORVS sub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus palo crucis alligati, lapidibus impetiti, telis confossi, capite demum plectuntur. Bona medicinae ars, quae circa vitam salutemque negotiatur. Praestantior ars crucis est, de qua Apostolus: *Mihi autem absit gloria, nisi in cruce Domini nostri IESV CHRISTI*, in quo est salus, vita, & resurrectio nostra. Ars Medica saepe deficit, saepe fallit ac fallitur, loco salutis & vitae morbum saepe auget, & mortem adfert. Quam alia CHRISTI crux est! numquam errat, numquam labitur, nec decipit aut decipitur, certum remedium salutis, vitae ac resurrectionis est. Canit hoc ipsum non nemo, inquit: *Crux est mundi medicina, per quam bonitas diuina facit mirabilia. Crux est optima medela contra zabolonis tela, valde salutifera.* Cedit ars medici cruci, qua sola caelestis Medicus vsus est, vt animas nostras sanaret & curaret. Salus nostrarum

Martyr. Menolog.

Gal. 6, 14.

Sympathia Christi, Leontij & Carpophori Artium curationis spiritualis.

animarum tunc perdita, cum proceres nature
stræ vetitum ligni fructum degustarunt. Nota
tunc temporis Deus lignum,

Ut medelam ferret inde,

Hostis unde laferat.

Recipe crucem, si sanus esse cupis. Sic monent
LEONTIVS & CARPOPHORVS, qui per passionem
crucis suæ in primis salutem propriam, dein vero
animæ consulunt, & monent extrema pro salute
agenda. Facessant hinc profani Medici, quos da-
nat Concilium Lateranense c.22. *Cum anima multo
prestantior corpore, sub interminatione anathematis prohi-
bemus, ne quis Medicus pro corporali salute aliquid
to suadeat, quod in periculum animæ conuertatur.*

CRUX LEONTII & CARPOPHORI, Crux
curandæ animæ.

*Instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.*

Luc 4, 23.

EVangelicum illud prouerbum, *Medice cura
ipsum*, in vnoquoque nostrum, qui medicum
propriam animæ est, locum habet, ut & illam di-
pa præseruet, & si lapsa interdum fuerit, animæ
ægrotae succurrat. Quam difficilis & ardua ista
ratio sit, declarat Spiritus sanctus. *Pro iustitia
zare pro anima tua, & usque ad mortem certa pro
tia, & Deus expugnabit pro te inimicos tuos. Non dicitur
agere*

*Excitatio
laboran-
tis.
Eccli. 4,
33.*

agonizare pro corpore, sed, pro anima tua, vt & illa iusta ac sana fiat. Hinc illa vox Vitalis martyris ad Vrsicinum Medicum paululum in tormentis titubantem: *Vrsicine Medice, qui alios curare solitus es, caue ne te mortis aeternae iaculo conficias.* Composuit de medicina animae celebrem sermonem Augustinus, ex quo pauca hæc delibanda sunt. *Nostis, fratres charissimi, omnes homines sanitatem corporis querere. Quae quamuis sit bona, multò tamen melior est sanitas cordis. Unde omnes Christiani semper debent orare, vt anima incolumis ascendat in caelum. Nam qui solùm pro corporis sanitate sollicitè se gerit, similis est bestiis. Et quàm multi sunt, quod peius est, qui si infirmari cœperint corpore, dolent: si autem in anima non solùm vulnerentur, sed etiam moriantur, non solùm non dolent, sed nec sentiunt?* Addo & alia ex eodem Augustino in Psalm. 115. *Salus animae facit, vt fiat quod faciendum esse cognoscitur, & vsque ad mortem corporis, si hoc flagitat extrema tentatio, pro diuinorum testimoniorum veritate certetur.* Certarunt pro salute animae LEONTIVS & CARPOPHORVS, certemus & nos, vt spiritu valeamus. Legimus in libro Apophthegmat. sanctorum Patrum, quòd cum vrgeret matrem filius pro venia intrandi monasterium, ac diceret: *Saluare volo animam meam, tandem obtinuit.* Factus monachus, vixit gessitque se negligenter.

AR
CIS
E. P. L.

genter. Mortua est mater, & filius magna infirmitate
vexatus, mentis excessum passus, raptus est ad iudicium,
cui mater aderat, & aiebat; *Quid est hoc? Vbi sunt sermone
tui, saluare volo animam meam?* Cuius filius ille rediit ad se,
& vitam asperam egit: cuius que rogaretur vt sibi temperaret,
respondit: *Si proprium matris mee sustinere non potui, quomodo
CHRISTI, & Sanctorum accusationem & obuiationem poterō in die iudicij sustinere?*

CRUX LEONTII & CARPOPHORI, Crucis
ægotantium.

*Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.*

LEONTIVS & CARPOPHORVS affixi crucibus
saluti animarum consulunt. Cùm ægritudo
grauescit, omnes impedit functiones, vt vna tantum
sit de spiritali valetudine cura. Antequam
LEONTIVS & CARPOPHORVS crucibus affigere-
tur, sanandorum corporum habebant curam: in
vero crucifixi, Medici spiritalis sunt, & affixos leuiter
monent, vt illam salutem velint, illam quaerant
quæ in cruce & CHRISTO crucifixo posita est. Hic
ille caelestis Medicus, de quo virgo Elisabetha Episto-
la 7. scripsit ad sororem Bonon. *Sapiens Medicus
concupiuit sanare languores animæ vestrae, primum appropin-
quans acerbitatem, & postea leuiter palpans, & suam*

guentum imponens, & sic alligauit vulnera vestra, sicut
 olim venit Saluator sanare aegrotos. Nolite à vobis repelle-
 re Medicum salutis, quoadusque sanitatem recipiatis. Alli-
 ciendus est hic Medicus, non repellendus; vocandus,
 & etiam rogandus: CHRISTE sancte, nostra sa-
 luti amator, & curator nostrae aegritudinis, qui
 LEONTIVM atque CARPOPHORVM salutarem cru-
 cis artem docuisti, iuxta hanc salutis methodum
 medere animae meae, propitiare omnibus iniquita-
 tibus meis, sana animam meam, quia peccaui tibi. Quis-
 quis secundum salutarem artem crucis interiorius cu-
 pit sanari, curare non debet, si exteriorius morbis ve-
 xetur, quandoquidem medicina animae & spiritus ^{Excitatis}
 infirmitas corporalis est. Eapropter cum quidam ^{agrotan-}
 Monachus S. Ioannem Abbatem, vti refert in Vitis
 Patrum Hieronymus, rogaret, vt se à morbo & ar-
 dentissima febre, qua laborabat, liberaret, respon-
 sum accepit, Rem tibi necessariam cupis abicere. Vt enim
 corpora linimentis abluuntur à sordibus, ita animae languo-
 ribus aliisque huiusmodi castigationibus purificantur. Hanc
 tibi purgationem CHRISTVS è cruce offert, cum la-
 boras & aegrotas, recipe ac serua, qui quæris & af-
 fectas animo benè habere & valere.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Elevata
virtus
era Ek. ha-
ristia.*

Rex gloriosus princeps est medicina spiritus
lis, quæ sine crucis & passionis amaritudo
non fit, sed eius amaritudo mysterio Eucharistie
mirabiliter dulcescit. Amara potio melle & saccharo
rode sua acrimonia asperitateque remittit; remittit
quoque de rigore & seueritate sua crux laboriosa
non sola capiatur, sed cum melle & saccharo
Eucharistie sumatur. Hæc sacra Eucharistie virtus
est, vt amaritudinem tollat, & contra venenum
veneno infectas sagittas presentaneum antidotum
fit. Amara mors est, & eius iacula venenata
nino sunt, sed qui hunc partem manducat, dulcem
mortem, eiusque salutes sagittas experietur,
quas anima sana redditur. Ergo qui curandæ
mæ vacas, monente sic Iustiniano Serm. de Eucharistia

Vaticum. Hoc cibo sanctificato, hoc caelesti vtere pane, ne peregrinationis huius lassescas in via, neque spiritualis mortis incumbas articulo. Nec carnis nec spiritus mortis incumbit homo, qui cibo hoc sanctificato alitur pascitur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Curatur per corpus anima, cuius salus in cor-
poris infirmitate est. Aphorismus Dei est: *Vir-
tus in infirmitate perficitur*: & iuxta hunc aphori-
smum de se ipso Paulus loquitur: *Cum infirmor, tunc
potens sum*. Ne superbiret caro, & anima male habe-
ret, carnifex sibi Paulus erat, & se martyrio afficie-
bat. *Castigo, inquit, corpus meum, & in seruitutem re-
digo*. Cum morbida dominatur in corpore qualitas,
donec illa subiiciatur, ægrotat necessario homo, &
dum prauitas carnis humanæ dominium habet in
animam, necesse est, vt spiritus malè valeat: ac pro-
inde castigandum corpus est, donec in debitam re-
digatur seruitutem, ex qua salus tota pendet. Car-
nem suam morbidam nouerat Rex, qui dicebat,
Non est sanitas in carne mea; & vt saluti animæ suæ
consuleret, minimè sibi parcebat, qui & aiebat:
Castigatio mea in matutinis.

Hæc punitio & castigatio similis est martyrio,
quod multiplex & varium pro varietate pœnarum,
quibus addicit se homo, vt propriæ animæ consu-
lat, & prouideat valetudini. Multiplex hoc marty-
rium vna CHRISTI CRUX importat, cum dicat Pau-
lus:

Y y 2

lus:

Gal. 6. 14. *lus: Mihi autem absit gloriari, nisi in Cruce Domini IESV CHRISTI, in quo est salus, vita, & resurrectio nostra, per quam saluati ac liberati sumus. Vbi crux Dominica est, ibi salus, ibi vita, ibi saluatio, ibi corona, ibi laureola est. Nec coronabitur, nisi per corporis detrimenta fecerit homo curationem animae suae, & per carnis infirmitatem salutem spiritus quaesierit & obtinuerit. Quasiuit & obtinuit curationem suae animae per carnis detrimenta Iustinianus, qui extremo suo morbo dolebat ita sibi providere, dicebat: En quanta ob huius sacri vilis sanitatem periturus, cum interea pauperes CHRISTI non panem, ne stratum, non ignem habent, vbi calefiant.*

*Extrema
verba morientis.*

Prodeant in publicum spectaculum Zoticus & Discipuli; in quibus, velut in speculo, festinantis & agrotantis forma conspicitur.

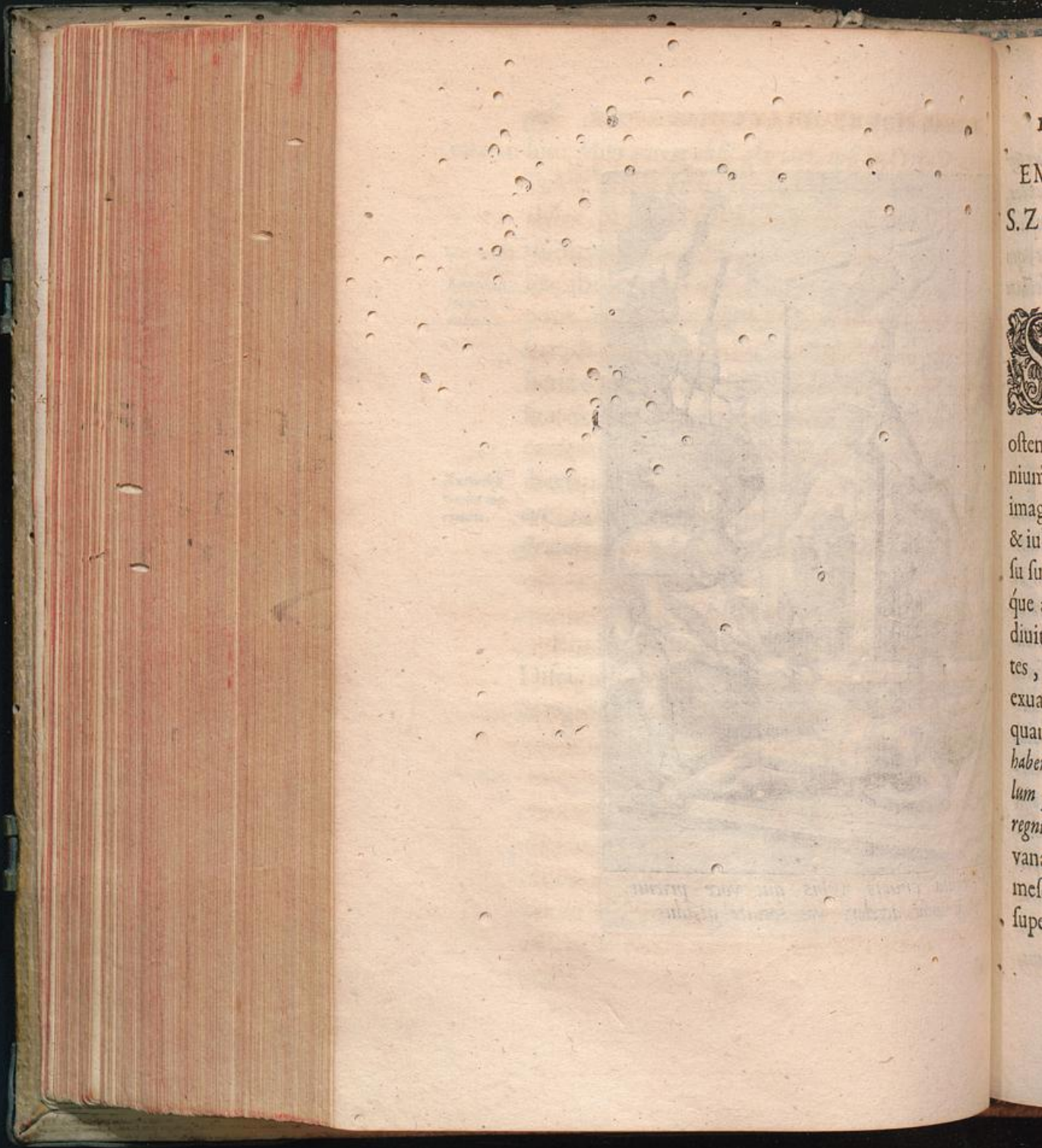
Y

EM

39 Ad vexilla crucis vobis qui voce precium,
Dum vocat, accelero: vos sociate gradus.

ARHUSIA
CIS
E. P. I.

EM
S. Z

S

osten
nium
imag
& iul
su su
que a
diuit
tes,
exua
quar
haber
lum
regnu
van
mele
supe

EMBLEMATICA IMAGO XXXIX.
S. ZOTICI ET DISCIPVLORVM
EXPLICATA.

SANCTVS ZOTICVS & discipuli sub Cæsare Maximiano in Põntica regione capti, extremoq̃ue addicti supplicio, viam crucis aggredientes magnis passibus; sicut ostendit effigies, cælum intrarunt. Præcurrit omnium primus magister ZOTICVS, sicut datur in imagine, & vt festinent discipuli, monet, hortatur, & iubet. Præcessit CHRISTVS omnes, omnes cursu suo superauit. Nisi quis seipsum accingat, suoque affectus constringat, non festinat. Quapropter diuites & opulenti, cum fastu & pompa incedentes, vt iter in cælum faciant, opus est vt se nudent exuantq̃ue; sin minus, in via hærebunt, & nunquam portum attingent. *Quàm difficile, qui pecunias habent, in regnum Dei intrabunt. Facilius est enim camelum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum Dei.* Patiuntur simul hanc difficultatem, qui vanæ sapientiæ opes iactitant, turgescunt & intumescunt, sicut olim Philosophi intumescabant & superbiebant, de quibus Sermone 45. Augustinus in hæc.

Menolog.
Martyrol.Sympathia
Christi &
Martyrum
Artificum
diligentia.Luc. 18.
24.

hæc verba: Fuerunt quidam Philosophi de virtutibus
vitiis subtilia multâ tractantes, diuidentes, definiens
ratiocinationes acutissimas concludentes, libros impo-
tes, suam sapientiam buccis crepitantibus ventilantes,
etiam dicere audent hominibus, Sequimini nos, sed
nostram tenete, si vultis beatè viuere; sed non intrant
ostium. Veniunt onusti, veniunt onerati & graui
nequeunt festinare, porta clauditur, foris manent.

CRUX ZOTICI & discipulorum, Crux
festinantium ad astra.

Instrumentum
artis
benè vi-
uendi.

Ambrosius Sermone 10. Hæc nostra Christi-
summa est, vt amantibus vicissitudinem, ledi-
bus patientiam rependamus. Qui enim fuerit patienter
iniuriam, potentior constituetur in regno. Non enim
imperium calorum peruenitur superbiâ, diuitiis, præsi-
râ, sed humilitate, pauperie, lenitate. Hæc via crucifi-
rum hæc cruciferorum est, in qua minimè cuncta-
dum, magna opus festinatione est: sicut Apostolus
monet 1. Corinth. 9. Nescitis, quòd ij, qui in stadio
runt, omnes quidem currunt, sed vnus accipit præmi-
currite, vt comprehendatis. Omnis autem qui in agone
tendit, ab omnibus se abstinet: Et illi quidem vt coro-
bilem coronam accipiant, nos autem incorruptam. Ego
sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi
verberor.

Excitatio
laboran-
tis.

verberans; sed castiga corpus meum, & in seruitutem redigo, ne cum aliis predicauerim, ipse reprobus efficiar.
 Currebat CHRISTVS, exultauit vt gigas ad currendam 1. 18. 7.
 viam, & in suo cursu dicit: Si quis vult post me Lu. 9. 23.
 veni, abneget semetipsum, tollat crucem suam quotidie, & se-
 quatur me. Dicamus & singuli: Trabe me post te, cur- Cant. 1. 5.
 remus in odorem vnguentorum tuorum.

CruX ZOTICI & discipulorum, CruX ægrotantium.

TOto tempore quo viuimus, in stadio sumus, Instrumen-
tum artis
benè mo-
riendi.
 & currimus vt brauium accipiamus: cum
 ægrotamus, ad metam iam accedimus, & opus est
 vt magis acceleremus. Dictum nobis esse à Paulo
 existimemus, Sic currite, vt comprehendatis. Etenim 1. Cor. 9. 24.
 res omnes suapte natura ductæ, quò accedunt ma-
 gis ad centrum, eò magis properant & festinant.
 Cum extremè laboramus, centro nostro appropin- Excitatio
ægrotan-
tis.
Heb. 4. 11.
 quamus: Festinemus ergo ingredi in illam requiem. Fe-
 stinabat in sua ægritudine Olympias, quam pro-
 pterea laudat & commendat D. Chrysostomus Epi-
 stola 6. dum scribit: Quid ni enim, quæso, fabulam ap-
 pelles, cum corpus mortale nacta sis, & tamen mortem
 perinde contemnas, vt qui exteram terram deserere, at-
 que ad suam patriam redire festinant. Humanam vitam

Zz fa

fabulam Olympias appellabat, quæ in cælis veterem vitam sperabat & affectabat, & in eius possessione festinis gressibus rapiebatur. Hæc conditio est beatarum animarum, vt cum iam sint in extremis constitutæ extrema præstent. Extrema præstabat S. Virgo Elisabetha, quæ vicina morti ac centro proxima vt eius historia tradit, adstantibus sibi dixit: *Nemiremini, quòd sic anxie tracto de cunctis quæ pertinent ad exitum meum, quia necesse est hoc à me fieri, dum quas vires habeo: ne cum defecerit omnino virtus mea, aliquò imparata inueniar.* Elisabetha non erat de numero illarum virginum, quæ nimis serò venientes clausam portam inuenerunt; erat ex prudentibus virginibus, quæ accelerarunt gradus & gressus suos vt in tempore Sponso occurrerent. Qui festinatus suum dabit in similitudinem picture, vt iter magnum conficiat, & mortis foueam transiliat, quemadmodum transiliuit Aldephardus, qui exultans præ gaudio, in lecto iam moriturus ait: *Hinc ibo, & ad Deum meum veniam, letus moriar, letusque transibo in gremium huius vitæ foueas.*

Eccli. 3,
28.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus exultauit *ut gigas ad currendam* Pal. 18, 7.
viam, & sic festinauit in cursu, vt dixerit Isaias: Virtus Eu-
charistia.
Voca nomen eius, accelera, festina prædari. Festinos ac Isai. 8, 3.
celeres sectatores suos voluit; & ne de cursu remit-
terent, & in via salutis deficerent, prouidit de vene-
rabili Sacramento, cuius ea virtus est, vt se sumen-
tes magnis passibus facere & conficere iter suum
præstet. Adumbratum est in Elia, cum in fortitudi-
ne cibi illius, qui typus Eucharistiæ erat, ambula-
uit & festinauit vsque ad montem Dei Horeb. Eò
tendimus, transliamus ergo metas ac terminos
mortalitatis nostræ, more **ZOTICI** & discipulo-
rum: toti simus Eucharistici, vt ducti spiritu Eliæ,
festinemus & properemus. Quæ motu coacto atque
violento concitantur & ducuntur, in principio pro-
perant & festinant, at in fine de sua celeritate re-
mittunt: quæ naturali motione cientur & agitan-
tur, quò magis ad metam suam accedunt, eò ma-
gis maturant, & velociùs currunt. Maturemus &
curramus, quibus mors naturalis est, & quibus sa-
cra impenditur Eucharistia, vt, more **CHRISTI**, Viticum.
non coactè, sed spontaneè vitam nostram absolua-
mus.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia
corona aurea & laureola.

Honor hinc
artem hinc
ne viuen-
di et mori-
endi.
M^{th.} 11,
12.

REX martyrum CHRISTVS totus militaris
& militariter quidem caelestis regni amator
hortatur & monet; *Regnum caelorum vim patitur, et
violenti rapiunt illud.* Cum fit in civitatem insulam

milites inuasores certatim currunt ut illam ingre-
diantur & obtineant, opulentas diripiunt domos,
spoliis fruuntur opimis. *Sic currite, ut comprehendatis*

1. Cor. 9,
24.

Crucifixi atque cruciferi more bellantis David
qui de se ipse testatur: *Cucurri in siti: more Pauli*

Psal. 61, 5.

qui loquitur de se ipso: *Bonum certamen certavi, cor-
sum consummaui, fidem seruaui, in reliquo reposita est
mihi corona iustitiae.*

2. Tim. 4,
7.

Accedit sanctus Laurentius Iustinianus de lita-
riore conflictu, cap. 9. in quo quales esse in pugna
debeant, qui in spiritali sunt conflicturi statim
optime describit & concludit: *Semper virtutum de-
derio munitus incedat, qui vi caelorum conatur diripi
regnum. Non lassescet, non deficiet, non dormitabit
tutis amator. Currunt in spiritali hoc stadio multi, sed
hic perfectionis accipit brauium. O quam beatos dero-
rim amantium pedes, qui per virtutum itinera felicitate
gradientes, caelestis patriae deliciis perfruuntur, has per-*

agonis spiritualis consummatum opus perficient grapes. Non enim est eorum labor inanis in Domino. Si igitur, o CHRISTI milites, intima charitatis concupiscitis pacem potiri; si supernae vocationis gloriam festinatis arripere; si imprudabilibus thesauris ditari concupiscitis; si immundorum laqueos vos euitare delectat; spirituales animae vestrae pedes ab omni immoderato affectu excutite, interioris desidia vincula soluite, & seruilis onera timoris abiicite; quatenus, superatis hostibus, gradu concito ad alta tendentes, amoris hymnum Deo cantare possitis. Hoc quippe Prophetam futurum in se sperabat, cum diceret: Deus Dominus fortitudo mea, & ponet pedes meos quasi ceruorum, & super excelsa mea deducet me victor in Psalmis canentem. Ceruorum itaque & vos pedes habete, si victoriae carmen in excelsis charitatis monte cordis cum iubilo decantare nitentini. Nitebatur id ipsum praestare Gothardus Episcopus, qui tempore mortis suae praecipit suis, ut canerent, *Benedictus Dominus Deus Israel.* & cum peruenirent ad versum, *Illuminare iis, qui in tenebris,* & umbrae mortis sedent, Gothardus voce languida cecinit, *Ad dirigendos pedes nostros in viam pacis:* & hymno dicto cursum vitae mortalis feliciter absoluit. Absoluit & cursum feliciter Vrsinus Presbyter apud Gregorium lib. 4. Dialogor. cap. 11. cuius maturantis festinantisque suprema vox illa fuit: *Venio, venio,*

Laurea festinationis.

Psal. 17, 34.

Luc. 1, 68.

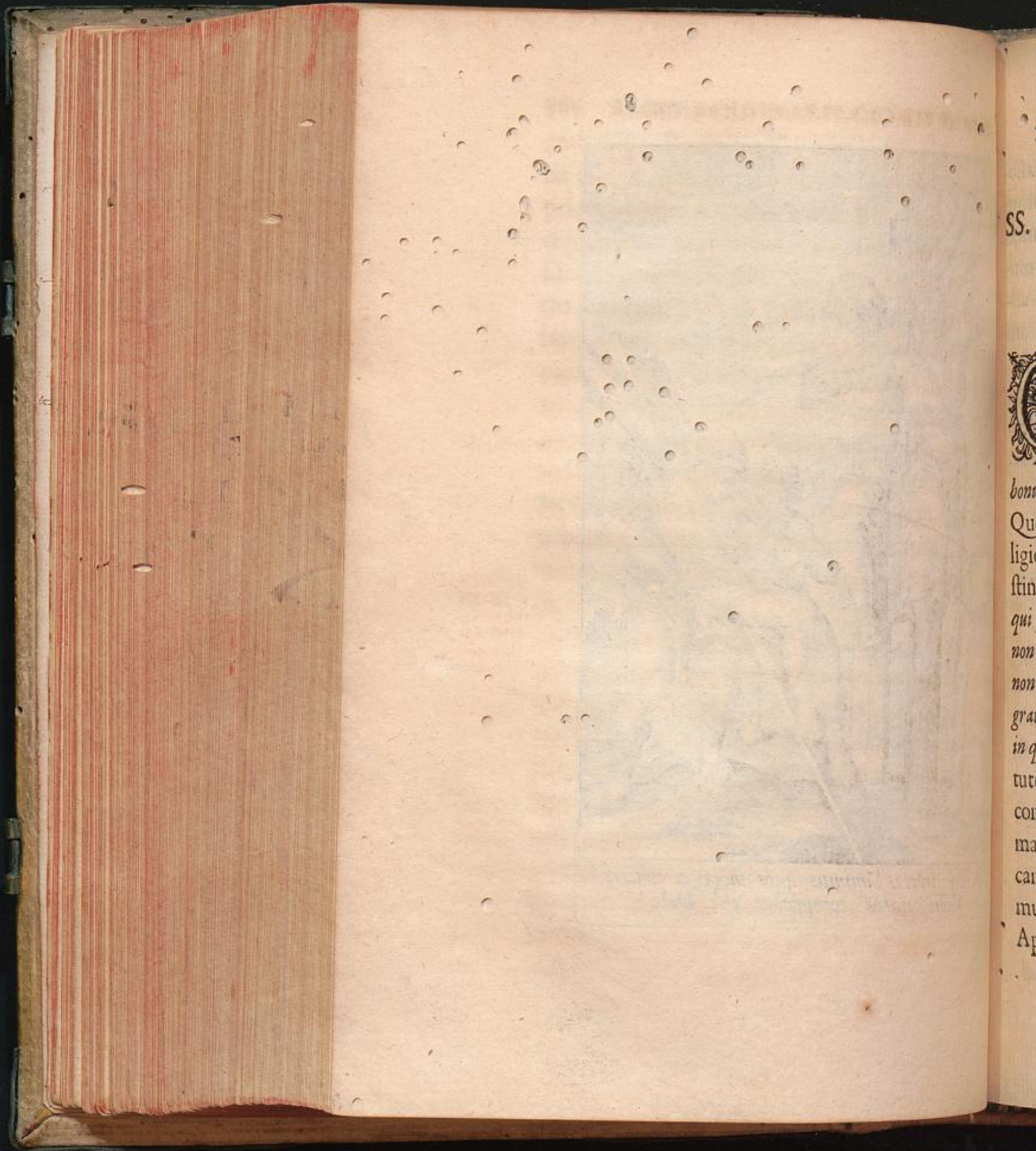
Extrema verba morientis.

gratias ago. Repetitio illa *venio, venio*, vox festiva
 est, & quidem ad centrum diuinitatis. agitur
 præterea gratias pro dono ac beneficio, quod se
 cepisse recognoscit: cum enim sanctæ animæ
 Deum properant suum; vt in eo tamquam in ce
 tro suo conquiescant, summum donum, summum
 beneficium est, vnde principium habet earum festi
 piterna remuneratio.

Prodeant in publicum spectaculum sancti CLA
 DIVS, ASTERIVS & NEON; in quibus, velut in spe
 culo, fraternitatis & infirmitatis forma conspicitur

O verè fratres! animus quos in cruce concors
40. Vnius natos comprobat esse Dei.

SS.

C

bonu

Que

ligio

stin

qui

non

non

grat

in q

tute

com

ma

can

mu

Ap

EMBLEMATICA IMAGO XL.
SS. CLAVDII, ASTERII ET NEONIS
CRVCIFIXORVM
EXPLICATA.

CLAVDIVS, ASTERIVS & NEON fratres ^{Metaph.}
germani in Cilicia, Dioclerjano, ^{Pet. Na-}Impe-
ratore, & Præsida Lyfia, post varia tor-
menta crucis supplicio multantur. ^{Pfal. 132, 1.} Quàm

bonum, & quàm iucundum habitare fratres in unum!

Quos natura fratres genuit, fratres in CHRISTO re-
ligiosa crux effecit. Consentit in Psalm. 87. Augu-

stinus. *Eos fratres suos facere dignatus est CHRISTVS,* ^{Sympathia}
qui sacramentum crucis intelligunt, & non solum de illa ^{Christi &}
non erubescunt, verum etiam in illa fideliter gloriantur, ^{fratrum}
non se de suis meritis extollentes, sed eius gratia non in- ^{Artificum}
grati, ut unicuique eorum dici possit: Ecce verè Israëlita, ^{fraterna}
^{dilectio-}
^{nis.} ^{Ioan. 1, 47.}

in quo dolus non est. Non solum gloriosi Martyres vir-
tute sanctæ Crucis fratres CHRISTI, & in CHRISTO
constituuntur, sed omnes etiam Cruciferi, qui for-
mam vitæ religiosæ sectantes fraternitatem monasti-
cam profitentur. Religiosa haud dubiè communitas
mutuæ crucis communicatio est, ad quam hortatur
Apostolus: *Alter alterius onera portate, & sic adimple-* ^{Gal. 6, 2.}

A a a bitis

bitis legem CHRISTI. CHRISTVS quoque ipse
 ciatus crucifigitur, & sociorum secum crucifixorum
 onera pro nostra instructione sustinuit. Fratrum
 carnis & sanguinis bonorum temporalium commu-
 nicationem inducit: fraternitas religiosa secum
 fert onerum, laborum, ægritudinum ac malorum
 communionem. Qui pertinent ad hanc formam frater-
 nitas, sibi è cælo dictum putent ab Apostolo
 Petro & Paulo; *Animas vestras castificantes in obedientia
 charitatis, in fraternitatis amore, simplici ex corde
 vicem diligite attentius. Supportantes inuicem in charitate,
 solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis.*

1. Petr. 1.

22.

Ephes. 4. 2.

CRUX CLAVDII, ASTERII & NEONIS Crux fraternitatis Religiosæ.

*Instrumen-
 tum artis
 bene vi-
 uendi.*

DAuid Rex omnibus modis curauit, vt
 filios ipse genuerat, mutuam inter se pacem
 concordiamque seruarent, nec tamen obtinere
 Quod intra suam aulam consecutus Rex non
 in templo ac domo Dei esse deprehendit, cum
 dens & simul canens exclamauit: *Ecce quàm bonum
 & quàm iucundum, habitare fratres in vnum!* Verus
 amator fratrum in sola domo religiosa Dei reperitur,
 cuius bonas doctores Bernardus Serm. 12. in Cantica
 pulchrè describit: *Omnis qui in vobis fraternitas*

Psal. 132.

1.

*Excitatio
 laboran-
 tis.*

firmities, tam corporum quàm animarum, non solum patienter supportat, sed insuper, si licet, & si valet, iuuat obsequiis, confortat alloquiis, consiliis informat; si hoc non potest propter disciplinam, sollicitis saltem orationibus solariari non cessat infirmos. Omnis, inquam, qui talia operatur in vobis, bonum omnino spargit odorem inter fratres, & odorem de vnguentis optimis, balsamum in ore huiusmodi, frater in congregatione monstratur digito, & dicunt de eo omnes: Hic est fratrum amator & populi Israël qui multum orat pro populo & vniuersa ciuitate.

2. Mach. 15, 14

CRUX CLAVDII, ASTERII & NEONIS,
CruX agrotantium.

Cum in sacris Religionibus charitas & amor fratrum mirum in modum eluceat, tunc splendet maximè cum Religiosi infirmantur. Omnes inuisunt agros, solantur, excitant, recreant, ac de eorum salute solliciti, Deum salutis auctorem deprecantur, vt malè habentes sanitati pristinae restituat. Laborant cum agrotantibus, cum infirmis infirmantur, communem inter se crucem morborum ferentes & sustinentes. Vnusquisque fratri agrotanti dicit, quod de Gerardo suo Serm. 26. in Cantica Bernardus asserit: *Quis ita mihi pernecessarius? cui aequè dilectus ego? Frater erat genere, sed religione ger-*

Instrumentum artis bene moriendi.

Excitatio agrotantis.

manior. *Dolet quæso vicem meam vos, quibus hæc
ta sunt. Infirmus corpore eram, & ille portabat me, &
fillus corde eram, & confortabat me.* Hæc charitas
ligiosa erga fratres infirmos est. Considerant in
gulis iacentem in lecto CHRISTVM, & decum
benti auxiliantur more Simeonis, qui & CHR
STVM crucem suam baiulantem comitatus est,
eius adiutor exitit. Adest CHRISTVS fratris infir
vt suæ cruciferis ægris, ac crucifixis Martyribus
sistat. *Ubi duo vel tres fuerint congregati in nomine
ibi sum,* sum in cruce cum fratribus crucifixis, hæc
in lecto cum fratribus ægrotantibus, vt solatium
auxilium eis adferam, & eos ad tolerantiam & pa
tientiam simul excitem. Excitet se Religiosus æger
& oret: Rex gloriose, qui cunctis fratribus tuis pro
mas in cruce tulisti, & CLAUDIO, & ASTERIO,
NEONI fratribus præcessisti; præi, sequor debili
æger te infirmum, afflictus afflicto, lecto afflicto
crucifixum. Hic est fratrum amator, adiutor & con
solator, qui bonum spargit odorem, & simul bala
mum, vt recreet, reficiat, & sanet ægrotos.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Vive, s. sa-
cra Eucha-
ristia.*

Rex gloriose in peruiugio passionis suæ
cumbens cum fratribus, instituit & condidit

Eucha

Eucharistiam, vt eos omnes charitatis vinculo sibi annecteret, connecteretque inter se, vt se amore fraterno laborantes & ægrotantes, dum viuerent, complecterentur. Hinc Paulus 1. Corinth. 10, 16. fraterni amoris partes pulchrè agens, arguit & simul conuincit, dum scribit: *Calix benedictionis, cui benedicimus, nõne communicatio Sanguinis CHRISTI est? & panis, quem frangimus, nõne participatio Corporis Domini est? Quoniam vnus panis, vnum corpus multi sumus, omnes qui de vno pane participamus.* Nec quidem solum mysterio cælestis panis vnum hîc corpus componimus, sed etiam in regno Dei: & idcirco cum vicinus morti est, & homo ad regnum iam appropinquat, ministratur Eucharistia, cuius virtute & *viaticum.* fauore ad cælestem veniat gloriosi corporis compositionem.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Veræ fraternitatis elogium composuit sapientissimus David: *Ecce quàm bonum, & quàm iucundum, habitare fratres in vnum! Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron. Quod descendit in oram vestimenti eius: sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion. Quoniam illic mandauit Domi-*

*Honor alit
artem be-
nè viuen-
di & mo-
riendi.
Psal. 132,
1.*

nus benedictionem, & vitam vsque in seculum. Satis per
 Chræ similitudines sunt roris cælestis & vnguenti
 sacerdotalis, quibus germani in CHRISTO fratres
 comparantur. Ros frigidum ex se est, vnguentum
 calidum, & tamen tanta vis charitatis est, ut quæ
 inter se videntur esse contraria, amica faciat, & per
 fraternitatem connectat. Connectit itaque nationes
 conditiones, opiniones, ut nullum sit inter religio-
 sos fratres dissidium, vna sit mens, vna voluntas.
 Quod si verè fratres efficit passio martyrij, hæc
 religioso statu reperitur, ut dicere possit Ecclesi-
 asticus. *Hæc est vera fraternitas.* Hæc est, inquam, vera frater-
 nitas dicata & consecrata, cui *mandauit Dominus
 benedictionem, & vitam vsque in seculum.* Vita hæc
 æterna est, quæ eos qui similes sibi existunt, in æter-
 num beabit & coronabit. Ad hanc beatitudinis læ-
 reolam in corona fratrum suorum magnus Antonius
 excessit, & omnibus valedicens dixit: *Antonius
 grat, & iam non erit in presenti seculo vobiscum.*

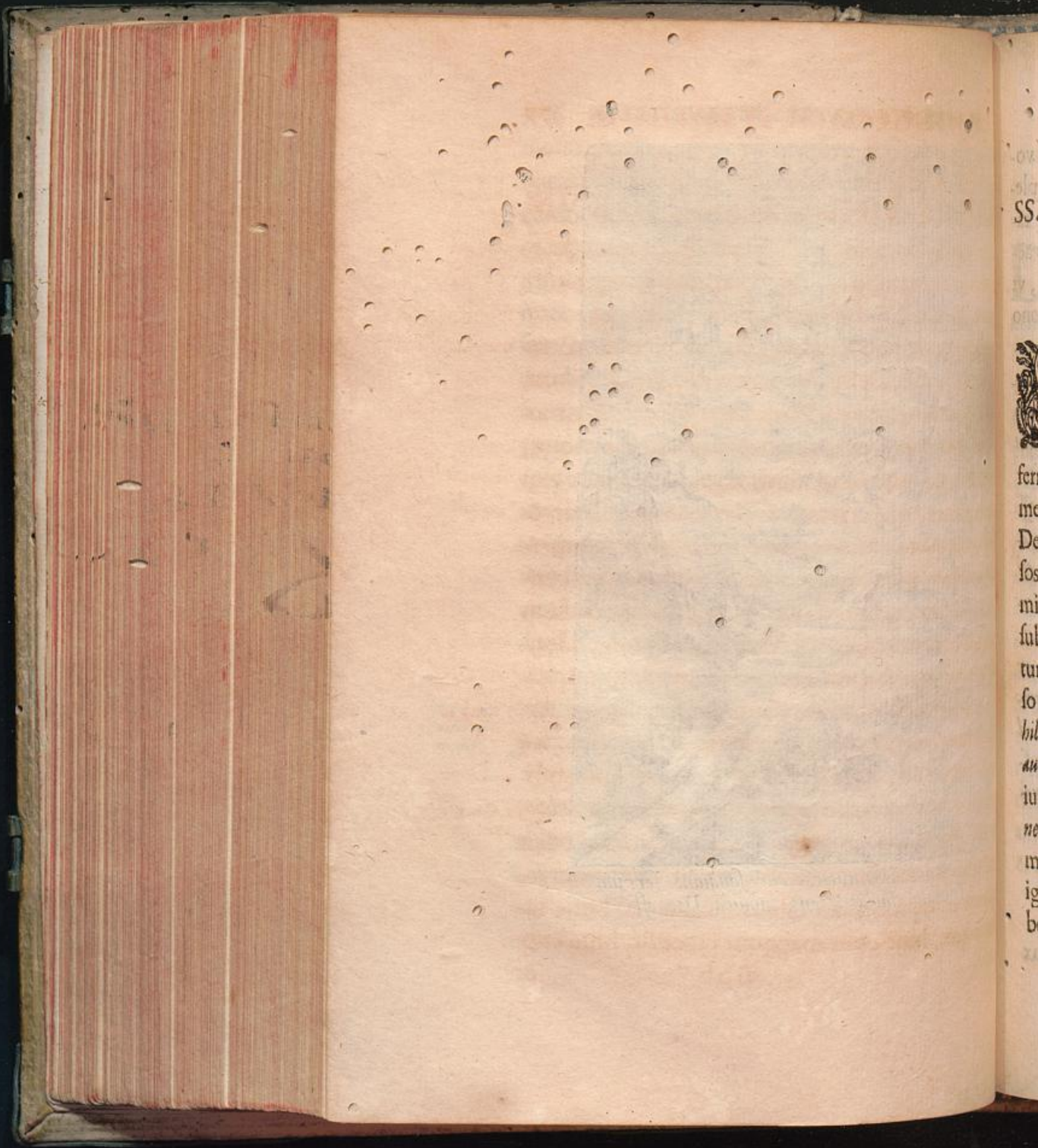
Psal. 133.
 3.

Extrema
 verba mo-
 rionis.

Prodeant in publicum spectaculum sancti Do-
 MEDES & socij; in quibus, velut in speculo, ferunt
 suspensionem animæ & morbum forma conspicitur.

Gens inimica Deo toties cur sanguine ferrum
41. Innocuo satiat? Gens inimica Deo est.

EMBLEMATICA IMAGO XLI.
SS. DIOMEDIS ET SOCIORVM
CRVCIFIXORVM
EXPLICATA.

SANCTI DIOMEDES, IVLIANVS, PHI-^{Martyr.}
LIPPVS, EPTYCHIANVS, HESYCHIVS,
LEONIDES, PHILADELPHVS, MENA-
LIPPVS, & PENTAGOPE Hammis, aquis,
ferro & palo adiudicati sunt. Quatuor igitur ele-
menta, aqua, ignis, terra, & aer, Martyres caelo &
Deo caelestes ac diuinos pepererunt. Mare submer-
sos produxit, terra suo ferro caesos edidit, ignis flam-
mis combustos protulit, suspensos in cruce extulit in
sublime aer. Accedunt ad Martyres qui suspendun-
tur in aere cruciferi omnes, quorum res in suspen-
so sunt. Pendeat in aere Paulus cum dicebat: Ni-^{1. Cor. 4. 4.}
*hil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum: qui
autem iudicat me, Dominus est.* Pendeat, cum sub-
iungebat: *Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo,* ^{1. Cor. 9.}
ne cum aliis predicauerim, ipse reprobus efficiar. ^{27.} Nescit
mortalis animae suae statum, nescit conditionem,
ignorat an reprobus an saluus futurus sit. Hinc la-
bor ingens, hinc opus magnum procedit, hinc crux

Symphonia
Christi
crucifixi
& cruci-
fixorum
Artificum
tolerantia
suspensio-
nis.

& suspensio nascitur. Potuisset, si CHRISTVS
uisset, vel in mari iubmersus mori, vel in terra
cti capite, vel cremari igne & flammis, maluit
men cruci affigi, exaltari, & in media sublimis
ris regione suspensus redimere humanum genus,
redemptos suos in suspensio teneret omnes, bene
animo suspensos esse iuberet, bene de Deo spera-
rent, de seipsis desperarent. Appositè S. Ephra-
agens de Patientia ait: *Debet anima sermonem Domini*

Math. 10,
32.

sequens, atque amplectens crucem eius ferre quotidie,
scriptum est: Qui non accipit crucem suam, & sequitur
me, non potest meus esse discipulus. Hoc est paratum
ad sufferendum amore CHRISTI tribulationem ac tenta-
tionem quamcumque, siue manifestam siue occultam,
spe à Deo aptum esse, atque pendere. Hæc crux Religi-
osa est. Vnde idem S. Ephraem, agens de timore,
Quid porrò est Monachus? Similis est Monachus
alto demisso, qui funem excelso interuallo pendentem
appetit, & se illi appendit, & indesinenter pro auxilio
Dominum clamat, sciente, si defecerit, & sumque
que manus perdiderit, precipitem illicò ruiturum
riturum.

CRUX DIOMEDIS & sociorum, Crux
suspensionis animæ.

DEUS in corpore humano animam rationalem
fixit, & corpus ita efformavit, vt crucis for-
mam referret. Crux corporis recta est, quæ animam
suspensam habet, certam quidem finis sui, mali
vel boni futuri sui prorsus nesciam. Quam graue
suspensum huius martyrij sit, vel ex hoc intelli-
gi potest, quod est apud Ecclesiastem cap. 9. *Sunt iusti
atque sapientes, & opera eorum in manu Dei: & tamen
nescit homo vtrum amore vel odio dignus sit, sed omnia in
futurum seruantur incerta, eò quòd vniuersa æquè eue-
niant iusto & impio, bono & malo, mundo & immundo,
immolanti victimas & sacrificia consentienti: sicut bo-
nus, sic & peccator, vt periurus, ita & ille qui verum
deierat. Hoc est pessimum inter omnia que sub sole fiunt.*

Si quis in terra premitur, contradictionis aquis sub-
mergitur, igne persecutionis adurit, dirum mar-
tyrium patitur, hoc est magis laboriosum, sed glo-
riosum nescire se, dum hæc patitur, an dignus sit
amore vel odio, nec scire quò labores isti pergant,
& laborantem deducant.

*Instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

CRUX DIOMEDIE & SOCIORUM; CRUX
ÆGROTANTIUM.

*Instrumen-
tum artis
bene mo-
riendi.*

OMnia elementa, quæ contra DIOMEDEM
socios conspirarunt, conspirant quoque
ægotum, incerto simul euentu. Quamdiu an-
res, & in ambiguo est, manet in suspenso æger,
melius iam peius habet, modò vivit modò perit,
quo fit vt anxius & afflictus æger in vitæ ac mor-
medio constitutus, totus pendeat. Hoc suspensum
patiebatur, cùm extremè laboraret, & postremo
confinio vitæ & mortis assereret Ezechias; *Attende
sunt oculi mei, suspicientes in excelsum. Domine, vir-
tior, responde pro me.* Pendet ægotus ad meritum,
iustus fit; si verò iniustus, ad pœnam & supplicium
Suspenditur more peccatoris Absalonis, qui pen-
lus è quercu periit. Pendebat ad meritum in car-
ma infirmitate Elisabeta, quæ in mortis agone
sita, sicut eius historia narrat, asserbat: *Non
ego quidem aliquid certitudinis accepi à Domino, verum
tamen iustum est, vt habeam sollicitudinem animæ meæ,
disponam de iis quæ pertinent ad exitum meum.* Da-
hi iustum virum, in quem omnia elementa con-
rent, vexent, & affligant morbi, inter febriles ac-
res & dirorum tormenta ingentia dolorum, hæc

*Isai. 38,
14.*

*2. Reg. 18,
3.*

gitatio quid de se futurum sit, magis animum sol-
 licitat, oretque ille propterea: Rex noster crucifixe,
 qui in cruce & aere pependisti, & Sanctos tuos pen-
 dere voluisti, respice suspensum agrum in vitæ &
 mortis confinio, quid de se futurum, nescium, to-
 tumque propterea sollicitum. Quis sollicitus non
 sit, cum nesciat homo vtrum amore vel odio dignus
 sit? Soletur tamen seipsum, quod Deus non vult ^{Excitatio}
 mortem peccatoris, sed mauult vt conuertatur, & ^{agrotan-}
 viuat. Soletur seipsum, quod *diligentibus Deum omnia* ^{Rom. 8,}
cooperantur in bonum, etiam suspendium, vt maius ^{28.}
 apud Deum sibi meritum acquirant. Eapropter san-
 ctus Iobus, cum grauiter ægrotaret, assererat: *Elegit* ^{Iob 7, 15.}
suspendium anima mea. Vbi suspendium est, ibi & de-
 speratio est, & quidem Iobus de seipso desperabat,
 vt omnem suam fiduciam in Deo suo statueret. Col-
 locauit illam, cum enuntiaret, Dauid: *Mihi autem* ^{Psal. 72,}
adherere Deo bonum est, ponere in Deo meo spem meam. ^{28.}
 Pendebat à se & à Deo sanctus Rex, pendebat à se &
 diffidebat, pendebat à Deo suo & confidebat. Hoc
 suspendium anima patientis Iobi sibi voluit, & vel-
 le sibi Christianus & potest, & debet.

Leuamen laborantis & agrotantis.

*Virtus fo-
era Eucha-
ristia.*

REX gloriosus suspendium in cruce elegit, electos suos in sua suspensione solaretur & citaret. In hunc eundem finem sacram condidit Eucharistiam, quandoquidem certum incertae nationis nostrae pignus altaris Sacramentum con- sum est. Exclamat propterea Ecclesia: *O sacrum can- uum, in quo CHRISTVS sumitur, recolitur memoria p- sionis eius, mens impletur gratia, & futura nobis p- pignus datur.* Sacrum hoc pignus talis conditio est; vt si quis de digna eius sumptione & perceptio- ne certus fiat, sciat certò se esse in eo statu, cui vita aeterna respondet, cui summa gloria debetur. Acci- pit hoc pignus ager, vt illud deponat post obitum apud Deum, qui liberans fidem suam, fideli serua- aeternam vitam & felicitatem rependet.

Viticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae, corona aurea & laureola.

*Honor alis
artem be-
nè viuendi
& mo-
riendi.**Prou. 13,
11.*

Suspenduntur in aëre Martyres, & torquentur. Suspenditur in incertum anima, & patitur magnum tormentum. Grande martyrium, dum nescitur vtrum amore vel odio digna existat. Quòd si certus spes, dum differtur, *affligit animam*, incerta omnino expectat.

expectatio maioris afferet afflictionem. Certus de
 statu suo Paulus erat, & cum adhuc expectaret, gra-
 uiter cruciabatur, & inter medios cruciatus in cla-
 mores prorumpebat, & dicebat: *Infelix ego homo,* Rom. 7.
quis me liberabit de corpore mortis huius? Securus erat 24.
 Apostolus de sua felicitate, & tamen se infelicem om. ad reu.
 indicabat, quod cum cuperet dissolui, esse cum
 CHRISTO & regnare, coronatio eius futura pro-
 craftinaretur. Certus & securus erat, cum diceret:
Sic curro, non quasi in incertum: & ob certam spei dila- 1. Cor. 5.
 tionem securus ab afflictione non erat. Si spes certa 26.
 torquet animam, expectatio omnino incerta erit
 causa maioris & acerbioris martyrij.

In hoc spirituali martyrio, ut ait Iustinianus cap. 16.
de Monastic. conuersat. cum reluctatur CHRISTI
seruus, ne succumbat, vterque homo, caro scilicet & spi-
ritus, crucifigitur; & nisi diuina virtute humana in ta-
li conflictu infirmitas roboraretur, proculdubio deficeret.
Præbet autem præsidium diuina misericordia homini sic
oppresso, nunc hostem repellendo, nunc virtutem fortiter
resistendi præstando, nunc dolores & flagella mitigando,
nunc gustum internæ pacis infundendo, nunc celsitudinem,
immensitatemque æterni præmij victoribus repromisso lu-
mine quodam ineffabili patefaciendo. Sicque spiritus sa-
pientiæ de regalibus sedibus spirans in corde afflictæ quando
vult,

Laureola
suspensa
animæ

vult, & quomodo vult, eundem ac instanti pressura
spirare facit. Hæc Iustinianus, cum suspensa animo
agens, ne desperet. Huc pertinet monitum illud
tremum, quod moriturus Antonius discipulis
tradidit: *Incerta conditionis vitam ancipitem quæ
pertractate, & caeleste vobis præmium sine cunctatione
tribuetur.*

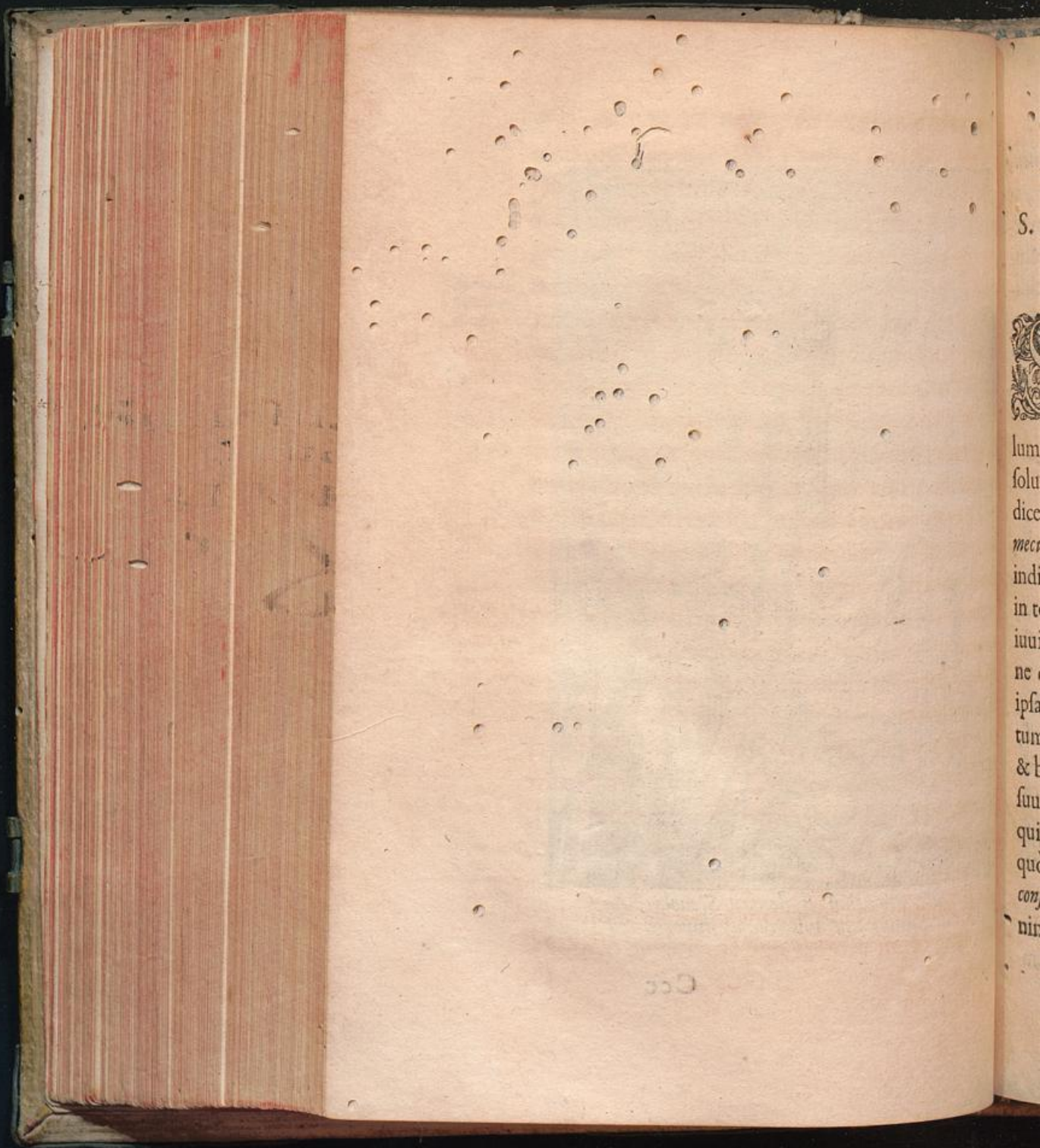
*Extrema
verba mo-
riens.*

Prodeat in publicum spectaculum sanctus
MELIUS; in quo, velut in speculo, laborantis
CHRISTO & simul ægrotantis forma conspicitur.

Perculit attonitum si dextrâ Scœuola Regem;
42. In Gemino gemini causa stuporis erit.

Ccc

S
lum
folu
dice
mece
indi
in t
iuu
ne
ipfa
tum
& b
fuu
qui
qu
con
nin

EMBLEMATICA IMAGO XLII.
S. GEMELLI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS GEMELLVS, imperante Iulia-
no, multis pœnis & tormentis afflicta-
tus, affectus demum extremo crucis sup-
plicio, Ancyrae in Galatia victor ad cœ-
lum migravit. Nullus Martyr, præter CHRISTVM,
solus in passione sua certavit, CHRISTO soli fas est
dicere: *Torcular calcavi solus, & de gentibus non est vir* Itai. 63, 3.
mecum. Nullum adiutorem habuit, nullius subsidio
indiguit. Ceteris Martyribus CHRISTVS præsto Sympathia
Christi &
Gemelli
in tormentis & in laboribus fuit, auxilio & præsidio
iuvit, animos eorum accendit, viresque in certami-
ne dedit. Non tam nomine GEMELLVS quàm re-
ipsa gemellus erat, in quem Iulianus desæviit. Mul-
tum quidem intercedit inter cruciferos CHRISTI,
& baiulos crucis mundanæ. CHRISTVS cruciferum
suum numquam deserit, adest semper laboranti,
qui & dicit: *Cum ipso sum in tribulatione.* Unde fit, Psal. 90,
15.
quòd Paulus de se fateatur, *Omnia possum in eo, qui me* Philip. 4,
13.
confortat. Mundus verò patientem baiulū suum mi-
nimè curat, omni prorsus ope auxilioque destituit.

Eccle 10. 4.

Væ soli, mundano scilicet homini, quia, cum ceciderit non habebit subleuantem se. Contigit aliquando magnus Antonius, diram ac duram luctam cum troy dæmone passus, amanter exostularet & polaret à CHRISTO, vbinam tempore conflictus esset. Respondit Dominus, cum Antonio simul tassel, & ipse cum victoriam & triumphum retassel. Cum ita se res habeat, GEMELLVS hic crucifexus est, GEMELLVS & crucifer CHRISTI est.

CRUX GEMELLI, CRUX CHRISTI & hominis patientis.

Instrumentum artis bene viuendi. I. Cor. 15. Gal. 4. 19.

Geminus Paulus erat, qui ferens crucem gemebat, Non ego, sed gratia Dei mecum. Hic dicitur Apostolus, cum spiritaliter suas proles parturire gemellas singulas edere nitebatur, & enitebatur. lioli mei, quos iterum parturio, vt formetur CHRISTVS in vobis. CHRISTVS ipse de se nequaquam dixit nisi nobis adfuturus ita esset, vt per assistentiam gratia sua gemellus vnusquisque nostrum esset crucifexus. Ferdinandus Rex Castellæ cognomento Sanctus, timor & terror Maurorum, Catholicæ fidei gloriosus propugnator, geminus erat, qui scriptura in vexillis præferebat: Dominus mihi adiutor.

Matth. 28. 29.

idem adiutor tuus. Ergo cum crucis onus expendis, ^{Excitatio laborantis.} & te imparē ferendo consideras, memor eris CHRISTI Domini, qui virtutis suæ præsidio cruciferis suis assistit. Occurrit Augustinus libro de Symbolo, & monet: *Si vires tuæ in pugnando sunt parvæ, CHRISTVM inuoca Salvatorem, CHRISTVM inuoca adiutorem. Dum te prospexerit fideliter inuocantem, qui pro te pependit in ligno, victoriam & coronam victoriae præparabit in celo.*

CRUX GEMELLI, CRUX ægroantis.

Qui iacet in lecto æger, si CHRISTVM apud ^{Instrumentum artis bene moriendi.} se habeat, in se quidem gemellus est, & cum Paulo dicere potest, CHRISTO confixus sum cruci: ^{Gal. 2, 16.} potest simul & cum Dauide iactare, ^{Psal. 22, 4.} Non timebo mala, quoniam tu mecum es. Deus est, qui affirmat de se, ^{Psal. 90,} Cum ipso sum in tribulatione, & quidem cum tribus ^{15.} pueris adstitit in medio fornacis, cum Patriarcha Iosepho ^{Sap. 30,} vinctus in carcere mansit: ^{14.} In vinculis non deerit eum. Nec Paulum ægrum deseruit, cum scripserit ipse 2. Corinth. 11. *Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus CHRISTI.* CHRISTVS ipse est, qui de se ipso testatur: ^{Matth. 23,} *Volui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos, & noluisti.* Hæc singularis pietas indi-

ta huic domesticæ aui est, vt cum infirmis pullis
 firmetur & ipsa, quemadmodum expendit Augu-
 nus Tract. in Ioan. Videtis autem, fratres, quemad-
 modum gallina infirmetur cum pullis suis. Nulla alia
 quod sit mater, agnoscitur. Videmus nidificare pas-
 quoslibet ante oculos nostros, hirundines, ciconias, ca-
 bas videmus quotidie nidificare; quos nisi quando in
 videmus, parentes esse non cognoscimus: gallina vero
 infirmatur in pullis suis, vt etiamsi ipsi pulli non sepe-
 tur, & filios non videas, matrem tamen intelligas. Quod
 si ita se res habeat, cum CHRISTO infirmari
 non gaudeat? Gaudebat D. Bernardus, qui Sermo
 in Cantica dicit: *Optanda infirmitas, que CHRISTO
 virtute compensatur. Quis dabit mihi non solum infirmi-
 ri, sed & destitui, ac deficere penitus à memetipso,
 Domini virtute stabiliri?* Etsi morbo & morte
 ægrotus iustus deficiat, cum apud se CHRISTO
 adiutorem habeat, non est cur timeat, sed habet
 cauam, vt animosè oret & supplicet: Rex mor-
 crucifixe, qui torcular solus calcasti, & socius Ma-
 tyrum in sua passione fuisti, assiste mihi ægrotanti
 mala, quoniam tu mecum es.

Excitatio
 ægrotan-
 tis.

Psal. 22. 4.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus vocat nos ad ferendam secum ^{E. uata} crucem. ^{uirus sa-} Si quis vult post me venire, abneget se- ^{cræ Eu-} ^{charistia.} ^{Luc. 9, 23.} metipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me.

Hic ipse Rex in sacra collocauit se Eucharistia, non solum vt nobiscum semper esset, sed etiam vt nobiscum laboraret. vnde & dicit: *Ecce ego vobiscum sum* ^{Matth. 28,} ^{20.} usque ad consummationem sæculi. Et cum secum labo-

ranti dicat **CHRISTVS**, tollat crucem suam quotidie, vt & cum illo ipse quotidie laboret, orare Patrem iu-

bet, *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.* Qui ^{Matth. 6,} ^{11.} manducat hunc panem, mysticus Gemellus est, si-

quidem **CHRISTVS** ait: *Qui manducat meam Carnem,* ^{Ioan. 6, 57.} *& bibit meum Sanguinem, in me manet, & ego in illo.*

Nouerat ita esse S. Nicolaus Tolentinus, qui extremo laborans morbo, sacrum sibi Viaticum postulabat, ^{Viaticum.} vt & dicere possit in hostes. *Dominus mihi adiutor,* ^{Psal. 117,} ^{7.} *& ego despiciam inimicos meos.*

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ, corona aurea & laureola.

CHRISTVS occiditur in crucifixo, **CHRISTVS** ^{Honor alit} ^{artem be-} ^{ndi vi-} ^{di & mo-} ^{riendi.} patitur in crucifero, vt gemellus vterque existat. Cum res de præmio cælesti agitur, solus Martyr cruci-

crucifixus solus & crucifer patiens laureantur & coronantur. Testis mihi Paulus est, qui dum esset laboribus, vnus erat, & geminum se ostendebat.

Phil. 4. 13. dicebat: *Omnia possum in eo qui me confortat.* & alibi

1. Cor. 15. 10. *Non ego, sed gratia Dei mecum.* Hic ipse cum agitur

Laureola coronatus & de laureola, fatetur ingenuè: *Reposita*

2. Tim. 4. 8. *mibi corona iustitiae.* Secus in castris humanis plerumque

que accidere solet, in quibus gregarij milites robore ac virtute sua

prosternunt hostes, hostilesque debellant acies; & tamen, cum duces & Imperatores

rum vel nihil gesserint, sibi victoriam adscribunt sibi palmam & lauream

arripiunt, vt dicere soleat, *Tulit alter honores.* Honores non aufert,

seruienti sibi dicit: *Si quis mihi ministrauerit, habitabit eum pater meus,*

Ioan. 12. 26. *qui in caelis est.* Hinc factum est vt cum se gemellum in lecto

consideraret agens in manu Carilephus Presbyter assereret: *Confirmatum*

1. Reg. 2. 1. *cor meum in Domino, & exaltatum est cor meum in salutari meo.*

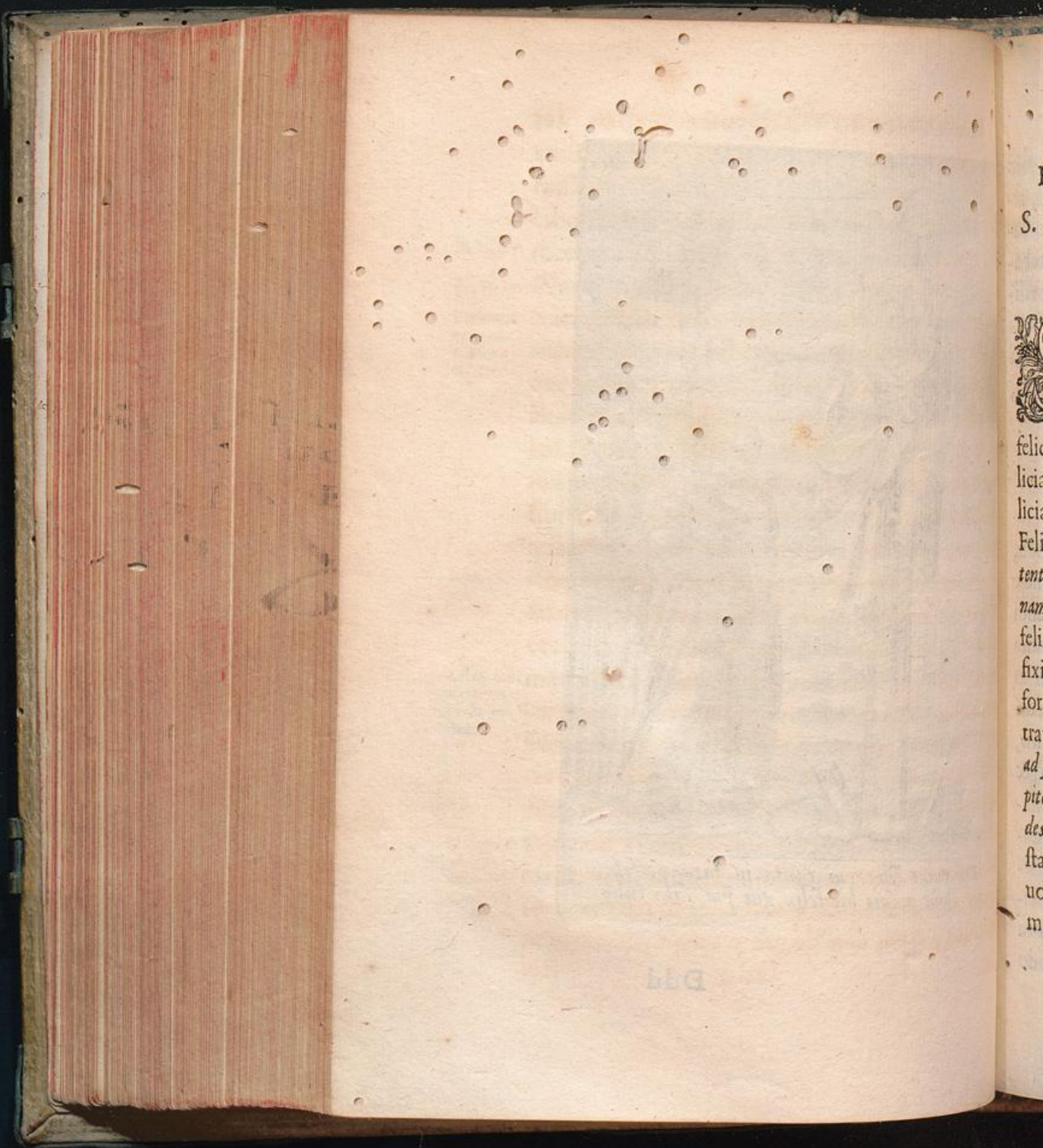
Extrema verba morientis.

Prodeat in publicum spectaculum sanctus PLEMON; in quo, veluti in speculo, forma attentis & ægritudinis conspicitur.

43. *Esse putas Felix, cui tanta in fata potestas?
Quin magis hic felix, qui pia fata tulit.*

Ddd

S
felic
licia
licia
Feli
tent
nam
feli
fixi
for
tra
ad
pit
des
sta
uc
m

EMBLEMATICA IMAGO XLIII.

S. PHILEMONIS CRVCIFIXI

EXPLICATA.

SANCTVS PHILEMON martyr sub Cæsa-
 re Aureliano, & Præsïde Feliciano atro-
 cia tormenta passus, in crucem actus, &
 ictus in capite clauo, clauum fortunæ suæ
 feliciter imposuit. Contenderunt PHILEMON & Fe-
 licianus de consequenda obtinendaque felicitate, Fe-
 licianus agendo, PHILEMON patiendo: victus est
 Felicianus, vicit PHILEMON. *Beatus vir, qui suffert* Iacob. 1,
 11.
tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coro-
nam vitæ. Felicianus re ipsa infelix, at PHILEMON
 felix euasit, qui rotam felicitatis suæ glorioso clauo
 fixit & stabiliuit. Hic clauus diuersus ab eo est, quo
 fortis & animosa Iahel tempora Ducis Sisaræ pene-
 trauit: *Sinistram manum misit ad clauum, & dexteram* Iud. 5, 26.
ad fabricorum malleos, percussitque Sisaram, quærens in ca-
pite vulneri locum, & tempus validè perforans. Inter pe-
des eius ruit. PHILEMON more CHRISTI in cruce
 stat, ruit Sisara. Nemo quidem est, cuius caput cla-
 uo confixum non sit. Si mundanus & terrenus ho-
 mo existat, caput eius deorsum vergit, inclinatur in

Ddd 2.

ter-

Baronius
Tom. 2.
Menolog.
Martyrol.Iacob. 1,
11.

Iud. 5, 26.

Sympathia
Christi &
Philemonis
Artificum
attentio-
nis.

terram, & terræ affixus instar Sifaræ cadit, ac

Si iustus ac sanctus fuerit, caput in altum erigit,

bus supernis adhæret, & quasi quodam clauo

rum meditatione & conuersatione tenetur. Tenetur

in cruce PHILEMON, tenebatur Paulus, cum

Phil. 3, 25. ceret, *Conuersatio nostra in celis est.* CHRISTVS

in altum cælestia meditabatur, & Paulus, qui de

Gal. 2, 19. de se, *CHRISTO confixus sum cruci*, more CHR

sublimia firmâ ac fixa mente speculabatur.

CRUX PHILEMONIS, Crux sanctæ attentionis.

*Instrumentum
artis
benè vi-
uendi.*

EX primo delicto ortum & originem habet

prorsus nequeat. Non datur facile modus tenetur

cogitationem, per diuersa loca discurret, per vi-

diuagatur obiecta. Iam domi, iam foris, iam in

templo, iam in foro, iam in cælo, iam in terra

uerfatur. Hæc crux exigua non est cælestibus vi-

qui terrena bona contemnunt, affectant cælestia

tamen, cum minùs cogitant, in oratione & medita-

tione diuertit animus ad ea quæ mundana & pro-

fana sunt. Crux ista grauis erat contemplatio H

ronymo, qui cum esset in solitudine, tenere cogita-

tionem non poterat, quominùs ad Romana theat

aliquand

aliquando diuerteset. Rogandus Deus est, vt caput, in quo mens suam sedem habet, sepositis aliis curis, vni rei attendat, cui attendebat sedens ad CHRISTI pedes Maria, non sic Martha, cui dictum legimus, *Martha, Martha, sollicita es, & turbaris erga plurima: Luc. 10, 41.* porro vnum est necessarium: *Maria optimam partem elegit, que non auferetur ab ea.* Non poterat illa auferri, quoniam pedibus Domini caput, mens, & cogitatio Mariæ adstringebantur, & quod amplius est, affigebantur. Affixam sic animam esse cupiebat sanctus Ephraem, cum ageret de lucta spiritali, ac diceret: *Attende tibi ipsi, Frater charissime, ne in tuis orationibus extollaris, & huc illucque mente euageris, sed cum precaturus ad Deum accesseris, magno cum timore ac desiderio coram ipso consistas. Esto per omnia veluti caelestis Angelus in oratione, & viriliter in agone decerta, vt oratio tua sit sancta ac munda, impolluta & immaculata.*

Excitatio laborantis.

CRUX PHILEMONIS, Crux ægrotantis.

Clauus capitis infirmo est, cum lecto affixus cinharet, & ratione officij sui audire cogitur, quæ caput lædunt & frangunt. Clauus capitis infirmo est, vt cum aliquando lubeat, & velit quiescere, clamantium strepitu, vel etiam præcepto Medicorum optato somno priuatur. Clauus capiti infixus

Instrumentum artis bene moriendi.

D d d 3 est,

est, cum frangere preces cupit, nec tamen præ capitis dolore licet. Cum sit in hoc statu æger, meminert dicentis Pauli: *Orabo spiritu, orabo et mente*: meminert canentis Daudis: *Erucltauit cor meum verbum bonum*: oret spiritu, oret corde, oret mente: Rex gloriose, cuius vertex sacrosanctus perforatus spiritus cutis est ad instructionem, & simul consolationem Martyris PHILEMONIS, consolare capite dolentem & penitus deficientem, corde orantem, & operam suam implorantem & expectantem. Respondit sibi membra, & caput perforatum PHILEMONIS manus siquidem & pedes, ac totum reliquum corpus crucis ligno affixum est, & similiter confixus clauo eius apparet caput. Accidit ita ægrotanti, cum caput diris doloribus angitur, cetera quoque membra ægrotantis capiti suo condoleant. Quod capitis dolor per omnia pertinet membra, necessarium quoque est ut & virtus patientiæ pertineat. Cum D. Bernardus extremè iam laboraret, clauus doloris capiti affixus erat: cumque Godefridus venerabilis Lingonicæ sedis Antistes multis cum illo ageret, non attendere posset æger ad ipsius Antistitis admirationem, respondit paucis Bernardus: *Ne mireris, ego enim iam non sum de hoc mundo*. PHILEMON de hoc mundo non erat, qui pia fata tulit, idcirco sepe

2. Cor. 5.
15.

Psal. 44, 2.

Excitatio
ægrotantis.

Deus acerbos capitis dolores impmittit iacenti in lecto homini, vt cum nequeat illē attendere, in similitudinem picturæ caput confixum habeat, & fateatur de se: *Ego iam non sum de hoc mundo.* Recipiat se ad cordis & pectoris sui sacrarium, in quo Deus cum infirmis agit, & infirmi Deo loquuntur. Gaudet Deus solitudine, vt & anima sibi attendat, & ipse animæ. *Ducam eam, inquit, ad solitudinem, & loquar ad cor eius.* Osce 2, 14.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus, cuius caput spinis perforatum & simul coronatum est, nostræ sic attendit redemptioni, vt esse sui immemor videretur. Hic ipse gloriosus Rex in memoriã sacræ passionis, & simul suæ attentionis reliquit venerabile Sacramentum, cuius virtute positus extra se, non solum temporalium rerum, sed etiam sui ipsius penitus obliuiscatur, vt soli Deo intentus & attentus sit, dicatque diuino refectus cibo: *Quid mihi est in celo, & à te quid volui super terram?* Psal. 72, 25. Compertum est quotidiano experimento, vt post acceptum Viaticum homines aliàs rebus mundanis distracti ita se colligant & recipiant, vt attendant celo & Deo, cuius creaturæ sunt, & cuius passionis gratia acceperunt corporis & animæ redemptionem.

Glo-

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ
corona aurea & laufeola.

*Honor alii
artem ha-
nè viuen-
di & mo-
riendi.*

CAPUT PHILEMONIS CHRISTVS erat, & con-
suo attentus, sub illo vulnerato vulnerari & con-
voluit, & diram mortem subire. Attentus Martyris
tentos nos esse cupit, vt passionibus Redemptoris
ipso communicantes, etiam cum ipso in reuelatione
gloriæ exultantes gaudeamus. Igitur tamquam
nui bellatores, quodlibet tentationis genus alacri
nimo & virili toleremus. Nequaquam vereamus
tempus membra CHRISTI sub CHRISTO &
CHRISTO pati. Breuis est pugna, & sine vlllo
bens interuallo; remuneratio perpetua & multa
mis. Exempla nos roborent Sanctorum ad pati-

*Laurea at-
tentionis.*

tiam, & innocens vita crucifixi. Hæc est felicitas
stra, hæc laurea, hæc corona, vt cuius mystica
mys membra, in laboriosa passione simus
principales in gloria & remuneratione. Hinc
vox extrema sacri martyris Platonis: *Mibi con-*
CHRISTVS, & pro ipso mori lucrum & gloria.

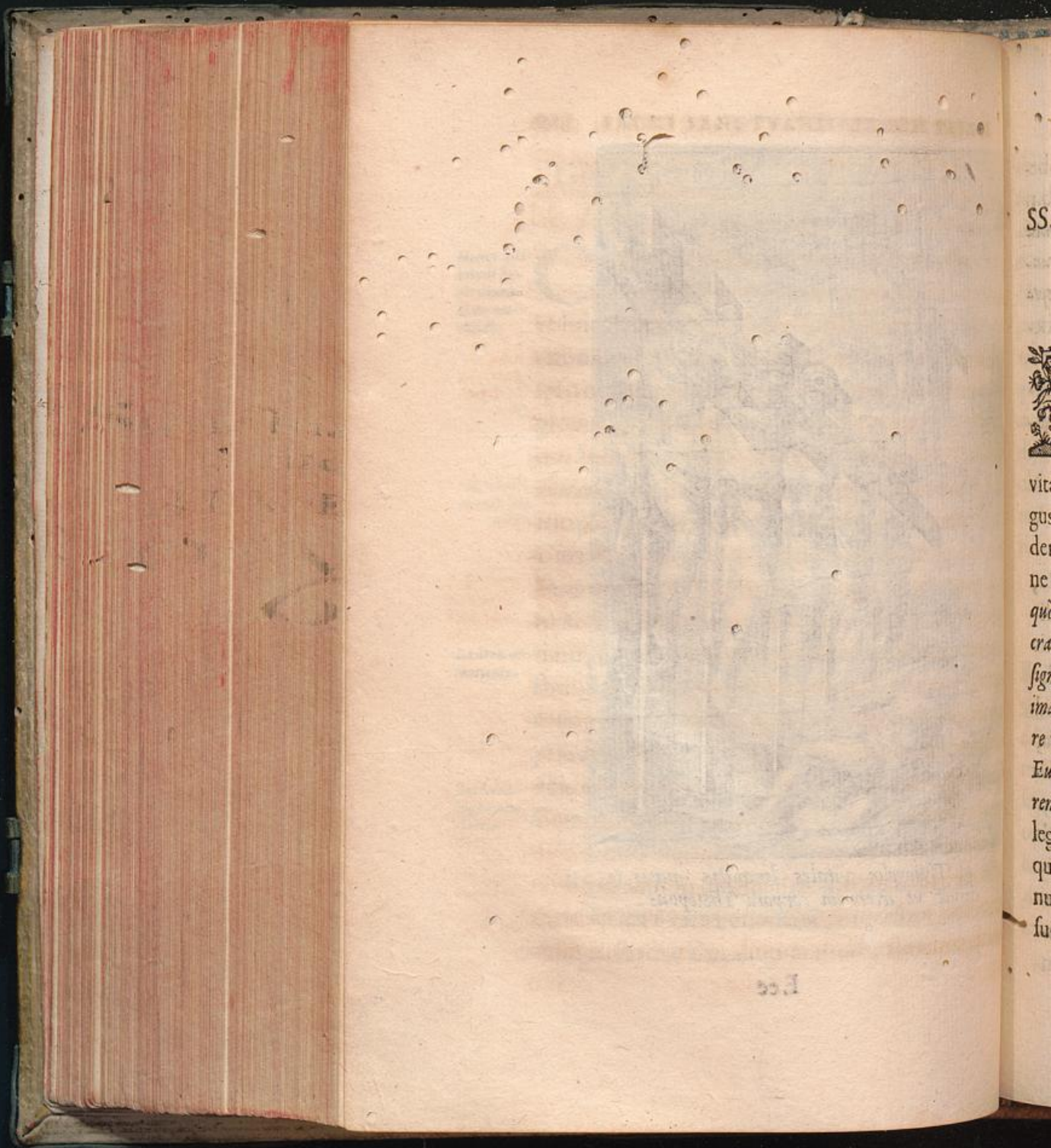
*Extrema
verba mo-
riendi.*

Prodeant in publicum spectaculum sancti
CEM MARTYRES crucifixi; in quibus, velut in
culo, custodiæ Decalogi & morbi forma conspicitur

Cur ad Theopolin vitales inquitis auras?
44. Seruet vt aeternum corpora Theopolis.

Ecc

SS

vita
gus
der
ne
qu
cr
fig
im
re
E
ren
leg
qu
nu
fu

100

EMBLEMATICA IMAGO XLIV.

SS. DECEN MARTYRVM
CRVCIFIXORVM
EXPLICATA.

HEOPOLI sub Cosrhoë Rege DECEN Ado.
Christiani comprehensi, ab impiis Sa- Beda.
Martyrol.

racenis decem crucibus affixi, agentes
de impiis & de impietate triumphum,
vitam suam concluderunt. Consonant sibi Decalo-
gus legis diuinæ, & Denarius Confessorum, & qui-
dem rectè, cum verum sit quod Damianus Sermo-
ne de Inuentione Crucis affirmat: *Perspicuum est,*
quòd ipsa tabula Legis Crucis Dominica prætulere sa-
cramentum. Denarius enim numerus per litteram X. de-
signatur, quæ non tantum exteriorem crucis prætendit
imaginem, sed & mysticam eius quamdam videtur indica-
re virtutem, videlicet, quòd præcepta veteris Testamenti
Euangelica legi copularit Deus: teste Dauide, finxit labo-
rem in præcepto. Ne nos per fugam laboris custodiam
legis omitteremus, Deus ipse factus est homo, vi-
que ad mortem crucis obediens. Quòd si denarius
numerus per formam crucis signatur, Xp̄s qui Rex
summæ gloriæ est, hunc eundem numerum sacro

Ecc 2 suo

Psal. 93,
24.
Sympathia
Christi &
Decem
Martyrum
Artificum
custodia
Dei. legi.

suo nomine præferri, & crucifixus perfectam obedientiam Decalogi exprimit. Quare Xp̄s ipse lib. Reuelat. cap. 11. suæ Birgittæ dixit: *Quia manus meæ extense sunt cum clavis, propterea opera tua, quæ figurantur in manibus, extendentur ad pauperes, & ad præcepta mea.* Crucifixum CHRISTVM suum DECEM MARTYRES contemplati sunt, & ad eius formam patientes pro sanctis Dei legibus sanguinem suum proderunt, & cruciferos monuerunt, vt legalem crucem secum sumerent & portarent.

CRUX DECIM CRUCIFIXORVM, CRUX
custodiæ Decalogi.

Instrumentum artis bene vivendi.

Res vna crux est, ex duobus lignis compacti numeri denarij typus. Lex quoque Evangelica vna est, quæ ex duabus præceptionibus charitatis Dei & proximi componitur ac resumitur. Hanc legem simul & crucem sibi imponi precabatur Dominus Rex, *Legem pone mihi Domine.* Lex crux est, crux in qua religiosus custos legis seipsum per obedientiam immolat & sacrificat; cum 1. Regum cap. 22. dixerit Samuel: *Numquid vult Dominus holocausta, & victimas, & non potius vt obediatur voci Domini? Melior est enim obedientia quam victima, & auscultare verbis legis quam offerre adipem arietum.* In hanc quoque

Psal. 1. 8, 33. Excitatio laborans.

tentiam loquitur Ecclesiasticus cap. 4. *Custodi pedem tuum ingrediens domum Dei, & appropinqua vt ardeas. Multò enim melior est obedientia, quàm stultorum victimæ.* Dictorum rationem reddit Gregorius lib. 36. Moral. cap. 11. *Obedientia victimis iure præponitur, quia per victimas aliena caro, per obedientiam verò voluntas propria mactatur. Tantò igitur quisque Deum placat, quantò ante eius oculos, repressa arbitrij sui superbiæ, gladio præcepti se immolat. Quot sunt præcepta, tot gladij, tot cruces sunt, & decies se immolat homo, cùm Decalogum legis custodit & seruat patiens. Ait enim Ephræm Orat. 2. de Patient. *Patiens in exequendis mandatis obediens est.**

CRUX DECEM CRUCIFIXORUM, CRUX
ægotantium.

Decem sunt præcepta Decalogi, quæ sub vna Instrumentum artis bene merendi. Rom. 13, 10. dilectione comprehenduntur: *Plenitudo legis est dilectio.* Quamuis varij morbi, & diuersæ sint ægri-
tudines, in vnum amoris morbum conuerti possunt. Laboret quis febre, stomacho, capite, latere, & ceteris id genus infirmitatibus; si tamen iustus sit, & propter Dei amorem mala patiat, dicere fas est, *Amore languero.* Ad vnâ amoris crucem decem legis Cant. 95. mandata referuntur, & in vno charitatis languore

omnes morbi continentur. Et quidem Paulus *1. Cor. 13, 29.* stultus, cum rogaret, *Quis infirmatur, & ego non firmor? quis scandalizatur, & ego non vror?* amore caritatis ardebat, & in vno amoris morbo mor-

1. Cor. 13, 4. omnium complectebatur, ac sustinebat, (*charitatis est*) & quisquis languet amore, patiens in mor-

Excitatio agrosantis. bis erit. Felix morbus qui procedit ex amore, in-
lix ille qui ex defectu charitatis suam originem
cit. Liqueat hoc in paralytico, cuius meminit lo-

Ioan. 5, 5. nes. *Erat autem quidam homo ibi triginta & octo annos habens in infirmitate sua.* Hæc infirmitas ex defectu amoris debiti procedebat, cum asserat S. Augustinus *Si ergo quadragenarius numerus habet perfectionem legum, & lex non impletur nisi in gemino precepto charitatis, quid miraris quia langueret, quia ad quadraginta annos non habebat?* Nec datur ambigendi locus, quod languidus ille ex violatione legis infirmaretur, et

Ioan. 5, 14. non multò post dixerit illi CHRISTVS: *Eccum factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Cum hic paralyticus ex defectu amoris in proximum laboraret, mirum non est quòd in exigentia sua non haberet ille hominem, cuius ministerio

Ioan. 5, 7. vteretur. *Hominem non habeo,* inquit. Luit debet poenitentias æger, cum ab homine deseritur, cui debet tum non soluit amoris. Homo derelictus ab homine

ne, à clementissimo Deo, quem diligere debuit, nec dilexit, non deseritur: accurrit ægrotanti, ac dicit: *Vis sanus fieri?* Impertit ægrotanti sanitatem, vt ver-^{Ioan. 5. 6.} bis blandis allectus, & beneficiis attractus discat diligere Deum, & ex eius amore omnes labores, omnes morbos sustinere, sicut & patres sustinuerunt, quorum exequias celebrat S. Ephræm, & ait: *Angeli Sanctos felices ac beatos prædicant, & ad eos dicunt: Beati estis vos, qui CHRISTI amore & desiderio, benè prudenterque magna cum vestra patientia scapham vestram tutò mandatis CHRISTI optimis direxistis: quapropter ad tranquillum iam portum peruenistis, & CHRISTVM recepistis, quem tantopere desiderastis & amastis.* Quàm bona sit medicina, exacta legis custodia, vel vnus agnouit ethnicus Euripides in Belerophonte. *Morbi mortalium, inquit, alij sponte, & alij & nostra culpa fiunt, alij diuinitus immittuntur, quibus lege medemur.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus X^{PS}, qui Decalogum legis nomine suo præfert, & eius obseruantiam legam^{Virtus sacra Eucharistia.} in cruce satis ostendit, vt tædium eius obseruationis à nostris cordibus auferret, sacram instituit Eucharistiam, cuius virtute cor humanum excitatur & confir-

confirmatur, vt tempore prosperæ aduersæque
 ceterudinis legi diuinæ afficiatur, & per custodiam
 Decalogi denarium diuinum, cuius pignus Eucha-
 ristia est, lucretur & consequatur. Conueniunt
 ter se Decalogus & Eucharistia, quandoquidem
 stitutio sacramenti vocari solet *mandatum*, & ideo
 cò sic appellatur, quia tunc CHRISTVS legem am-
 ris fanciuit: *Hæc mando vobis, vt diligatis inuicem.*
 quidem ad vnâ & eandem summam amoris De-
 calogus legis, & mysterium Eucharistia rediguntur
 & è vita decedentibus simul præcipiuntur.

Ioan. 15.
17.

viaticum.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia
 corona aurea & laureola.

Honorabilis
 artem be-
 nè viuendi
 & me-
 viendi.

LEx Decalogi intra Sancta sanctorum seruabatur, & in Altari summo custodiebatur, vt ex loco ipso colligeretur, sanctum esse sacrificium, quo quis per Decalogi obseruationem se dicere consecraret. Legis huius, quæ fit per obedientiam oblatio & immolatio conditionem declarat. Sicut iustitius Iustinianus cap. 9. de Contemptu mundi. *In obedientia, quæ à Deo in paradiso primis est iniuncta parentibus, & quæ per Moysen, iubente Deo, est iniuncta Hebrais, & quæ per CHRISTVM est prærogata gentibus, facta est merendi seu demerendi occasio, obedientia*

disciplina, liberi arbitrij doctrix, desideriorum cordis pro-
palatrix, & custodita perennis vitæ brauium.

Hæc, inquam, lex, tametsi per diuersitatem tempo-
rum nomina varia sortiatur, vnum tamen habet effectum,
idemque merendi institutum, excepto quòd legem naturæ
atque Decalogi in hoc præcellit lex gratiæ, quòd obseruato-
rem suum transmittit ad cælos, ceteræ autem minime; quo-
niam iusti, qui in ipsis militauerant Deo, præstabantur

CHRISTVM in carne venturum, qui futurus erat pri-
mogenitus mortuorum, Ecclesiæ caput, Dei & hominum
mediator, redemptorque, ante quem nemo dignus fuerat
transferri calo. Transferuntur iam post CHRISTVM
Decalogi obseruatores, qui ex lege ipsa Decalogi si-
bi conficiunt crucem, in qua Deo cæli immolati &
consecrati componuntur, vt vestigiis CHRISTI in-
hærentes, cælestia exemplaria ingrediantur, vbi cu-
stodita lex habet & præbet æternæ vitæ brauium.

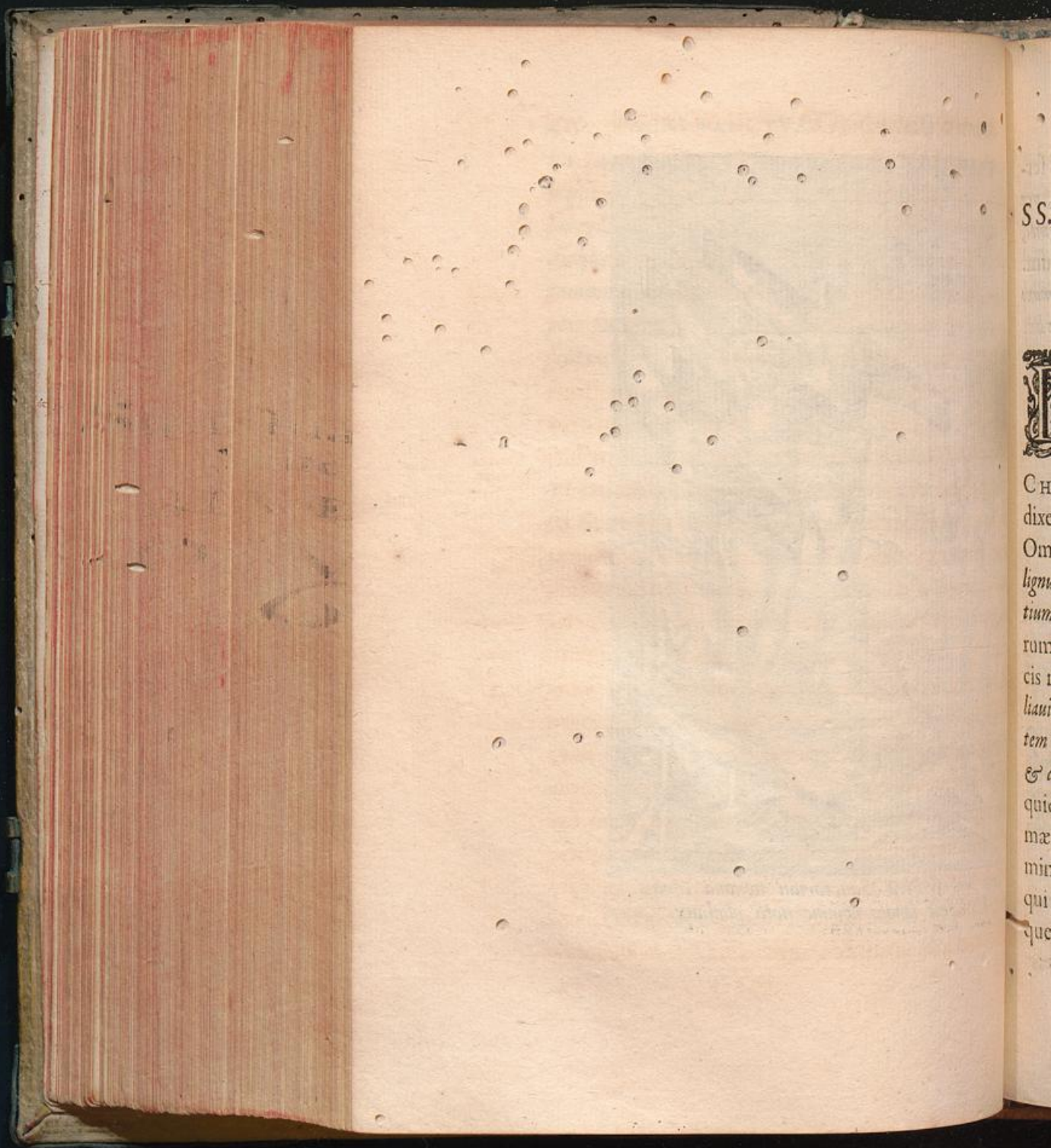
Plenitudo legis, dilectio est: & quisquis eam virtute ^{Laurea}
dilectionis impleuit, gratuletur sibi vel in ipsa mor- ^{Decalogi.}
tis hora de accipiendo statim brauiio & denario, cum
Polycarpo, cuius extrema fuit illa oratio: ^{Extrema} ^{verba mo-}
^{rientis.} *Pater dilecti & benedicti Filij tui IESV CHRISTI, per quem tui*
cognitionem accepimus, gratias tibi ago, quòd me huius
diei & horæ celebritate donasti. Sic dum ad mortem per-
gunt (inquit S. Dionysius Ecclesiast. Hierarch. cap. 7.

§. I.) qui sanctam vitam traduxerunt, ad veras De-
missiones intuentes, quarum veritatem quodammodo
surrectione iam conspexerunt, cum firma & vera spe
dioque diuino ad mortis terminum, tamquam ad finem
taminum, proficiscuntur; quod certo sciant, sua omnia
pter futuram suam resurrectionem in tuto fore in illa
fecta aeternaque vita & beatitudine.

Prodeant in publicum spectaculum sancti Ie-
TI crucifixi; in quibus, velut in speculo, ignobili-
tis & morbi forma conspicitur.

Sæua dies frustra Sanctorum nomina condis:
45. Hæc erit ignoto nomine nota phalanx.

SS

C

CH
dix
Om
lign
tium
rom
cis
liavi
tem
& d
quo
ma
mir
qui
que

EMBLEMATICA IMAGO XLV.

SS. INCOGNITORVM

CRVCIFIXORVM

EXPLICATA.

DE mandato Diocletiani in Phœnicia ho-
 mines aliquot Christiani, quorum sunt Niceph. Martyrol.
 incognita nomina, crucis supplicium
 subierunt. Hebræi ignotum omnino Sympathia Christi & Incognito- rum Mar- tyrum Ar- tificum tolerata ignobili- tatis. Psal. 40, 6.
 CHRISTVM & sine nomine esse voluerunt, cum
 dixerint: *Quando morietur, & peribit nomen eius?*
 Omnes vno ore & vna voce clamarunt: *Mittamus*
lignum in panem eius, & eradamus eum de terra viuen-
tium, & nomen eius non memoretur, amplius. Phil. 2, 8. *Votis eo-*
 rum minimè respondit euentus, quin potius è cru-
 cis morte nomen sibi *Crucifixus* comparauit: *Humi-*
liauit semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, mor-
tem autem crucis, propter quod & Deus exaltauit illum,
& dedit illi nomen, quod est super omne nomen. Gloria
 quidem nominis nobilitas est, obscuritas verò fa-
 mæ crux mundanæ ignobilitatis est. Crucis igno-
 miniosæ confortes CHRISTVS Sanctos suos voluit,
 qui ignobilia & contemptibilia elegit, vt fortia quæ-
 que confunderet. vnde & Paulus ait: *Vos nobiles, nos* 1. Cor. 4, 11.

autem ignobiles. Hic idem Apostolus monet, ut
 2. Cor. 6, 8. uiamus omnes Deo per gloriam & ignobilitatem,
 infamiam & bonam famam, sicut qui ignoti & cogniti
 sicut INCOGNITI CRVCIFIXI vixerunt & obierunt.
 Accedit Ephraim de Vita spirituali: Ne igitur
 despondeas, videns te in hac vita inglorium, cogita
 etiam viros iustos sustinuisse.

CRUX INCOGNITORVM CRVCIFIXORVM

Crux ignobilitatis.

Instrumentum artis
 bene vi-
 uendi.
 Psa. 125,
 6.

CRUCIFIXOS pariter & cruciferos David com-
 platus canebat: *Euntes ibant & flebant, mat-
 res semina sua: venientes autem venient cum exultatione
 portantes manipulos suos.* Quod feritur, iacet in
 ignotum, iacet prorsus sine nomine; dein vero
 1. Cor. 15, 43. bile & gloriosum refurgit. *Seminatur in ignobilitate
 surgit in gloria.* CHRISTVS ignobilis factus est,
 Ioan. 12, 24. postea gloriosus ipse surrexit. *Nisi granum fructus
 cadens in terra, mortuum fuerit, ipsum solum maset
 autem mortuum fuerit, multum fructum affert.* Qui
 cecidit in terram CHRISTVS, prorsus sine nomine
 Phil. 2, 8. fuit; *Humiliauit semetipsum, factus obediens usque
 mortem, mortem autem crucis.* Dein vero sublimatus
 nomine IESV auctus est. *Propter quod & Deus exaltauit
 illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen*

ut in nomine IESV omne genu flectatur, celestium, terrestrium, & infernorum. Ad formam CHRISTI Martyres crucifixi, atque cruciferi, dum serunt, & in terra seruntur, ignorantiam sui nominis libenter ferunt, cum nouerint in celo nomina sua scripta, nullo tempore obliteranda, nulla obliuione delenda. Hoc idem Christianæ humilitatis institutum, hoc consilium est Apostolicæ perfectionis, sicut adstruit Augustinus in Psalm. 150. *Omnium fidelium qui diligunt CHRISTVM, qui ambulant viam eius humiliter, quam ipse docuit humilis, nomina scripta sunt in celo: cuiusque contemptibilis in Ecclesia, qui credit in CHRISTVM, & diligit CHRISTVM, & amat pacem CHRISTI, nomen scriptum est in celo. Ipsa est perfectio nostra humilitatis.* Facebat hinc humanæ gloriæ studiosus, cum quo rem habet S. Ephræm agens de vita spirituali: *Sed & ego, dices, in miseris atque angustiis vitam obscurus & inglorius transigens, post mortem nullam mei memoriam relinquam. Extrema dementia, & animi vana gloria pleni hic morbus est. Quam multi sunt putas, qui persecutiones pro Salvatore nostro pertulerunt, & adhuc obscuri & ignoti Deo viuunt?*

Cruz

CRUX INCOGNITORVM CRVCIFIXORVM
 Crux ægrotantium.

*Instrumen-
 tum artis
 bene mo-
 riendi.*

AD classem INCOGNITORVM Sanctorum
 tinent ægri, qui de bonis suis testantes, mag-
 nificas sui memorias non extollunt, sed pia opera
 mouent, ex quibus non tam nomen apud homines
 quam apud Deum & Angelos sibi acquirant. Ne-
 quippe Regi & aulæ, licet rusticis sit ignotus, in-
 tempit, nec curat; & vir iustus cum Deo & Ang-
 elis innotescat, parui facit si lateat ipse in mundo, ubi
 rursus paganismus est. Eapropter Patriarchæ, qui
 mem Ierosolymam affectabant, in casulis moran-
 tur, insinuantes se in vasto mundi presentis pagano
 bitare, donec supernam Dei ciuitatem ingredien-
 tur. Cogita, æger, de cælesti Ierosolyma, & car-
 ma, sicut monet Nazianzenus Epist. 124. *motus
 corporalem tibi pædagogiam quamdam esse ad id
 utile est, ut pate contempto corpore; & que corpora
 simulque quidquid fluxum, turbulentum & perditum
 totus ad cæleste consortium transeas, proque presens
 culo, viuas futuro.* Vera quippe nobilitas ibi est,
 quam per ignobilitatem aditus aperitur. *Semen
 inquit Apostolus, in ignobilitate, surget in gloria. Quod
 locum versans Basilus in Psalm. 104. dicit: Cui*

*Excitatio
 ægrotan-
 tis.*

1. Cor. 15,
 43.

CRUX

ra, *quæso, genesi mortem, ac desine lugere mortuum, ab ignobilitate ista liberatur.* Sordidæ conditionis homo est, & tunc maximè apparet, cum æger in lecto est, & morti tributum pendit. Ignobilis est dum viuit, quia mortalitati suæ censum præbet; ignobilior est in morbo, quia non tam mortalitati quàm morti debitum vectigal reddit. Soletur seipsum recordatione sancta optimi & maximi Regis, qui dum viuit, & dum obiit, tributarius esse voluit, voluit & ignobilis haberi, vt socios suos ignotos esse doceret. Dicat ergo æger, qui iacet in lecto ignotus: Rex noster crucifixe, qui vilis & ignobilis in cruce habitus es; præsta, vt qui ignotus & occultus æger in lecto iaceo, in cælestibus notus fiam. Hic effectus morbi est, vt qui illum patitur, deformetur quidem mundo, Deo verò & cælo formetur, quibus per patientiam suam innotescit.

Leuamen laborantis & ægrotantis. . .

Rex gloriosus, cum summè nobilis esset, tamquam ignobilis habitus passusque est, & in- Virtus sacra Eucharistia. de ortum suum nobilitas Christiana duxit. Nobilitas itaque nostra in cruce est, & quos seruos in ea CHRISTVS nobilitauit, ad epulum Eucharistiæ vocauit & inuitauit, vt eos non solum nobilium more,

G g g fed

sed etiam ritu Regum tractaret & recrearet. *Panis est panis CHRISTVS, & praebebit delicias Regibus.* Regum conditio est, vt non tam ex proprio merito, quam ex regali titulo velint cunctis mortalibus esse noti: & Reges in CHRISTI mensa parum humano nomine curant, cum titulo gaudeant. Mysticos Reges sacra reddit & constituit Eucharistia; cuius virtus tanta est, vt eos Serenissimos faciat, quos regaliter tractat & effert. Principes orbis Serenissimos vocat vel ex eo maxime, quod vario rerum euentu non turbentur, turbantur accedit mortis sententia, & esse Serenissimi delinunt. *Viaticum.* Verum enimvero Eucharistici Reges ac Principes suam seruant ac retinent serenitatem, etiam cum mors appropinquat, premit & opprimit.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae
corona aurea & laureola.

I. Cor. 4,
11.

Honor alit
artem bene
viuendi & moriendi.

Ioan. 1, 10.

Inuidebat nequaquam Paulus claris & confisus viris, cum diceret: *Vos nobiles, nos autem ignobiles contentus quidem sorte & conditione, quae a suo Rege conueniebat. Rex gloriae inglorius in mundo erat. Mundus per ipsum factus est, & mundus eum non cognouit. Vixit ignotus CHRISTVS, tamquam ignobilis ipse ignominiosa morte*

ctus est. Regis ad exemplum Paulus componebatur,
 & summæ gloriæ ducebat, esse se cum CHRISTO
 inglorium, & in ipsa crucis ignobilitate totam suam
 nobilitatem, ac nominis claritatem constituerebat,
 cum diceret: *Mihi autem absit gloriari, nisi in Cruce Do-* Gal. 6, 14.
mini nostri IESV CHRISTI.

Rex gloriæ IESVS CHRISTVS vbi summum re-
 gnum habet, ibi regalem nobilitatem & dignitatem
 ostendat. Coram Romano Præsidi CHRISTVS sta-
 bat, cum ingenuè fateretur, *Regnum meum non est de* Ioan. 18.
hoc mundo. Fessus est se regnare in cælo velle, & ibi-
 dem velle se post sacram passionem triumphare. So-
 lem nem agens triumphum, cæleste regnum ingre-
 ditur, festiuis excipitur acclamationibus: *Attollite* Psal. 23, 7.
portas, principes, vestras, & eleuamini portæ aternales, &
introibit Rex gloriæ. Cum hæc sit claritas CHRISTI,
Gloria hæc est omnibus Sanctis eius, quibus in Euange- Psal. 149,
 lio annuntiat, *De mundo non estis,* vt in mundo Ioan. 15,
 ignobiles esse cupiatis, & solùm de vera nobilitate 19.
 cogitatio vestra sit, quæ solùm in regno cælesti in-
 uenitur, & quidem laureata & coronata, cuius *Laures*
 splendore conspicui SANCTI IGNOBILES appare- *ignobili-*
 bunt, quibus visis exclamabunt mundani & profa- *tatis.*
 ni nobiles: *Nos insensati vitam illorum estimabamus in-* Sap. 5, 4.
saniam, & finem illorum sine honore. Ecce quomodo com-

putati sunt inter filios Dei, & inter Sanctos fors illi
est. Hinc factum est, vt nobilis Iustinianus deli-
rans esse ignotus, dixerit moriturus: Facite quod
beo, nolite pompam parare: neque enim is sum quem
stimatis, Antonium imitatus & Hilarionem, qui
locis obscuris, ne colerentur, sepeliri voluerunt.

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Prodeant in publicum spectaculum sancti Cea-
NICVS, EYTROIPIVS & BASILISCVS; in quibus
velut in speculo, ferentis mundum & morbum
ma conspicitur.

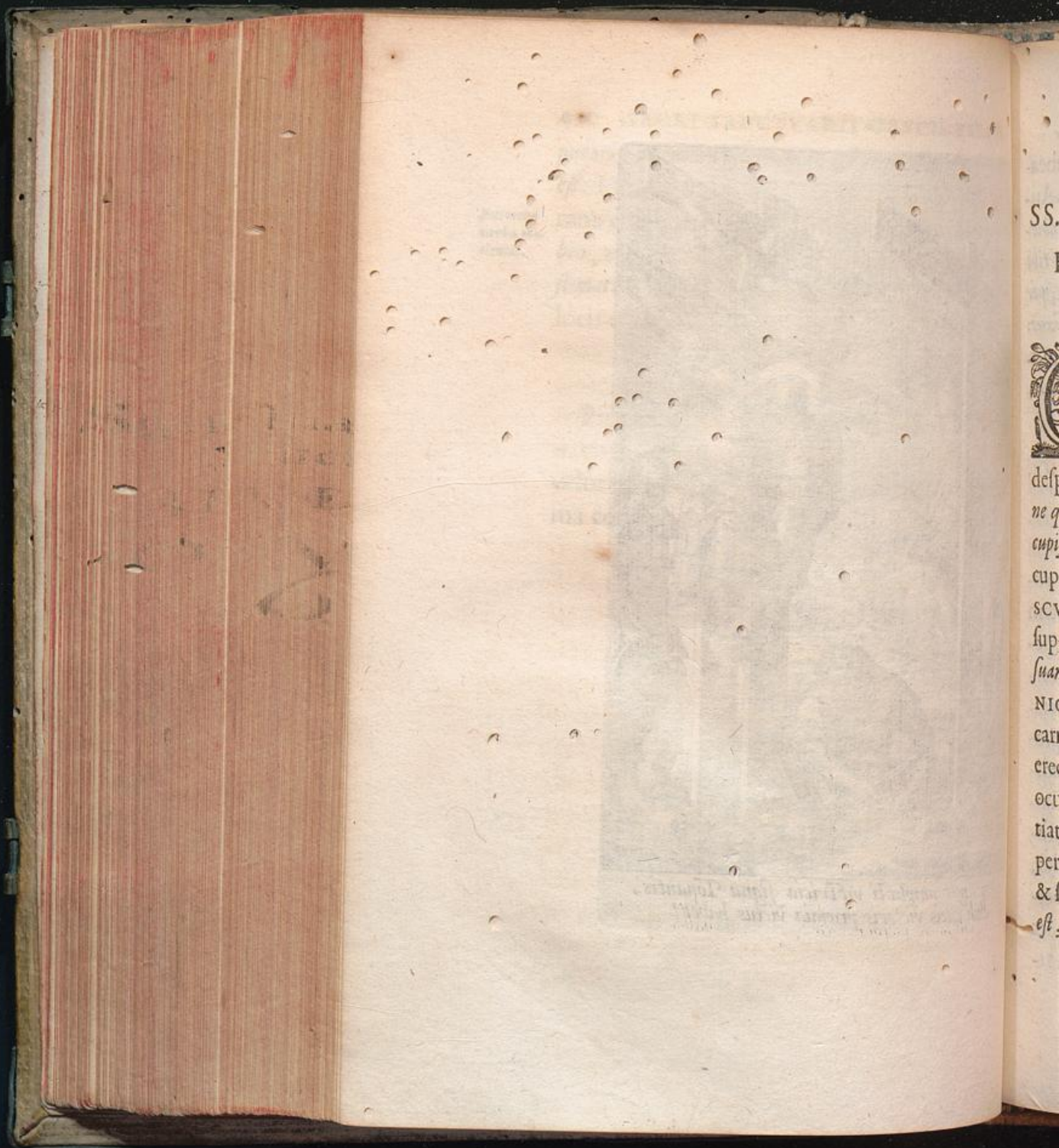

46. *Quis neget amplecti victricia signa Tonantis,
Sub queis victoris premia victus habet?*

W. H. R. L. I. A.

5

F. I.

EMBLEMATICA IMAGO XLVI.

SS. CLEONICI, EVTROPII
ET BASILISCI CRVCIFIXORVM

EXPLICATA.

LEONICVS, EVTROPIVS & BASILISCVS Græca
tabul.
Martyr. ol.

milites insignes CHRISTI, sub Max-
imiano imperante, & Asclepiade Præsi-
dente, quidquid mundus amat & habet
despicientes, cruciatus atque cruces subierunt. Om-
ne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & con-
cupiscentia oculorum, & superbia vitæ. 1. Ioan. 2,
16.

Tres istas con-
cupiscentias CLEONICVS, EVTROPIVS & BASILI-
scvs virtute sanctæ crucis debellarunt, & à nobis
superandas esse monent. *Qui sunt CHRISTI, carnem* Gal. 5, 24.
Sympathia
Christi &
Martyrum
Artificum
superata
concupi-
scentia.
suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis. CLEO-
NICVS in effigie sua totus armatus comparet, &
carnis concupiscentiæ bellum indicit. EVTROPIVS
erecto vultu in cruce describitur, & concupiscentiæ

oculorum, id est, rerum terrenarum omnino renun-
tiat. BASILISCVS totus curuatus & humiliatus, su-
perbiæ & elationi humanæ se opponit. Omnes tres,
& singuli cum Paulo dicunt: *Mihi mundus crucifixus* Gal. 6, 14.
est, & ego mundo. Igitur vt mundum & tres eius af-
fectio-

fectiones pariter crucifigamus, quid efficere debemus, è crucibus Martyres monent; monet & S. Augustinus Serm. 4. de Ascensione: *Nulla te mundi cuncta inclinent, nullæ aduersitates deiciant. Absit tibi gloriari, nisi in Cruce Domini nostri IESU CHRISTI, quem tibi mundus crucifixus est, & tu mundo crucifigam.* Accedit Bernardus de Modo benè viuendi, Serm. 11. *Qui crucem portat, debet mundo mori; nam crucem ferens semetipsum est mortificare.*

CRUX CLEONICI, EVTROPII & BASILISII
CruX mundanæ concupiscentiæ.

Instrumentum artis benè viuendi.

Mundus nos à tribus partibus impetit: quod si vincere velimus, à tribus nos illum partibus inuadamus. Per carnem, per oculos, per vitia nobis bellum ingerit mundus, & nos in eius appellationes crucis arma moueamus. Cùm mundus concupiscentia animam tuam inuadit, maculatione carnis te arma (CLEONICVS ait) hostem pulsabis, & victoriam comparabis. Cùm aggritur per concupiscentiam oculorum, lacrymas facies de coram Deo (sicut hortatur EVTROPIVS) & confessione lacrymarum impetum hostilem retundes, triumphumque reportabis. Quod si impetu superbia deicere te contendat, eius vanitas (vt supra)

BASILISCYS) humilitatis amore dissoluenda est, & deprimis aduersarium. Crux triplex & grauis est, ^{Excitatio} ^{lauroran-} hisce concupiscentiis sæpè impeti, & non succumbere, sed per spem certæ victoriæ leuior crux ista redditur, sicut testatur in hæc verba Bernardus Sermone in Octaua Paschæ: *Vis ergo nosse quis est qui vincit mundum? Quæ in eo vincenda sunt, diligenter intueri; siquidem hoc ipsum beatus Joannes indicat, dicens: Charissimi, nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt, omne enim quod in mundo est, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & ambitio sæculi. Hæ sunt tres turmæ, quas fecerunt Chaldaei. Sed memini quoque S. Iacob fecisse tres turmas, cùm timeret à facie Esau, rediens ex Mesopotamia. Et vobis ergo aduersus triplex genus tentationis triplici opus est munimento, ut carnis concupiscentia ipsius mortificatione vincatur: oculorum verò concupiscentiam superet studium compunctionis, & assiduitas lacrymarum: porrò ambitionis vanitatem virtus charitatis excludat. Cùm Matthæi capite 10. CHRISTVS dixerit, Omnis qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus; explicat Cyrillus in Ioan. lib. 12, cap. 28. Nihil aliud significat, (vt arbitror) quàm mundo propter Deum renuntiare, & huic corporali vitæ bona, quæ per fidem speramus, antepone-
re.*

Hhh

CruX

CRUX CLEONICÆ, EVTROPII & BASILIS
CruX agrotantium.Instru-
tum artis
bene mo-
riendi.

CVM mundo & eius appetitionibus diram
Cetam homo gerit, & cum incidit in morbum
totum secum mundum quasi prostermit. Prostermit
carnem, ne voluptate trahatur; deiicit oculos,
diuitiarum & opum falsa specie capiuntur; dei-
mit omnem superbiam, ne animus inani gloria
ratur & efferatur. Vnde & dicere fas est aegro,
Gal. 6, 14. lecto doloris affigitur: *Mibi mundus crucifixus est, & ego mundo.* Audiamus philosophantem pulchre
zianzenum Epist. 70. ad Philagrium: *Honestum
censeo dolori resistere, atque animo vel nunc maxime
purgari, at morbum nihil aliud ducere, quam vtilem quorundam
institutionem, hoc est, vt corporea omnia, & quidam
fluxum est & caducum aspernans, totum te celestis patrie
addicas.* Prostermit virtute patientiæ aeger mundum
& eius principem, quemadmodum Iobus & Lazarus
prostrauerunt, & quidem cum infirmi essent, &
astruit in Asceticis Basilius. *Fit autem, inquit, magis
postulationem satanæ aliquando, vt veluti magnum agrotan-
tiam ad certamen illi committat benignus Dominus, & quod
solentiam illius per extremam seruorum suorum toleran-
tiam deiiciat, quod in Job factum esse dicimus, vt*

Excitatio
agrotan-
tis.

exemplum illis, qui nihil ferre sustinent molestie, in medium adducatur à Deo, qui ad mortem vsque in tristibus perdurare possunt, qualis erat Lazarus, qui cum talibus obrutus esset vulceribus, nusquam commemoratur quòd presentem calamitatem molesto animo tulerit.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus omnem mundi vanitatem & ^{virtus sacra Eucharistia.} concupiscentiam è cruce sua damnauit, & ad huc mundum eiusque appetitiones damnat in Eucharistia, quæ nihil carnale nihil terrenum sapit, & efficit, vt Regis gloriosi conuiuæ rebus mundanis renuntient. Quamuis in hac renuntiatione excelluerit Augustinus, pro humilitate sua cap. 13. Soliloq. exclamat, *Mundus clamat, Deficio; tu verò clamas, Reficio: & miseria mea praua magis sequitur deficientem quàm reficientem. Planè infirmitas mea hæc est.* Infirmitas planè est, cum iacens in lecto æger, appetit ea quæ valetudini nocent: at cum exoptat quæ saluti suæ proficiunt, in via salutis est. Cum idem ipse mundanis affectibus ducitur, infirmus censendus est: si verò renuntians terrenis appetitionibus, cælestia quærit ^{viaticum.} alimenta, in via salutis & vitæ incedit & ambulat vsque ad mortem, cum dixerit **CHRISTVS**: *Qui Ioan. 6. 60. manducat hunc panem, viuet in æternum.*

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia
corona aurea & laureola.

Honor. sit
artem be-
ne viuere
di & mo-
riendi.

Laureola
deuicta
concupi-
scentia.

Matth. 5, 8.

Matth. 5, 3.

Luc. 14,
11.

Gal. 5, 24.

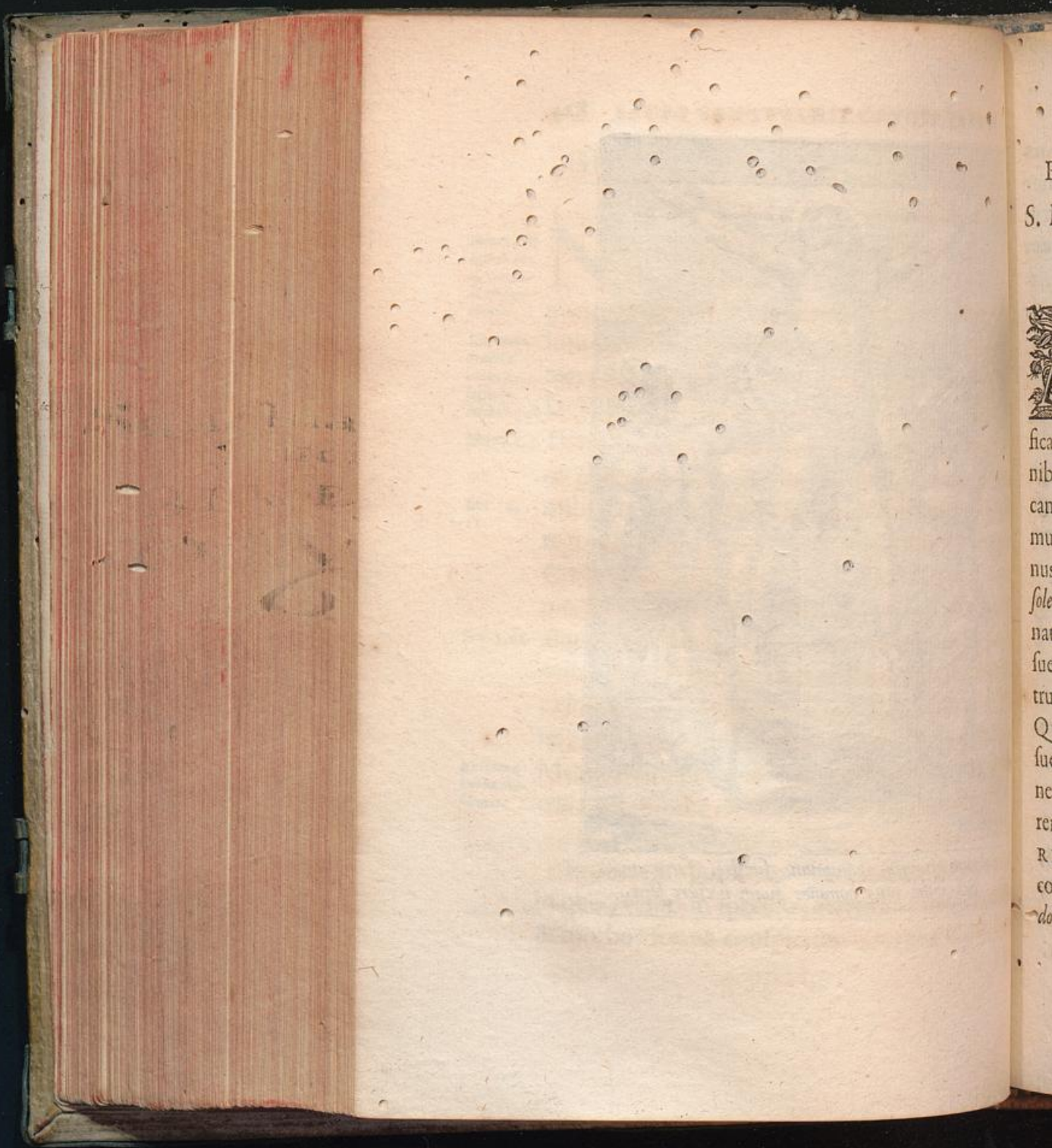
Extrema
verba mo-
rientis.

Nodus triplex concupiscentia carnis, & con-
cupiscentia oculorum, atque superbia vitæ, im-
plicitus adeo est, vt explicari non queat, cuius dis-
solutioni annexum est regnum cælorum, decreta
corona & laureola conceditur. Hæc corona & laure-
ola destinata castitati: *Beati mundo corde, quoniam*
Deum videbunt. Hæc paupertati decreta; *Beati pau-*
res spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Hæc
militati concessa: *Qui se humiliat, exaltabitur.* Pro
regno & imperio necesse est vt nodus ille frangatur
& cum manuum ministerio dissolutio non succedat
recursus ad crucem fiat, cuius ope & opera crucis
atque cruciferi *carnem suam crucifixerunt cum vitio*
concupiscentiis, & bono hoc omine & nomine regnum
cælorum intrarunt & occuparunt. Cùm iam intro-
irit, & simul occuparit hoc regnum Calliopius apud
Metaphrasten, falsus ingenuè est: *Malo CHRIS-*
cruce affigi, quàm caducis stulti mundi deliciis frui.

Prodeat in publicum spectaculum S. MARCI
in quo, veluti in speculo, ferentis furiosos homines
& morbos forma conspicitur.

Subiacui furijsq; hominum, furijsq; ferarum :
47. Sed mihi plus homines quam nocuere fere.

EMBLEMATICA IMAGO XLVII.

S. MARINI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

NAZARBI in Cilicia sub Diocletiano, Martyrol. Menolog.
 Præside Lyfia, S. MARINVS senex primo flagris cæditur, dein ligno suspenditur, & in eo mirum in modum excarnificatur, postremò capite obruncatur, & corpus canibus ac feris vorandum traditur. Feras & rabidos canes truculentia sua homines superarunt. Benè simul & verè lib. 5. de Ciuit. Dei cap. 28. dicit S. Augustinus: *Subhumanius homines hominem viuum, quàm bestia solent decerpere cadauer abiectum.* Ferae crudeles suapte natura sunt, homines suapte ingenio mites & mansueti, peccati verò malitia redduntur sæui, furiosi, truculenti. Nihil peccato crudelius, nihil sæuius. Quamuis culpa ita barbara & fera sit, potens mansuetudo est, vt vincat omnem eius sæuitiam, omnem eius truculentiam. Contra hominum degenerem inhumanitatem, ac feram crudelitatem S. MARINVS suam patientiam obiicit, & dum baculis contunditur, ait: *Fru mentum CHRISTI sum, contundor baculis, vt panis mundus inueniar.* Dum vnguibus
 lania-

tur. Confugiunt ad CHRISTVM patientem, qui furoris humani crucem tulit, & ferre docuit eos qui dicunt: *Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israel, nisi quia Dominus erat in nobis, cum exurgerent homines in nos, forte viuos deglutissent nos. Cum irasceretur furor eorum in nos, forsitan aqua absorbuisset nos. Torrentem pertransiuit anima nostra: forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem. Benedictus Dominus, qui non dedit nos in captionem dentibus eorum.* Hæc MARINI imitatores; sed, vt ait S. Ephræm agens de Pœnitent. *Martyres ob amorem Dei dissecti meruerunt accipere coronam, nos autem, cum sine tormentis Martyres esse queamus, potius contraria agentes, inutiles permanemus.*

CRUX MARINI, CRUX ægotantis.

Læditur à seipso æger; fera sibi humana est: *Instrumentum artis bene moriendi.* Quæ dum valet, vincitur & ligatur; cum male habet, soluitur, vt à se diris pœnis discerpatur, doloribus dilanietur, & lecto affixus crucem MARINI patiat, si tamen eius patientiam imitetur, memor regis Ezechia, qui cum grauitè vexaretur acerbis ac diris ægritudinis doloribus, quasi leonis vnguis disrumpebatur & dilaniabatur. *Quasi leo sic contriuit omnia ossa mea.* Ita contingere solet, vt incidat in leonem, & eius vngues incurrat, qui iacens in lecto

ager diris pœnis exercetur. Interim dum exercetur
 Deus orandus est: Deus & homo, qui feritatem
 minum & dolorum expertus es, mitiga furentes
 mentares humores, qui ferarum instar miseram
 nem impetunt & dilaniant. Dum caro humana
 rumpitur & laniatur, virtute patientiæ æger se
 uet, atque intus se custodiat. Benè Basilius in
 ticus: *Nèque incisiones igitur, neque vsiones, neque
 ueolentiam, ac molestorum pharmacorum dolores, neque
 inediam, neque exactam dietæ mensuram, neque abstinentiam
 eorum quæ noxia sunt, recusari à nobis recta ratio
 Etat; ita tamen, quod rursus dico, vt anima iuuanda
 obseruetur, quæ quasi exemplo ad suam ipsius curam
 tuatur. Cùm æger ex vna parte doloribus diuexatur
 & ex altera duris ac diris pharmacis ac medicamentis
 curatur, cor suum dabit in similitudinem picturæ, & considerabit
 se mysticum esse MARINVM, qui ex vno latere verberatur
 altero latere verberatur ac laniatur. Mare magnæ
 passio CHRISTI est, dicitque propterea ipse, *Quæ
 altitudinem maris.* Mare tumultuatur, intumescit, fremit
 & fremit, & tamen animantia, quæ ferocia
 terra sunt, in pelago furenti atque frementi miscescunt.
 Mansuetus agnus CHRISTVS inter passiones & furias
 & furias. Talis & MARINVS extitit, talis & æger
 existat.*

Excitatio
 agrotan-
 tis.

Eccli. 38,
 28.

Psal. 8, 3.

Leuamen laborantis & ægotantis.

REx gloriosus mansueti agni instar furias ho-
 minum passus est, & se manducandum dedit, <sup>virtus sa-
 cræ Eu-
 charistia.</sup>
 vt agnos redderet homines, qui, licet discerperen-
 tur à lupis, & diris morbis ac doloribus disrumpe-
 rentur, nihilominus & lupis & morbis euaderent
 superiores. Robur cælestis panis hoc est, vt qui se
 communicauerit, totus mitis, totus mansuetus fiat,
 & virtute mansuetudinis omnem impetum furio-
 sum frangat, furias vincat, & tam luporum quàm
 morborum omnium furorem omnino superet.
 Quòd si dæmon ipse, *sciens quia modicum tempus* ^{Apoc. i. 12.}
habet, inuadit ægotum, & miris modis illum affli-
 git & torquet, meminerit magni Antonij, qui cum
 esset in extremis, assistentes sibi monuit, primos ef-
 se dæmonis feroces impetus, sed deinde vires eius
 esse prorsus effeminatas. Tunc maximè debilis & in-
 firmus est, cum sacro Eucharistiæ Viatico præmu- ^{Viaticum.}
 nitum hominem reperit. Hæc enim virtus Eucha-
 ristia est, vt cor humanum confirmet, diabolicum
 robur infirmet.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia
corona aurea & laureola.

Honorabit
artem be-
ne uiuen-
di & mo-
riendi.
Marth. 5,
12.

CRucifixos & cruciferos in ipsis pœnis & cruciatibus monet CHRISTVS: *Gaudete, & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis.* Ad hanc vocem Paulus excitatus & recreatus, inter furias manus constitutus, flagris & verberibus totus corpus

2. Cor. 7, 4. dicebat: *Superabundo gaudio in omni tribulatione*

Rom. 8, 18. *Quid sic? Non sunt condignae passiones huius temporis*

2. Cor. 4, 17. *futuram gloriam, quae reuelabitur in nobis. & rursus*

momentaneum & leue tribulationis nostrae aeternum gloriae

Laurea de-
nisi furo-
ris. *pondus operatur in nobis.* Per morbidas furias & iras

rores simul humanos itur ad regnum caelorum, & in

summa pax est, & quidem coronata & laureata, &

ad Agnum, qui splendet in caelesti ciuitate. Hanc

Calliopius crucifixus, contusus & vulneribus incensus

qui rogatus à tyranno concitato, & acto in rabie

Extrema
verba mo-
rientis. *Tormentorum sentis acerbitatem?* respondit: *Dolentem*

nem promissa à CHRISTO quietis degusto, & tormentorum

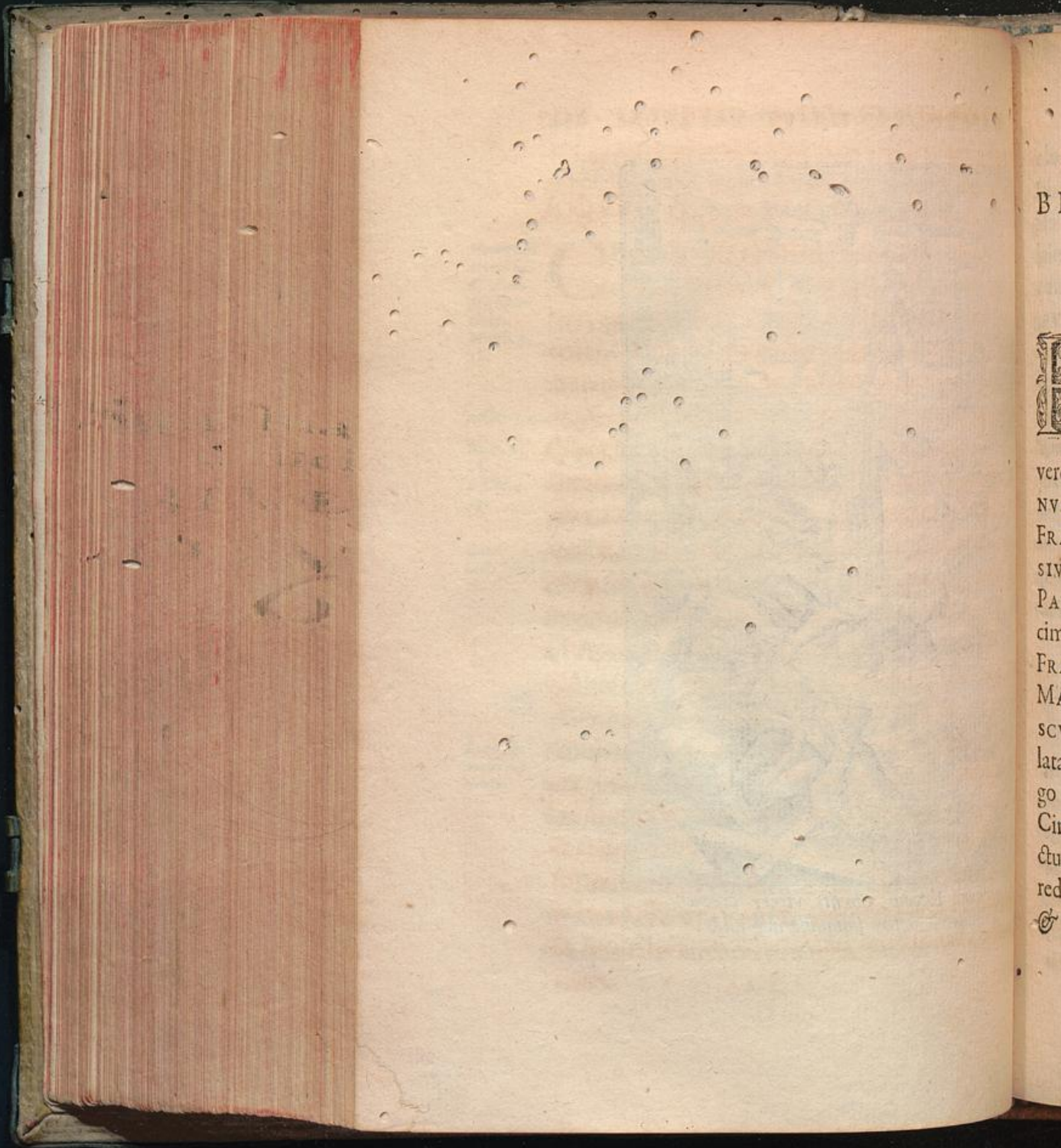
non sentio.

Prodeant in publicum spectaculum beati MARTYRES IAPONIAE; in quibus, velut in speculo, figura spiritualis circumcisionis & morbi conspicitur.

48. *Cedite nunc Fotoqui, Shristi vicere tropaea.
Germinat e nostro sanguine dia fides.*

W R L I Z
S
V. I

B L

E

vero

NV

FR

SIV

PA

cim

FR

MA

scv

lata

go

Cir

ctu

red

Ⓞ

EMBLEMATICA IMAGO XLVIII.
 BEATORVM IN IAPONIA
 CRVCIFIXORVM
 EXPLICATA.

ABVIT gloriosus Rex in Iaponia Martyres suos, quos Taicosama cruci addixit & affixit. Affixi sunt è Societate IESV, PAVLVS, IACOBVS, & IOANNES : ex familia verò S. Francisci sex, PETRVS BAPTISTA, MARTINVS, FRANCISCVS, PHILIPPVS, GONSALVVS, FRANCISCVS. Accesserunt septemdecim laici, ALOISIVS puer duodennis, PAVLVS, LEO, COSMVS, PAVLVS, MICHAEL cum filio annorum quindecim, ANTONIVS annorum tredecim, IOACHIMVS, FRANCISCVS, GABRIEL, THOMAS, IOANNES, MATHIAS, VENTVRA, PETRVS, & FRANCISCVS. Omnes crucifixi sunt, sinistrae auris parte ablata, & dextro simul latere transfosso. Cordibus ergo & auribus circumcisi, caeleste regnum intrarunt. Circumcisionem cordis & aurium desiderabat sanctus Stephanus in iis, quos cap. 7. Actuum merito redarguebat : *Dura ceruice, & incircumcisis cordibus & auribus, vos Spiritui sancto resistitis.* Nostris verò cruci-

crucifixis neutra circumcisio defuit, cum partem
auris abscissa, & circumciso corde per crucem
aulam Dei cæli sunt admissi. Eadem disciplina
sanctæ Crucis, & doctrina mysticæ Circumcisionis
vt multis probat Ambrosius lib. i. de Abraham.

inde hæc pauca desumimus. *Aduenit Dominus Iesus*
qui ait, *Ego sum via, veritas, & vita: qui non per-*
exiguam corporis in signo, sed totum circumcidit hominem
in veritate. Signum destruxit, veritatem induxit;
postea quàm venit quod perfectum est, quod ex parte
euacuatum est; & ideo cessauit circumcisio partis, vbi
fulget circumciso vniuersitatis. Iam enim non ex parte,
totus homo saluatur, in corpore scilicet & anima. *Scriptum*
est enim: *Qui vult post me venire, abneget semetipsum*
& tollat crucem suam, & sequatur me. Hæc crucis
cietatis IESV & eius sociorum est.

Luc. 9. 23. *est enim: Qui vult post me venire, abneget semetipsum*
& tollat crucem suam, & sequatur me. Hæc crucis
cietatis IESV & eius sociorum est.

CRUX BEATORVM CRVCIFIXORVM, CRUX circumcisionis spiritualis.

Instrum-
entum artis
bene vi-
uendi.
Nihil ad perfectum lex perduxit, nec ipsam
circumcisionem, quæ ante CHRISTI passio-
nem imperfecta erat, cum CHRISTVS in cruce
mori-
xit, *Consummatum est*, omnem pariter oblationem
circumcisionem spiritus perfecit, & consummatam
Rursus Ambrosius: *Hæc est perfectio circum-*

Ioan. 19,
30.

quia per corporis oblationem redimitur anima, de qua ipse Dominus ait: *Quoniam qui perdidit animam suam propter me, inueniet eam.* Beati, qui crucis circumcissionem patiuntur, quia crucifixo CHRISTO assimilantur. Nihil in homine reformatione non eget, ac proinde non ita gladio quam cruce CHRISTI circumcidendus est: gladius quippe partem hominis scindit, crux verò totum hominem capit, affligit atque configit. *Qui sunt CHRISTI, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.* Lex ista cunctis imponitur & intimatur, circumcisio enim crucis, ut ait Zenon Sermone de Circumcisione, *non sexu, non atate, non conditione depellitur, sed gloriosa in omnibus reperitur.* Hæc item in IAPONENSIBVS cernitur & spectatur.

CRUX IAPONENSIVM, Crux ægrotantium.

VIta quidem humana subiecta gladio est, & in partes illa diuiditur, donec accesserit mors. Instrumentum artis bene moriendi. Cùm iam affixus lecto ægrotus est, ut vitæ suæ imponat finem, subiacet cruci, quæ totam vitam absumit, totumque hominem abripit, sicut visum est in MARTYRIBVS IAPONIAE, quorum corporeas partes prius gladius abscidit & abstulit. Horum factorum MARTYRVM passio in circumcissione fuit, &

*Excitat
agrotan-
tis.*

etiam in circumfione confistit sæpè labor hominis
ægroantis. Hinc magnam sanctitatis argumētum
est si homo ita infirmetur, vt potentior efficiatur,
si infirmus ita circumcidatur, vt maior patientia
tor ipse reddatur. Qui seruit in castris CHRISTI,
uerit sternendam sibi viam ad crucem Domini,
tolerantiam mysticæ circumfione, vt passio
Dominicæ effectus socius, comes etiam fiat remun-
rationis, adscriptus catalogo eorum, qui Psalmi-
loquuntur in hæc verba apud Hieronymum: *filij sub IESV duce venimus, & circumcisi sumus cir-
cufione spirituali, & ablatum est à nobis opprobrium
pti. Nunc ipse IESVS dux noster gladium tenet, & nos
nos precedit, & pugnat pro nobis, & vincit aduersus
Canimus Sacerdotalibus tubis, & circumimus Iericho,
est, istum mundum, & cadunt muri eius, & nos
dimur, & victores existimus. Vincimus diuina gra-
per morbos quos toleramus; triumphamus per
riosa martyria sociorum, qui sanguinem suum
CHRISTO & eius nomine profuderunt.*

Leuamen laborantis & ægroantis.

*Virtus sa-
cra Eucha-
ristie*

Rex gloriosus punctus est in circumfione,
sacer eius carnis saccus conscissus est in
fione, vnde & effusus est thesaurus nostræ red-

prionis, cuius beneficij memoria recolitur in altaris Sacramento. Quisquis illum recolit, & more debito sumit, tanti virtute mysterij, siue pungatur morbis, siue morte saccus corporis penitus conscindatur, insensilis efficitur; & cum effluit eius spiritus, latus obit, in cælum abit, & in eius dicit ingressu: *Conscidisti saccum meum, & circumdedisti me* Viatikum.. Plal. 29. 12. *latitia*. Dum viueret in corporis sacco, anima circumdata quoque erat, sed tristitia atque in gero; sed cum è corpore egreditur, circumcingitur alacritate & latitia, cuius primitias accipit in Viatico Eucharistiæ, cuius effectus est, desolatam animam consolari & recreare: & eius solatium in morte ipsa non extinguitur, sed accenditur, cum in cælum ascenditur. Quæ sunt terrena gaudia, cum pereunte homine pereunt: quæ verò sunt caelestia atque diuina, qualia Eucharistica sunt, post obitum non tolluntur, non minuuntur, sed augentur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

MYstica vitis palmites sunt gloriosi MARTYRES & CONFESSORES IAPONIAE, quos mitis modis magnus agricola excoluit virtute circumcissionis. Vnde pulchrè Iustinianus, *Nemo, inquit, i-*

Kkk 2.

stus,

stus, teste Apostolo, ab hac purgatione, secernitur. ait enim

2. Tim. 3, 12. Omnes, qui pie volumus vivere in CHRISTO, persecutionem patientur.

Quamobrem conuersis Hebraeis & gentilibus

Heb. 12, 8. dicebat: Quis enim filius, quem non corripiat pater eius, si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt con-

ergo adulteri, & non filij estis. Quanti vero sit meritum

iusmodi purgatio, eisdem intimaui, dicens: Omnis autem

Heb. 12, 11. disciplina in presenti quidem non videtur esse gaudij,

maceroris; postea autem fructum pacatissimum exercitatio

eam reddet iustitia. Propter quod remissas manus, &

luta genua erigite, & rectos gressus facite semitis vestris.

Esto talis & tu, purgeris à CHRISTO: caue tamen

purgatus murmures, & agricolæ detrahas sapientia.

quaquam dolorem vulneris, sed sanitatis attende diligen-

nem. Purgationis incisionem abhorre noli, si centurionem

tum fructum percipere concupiscis. Palmes in lecto

Gallus Episcopus Auernorum, & cum vi febris

dentis barbam & capillos simul amitteret, spiritus

circumcisus, & animo simul serenus & tranquillus

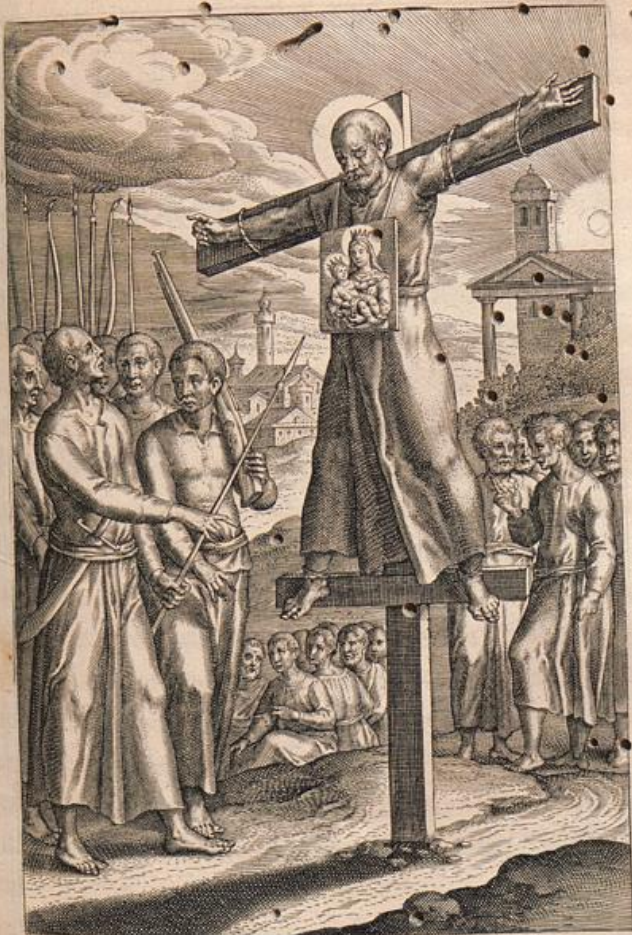
dixit fratribus moriturus: Vale dicimus vobis fratres

& obiit corde & spiritu circumcisus.

Laurea
circumci-
sionis spi-
ritualis.

Extrema
verba mo-
rientis.

Prodeat in publicum spectaculum HIORANUS
Iaponensis; in quo, veluti in ipeculo, natiuitatis
infirmittatis humanæ forma conspicitur.

FÜR KLIEL
5
EN I

*En populi explodor, placeam vt tibi Christe, catharma.
49. Displiceam: hoc ipsum displicuisse placet.*

H

H

ca r
bus
Mo
tam
tabo
ferib
bell
fide
Hæ
Ma
gest
uiff
. mit
mit
com
-win

EMBLEMATICA IMAGO XLIX.

HIORAMI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

HIORAMVS senex venerabilis à Rege Iapō-
nensi, qui fidem acceptam deseruerat,
Bungi comprehensus cruci adiudicatus
est. De mandato eiusdem Regis cum the-
ca reliquiaria, imagine CHRISTI, & Matris, qui-
bus pium cultum exhibebat, appensus in cruce est.
Moris solet esse in militia, vt cum quis strangulatur
tamquam rebellionis reus, ad collum eius quædam
tabella appendatur, & in ea culpa defectionis de-
scribitur. Suspenditur HIORAMVS, & ad pectus ta-
bella Matris & Filij apponitur & appenditur, in qua
fides & fidelitas boni senis describitur & innotescit.
Hæc ipsa fides innotuit in monacho Christiano, &
Mariano summo cultore imaginis quæ MARIAM
gestantem suam prolem exprimebat. Hic cum gra-
uissimè torqueretur à dæmone, & dæmon illi pro-
mitteret se de pœnis ac tormentis remissurum, si re-
mitteret ipse de imaginis cultu & veneratione, ex
consilio Abbatis Theodori constanter respondit: *Do-
minum Deum meum adorabo, & tibi non obediam.* Præces-
ferat

Ex litteris
Iaponicis.

ferat antè cultor Filij simul & Matris fidus ac
 his senex. Euangelicus ille Simeon, qui cum Filio
 simul & Matrem in templo sibi assistere con-
 placetur, mortem ipsam non timuit, sed cecidit.

Luc. 2. 29. *Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum
 tuum in pace: quia viderunt oculi mei salutare tuum, quia
 parasti ante faciem omnium populorum, lumen ad reu-*

tionem gentium. Hunc ipsum senem, qui infans
 intra vinas suas accepit, HIORAMVS in se refert,
 captiuitate & libertate, in vita & morte, in cruce
 eius felice sorte. Qualis debeat esse mysticus CHRIS-
 TI Simeon, vel mysticus Hioramus, declarat Au-
 brosius lib. 2. in Lucae cap. 12. *Qui vult dimitti, veniat
 in templum, veniat in Jerusalem, expectet CHRISTUM
 Dominum, accipiat in manibus verbum Dei, complectatur
 velut quibusdam fidei suae brachiis: tunc dimittatur
 ut non videat mortem, qui viderit vitam.* Amplectatur
 etiam celebres Reliquias Sanctorum, de quibus Beatus
 filius in Psalm. 104. *Quando apud Iudeos moriebantur
 abominabilia dicebantur morticina; quando autem
 CHRISTO quisquam moritur, pretiosae Reliquiae Sanctorum
 eius.*

*Sympathia
 Simeonis
 portantis
 Christum
 & Hiora-
 mi, &
 veriusque
 Artifi-
 cium.*

CRUX HIORAMI. *Crux natiuitatis
humanae.*

Non immeritò Iobus, cùm miserias humanas ad summam quamdam reduceret, in capite posuit, esse natum de muliere mortalem hominem. *Instrumentum artis bonè viuendi.*
Homo natus de muliere (ex quo capite proueniunt & procedunt cetera) breui viuens tempore, repletur multis miseris, quasi flos egreditur & conteritur, & fugit velut umbra, & numquam in eodem statu permanet. Miser filij hominis status, misera conditio, indigna prorsus aestimatione & fauore. *Iob. 1, 2.*
Quid est homo, quòd memor es eius? aut filius hominis, quoniam visitas eum? Quò maior miseria est, eò maior crux, sub cuius onere filius hominis gemit: *Miser factus sum, & curuatus sum vsque in finem.* Cùm homo tanta sarcina preme- *Psal. 8, 5.*
Excitatio laborantis.
 retur, venit de caelo, natus est de femina Deus, vt filius hominis factus, cum filio hominis crucem humanam portaret. Quid enim Maria CHRISTO nisi mystica crux extirrit, cùm Homilia de Laudibus Virginis dixerit Epiphanius, thronum simul & crucem esse? Fuit CHRISTO Maria crux, *extendens enim sanctas vlnas, Dominum portauit.* Cùm natus de muliere homo grauem suam crucem portat, instar HIORAMI est, nec tamen sine solatio, cùm in sua con-

ditione Deum ipsum habeat socium, ortum de
gine matre, cui dicere fas est, IESVM *benedi-*
fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende.
rim natus de muliere tutum aliquod quærat & re
refugium. *Deus refugium nostrum, & virtus.* In quo
locum Basilius: *Homo ob insitam sibi à natura debili-*
tem pluribus in se rebus tristibus & laboriosis irruentibus
multo inuiget auxilio, ex omnibus circumstantibus in-
gium quærens, velut in tutum se recipiens locum ad-
quem acutum verticem, inexpugnabili circumdatum
ro, ob inimicorum incursum securum sese munit. Ver
CHRISTVS est, murus MARIA est.

Psalm. 95. 2.

CRUX HIORAMI, CRUX ægrotantis
& extremè laborantis.

Instrum-
tum artis
benè mo-
riendi.

Excipatio
ægrotan-
tis.

CVM iaces in lecto æger, sacris Reliquiis
Cnitus, mysticus Hioramus es, si CHRISTI
eius Matris opem imploraueris: quam cum impo
traueris, primæ natiuitatis tuæ miseras facile effe
gies. Satis benè Basilius in Psalm. 104. *Sanctorum*
rorum exitus in hac vita nequaquam plorandus, sed magis
genesis, & in hanc vitam ingressus, qui multam secum
institie sordiumque ac malorum affert, quorum spectum
si quis cerneret, uiuentium nullus sustinere facile possit.
Offert HIORAMVS ægroto imaginem CHRISTI
Domini

-ib

III

Domini, vt cum in lecto iacuerit, statim ad illum recurat; prius ad salutis ductorem, quam ad medicam artem recursus fiat. Confirmat hoc ipsum Ambrosius lib. i. de Cain & Abel. cap. 10. *Ne videamur de humanis artibus, medendi peritia, herbarumque succis sperare magis remedium, quam de Deo, ad CHRISTVM prius est confugiendum, qui nostra curare possit anime passionem. Verum prapostero ordine ante sibi ab hominibus accersant opem: vbi autem humana subsidia defecerunt, tunc opinantur postulandam diuini fauoris gratiam. Non CHRISTVM solum, sed etiam sacratissimam Matrem offert agrotanti HIORAMVS. Huius virginis opem, cum extreme laboraret, sensit Reginaldus: adfuit enim agrotanti ipsa, & in eius comitatu virgines & martyres Cæcilia & Catharina. Rogatur æger quid vellet, & dubius quid responderet, nonnihil substitit. Accessit vna ex comitibus, & monuit: *Nihil certi petas, frater, sed omnia petenda illi committe; siquidem melius illa tibi dare, quod necesse est, noquit, quam tu postulare. Acquieuit consilio æger, & se in manus Virginis resignauit. Accepit MARIA oleum, Reginaldum vixit, & ita conualuit, vt reliquo vitæ tempore nullum inordinatum & inhonestum carnis motum vquam senserit.**

Leuamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus sa-
cra Eueh-
ristia.*

Rex gloriosus similis sibi est in natiuitate morte: nudus ex matre nascitur, nudus in matrem moritur, vt humanæ conditionis principium & simul exitum pateretur. Hoc graue Adam iugum, quod idem Dominus virtute sacræ Euehristiæ reddidit dulce satis ac suaue. Reddidit d-

Ioan. 6, 58. cem natiuitatem, cum dicit: *Sicut misit me Pater, & ego uiuo propter Patrem, & qui manducauit me, ipse uiuet propter me.* Fecit exitum humanæ vi-

Verf. 59. suaue, cum addit: *Non sicut manducauerunt patres vestri manna, & mortui sunt. Qui manducat hunc panem, uiuet in æternum.* Cùm CHRISTVS nascitur in

Viaticum. Bethleem, panis est, *Hic est panis, qui de celo descendit:* cum moritur Ierosolymis, panis est. hinc ill-

Ierem. 11, 19. VOX: *Mittamus lignum in panem eius.* Venerat in mundum CHRISTVS, vt nostræ natiuitatis, mortalitatis & mortis miseris mederetur, & earum medicamentum constitutum esse in pane, ostendit & declarat

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

*Honoy alit
artem he-
re vissen-
di & mo-
riendi.*

Habet ante oculos suos in virginalibus brachiis martyr affixum Crucis Regem marty-

rum CHRISTVM, qui præt crucifixos & cruciferos
 passione & admonitione. *Qui vult post me venire, Luc 9, 23.*
abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, &
sequatur me. Præuiderat hoc ipsum mysterium Da-
 uid, cum Psalm. 90. cecinit, *Scapulis suis obumbrabit*
tibi, & sub pennis eius sperabis. Mysterium obumbra-
 tionis declarat in hæc verba Basilius: *Erit enim pro-*
pugnator tuus, protegetque te, vbi impugnaberis. Posuit
 autem hoc ex eorum metaphora, qui in bellis primi instant
 in acie, ac scapulis suis eos, qui à tergo sunt, protegunt.
 Nec dubium, quin in acie crucis & mortis primi
 steterint CHRISTVS & MARIA vnici ac singulares
 protectores crucifixorum & cruciferorum, quorum
 vnus extitit HIRAMVS suspensus cum imagine
 Matris & Filij, sacrisque Reliquiis Sanctorum, qui
 primi etiam in certamine steterunt & vicerunt.

Ergo quisquis ab ortu suo vsque ad metam fixam
 vitæ grauissimam crucem portat, & in acie consti-
 tutus semper pugnat & decertat, consideret ante se
 CHRISTVM, MARIAM & Sanctos, à quibus in
 certamine obumbratur protectione, patrociniis &
 subsidiis, vt quos sequitur in pugna, subsequatur in
 victoria, in gloria palmæ & coronæ, quæ debetur
 non in stadio solum certantibus, sed etiam in lecto
 diabolum superantibus. Superauit tantum hostem

*Laureola
 victa her-
 maritatis.*

lecto affixus Richardus Episcopus Ciceſtrenſis, moriturus dicebat creatori Deo: *In manus tuas mendo ſpiritum meum*, & ſimul Matri:

*Extrema
verba morientis.*

*Maria mater gratie,
Mater miſericordia,
Tu nos ab hoſte protege,
Et hora mortis ſuſcipe:*

præcepit inſuper adſtantibus miniſtris, ut ea verba ad eius aures pronuntiare non ceſſarent. Accedit Eleazarus Comes, qui cum eſſet in extremis, & ſtaretur cum hoſtibus, inquit: *Magna eſt damnatio vis, ſed eam penitus eneruarunt myſteria ſacroſanctæ carnationis & paſſionis IEſu CHRISTI.*

Prodeat in publicum ſpectaculum ALFONSO CASTRIVS è Societate IEſu, ſpeculum & forma ſciorum IEſu laborantium & agrotantium.

I decus, i nos truns, tot ponti emense pericla
50. Clafibus; hac meliüs sidera puppe petes.

AL

A

affi
tun
tu v
& f
mu
inu
de
rvo
Ecc
ext
con
suff
ut
sim
ue
vt

EMBLEMATICA IMAGO L.
ALPHONSI CASTRII CRVCIFIXI
EXPLICATA.

ALPHONSVS CASTRIVS, natione Lusitanus, dignitate Sacerdos, Religiosus è Societate IESV, ad Malucas insulas propter fidem CHRISTI à Mauris captus, naui affixus in formam crucis, capite tandem caesus, portum in caelo cepit. ALPHONSVS noster in ipso portu vitae iacturam fecit, prosperè tamen nauigauit, & saluus emerfit. Qui perdiderit animam suam in mundano pelago, haud dubiè in portu caeli eam inueniet. Quid naui cum cruce? Augustinus lib. I. de Verbis Domini Sermon. 54. *Quando Rex aliquis impie voluntatis, maximæque potestatis, persecutionem indicit Ecclesiae, quantum in ipso est, Christianum nomen conatur extinguere; super nauiculam CHRISTI grandis unda consurgit, sed in iis tentationibus erigitur antenna, ut suspensa arbori crucem figuret. Hanc Christianus respiciat, ut non deficiat. Huic antennæ, id est, cruci CHRISTI, simplex conuersatio, & pura confessio, tamquam cadentia vela religenter, & hæc vela nostra fluctibus abluantur, ut sine macula & ruga inueniantur. Quid cruci cum*

M m m naue?

Histor.
Indic.
Maff.

Sympathia
naui &
crucis
Christi, &
vtriusque
Artifici-
cium.

458 SACRI SANCTVARI CRVCIS PARS II.
naue? Ambrosius Serm.66. *Arbor quedam in nauis
crux in Ecclesia. Suspenditur in arbore CHRISTI
suspenditur Socius eius ALPHONSVS, socius patris
nis, vt fit consolationis comes, iuxta oraculum Pauli
2. Corinth. 1. Scientes quoniam sicuti socij passionum
sic eritis & consolationis.*

CRUX ALPHONSI crucifixi, Crux
Sociorum IESV.

*Instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.
Matth. 5,
13.*

SOcij CHRISTI sunt, quibus conuenit illa
*Vos estis sal terræ. Accedit Chrysostromus Hie-
rosolym. lib. 15. in Matth. Attendite, quid dixerit, Vos estis sal
terræ, per quod ostendit, quàm necessariò ista precipiat. Non
enim pro vestra, inquit, tantùm salute, sed pro vniuersa
orbis vobis certamen erit, &c. Hic finis vocationis
sociorum, quos in suam Societatem CHRISTVS adfuit
vt propriæ saluti attendentes, & alienam quoque
curantes, totum peragrent mundum, totum pelagus
transirent. Benè nauigant IESV Socij, benè nauigant, vt
Ambrosius in Psalm. 47. qui in nauibus CHRISTI
socii sicut arborem præferunt, atque inde explorant fluctus
ventorum, vt corpora sua dirigant ad sancti Spiritus
portum in ligno Domini tuti atque securi, nec permittunt
socios suos vago fluctu errare per maria, sed ad portum salutis
dirigunt, & ad consummationem gratiæ cursus suos dirigere
concedunt.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

tendunt, vt fida statione potiantur, quo dissoluti cursus suos possint in resurrectione reparare, vbi naufragium timere non possint. Et nos igitur circumspicemus hanc gratiam, speculatores eius simus, exploremus eam, vt fiant corpora nostra naues Tharsis. Tunc enim caro ad seruitutem redigitur, cum ad Dei intendimus gratiam, vt id quod amarum ad tempus sit, non quod dulce & voluptarium sequamur.

CRUX ALPHONSI crucifixi, *Crux*
ægotantis.

NAues Tharsis corpora nostra sunt. Nauigat in corpore homo, & cum benè habet, expansis velis in sæculi mari nauigat, cum morbum lethalem contrahit, tempus iam esse vela vitæ contrahendi, in sua effigie exprimit & ostendit ALPHONSVS. Contrahebat vela Paulus, cum vastum emensus mare fuisset, & appellens iam ad portum dicebat: Ego enim iam delibor, & tempus resolutionis meæ instat. Bonum certamen certavi, cursum consummaui, fidem seruaui. Non reuinit ALPHONSVS pati, qui totum nauigauit mare, nec exire recusauit, qui vela in portu contraxit. Diuersus omnino erat à monacho quodam ægro, quem libro de Mortalitate proponit S. Cyprianus. Cum quidam de collegis, inquit, & consacerdotibus nostris iam in infirmitate defessus, atque de appropinquante

Instrumentum artis benè moriendi.

Excipio ægotantis.

morte sollicitus commeatum sibi precaretur, adfuit de-
 canti iuuenis honore & maiestate venerabilis, statura
 celsus, & clarus aspectu, & quem assistentem sibi
 posset humanus aspectus oculis carnalibus intueri, nisi quod
 talem videre iam poterat de seculo recessurus. Atque
 non sine quadam animi ac vocis indignatione infremuit,
 dixit: *Pati timetis, exire non vultis, quid faciam vobis?*
 Pulchrum satis exemplum, cuius lectione mirum
 in modum recreatum fuisse S. Augustinum, in eius
 Vita memorat Possidonius. Habes in vno ALPHONSO
 & eius effigie formam, quam in agro CHRISTI
 optabat, vt & dicas cum Terefia, & ipsa quidem
 infirma, *Aut mori, aut pati.* Dicas appellens ad portum
 cum Ludouico Episcopo Caroli II. Regis Siciliae filio,
*Ego morior, & gaudeo quasi terram venturumque in portum ex longa navigatione huius
 & indomiti maris, quod mihi diu in votis fuit.*

Leuamen laborantis & aegrotantis.

*Virtus sa-
 cra Eu-
 charistia.*

Malach. 1.
 11.

Felix vitae Religiosae navigatio, quae definit in
 sv nomen, in cuius exaltationem ipsa sacra Eu-
 charistia condita est. *Ab ortu enim vsque ad occasum
 nomen est nomen meum in gentibus; & in omni loco sacrificatur
 & offertur nomini meo oblatio munda: quia magnum
 est nomen meum in gentibus, dicit Dominus exercituum.*

Ab ortu vsque ad occasum magnum est hoc Sacramentum, ab ortu scilicet hominis, ad eius occasum, in quo post vitæ nauigationem optatum portum ingreditur. Appellentem iam ad portum, & accipientem Eucharisticum Viaticum, faustis suis clamoribus & acclamationibus Serm. de Euchar. sequitur ac prosequitur Iustinianus. *Protegant, inquit, te sancta mysteria, & inter medios seculi fluctus ante mystici Pharaonis faciem gradiëris illesus: illum itaque in intellectu pelago suffocatum adspicias constitutus in litore. Tunc letitia initiato carmine, magna cordis cum exultatione clamabis: Cantemus Domino, gloriosè enim magnificatus est, Exod. 15, equum & ascensorem proiecit in mare. Proiecit per Crucem, proiecit per Eucharistiam: vnã & alteram colit in altari Sacerdos, de Pharaone agens solemnem triumphum; vnã & alteram velit sibi, veneretur & teneat ægrotus, qui affixus iacet in lecto, & simul augustissimum nomen IESV, cuius socius est, imploret, vt suam victoriam perfectam & consummatam agat pariter & celebret.*

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & lauscola.

Quotquot è Societate IESV crucem ferunt, nauigant simul cum CHRISTO, in eadem naue certant
Honor alis
artem
ne viuendi
& moriendi.

M m m 3

tant

tant & triumphant, viui Martyres habiti, quorum
Abbas Piamon apud Cananum collat. 18. capitulum
cit honorificam mentionem: *Illos patientia atque
strictio, qui tam deuote in hac, quam semel acceperunt
fessione, perdurant, vt numquam suas expleant voluntates
crucifixos quotidie huic mundo, viuosque Martyres
Viui Martyres socij IESV euaserunt Maria, Iohanna
& Magdalena, quorum sanguis effusus non est.*

*Laureola
Sociorum
IESV.
Cant. 2, 5.*

finis eorum trium dignus corona & laureola in
cto gloriosus fuit, vt dixerit decedens Maria, *Flu-
te me floribus, stipate me malis, quia amore languo.*

Cant. 3, 1.

rit Magdalena: *In lectulo meo per noctes quasuis
Cant. 1, 16. diligit anima mea.* & dicere potuerit Ioannes: *Lectulus
noster floridus.* Lectus dolorum, lectus florum est
qui veniens ad portum navigationis suae usurpauit

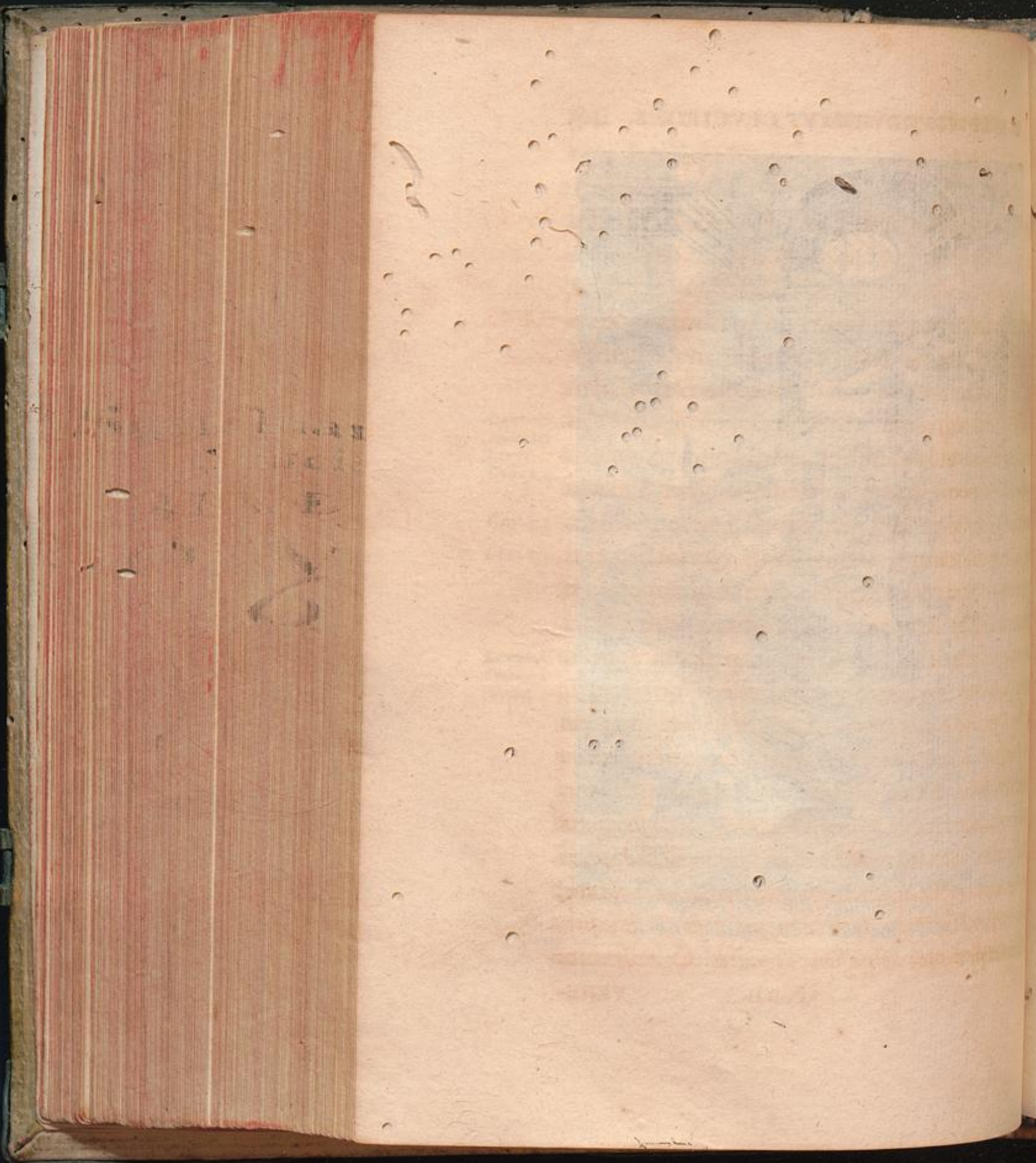
*Extrema
verba mo-
rientis.*

trema verba Archiepiscopi Dunstani: *Ipse benigne
Deus, qui direxit iter meum ad se, dirigat ad omnium
luntatem suam corda & corpora vestra in pace.*

Prodeat in publicum spectaculum VENERABILIS SACERDOS crucifixus; in quo, veluti in speculo, ferentis haereticam prauitatem & infirmitatem in forma conspicitur.

51. *Ne fors sim nūquā tibi vīlis Rector olympi
Victima, me Nati nobilitabit honōs.*

SA

S

bra
pug
cru
peti
ima
pra
quo
inq
ut
Fili
vid
tem
per
tem
ad
re

EMBLEMATICA IMAGOLI
SACERDOTIS CRVCIFIXI
EXPLICATA.

HERETICI in Gallia per ludibrium VENE-
Theat. cru-
delit. nostri
temporis.
 RABILEM SACERDOTEM compulerunt,
 vt in vrbe Houdam, diœcesis Carthonen-
 sis, solemnna Missæ perageret. Dum cele-
 braret, faciem eius manibus verberarunt, & corpus
 pugionibus perfoderunt, ac denique super ligneam
 crucifixi CHRISTI imaginem ipsum affixum, sclo-
 petis suis traiecerunt. Verus Regis gloriosi & eius
 imaginis cultor, & quidem in eam formam, quam
 præscripsit Carolo Magno Gregorius Pontifex II. à
 quo imaginem CHRISTI Domini petierat. *Scimus,*
inquit, quia tu imaginem Seruatoris nostri ideò non petis,
vt pro Deo aut quasi Deum colas, sed ob recordationem
Filij Dei, vt in eius amore recalescas, cuius tu imaginem
videre desideras. Et nos quidem, non quasi ante diuinita-
tem, ante illam prosternimur, sed illum adoramus, quem
per imaginem, aut natum, aut passum, aut in throno seden-
tem recordamur. Et dum nos illa pictura, quasi scriptura,
ad memoriam Filij Dei reducit, animum nostrum de resur-
rectione letificat, aut de passione demulcet. Crucifixores

Nnn

VENE-

les etiam ipsi forent, ostenderunt. Ostendit quoque Paulus, cap. 6. ad Hebræos: *Impossibile est enim, eos qui semel sunt illuminati, gustauerunt etiam donum celeste, & participes facti sunt Spiritus sancti, gustauerunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesque sæculi venturi, & prolapsi sunt; rursus renouari ad poenitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsis Filium Dei, & ostentui habentes.*

CRUX crucifixi SACERDOTIS, CRUX ferentis hæreticos.

BENÈ Augustinus lib. 3. de Verbis Domini, Ser-
mone 8. *Hæretici comparate vos Judæis: illi contempserunt CHRISTVM pendentem in ligno, vos contemnitis sedentem in celo: illis suggerentibus stetit titulus CHRISTI, vobis instantibus deletur Baptismus CHRISTI.* Magna crux hæreticorum CHRISTO & eius ministris incumbit. Qualis illa sit, ostendit idem Augustinus lib. 16. de Ciuitate Dei cap. 2. *Callidum est genus hæreticorum, non spiritu sapientiæ, sed versipellis astutiæ, quo solent hæreticorum feruere præcordia, & pacem conturbare Sanctorum; sed hæc in vsum cedunt profi-*
cientium, iuxta illud Apostoli: Oportet esse hæreses, ut probati manifesti fiant in vobis, unde etiam scriptum est: Filius eruditus sapiens erit, impudenti autem ministro vte-
tur. Nec sunt, nec possunt esse impudentiores mi-

Instrumentum artis bene viuendi.

Excitatio laborantis. 1. Cor. 12. 19.

nistri, quàm illi ipsi, quorum munus famulata
 Redemptori. Sapiens Dei Filius eorum minister
 vsus, sacrificium suum peregit, quod & nunc Sac
 dotes in altaribus suis conficiunt. Confecit ven
 RABILIS iste SACERDOS, & sacrum suum in
 crucis perfecit, qui filij sapientis instar impuden
 bus ministris vsus est. Impudentes certè hære
 tam in CHRISTVM mortuum in cruce, quàm
 Reliquias Sancti huius SACERDOTIS, qui cibus
 CHRISTO commoritur, & mundus obit. *Ante
 tempus*, vt notat Basilus in Psalm. i. *dictum est Sa
 dotibus, Non contaminabitur super aliquo mortuo; in
 autem felicitate nominis Christiani, & Dei nostri ac le
 uatoris nostri IESV CHRISTI munificentia quicquid
 Martyres eius attigerit, illius iustitiæ sanctitatisque
 dammodò particeps, ob gratiam ex eorum corporibus præ
 cedentem, efficitur.*

CRUX crucifixi SACERDOTIS, CRUX
 ægrotantis.

*Instrumen
 tum artis
 bene mo
 riendi.*

NOs omnes genus electum, regale Sacerdotium
 sumus: nostræ igitur memores conditionis
 sub quodam Sacerdotio seruiamus, adhærentes
 cixio, vt vnusquisque nostrum in lecto iacens
 Gal. 2, 16. cere possit cum Paulo: CHRISTO confixus sum

Non sine causa crucifixi imago ægrotantibus exhibetur: ideo porrigitur, vt communicantes CHRISTI passionibus, adhæreant CHRISTO patienti, & eius exemplo ad tolerantiam ægritudinis excitentur. Confirmat hoc ipsum Gregorius 3. Parte Pastoralis, admonit. cap. 3. *Admonendi, inquit, sunt agri, quatenus patientiæ virtutem seruent; vt incessanter, quanta Redemptor noster ab iis, quos creauerat, pertulit mala, considerent.* Considerent in effigie conditionem suam venerabiles Sacerdotes, qui CHRISTO crucifixo debent esse arctè & strictè coniuncti. Vnde sacra virgo Elisabetha moritura, iam è lecto adstantes sibi Sacerdotes monens officij sui, *Vestrum est, inquit, dilectissimo Domino vos exhibere familiares magis ceteris hominibus, per bonam conuersationem, & sanctum ministerium vestrum, quatenus in regno suo post hanc vitam sibi familiarius vos iungat.* Huic Domino Crucifixo ita se Bernardus adiunxit & adstrinxit, vt cum iam in extremis esset, & Sacerdotium absolueret, fuerit in hanc sententiam locutus: *Fateor, non sum dignus ego, nec possum propriis meritis regnum obtinere celorum: ceterum duplici iure illud obtinens Dominus meus, hereditate scilicet Patris, & merito passionis: altero ipse contentus, alterum mihi donat, ex cuius dono illud mihi vendicans non confundor.* Hoc ius crucis & passionis est,

Nnn 3 quod

Exortatio
ægrotan-
tis.

quod tenet ac possidet VENERABILIS iste SACR
DOS, & qui eodem dono & priuilegio frui desit
rat, *Cor suum dabit in similitudinem pictura*, & iac
in lecto æger non solum adhærebit, sed etiam
cifixo CHRISTO inhærebit, vt feliciter decedat.
Iste enim Basilio in Psalm. 33. *Qui cum CHRISTO
mul moriuntur, in bona sunt morte.*

Lucamen laborantis & ægrotantis.

*Virtus sa-
cra Eucha-
ristia.*

REX gloriosus hominem, quem assumptum
secum in crucem euexit, & Patri sacrificium
& vt Sacrificium conficeret, vocatus à Deo est tan-
quam Aaron. Idem ipse secundum ordinem Mo-
chisedech factus Sacerdos, panem & vinum
tulit, & præbuit seipsum edendum, qui & dicitur
*Qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem
in me manet, & ego in illo.* Felix, & satis felix SACR
DOS, qui simul in cruce & lecto, in altari & sacri-
ficio cum Rege glorioso manet, ac dicit, *Quis
separabit à charitate CHRISTI?* Hic arcus & strictus
nexus diuini amoris componitur & connectitur
operante venerabili Sacramento, quemadmodum
aduertit & monet S. Laurentius Iustinianus cap. 10
Monastic. perfect. *Pia mens, inquit, tanti sponsi lacrimis
cata presentia venerando hoc mediante Sacramento*

Ioan. 6. 57.

Rom 8,
35.

ur gaudio, exultatione perfunditur, humilitate delicitur,
lumine irradiatur, pace satiatur, roboratur fide, deuotione
sagimatur, atque indissolubili amoris vinculo Redemptori
interius copulatur. Hæc copula tunc perficitur, cum ^{viaticum.}
anima munita Viatico in cælum assumitur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
corona aurea & laureola.

Benè sancta mater Ecclesia canit de glorioso ^{Honoratis}
Martino: *O beatum Pontificum, qui totis visceribus ^{artem be-}
diligebat CHRISTVM Regem, & non formidabat imperij ^{ne vincen-}
principatum! o sanctissima anima, quam etsi gladius perse- ^{di & mo-}
cutoris non abstulit, palmam tamen martyrij non amisit. ^{riendi.}*
Accedit Iustinianus Sermone de S. Martino: *Quomo-
do martyrij gloriam ipsum non habere censendum est, qui
flagrans amore martyrij pro fidei testificatione Catholica ter-
renorum principum nec expauit potentiam, nec heretico-
rum sauitie cessit, quin constanter veritatis propalaret re-
gulam, eorumque confutaret errores. Toties igitur martyrij
promeruit palmam, quoties se inimicis fidei disputando op-
posuit. Sapienter Deus prouidit in gratiam propugna-
torum fidei, vt licet proprium sanguinem non fun-
derent, Martyres esse possent, quoties pro veritate ^{Laurea}
pugnarent, corona aurea & laureola decertarent, qui- ^{propugna-}
bus effecti victores, in cælis ornarentur & illustra- ^{ta hæresis.}
rentur.*

rentur. Ergo cum hæretici fraudulentè abstinere
lunt à sanguine, ne numerum augeant Martyrum
seipfos planè decipiunt, quandoquidem in crucem
est martirium, eorum errores conuellerè, & in-
nias refutare. Toties debetur palma & corona, qu-
ties propugnatores fidei hostibus veritatis oppon-
se fortiter, & animosè aduersantur. Non augent
merum Martyrum crucifixorum, sed implent ca-
logum cruciferorum, zelantium videlicet imitatorum
rum, imitatorum gloriosissimi Martini, cuius
gium concludit in hæc verba Iustinianus: *Itaque sancto huic Martyri non est deneganda corona,*
Ecclesiarum curam gerens, ac proximorum saluter-
lans, nec mori timuit, nec viuere recusauit. Vixerat cum
CHRISTO, & cum CHRISTO mortuus est, sicut
Herulus martyr, qui ligno affixus dicebat: Ego sum
hi adiutor Domine, & Redemptor. cui CHRISTUS
Noli timere; sum enim tecum, & Deus tuus ego sum.

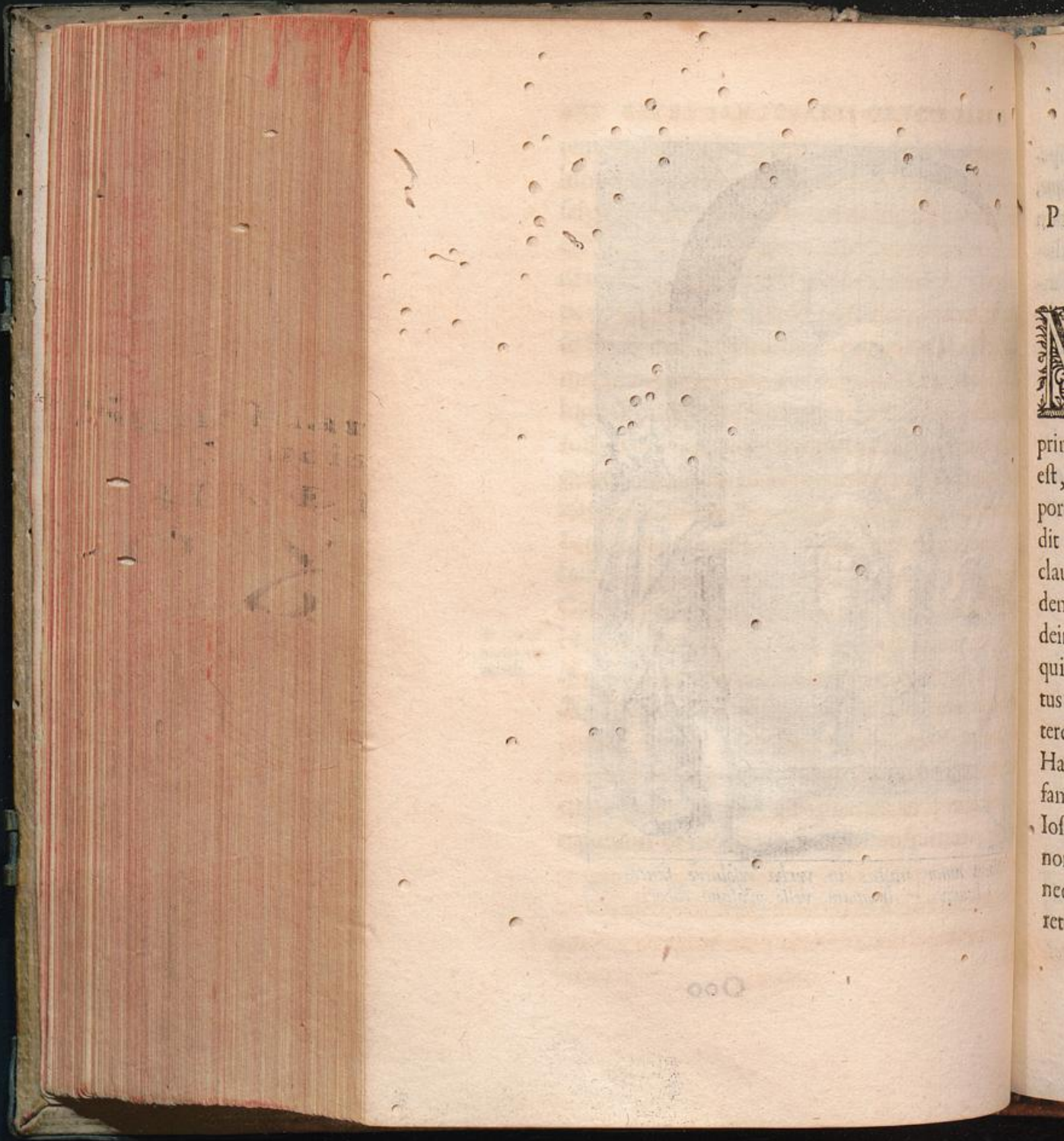
*Extrema
verba mo-
vientis.*

Prodeat in publicum spectaculum PETRVS Hæ-
CIVS crucifixus; in quo, veluti in speculo, ferreus
repulsam & morbum forma conspicitur.

*Novit amor mutas in verba resolvere fauces.
52. I nunc, et linguam velle profana cohors.*

Ooo

EMBLEMATICA IMAGO LII.
PETRI HELCII CRVCIFIXI
EXPLICATA.

MAROCCI in Africa PETRVS HELCIVS Histor.
Indic. Madritanus hortatus est Mauritanos, vt partes CHRISTI sectarentur, & eos qui semel à fide Christiana defecerunt, ad primam fidem redirent. Quam ob causam captus est, & iussu Regis vrgente, linguâ auulsâ, pro valuis portæ in formam crucis affixus, animosè caput dedit, vt ferreo clauo traiceretur. Extractus è capite clauus gutturi infixus est: cumque ne gutta quidem sanguinis è vulneribus antè fluxisset, effluxit deinde, & tinctâ sanguine portâ, mundum reliquit. Cùm homo in angustias eas reducitur, vt aditus querelis non pateat, sed ex omni parte via interceptiatur & claudatur, laboriosa satis crux est. Hanc crucem passus est Iobus, cùm iustis querelis familiares aures claudabant. Hæc crux, quam tulit Iosephus, cùm eius deprecationibus sæui fratres non attenderent, & cùm esset in Ægypto captus, nec sui domini nec Regis gratas sibi aures impetraret. Ad has angustias redacta erat Susanna, cùm,

Ooo 2 clau-

clauso portuario, nemo esset qui eius voces exciperet, diceretque proinde, *Angustia sunt mihi*

Dan. 1.
12.
Sympat^a
Christi
Petri Hel-
cij Avifi-
cum tole-
rata re-
pulsã.

CHRISTVS quoque ipse in porta & extra portam passus est, è cruce clamabat, & tamen non audiebatur. Clamavit non tam voce linguæ quàm sanguinis, cuius vocem nemo adimere queat, licet adimere linguam, imò & ipsam vitam auferre potest. Potuit Maroci Rex euellere PETRI linguam, ut verba formaret, efficere tamen non potuit, ne sanguis effusus ad portam, cui confixus erat, clamaret Deo, cuius ianuæ omnibus facile patent. *per porta Domini*, vt ait agens de Patientia Ephraim: *cunctis patet hominibus, paruis simul & magnis.*

CRUX PETRI MADRITANI crucifixi,
Crux datæ repulsæ.

Instrumen-
tum artis
benè vi-
uendi.

NOUERAT Rex Salomon, quanta crux ista esset, & vt eius onus indicaret, dixit cap. 9. Ecclesiastice: *Ciuitas parua, & pauci in ea viri: venit contra eam Rex magnus, & vallauit eam, extruxitque murum, & inuentiones, inuentusque est in ea vir pauper & sapiens, & conturbauerat urbem istam per sapientiam suam, & nullus in illa inceptus recordatus est hominis illius pauperis. Et dicebat ego, meliorem esse sapientiam fortitudine. Quomodo ergo sapientia pauperis contempta est, & verba eius non sunt audita.*

audita? Inter summos illos labores, quibus mundus repletus est, vnus & præcipuus est, quòd monita sapientum à Principibus non audiantur. Erat ad fores palatij Mardocheus, & cùm graciosus Aman multum posset apud suum Assuerum, omnem portam obserauit, ne Mardochei totiusque populi Hebræorum clamores ad aures Regis venirent. Verùm enimuerò non est prudentia, non est consilium contra Dominum, qui nouit iustis querelis aditum ac portas aperire. Dedit Estheræ Reginae accessum, coram Rege exposulauit, postulauit caput gratiosi, qui malorum caput fuerat, & impetrauit. Interim dum sanguis pauperum clamat, & clamores in palatio non audiuntur, crucem patitur Mardocheus, patitur & HELCIUS MADRITANVS. Secus faciebat olim Alexander, cuius & exemplo & testimonio utitur Basilius Epist. 54. *Audiuisse quidem non negamus, negamus quidem Timotheum esse, qui calumnias in te fabricauerit. Cùm autem omnino audiuerimus, si nihil aliud, vel illud saltem Alexandri dicemus, Alteram auriculam delato illibatam ac sinceram conseruamus.*

CRUX PETRI crucifixi, CRUX ægrotantis.

Hanc crucem patitur æger, cùm iustè queritur, nemo tamen audit aut credit. Recurrendum

Ooo 3

dum

*Instrum-
tum a
vis
benè mo-
riendi.*

dum tunc ad Deum, cuius aures attentæ & intente sunt clamoribus ægrotorum. Testatur ipse qui dicitur

Psal. 99
15.

Clamabit ad me, & ego exaudiam eum. Benè Ezechias

Discept. de Patient. ait: *Quid hoc beatius, quam sequi talis Regis beneuolas aures?* Clamauit Ezechias

æger, qui conuertit ad parietem faciem suam, per murum clausum, obseratum & obstructum

ces suas intromisit, & illas Deus excepit. Excipiet tuas, si dicas cum Ezechia: *Sicut pullus hirundinis*

Excitatio
ægotan-
tis.

Isai. 38, 21.

clamabo, meditabor ut columba. Quamuis Rex Ezechias multos haberet ministros, multos Medicos, solum confugit ad Deum, & solum Deum con-

suluit, vt diuino eius fauore sanatus, & à morbo liberatus, soli Deo pro valetudine sua ageret & haberet gratias. Eapropter non semel, sed sæpè De-

claudit suas portas, & vias intercludit humanas per adipiscenda salute, vt necessitate ductus, & etiam

coactus ægrotus, recursum ad Deum habeat, ut post acceptæ valetudinis beneficium gratis exillat

Ad Regis illius exemplar componat se æger, & quidem sic monet in Asceticis Basilii: *Quemadmodum*

Isai. 38, 21.

Ezechias massam ficorum non primam duxit sanitatis causam, neque curandi corporis rationem illi tribuit, sed gloria Dei, qui ficos condidit, gratiarum actionem ob-

lit: ita & nos plagas à Deo recipientes, qui benè & pro-

cedunt

denter vitam nostram moderatur, principio quidem inquiramus cognitionem rationis ob quam nos flagellet, deinde & liberationem à doloribus & patientiam, & præterea vt tentationi præbeat exitum, vt tolerantes esse possimus: datam verò medicandi gratiam siue per oleum vino mixtum, vt in eo qui inciderat in latrones; siue per ficos, vt in Ezechia, grato animo suscipiamus. Reddita ergo sibi sanitate, in Ecclesia referat æger actionem gratiarum, more Ezechia Regis, imitator crucifixi PETRI, cuius vt inhæreat vestigiis, pro foribus stabit, & cor suum dabit in similitudinem picturæ. Quòd si statio vitæ deferenda sit, oret sicut moriturus iam, & stans pro foribus orauit Eligius, cuius meminit Surius: *Suscipe me secundum magnam misericordiam tuam, & non confundas me ab expectatione mea. Aperi mihi properanti portas tuas.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Rex gloriosus extra portam passus est, repul-
sus quidem à Proceribus Hebræorum, quibus Vitus facta Eucharistia.
monita salutis dabat, & cui portas suas clauferat humana potentia: statim ianuas suas diuina omnipotentia aperuit; vnde mandatur cælestibus potestatibus. *Attollite portas, principes, vestras, & eleuamini portæ æternales, & introibit Rex gloriae.* Ergo qui in porta patitur,

patitur, & in ea repulsam subit, soletur seipsum
 & caelos apertos consideret, qui patent dignè
 communicantibus. Huc alludens præsciis cœli
 olim David: *Januas cœli aperuit Dominus, & pluit
 manna ad manducandum.* Hinc Gregorius lib. 4. De
 log. cap. 58. *Quis fidelium habere dubium possit, in
 immolationis hora caelos aperiri, choros Angelorum ad
 Repulsus Stephanus vidit caelos apertos, & les-
 stantem à dextris virtutis Dei, & virtute eius
 fauoris obdormiuit in Domino.* Qui pellitur iam
 mundo, & accipit Eucharistiam, eundem sub
 vaticum. cidentibus CHRISTVM Dominum consideret, ut
 cræ virtute Communionis in Domino quiescat, &
 que ac sanctè dormiat, & somno tranquillo fruatur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ
 corona aurea & laureola.

*Honor alit
 artem be-
 nè viuendi
 & moriendi.*

LAzarus pauper ad ianuam avari diuitis erat,
 cum tantum vlcerum & vulnerum martyri
 patientissimè perferret, maior crux erat afflictio
 necessitate extrema cum clamor non audiretur,
 iusta eius petitio repelleretur. Paulò post mortem
 sunt rerum vices, quando simul repellentem & re-
 pulsum mors arripuit, & locis suis ambos addidit.
 Repulsus Lazarus, in sinum Abrahæ deportatus

nibus & plausibus Angelorum; diues verò purpurarius & simul auarus, in tartara deturbatus: vbi cùm à sancto Patriarcha vnã exposceret guttam aquæ, est passus semel repulsam, & iterùm, cùm rogaret, vt nuntium mitteret, qui fratres de statu suo mone-
ret, & cauere sibi à pœnis & tormentis inferorum iuberet.

Ergo qui patitur nunc repulsam, exemplo Lazari se soletur, & speret intra aulam Dei aliquando recipiendum, quæ exulant tyrannicè repellentes, repulsi verò patientes in ea honorantur & coronantur. Meminerit gloriosi martyris Stephani, qui cùm à contribulibus suis expelleretur, vidit sursum gloriam Dei, & exclamauit, *Ecce video calos apertos,* & AA. 7, 56.

IESVM stantem à dextris virtutis Dei. Cælestes videt ianuas, habet & portas apertas, qui clausas sibi hîc fores tolerat patienter. Expectat ad ianuam CHRI-
STVS, vt venientem cruciferum suum excipiat, ho-
noret, & coronet virum, quem expulit à se mun-
dus. Cùm è mundo expelleretur Longinus Centu-
rio, monuit socios: *Jam aperta est porta quæ est in cæ-* Extrema
verba mo-
rientis.
lis, & Angeli sunt nostras accepturi animas, & oblatu-
ri Filio vnigenito. Ecce & lampadès video, & apparent
mibi brauia, cum quibus sistendi sumus ad iudicis tri-
bunal.

Prodeant modò in publicum spectaculo
 sacri Tyrones, siue Pueri honorarij
 riosi Regis: de quibus Rex ipse ait: *Compara
 tibi, Pater, Domine cali es terra, quia abscon
 disti hæc à sapientibus, es prudentibus, es reu
 lasti ea paruulis.* Matth. II, 25.

Prodeat verò omnium primus SIMON
 paruum speculum mysticæ resurrectionis,
 patientiæ ægrotantis.

*In speculo paruo imagines parua videntur
 quia pro modo speculi videntur. S. Augustinus
 bro de Quantitate animæ.*

53. *Parvule, quem dulci raptavit ad vbera tortor,
I nunc, cælesti nectare pelle sitim.*

EMBLEMATICA IMAGO LIII.

S. SIMONIS PVERI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

SANCTVS SIMON puerulus Tridentinus, Surius in Martio Martyr. trigesimo ætatis mense nondum completo, captus & raptus à ludæis est, vt victima Paschalis immolaretur. Ergo in ipso Paschatis die à Rabbi Moyse nudatur vestibus, circumciditur, crucifigitur, & stylis ferreis infantulus circumfoditur. Cum esset iam in extremis, & extremum spiritum emitteret, oculos in calum extulit, & mundam simul animam efflauit. *Quem docebit scientiam? & quem intelligere faciet auditum? ab lactatos à lacte, auulsos ab vberibus.* Crucis scientiã & intelligentiã SIMON ab vtero materno raptus instruitur & imbuitur, instruit & imbuit nos, vt mysteria passionis CHRISTI, & simul resurrectionis expendamus. Prouidit nobis Deus de agnello isto Paschali, qui corde tactus, tangat & corda nostra, dicatque cum Augustino lib. 4. de Ciuitate Dei: *Considerate ergo diligenter ineffabilis viscera pietatis, perpendite immensum & inuestigabile pondus diuinæ charitatis, quia in rebus humanis inuenire non poterat pietatem nostræ redemptionis.*

Surius in Martio Martyr.
Itai. 28. 9.
Sympathia Christi & Simonis Artificum mystica resurrectionis.

ptionis, Redemptor noster seipsum obtulit Patri pro
 hostiam in odorem suavitatis: sic ipse factus est Sacerdos
 & Sacrificium, ipse Redemptor, & pretium. Audite etiam
 reparationis nostrae mirabile sacramentum, audite etiam
 salutis nostrae opportunum & valde consilium. Tradidit se
 pro nobis ad mortem, mortificemus & nos eius amore
 nem in nobis terrena concupiscentia voluntatem.

**Crux SIMONIS, Crux mystica
 resurrectionis.**

*Instrumen-
 tum artis
 bene vi-
 uendi.*

PVeri suopte ingenio rudes indigent Cate-
 chismo, sed sapiens SIMON Ioannem Baptistam
 refert, in cuius elogium modulatus est Zacharias
 Luc. 1. 76. *Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis, praebis enim
 te faciem Domini parare vias eius, ad dandam scientiam
 salutis plebi eius.* Non tam ad discendam, quam
 dicendam scientiam infantulus crucem ascendit,
 qua tamquam ex cathedra mysticae resurrectionis
 mysterium declarat. Ergo in sancto Paschatis die
 cum puram efflaret animam, extulit in altum oculos,
 Coloss. 3. 2. *Et puer nos catechizans monuit: Si con-
 surrexeritis cum CHRISTO, quae sursum sunt querite, quae sursum
 sunt sapite, non quae super terram.* Haec mystica mentis
 nostrae resurrectio fieri nequit, nisi crucem feramus
 pro CHRISTO, & simul cum CHRISTO, qui vel

sua resurrectione crucem in manu gestans describitur. Succurrit Augustinus lib. 2. de Diuin. inquit. cap. 4. *Quantò magis CHRISTO appropinquat affectu pietatis, tantò magis exterior homo corrumpitur: sed interior renouatur de die in diem, omnisque lux illa ingenij, quæ ad inferiora vrgebat, ad superiora conuertitur, & à terrenis quodammodo aufertur, vt magis magisque huic seculo moriatur, & vita eius abscondatur cum CHRISTO in Deo.*

CRUX SIMONIS, CRUX ægrotantis.

CUM pueri malè habent, ad charos sibi parentes lacrymantes oculos erigunt. Nouerat SIMON Patrem sursum in supernis esse, conuertitque lumina in cælum, quasi diceret, *Pater noster, qui es in cælis.* Nobilis conditio hæc est, qua ductus Rex Ezechias in agritudine sua sursum oculos leuauit, dixitque: *Sicut pullus hirundinis sic clamabo, meditabor vt columba.* Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum. Cum quis affigitur lecto, ingenui nobilisque pueri Patrem suum in cælis quærat, more Gerardi, qui cum esset in extremis, vt refert Bernardus Serm. 26. in Cantica, dicebat: *Quanta dignatio, Deum Patrem hominum esse! & quanta hominum gloria, Dei filios esse heredes!* Pertinet huc, quod refertur inter Apophthegmata Patrum. Cum nuntiaretur mors patris, nuntian-

ti

ti respondit monachus, *Desine blasphemare, non pater immortalis est.* Oportet in doloris lecto Patrum summum inuocare, quem inuocauit, coluit & orauit CHRISTVS, cum in lecto crucis infirmatur. Hinc Gregorius p. 3. Pastoral. cap. 13. *Admirantur sunt agra, quod pro nobis Patrem, quamuis diuinitate set equalis, adorauit.* Magna reuerentia Patris est, tunc maxime ostenditur, cum ab eo morbis punitur homo, infirmitatibus castigatur, quemadmodum Serm. i. de Visitat. infirmor. decernit Augustinus simul monet aegrotantem: *Disciplinam patris non abiicias fili. Nemo filius, quem non corripit pater. Sed si filii deficere a disciplina Domini, et ne fatigeris, dum argueris. Quem enim Deus corripit, flagellat, et quiescit in eo complacet sibi.* Adhuc puer erat Basilius, dum aegrotaret, disciplinam non abiiciebat, sed manu paterna prouenire recognoscebat, ac proinde non moleste illam ferebat, nec fatigabatur longinqua diuturna sua aegritudine iudicium Dei venerabatur unde & Epist. 77. scribit, *Corporis imbecillitate impiorior, quam plane haud ignoratis, quanta mihi sit a pueritate ad istam usque senectam vna mecum educata, merito iuxta iustum Dei iudicium, qui omnia sapienter disponit castigans & erudiens. Castigatus & eruditus in eadem*

Prou. 3, 11.
Heb. 12, 6.
Excitatio
aegrotan-
tis.

schola cum CHRISTO, qui didicit ex iis quæ passus est ^{Heb. 5, 8.}
 obedientiam. CHRISTVS quidem Doctor paruulorum
 est, & eos in laboribus & infirmitatibus suis orare
 docet, *Pater noster, qui es in calis, sanctificetur nomen* ^{Math. 6,}
tuum. Hunc ipse vocauit & inuocauit, cum esset in
 lecto crucis: *Pater, dimitte illis.* & rursus: *Pater, in* ^{Luc. 23,}
manus tuas commendo spiritum meum. Orauit Patrem, ^{34.}
 & inclinato capite emittens spiritum, ^{Luc. 23,}
 suum adorauit. ^{46.}

• Leuamen laborantis & ægroantis. •

MOribus antiquis Ecclesiæ post sacri Baptisma- ^{Virtus sa-}
 tis susceptionem augustissimum Sacramen- ^{cræ Eū-}
 tum infantibus ministrabatur, cuius solemn- ^{charistiæ.}
 itudinis Cyprianus Serm. 5. de Lapsis, & Hugo Vi-
 ctorinus lib. 1. de Ecclesiast. Officiis cap. 20. memine-
 runt. Laudabilis tunc ille vsus, quando vel ipsa Ec-
 clesia suam agebat infantiam, sacrosanctisque vbe-
 ribus Eucharistiæ lactabatur & nutriebatur. Qua-
 lem in tenera ætate infantia & pueritia suæ erga se
 Deum experiebatur Ecclesia, talem seipsam erga in-
 fantes, puerosque aqua lustrali tinctos ostendebat &
 exhibebat. Consonat dictis præcius primæ & pri-
 mæ domus Ecclesiæ Salomon: *Sapientia adificauit* ^{Prou. 9, 1.}
sibi domum, excidit columnas septem. Immolauit victimas
suas,

Q99

suas,

suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam. Missas
cillas suas vt vocarent ad arcem, & ad mœnia ciuitatis
quis est paruulus, veniat ad me, & insipientibus locuta
Venite, comedite panem meum, & bibite vinum quod
miscui vobis. Relinquitte infantiam, & viuite, & ambul
late per vias prudentie. Cesset igitur illa antiqua

Thren. 3, 4. mentatio : Paruuli petierunt panem, & non erat qui
frangeret eis. Paruuli nunc sub Patris disciplina

Matth. 6, 12. stentes panem petunt : Panem nostrum quotidianum
nobis hodie. Frangit illis panem gloriosa Patris

Matth. 26, 17. pientia, quæ & pueris suis ait : Accipite, & comedite
Accipit, & comedit mysticus Dei Simon, & ait

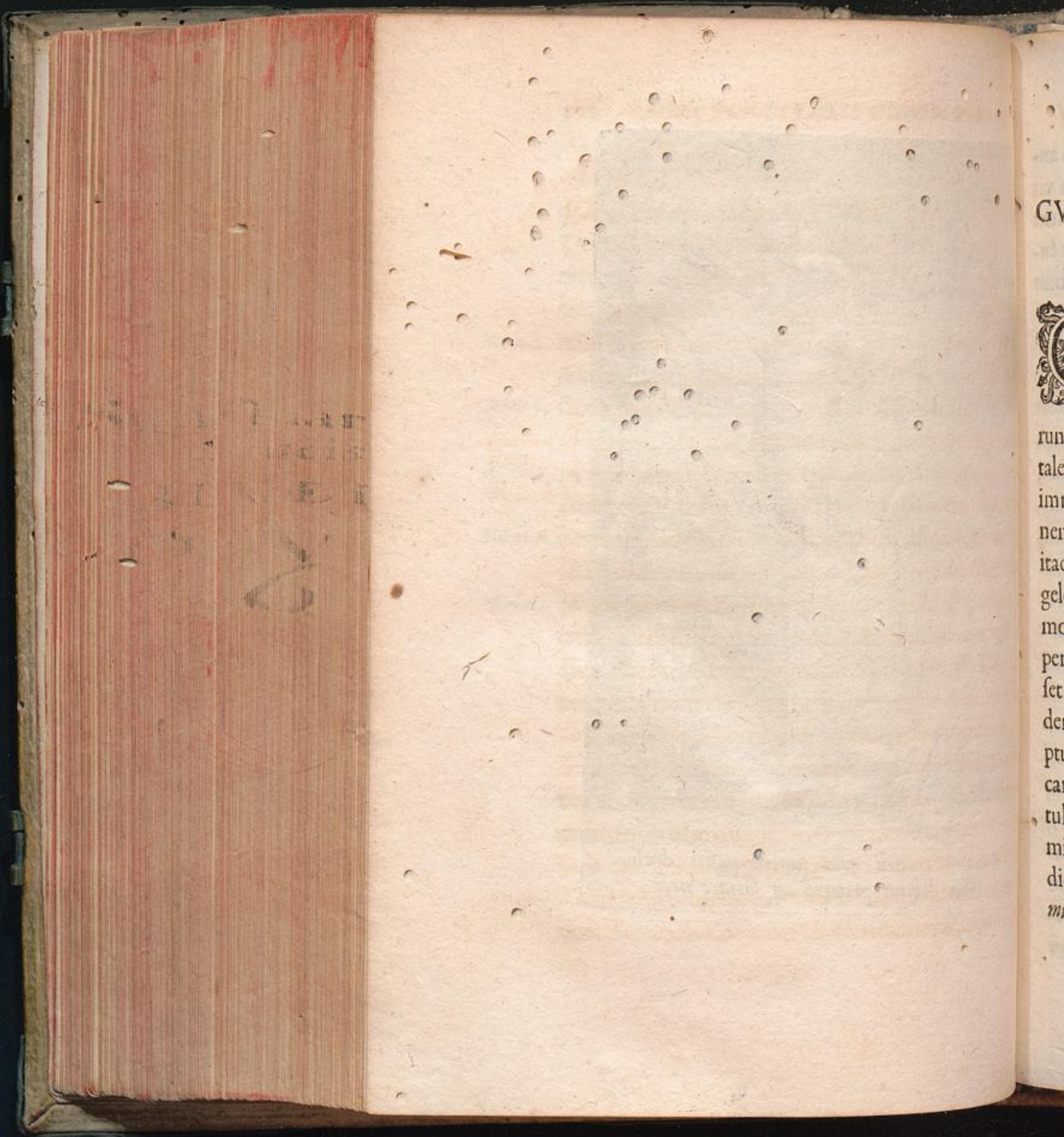
Psal. 12, 4. beranti Patri : Virga tua & baculus tuus ipsa me con
lata sunt. Parasti in conspectu meo mensam aduersus

viaticum. qui tribulant me. Hæc mensa laborum & dolorum
uamen est, & in extremo agone Viaticum pro re
diodo adhibetur, cum homo nudus in terram reuer
tens reperascit.

Prodeat in publicum paruum speculum GR
LIELMI pueri, in quo splendet imago ferentis
nem & morbum.

Lumina crudeli quid funere pascis Apella?
54. Mox dabitur propria cor satiare nece.

GV

G

run
tale
im
nem
itac
gele
mo
per
fer
de
pu
ca
tul
mi
di
mp

fit; non militat secundum carnem, cum totus angelicus uiuat. Quamdiu ille in carne uiuit, cum angelicus sit, caro crux laboriosa est. unde & dicitur
Rom. 7. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortalius? Gemit angelicus homo sub carnis pallio onere.

CRUX GVILIELMI CRUCIFIXI, CRUX corporis.

*Instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.
Matth. 16.
24.*

Nisi caro viro angelico crux foret, Angelus igni consilij non assereret, *Abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me.* Monuit Angelorum Rex, vt homo abnegando se suamque carnem assurgeret, & in societatem Angelorum seipsum sinuaret. Benè Bernardus Serm. 23. inter paruos: *Abneget à seipsa (nempe natura humana) à societate Angelorum, à visione Dei, id est, à libertate, à dignitate, à beatitudine. Audiatur ergo consilium, & abnegando semetipsum, id est, propriam voluntatem, seu libertatem renunciet tollendo crucem suam, id est, carnem suam concupiscentiis & concupiscentiis crucifigendo per continentia bonam recuperet societatem Angelorum, sequendo CHRISTUM, id est, eius passionem imitando, recuperet claritatis visionem: quia si compatimur, & conregnabimus.* Adhuc ex Basilio Epist. 41. ad Maximum Philosophum: *Abneget seipsum, tollat crucem suam, & sequatur me.*

*Excitatio
laboran-
tis.*

que enim certè parum vtilitatis habet eum, qui ex ampla familia, & illustri genere ad angelicam vitam transiit, rationis moderamine quasi fræno quodam cohibere iuventam, & carnis affectum in seruitutem redigere rationis. Qui mysticus velit esse Guilielmus, carnem, quam fert, loco crucis habeat, & ferat, & oret cum Augustino lib. Contemplat. *Fac me, quæso, dulcis IESV, pie, bone, semperque benedicte, tuo amore, & tuo desiderio onus carnalium desideriorum, & terrenarum concupiscentiarum superare & calcare.*

CRUX GVILIELMI, Crux ægrotantis.

GVILIELMVS debili carni adstrictus, & simul ^{Instrumentum artis bene moriendi.} cruci alligatus, tormenta sic sustinebat, vt non tam homo passibilis quàm Angelus passionis expertus esse videretur. Tolerare dira remedia, dura medicamenta sic ferre, quasi careas corpore humano, non tam humanum quàm angelicum spectaculum est. Quanti hoc habendum sit, Chrysostomus agens de Patientia pulchrè ostendit. *Nihil est, inquit, tam horrendum tamque tremendum, quàm quòd hi qui vel morbo aut pœnis discruciantur, non superentur, si diuino sint amore incensi: ita vt neque ignis, neque ferrum, neque inopia, neque languor aliquis, neque mors, neque aliud quidpiam huiusmodi graue aut molestum appareat ei, qui hunc sit erga Deum*

Deum amorem consecutus. Totus hoc amore accenditur
 & totus angelicus in suis infirmitatibus & moribus
 qui nihil graue nihil molestum sentiret, patienter
 minus Iobus erat, de quo Ambrosius Tract. 2. de
 terpellat. Dauid cap. 1. dicit: *Non agrotabat anima,
 si doleret in corpore, quia non erat in carne anima eius,
 in passionibus non adhaerebat, sed in spiritu, cuius
 te se texerat.* Cùm æger D. Nazianzenus esset, ad
 tum hunc angelicum adspirabat, & simul suspi-
 rat Epist. 99. apud Basilium: *Vociferabor aliquando
 uersum meipsum. Sit autem uenia dolenti, si que dolere
 sunt locutus fuero. O carunculam prauam & malignam,
 quibus me malis afficis? quæ mala perpetras?* In hoc
 gelico statu Ecclesiastica historia lib. 6. cap. 2. de
 bit Beniaminum, qui cùm gratia sanitatis diuinitus
 esset donatus, ægris multis medebatur, ipse tamen
 perpetuò infirmabatur, dixitque admirantibus
 ciis: *Rogate Deum tantùm pro anima mea, de corpore
 rum estote solliciti, quia etiam dum sanus eram, ad
 id mihi utile erat.* Mysticus Guilielmus est, qui
 agrotat in carne, ut carne & eius passionibus vide-
 tur esse nudatus, & unicæ animæ suæ curam
 beat. Quòd si Democritus dicere solebat discipulis,
*Si corpus animum in ius vocaret, haud quaquam
 turum, ut ille muneris malè administrati crimen effugeret.*

Excitatio
 agrotan-
 tis.

accipiendum ita est, vt reus corporis sit, qui ratione non ducitur, sed voluptate seducitur. hic enim in corpus suum grauius peccat, grauius delinquit.

Leuamen laborantis & ægrotantis.

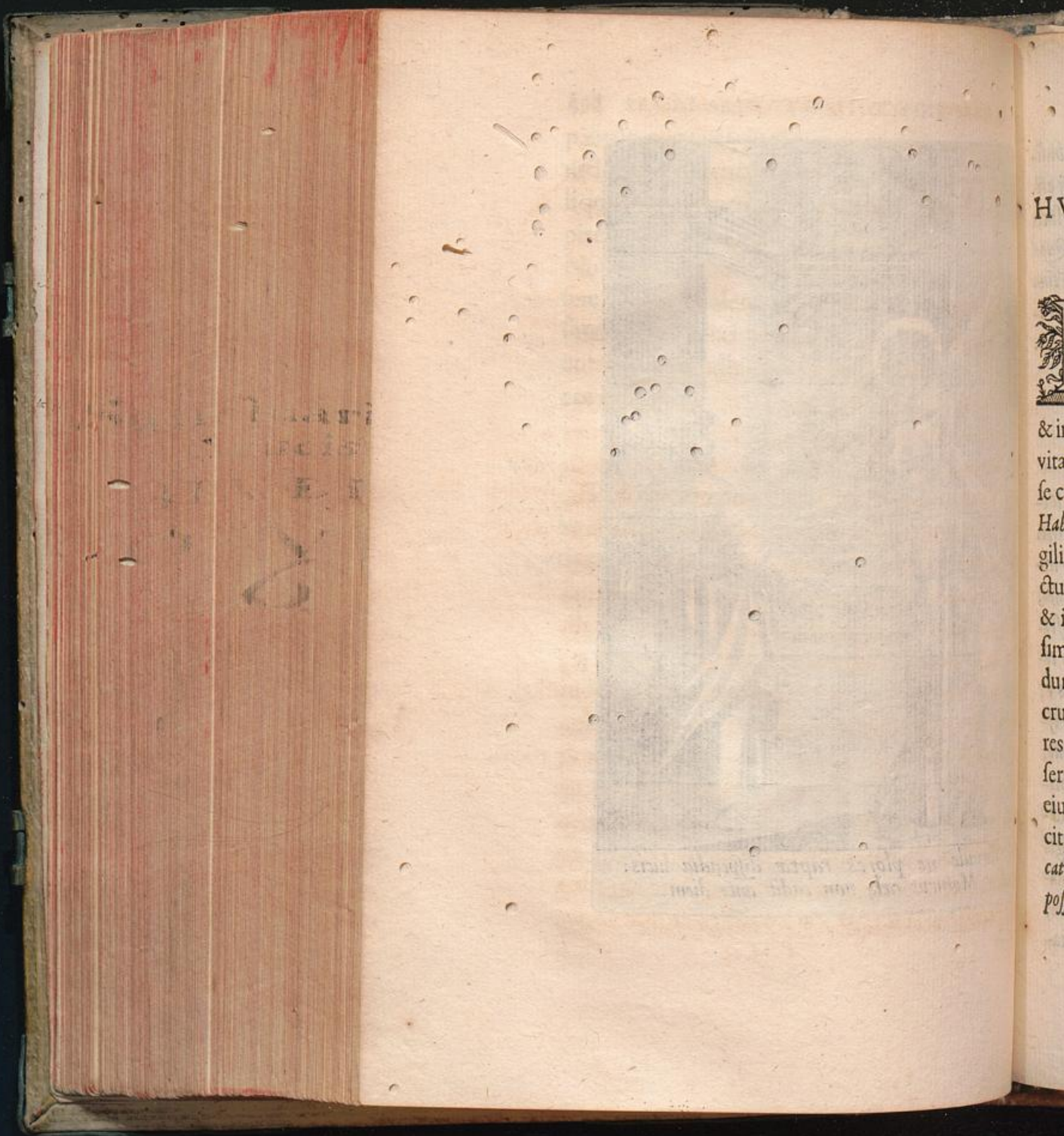
Esset illa querimonia, *Paruuli petierunt panem*, Thren 3,
 et non erat qui frangeret eis. Petierunt à cælesti
 Patre panem, *Panem nostrum quotidianum da nobis ho-* 4.
die, quem non solum impetrarunt, sed etiam abun- *Virtus*
 dantur obtinuerunt per manus gloriosi Regis, qui *crs Eucha-*
 & illis panem fregit, inuitansque ad epulum ait: *rifiæ.*
quis est paruulus, veniat ad me. Venit paruulus ange- *Math. 3,*
 licam vitam ducens, & cum eo more cælesti agi- *12.*
 tur; *Panem Angelorum manducauit homo*, vt totus an- *Psal. 77,*
 gelicus redditus, carni & eius passionibus omnino *25.*
 renuntiet. Benè Nyssenus Homilia 8. in Ecclesiast.
Qui hanc amat carnem, non est amicus sue carnis; et qui
in hunc sanguinem est affectus, mundus erit à sensili san-
guine. Vnde cum res est de carnis & spiritus diuisio-
 ne, peropportunè sacrum Viaticum porrigitur & *viaticum.*
 administratur, vt dediscat homo diligere carnem
 suam, & discat è carne purus & mundus abire in
 consortium Angelorum, qui de pane Dei diuino
 aluntur & nutriuntur. Fuit olim apud Græcos mos,
 vt postquam maioris ætatis homines cælesti forent

498 SACRI SANCTVARIII CRVCIS PARS II.
pabulo recreati, ingenui pueri, & maxime puri
nitidi accerferentur, & sacratissimis Eucharistia
liquiis reficerentur. Consule Nicepnotorum libri
pitē 25. Consonat hic ritus cum moribus celestibus
Numinis, quod cum sublimibus dapibus gloriae
suae diuinitus aleretur, ad gloriosas earum reliquias
sumendas & accipendas creauit & vocauit Angelos
& homines, adhuc Angelis per omnia similes creauit
cat & accerfit.

Prodeat in publicum paruum speculum Huiusmodi
NIS pueri, in quo splendet imago innocentiae & patientiae
agrotantis.

Paruile ne plores raptæ dispendia lucis:
55. Maturus cæd non cadit ante diem.

HV

& in
vita
se c
Hab
gili
ctu
& i
sim
du
cru
res
fer
ciu
citu
cat
pos

EMBLEMATICA IMAGO LV.
HVGONIS PVERI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

LINCOLNIAE in Anglia S. HVGGO puer in ^{Histor. Anglic.} odium CHRISTI crucifixi à Iudæis cruci suffixus fuit. HVGGO tenellus pendens è ligno crucis, puritatem, munditiam & innocentiam spirat, inspiratque inuentibus se, vt vitæ puritatem, & innocentiam morum semper in se custodiant. Magnus thesaurus vitæ innocentis est. *Habemus thesaurum istum in vasis fictilibus, & ita fragilibus, vt non solum vno ictu, sed vno etiam aspectu violentur & confringantur.* Hinc fit, vt si sana & integra innocentia seruetur virtus, res miraculo similis habeatur, & mirabilis ille sit, qui puerilem, dum viuit, referat innocentiam, cuius causam egit in cruce, & peregit innocens CHRISTVS. Satis ardua res est, & proxima ipsi martyrio, depositum istud seruare. Mundus plenus periculis est, & inter omnia eius pericula innocentiam custodire, summæ sollicitudinis est. Benè Augustinus Serm. 150. *Nemo dicat, quòd temporibus nostris martyrum certamina esse non possunt; habet enim & pax nostra martyres suos.* Nam, ^{Sympathia Christi & Hvgonis Artificum innocentia.}

Rrr 3

sicut

sicut frequenter suggestimus, iracundiam mitigare, iracundiam fugere, iustitiam custodire, pars magna martyrii. Hanc custodire quàm sit difficile & arduum, ostendit Ambrosius Epistola ad Heliodorum: esse discrimen putas inter eum qui moritur puer, & qui demoritur senex, nisi quòd hic peccatis abeat maior, & plurimum coram Deo culparum reus, quam ille. Præstat igitur puerum quàm senem mori.

CRUX HYGONIS crucifixi, CRUX
innocentiæ.

Instrumentum
artis
bene
uendi.

Morum integritatem & vitæ innocentiam seruare, magna crux est, & ad eius ferendum onus validis est opus humeris, quos Paulus in suo uenit Timotheo. *Certa*, inquit, *bonum certamen* apprehende *vitam æternam*, in qua vocatus es, & confessus bonam confessionem coram multis testibus. Præcipitur hi coram Deo, qui uiuificat omnia, & CHRISTO IESU qui testimonium reddidit sub Pontio Pilato, bonam confessionem, ut serues mandatum sine macula, irreprehensibile usque in aduentum Domini nostri IESU CHRISTI. Cuius iungit Paulus hoc loco confessionem fidei CERTI S T I quæ per martyrium habetur, cum fida custodia, in qua integritas nòrum vitæque innocentia consistit. Seruemus sine macula præceptum

1. Tim. 6,
12.

seruiamus imperanti Deo, erimusque de Martyrum
 illorum numero, qui candidati in caelis degunt. Fa-
 uet dictis Clemens Alexandrinus lib. 4. Stromat. *Qui-
 cumque Seruatoris mandata exequentur, in vnaquaque
 actione sunt martyres, facientes quidem quod vult. Ac-
 cedit & Hieronymus Epistola ad Eustochium: Pars
 tua Dominus, & quò magis gaudens mater tua longo mar-
 tyrio coronata est. Non solum effusio sanguinis in confes-
 sione reputatur, sed deuota quoque mentis seruitus imma-
 culata quotidianum martyrium est. Custodi innocen-
 tiam ornatam non sanguinis effusione, sed diui-
 nae legis obseruatione. Maluit illam HVGGO seruare,
 quam vitam ipsam tueri. Et quidem B. Iobus pluri-
 ma passus est, opum, honoris & prolium detrimen-
 ta generoso animo tulit, vna innocentia contentus,
 quam inter varios euentus variaque rerum discrimi-
 na tenuit ac conseruauit. Vix innocens Iobus erat,
 & agens infantem dixit: *Nudus egressus sum de vtero* Iob 1, 21.
matris meae, & nudus reuertar illuc. Lacerauit veites
 suas, & cum esset tantus homo, repuerascens instar
 innocentis HVGONIS in cruce positi, nudus ille &
 mundus corde comparuit. Conuersus in paruulum
 Iobus innocens est. Quomodo conuertere debeamus
 & fieri sicut paruuli; rogatus Basilius Regul. 216.
 respondit: *Ipsa nos hac Euangelij pericope docet, quo ar-
 gumento**

*Excitatio
 laboran-
 tis.*

Iob 1, 21.

504 SACRI SANCTVARI CRVCIS PARS II.
gumento dictum sit declarans: ne videlicet affectemur
mentiam, sed equalitatem honoris ex natura prouenire
agnoscamus: diligamusque equalitatem etiam in illis,
in quibusdam etiam minores esse videntur. Nam taliter
ter se sunt & paruuli, qui nondum eorum malitia,
quibus conuersantur, assueti sunt.

CRUX HVGONIS crucifixi, Crux
agrotantis.

*Instrumen-
tum artis
bene mo-
riendi.*

Primus innocentiae status immunis erat a mor-
bo: decidit ab illo homo, & incidit in infir-
mitates, & maior ab eo distantia causa fit maiorum
malorum. Quapropter homo, si minuere & con-
nuare cupiat corporalem aegritudinem quam patitur,
curet ad pristinum se statum reuocare, & corpus
suum reformare in similitudinem picturae, & HVGONIS
similis fieri. Ad eius imitationem excitantur aegri-
tantes verba illa Nazianzeni Epist. 70. *Honestum est
centesio dolori resistere, atque animo vel nunc maxime expurgari.*
Item cum more HVGONIS immaculati purgari
& expurgetur homo, ut redeat ad innocentiam, curari
rari non debet, si quando patiat infirmitates, & ipsa
& ipsa innocentia in lecto crucis laborauerit, quod
admodum aduertit Gregorius 3. Pastor. admonitio.
Quis sana intelligentia de percussione sua ingratus expurgari

*Excitatio
agrotan-
tis.*

si ipse hinc sine flagello non exiit, qui hic sine peccato exiit? Rosa instar innocentia est, nec sine spinis rosa, sicut nec sine morbis puritas vitæ est. Rectè Basilius Sermone de Paradiso: *Rosa hic spinis est coniuncta, externa gratia molestiam obtegens, & tantum non aperta nos voce contestans, ac dicens: Quæ iucunda vobis sunt, ô homines, tristibus permixta sunt. Nam verè in humanis bonis ita comparatum est, vt nullum eorum sincerum sit, sed confesum letitiæ & hilaritati conglutinetur mœstitia, coniugio viduitas, puerorum educationi cura & sollicitudo, fecunditati abortus, vitæ splendori ignominia, prosperis successibus dispendia, deliciis fastidium, sanitati infirmitas. Vera rosa CHRISTVS erat, & illa coronata spinis apparuit in lectulo suæ crucis, & inde aperta nos voce monebat, quæ tacita rosa monuit. Hoc ipsum loquitur puerulus HVGGO è cruce, in qua instar placidæ rosæ corona spinarum cingitur, & simul in spinis aculeatis morborum & ægritudinum coronam sitam declarat. Non coronabitur æger, nisi legitimè certauerit; nec certauerit, nisi parauerit se per cultum vitæ innocentis. Refert Hieronymus in Vita Hilarionis, quòd cum puer adhuc esset, & ad eum venissent latrones, & quasi per iocum rogarent puerum, Quid faceres, si latrones ad te venirent? respondit ille: *Nudus latrones non timeo.* At illi aiunt: *Occidi potes.**

*Possum, inquit, possum, & ideo latrones non timeo, p
mori innocens paratus sum.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

Thren. 3,
4.
Virtus sa-
cræ Euch-
aris. a.

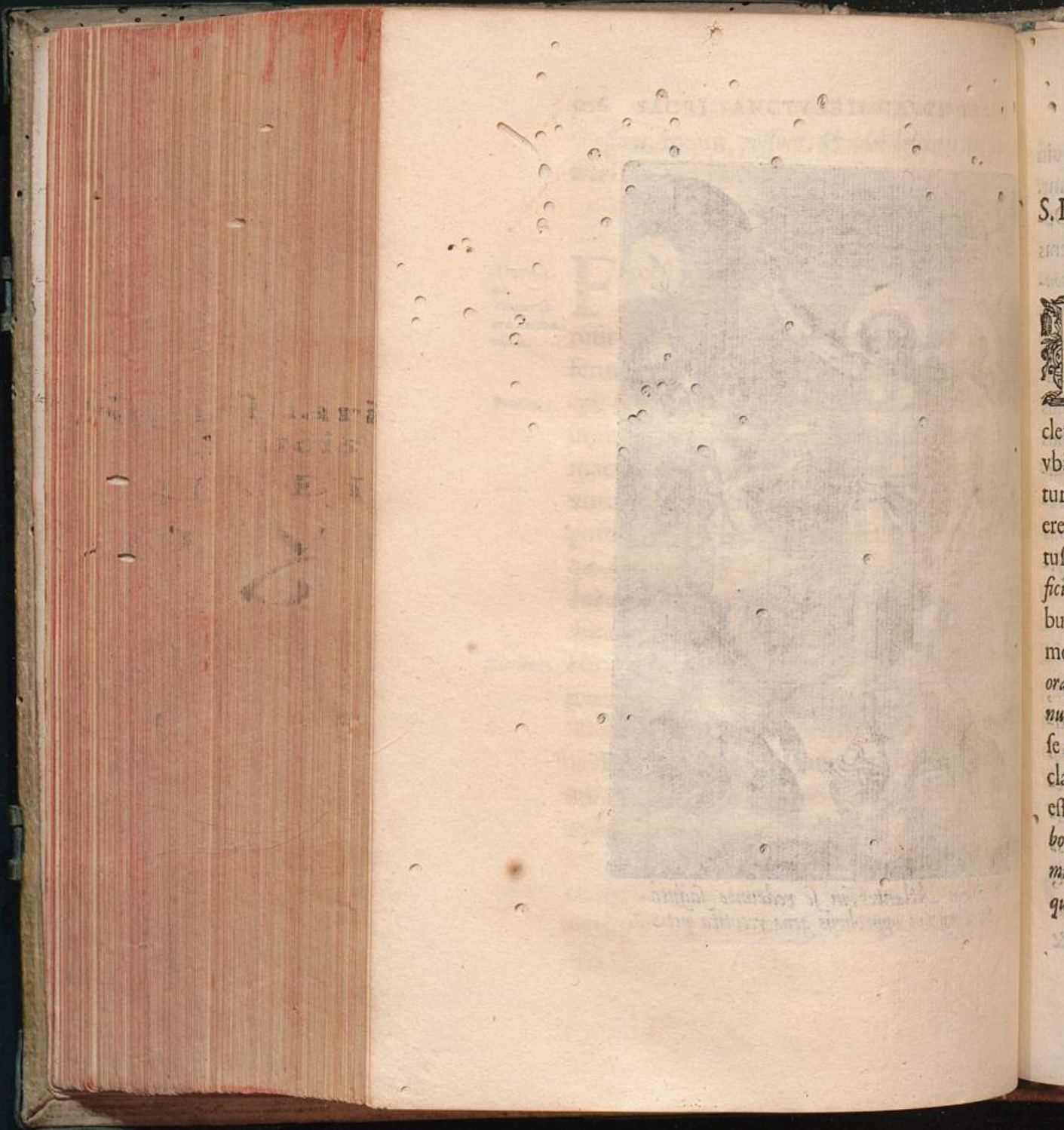
FAccessat illa querela, *Paruuli petierunt panem, non erat qui frangeret eis. Petierunt & impererunt qui iustitiam esuriebant. Hic iustitiæ panis fertur simul & frangitur à manu ipsa Regis celebrat qui & dicit: Si quis est paruulus, veniat ad me. Ne inuitatus & rogatus, sumit hostiam sanctam & immaculatam, & orat post Communionem, vt in virtute Sacramenti sanctum & immaculatum se posterum custodiat ac seruet: Corpus tuum, Domine quod sumpsi, & sanguis quem potavi, adheret visceribus meis, & presta, vt in me non remaneat vlla scelerum macula, quem tam pura & sancta refecerunt Sacramentum purum reddat.*

Vaticum.

Prodeat in publicum paruus speculum **CHARDI** pueri, in quo splendet imago orantis ægrotantis.

Ut Solem Atlantes, in se redeunte sagittâ,
56. Sic Christum opprobrijs gens recutita petit.

EMBLEMATICA IMAGO LVI.

S. RICHARDI PVERI CRVCIFIXI
EXPLICATA.

RICHARDVS Gallus, adhuc puer, in no-
 stra Religionis ludibrium, porrectis in
 altum manibus, cruci suffixus a perfidis
 Iudæis est. Sacrae eius Reliquiae in Ec-
 clesia sanctorum Innocentium Parisiis asseruantur,
 ubi & multa miracula earum veneratione patran-
 tur. RICHARDVS innocens erat, & puras manus
 crexit, vt dignum de se sacrificium immolaret, to-
 rusque Dauidicus ait: *Eleuatio manuum mearum sacri-*
ficiu[m] vespertinum. CHRISTVS ipse primus in preci-
 bus suis hæc protulit, de quo S. Augustinus Psal-
 mo 64. *Extendit manus in cruce, vt diceret: Dirigatur*
oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, eleuatio ma-
nuum mearum sacrificium vespertinum. Describit & ip-
 se Augustinus libro de Vita CHRISTI, cap. 15. præ-
 claras dotes, quibus Richardus mysticus insignitus
 esse debet. *Ille merito ad Deum extollit manus, ille preces*
bona conscientia fundit, qui potest dicere: Tu nosti Do-
mine, quam innocentes, quam puræ sint ab omni fraude,
quas ad te expando, manus. Sunt qui, dum orant, in

Paulus
Aemi.
Richard.

Psal. 140.

...
...
...

...
...
...

SIO SACRI SANCTVARI CRVCIS PARS II.

crucis formam se componant, nec dubium, quod inter se crux & oratio consonent & conueniant.

Sympathia Christi
Richardus
Artificum
orationis.
Psal. 23, 4.

Compositus in formam Crucis CHRISTVS Dominus, cum in Caluarie monte pateretur, faceret preces & supplicationes fudit. *Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius? stans manibus, & puro corde;* RICHARDVS scilicet & qui est Richardo similis. Erectio manuum coniuncta cum oratione, mystica est, & sacrum est mysterium lib. 7. Stromat. Clemens Alexandrinus explanat. *Caput, inquit, & manus in celum extendimus una cum verbo, corpus a terra ducere conantes, etiam & eleuatam animam: desiderio meliorum corporum in sancta progredi, magno animo corporis vinculum desolantes.*

CRUX RICHARDI, CRUX orationis.

Instrumentum artis bene inuendi.

CORPUS humanum erigit & eleuat a terra et oratio vero animam in altum tollit, ut Augustinus Serm. 230. de Tempore definit. *Quid oratio, nisi ascensio anime de terrestribus ad celestia, inquisitio superiorum, inuisibilium desiderium?* Consonat & Damascenus lib. 3. de Fide Orthodoxa cap. 24. *Oratio est ascensio mentis in Deum.* Ne palmites terra repererit clauiculos, quibus innixi ad superiora contendunt.

Excitatio laboris.

& conscenderent, beneficio naturæ acceperunt. Nos omnes palmites sumus, vt ab ipso CHRISTO didicimus, *Ego sum vitis, vos palmites*: ne solo terræ re-^{Ion 15.5.} pamus, sed in cælum ascendamus, imitemur palmitem CHRISTI, qui suarum manuum clauiculis vsus, ad sublimia gradum facit. Fecit orando Dauid: *Leuauit manus meas ad mandata tua, quæ dilexi.* ^{Psal. 117.} vnde Paulus & ipse Dauidicus ait, *Volo viros orare in* ^{48.} *omni loco leuantes puras manus.* ^{1. Tim. 2.} Quid sic? Respondet S. Ephræm in Panoplia: *Verè arcus æreus est contra inimicos, expansa in oratione manus in scientia orantis; sicut etiam sagitta directa emissa ab eo qui arcum librat.* Hinc Dauid: *Posuisti vt arcum æreum brachia mea.* ^{Psal. 17.} Hæc orandi forma sic placuit, sic arrisit Constantino, vt, ^{35.} teste Eusebio lib. 3. cap. 3. voluerit suam statuam more precantis, manibus expansis, oculisque in cælum sublatis, in publico collocari. Quid autem sibi velit gestus prædictus oratoris, exposuit Tertullianus in Apologia cap. 30. *Paratus est, inquit, ad omne supplicium habitus orantis Christiani: quasi orans protestetur, Presbiter sum, nekte & plecte, si vis, aut certè miserere.*

CRUX RICHARDI, CRUX ægrotantis.

QVAM RICHARDVS puer in cruce formam seruauit, seruauerat & Martinus, cum in lecto <sup>Instrum-
tum a
bis
benè mo-
riendi.</sup> iaceret

iaceret infirmus. canit enim Ecclesia: *Oculis ac manibus in caelum semper intentus, inuictum ab oratione, tum non relaxabat.* Ad hanc ergo normam & formam se omnis æger componat. Extendunt manus medicis curantibus ægrotantes, vt pulsum tangant, plorent, deque statu morbi & eius remediis decernant. Deus omnium medicorum facile princeps

Pfal. 143,

10

Excitatio
ægrotantis.

qui dat salutem Regibus. Cum Medico illo diuulgandum est, more crucifixi RICHARDI, porrigendæ manus sunt, vt quod libuerit, de valetudine sua stia statuatur & disponat. Extendebat Eudoxius ad Deum & caelum manus, commendatus à Gregorio Nazianzeno Epist. 120. apud Basilium. *ita, inquit, ad reprimendos doloris affectus succurrere reddit, atque ipsa animi passio. Fluebat quodammodo noster; tu verò, cum loquebar, quasi quibusdam stimulis excitatus, manibus in caelum extensis, vultuque ad Orientem verso (Orientem enim aspicere poteram) clamabas: Gratias tibi ago, Pater, o conditor hominum.*

2. Paralip.
25, 12.

Admonendus itaque æger est, vt Deo porrigat manus, nec ita Medicis confidat humanis, quemadmodum Rex Asa fidebat, & malè cessit. *Nec in misericordia sua quaesuit Dominum, sed magis in Medicorum arte confisus est.* Non sic RICHARDVS, nec æger RICHARDO similis, qui Dominum salutis quaerit.

ad Deum manus extendit. Hæc manuino extensio & eleuatio signum sacrificij est, quo se totam totamque vitam suam in manibus Medici diuini generose resignat. *Eleuatio manuum mearum sacrificium* Psal. 140. *vespertinum.* Hæc eleuatio sic frequens & chara Simone Stylitæ erat, vt in publicis solemnitatibus ab occasu ad ortum solis, sublatis in cælum manibus, totam noctem steterit, neque somno victus, nec labore defessus. Consule Surium. Hanc etiam formam seruabat deuotus Gerson, qui morti iam proximus, pueros, quos docebat, euocabat ad templum; & ostiis clausis, in medio eorum, porrectis ad sacrificium manibus, dicebat, vt eius historia tradit: *Deus meus, creator meus, miserere pauperis famuli tui Joannis Gerson.* Non precatoris solum, sed & victoris hic gestus est, cum Psalm. 17. dixerit nomine Dauidis Bassilius: *Dum manus ad precandum in tentationibus extendo, eas vinco.*

Leuamen laborantis & ægrotantis.

NE iam vlteriùs dicatur, *Paruuli petierunt panem,* Thren. 3, 4
 & non erat qui frangeret eis, paruulis cælestem Virtus sa-
 panem petentibus, & simul orantibus, *Panem no-* cræ Eu-
 strum quotidianum da nobis hodie, datur, & in mensa à charistia.
 CHRISTO frangitur. *Hic est panis, qui de celo descen-* Matth. 6,
 dit, Ioan. 6, 59.

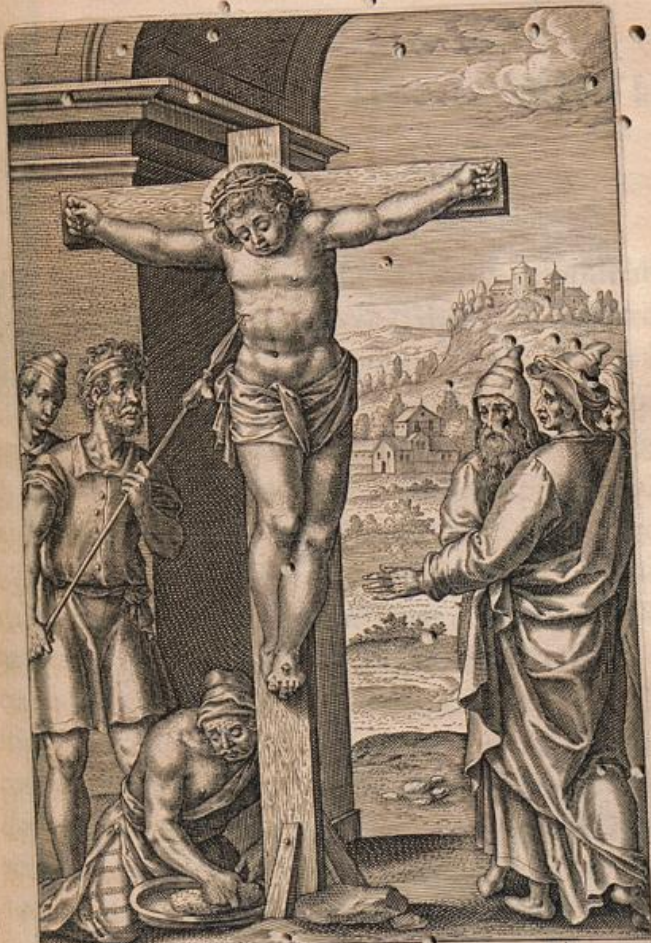
T t t dit,

dit, ad cuius sacram sumptionem inuitat pariter

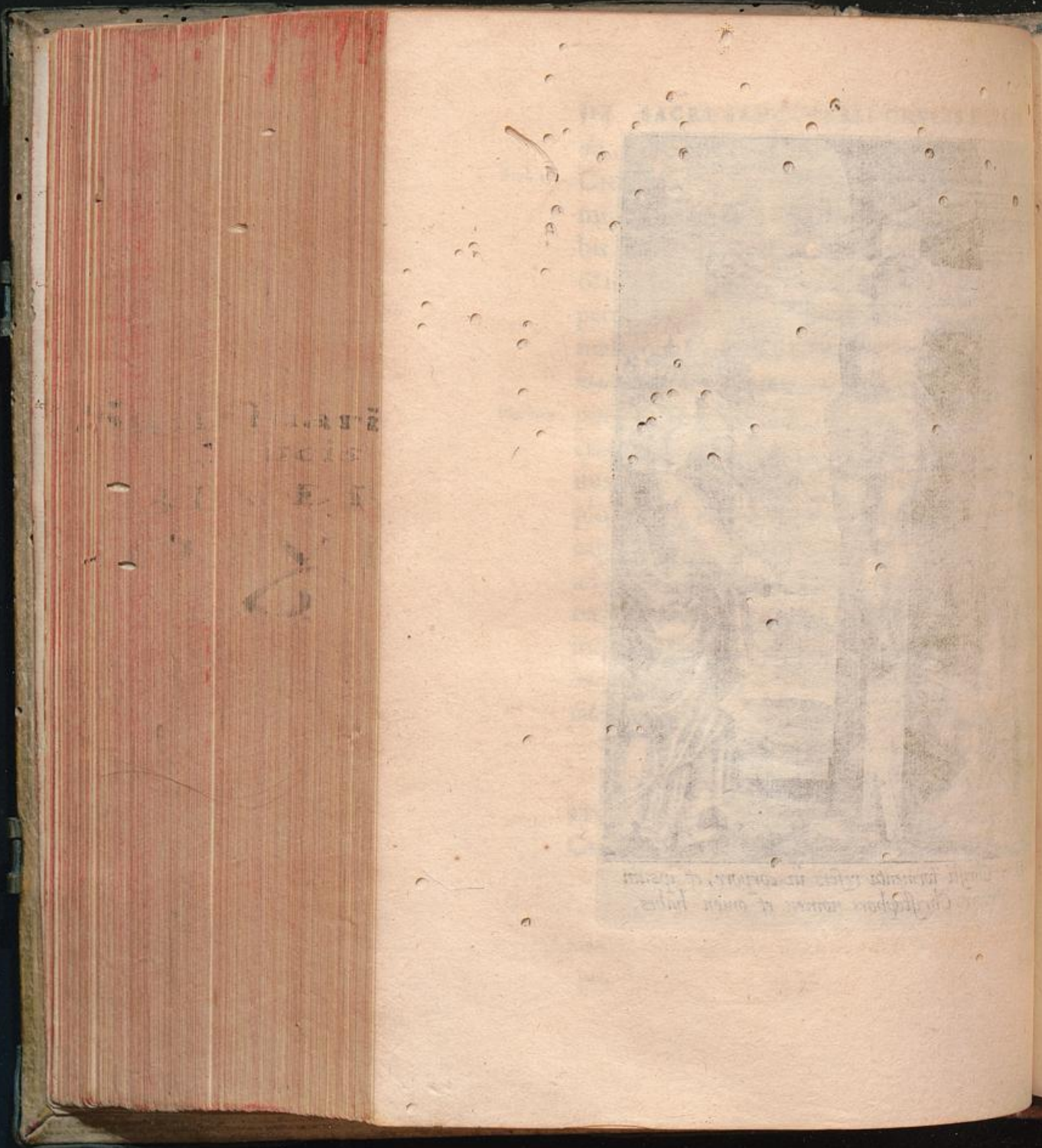
Prou. 9. j. CHRISTVS: *Si quis est paruulus, veniat ad me. Venimus humiles omnes, mysticum Richardum in vobis pariter praeferamus, Eucharistiam postulare & in eandem formam simul communicantes. Pertinet quod lib. 4. de Fide Orthodoxa asserit I. mascenus: *Accedamus desiderio ardenti, manus in formam crucis formantes, crucifixi corpus suscipiamus.**

Viaticum. poris loco, quod hora mortis deponimus, corpus clarissimum CHRISTI sumamus & recipiamus, manus formantes in modum crucis, & quidem exemplo pueri, cuius meminit Thomas à Kempis lib. cap. 28. Achaz puer, cum esset annorum septem, ad mortem aeger esset, commeatumque sacrum peteret, nec daretur, extensis in caelum manibus, Tu inquit, Domine IESV, quod summa votorum meorum hac, vt te reciperem, petiui te, feci quod potui, spero confidentius quod tua praesentia non frustrabor.

Prodeat in publicum paruum speculum CHRISTOPHORI pueri, in quo splendet imago ferens CHRISTVM & morbum.

Dum Christi tormenta refers in corpore, et ipsum
57. Pectore, Christophori nomen et omen habes.

CH

cruc
dole
verl
feru
dex
tus
cor
ftia
paf
ftop
per
sto
cru
cru
cus

CHRISTOPHORI INNOCENTIS

CRVCIFI XI

EXPLICATA.

APVD Guardiam in Hispania, dominantibus Ferdinando & Isabella, CHRISTOPHORVS octennis puer omnia CHRISTI tormenta sigillatim passus est: cumque crudeliter ad columnam caderetur, nullum signum doloris dedit, solum in vltimis quinque plagis, quæ verberum CHRISTO inflictorum numerum exceserunt, conquestus est. Cum esset iam cruci affixus, dexterum sibi latus effodienti dixit: *Si cor queris, latus alterum effodias necesse est.* Sinistro latere effosso, & corde per vim extracto, innocens puer regna caelestia subiit. Christophorus verè erat, qui CHRISTVM Sympathia & Artificium Christi & Christophori ferentis Christum. passum crucifixumque in suo corpusculo tulit. Christophorus magnus atque procerus paruulum IESVM per aquas fluuij transmisit: paruulus verò CHRISTOPHORVS magnum IESVM in se suscepit, & per crucem secum in astra traduxit. Qui pro CHRISTO crucifigitur, & pro CHRISTO crucem fert, mysticus Christophorus est, *Ergo glorificate & portate Deum* 1. Cor. 6.

in corpore vestro. Anselmus in Commentario: Glorificate Deum benè operando, & portate Deum, inquam, super vos tollendo: & hoc facite in corpore vestro, ut nihil in vestro corpore contumeliam spectet, quod ad Dei gloriam commendet. Non verbis solum, sed rebus.

2. Cor. 4, 8. Christophorus Paulus agebat, cum diceret, In tribulationibus tribulationem patimur, sed non angustiamur: non derelinquimur: deiicimur, sed non perimus: semper mortificationem IESU in corpore nostro circumferentes, & vita IESU manifestetur in corporibus nostris. Hispanos CHRISTOPHORVS nomine Innocentis gloriatur, cui similis ille est, quem Sermone de Iohanne Euangelista Laurentius Iustinianus describit. Merito ab Angelis honorandus est ille, qui diuina claritatis flamma succensus, infatigabiliter innatas concupiscentias eradicare conatur, atque terram sui vtriusque hominis ad pristinum originalis puritatis reformare decorat. Huiusmodi plurimum amatur à CHRISTO, qui innocentie auctor, & puritatis semper amator existit. Sinite paruos venire ad me, talium est enim regnum Dei.

Marc. 10,
14.

CRUX CHRISTOPHORI, CRUX CHRISTVM
ferentis.

PAulus I. Corint. 15, 47. Primus homo de terra, ter-
renus; secundus homo de celo, celestis. Qualis ter-
renus, tales & terreni: & qualis celestis, tales & cele-
stes. Igitur sicut portauimus imaginem terreni, portemus
& imaginem celestis. Excitat nos Paulus, vt non tam
Adamum quam CHRISTVM in nobis feramus. Instrumen-
tum artis
bene vi-
uendi.
Commendat nobis Apostolus, vt non tam inuisi-
mus CHRISTI imaginem, quam vt illam in nobis
portemus. Venis ad templum, venis ad Sanctua-
rium, inuisis statuas, visitas imagines, veneraris, co-
lis, oras, & adoras, recedis inde facta oratione & ad-
oratione. Amplius hoc loco quærit & requirit Apo-
stolus, vt nimirum viuam imaginem CHRISTI te-
cum portes, tecum feras, vt mysticus Christopho-
rus fias, sicut in Commentario dicit Anselmus: *Ima-
ginem terreni hominis induimus propagatione prauaricatio-
nis & mortis, quam nobis intulit generatio; imaginem ve-
rò celestis hominis induimus gratiâ indulgentiæ, vitæque
perpetuæ, quam nobis per CHRISTVM præstat regenera-
tio. Vnus enim generat in mortem, alius in salutem. Car-
nis voluptate proles suas generat in mortem Ada-
mus; Crucis verò passione suas soboles CHRISTVS
enititur*

Excitatio
labora-
tis.

enititur in salutem, & quidem ad formam sui
 patienti sibi patientes & ipsa assistant.

CRUX CHRISTOPHORI, Crux agrotantis

*Instrumen-
 tum artis
 bene mo-
 riendi.
 1. Cor. 6,
 20.
 Excitatio
 agrotan-
 tis.*

Non solum modò sanis, sed infirmis etiam
 etum esto, *Portate Deum in corpore vestro.* Per
 & gestet patientem in Cruce CHRISTVM lecto
 xus aeger, dolores non aegrè sustinens. Summa gloria
 CHRISTOPHORI est, passum in se patiente CHRIS-
 TVM Dominum tulisse; & summus agrotantis
 nor, CHRISTVM patrem futuri saeculi ex mundano
 incendio plus quàm Troiano eripere in seipso, & a
 corâ sarcinâ onustum de lecto in caelum ascendere.
 Mysticus Christophorus est, qui per viam in seip-
 dem CHRISTVM fert, dum laborat & agrotat, quod
 cum agens Augustinus lib. de Symbol. ait: *Aduersari-
 rius diabolus mortem minando terrebat, sed CHRISTVS
 vitam aeternam promittebat. Aduersarius diabolus carnis
 peregrinurum se esse dicebat, Rex autem noster, ut dice-
 ret, quomodo suus exercitus vinceret, in se demonstrat
 mortem corporis non esse timendam, dum prior ipse pro
 nobis dignatus est mori, ne eius exercitus à diabolo in
 possit occidi.* Admonendi sunt aegri, vt hunc CHRIS-
 TVM crucifixum gestent in corde, in humeris
 mul & brachiis. Benè Bernardus monet Serm. 8. in

ter paruos: MARIA portat IESVM in vtero, Joseph in humero in Ægyptum, scilicet iens & rediens, Simeon portat in brachiis. Portet æger cum MARIA CHRISTVM in corde, & expendat quanta sit in cruce passus. Admonendi sunt ægri, sicut Gregorius ait 3. p. Pastoral. cap. 13. *Ut incessanter, quanta Redemptor noster ab iis, quos creauerat, pertulit mala, considerent.* Portet cum Iosepho in humeris suis CHRISTVM, & eius crucem in lecto ferat ægrotus. Ferebat in lecto crucem S. Didacus æger, de quo Seraphica historia testatur, expirasse, dum diceret, *Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera, quæ sola fuerunt digna portare Regem calorum, & Dominum.* Portet tandem in brachiis cum Simeone æger CHRISTVM crucifixum, accipiat illum in manibus, & mysticus Simeon sit, qualis erat Adelphardus Abbas, de quo Surius: *Erant oculi eius ad Deum defixi, manus verò ad calum extense, inuitansque sanctum Spiritum dicebat: Nunc dimittis* Luc. 2, 29. *seruum tuum Domine secundum verbum tuum in pace, quia percepi omnia tui mysterij Sacramenta.*

Leuamen Crucis & passionis sacra Hostia.

O Sacrum Regis conuiuium! Paruuli petierunt panem, & adèpti sunt Eucharistiam, cuius singulari beneficio mystici Christophori euadunt.

*Elevata
virtus sa-
cra Eu-
chari, stia.*

V V V

Con-

Consonat Cyrillus Ierosolymitanus Catech. 4.
 enim efficitur christiferi, hoc est, CHRISTVM ferre
 cum corpus eius & sanguinem in membra nostra
 mus. Ita monet sanos & ægros CHRISTOPHORVS
 & Petrus 1. Epist. cap. 2, 1. concludit: Deponetes
 omnem malitiam, & omnem dolum, & simulationes,
 inuidias, & omnes distractiones, sicut modo geniti
 tes, rationabile sine dolo lac concupiscite; vt in eo crescat
 in salutem: si tamen gustastis, quoniam dulcis est Domi-
 nus. Suius est Dominus in sacra sua Eucharistia
 qui patienter ipsum sustinent. Cum sustentibus
 ita se CHRISTVS gerit, vt eos vice reciproca su-
 se teneat & ferat. Ad hoc vt mysticum suum Chri-
 stophorum sursum attollat & eleuet, accedit, cui
 Viaticum. Viaticum ministratur. Tunc impletur, quod Deu-
 ter. 32. præcinit Moyses: Sicut aquila prouocans ad vo-
 landum pullos suos, & super eos volitans expandit
 suas, & assumpsit eum, atque portauit in humeris suis. Ita
 reuerà fit vt christifer, & simul crucifer CHRISTVS
 portet, & ipse à CHRISTO portetur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ,
 corona aurea & laureola.

Honor pue-
 rorum alit
 artem bo-
 nè viuē-
 di & mo-
 riendi.

R Ex Martyrum idem promittit, idem assignat
 præmium cruci martyrij, & pueritiæ cruci
 martyrij

martyrij pro præmio decernit regnum celorum: *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum celorum.* Hoc ipsum crucifixis & cruciferis pueris diuinus amator paruulorum adscribit & attribuit: *Sinite paruulos venire ad me, talium est enim regnum celorum.*

Constituit ante oculos nostros Rex gloriosus honorarios suos pueros face patientiæ fulgentes, & martyrij honore decoros, & monet in singulis pueris, *Nisi efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum celorum.* Efficitur sicut paruulus Martyr, qui nouit sine sanguine se litare & immolare in eam formam, quam præscribit S. Ephræm, dum de laude martyrum agit. *Huc igitur, inquit, iam age, & sanctorum te Martyrum discipulum præbe. Nam si te illis in discipulum dederis, erunt & ipsi vicissim tibi magistri optimi, addiscesque ab iis passiones quascumque superare ac nullatenus locum eis dare: disces quoque ab iisdem perfectam fidem, dilectionem Dei, ac ingentem commiserationis affectum, futurorumque bonorum desiderium; nam ardentius hi rogam atque flammam, virtute Dei, fideque perfecta extinxerunt atque vicerunt. Quare tu semper prauæ ac noxiæ concupiscentiæ flammam in te ipse restingue & vince. Varia illi tormenta superarunt, spe que est in CHRISTVM, suffulti: vince igitur & tu tyrannidem*

iracundiæ ipsdem instructus armis. Illi palam martyres
 runt : at tu in secreto saltem martyrem te præbe. Illi
 aperto certamen consummarunt : perfice quoque tu cer-
 men in occulto, vt in die retributionis coronâ cum ipsi
 neris, ac in caelesti regno socius gloriæ illorum inueniaris,
 mulque sempiterno gaudio perfruaris. Hic finis gloriæ
 puerorum Deo inseruientium est, vnde merito Iu-
 nianus decedens in cælum ait : *Mibi credite, filij, non
 est præstantius, quam seruire Domino.* Hæc consumma-
 tio vnius & alterius martyrij est, quæ pender à pa-
 rantia, in eius elogium Tertullianus libro de Patien-
 tia cap. 15. asserit : *Patientia martyria consummat, in-
 mum non extendit, valentem non consumit. Amator
 puero, laudatur in iuvene, suspicitur in sene, in omni se-
 in omni atate formosa est.* Talis debet esse patientia, quæ
 comes indiuidua gloriosæ crucis est, quæ per omnes
 status pertinet, & vbiq; reperitur; Oratione enim
Quod CHRISTVS sit Deus, Chrysostomus ait : *Hæc
 mortis genus diademate gloriosius est : nam Reges populi
 diadematis crucem suscipiunt, mortis symbolum : in pu-
 puris crux, in diademate crux, in precibus crux, in ar-
 crux, & in mensa sacra crux, & in toto orbe crux, &
 super Solem fulget crux.*

Laureo.
 incruenti
 martyj.

Extrema
 verba mo-
 rientiis.

SACRI
 SANCTVARI
 CRVCIS
 ET
 PATIENTIÆ
 PARS TERTIA
 GLORIOSÆ REGINÆ MARIÆ
 ET
 SACRARVM FEMINARVM
 CRVCIFIXARVM.

Figura CRVCIS vbique inuenitur, apud Prin-
 cipes, apud Subditos, apud MULIERES.
Chrysostomus, Quòd Christus sit Deus.
 Stabat iuxta CRVCEM Mater eius. *Ioan. 19.*

I·M·A·G·I·N·E·S
 E·M·B·L·E·M·A·T·I·C·Æ
 P·A·R·T·I·S· T·E·R·T·I·Æ
 S·A·C·R·I· S·A·N·C·T·V·A·R·I·I

Gloriosæ Reginae iuxta Crucem stanti.

S. Theoclae & Calliopij.

S. Febroniae virginis.

S. Blandinae virginis.

S. Eulaliae virginis.

S. Juliae virginis.

S. Benedictæ virginis.

S. VVilgephortis virginis.

SS. Marthe & Mariae virginum.

SS. Tarbulae & sociarum virginum.

SS. Timothei & Mauræ coniugum.

Magdalena vidua & sociarum.

S. Gudiliae indicis mysterij mortis.

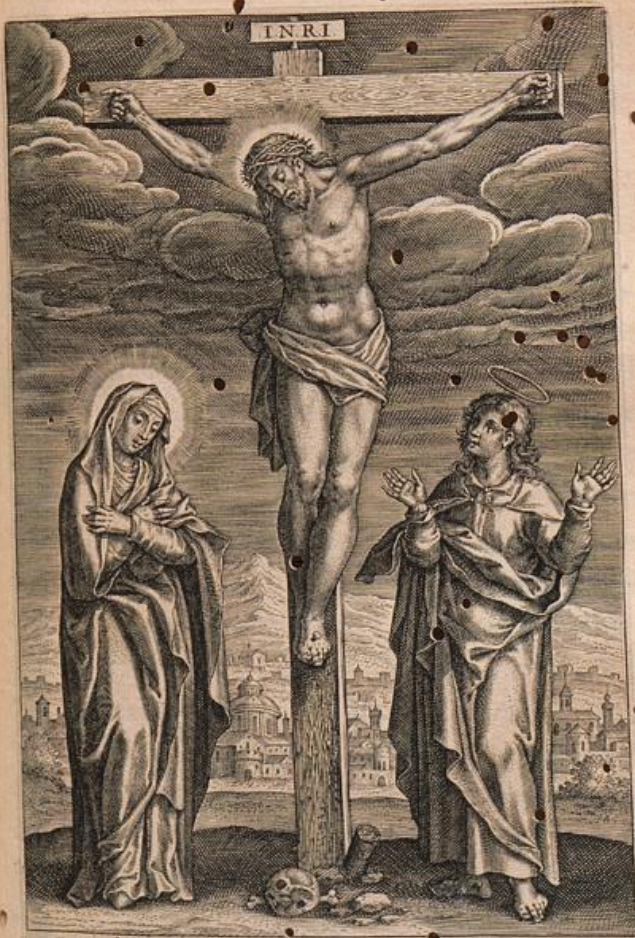
Fecit

Fecit & labrum aeneum cum basi sua de speculis mulierum, quae excubabant in ostio tabernaculi. Exod. 38, 8.

S. Laurentius Justinianus de triumphali agone CHRISTI, cap. 21.

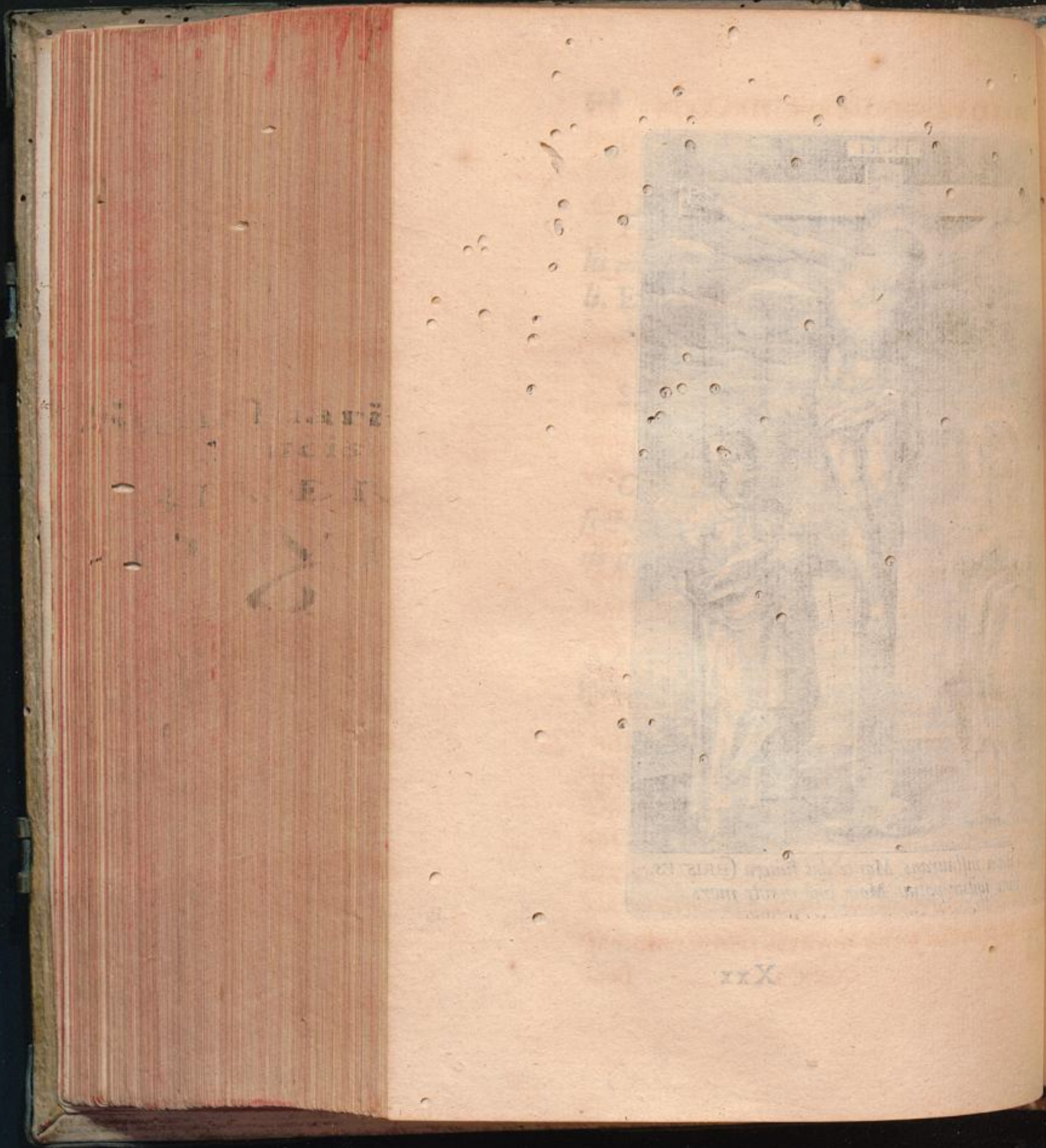
Clarissimum passionis CHRISTI speculum, factum erat in Virgine, nec non & perfecta matris imago.

Appareat in Sanctuario primum & primarium speculum Reginae MARIAE.

Hic vitam instaurans, Morti dat funera CHRISTVS.
58. Anne igitur potuit Mors sine morte mori?

Xxx

B.

om
dit
fua
& c
CH
tes
chi
fio
ro
cu
im
ne
cor
cit
ch

DE MARIA REGINA CRUCIFIXARVM. 531

EMBLEMATICA IMAGO LVIII.

B. MARIÆ CRUCIFIXO

COMPATIENTIS

EXPLICATA.

SANCTVARIVM crucis & patientiæ, se- Ioan. 19.
cundum Deum & hominem crucifixum,
B. MARIÆ matri eius, compatiēti &
commorienti sacrum esto. Crucifixarum

omnium feminarum prima MARIA patiens pro-
dit, quæ compassa Filio suo, ceteras omnes præit,
suaque compassione passiones omnium transcendit
& complectitur. Crucifigitur in patientibus viris
CHRISTVS, in feminis MARIA patitur. Apparet an-
te-signana Deipara in crucis formam manus & bra-
chia componens, vt crucis loco esse teneram compas-
sionem ostendat, quæ non corpore, sed corde cha-
ro pignori commoritur, proinde maternum pectus
cruce signatum præsentat. Hanc ipsam Sanctuarij
imaginem videtur contemplatus Bernardus Sermo-
ne de Verbis Apoc. cum in hæc verba prorupit: *Ille
corpore mori potuit, ista commori corde non potuit? Fe-
cit illud charitas, qua maiorem nemo habuit; fecit & hoc
charitas, cui post illam similis altera non fuit.* Confirmat

Regina
crucifera
Artifex
compa-
sionis.

XXX 2

Ber-

Bernardus Simconis yaticinio. Prædixerat olim
 Luc. 2, 15. Tuam ipsius animam pertransibit gladius, ex quo Do-
 mellitus infert, Tuam ergo pertransiuit animam
 ris, & plus quàm martyrem non immeritò prædicantur
 qua nimirum corporeæ sensum passionis excesserit com-
 sionis affectus. An non plus quàm gladius fuit sermo
 uerà pertransiens animam, & pertingens vsque ad
 Ioan. 19, nem animæ & spiritus: Mulier, ecce Filius tuus? O
 16. mutatio! Ioannes tibi pro IESV traditur, seruus pro
 mino, discipulus pro Magistro, filius Zebedæi pro Filio
 homo purus pro Deo vero. Deus ipse cum MARIA
 loquitur apud Birgittam libro 1. cap. 20. Quando
 meum in cruce præ uehementia doloris rumpebatur,
 tuum ex hoc quasi ferro acutissimo vulnerabatur, &
 benter scindi permisisses, si fuisset voluntas mea.

CRUX B. MARIE, CRUX sanctæ compassionis

Quisquis compatitur CHRISTO, necesse est
 unam cum illo eandemque crucem ferat,
 similis MARIE euadat. Euasit Paulus, qui
 Gal. 2, 16. Marianus dixit: CHRISTO confixus sum cruci. Non
 dubium, quin per compassionem Apostolus cruci
 fixo esset affixus. Hic idem Christianos omnes
 Rom. 8, Marianos volens scribit: Si autem filij, & heredes
 17. redes quidem Dei, coheredes autem CHRISTI, si tam
 comp

compatimur, et conglorificemur. Habet mysterium suum
 vaticinium Simeonis. *Tuam ipsius animam, inquit, per-* Luc. 2, 35.
transibit gladius. Haud dubie significatum est gladium
 teneræ ac deuotæ compassionis ex anima MARIAE
 Virginis in alias etiam animas transiturum. Quam-
 obrem Maria Magdalena lib. 7. Reuelat. S. Birgittæ
 cap. 15. dicit: *Pertransibit cor meum nouus gladius com-*
passionis. Accedit quoque Bernardus totus spiritu Ma-
 rianus, Serm. de Verbis Apoc. *Quomodo non tuam af-*
fectuosissimam animam pertransiret hæc auditio, quando et
nostra, licet saxeæ, licet ferrea pectora, sola recordatio scin-
dit? Hic spiritus Marianus est, vt si quis illo tanga-
 tur, dicat præ compassione CHRISTI, ac Christia-
 ni morientis: *Benedictio perituri in me veniat.* Accedat
 Ambrosius de Bono mortis cap. 8. *Si quem viderimus*
debilem, non deseramus; si quem in extremis positum, non
relinquamus. Occurrat et nobis dicere: Benedictio mori-
turi in me veniat. Resonet te postrema verba morituri, et
benedictionem tui egrediens corpore anima secum vehat.

Speculum Marianum Sanctuarij, speculum
 humanæ infirmitatis & patientiæ.

Humana infirmitas ex muliere promanauit, &
 ideo, cum Iobus infirmaretur, causam miseri
 status sui explanauit. *Homo, inquit, natus de muliere,* Iob 14, 1.

XXX 3 breui

breui viuens tempore. Hinc humana nascitur agendo, vnde & homo nascitur. CHRISTVS ipse, esset affixus cruci, memor fragilis natiuitatis suæ speculo Mariano, quod præ oculis habebat, suæ firmitatis originem attentè speculabatur, & exemplo suo declarabat, quid facto opus esset, cum affixus homo malè valeret, & haberet. *Cor sumo bit in similitudinem picturæ.* Vertet & conuertet oculos suos ad patientem & compatientem MARIAM, memor ortus sui ex muliere, in firmitatem suam quo animo patiatur. Ad excitandum quoque in affectum tolerantia, passionis & compassionis, speculum hoc Marianum intuebatur S. Bonauentura in Officio de compassione, cum diceret: *Propter dolo gladium, qui transiit animam tuam, quando Filium tuum dilectissimum cernebas nudum, in cruce leuatum, clauis perforatum, ac per omnia laceratum plagis & verberibus nec non & vulneribus, adiuua nos, vt cor nostrum compassionis & compunctionis gladius perfodiat.* Hæc Bonauentura Virgini, quæ infirma & moriens morbum & mortem reddidit suauem, dicens Cantic. 2. *Flores te me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.*

Ecc^o. 38,
28.

Excitatio
agrotan-
tis.

Extrema
verba mor-
ientis.

*Speculum passionis, et leuaminis
pro columba gemente.*

**Leuamen Columbæ gementis in labore
& morbo.**

Secundum sacram Eucharistiam Regina gloriosa Inuocatio
Regina
Mar.æ.
MARIA leuamen laborantis & ægrotantis esto.

Ubi non est mulier, ingemiscit egens, ingemiscit & æ- Eccli. 30.
27.

ger. Prouidit autem Deus afflictæ animæ instar co-
lumbæ gementis de sacrosancta muliere, quæ &
speculum compassionis est. Cohærent sibi specu-
lum compassionis & anima afflictæ, MARIA scili-
cet & columba. Hanc referebat in labore & mor-
bo

bo

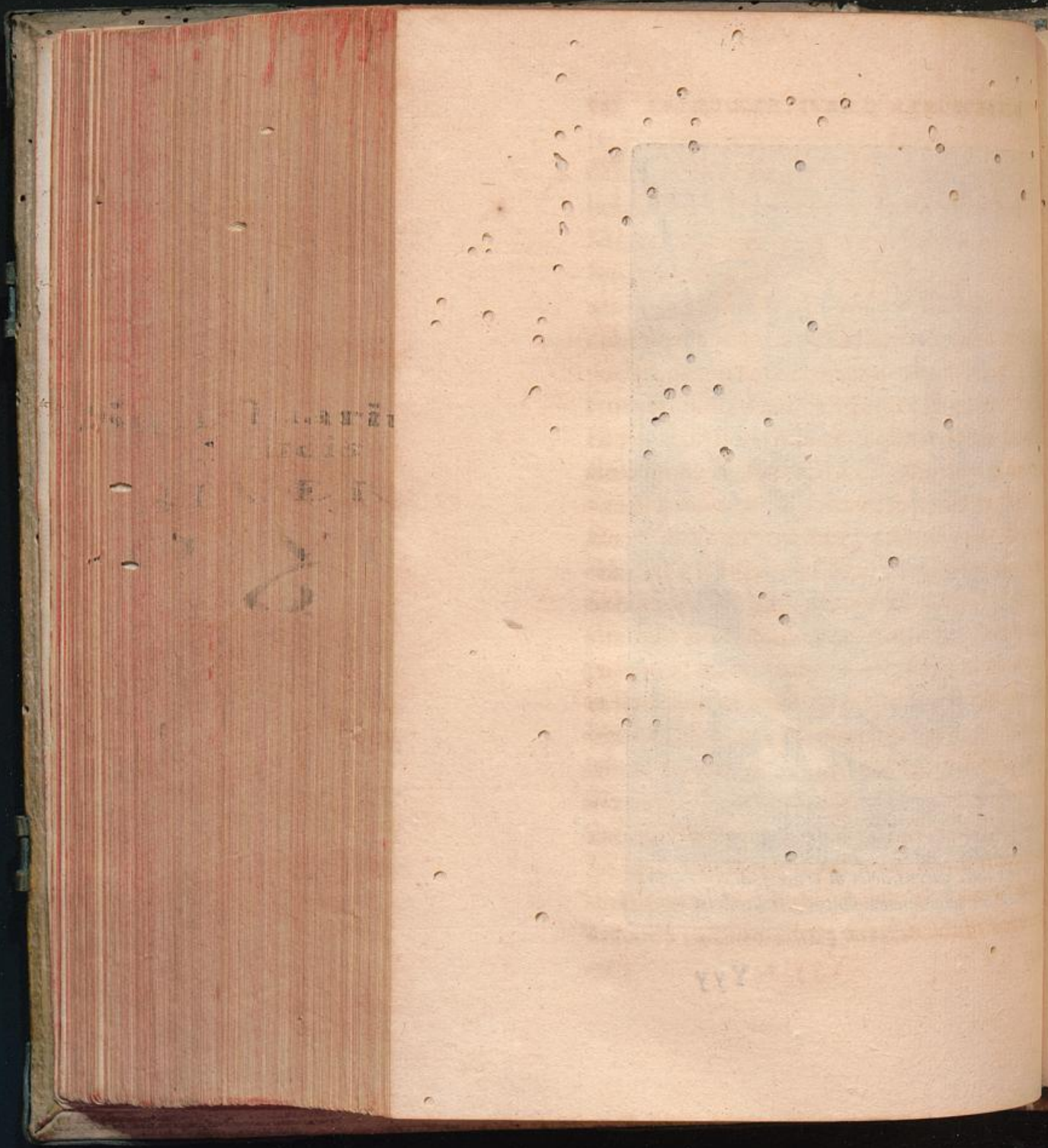
bo. Hermannus cognomento *Contractus*, nobilissimus
Comitis Sueui filius, qui cum esset omnibus me-
bris captus, & monachus factus, summis precibus
MARIAM rogauit, vt sibi valetudinem impetraret.
Rogata adfuit laboranti & ægrotanti, vt referunt
lib. 2. cap. 52. & interrogauit infirmum, verum
duobus mallet, sanusne fieri, sed vt erat rudis &
doctus permanere; an perseverare in morbo &
bore, & ornamento sacrarum scientiarum decorari.
Elegit hoc vltimum, euasit mirum in modum
piens, sed non minus addictus Regine gloriose
MARIE, cuius opem in suis continuis laboribus &
firmitatibus implorabat, recitans *Salve Regina*, quam
orationem cruciferis agris recitandam pro solan-
ne & leuamine in Ecclesia Dei reliquit. Hanc etiam
gloriosus Rex Hungarorum Stephanus è viuis
excessurus inuocauit, dicens: *Regina calorum, manu
inlyta reparatrix, animam tuis manibus committo.*
Assistit Regina CHRISTO in lecto crucis infirmo,
assistit & morienti, & præbuit ibidem specimen, quæ-
ti leuaminis esset iis qui affixi lecto gaudent eius præ-
sentia & assistentia, eius opera & ope fruuntur.

Appareat speculum amissæ prolis & infirmitatis
THEOCLIA cum CALLIOPIO.

Non mihi, chara parens, dolet in cruce fundere vitam;
59. Sed, tua quod luctu saucio corda, dolet.

Yyy

T
ha
Ma
tus
ue
era
ob
ci
&
or
re
bu
cel
su
ne
ra

THEOCLIAE ET CALLIOPHII

CRUCIFIXI

EXPLICATA.

ADERAT MARIA CHRISTO, aderat Ma-
ter Filio, & quidem iuxta crucem stabat,
vt simul cum prole sua passionem cru-
cis subiret. Spectaculum non dissimile in
hac effigie exhibetur. S. CALLIOPHII in Cilicia sub
Maximo Praefecto, post varios diuersosque crucia-
tus virgarum, neruorum, rotarum & ignium, in-
uerso capite crucifixus est. Aderat eius mater, ad-
erat tota pia & religiosa THEOCLIA, qua & valde
obnixè rogauit, vt formâ inuersâ chara proles cru-
ci affigeretur. MARIA prolem suam rectam genuit,
& rectam caelo reddidit. THEOCLIA suam sobolem
orientem fudit inuersam, inuersam caelo dedit, caelo
remisit. Consonat dictis Sermone de Crucis laudi-
bus D. Augustinus: *Tu semper reclusus, tu semper ex-*
celsus; nos secundum carnem filij hominis, qui principale
suum demisit in terram, cuius lapsus significatur specie ge-
nerationis humana: sic enim nascimur, vt proni in ter-
ram videamur effundi. Charæ proles amissio, dura pa-

Metaph.
Lipoman.
Martyrol.
Graeci.

Symplicitas
 Mariae
 Theoclia
 Artificum
 tolerantia
 propter
 amissam
 prolem

reptibus est. Crucem hanc sacratissima Virgo
 ad cuius imitationem calamitatem eandem
 nuq̄ deuota & pia THEOCLIA, cum in ipsius
 sentia, oculis & amplexibus amabilis proles in
 lum praemissa est. Discant inde parentes pro
 STI obsequio suarum prolium pretiosam iactura
 facere, patienter ferre, liberaliter offerre. Audiam
 placet, THEOCLIAM apud Metaphrasten loquen
 tem cum filio suo CALLIOPIO. *Beata ego, inquit,
 benedicite fructus ventris mei, quoniam vt Anna dixit
 sacrum munus Domino IESU CHRISTO; vt Sara
 li te Deo holocaustum gratum & acceptum Domino
 ficium. Hæc THEOCLIA, & post hæc amplexu
 CALLIOPIVM, in eius amplexu spiritum suum Deo
 reddidit. Mystica Theoclia erat Melania Mar
 Consulis filia, quæ cum, necdum humato marito
 prolem suam amississet, dixit, vt refert Hieronymus
 in Epist. ad Paulam: *Magis expeditè tibi seruitura
 Domine, quia tanto me onere liberasti.**

CRUX THEOCLIAE, CRUX charæ prolis
 amissæ.

Dimidium animæ charus amicus est, ac vni
 grata & amabilis proles tota anima parentum
 est: cum illa amittitur, suarum animarum censuram

tur & meritò iacturam fecisse. Hinc dolor, hinc lacrymæ, quas in iunioris Tobix absentia, longa & diuturna mora sancti & chari parentes effuderunt. Quamuis utrique parenti communis sit iste dolor, matri præsertim incumbit. Exemplo nobis sit nobilis & antiqua matrona, quæ cum precibus Elisei prolem charam impetrasset, ac tandem illa obiisset, domi se continere non potuit, quin Eliseum adiret: *Cumque venisset ad virum Dei in montem, apprehendit pedes eius: & accessit Giezi, ut amoveret eam. Et ait homo Dei: Dimitte illam; anima enim eius in amaritudine est.* Crux acerba & amara est præsertim matri, prolem vnicam amisisse. Quapropter David, cum vim doloris concepti de morte Ionathæ vellet exprimere, dixit: *Doleo super te frater mi Ionatha, de core nimis, & amabilis super amorem mulierum. Sicut mater vnicum amat filium suum, ita ego te diligebam.* Res hæc difficilis est, maximas patientiæ vires requirit, quibus munita MARIA suam prolem obtulit Deo, quibus roborata THEOCLIA suam in suo CALLIPIO reddidit animam. Reddidit quoque suam mater illa, quæ suo Melithoni dixit: *Fili, paulisper sustine; ecce CHRISTVS ad ianuam stat adiuuans te.* Et illa, quæ cum Symphorianus suus traheretur pro CHRISTO ad necem, exclamavit: *Nate, nate, me-*

mento aeterna vite, calum suspice, ~~et~~ ibi regnare
 tuere: tibi enim vita non eripitur, sed mutatur in

Speculum THEOCLIAE matris CALLIOPI
 speculum infirmitatis & patientiae.

CVM CHRISTVS patiens ageret in cruce
 mum, ad crucis & lecti pedes aderat Mater
 Virgo, adest & THEOCLIA soboli, quae iacet
 & extremè laborantem verbis piis, salutaribus
 filiis, & simul vberibus lacrymis tenerae compati-
 nis prosequitur. Satis benè Iustinianus de Reg-
 Prælat. cap. 9. *Iis, qui corpore infirmantur nihil sic
 gruit, nihil sic animam eorum mulcet, quemadmodum
 eorum verbis credulitas adhibeatur, illorumque infir-
 tatibus intelligant sibi compassionem exhiberi ex car-*
 Corde compatitur THEOCLIA CALLIOPI filia
 qui in lecto crucis decumbens considerat mater-
 suam, & suae conditionis memor, in speculo in-
 firmitatis suae se componit ad crucem patienter fere-
 dam, cui addictus & adstrictus est. *Quisquis ag-
 est, cor suum dabit in similitudinem picturae.* Memor
 originis, dum homo extremè laborat, excitet se
 portandam ægritudinem. Consideret se nulli
 se filium, natum quidem ex illa, non quidem
 diuturnam vitam agat, sed ut illam brevi abscidat.

Eccli. 38,
 28.
 Excitatio
 aegrotan-
 tis.

Nudus nascitur CALLIOPUS, nudus moritur. Memor suæ natiuitatis, dum obit, prorumpit in illam vocem, in quam erumpat morti vicinus ægrotus.

Nudus egressus sum de utero matris meæ, & nudus reuertar illuc.

*Extrema
verba mor-
ientis.
Iob 1, 21.*

Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

Verè Mater misericordiæ MARIA est, verè *Inuocatio
Matris
misericordiæ.*
Theoclia, quæ misericordiæ suæ specimen exhibet erga singulos laborantes & ægrotantes. Hæc vnguento pietatis suæ vitur, vt attritis multitudine ac grauitate morborum medeatur, & temperet dolores eorum, qui acerbè torquentur atque cruciantur. Aberat Mater misericordiæ tunc temporis, cum ploraret Ieremias, & doleret miseram sortem filiorum, quorum meminit cap. 2. Thren. *Matribus suis dixerunt: Ubi est triticum & vinum? cum deficerent quasi vulnerati in plateis ciuitatis, cum exhalarent animas suas in sinu matrum suarum.* Adest mater, quæ panem confirmantem cor humanum suppeditat & *viaticum.* ministrat. *Comedite, inquit, panem meum, & bibite* *Prou. 9, 6.* *vinum quod miscui vobis.* Ergo ab illa postulandus panis est, & illa propterea inuocanda, *Salue Regina, Mater misericordiæ,* quæ maternum implens officium,

cium, de caelesti prouides pane, cuius fauore
 hominis laborantis & ægrotantis in labore & æg-
 tudine sua excitetur & confirmetur. Adest *Mater mi-
 sericordiæ* ægrotanti. Et quidem adfuit Serenissimus
 nostro Alberto Belgij & Burgundiæ Principi: qui
 cum esset valdè infirmus, in sella gestatoria pon-
 se voluit ad templum Collegij nostri, in quo ex-
 positum erat venerabile Sacramentum, & piam Ma-
 RIAE imaginem, cui titulus est, *Mater misericordiæ*
 & cui valdè addictus erat, coluit, & adorauit. In-
 gressus deinde ad Aulam non minùs animosè quam
 religiosè, affixus lecto morbum, sed non morbo
 elusit. Filius Matris misericordiæ Serenissimus Al-
 bertus obiit, obiit & eiusdem Matris filia Regi-
 piissima Alberti vxor Isabella Clara Eugenia, qui
 pro vltima etiam statione ad hoc nostrum templum
 venit, & in eo sacra patebat Eucharistia, post cuius
 adorationem, & cultum eiusdem imaginis *Mater mi-
 sericordiæ* dicatæ reuerfa in palatium, similis suo Al-
 berto in morbum incidit, & mulieris fortis instar
 nouissimo die risit.

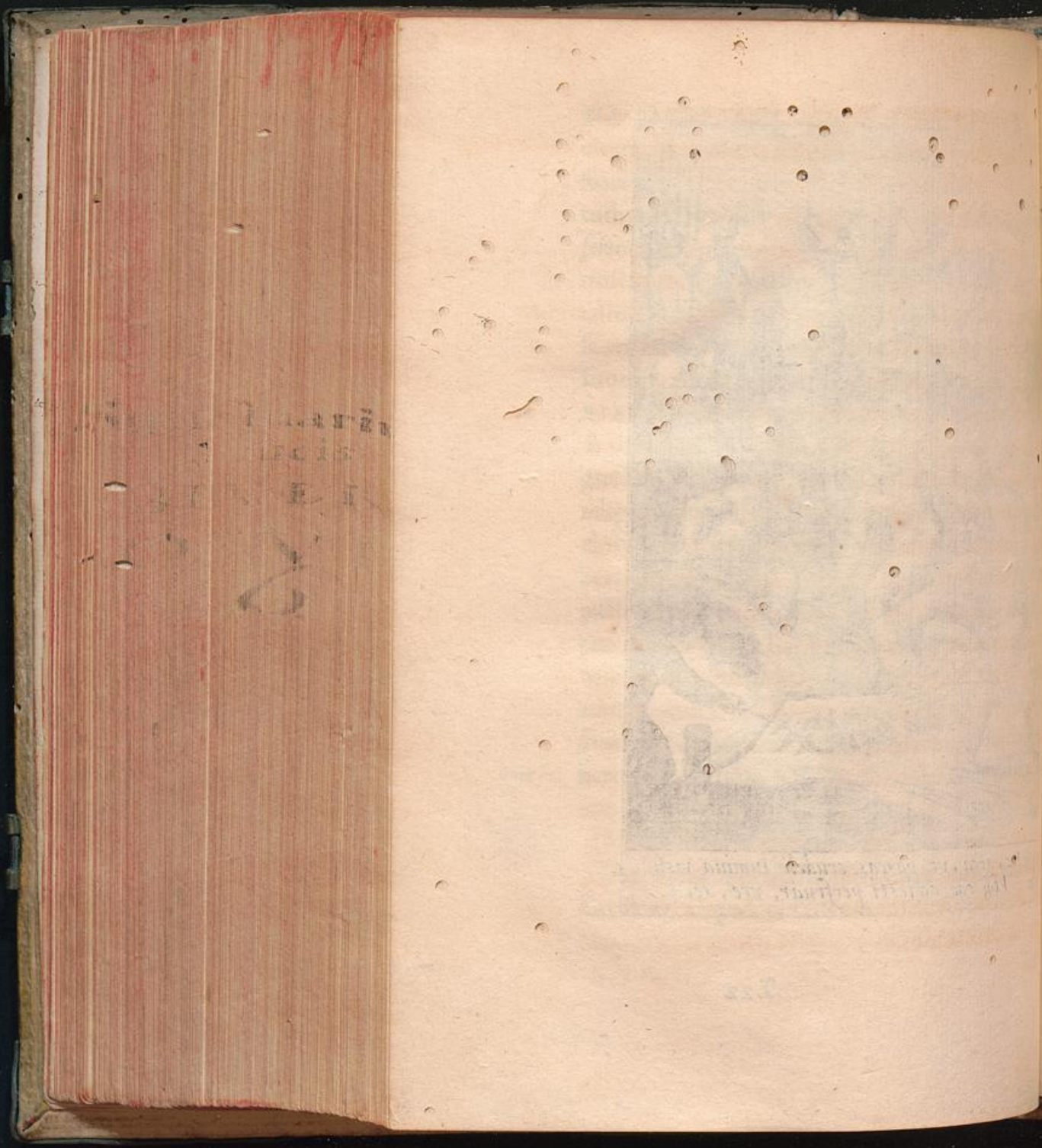
Prou. 31,
 21.

Appareat speculum splendidæ virginitatis & firmitatis virgo FEBRONIA.

*Vre, seca, vt pascas crudeli lumina visu:
60. Vtq̄ ego caelesti perfruar, vre, seca.*

Zzz

S. 1
ten
ton
pri
tat
po
pi
re
to
ex
Sp
an
n

...
...
...
...

...
...

EMBLEMATICA IMAGO LX.

S. FEBRONIÆ VIRG. CRUCIFIXÆ

EXPLICATA.

IBAPOLI, quæ est ad fines Assyriorum, Metaph. Liporan. Galeffi. Martyrol.
 Diocletiano Imperatore virgo & martyr
 FEBRONIA Sileni Præsidis iussu tota nu-
 da super rogam, per brachia & pedes ex-
 tensa, virgis caesa, ligno affixa, & ferreis pectinibus
 tota dilaniata triumphauit. Cùm somno æger op-
 primitur, ne vincatur, molesti solent accedere exci-
 tatores, qui dum grauiter vexant & torquent, suis
 pœnis & tormentis iurant ægrotum, ne somno ca-
 piatur, & superetur. Ne morte caperetur aut vince-
 retur FEBRONIA, accesserunt varij carnifices ac tor-
 tores barbari, qui dum illam excarnificant, magis
 excitant, vt maiores vigilias agat, venientemque
 Sponsum excipiat. Sponsus virginis CHRISTVS in
 aracrucis torridus solemnem egit triumphum: ca-
 nebat propterea Ecclesia:

Ad cœnam Agni prouidi,

Et stolis albis candidi,

Post transitum maris rubri,

CHRISTO canamus principi.

Zzz 2

Cuius

*Cuius corpus sanctissimum,
In arâ crucis torridum,
Cruore eius roseo
Gustando viuimus Deo.*

Agnus in crucis ara torretur, torretur etiam agnola & virgo FEBRONIA. Discant hinc cruciferae CHRISTI virgines amoris igne fulgere, & charitatis flamma accensam lampadem portare. Discant quod ad ipsas scribit Bernardus Epist. 42. *Quælibet venustate sui castitas eminere appareat, sine charitate tamen nec pretium habet, nec meritum. Subtrahatur lampas non lucet; tolle charitatem, lampas non placet. Placet virginitas Deo, quæ accensam lampadem portat, & eius custodiæ & conseruationi studet. Lampadem studiosæ FEBRONIAE carnifices non extinguunt, sed accendunt, flagellis, siue flabellis vitantes, dum flammis virginem tradunt, vt Regina virginum referat, quæ iuxta crucem stabat, torquebatur, & ingenti amore flagrabat.*

*Sympathia
Maria &
Febronia
Artificum
splendida
virginitatis.*

CRUX FEBRONIÆ, CRUX status virginitatis

In signa virginitatis accensæ lampades sunt. Sancta & immaculata virginitas, lucida & splendida est, cui conuenit illud elogium: *Lampades eius, lampades ignis atque flammarum.* Hæc ipsa insignia

Cant. 8, 6.

clara, sacrum Euangelium assignat prudentibus illis virginibus, quæ ab aliis insipientibus discernuntur. Quapropter Ambrosius Serm. 14. in Psalm. 118. prudenti virgini dicit: *Ideoque & tu habeto semper lucernam ardentem, vel lucentem facem: si enim neque lucerna neque lampas tua luceat, Virgo stulta diceris, nec introibis in thalamum tui superioris, sed remanebis in tenebris cæcitatibus, quasi qui oderis lucem, ne opera tua flagitiosa prodantur.* Tota in igne, tota in luce splendida FEBRONIAE virginitas est. Lampadem virginitatis in suo splendore tueri, res laboriosa est, & similis ^{Excitatio laborantis.} martyrio FEBRONIAE, nec sine magna patientia potest executioni mandari. Nouit ita esse Bernardus, qui Serm. de Assumptione concludit: *Qui ergo, protegente patientia, continenter viuunt, ipsi benè cum Apostolo protestantur, & dicunt: Quis nos separabit à charitate CHRISTI? an tribulatio? an angustia? an persecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius?* ^{Rom. 8. 35.} Vide quàm solidus sit continentium murus.

Speculum virginale FEBRONIAE, speculum infirmitatis & patientiæ.

Cum quis affigitur lecto, ardet febribus, acerbis doloribus pulsatur & verberatur, *cor suum dabit in similitudinem picturæ, & in FEBRONIA quasi* ^{Ecclesi. 38. 23.}

Zzz 3 cer-

certo & vero speculo statum suæ infirmitatis
sum patienter considerabit. Consideret æger FEBR
NIAM virginem sibi adstare, & speculantem adbe
tari, quemadmodum Tract. Augustinus de Virginitate

*Excitatio
agrotan-
tis.*

firm. Serm. i. hortatus est: *Chare mi, ad modicum mor-
turus de mundo, tantam & tam ineffabilem benignitatem
Dei tui ne spernas, flagellum eius libenter suscipe. Felicitat
lat in se quod nescis, nec iniuste, iusta enim ipsius iudicij*

Exprimit in se FEBRONIA, quod in mente & corpore
de ægotantis contendit imprimere. Qualis FEBR

NIA, talis erat virgo Clara, quæ duos de triginta annis
nos, vt Surius memorat, continenter diris morbo

afflictata & flagellata est, nec tamen vniquam morbo
conquesta traditur. Quin etiam in postrema infirmitate,

quæ fuit tam molesta & grauis, vt septem
decim diebus ne buccellam quidem trahere

stomachum potuerit, cum eam Reginaldus Cressius
fessarius solaretur, & ad tolerantiam in diuturno

morbi martyrio cohortaretur, respondit: *Ex gratia
Domini nostri IESV CHRISTI gratiam per seruum meum*

*Franciscum cognoui, nulla mihi infirmitas dira visæ fuit,
nulla pœna molesta, nulla pœnitentia onerosa. Vere me*

astica Febronia venerabilis Anna à IESV fuit, sancti
marris Teresiæ digna proles, nota satis in Hispania

Gallia, & Belgio, morbis ita vexata, ita dolentibus
afflicta

*Extrema
verba mo-
rientis.*

afflictata, ut crebro diceret: *In securum Purgatorium
vitam me Deus deduceret!* Scripsit illa, & simul se-
ipsam descripsit in Epistola ad Episcopum Cordu-
bensem. *Nunc, inquit, extremos patior dolores, & mi-
ror posse me ita vivere. Nec stare, nec iacere licet, sed repo-
instar serpentis. Semper ardeo, & in media & rigida hie-
me tota comburor. Flagellata undique sum, & undique
torqueor podraga, chiragra, hydrope, paralyti, quæ per to-
tum pertinet corpus, nec lingua parcit.* Hoc FEBRONIAE,
hoc Annæ laborantis martyrium. Didicit ex iis, quæ
passa est, Anna, *Aut mori, aut pati, quemadmodum
mater & virgo Teresia virginem quoque & venera-
bilem matrem Annam edocuit.*

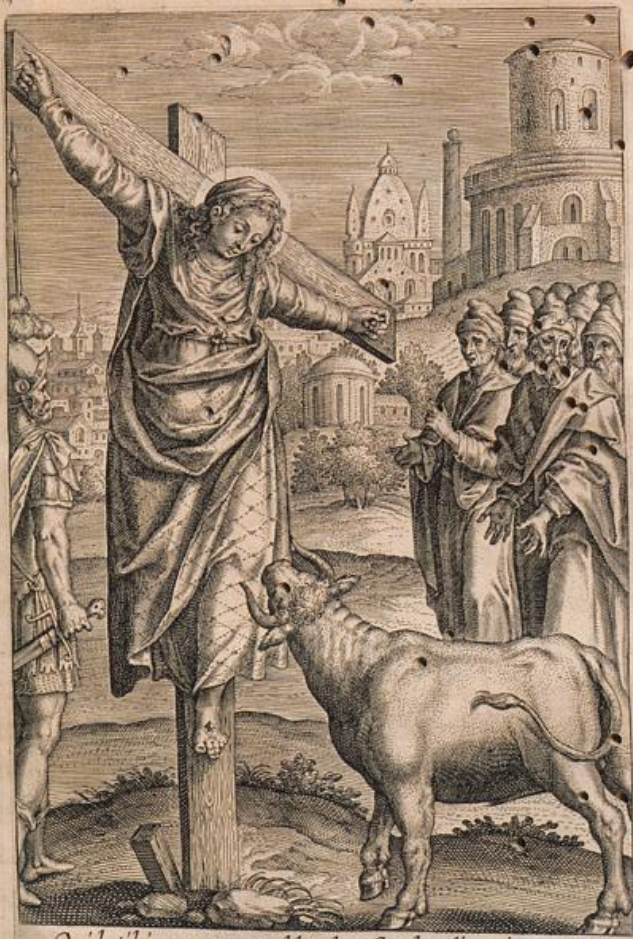
Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

VIta humana similis FEBRONIAE est, dum a-
cerbis morbis pulsatur, febribus vritur, & di-
ris doloribus cruciatur. Hanc viuendi rationem a-
pud Euam omnes mortales inuenimus. Apud MA-
RIAM alia methodus viuendi est, quam quærimus,
dum salutamus: *Salue Regina, Mater misericordie, vita.*
Hæc quidem vita erat, quam pro Adalberto filio,
glorioso postea Martyre, cum puer iam deploratus
ex ardentibus febribus esset, parentes religiosi po-
stularunt.

ftularunt. Referente enim Surio mense Aprilis, vniuersimode orarunt: *Non nobis Domina, non nobis puer iste, sed clericus in Dei matris honorem portatus tuum.* Conualuit puer, cui vita & anima semper in go MARIA fuit. Expendit hunc vitæ titulum in Meditationibus Bernardus æger & semper infirmus. *Nos miseri tecum de cetero consolemur, tecum amodum habitemus, te mentis visceribus amplectamur, tu es vita. Vita verò, quæ mortem superbie humiliauit & nobis vitam gratiæ impetrauit. O certè vita amanda & desiderabilis, vita delectabilis! O vita, quæ tuum vaticum. tuos celestibus alimentis!* Hæc alimenta Eucharistiæ hæc vitalia & immortalia sunt pabula, quæ ob laboranti & ægrotanti Regina gloriosa, vt si velit homo, qui acutis morbis tangitur & verberatur, ardet & vritur febribus, recurrat ad Eucharistiæ, ex qua vitam æternam hauriat: *Qui manducavit hunc panem, viuet in æternum.*

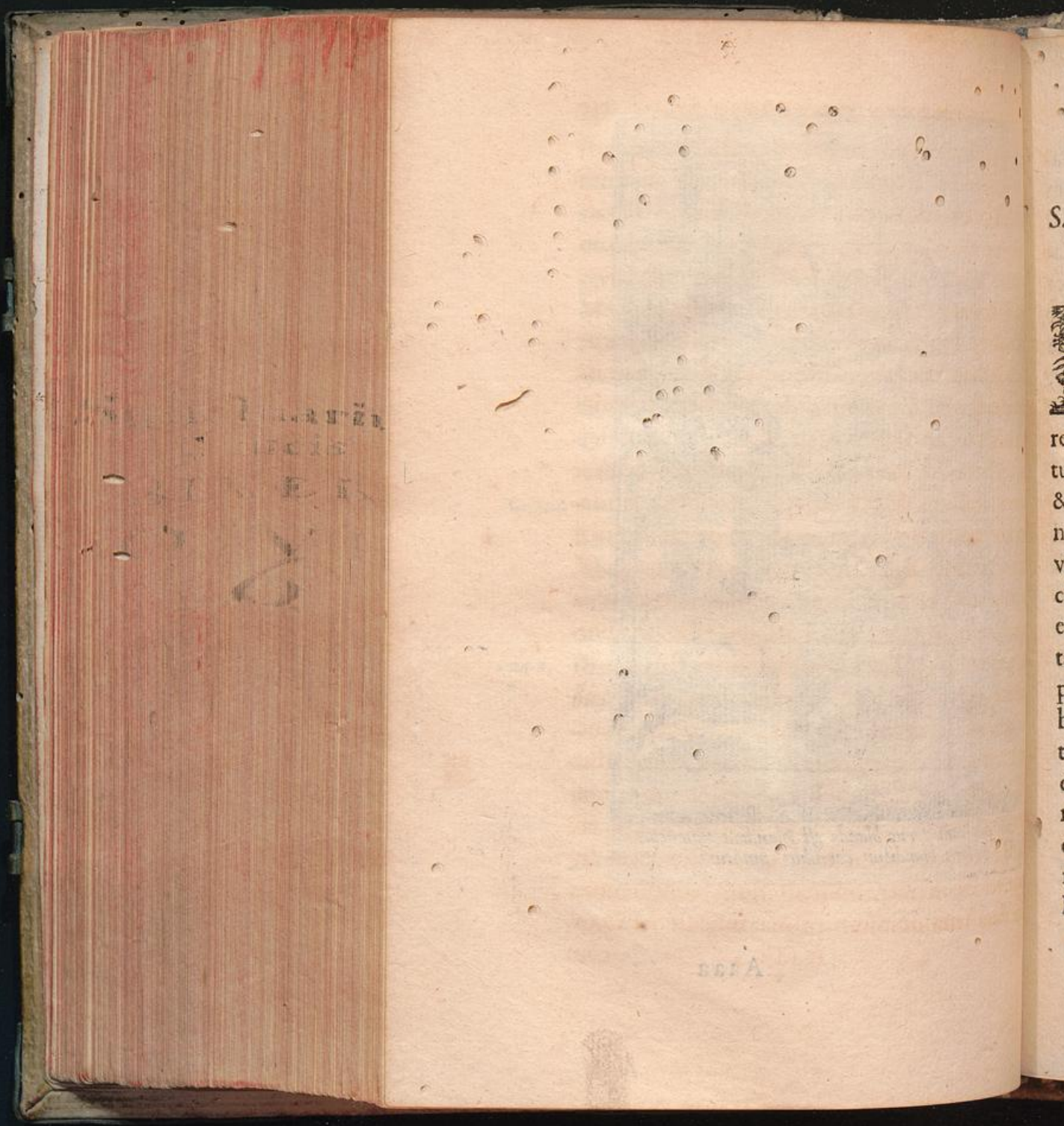
Ioan. 6,
59.

Appareat speculum clausæ virginitatis & integritatis BLANDINA.

61. *Quid tibi cum torua blanda est Blandina iuuenco?
Fallor: blandatur cornibus innocuis.*

Aaaa

S.
re
tu
&
no
vi
ci
ex
ta
p
b
tu
d
r
c
r
E

EMBLEMATICA IMAGO LXI.
S. BLANDINÆ VIRG. CRUCIFIXÆ
EXPLICATA.

SANCTA BLANDINA virgo sub Antoni-
no in Gallis acerbos cruciatus pertulit: Euseb. Ant. Nicen.
cumque pertrahi non posset ad vanum
deorum cultum, post verbera & ignes
retibus inclusa, & ligno crucis affixa, tauro obiicitur,
qui sacrae virgini appensa & irretita blanditur
& simul subiicitur. Moris est apud lasciuos munda-
nos, laqueos struere, ut dolis ac fraudibus incautas
virgines capiant, sed frustra ante virgines oculatas,
circumspectas, & in sublime eleuatas lasciuia retia
expanduntur. Non petitur à lasciuo tauro virgini-
tas, quæ carnis omnes blanditias atque delicias re-
pudiat. Habet itaque tendiculas suas mundus, qui-
bus improuidas virgines irretiat, & irretitas vene-
tur; habet & suas Deus, quibus virginitatem custo-
diat & seruet. Cùm virgines Deus ad vitam solita-
riam, monasticam & religiosam inuitat, ad crucem
clausuræ vocat, & simul ad retia, quibus intra do-
mum vel etiam intra monasterium continentur. Sympathia Maria & Blandina Artificum clausura virginis.
Hæc enim retia omnium prima inuenit MARIA

Aaaa 2 cùm

cum in sacra Præsentatione Deo oblata intra Sacrum Dei se condidit & conclusit. Hæc virgo Regina intra domum se conclusit, non in aditu, in adytis & abditis domus Angelus eam inuenit, lutauit & honorauit. BLANDINA in cruce mystica Maria est, quæ de cruce & cathedra virgines docet, id, quod antè dixerat Cyprianus lib. de Singulari Cleric. *Pudicitia retinaculis omnis obscenitas frenatur & compedibus eius calces furenti libidini statuuntur.*

CRUX BLANDINÆ, CRUX status virginitatis.

Qualis esse mystica Blandina debeat, scribit sacras virgines Augustinus. *Dominica virgo in se virorum cuiuslibet ætatis, siue grauissimarum præsentia, singulari habitaculo vel colloquio creditur, & cum sola in tabernaculo consistit, clausis super se ianuis sedeat, nullique virorum pulsanti facile ianuam suam patet, ne fortè in suspensionem turpissimam, aut in pudorem naufragium cadat. Caueat à tauro lasciuo, qui ianuas fam etiam & conclusam intra retia virginem adit inuadit. Mystica Blandina monialis est, cui compediuntur eius insignia, crux & retia, crux illa quam portabat, retia quibus illa inferebatur. Monialis etiam vitam monasticam patitur. Quid enim vita Religiosa*

est, nisi laboriosa crux? Continetur intra retia, quibus illa à CHRISTO capitur, sicut & capta est, cui libro Reuelat. Birgittæ 4. cap. 12. dicit B. MARIA: Sicut pastor cum fasciculo florum attrahit & allicit oues in domum, postea claudens diligenter domum, licet oues discurrant per ambitum, non tamen habebunt egressum, quia domus munita est parietibus, tectum altum, ianuaque clausa. Propter quod oues assuescunt comedere fœnum de manu pastoris: sic etiam factum est tecum: illa enim quæ ^{Excitati-} ^{laboran-} ^{iii.} antea videbantur impossibilia & difficilia, facta sunt leuia, in tantum, quod te nihil iam delectat sicut Deus. Accedit & Basilius libro de Vera virginit. In cubili, si hoc sabbatum celebres, integram te purissimamque custodies, sicque facile, inquam, virginitatem, rem omnium pretiosissimam, amplissimumque patrimonium habitura es. Accedit & Bernardus Serm. 47. in Canticâ: In horto virginitas, cui familiaris verecundia est, fugitans publici, latibulis gaudens, patiens discipline. Denique in horto flos clauditur, qui in campo exponitur, spargiturque in thalamo.

Speculum appensum S. BLANDINÆ virginis,
speculum humanæ infirmitatis
& patientiæ.

Notanda S. Basiliij sententia in Psalm. 74. Sicut animalia noxia, nos ærumnæ petere & inuadere

coptendunt nostram patientiam exscentes. Et quidem morbus non absimilis tauro est. Taurus quippe lox in cursu est, & morbus ita velociter currit, omnem anteuertat spem & opinionem bene valentis hominis, & præter spem & opinionem illum rapiat & arripiat. Quòd si ferox taurus, dum inuadit solet puluerem pedibus excitare, excitat etiam morbus. Homo puluis & cinis est: quiescit puluis dum valet, dum morbus ingruit, puluis humanæ naturæ agitur, & tunc temporis se cinerem huiusmodi facile recognoscit. Confirmat hoc ipsum Gregorius

Excitatio
agrotan-
tis.

3. Parte Pastoral. cap. 13. & ait: *Infirmi-
tatis mem-
reformatur, ut animus, qui extra se in elationem ducitur; cui sit conditioni subditus, ex percussâ quam sentiet carne memoretur.* Condicio quidem nostra plerumque

Iob 14, 1.

miseriis est. Vnde & Iobus ait: *Homo natus de muliere breui viuens tempore, repletur multis miseris.* Irretit

Eccli. 38,
28.

ergo miseris, & impetitus à morbis, *cor suum dabit in similitudinem picturæ, in qua seipsum inspiciat, & virtute patientiæ suæ morbum inmitem & ferum, patientem & suauem reddat, sicut BLANDINA mansuetum taurum reddidit.* Huic virgini gloriosæ S. Celsus Abbas addictus erat, & compositus ad hoc speculum patienter tulit lethalem infirmitatem, in quo immensum exercitum candidi & niui coloris spectabat.

cellam, ubi iacebat, descendere contemplatus est. Quod cum Clarus irreuerberatis oculis lato vultu inspiceret, virgo beatissima BLANDINA consolari eum cœpit, & ut tantum exercitum sequeretur, exhortabatur, quem non multò post secutus est. *Se-*
quor, sequor, inquit.

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

CVM quis affigitur lecto, totus morbis intrica-
 tus, nec potest malis, quibus impetitur, ex-
 tricari & expediri, habet causam ut amaro animo
 fit; quem ut reddat dulcem ac suauem, recurat ad
 eam, quæ non modò dulcis ac suavis est, sed etiam
 ipsa suauitas ac dulcedo: conueniat illam, ac dicat:
Salve Regina, Mater misericordiæ, vita, dulcedo. Verè
 dulcedo est, de qua Maximus Homil. de Ramis pal-
 marum: *Ipsam MARIAM manna dixerim, quia est sub-*
tilis, splendida, suavis, & virgo, quæ velut celitus ve-
niens, cunctis Ecclesiarum populis cibum dulciorem melle
defluxit; secundum Dauidicum testimonium, Non ^{Psal. 104.}
erat in tribubus eorum infirmus, quibus cæleste manna ^{37.}
concedebatur; & ubi MARIA est, salus infirmorum
est. Versat hoc ipsum verbum in suis Meditationi-
bus Bernardus æger: Verè dulcedo, quæ amaritudinem
peccati

peccati expellis, impetrando gratiam que nobis gratia
 Viaticu. corem acquirit. Hæc dulcedo in fonte suo gutta
 cum percipitur Eucharistia, ad cuius epulum in
 Psal. 33. tu laboris & morbi nos inuitat David. Gustate
 quit, & videte, quoniam suavis est Dominus. Hunc
 tem suauitatis ac dulcedinis ægris MARIA
 Quod si laborantes illapsu fontium delectantur
 recreantur, habent in Eucharistia placida ac bla
 fluenta gratiarum, quibus mulceantur & exhiben
 tur.

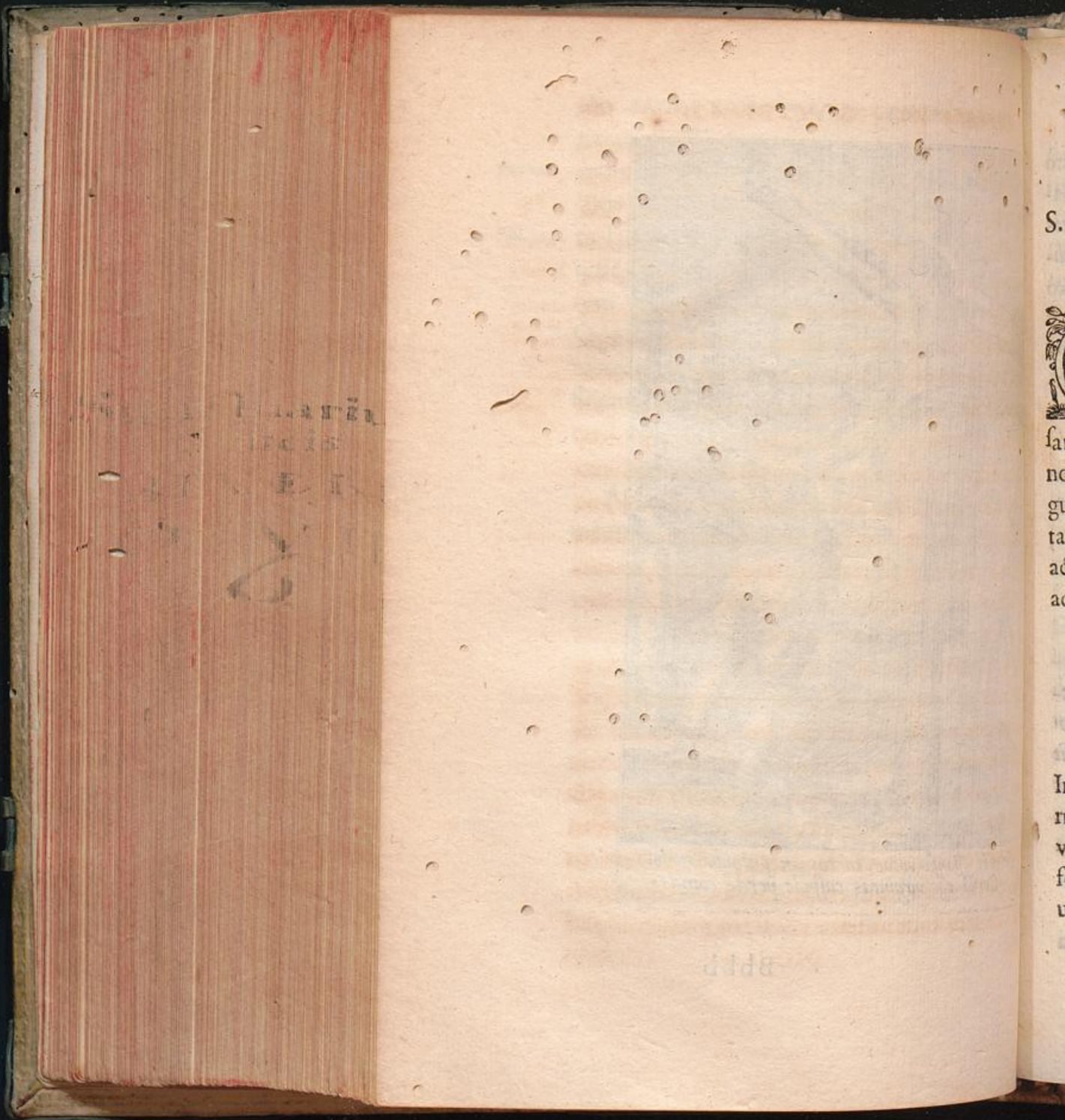
Appareat speculum periclitantis virginitatis
 infirmitatis EYLALIA.

E M

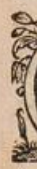

Christi sponsa vocor: tortorum pronuba turba
62. Curua age virgineas cuspide perde comas.

Bbbb

S

lan
no
gu
ta
ad
ad

In
n
v
f
u

1118

EMBLEMATICA IMAGO LXII.
S. EVLALIAE VIRG. CRVCIFIXAE
EXPLICATA.

HARA CHRISTI sponsa EVLALIA, quæ Martyrol. Eulog. in memoria Sanctorum. Barcinone in Hispania, Diocletiano Imperatore, tredecim annos nata, forti constantique animo fidem virginitatis suæ sartam rectamque conseruauit, extensa in equuleo, nodosis fustibus cæsa, candenti oleo perfusa, vngulis ferreis laniata, calcis aceruo viua obruta, ac tandem de mandato Daciani in suspendium crucis acta, martyrium suum consummauit. Tunc, quemadmodum canit Prudentius in suo Hymno,

Emicat inde columba repens

Martyris os niue candidior

Visa relinquere, & astra sequi,

Spiritus hic erat EVLALIAE

Lacteolus, celer, innocuus.

Inter elementa ignis, inter metalla fortissimum ferrum est. EVLALIA verò nec igni nec ferro cedit, vtrumque cedit EVLALIAE, quæ post partam de ferro & igne victoriam, in palma crucis triumphauit. Victi succumbunt ferro, & ferro victoriam de-

Bbbb 2 bent

beat qui sunt superiores in bellis: EVLALIAE
victoria, cum ita suprema sit, vires excedit hu-
nas, & Deo tribuenda est. Donum Dei virginis

Sap. 8, 21. triumphatrix est. Crede Sapienti: *Sciui, quomodo
ter non possem esse continens, nisi Deus det: & idcirco
adij Dominum, & deprecatus sum illum, & dixi ex
præcordis meis: Deus patrum meorum, da mihi salu-*

Sympathia
Mariae &
Evlaliae
Artificum
cultura
virgini-
lis.
tuarum assistentem sapientiam. Hæc est diuina Sapien-
tia, quæ virginitatem donauit MARIAE, in cuius
uterum & ipsa delapsa est: *Sicut pluuia in vellente
scendisti, vt saluum faceres genus humanum.* Habet con-
lano vellere virginitas consonantiam. Lana gelu
æstu vritur, fustigatur, oleo perfunditur, pectus
textitur, suspenditur, vt excolatur. Sic culta, sic
cultu gloriosæ EVLALIAE virginitas est.

CRUX EVLALIAE, CRUX status virginitatis.

FORTIS mulier, quam Salomon describit & qua-
rit cap. vlt. Prouerb. *Quæsiuit lanam & linum, &*
*operata est consilio manuum suarum. Manum suam misit
ad fortia, & digiti eius apprehenderunt fusum. Gressus
& vidit, quia bona est negotiatio eius.* Negotiatur in la-
næ puræ cultura, quæ in candida virginitate delu-
dat, & circa eius cultum ita se gerit, quasi lanam co-
lat, & pectendo atque nendo circa illam laborat.

Bona hæc negotia non est, quæ fortis mulieris requirit & exigit omnes vires, vt carnis cupiditatem extinguat. Succurrit Cyprianus de Honore pudicit.

Nulla maior est victoria, quam ea qua de cupiditatibus ^{Excitatio laboran-}
refertur. Qui hostem vicit fortior fuit, sed altero: qui li-

bidinem repressit, seipso fortior fuit. Qui inimicum pro-
stravit, externum hostem percussit: qui cupiditatem de-

pressit, hostem domesticum superavit. Malum omne facilius
vincitur quam voluptas, quia illud quidquid est, horri-

dum est, hoc blandum est. Magna victoria quæ Marty-
ris triumpho non cedit, cum & ipsa virginitas glo-

riosum martyrium sit, testante hoc ipsum Ambro-
sio lib. 1. de Virginit. Non ideo laudabilis virginitas,

quia & in Martyribus reperitur, sed quia ipsa Martyres
faciat. Hæc virginitas dabat animos immaculato

Dominico, de quo Theodoricus de Apoldia. Cum
iter faceret, sciretque sibi positas ab hæreticis insi-

dias, cantans & alacer occurrit hostibus. An non,
inquiunt, martyrium pertimescis? Quid faceres, si nos te

ad mortem abripiamus? Quibus ille, Rogarem, inquit,
ne mortem mihi celerem afferretis, sed paulatim singula

membra præscinderetis. Cupiebat similis esse EVLA-
LIAE, qui lilia pro insignibus habet.

"Speculum appensum virginis EVLALIAE
speculum humanæ infirmitatis
& patientiæ.

CUm infirmus doloribus angitur, cum dicitur
pitur & quasi unguibus dilaniatur, è
tripode secum loqui crucifixam EVLALIAM
CHRISTI sponsa vocor, meus sponsus vir dolor
est, & per cruciatus ad eius nuptias accessus datur.
Si mecum vglis admitti, necesse est vt in speculo
mei martyrij te inspicias, & mecum lecto tui do-
ris affixus, flammis febrium & dolorum acerbi-
tem patienter subeas & superes. Benè monet EVL-
LIA: Sic itur ad astra, sic ad nuptias Agni ad-
patet, & datur. Ad hoc speculum EVLALIAE in-
xit se & composuit se Leocadia martyr & virgo
quam Dacianus post gloriosum EVLALIAE mar-
tyrium veniens Toletum, in carcerem tetrum detinuit
fit. Cum Leocadia in carcere detineretur, repleto
animo equuleos, fustes, unguilas, flammis, & igni
& tandem crucis suspendium quod EVLALIAE
fuerat, & in hac speculatione fuit compassione
tacta, vt formata cruce in lapide, & simul ad-
ta, instar EVLALIAE animam exhalarit. Non fuit
Leocadia sanguinem, & tamen martyr euasit, quod

*Excitatio
agrotan-
tis.*

nam se totam ad exemplum & speculum EULALIAE martyris adaptauit & composuit. Nec dubitandum est, infirmum hominem posse per tolerantiam dolorum & morborum coronam martyrij sibi comparare. Testatur hoc ipsum Chrysostomus Homil. 3. in Epist. ad Thessalonic. *Quid enim, dic queso, cum ardens febris, nempe caussa, te intus vexat & vrit, & aliorum suadentium excutis incantationem, an non es redimitus coronam martyrij? Qualis EULALIA, talis & Leocadia, talis & anima quae in lecto detinetur, febribus ardet, & doloribus disrumpitur. Disrumpitur Fulgentius Ruspensis, & solum petebat: Domine, da mihi hic patientiam, & postea indulgentiam.*

*Extrema
verba morientis.*

Leuamen columbae gementis in labore
& morbo.

SCinditur aratro terra, & inde spes incipit affulgere futuri fetus ac prouentus. Caro nostra terra est, & quidem illa siluestris tunc colitur, cum morbis acutissimis scinditur & secatur. Ne cultus & cultura terrae nostrae infructuosa sit, accedat etiam firma & certa spes, quam secum affert & importat illa, quae Mater sanctae spei est, & quam salutare in haec verba mos in Ecclesia est: *Salve Regina, Mater misericordiae, vita, dulcedo, & spes nostra salue.* Spes
summa

firmata nostra est, de qua Anselmus libro de Excellentia virginis cap. 6. inquit: *Velocior est nonnunquam salus inuocato nomine MARIAE, quam inuocato nomine IESU vnici Filij Dei, & id quidem non ideo fit, quia maior sit & potentior (nec enim ipse magnus & potens eam, sed illa per ipsum, &c.) sed quia Filius est iudicium, & discernit merita singulorum. Inuocato autem nomine Matris, & si merita inuocantis non mereantur exaudiri, merita tamen Matris mereantur ut exaudiantur.* Hæc spes omnium finium terræ, & in mari longinquo cundum Deum est. Hanc firmam & stabilem salutem Bernardus & ipse infirmus in Meditationibus suis, & concludit: *Ex quo est cor meum tuo dulciter inebriatum, guberna illud cum tuo, & in sanguine conferua, & in latere Filij tui colloca. Cor Mariæ gladius pertransiit, & CHRISTI latus mucrone lanceæ perforatum est, & vtrique similis EVLALIAE & EVLALIAE conformis euadit virtute Eucharistia caro, quæ acutis morbis ac doloribus afflicta exercetur, cum Eucharistia memoria viuæ sit qui clavis, spinis & lancea scissus in cruce est.*

Psal. 64, 6. Hæc spes omnium finium terræ, & in mari longinquo cundum Deum est. Hanc firmam & stabilem salutem Bernardus & ipse infirmus in Meditationibus suis, & concludit: *Ex quo est cor meum tuo dulciter inebriatum, guberna illud cum tuo, & in sanguine conferua, & in latere Filij tui colloca. Cor Mariæ gladius pertransiit, & CHRISTI latus mucrone lanceæ perforatum est, & vtrique similis EVLALIAE & EVLALIAE conformis euadit virtute Eucharistia caro, quæ acutis morbis ac doloribus afflicta exercetur, cum Eucharistia memoria viuæ sit qui clavis, spinis & lancea scissus in cruce est.*

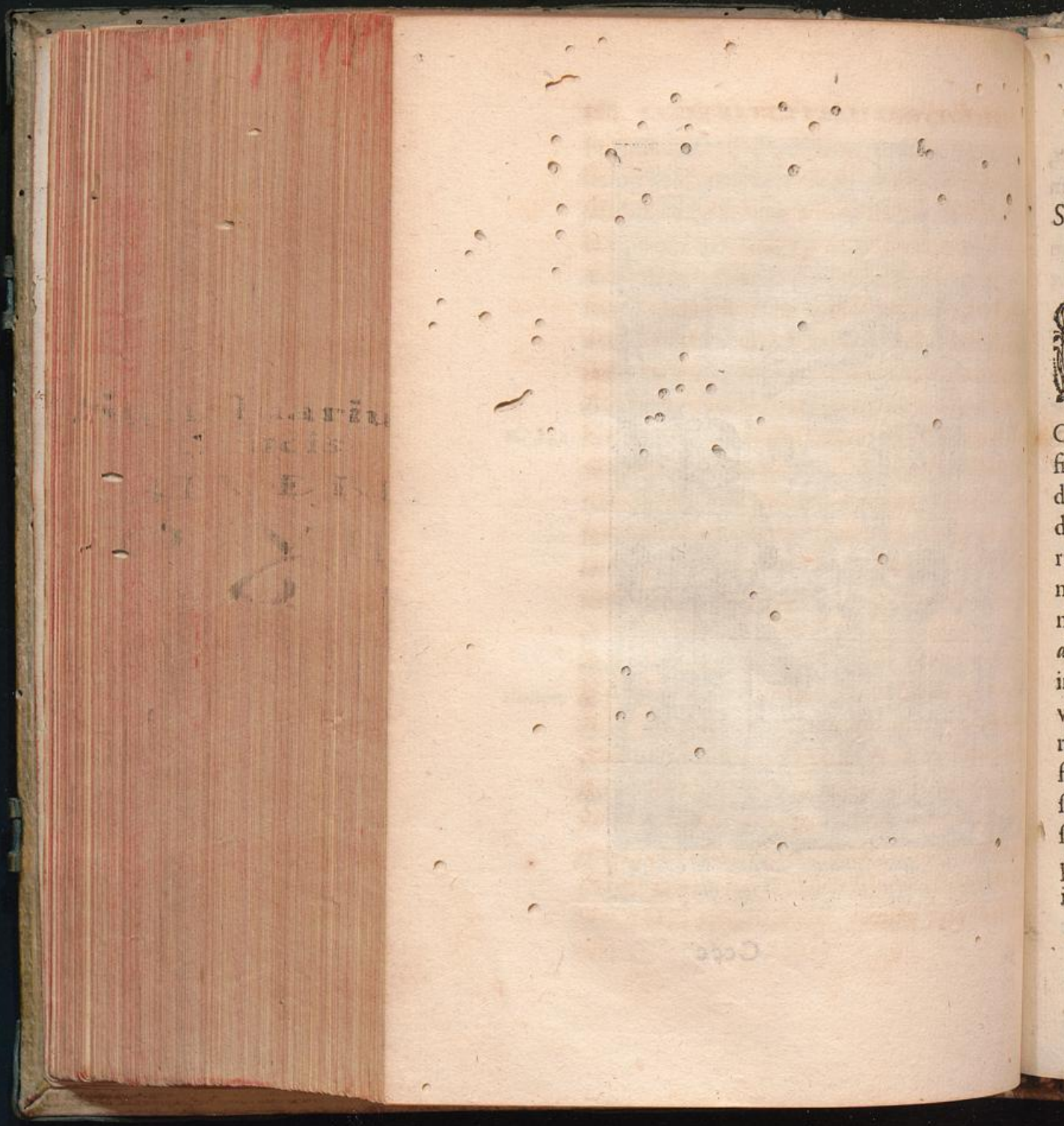
Viaticum. & EVLALIAE conformis euadit virtute Eucharistia caro, quæ acutis morbis ac doloribus afflicta exercetur, cum Eucharistia memoria viuæ sit qui clavis, spinis & lancea scissus in cruce est.

Appareat speculum Angelicæ virginitatis & firmitatis IULIA.

*Clælia cęset eques animos iactare viriles :
63. Iulia si certet, illa pedes tris erit.*

Cccc

S.
C
fi
di
de
ru
n
m
de
in
v
ri
fi
fa
P
i

EMBEEMATICA IMAGO LXIII.
S. IVLIAE VIRGINIS CRUCIFIXÆ
EXPLICATA.

CVM Vandali Carthaginem per tyrannidem occupassent, IVLIA virgo ad Corsicam insulam deducta est. Nautas cum IVLIA venientes Felix tribunus negare CHRISTVM coëgit; coëgit & IVLIAM, quæ tamen fida ac fidelis perstitit: quam ob causam alapis cæditur, crinibus laniatur, vulneribus afficitur, & tandem cruci affigitur. Nautæ circa fidem naufragaerunt: at IVLIA nullum passa est fidei naufragium; nauem suam in tuto posuit, & portum cepit. Fortis mulieris typus nauis est. *Facta est quasi nauis institoris,* Prou. 31, *de longè portans panem suum.* Nemo est qui nesciat & 14. infitias eat, in laboribus & periculis nauem semper versari. Nauis ortum suum à terra habet, si materiam eius consideres: in aliud elementum translata, fit peregrina in mari, & in mari semper versatur, semper peregrinatur, vndis quatitur, fluctibus quassatur, ventis agitur, tempestatibus obruitur, impingit in Syrtes, scopulis inhæret, naufragium etiam in portu sæpè patitur. Fortis mulier IVLIA, cuius

Martyrol.
Vluat.
Petre.
Natalis.

ius typus nauis est, quam secum in imagine præ-
& ostendit multis periculis expositam virginis
virtute sanctæ Crucis immunem fuisse, & eandem

*Sympatonia
Maria &
Iulia &
tificum il-
lusa vir-
ginitatis.
Pro. 31,
14.*

Regina cunctarum Virginum MARIA est, quæ
CHRISTVS pateretur, iuxta crucem ipsa stetit,
sanctam virginitatem sub umbra crucis custodit
ac custodiendam ostenderet. Illa, illa facta est, quæ
nauis insitoris, ad cuius exemplum nauem suam
LIA composuit atque portauit, maiori quidem
raculo, quàm est illud apud D. Augustinum lib.
de Ciuitate Dei cap. 16. *Nauim, qua simulacrum Ma-
rehebatur, multis hominum boumque conatibus inuolu-
lem redditam, vna muliercula zonâ alligatam ad sua pe-
cunie testimonium mouit & traxit.*

CRUX IVLÆ virginis, Crux status virginitatis.

Quamuis antiqua Susanna viro suo conu-
sore, ita se sanctè & castè gessit, vt eius
nomen virginitatem sonaret. Liliū sonat glori-
titulus & appellatio Susannæ, & liliū typus vir-
ginitatis est, ac proinde scriptum legimus: *Sicut liliū
inter spinas, sic amicā meā inter filias.* & rursus: *Ego
campi, & liliū conuallium.* Quanti laboris sit, vir-
ginitatis nomen periclitari, vel ipsa Susanna testis

Cant. 2, 2.

Cant. 2, 1.

quæ cum à lasciujs senibus vim & violentiam in portuario patèretur, ingemuit & exclamauit: *Augustia* Eccl. 13, 1.
sunt mihi vndique. Et quidem, cum vetus ac senex, homo singulis virginibus adsit, ad lapsum vrgeat, & ad ruinam impellat, semper IULIA, semper Sufanna, semper lilium virginitatis vim patitur, ac Excitatio laborantis.
 semper necesse est clamare & drare: *Domine vim patior, responde pro me.* Isai. 3, 14. Quapropter in illo libro quem ad sacras Virgines dedit Augustinus scribit: *Dominica virgo, ob extinguendas libidines, vel omnes lasciuia flammæ, ieiunijs & abstinentiæ debet operam dare, orationibus diu noctuque insistere, si cupit & laqueos diaboli insidiantis euadere, & ad promissa virginitatis præmia peruenire.*

Speculum appensum virginis IULIÆ, speculum humanæ infirmitatis & patientiæ.

NE despondeat æger animum, proponat sibi virginem IULIAM è cruce sua loquentem: Bono animo esto æger, per exilium ad patriam, per maria ego ad portum veni, & tu similiter venies. Pœna exilij infirmitas est, quam meditatio & contemplatio patriæ cælestis leuata & facilem reddit. Maris æstus morbus est, certa portus expectatio excitat nauigantem, animat laborantem. Post mole-

Excitatio
agrotan-
tis.

stam nauigationem gratior portus est, & post laboriosum exilium iucundior redditur patria. Benedictus Gregorius 3. Parte Pastor. cap. 13. *Dicendum est agrorum celestem patriam suam esse credunt, necessario in locis illis res velut in aliena patiantur.* Morbos quidem ac labores in patria aliena patiebatur S. Catharina Senensis mortique iam vicina, sicut eius Historia narrat, cum videret Fratres de sua infirmitate morteque nimis sollicitos, instar alterius IULIAE erupit in hanc vocem: *Non debetis, filij charissimi, de meo tantum contristari, imò potius congaudere mecum: sed congaudetis mihi, quia dimitto locum poenarum, & in pace requiescendum in mari pacifico Deo aeterno.* Mare pacis cum Deitatis, & Trinitatis mysterium, quod erat desiderio venerabili Annæ de S. Bartholomæo, & in eo requieuit ipso die sanctissimæ Trinitatis, cuius ad dictissima erat. Eo die feliciter nuper obiit chara materis Teresiae filia, quæ & claret miraculis. Claret facta patens vna & altera prole, vna & altera Anna de IERV, & Anna de S. Bartholomæo, non solum eius atque olim Esther *assumpsit duas famulas, & per vnã quidem innitebatur, quasi præ deliciis & teneritudine corpus suum ferre non sustinens; atque famularum sequebatur dominam, defluentia in hauriens vestimenta sustentans.* In vlnis & brachiis Annæ

Extrema
verba mor-
ientis.

Esther 15,
5.

S. Bartholomæo nimia tenēritudine corpus suum
ferre non sustinens S. Tereſia, obiit, ſequebatur Ma-
trem mater Anna de I E S U , ſacrum Ordinem glo-
riose in terris ſuſtentans. Glorioſa trias, Tereſia, &
vtraque Anna quieſcens in pelago diuiniffimæ Tri-
nitatis. Non itur ad illud mare pacificum, niſi per
ſæuum pelagus, quod I V L I A virgo tranſiuit. Sæuum
laborum & ſimul morborum pelagus trahere prius
debemus, vt ad illud tranquillum & ſerenum Di-
uinitatis mare perueniamus. CHRISTVS ipſe de ſe
dicit: *Veni in altitudinem maris, & tempeſtas demerſit* Plal. 68, 3.
me. Emerſit tamen cruce ſua, rate vectus & inue-
ctus in ſecuriſſimum portum, & ſimul in mare pa-
cificum, vbi nullus eſt morbi æſtus, nullus afflictio-
nis fluctus, nulla mortis tempeſtas, nullum ſubmer-
ſionis periculum.

Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

NAuigamus omnes dum viuimus, & dum æ-
grotamus, in ſcopulos maris incidimus, &
quidem redacti in tantum vitæ diſcrimen nauigan-
tium more, clamemus, & M A R I A E opem pariter
imploremus, dicamufque: *Ad te clamamus exules filij*
Eua. Adiungit ſe Bernardus morbo afflictus claman-
tibus,

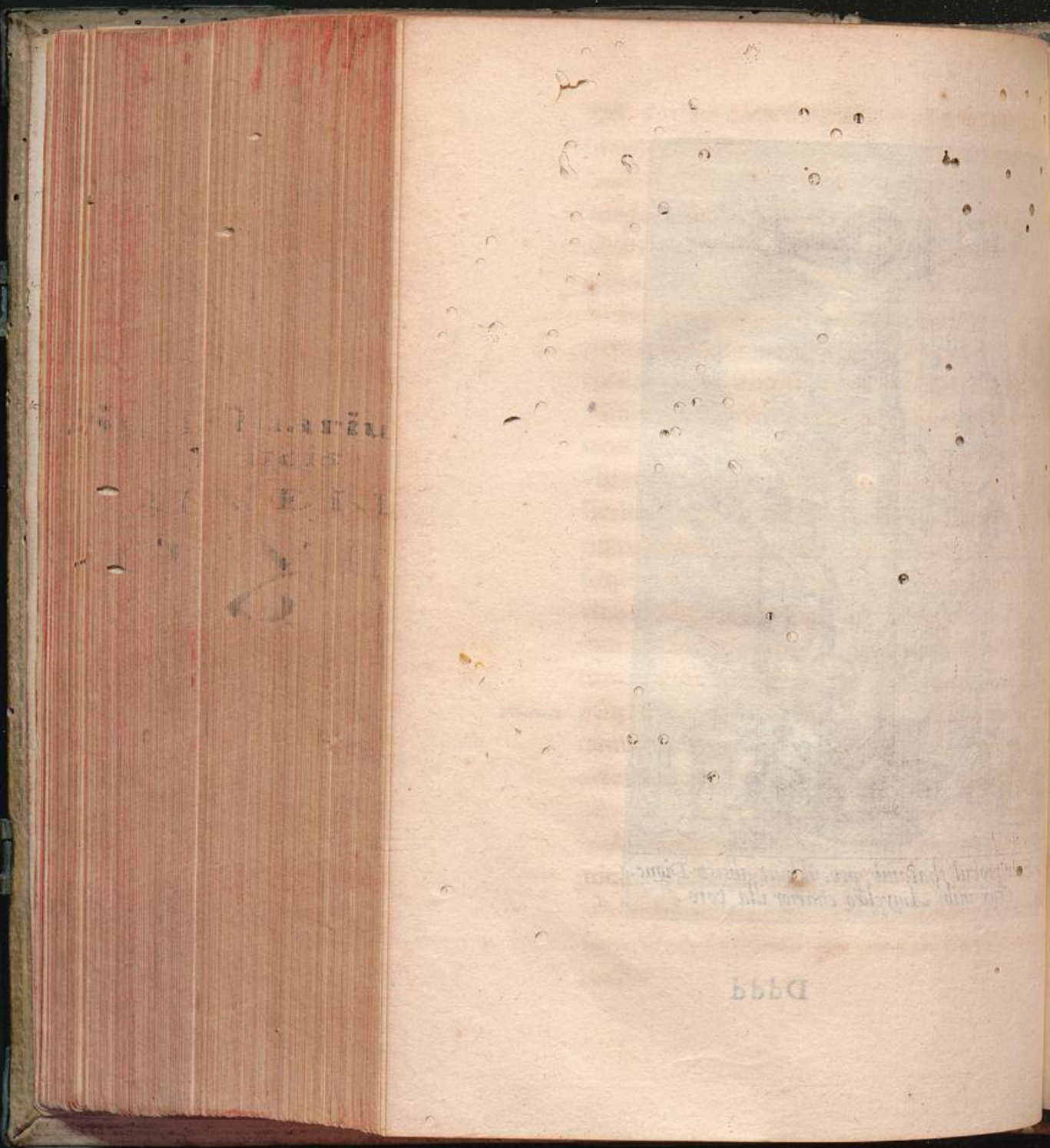
tibus, & in has voces prorumpit: *Clamamus ad te, Deus, qui leuasti nos à facibus peccatorum, qui nos consolari in tribulationibus vagantes, lactas paruulos esurientes. Clamamus. Quare non clamaremus, Domina? qui vulnera sustinere plagas sentimus, qui inimicis vndique circumdamur. Clamamus angustiati, miseris infinitis oppressi.* Resonat terra echo, & missos ad se clamores remittit & recitat: in mari echo non est, & susceptas in se vocem admittit, nec remittit. Cùm in morbis & laboribus repellit mundus clamores, recurramus ad MARIAM, vbi repulsa non est, vocem edamus in mari, & cum Ecclesia dicamus: *Ad te clamamus.* Hæc vox laborantium & agrotantium, hic clamor incidentium scopulos est, vt tantis exempti periculis, humanæ vitæ navigationem iam cœptam prosequantur, & tuto ac securo portu nauem suam collocent & constituent: nauem, inquam, suam de terra in cælestem *viaticum.* panem cælestem portantem, quem extremè laborantes & agrotantesque acceperunt, nauigarunt, & cælestem portum tenuerunt.

Appareat speculum exultæ virginitatis & iuuenitatis BENEDICTA.

64. *Este procul thalami; procul hinc absiste Dione:
Cruce mihi Amyclæo charior illa toro.*

Dddd

...
...
...
...

8

...
...

bbd

S. 1

enir
mir
vir
cru
qu
vll
est
em
dic
qu
om
vir
ait
mi
du
fe

EMBLEMATICA IMAGO LXIV.

S. BENEDICTÆ VIRG. CRUCIFIXÆ
EXPLICATA.

SANCTA BENEDICTA virgo in agro Se-
 sonico virginitatem suam illustri crucis
 martyrio decoravit. *O quam pulchra est*
casta generatio cum claritate! immortalis est
enim memoria illius, quoniam nota est apud Deum & ho-
mines. Hæc species & pulchritudo in BENEDICTA
 virgine splendet, quæ tota pura & munda in ara
 crucis comparet. Nota virgo Deo, nota hominibus,
 quam non obscurat nec obumbrat labe vlla, nec
 vlla labis suspicio. Symbolum virginitatis lilium
 est, quod in se candorem habet, & odorem suavem
 emittit. Consonantiam habet cum lilio, quæ can-
 dida in cruce apparet, & simul BENEDICTA est,
 quæ benè apud omnes audit, de qua dicunt benè
 omnes, benè loquuntur. Quanti pendentia sit bona
 virginitatis opinio, vel ex hoc intelligi potest, quod
 ait Ambrosius lib. de Instit. virg. cap. 6. *Maluit Do-*
minus omnes de sua generatione, quam de matris pudore
dubitare. Verè Iuditha Maria, de qua scriptum es-
 se legimus: *Erat autem eleganti aspectu nimis. Et erat*

Martyrol.
Maurolin.
Abbar.
Modan.

Sympathia
Maria &
Benedicta
Artificum
laudabilis
virginita-
tis.

Iudith 8, 7.

Dddd 2 hæc

hæc in omnibus famosissima, quoniam timebat Dominus
valde, nec erat qui loqueretur de illa verbum male.

Non solum hoc, sed & illam omnes pariter benedi-

cebant, cui nomine omnium dixerat olim Ori-

Iudith 7,
23.

*Benedicta es tu filia à Domino Deo excelsio præ omnibus
mulieribus super terram. Benedictus Dominus, qui creavit
caelum & terram, qui te direxit in vulnere capitis
principis inimicorum nostrorum: quia hodie nomen tuum
ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum.*

CRUX BENEDICTÆ virginis, Crux status
virginitatis.

Ecclesi. 41,
15.

PRæscribitur viro nobili, ut curam habeat
bono nomine. Quid nobilius, quid splen-

dus virtute virginitatis, quæ soror est Angelorum

& homines in classem cælestium spirituum tran-

fert. Satis rectè Nazianzenus in laudem Basilij
cit: *Eximia res est virginitas & celibatus, atque in*

*angelorum nature singularis ordine debet censer. Accusantur
& Cassianus lib. 6. Institut. Monastic. Nulla virtus
tam propè carnales homines spiritualibus Angelis imitari
ne conuersationis æquantur, quam merito & gratia cele-*

Excitatio
Laboran-
tis.

stis, per quam adhuc in terra degentes, habent, secundum

Apostolum, municipatum in celis, quem deposita corruptio-
la carnali habituros Sanctos promittitur in futurum.

iam in carne fragili possidentes. Quid nobilius, quid illustrius virginum & Angelorum Reginâ? Hæc tanti nomen suum fecit, vt in gratiarum actionem pro illo modulata in montanis sit: *Magnificat anima mea* Lec. 1, 47. *Dominum, & exultauit spiritus meus in Deo salutari meo. Quia respexit humilitatem ancillæ suæ; ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes: quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius.* Ditauit MARIAM Deus virginitate, ditauit donis, donauit nomine. Nomen virginis donum Dei est, & idcirco adscribitur Deo & diuino eius nomini: inquit enim, *& sanctum nomen eius.* CHRISTVS in cruce patiens sibi nomen acquisiuit, acquisiuit & MARIA. *Cum* Cant. 1, 12. *esset Rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suauitatis.* Cum Rex in lecto crucis accumberet, nardus Mariana simul bonæ famæ iucundum misit odorem. Quæ ergo Mariana es, *curam habe de bono nomi-* Eccli. 41, 15. *ne.* Vbi cura, crux ibi appareat necesse est: & quidem sine cruce virginitas tuta non est, cruce insignita virgo secuta, & simul illa ore omnium BENEDICTA proclamatur, & applausibus excipitur.

Speculum appensum virginis BENEDICTAE
speculum humanæ infirmitatis
& patientiæ.

VOcatur ad speculum æger, & monetur ut
speculo appenso formam humanæ nuditi-
Iob. 17. 21. inspiciat, & dicat: *Nudus egressus sum de viro matris
meæ, & nudus reuertar illuc.* Reuertitur in terram
 lam, quæ spinas & tribulos generat. Et quidem ter-
 ra nostra mortalís, cum primæ subiaceat male-
 ctioni, spinas & tribulos gignit, infirmitates facit
 cet & morbos, qui hominem agrotantem pun-
Pfal. 31. 4. vnde & infirmus Dauid: *Conuersus sum in arborum
mea, dum configitur spina.* Noñit patientiæ virtus
 flores tribulos, in rosas conuertere spinas. Conuertit
 & illa, quæ cum esset languida & patiens, assisten-
Cant. 2. 3. tibus sibi dixit: *Fulcite me floribus, stipate me rosas,
quia amore langueo.* Languebat in cruce CHRISTUS
 & ita languebat, ut spinis & tribulis pungeretur
 mul & coronaretur, nihilominus eius humanitas
Cant. 1. 16. ait, *Lectulus noster floridus.* Hic lectus, hic thorus
 BENEDICTAE sponsæ est, & eius animæ, quæ cum
Excitatio agrotantis. CHRISTO laborat & infirmatur, & virtute suæ pa-
 tientiæ ardentes febres quasi rosas & flores centum
 memor sancti martyris Tiburtij, qui pavimentum
 candidum

candentibus stratum carbonibus nudis pedibus calcavit, & cum se signo sanctæ Crucis munivisset, per prunas nudis gressibus incessit. Dum incederet, conuersus ad Tyrannum ait: *Disce ex hoc solum esse Deum, quem Christiani colunt: prunæ enim mihi flores videntur.* Magnum assistentis diuinitatis argumentum est, cum prunæ vertuntur in flores, & febres arden-tes rubeas commutantur in rosas, quas fert omni tempore, etiam brumali, patientia.

*Extrema
verba me-
riensis.*

• Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

HÆc laborantis & ægrotantis consolatio est, vt prorumpat in alta aliquando suspiria, interdum sub onere, quam patitur, infirmitatis, diræ ac duræ mortis furto spoliandus, latrocinioque denudandus gemat, vel etiam fleat. Prouidit autem Deus laborantibus & ægrotantibus de gloriosa cæli Regina, quæ suspiria, gemitus & fletus miserorum excipiat. vnde & miseri dicunt: *Ad te suspiramus gementes & flentes in hac lacrymarum valle.* Benè in suis Meditationibus Bernardus æger: *Suspiramus de tam bonæ Matris absentia; venire ad te Domina cupientes. Suspiramus ad te, videre Filium tuum affectantes.* Rogat: *Quis ergo ad te, Domina, non suspirabit? Amore suspi-*

ramus

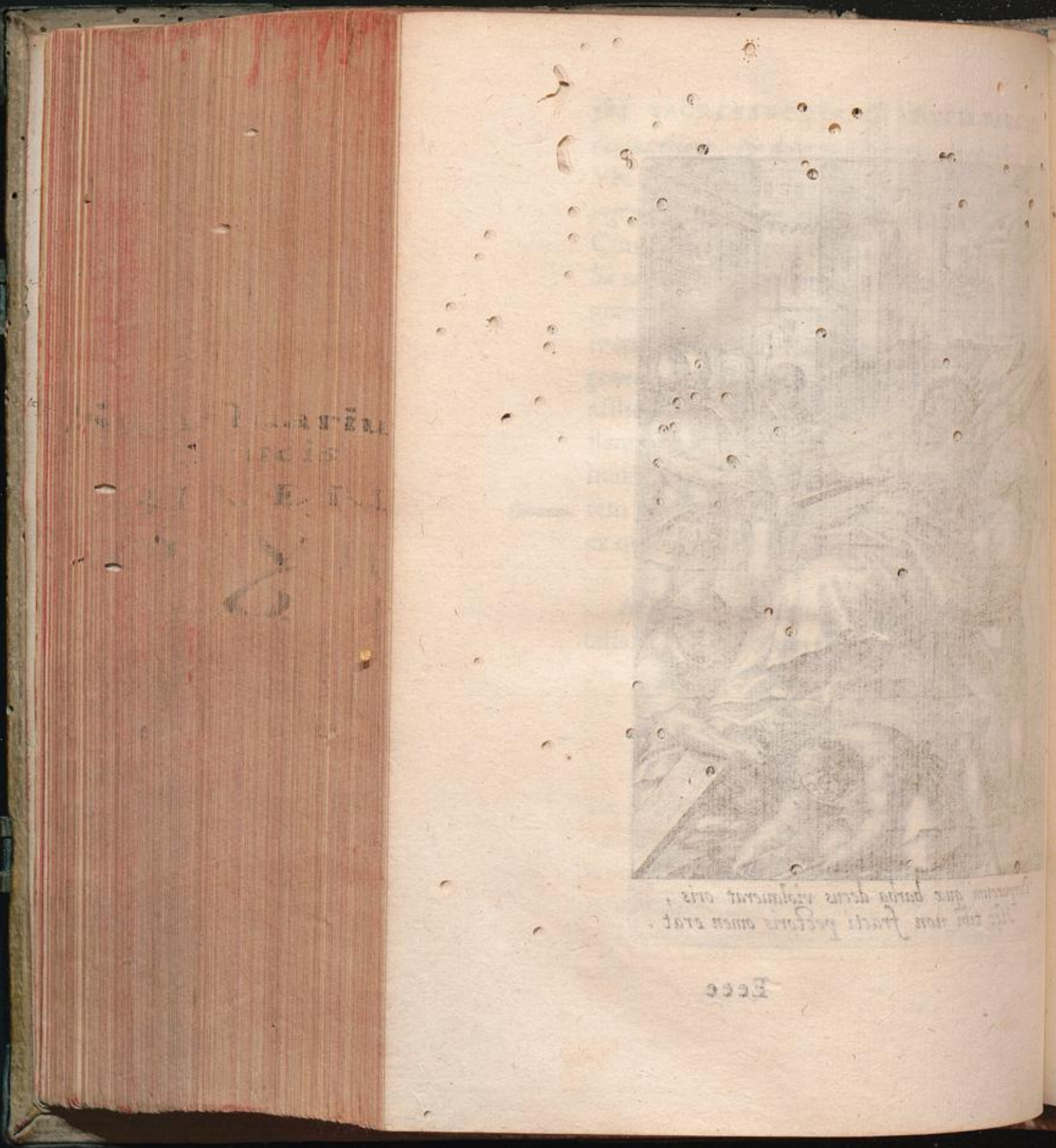
rampus etiam, & dolore. Undique nos angustia premens
 Vbi MARIA abest, adest gemitus. Vbi non est
ingemiscit egens & ager, teste cap. 30. Ecclesiasticus
 Cum autem dixerit ipse cap. 27. *Volatilia ad sibi similia*
conueniunt, conueniet sacra columba MARIA,
 gemat in morbo & labore columba, & flens & g
 mens adiungat se Ecclesiæ, & dicat: *Ad te suspiran*
gementes & flentes in hac lacrymarum valle. Hæc
 afflictorum, qui solatium suspirantes, gementes
 flentes quærunt apud eam, quæ primam expul
 sionem maledictionem, & eius loco benedictionem salu
vaticum. rem attulit, & contulit benedictum illum panem
 ex quo vita nostra æterna pendet.

Appareat speculum virilis virginitatis & infirmitatis
 tatis WILGEPHORTIS.

65. *Purpureum quæ barba decus violauerat oris ,
Hæc tibi non fracti pectoris omen erat .*

Eeee

...
...
...
...

...
...
...

Esce

EMBLEMATICA IMAGO LXV.

S. VVILGEPHORTIS VIRGINIS

CRUCIFIXÆ

EXPLICATA.

ANCTA WILGEPHORTIS virgo, Regis ^{Molan. ad} Portugalliæ filia, pro defensione Fidei & ^{Vuard.} ^{Martyrol.} pudicitia decertans, à CHRISTO crucifixo & simul deformato postulavit, vt se-

ipsam deformaret, ne ad humanas nuptias expe-
retur. Pro voto ac desiderio suo res accidit: tota bar-
bata comparuit, & in CHRISTVM deformatum to-
tam seipsam transtulit & transformavit. Filia Regis
erat, quæ cultum non quærebat externum. *Omnis* ^{Psal. 44,}
gloria eius filia regis ab intus. Quid simile refert Gre-
gorius lib. 4. Dialogor. cap. 13. Gothorum namque
temporibus *Galla huius urbis nobilissima puella, Sym-*
machi Consulis ac Patritij filia, intra adolescentia tempora
marito tradita, in vnius anni spatio est eius morte vidua-
ta. Quam dum, feruente mundi copia, ad iterandum tha-
lamum & opes & etas vocaret, elegit magis spiritalibus
nuptiis copulari Deo, in quibus à luctu incipitur, sed ad
gaudia aeterna peruenitur, quam carnalibus nuptiis subin-
ci, quæ à letitia semper incipiunt, & ad finem cum luctu

Eccc 2 ten-

tenent. Huic autem cum valde ignea conpersio corpore
 inesset, ceperunt Medici dicere, quia nisi ad amplexum
 riles rediret, calore nimio contra naturam barbas esset
 bitura, quod ita quoque factum est. Concludit Grego-
 rius: Sancta mulier nihil exterius deformitatis timuit,
 que interius sponsi celestis speciem amavit; nec verius
 si hoc in illa scedaretur, quod à celesti sponso in ea non
 retur. Non est viduitas, & multò minus non est
 ginitas vera, quæ externam speciem, quæ externam
 curat ornatum. Rationem reddit Cyprianus lib.
 Bono pudicit. Pudicitia nihil ornamentorum querit,
 cuius suum ipsa est. Hæc nos commendat Domino, commo-
 CHRISTO, beata ipsa, & beatos efficiens apud quos
 bitare dignatur, quam numquam accusare possunt, nec
 eam habuit, nec qui eam non habuit, venerabilis
 hostibus suis, dum illam multò magis mirantur, quam
 lam expugnare non possunt. Et quidem mirabile est
 quod cum B. MARIA adesset CHRISTI passioni,
 summa hostilitas foret in eius crucifixum Filium
 ter hostiles incursum iuxta crucem firmiter virili-
 que consisteret, hostibus ipsis venerabilis & admi-
 bilis. Qui WILGEPHORTEM videt, corde & animo
 viraginem MARIAM videt: imò & CHRISTUM
 sum, qui in vtraque erat, in vtraque latebat. Non
 solum Christiano Paulo licet dicere de se, *Virgo*

Sympathia
 Maria &
 Wilge-
 phoræ
 Artificum
 virilis
 virgini-
 tatis.

Gal. 2, 20.

iam non ego, viuit in me CHRISTVS. Sanctorum, ac
 Sanctarum singulis affirmare fas est; Viuit in me
 CHRISTVS. CHRISTVS igitur, quem in anima sua
 sacratio WILGEPHORTIS occultauerat, foras in cru-
 ce per amorem virginitatis emisit, & simul ostendit,
 virginitatem esse debere virilem. Huc pertinet quod
 ait Bernardus de Modo bene viuendi, Serm. 9. Ani-
 mus in corporis gestu apparet: gestus corporis signum est
 mentis: gestu corporis animus proditur.

CRUX VVILGEPHORTIS virginis, Crux
 status virginitatis.

Feminae cultrices curiosae sunt vanae suae pul-
 chritudinis: quam si natura negauerit, vel do-
 natam iam abstulerit, extremum esse laborem arbi-
 trantur. *Mulierem fortem quis inueniet*, quae tam forti
 animo sit, vt formam pulchritudinis suae parui faciat
 & contemnat? Fortis virgo non est, cui propria spe-
 cies placuerit: nec refert illa in se sponsum virgini-
 tatis, qui cum speciosus forma praefiliis hominum
 esset, seipsum in passione sua deformauit. Haec mu-
 lier vana est, & quidem de illarum numero, quae
 curantes speciem suam, non attendunt crucifixum,
 sicut lib. 6. Reuelat. S. Birgittae cap. 52. Virgo Dei Ma-
 ter aduertit. *Verè tales mulieres*, inquit, *non considerant*

faciem eius, quando stetit viuus & mortuus, in cruce
 guineus & pallidus de pœnis, nec curant de opprobriis
 quæ ipse audiuit, nec de morte contemptibili quædam

Excitatio
 laboran-
 tis.

Fortis virgo quæ vsurpat verba Augustini lib.
 Confess. cap. 34. Pulchras formas & varias, nitidas
 & amœnos colores amat oculi. Non teneant hæc carna
 meam; teneat eam Deus qui fecit hæc bona, sed ipse est
 num meum, non hæc. Fortis virginitas, quæ totas ve-
 les Agnetem & Agatham reddidit, quarum Eccl.
 siasticum Officium quasi de viro Martyre legitur
 cantatur. *Beatus vir, qui non abiit in consilium
 rum.* Displicuit vtraque mundo, placuit Deo.
 pudicitiam diligit, sed talem, qualem de Singula-
 ritate Clericor. Cyprianus describit: *Pudicitia
 ornatur solo pudore; bene tunc conscia de pulchritudine
 improbis displicet.*

Psal. 111.

Speculum appensum virginis VILGEPHON
 speculum humanæ infirmitatis
 & patientiæ.

Cælestes nos esse cupit & optat Paulus Apo-
 stolus, qui cum esset ipse cælestis, accepit
 oraculum, *Virtus in infirmitate perficitur.* Et quæ
 ritu cælesti, quando laborat & ægrotat homo,

2. Cor. 12,
 9.

2. Cor. 12,
 10.

eodem Apostolo dicit: *Cum infirmor, tunc potens*

Ostendat se virum, aget, & in carne sua infirma ^{Exc.atio}
 animos viriles gerat. Fateatur ipse de se, quod de se <sup>agr. an-
 iii.</sup>
 factus est CHRISTVS: *Spiritus quidem promptus est,* <sup>Matth. 16,
 4b</sup>
caro autem infirma. Caro infirma spiritum non debi-
 litabat, robustus potius spiritus carnem debilem ex-
 citabat. Hoc ipsum accidere solet aegro, cui verè di-
 cere licet: *Vivo ego, iam non ego, vivit in me* CHRI- ^{Gal. 2. 20.}
 STVS. Rectè Ambrosius in Psalm. 37. *Noli ergo time-
 re carnis infirmitatem, quia sanctus, cum infirmatur, po-
 tentior est.* Potentior sanè, robustior & virilior in le-
 cto crucis WILGEPHORTIS visa est, & quisquis eam
 imitari lecto affixus cupit, *cor suum dabit in similitu- Eccl. 3. 28.*
dinem picture. Dabat & aptabat cor suum in simi-
 litudinem præsentis imaginis sancta virgo Elisabe-
 tha, quæ inter morbos & dolores acutissimos tota
 virago, Wilgephortis mystica apparuit, sicut eius
 historia tradit. Hæc virgo & simul virago sorores è
 lectulo doloris sic affata est: *Nolite mirari, charissima,* <sup>Extrema
 verba mo-
 rients.</sup>
*super infirmitatibus meis, sicut homines imperiti; neque
 diffidatis gratie Dei in me, propter castigationes eius quas
 sustineo, & sæpè sustinui in medio vestri. Conscientia mea
 bona est apud Dominum, & certissimè agnosco, quòd per
 ea quæ patior, preparat & ornat coronam meam Dominus
 in regno suo. Hanc coronam in cruce & per crucem
 WILGEPHORTIS sibi promeruit, & eandem affixa
 lecto*

592 SACRI SANCTUARI CRVCIS PARS III.
lecto virilis Elifabetha in doloribus & morbis
rebatur.

Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

VIS in oculis Reginae gloriosa est, ad quæ
currit & recurrere docet Ecclesia ægros, cu
ait: *Eia aduocata nostra, illos tuos misericordes oculos
nos conuertere.* Recurrit Bernardus æger, & in Me
rationibus inquit: *Cur non offertis vos oculis Virg
si vultis perfectam recipere medicinam?* Præfert in
tu & oculis gloriosa Regina, quanta virgo & quæ
virago sit, & habet hanc vim, vt animas in ca
infirmas degentes, robustas ac viriles efficiat, no
datque per omnia similes WILGEPHORTI, qu
dum in cruce laborat, vsurpat vocem Apostoli, *Qui
infirmior, tunc potens sum;* & addit, *Virtus in infir
tate perficitur.* Hæc virtus Eucharistiæ, & simul Ma
RIÆ est, vt cor humanum confirmet, & pecc
infirmum reddat omnino virile.

Appareat speculum consensus virginalis & ma
mitatis MARTHA & MARIA.

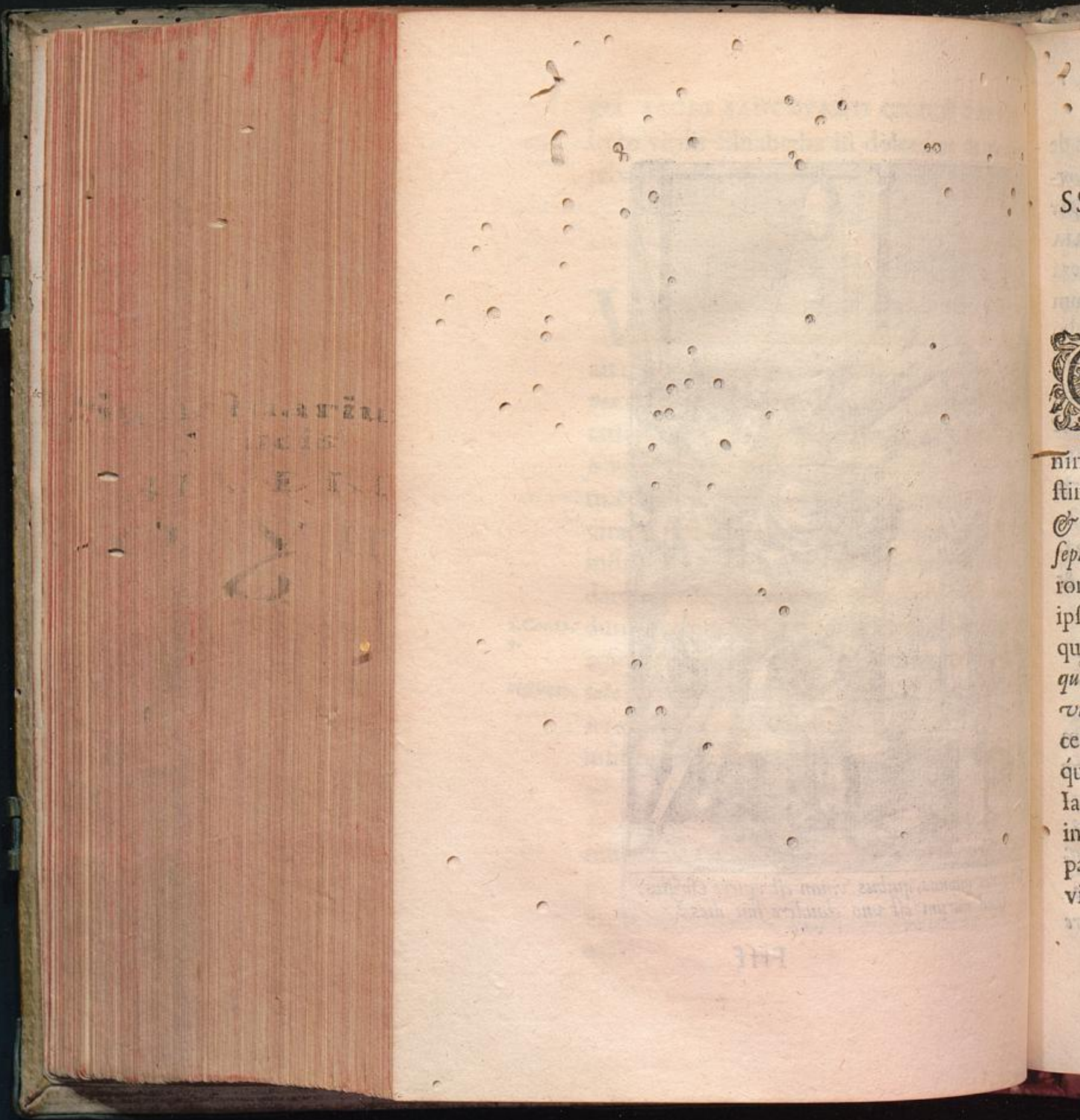
2. Cor. 12,
9.

Viaticum

Concordes animas, quibus vnum est viuere Christus,
66. Quid mirum est vno claudere fine dies?

Ffff

SS

D

nin
stin
&
sepa
ron
ipf
qu
qu
ce
qu
la
in
pa
vi

EMBLEMATICA IMAGO LXVI.
SS. MARTHÆ ET MARIÆ
CRUCIFIXARVM
EXPLICATA.

OMPARENT MARTHA & MARIA, am-^{Mencog.}
 bæ sorores, ambæ virgines, ambæ Spiritus sancti sponsæ, quæ pro defensione Fidei & virginitatis suæ constantes & vna-
 nimes mortem crucis subierunt. Satis benè Augustinus Serm. de Laudibus Crucis exclamât: *Grande*
& profundum mysterium Crucis, & ineffabile atque in-
separabile vinculum charitatis. Mira res est, quòd so-
 rores illæ duæ, MARTHA nimirum & MARIA, in
 ipsa præsentia CHRISTI dissenserint inter se, cum
 querula MARTHA dicat, *Domine, non est tibi cura,* ^{Luc. 10,}
quòd soror mea reliquit me solam ministrare? Dic ergo illi, ^{40.}
ut me adiuet. Necdum CHRISTVS exaltatus in cru-
 ce fuerat, cuius virtute vinculum puritatis, nexu-
 que charitatis inter sorores duas intercessurus erat.
 Iam ergo virgines inter se MARTHA & MARIA,
 intercedente passionè, conuenerunt, quarum vna
 pax est, vna crux virginitatis & pudicitia. Vbi vna
 virginitas, & vna pudicitia est, deesse animorum &

voluntatum consensus nequit. Equet Cyprianus
Bono pudicit. *Pudicitia, inquit, est honor corporum
namentum morum, vinculum pudoris, fons castitatis,
domus, concordie caput.* Regina virginum Maria
secum & in se MARTHAM & MARIAM compe
est, in cuius honorem & gloriam, cum in ca
assumitur, MARTHAE & MARIAE Evangelium
gitur & cantatur, & simul ostenditur, sorores
alias inter se dissidentes, in vna eademque virg
tate conuenire facile posse. Conueniunt inter
MARTHA simul & MARIA, quarum idem am
est, eadem passio, qua verè illas germanas for
fecit. Cum CHRISTVS crucifixus est, adfuit M
RIA, MARTHA defuit: iam verò crucifixo Chri
sto, duæ sorores MARTHA & MARIA infra
affixæ cruci assistunt.

*Sympat^a
Maria &
sororum
virginum
Artificum
vniuers
virginali
lis.*

CRUX MARTHÆ & MARIE, Crux status
virginitatis.

CHRISTVS, qui MARTHAM & MARIAM
composuit in Euangelio, suggessit S. Birg
lib.6.cap.65. quid facto opus esset, vt in vnam
demque personam MARTHA & MARIA conue
rent. *Qui perfecta desiderat esse Maria, debet præ
Martha laborando corporaliter; & scire debet præ*

*Excitatio
laboran
tis.*

sistere desiderii carnis, & tentationibus diaboli obviare,
 & postea potest cum deliberatione ascendere ad gradum
 MARIAE. Qui enim non est probatus & tentatus, &
 qui non vicerit motus carnis suae, quomodo potest iugiter
 caelestibus inhaerere? Hoc ipsum mysterium indicat
 proposita imago, in qua cruci affixa MARIA quie-
 scit, MARTHA verò in crucem assumpta ascendit,
 vt MARIAE gradum & quietem attingere queat.
 Quàm bonum & quàm iucundum, habitare sor-
 res in vnum! Virgo cogitat quae Domini sunt, vt sit san- ^{1. Cor. 7.}
 cta corpore & spiritu. Ad hoc vt sancta corpore sit, la- ^{34.}
 borat, & desiderii carnis reluctatur; & vt sit sancta
 simul spiritu, caelestibus continuò inhaeret. Cùm re-
 luctatur, MARTHA efficitur, Qui sunt CHRISTI, Gal. 5, 24.
 carnem suam crucifixerunt cum vitio & concupiscentiis.
 Cùm autem adhæret caelestibus virgo, confixa est
 instar Apostoli, qui dicit: CHRISTO confixus sum Gal. 2, 16.
 cruci. Consensus virginalis MARTHAE & MARIAE
 planè consistit in eo, vt virgo carnem suam cruci-
 figat, & spiritum suum CHRISTO affigat, quiescat,
 & gloriatur in consortio eius qui dicit: Mihi autem Gal. 6, 14.
 absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri IESU CHRISTI.

Speculum appensum virginum **MARIAE**
& **MARTHÆ**, speculum humanæ
infirmi-
tatis & patientiæ.

Respondent sibi virginalia specula appensa
MARIAE scilicet & **MARTHÆ**, in quibus
corporis & animæ effigies exprimuntur. Caro
anima germanæ sorores sunt: carnem **MARTHA**
MARIA animam repræsentat. **MARTHA** sollicita
est, nec quiescit; **MARIA** verò curis omnibus
nuntians, ad pedes **CHRISTI** confugiens, sepe
quiete fruitur. Hæc in omnibus seruanda forma,
si caro sollicitata morbis nesciat seruare quietem,
illam quærat apud **CHRISTVM** anima, inueniam
teneat. Et quidem cum **MARIA** Dei mater è vita
abiit, in eius infirmitate eluxerunt **MARIA** & **MAR-**
THA, vt in lecto laboraret, & in **CHRISTO** requie-
sceret, ac proinde in Assumptionis honorem factum
Euangelium **MARIAE** & **MARTHÆ** recitatur. Pe-
lix ager, cui assistunt **MARTHA** & **MARIA**, dicitur
Ioan. 11, 3, que Seruatori: *Ecce quem amas infirmatur*. Præualet
infirmæ carni fortis & potens anima, præualet
leat **MARTHÆ** **MARIA**. Tunc præualet, cum etiam
iam sanctis operibus, quæ sanus & incolumis ager
præstare poterat, infirmitatem, quam ex diuina vo-

Excitatio
agrorum
iii.

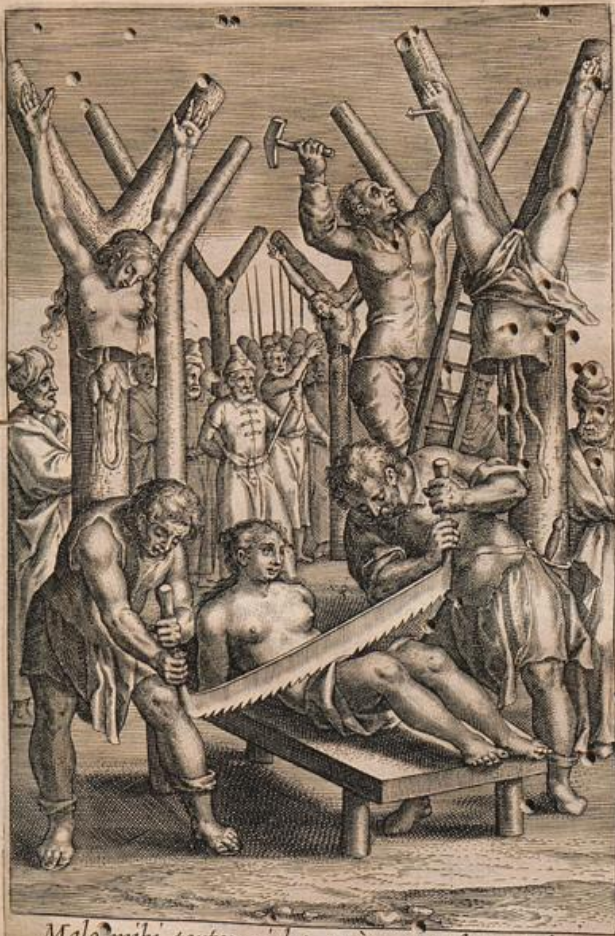
luntate patitur, areponit. Præstat, si Deo places, in lecto agrum otuari, quàm sanum extra lectum negotiari. Vnum certè est necessarium, diuinum, exequi beneplacitum. Et quidem infirmus Iobus, testante D. Chrysofomo, magis Deo gratus extitit, cum plenus vlceribus otia retur, quàm cum sanus & diues eleëmofynis elargiendis studeret. Ea propter venerabilis Pater Auila Sacerdoti in lecto iacenti scripsit: *Ne quæso respicias ad id quod faceres si sanus esses, sed cogita potius quàm placiturus sis Deo, si in morbo tuo cum voluntate Dei te conformes. Et si purè, vt equidem reor, Dei voluntatem quæras, quid amplius tibi confert, sanum esse quàm agrum, cum eius voluntas omne nostrum sit bonum? Vbi omne bonum est, ibi regnum, ibi requies nostra est, & idcirco cum oramus, Ad* Matth. 6. 10. *ueniat regnum tuum, consequenter supplicamus, Fiat voluntas tua sicut in celo, & in terra: ex qua quidem voluntate totum bonum nostrum pendet. ynde & B. Martinus iam iam obiturus dixit, Fiat voluntas tua.* Ex. tema verba morientis.

Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

SORORES duæ, MARTHA videlicet & MARIA, quæ cum fratre suo Lazaro laborabant, cupientes CHRISTVM videre, vt eius veneranda præsentia
omnis

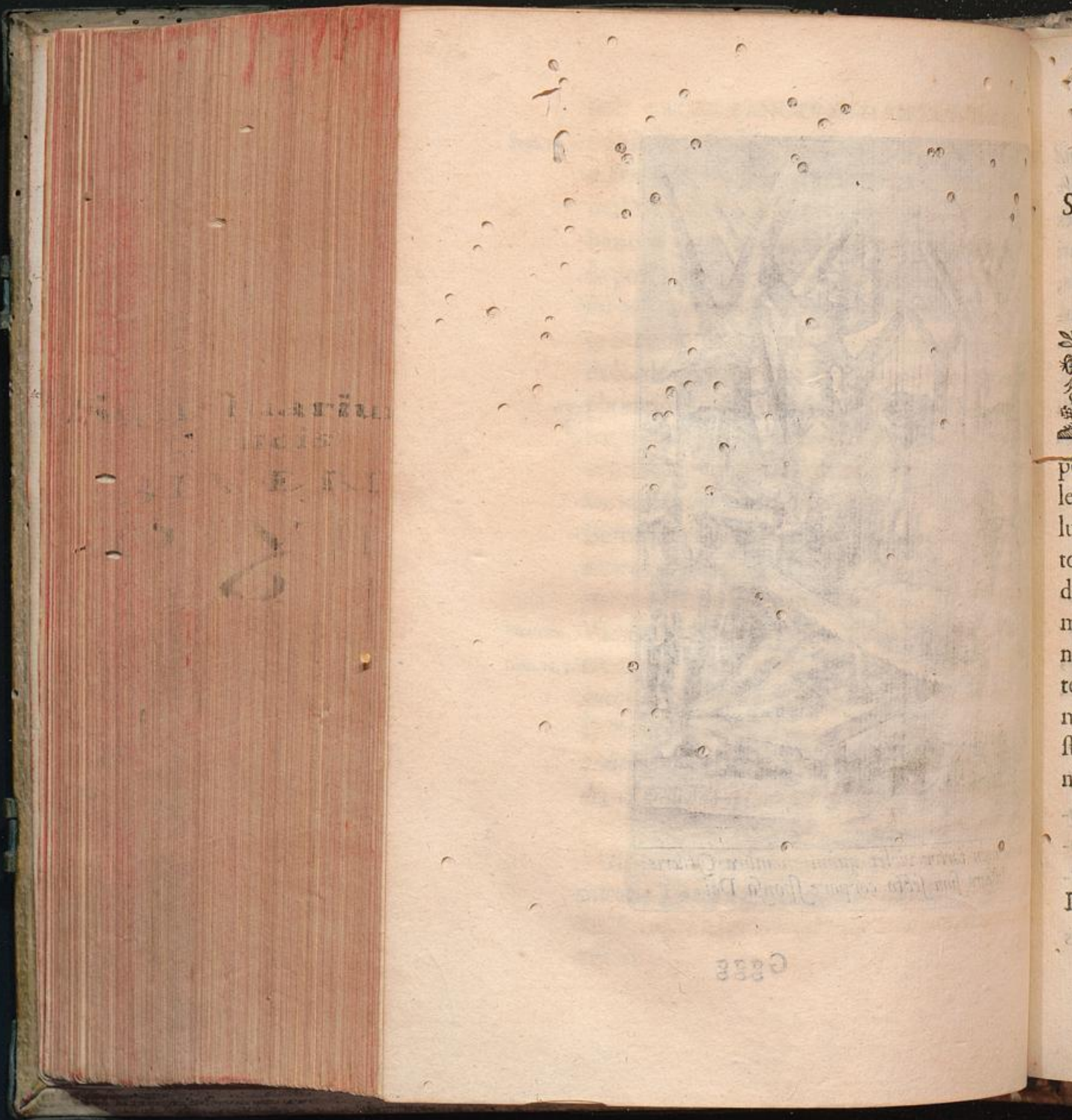
Ioan. 1. 3. *omnis morbus fugaretur, scripserent, Ecce quem me
infirmatur. Et quidem dum miser homo laborat,
malè habet, ductus eodem spiritu quo sorores reg-
bantur, confugit ad eam quæ salus infirmorum est
& postulat: IESVM benedictum fructum ventris tui
bis post hoc exilium ostende. Refert Bonauentura in
ta S. Francisci, quòd cum mulier grauissimis parti-
doloribus vexaretur, ex eius consilio recitauit An-
thonomam, *Salve Regina*. Cum illam deuotè enun-
ret, pulchellum infantem enixa est, & simul reci-
ta ad hanc vocem, IESVM benedictum fructum ven-
tui nobis post hoc exilium ostende. Exclamat hoc
Bernardus: *O venter mirabilis, qui potuit capere
uatore! o venter laudabilis, qui potuit recipere Ra-
ptorem!* Hunc eundem recipit, qui decumbit,
Viaticum. Viaticum sumit, quiq; accepto sacro Viatico,
Ioan. 11. 3. rat adesse virginem, ac dicere CHRISTO suo: *Ecce
quem amas infirmatur. Respondeat & ipse cum eod-
D. Bernardo: Fructus tuus, Domina. Hunc IESVM
nedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium
de, vt videndo ipsum habeamus.**

Appareat speculum virginalis integritatis & pu-
mitatis TABVLA cum virginibus.

67. *Malo mihi tortor violet quam membra Cytheris:
Integra sum sc̄cto corpore sponsa Dei.*

Gggg

EMBLEMATICA IMAGO LXVII.
 SS. TABVLÆ ET SOCIARVM
 CRUCIFIXARVM
 EXPLICATA.

ARBVLA gloriosa virgo, soror Simeonis Episcopi, & cum illa ancillæ duæ, in Persia sub Sapore Rege pro seruanda castitate, & simul fide, dissectæ ferris

Metaph.
 Nicephor.
 Vuard.

per medium, crucibus affixæ sunt. Solemnis & celebris virginitatis lex, quam promulgauit Apostolus, vt mulier innupta & virgo penitus indiuisa sit, totam se Deo integram tradat, & seruet. Quamuis dentatis ferris virgines diuidantur, integræ tamen manent, quoniam integritas virginalis nulla externa vi destrui, nulla violentia secari potest, si virgo tenax propositi persistat ac perseueret. Magnum miraculum Eucharistiæ, quæ in specie externa Hostiæ patitur diuisionem, CHRISTVS tamen sub panis & vini formis integer conseruatur.

1. Cor. 7,
 32.

A sumente non concisus,

Non confractus, non diuisus,

Integer accipitur.

Proles ac germina sunt venerabilis Sacramenti Vir-

Gggg 2

gi-

Zacharia
9.
17.

gines immaculatæ. *Quid enim bonum eius est, & pulchrum eius, nisi frumentum electorum, & vinum minans virgines?* TABVLA & sociæ cum virgines

CHRISTI sint, & se hostiam offerant Deo, locum possunt, exterius, earum integritas nulla potentia nulla violentia concidi potest: referunt quippe

*Symonia
Maria &
virginum
Ar. sicum
integritas
virginis
nalis.*

charitatem, cuius proles ac soboles sunt. Regina virginum Mater tota Eucharistica est, quæ virgo coniugata fuit: ita coniugata, ut esset illa diuina virgo, ut corpore & spiritu integra, & penitus diuisa foret.

CRUX TABVLÆ & sociarum, Crux status virginitatis.

Patitur insidias virginitas, patitur manus violentas, quæ labefactare & destruere eius integritatem conantur. Hæc dura puritatis opprobria ferrarum martyrio non est absimilis, & quidem grauis & molesta, ut CHRISTVS lib. 1. Reuelat. 1. c. 6. dixerit: *Sicut non est mors vlla te ferræ amarior, sic non est supplicium, quo non paties fieri, & secabuntur per medium à diabolo, & dantur à me.* Vera & perfecta virginitas feris oppugnatur, non expugnatur; si virgo firma ac fida persistat, & à Deo non diuidatur. Non minuitur

*Excitatio
laboran-
tis.*

lentis ferris virginitas, sed potius augetur. Huc at-
tinet virginalis illud responsum, quod Lucia Præ-
fecto Paschasio dedit: *Si inuitam iusseris violari, casti-
tas mihi duplicabitur ad coronam.* Sola voluntate virgi-
nis virginitas, & eius integritas amitti potest. Ergo
benè monet Augustinus Serm. 6. de Natiuitate Do-
mini: *Gratias agat Virgo, quia tantam felicitatem inte-
gritate portat. Teneat fortiter, ne perdat rem irrecupera-
bilem, ne in vno momento delectationis amittat gratiam
mentis & corporis, non contrahat turpitudinem animæ
per pulchritudinem formæ corruptæ, non illam concupi-
scentia vincat.*

Speculum TARBVLÆ & sociarum virginum,
speculum humanæ infirmitatis
& patientiæ.

Quid aliud mors est, quàm diuisio corporis &
animæ? Mors instar ferræ in morbo homi-
nem secat, & in duas partes distribuit, vnde cum
ille laborat, sub ferra est, & cum iam vitam ab-
soluit, totus iam diuisus est; sub ferra mortalis es,
cum infirmaris, scinderis, & doloribus secaris, ca-
uere maximè debes, ne patientia minuatur, sed in-
tegra conseruetur. Ad hanc patientiam seruandam,
& eius integritatem, habeat ægrotus præ oculis spe-

Gggg 3 cu-

culum TABVLAE & sociarum, quæ dum ferratae
& diuiduntur,

Non murmur resonat, non querimonia;

Sed corde impauido mens bene conscia

Conseruat patientiam.

Cùm ferra lignum partitur, queritur quodammodo & murmurat, virgines verò ferratae nec murmurant, nec expostulant; postulantque ab aegrotante, præstet id quod monent exemplo suo, & Sermon de Visi. infirmorum suggerit Augustinus, dum ap-

*Excitatio
& grotan-
tis.*

Nostris acquiesce consiliis, & quandoquidem murmurando duo mala sustines, pacificus esto, & grauamen corporis fac tibi antidotum spirituale. Et quidem ferra nos mo-

*Ifai. 10,
15.*

net, ne contra vitæ ac mortis Deum insurgamus, cùm dixerit Isaias: *Numquid gloriabitur securus contra eum, qui secat in ea? aut exaltabitur ferra contra eum, quo trahitur?* Consideret mortalis homo, adaptari se vt caelesti fabricæ inferatur, quæ ex viuis tam lapidibus quàm lignis construitur. Lapidis malleo & regula disponuntur, & mystica ligna iam securi, iam ferra, quam diuina manus mouet ac trahit, virtutis tolerantia dolantur & poliuntur. Serra se in artem non erigit, nec etiam lignum quod scinditur & secatur: nec ager extollat nec se efferat in Deum, humilem potius se reddat, & Deo cedat. Cedit, qui

vivens & moriens totum se diuinæ providentiæ
committit, & dicit cum moriente iam Ambrosio:
Mori non timeo, quia bonum Dominum habemus.

*Extrema
verba mo-
rientis.*

Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

HÆc pietas MARIAE est, hæc summa eius cle-
mentia, vt iis qui laborant & ægroant, adsit
& assistat, cum eius auxilium & subsidium depre-
cantur, & exclamant: *O clemens! ô pia!* Virgo cle-
mens & pia, sacra MARIA est, cuius pietas & cle-
mentia sine læsione partitur & distribuitur, perfe-
cta semper & integra perseverat. Qualis Mariana
virginitas, talis pietas, talis benignitas est. Quibus
clemens, quibus pia? Responder in Meditationibus
Bernardus: *O clemens indigentibus, pia exorantibus! O
clemens penitentibus, pia proficientibus! O clemens libe-
rando, pia largiendo! O clemens consolando, pia blandien-
do!* Hæc dos, hæc prerogatiua pietatis ac clemen-
tiæ Marianæ, vt ad omnes & per omnes miseros &
afflictos pertineat, & tamen illa, postquam diuisa
fuerit, integra perseveret. Dicat ergo infirmus, qui
doloribus scinditur & disrumpitur, more TARBU-
LÆ atque sociarum: Hic scinde & rumpe, CHRISTE
sancte, dummodò sua pietate & clementia Mater
assistat,

Viaticu. afflat, adfit & sacra Eucharistia, in qua non co-
fractus, non diuisus, integer acciperis. Quod firmo
talis homo sacrum accipiens Viaticum totus manet
tur, totus in CHRISTVM conuertitur, in morte
diuiditur, vt totus & integer celo & Deo destinetur.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientia
virginalis, corona & laureola.

*Honor alit
artem be-
ne viuen-
di & mo-
riendi.*

Figura gloriosæ Crucis apud virgines crucifera
& cruciferas esse deprehenditur, deprehenditur
tur quoque corona, diadema, laurus, & palma
signum præclaræ victoriæ & gloriæ. Corona glori-
quæ sita est in clara summi Dei contemplatione, &
natis iam beatitudine communis omnino est: or-
namentum aureum laureolæ solum Doctoribus, Vir-
ginibus & Martyribus specialiter conceditur. Tri-
plex ornatus laureolæ tribus viribus animæ approp-
riatè respondet, vt ex multorum opinione Theologorum
refert S. Thomas in 4. distinct. 49. quæst. 1. *Quidam,*
inquit, distinguunt tres aureolas secundum tres
vires animæ, & dicunt, tres aureolas dependere potissimum
ex trium virium animæ actibus. Potissimus enim actus
rationalis est, veritatem fidei etiam in aliis diffusivus, &
huic actui debetur Doctorum aureola. Irascibilis vero actus
potissimus est, etiam mortem propter CHRISTVM

rare, & huic actui debetur aureola martyrum. Concupiscibilis autem actus potissimus est, à delectabilibus maximis penitus abstinere, & huic debetur aureola virginum. Quamuis Regina gloriosa virginum crucifixarum & cruciferarum palmam omnibus prætulit. Ait deinde sanctus Thomas: Quidam dicunt, quòd beata Virgo pro virginitatis præmio non habet aureolam, si aureola propriè accipiatur secundum quod respicit pugnam, tamen habet aliquid maius aureola propter perfectissimum propositum virginitatis seruandæ. Alij verò dicunt, quòd aureolam etiam sub propria ratione aureolæ habet excellentissimam; quamuis enim pugnam non senserit, pugnam tamen carnis aliquam habuit, sed ex vehementia virtutis ad eò habuit carnem subditam, quòd eiusmodi pugna ei insensibilis erat. Sed istud non videtur conuenienter dici, quia cum Virgo credatur omnino immunis fuisse à fomitis inclinatione, propter eius sanctificationem perfectam, non est pium, ponere, aliquam pugnam à carne fuisse in ea, cum talis pugna non sit nisi ex tali inclinatione; nec tentatio, quæ est à carne, sine peccato esse non possit. Vnde dicendum est, quòd aureolam propriè habet, vt in hoc alijs Ecclesiæ membris conformetur, in quibus virginitas inuenitur; & quamuis non habuerit pugnam per tentationem quæ est à carne, habuit tamen pugnam quæ est ab hoste, qui nec ipsum Christum reueritus est, vt patet Matth. 4.

Hhhh

Tana

Tam crucifixis quàm cruciferis virginibus dicitur
 Cant. 2, 11. est illud oraculum: *Egredimini, & videte filia
 Regem Salomonem in diademate, quo coronauit eum
 sua in die desponsationis illius, & in die letitiæ cordis
 eius.* Accedit hoc loco Richardus: *Exiguum & breuius
 quod pati potestis; immensum, quod per hoc expectatis.*
 1. Cor. 4, 17. *Momentaneum & leue tribulationis nostræ, æternæ
 gloriæ pondus operatur in nobis. Cogitate æternum, et
 uiter feretis momentaneum. Cogitate pondus (id est, magnitudinem
 gloriæ) & leuis fit tribulatio, quam consequetur
 talis remuneratio. Dum patimini, coronam intueamini:
 tunc enim uobis fit diadema, quo coronabimini in
 solemnitate quæ de uobis erit, cum de corpore egrediamini,
 uel desponsationis illius, cum de nuptiis Ecclesiæ
 tantis transibitis ad nuptias Ecclesiæ triumphantis.* Cum
 transiret ad has nuptias, clamabat Agnes: *Beatus
 te, Pater prædicande, qui etiam inter flammam intrepide
 me ad te venire permittis. Ecce iam quod credidi
 quod speraui iam teneo, quod concupiui, complector.
 confiteor labiis & corde: te totis uisceribus concupisco.
 ce ad te uenio uiuum & uerum Deum.*

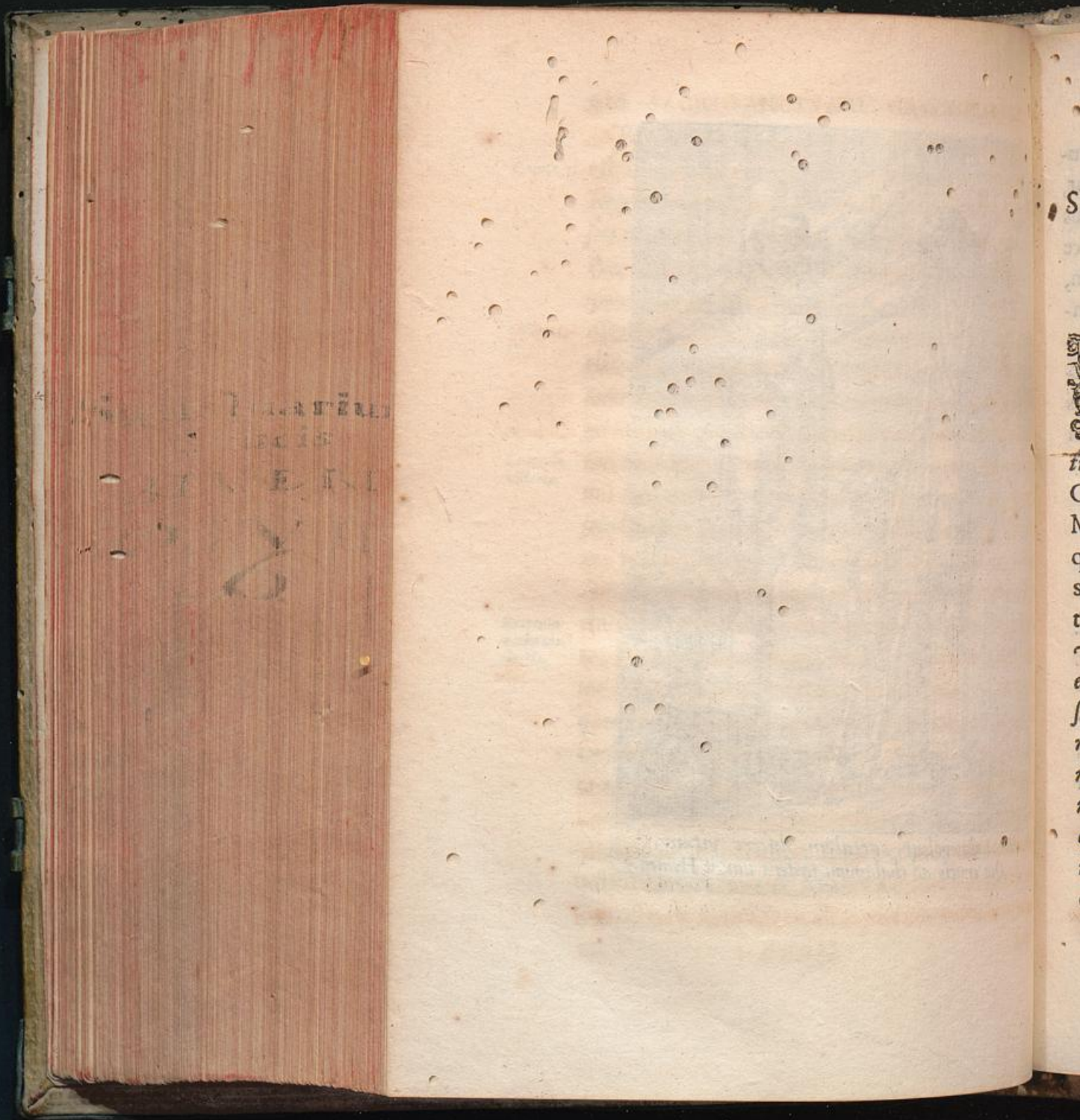
Laureola
 uictoria.

Extrema
 uerba morientis.

Appareat speculum status coniugalis & infirmitatis
 TIMOTHEVS & MAURA.

68. *Vos cælo voluit socialem lucere vitam,
Qui crucis ad thalamum fœdera iunxit Hymen.*

EMBLEMATICA IMAGO LXVIII.
 SS. TIMOTHEI ET MAVRÆ
 CRUCIFIXORVM
 EXPLICATA.

TIMOTHEVS & MAVRA coniuges charis- ^{Maayrol.}
 simi apud Thebaïdem Ægypti, sub De- ^{Marulus.}
 cio Imperatore ab Ariano præfecto cru-
 cis supplicio afficiuntur. *Ubi sunt duo vel* ^{Matth. 18,}
tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. ^{20.}

Coniunguntur matrimonio TIMOTHEVS & sua
 MAVRA, cum quibus crucifixus CHRISTVS est, &
 quibus crucifixis assistit. Pertinet huc, quod CHRIS-
 TVS ipse lib. 1. Reuelat. cap. 6. coniugata Birgit-
 tæ declarauit: *Ego sum vnus Deus, trinus in personis,*
vnus in substantia cum Patre & Spiritu sancto. Sicut
 enim impossibile est separari Patrem à Filio, & Spiritum
 sanctum ab vtroque; & sicuti impossibile est separari calo-
 rem ab igne: sic impossibile est tales coniuges spirituales à
 me separari, quin sim tertius cum eis. Semel autem corpus
 meum laceratum est in passione, & mortuum, sed num-
 quam lacerabitur, nec morietur. Ita & ipsi numquam mo-
 rientur à me, qui mihi fide recta & voluntate perfecta in-
 corporantur. Nam vbicumque stant, sedent, vel ambulant,

Hhhh 3

ego

ego sum semper tertius cum eis. CHRISTVS igitur
 cifixus TIMOTHEO & MAVRAE tertius adiungitur
 vt socius & adiutor in martyrio sacris coniugibus
 veniat. Septem Sacramenta ortum suum in Cruce
 habuerunt. Coniugium è septem Sacramentis vni
 crucem, iugum, & onus affert vtrique coniugi com
 mune, & ab vtroque portandum. Nec quidem ma
 trimonium ipsum, quod celebratum est inter De
 param & Iosephum, liberum à cruce fuit, nec vni
 labor in eo, qui non esset communis vtrique, qui
 sub eodem iugo laboriosum onus traherent.

*Symplicia
 Maria &
 coniugis
 Timothei
 Artificum
 tolerantia
 coniugatis.*

CRUX TIMOTHEI & MAVRAE, CRUX status coniugalis.

Matrimonium Christianorum quasi par
 dium quoddam martyrij est. Quid enim
 aliud mysterium coniugale est, quàm laboriosum
 Matrimonium matrimonij, quod inter CHRISTVM
 Ecclesiam celebratum est, *Sacramentum hoc magnum
 est, ego autem dico, in CHRISTO & in Ecclesia.*
 Magnam istud Sacramentum non voluptatibus carnis
 sed intensis crucis doloribus consummatum est.
 nouerint Christiani coniuges, matrimonij sui
 tum non deliciosum esse, sed laboriosum, cum se
 ptum sit de coniugatis: *Tribulationem carnis habent*

*Ephes. 5.
 32.
 Excitatio
 laboran-
 tis.*

*1. Cor. 7.
 26.*

huiusmodi : nimirum, aperientes sibi per coniugij capulam dolorum officinam, vt agens de Vera virginit. explicat. Basilius. Qui crucifixus est, corporis sui liberam facultatem non habet, nec quidem coniux. Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir : similiter autem & vir sui corporis potestatem non habet, sed mulier. Quod seruitutis iugum expendens Chrysostomus libro de Virginit. scribit : Paulus proprij etiam corporis iure adempto, omnem ipsius principatum dat uxori, cuius imperio magis subiectum esse virum, quam pueram emptum pecunia : seruo enim si quando comparata pecunia pretium, quanti emptus est, Domino persolvere poterit, plerumque libertatem recuperare licet ; at vir quamuis omnium difficillimam seruitutem tamen perferre necesse habet, quippe qui nullam potest inire viam, qua solutus eiusmodi dominatu liberetur.

Speculum appensum coniugum TIMOTHEI & MAVRÆ, speculum humanæ infirmitatis & patientiæ.

MVtuo coniugio caro & spiritus copulantur, & dum viuit homo, coniugium hoc perseuerat. Nullum sine labore & sine onere connubium est, cum scribat Apostolus : Tribulationem carnis habebunt huiusmodi. Quam sit laboriosus carnis & spiritus

rites nexūs, adhuc valentes & incolumes capimur; sed tunc maximè sentimus, cum morbum gignur & afflictamur. Tunc temporis multi sunt qui desiderant quàm maximè à vinculo matrimonio liberari. Nec peccat mortalis homo, cum libertatem affectat, & vt illam consequatur, iacens in ceto suspirat. Apostolus ipse qui scripsit, *Alligatus uxori, noli querere solutionem*; idem ipse vehementer optabat *dissolui, & esse cum CHRISTO*. Ergo cum aegri laborant, & gemunt sub onere molesti laboris & coniugij, mōneri & simul excitari debent testimonio illo Scripturæ: *Multa tribulationes iustorum, & de omnibus his liberabit eos Dominus*. Commentum hoc ipsum Gregorius 3. Parte Pastor. cap. 13. Lib. 10. bit hominem Deus ab infirmitatibus & morbis, quæ caro prædita virtute resurget: interim dum vitam mortalem agit, laboret necesse est, cum lib. 10. Homiliarum Homil. 38. dixerit Augustinus: *Ægritudo perpetua est in ista fragilitate carnis*. Perpetuum est vinculum nostræ carnis & spiritus vinculum, perpetua infirmitas & ægritudo, quæ longam exigit tolerantiam atque patientiam: monentque propterea THEOPHILUS & MAVRA ægrum: Homo de Parentibus ortus, natus es ad laborem & infirmitatem ferendam, & tunc depones vtrumque, cum

1. Cor. 7.
27.

Phil. 1, 23.

Psal. 33,
20.Excitatio
ægro-
tantis.

niam depofueris, interim onera fufcine matrimo-
nij, quod inter carnem & fpiritum intercedit; ita ta-
men fufcine, vt libertatem affectes, & dicas moriens
cum moriente Simeone: *Nunc dimittis feruum tuum* Luc. 2, 29.
Domine. Extrema
verba mo-
rientis.

Leuamen columbæ gementis in labore
& morbo.

Cum fatis laboriofa, graua & amara funt one-
ra matrimonij, prouidit Deus de Virgine con-
iugata, cuius ea virtus eft, vt coniuges, qui tribula-
tionem carnis patiuntur, eius inuocatione folatium
& leuamen fibi acquirant. Acquirunt fibi, dum la-
borantes exclamant: *O dulcis Virgo MARIA!* Excla-
mant verò, dum vita superftes eft, & dum illa de-
ficit, cuius defectu matrimonium omnino ceffat. Ad
hanc formam cum maneat coniugium carnis, fpiri-
tusque, inuocanda MARIA eft, vt mortalitatis no-
ftre onera facilius fufcineamus: tunc verò maximè
oratio hæc & exclamatio, *O dulcis Virgo MARIA,* ne-
ceffaria eft, cum imminet mors, cuius amaritudo
Mariana dulcedine tollitur. Exclamat homo mor-
talis: *O mors, quàm amara eft memoria tua!* Eccli. 41, 1. sed non
ille, qui dum moritur, confugit ad Matrem Dei,
& exclamare nouit, *O dulcis Virgo MARIA!* non il-

le, qui dulcedine sacrae Eucharistiae delinitus ab
viticium. *O sacrum conuiuium!* Felix iter humanae mortalitatis
 quod desinit in hunc finem. Hic finis itineris est
 Bernardi, qui missus ab Apostolica sede Spiram,
 deductus ad primariam aedem Deiparae, in ipso
 tu templi, cum *Salve Regina* cantaretur, tribus in
 cis procubuit in genua, cecinit in primo, *O clemens*
 in altero, *o pia*, & in tertio clara voce, *o dulcis Vir-*
 MARIA. Hodie visuntur in eodem templo tres
 minae aeneae, in quibus suo ordine inscripta sunt
 ba, quo illa gloriosus Bernardus cecinit. Felix,
 solutus carnis nexibus, suae mortalitatis iter ita
 cludit & absoluit.

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiae
 conjugalis, corona & diadema.

*Honor alit
 artem bene
 viuendi &
 moriendi.*

AD coronam & diadema virginum crucifera
 rum tendunt ac pergunt cruciferae conjugales,
 sed a longè, similes Euangelicis illis feminis, quae
 Regem crucifixum & Reginam contemplabantur
 vt annotat Matthaeus cap. 27. *Erant autem ibi mulieres
 multae a longè, quae secuta sunt IESVM a Galilea
 strantes ei.*

Quanta sit conjugatorum crux, optime decora-
 rant Patres, conferentes statum virginitatis con-

feruitute coniugali. Audiendus vnus Basilii: *Virgo earum perpetuas arumnas miserabitur, quæ temporalibus his molestisque voluptatibus addictæ sunt. Nempe vni eius, quæ nupsit multiples (vt sic dixerim) quas illa in dies patitur, è regione considerans, sibi ipsi profecto propositoque suo gratulabitur. Nam quæ mortali connubio coniuncta est ad suam ipsius curam, viri quoque altera adiecta, geminam in vna anima ex coniuncto sibi corpore sollicitudinem necessario sustinet. Nec iam vnus tantum corporis laborat gratia, sed in vna (vt dixi) anima, & ad suum & ad viri corpus curandû iugiter intenta diuiditur.*

Hæc diuisio in causa est, vt feminæ coniugatæ distitæ adstent & assistant Crucifixo, quæ si velint in statu suo coniugali ad coronam adspirare, & propius ad diadema martyrij & castitatis, accedere, opus est, vt viuant ita sanctè, & ita castè, quasi maritatæ non sint. Hoc voluit & monuit Apostolus CHRISTI Paulus, dicens: *Tempus breue est, reliquum est, vt* ^{1. Cor. 7,} *qui habent vxores, tamquam non habentes sint, vt scilicet non magnopere rei vxoriæ afficiantur, vt animum, mentem atque amorem magis in Domino quàm vxoribus defigant. Ad quem locum pulchrè Commentarij, qui S. Hieronymi nomine inscribuntur: *Tempus vitæ nostræ modicum asserit, vt doceat voluptatem quæ citò finitur, non magnopere appetendam, sed**

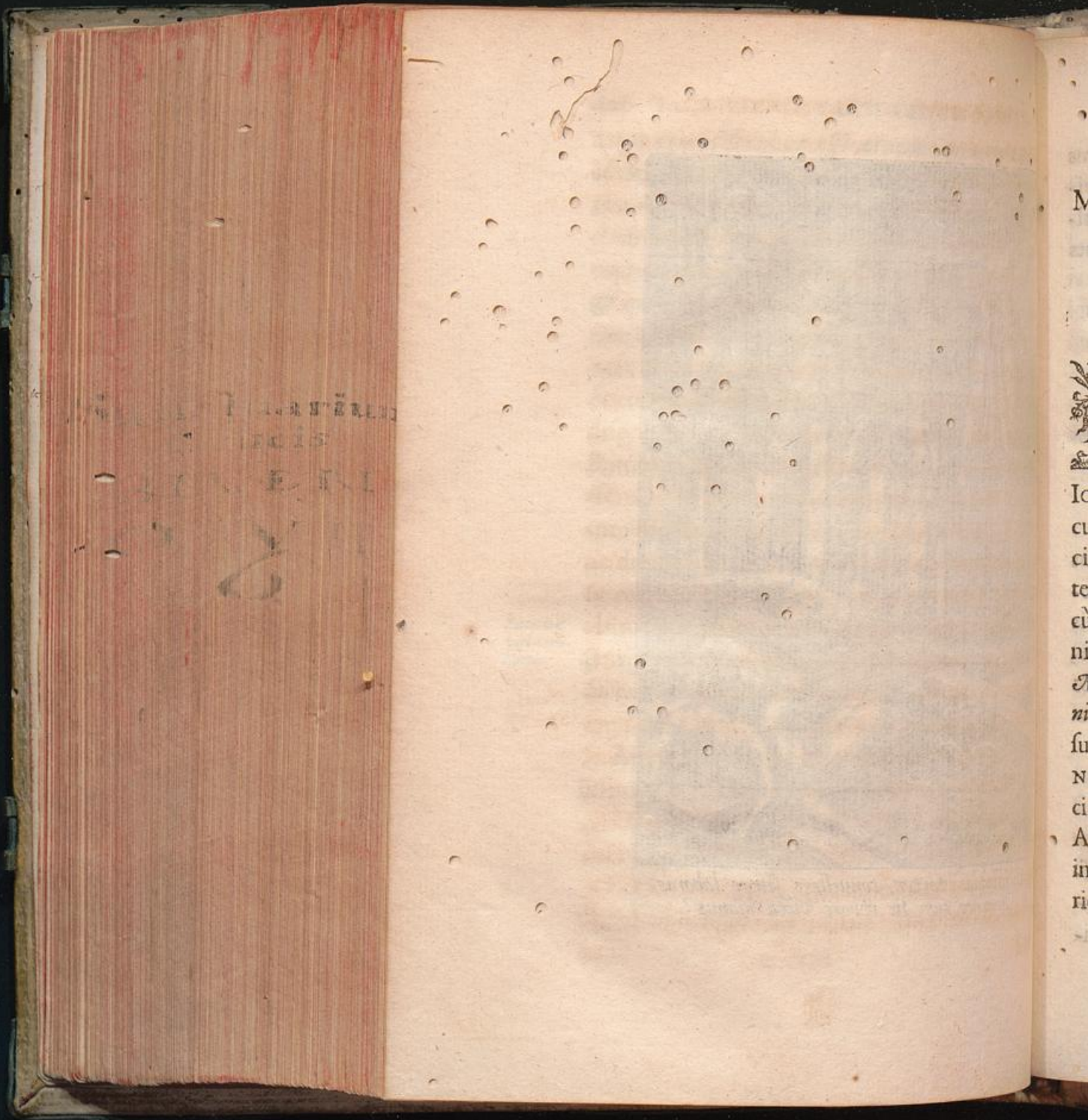
magis concupiscendum esse aeternum premium castitatis.
 Idem alibi lib. i. aduersus Iouinianum ait: *Inter
 tera mundi opera, & nuptiae praeferuntur; neque
 erunt post resurrectionem coniugia. Si autem mors fuerit
 nuptiarum, cur necessitatem non in voluntatem vertimus
 & quod inuitis extorquendum est, cur non spe premi-
 rum offerimus Deo? Recte igitur monet, ut tamquam
 non habentes uxores vxorati vitam suam disponant
 & componant: componant, inquam, ad coronas
 disponant ad diadema, quod virginitati ac viduitati
 statutum in regno caelorum per sacrum martyrium
 est. Quod si coniugium etiam est inter humanam
 carnem & spiritum, cum ita spiritus viuat, & de
 carne decidat, quasi in carne non sit, martyrium
 & celebrat, & extrema Agathae virginis verba
 obitu vsurpet: *Tu ergo Domine exaudi me in hac hora
 & dignare me relinquere hunc mundum, & peruenire
 ad diuitem & magnam misericordiam.**

*Extrema
 verba mo-
 rientis.*

Appareat speculum viduitatis dilatae fructibus
 infirmitatis MAGDALENA cum prole & sociis.

Christiadas, tortor, conuellere stirpe laboras,
69. Fæmineo cum sit robore victa manus?

Faint text on the red-inked flyleaf, including a large number '8'.

M
Ic
cu
ci
te
cu
ni
A
ni
fu
N
ci
A
in
ri

EMBLEMATICA IMAGO LXIX.
MAGDALENÆ VIDUÆ,
FILII, ET SOCIARVM
CRUCIFIXARVM.
EXPLICATA.

IN Iaponia pro defensione Fidei Christia-
næ, quam didicerunt ab Apostolo Orien-
tis D. Francisco Xauerio, MAGDALENA
vidua, & LVDOVICVS filiulus octennis,

Ex relat.
Episcopi
Iapon.
Lyd.

IOANNA & AGNES feminæ coniugatæ, sub Canu-
cungio Tungi Rege, & Cacuzeimone Præfecto cru-
cibus alligantur, mutuò se ad patientiam cohortan-
tes, tanto CHRISTI amore ac desiderio feruentes, vt
cùm ferrum in vulnera quasi hebesceret, diros car-
nifices ad necem sibi ocyùs inferendam incitarent.

Prou 31,
11.

*Mulierem fortem quis inueniet? procul & de vltimis fi-
nibus pretium eius.* Ecce iam inuentæ fortes mulieres
sunt in vltimis terrarum finibus. Vna MAGDALE-
NA alterius Magdalene æmula, quæ CHRISTO cru-
cifixo adhæsit, & sacram eius crucem amplexata est.
Attulit secum & simul obtulit filium, vt, qui iam
in ortu fuerat ventris fœtus, crucis fructus in marty-
rio foret. Altera IOANNA est, in qua resplendet Ioan-
nes

nes

nes dilectus & charus ille, qui recubuit supra pedes
IESV, & crucifixo adfuit. Tertia AGNES, in qua
rilis Agnetis spiritus viuit, & Agnum suum totum
dum in ara Crucis quærit & inuenit. Fortes omnes
mulieres, etsi virgines non sint. Cane singulis:

Fortem virili pectore

Laudemus omnes feminam,

Qua sanctitatis gloria

Ubique fulget inelyta.

Rex CHRISTE virtus fortium,

Qui magna solus efficis,

Huius precatu quæsumus,

Audi benignus supplices.

*Sympathia
Maria &
Magdale-
na vidua
& socia-
rum Arti-
ficum ca-
lestis desi-
derij.
Cant. 6.*

Omnes quidem quatuor martyres dignæ proles sunt
beatissimæ viduæ MARIAE, cuius ardentia deside-
ria Deum videndi, & eius aspectu fruendi, in
flammis & ignibus assimilantur. *Lampades eius, lam-
pades ignis atque flammæ.* Conceperant ignes &
flammas, quæ mori pro CHRISTO, & CHRISTO
frui quantocyus desiderabant.

CRUX MAGDALENÆ & sociarum, Crux
viduitatis & dilatæ fruitionis Dei.

CRUX viduitatis per absentiam sui consortis
affligit & cruciat; crux est molesta & grauis
manu

martibus sponsum CHRISTVM, priuatio eius aspe-
 ctus, & fruitionis dilatio. Hinc illud Dauidis Regis:
Hei mihi, quia incolatus meus prolongatus est! Hinc il- ^{Ps. 119,}
 lud Pauli: *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpo- ^{Röm. 7,}
re mortis huius? Quisquis desiderij huius ardentem ^{24;}
 ignem in sacrario pectoris condit, continere se ne-
 quit, quò minùs erumpat in similes illas voces.
 Erumpebat S. Ignatius, Societatis nostræ Patriarcha,
 cùm fastidians terram, & cælum affectans dice-
 ret: *Quàm sordet terra, cùm cælum aspicio!* Erumpebat
 Ignatius Martyr, cùm Epistola ad Romanos scriberet:
Utinam fruar bestiis quæ mihi sunt preparatæ, quas
et opto mihi veloces esse ad interitum et ad supplicia, et
allici ad comedendum me, ne, sicut et aliorum Martyrum,
non audeant corpus attingere. Quòd si venire noluerint,
ego vim faciam, ego me vrgebo vt deuorer. Ignoscite mihi,
 filioli, quid mihi prodest ego scio. Nunc incipio CHRISTI
 esse discipulus, nihil de iis quæ videntur desiderans, vt
 IESVM CHRISTVM inueniam. Ignis, crux, bestia, con- ^{Excitatio}
 fractio ossium, membrorum diuisio, et tota tormenta dia- ^{laboran-}
 boli in me veniant, tantùm CHRISTO fruar. Hæc in-
 firmitas amoris est, qua laborabat sponsa, cùm di-
 ceret: *Falcite me floribus, stipate me malis, quia amore* ^{Cant. 2, 5.}
languo. Accedit Bernardus Serm. 51. in Cantica: *Cùm*
*præsto est quod amatur, viget amor, languet cùm abest.**

Kkkk

Quod

*Quod non est aliud quam tedium quoddam impatientia
siderij, quo necesse est affici mentem vehementer amantem
absentem quem amat, dum totus in expectatione quiescit
bet festinationem reputat tarditatem.*

Speculum MAGDALENÆ, FILIOLI & SOCIARVM, speculum humanæ infirmitatis & patientiæ.

Speculum naturæ humanæ, quæ currit ac transit
labilis aqua est decurrens ac fluens, vnde Beati
piens mulier dixerat olim Dauidi: *Omnes moriuntur
& quasi aquæ dilabimur.* Si quis se respiciat in aqua
inuersum se deprehendet, & sui ipsius antipodes
inueniet. Et quidem MAGDALENA, FILIOLA
IOANNA, & AGENES apud Antipodes in Japonia
gloriosum martyrium subierunt, in quibus, cum
sint antipodes, inuersa natura nostra consideranda
est. Ante peccatum commissum rectus homo erat
& fixus in suo statu perseverabat, post scelus in-
patratum stationem suam mutauit, & formam suam
naturæ omnino inuertit. Qui stabat, decidit, & con-
sursus ascendebat, deorsum in terram descendit.
Magnum hoc ænigma est, cuius meminit Ecclesiastes:
*Solummodò hoc inueni, quòd fecerat Deus hominibus
rectum, & ipse se infinitis miscuit questionibus.* Quia

2. Reg. 14.
14.

Eccle. 7.
30.

lis ut sapiens est? & quis cognouit solutionem uerbi? Videmus nunc in speculo hoc ænigma, quem rectum Deus hominem condiderat, ut in cælum assumretur, cernimus à statu suo deturbatum & inuersum deorsum vergere, & in terram, de qua formatus est, redire, & in ea sepeliri. Qualis ortus, talis & obitus. Inuersus oritur homo, inuersus obit. Solus CHRISTVS, sicut rectus in morte extitit, sic etiam rectus in natiuitate sua effusus est, ut Sermone de Laude Crucis Augustinus in hæc uerba eidem Regi glorioso factus est: *Tu semper rectus, tu semper excelsus, tu semper altus: nos secundum carnem filij hominis, qui principale suum demisit in terram, cuius lapsus significatur specie generationis humanæ: sic enim nascimur, ut proni in terram videamur effundi.* Hæc laus, hæc uirtus crucis est, ut quos uoluptas peccati intoctos reddidit, labor & dolor infirmitatum & morborum rectos faciat & restituat cælo, quemadmodum in tanta Sanctorum multitudine crucifixorum cultores sanctæ Crucis & patientiæ speculati fuimus. Ideoque & nos (cruciferis ^{Excitatio} Paulus & ipse crucifer ait) ^{agrotant-} tantam habentes impositam ^{is.} nubem testium, deponentes omne pondus, & circumstans ^{Heb. 12, 1.} nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in auctorem fidei, & consummatorem IESVM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem,

confusione contempta, atque in dextera sedis Dei
 Recogitate enim eum, qui talem sustinuit à peccatis
 aduersum semetipsum contradictionem, ut ne satyrum
 animis vestris deficientes. Nondum enim vsque ad ser-
 nem restitistis, aduersus peccatum repugnantes: & non
 estis consolationis, quæ vobis tamquam filiis loquitur,
 cens: Fili mi, noli negligere disciplinam Domini, neque
 tingeris dum ab eo argueris. Quem enim diligit Domini-
 castigat; flagellat autem omnem filium, quem recipit. In
 disciplina perseverate. Tamquam filius vobis offert se Deus.
 Quis enim filius, quem non corripit pater? Quod si ex
 disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes,
 adulteri, & non filij estis. Deinde patres quidem carni
 nostræ, eruditores habuimus, & reuerabamur eos: non
 multò magis obtemperabimus Patri spirituum, & non
 mus? Et illi quidem in tempore paucorum dierum, secun-
 dum voluntatem suam erudiebant nos: hic autem ad
 quod vtile est in recipiendo sanctificationem eius. Omnis
 autem disciplina, in præsentem quidem videtur non esse ga-
 dij, sed mœccris: postea autem fructum pacatissimum car-
 nitatis per eam reddet iustitiæ. Propter quod, remissas ma-
 nus, & soluta genua erigite, & gressus rectos facite pedibus
 vestris, ut non claudicans quis erret, magis autem sanetur.
 Sanatur æger, cum in pristinum valetudinari-
 gradum restituitur; & idem ipse curatur, cum in
 antiqua

antiquum rectitudinis statum reuocatus. Tunc san-
 nus est, cum rectus est. *Rectus es*, inquit Augustinus
 in Psalm. 44. *quando in omnibus bonis que facis, Deus*
tibi placet, & in omnibus malis que pateris, Deus tibi
non displicet. Hic crucifer est, qui recta in calum
 tendit, qualis Martinus erat, qui rogatus vt pronus
 conuiesceret, *Sinite me*, inquit, *calum potius quam* Extrema
terram aspicere, vt suo iam itinere iturus ad Dominum spi- verba mo-
ritus dirigatur. rientis.

Leuamen columbæ gementis in labore
 & morbo.

Salue Regina, Mater misericordie; vita, dulcedo, &
 spes nostra salue. Ad te clamamus exules filij Eua, ad te
 suspiramus gementes, & flentes, in hac lacrymarum valle.
 Eia ergo aduocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad
 nos conuerte. Et IESVM benedictum fructum ventris tui
 nobis post hoc exilium ostende. O clemens! ô pia! ô dulcis
 Virgo MARIA! Ora pro nobis sancta Dei genitrix, Ut
 digni efficiamur promissionibus CHRISTI. Magna labo-
 rantibus, magna agrotantibus facta promissa sunt
 à CHRISTO Rege glorioso, qui inuitans ad crucem
 dicit: *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum,* Luc. 9, 23.
 & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. Hic ip-
 se Rex patientibus ait: *In patientia vestra possidete ani-* Luc. 21,
mas 19.

Kkkk 3

mas

mas vestras. Quos inuitat ad crucem & patientiam
allicit & attrahit amanter ad mysticam refectio-

Match. 17
28. Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis,

ego reficiam vos. Hæc mystica refectio sacra Commu-

Viaticum. vt qui auctor gratiæ est in Eucharistia Viaticum

crum capientibus, futurus sit auctor & ipse glori-

is, qui recta cum conscientia sanctam Synaxin a-

ceperint, vnde & meritò clamat & exclamat Ecce

sia: O sacrum conuiuium, in quo CHRISTVS sumus

recolitur memoria passionis eius, mens impletur gratia,

future gloriæ nobis pignus datur. Hoc pignus dignis

communicantibus exhibetur, qui & digni sunt o-

lestibus promissionibus, & vtrumque hoc rogamus

cùm dicimus gloriosæ Regiæ cælorum, Ora pro

bis sancta Dei genitrix, vt digni efficiamur promissionibus

CHRISTI. Benè Bernardus in deprecatione ad glori-

osam Reginam ait: Tollatur hæc crassa nebula ab oculis

nostris, vt reuelata facie gloriam Domini specularer, in

mensum illud pelagus diuini luminis absorbeamur: & De-

mini spiritu, ac Deo nostro in vinculis charitatis adfirmati

vnus cum ipso efficiamur. Prestet & hoc nobis tuo

uentu, o MARIA, Filius tuus IESVS CHRISTVS, Da-

te Dominus noster, cui laus & gloria & gratiarum actio

in sempiterna secula. Amen.

Gloria

Gloriosum opus Artis Crucis & patientiæ
vidualis, corona & diadema.

ADspirant ad coronam & diadema sacri & glo- Honor alit
argem bene
vivena &
moriendi.
riosi martyrij cum virginibus cruciferis viduæ
crucifera, quarum status satis laboriosus est, & tan-
tam ferè virtutem exposcit, quantam exigit profes-
sionis conditio virginalis, vt lib. i. de Vid. cap. i. de-
finit Ambrosius: *Et propemodum non inferioris virtu-
tis est, eo abstinere coniugio, quod aliquando delectauerit,
quàm coniugij oblectamenta nescire. In utroque fortes, vt
eas & coniugij non pœniteat, cui fidem seruent, & coniu-
galia oblectamenta non alligent, ne videantur infirma, quæ
sibi adesse non possunt. In hac ipsa tamen virtute premia
sunt reposita libertatis.* Tunc incipit martyrium viduæ,
cùm chari sibi coniugis iacturam facit. Et quidem
Ecclesia tunc temporis martyr extitit, cùm vis eius
IESVS CHRISTVS lecto crucis affixus interiit: tunc
facta est quasi vidua Domina gentium, ad cuius formam Thron. i.
mulier priuata viro martyr efficitur.

Nec minus martyrium Reginae & viduæ MA-
RIAE, charam sibi amittere prolem. Hoc quidem
martyrium passa est beata Felicitas, & illa quidem
iam vidua martyr non semel, sed septies, quia se-
ptem pignora amisit, vel potius in cælum præmisit.

In

In eius elogium Serm. 110. de Diversis asserit Au-
stinus : *Parum est fuisse spectatricem, mirati sumus
tatricem. Fecundior virtutibus quàm fetibus, videmus
tantes, in quibus omnibus & ipsa certabat, & in omni-
vincentibus ipsa vincebat.* Huic gloriosa victoria
cernuntur corona & diadema, cuius viduae tri-
phatrices participes efficiuntur. Tales sunt, quae
se decorem virtutis induunt, vt gratæ suo Deo
sententur. *Erubescat, ait Hieronymus Epist. 23. ad
Christiana, si natura cogit decorem, si carnis curam
ad concupiscentiam, in qua qui sunt, secundum Apostolum
Deo placere non possunt. Vidua nostra (Blesilla) autem
rosus ornabatur, & die tota quid sibi deesset quaerere
speculum; nunc loquitur confidenter : Nos autem omnes
uelata facie gloriam Domini speculantes, in eandem im-
ginem transformamur à gloria in gloriam, quasi à Deo
spiritu. Hic spiritus crucifixos & cruciferos, cruci-
xas & cruciferas in formam Crucifixi Regis ac
ciferæ Reginae, in cruce & lecto pingit æternitatis
& amodò dicit spiritus, vt requiescant à laboribus
opera enim illorum sequuntur illos.*

Diadem
viduitatis.

Rom. 8, 2.

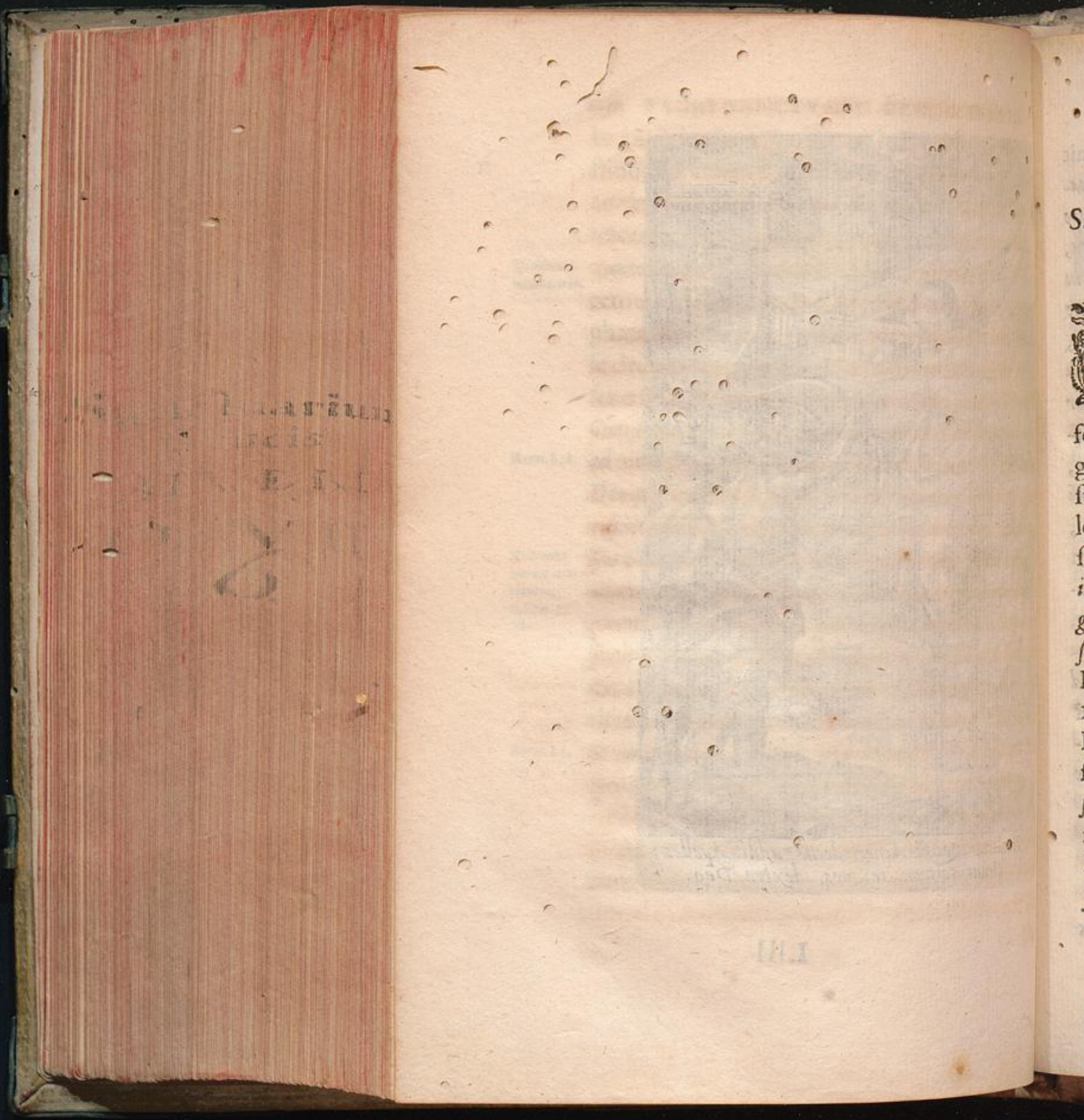
Extrema
verba n. o.
rientis.
2. Cor. 3,
18.

Apoc. 14,
13.

Appareat S. GVDILIA, speculum in quo
num. mortis mysterium conspicitur.

70. Tyndaridi Zeuxis, Veneri decus addit Apelles ;
Ornat tortoris te quoq, dextra Deo.

...
...
...
...

[Faint, ghosted text watermark visible through the paper]

S
f
g
f
l
f
i
g
f
l
r
f
f
r
f

EMBLEMATICA IMAGO LXX.
S. GVDILIAE CRUCIFIXAE
EXPLICATA.

SANCTA GVDILIA cum plurimos verbo
& exemplo fide Christiana imbuisset, ius-
su Saporis Regis variis tentata suppliciis,
cruci affixa, capite decaluata, sagittis con-
fossa, ac denique flammis cremata, in caelum mi-
grauit. Non tam humanae vitae, quam mortis fune-
stae GVDILIA praefert imaginem, quam adhuc in
lecto Gregorius impressam in se recognoscebat, cum
scriberet ad Rustitianam Patritiam, & diceret: *Me
ita amaritudo animi, & assidua exacerbatio, atque poda-
grae molestia afficit, ut corpus meum tamquam in sepulchro
siccatum sit, unde fit, ut iam raro de lecto surgere valeam.*
Praecessit gloriosus Rex in monte Caluariae GVDI-
LIAM, & statum morientium non lumine Solis aut
Lunae, sed tenebris potius obscuris descripsit, ac
simul representauit in primis Matri: *Tenebrae factae*
sunt super uniuersam terram, ut quantum caliginis
mors socum haberet & afferret, indicaret. Indicarat
Rex Dauid, qui Psalmum undecimum *Pro occultis
filij,* siue, ut alij transferunt, *pro morte filij* inscripsit

*Sympathia
Christi,
Mariae &
Gudilia.*

*Luc. 23,
44.*

ac designavit. Occulta mors Dei Filij est, & Ephraem, de vita & morte vniuscuiusque agens, *magnum & occultum est mortis arcanum, & nullus enim illud potest. Veniet enim repente vna hora, & cuncta cessabunt, parua febris, & cuncta vanitates nihilum recident; vna nox profunda, & tenebrosa & arummosa. Multis sanè tunc opus erit ductoribus, & non multis adiutoribus, multis orationibus, multisque sancti hora separationis anime à corpore. Magnus tunc erit tremor, magnum mysterium. Magnum mortificanum, quod cum ingressus fuisset quidam frater, & rogaretur quid vidisset, narrauit plorans: *Audire vocem illic lugubrem sine cessatione dicentem, Veniet hora vna mihi. sic & nos dicere debemus. Magnum arcanum GVDILIAE, magnum mortis ac sepulturae mysterium, de quo paulò post addit Ephraem: Adspicite atque mysterij & secreti huius ne obliuiscamini. Fixis oculis intuemini, & de ista maxime hora estote solliciti. Quid enim est homo? nihil. Quid homo? vermis. Quid hominis cinis ac puluis. Quid homo? somnium. Quid homo? vana bra. Ecce iam transiit, ecce ascendit, ecce praeteriit, cessauit, ecce requieuit, & defunctus est.**

Crux accensa & inflampnata GVDILIA,

• Crux splendida mortis iustorum.

Res obscura, res tenebrosa mors, cuius obscuritas & caligo dissoluitur & euanescit ad aspectum rutilantis Crucis CHRISTI. Clamat cum Ecclesia GVDILIA: *Fulget Crucis mysterium.* exclamet: O crux splendidior cunctis astris! Sol ipse cum oritur & occumbit, cum gyrat per meridiem, & flectitur ad Aquilonem, cursum suum perficit & consummat in crucis formam, vt adstruit Bonauentura cap. i. Eccles. Crucis æmulus Sol est; & ab ea limum splendore atque fulgore longè superatur. Cruciferis lecto affixis Crux CHRISTI in morte resplendet, cuius ductu viam cælestem norunt, & iter suum prosperè faciunt & conficiunt. Fecit & confecit, sicut tradit Seraphica Histor. S. Ludouicus Episcopus Tolosanus filius Caroli II. Regis Siciliae, qui accepto sacro Viatico, iam moriturus totus illustratus, totus illuminatus ait: *Ego morior, & gaudeo quasi terram videns, venturusque in portum ex longa navigatione huius vasti & vndosi maris, quod mihi diu in votis fuit: Optatum mihi exposituro hoc graue onus, quod humeri mei ferre recusant. Occupationes illæ me nimium distinent & decipiunt, vt mecum esse nequeam, nec pro*

LIII 3 meo

mea arbitrio Deo & mihi vacare. Vexa verius est, Episcopalem dignitatem non tam grandis esse nomen honoris oneris. In portu, cum appulero, onus exponam. Reciensque deinde ad crucem & crucifixum, quem oculis habebat, subiungit: *Adoramus te, CHRISTE & benedicimus tibi, quia per Crucem tuam redemisti mundum.* Quæ verba sæpius iterata fuerunt extrema morientis. S. Eleazarus Comes, eodem auctore, constitutus in extremis, cum in eius animæ commutatione Sacerdos diceret, *Per sanctam Crucem & precem tuam libera eum Domine,* eundem versiculum petiuit, & addidit: *Hæc est spes mea, in ea volo mori.* mortuus est. Legimus in Historia S. Iuonis Presbyteri, quomodo tota nocte, antequam moreretur, apertis oculis, & in Crucis imaginem defixis, intus iacuerit, & obierit, ut & splendida CHR. CRUCE illustratus & irradiatus dicere cum D. L. rentio potuerit: *Mea nox obscurum non habet, sed in luce clarescunt.* Legimus quoque in Vita S. Iudaci Confessoris, contemplantem ac venerantem sanctam Crucem excessisse, dum recitaret: *Dominum lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera. Quæ filii tui digna portare Regem calorum & Dominum.* Ioann. Aragonum Rex, ut lib. 8. Lucius Marinæus recitandum mysteriis Ecclesiasticis intentus esset, derep-

Extrema
verba morientis.

Extrema
verba morientis.

Extrema
verba morientis.

tè capitur ira morbo, vt mortuus censeretur. Aperuit
 deinde oculos, & omnes qui aderant adspiciens, ex-
 clamauit: *O vanas hominum cogitationes! ô miseris ho-*
mines, qui ad Principatus adspirant, diuitias, opes &
honores affectant! O felicem pauperum conditionem, qui
panem comedunt cum sudore, qui viuunt labore manuum
suarum! Nam mihi misero quid regnum, quid honores,
quid obsequia plurimorum contulerunt? Quid? labores
scilicet magnos, & multa corporis & animæ pericula su-
biui. O me miserum & infelicem! qui tam serò mundum
fallacem cognosco: qui vitam vixissim multò meliorem, si
non Rex, sed agricultor fuissim. Conuersus autem ad ima-
ginem Crucifixi, defixis in cælum oculis, O Rex gloriose,
inquit, ô pientissime Redemptor: parce mihi indignissimo
filio tuo, miserere mei clementissime IESU, & à peccatis
meis auerte faciem tuam: non meis meritis, Domine, que
nulla sunt, sed illa tua ineffabili pietate & infinita miseri-
cordia motus, qua homines à morte per Crucem tuam libe-
raisti. Post hæc cælesti libertate donatus, è viuis ex-
cessit Rex ad Regem illum gloriosum, qui in loco
aperto, in montis Caluarix arbore spectandum se
mortalibus præbuit, vt, tanto proposito exempla-
ri, viuere dedicerent, discerent mori. Cùm S. Wol-
phangus Præsul similis esset mortuis, & accedentes
ad lectum à ministris prohiberentur, ait: ^{Extrema} ^{verba mo-}
Aperite ^{rientis.}

ostia,

ostia, nec quemquam ingredi volentem excludit. Nos
 mortales homines non nisi malefactis erubescere debemus.
 Mortis autem debitum necessario soluendum nobis est. Quod
 que cum etiam CHRISTVS ipse, qui nihil morti debuit,
 panè nudus in Cruce mori non erubuerit pro humani
 generis salute, adspiciat quisque in morte nostra quid re-
 mere quid cauere debeat in sua. Deus verò pius & bonus
 misereri dignetur & mei miseri peccatoris nunc morti
 obeuntis. Omnium id cum timore & humilitate
 spectantium.

Hic finis artis benè viuendi & moriendi, qui
 coluit & colendam docuit in monte Caluariae
 CHRISTVS, cuius extrema verba excepit alu-
 na eius Patientia. Ubi Deus, ibidem & alu-
 na Patientia, asserit Tertullianus: & quidem supremam
 CHRISTI morientis oracula excipiet in Appendice
 sacri Sanctuarij.

AMBROSIVS lib. de Bono mortis, cap. 8.

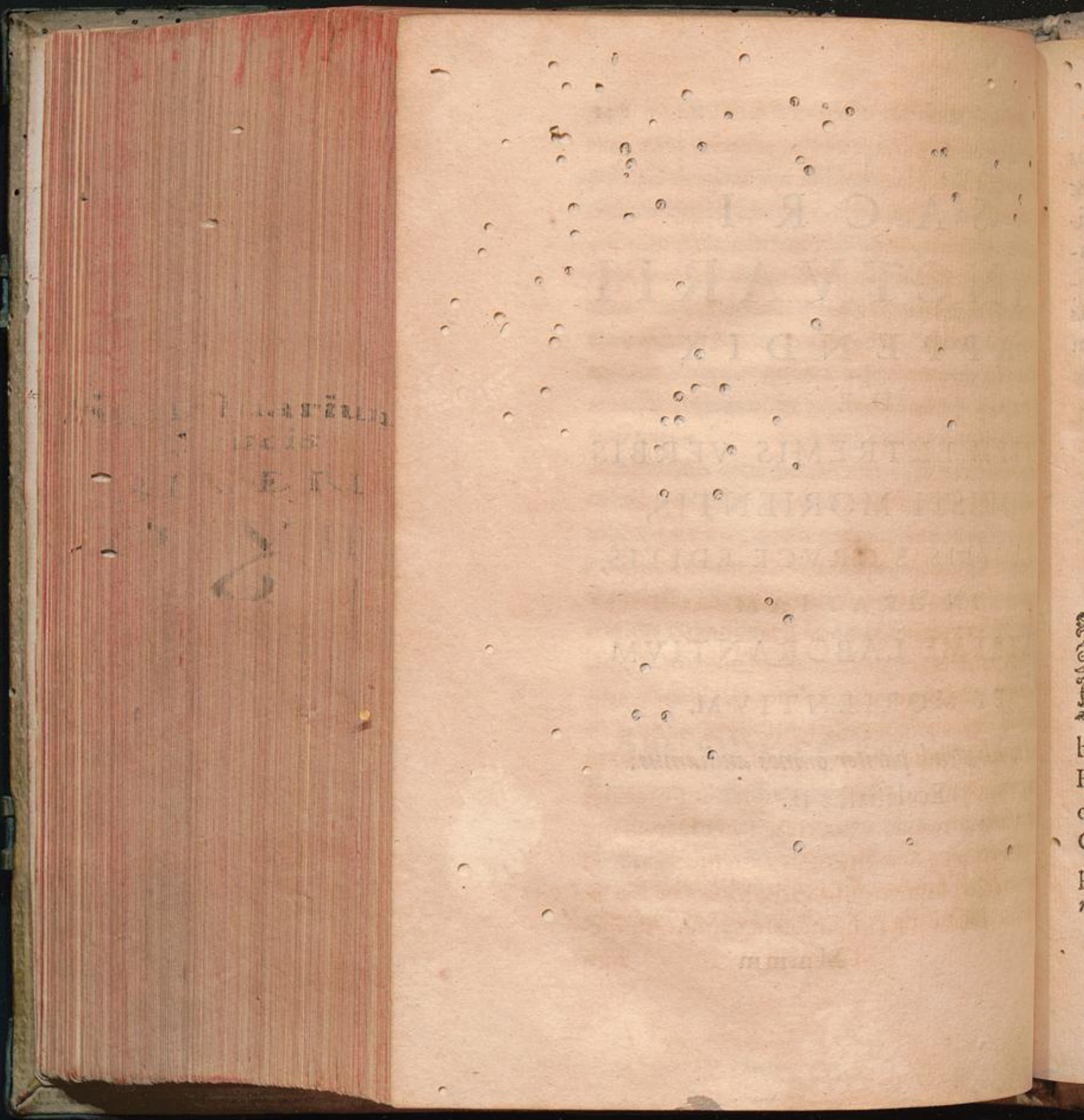
Resonet te postrema verba morituri, & bene
 dictionem tui egrediens corpore anima sequi
 uehat.

SACRI
SANCTUARIUM
APPENDIX

DE
SEPTEM EXTREMIS VERBIS
CHRISTI MORIENTIS,
ORACVLIS E CRUCE EDITIS,
IN GRATIAM
EXTREME LABORANTIVM
ET MORIENTIVM.

Finem loquendi pariter omnes audiamus.
Ecclesiastæ 12.

Mmm

Secundum mensuram regule Patientia
Septem verba Christi morientis.

EX TREMA verba, quæ languentes & morientes locuti sunt viri sancti in omnibus & singulis imaginibus Sanctuarij, oracula sunt languentibus ac morientibus; septem autem verba, quæ affixus crucis lecto Rex gloriosus pronuntiauit, sacratiora sunt oracula, quæ perfecta ac coronata Patientia sacra Deo ex ore Crucifixi excipit, & excipere in extremis homines patientes docet. Septem sunt verba *secundum mensuram regule*, cuius vel ipsa figura septenarium numerum ^{2. Cor. 10, 17.}

M m m m 2 rum

rum efficit. Cultor ergo Sanctuarij extremè laborans
& moriens, si cupit morti CHRISTI conformari
configurari, monendus est, & monetur in hac
gie Patientiæ, vt septem oracula CHRISTI morien-
tis sibi dicta & data consideret, vt *quæ desunt* pag-
nibus CHRISTI, in corpore suo perficiat: Patiens
quippe coronata *opus perfectum habebit*, postquam
deficientis Solis iustitiæ septem radiis tacta fuerit
illuminata.

Colof. 24.
Iacob. 1, 4.

ORACVLVM I.

Régis gloriosi languentis & morientis.

Luca 23, 34.

*Pater, dimitte illis: non enim sciunt
quid faciunt.*

Dispositio
pro mortis
conflictu
remissio
iniuriarum.

Optimum oraculum est, cum quis laborat
& aegrotat extremè, componere cum aliis hostibus,
vt liber & expeditus cum dira morte decernat
Rex, qui non minùs necessarium, quàm hostis
potentem habet, prouocatus ac lacesitus, si potest
pacem cum aliis tractat, & agit vt omnes suas en-
rat vires in eum, cuius congressum & prælium de-
tractare minimè licet. Hostis non minùs necessarius
quàm

quàm potens mors est : necessarius quidem , quia
statutum est hominibus semel mori ; potens verò , quo-^{Heb. 9. 27.}
 niam æquo pulsat pede , ac simul deiicit *parpe-*
rum tabernas , Regumque turres . Cum tali hoste
 componere voluerunt perditæ vitæ homines apud
 Isaiam , sed frustra . Propter hoc audite verbum Domini ^{Isai. 28.}
virii illusores , qui dominamini super populum meum , qui
est in Ierusalem . Dixistis enim : Percussimus fœdus cum
morte , & cum inferno fecimus pactum . Flagellum inun-
dans cum transierit , non veniet super nos ; quia posuimus
mendacium spem nostram , & mendacio protecti sumus .
 Fœdus absque dubio fictum ; proinde asserit Deus : ^{Isai. 28.}
Delebitur fœdus vestrum cum morte , & pactum vestrum
cum inferno non stabit : flagellum inundans cum transie-
rit , eritis ei in conculcationem . Satius illis fuisset si non
 cum morte , vtpote necessario hoste , sed cum ad-
 uersariis suis pacis fœdus iniissent . Fecit hoc CHRIS-
 TVS , qui veniam pro crucifigentibus se precatus
 est , & morti inimicæ dixit : *Ero mors tua ô mors . Et* ^{Osai. 13.}
quidem mors & vita duello conflixere mirando , mira-^{14.}
 bilemque victoriam de morte Rex gloriosus sibi &
 nobis comparavit .

Hæc gloriosa victoria non gratis datur , sed emi-
 tur iniuriarum remissione , quemadmodum duæ fe-
 minæ veteri Davidi vaticinatæ sunt . Vaticinata est

Abigail, quod, si David vindictam non sumeret de Nabal, futurus esset in numero Heroum, qui post tam de morte victoriam agerent & celebrarent. Hic

1. Reg. 25, est illud vaticinium: *Faciens faciet Dominus tibi domum*

28. *no meo domum fidelem, quia praelia Domini, domum meam*

tu praeliaris: malitia ergo non inueniatur in te omnibus

diebus vite tue. Si enim surrexerit aliquando homo persequens

te, & querens animam tuam, erit anima domus

mei custodia quasi in fasciculo viuentium. Idem ipse

promisit Regi mulier illa Thecuana, cuius opus

usus est Ioab, vt inductus ab ea David parceret Achis-

saloni, & cum ab exilio reuocaret. Sapienter factum

2. Reg. 14, ait: *Quare cogitasti huiusmodi rem contra populum Dei*

13. *& locutus est Rex verbum istud, vt peccet, & non reuocet*

cat eiectum suum? Omnes morimur, & quasi aqua bibimur

in terram, quae non reuertuntur. Omnes itaque

ô Rex, morimur: & cum tantum ac tam validum

hostem habeamus, vt illum superemus, & numerum

triumphatorum adscribamur, de sumenda victoria

cogitare missimè debemus, sed potius de agenda

compositione eum iis qui nobis iniuri sunt propere

iniurias & contumelias, quas nobis immeritis intulerunt.

Edoctus iis vaticiniis faustam ac beatam promeruit sibi Rex mortem, quam omnino infaultam

& miserandam se meritum ingenuè fatebatur.

vind.

vindicaret iniurias : Domine Deus meus in te speravi, ^{Psal. 7, 2.}
 saluum me fac ex omnibus persecuentibus me, & libera
 me. Nequando rapiat, vt leo, animam meam, dum non est
 qui redimat, neque qui saluum faciat. Domine Deus meus,
 si feci istud, si est iniquitas in manibus meis : si reddidi re-
 tribuentibus mihi mala, decidam meritò ab inimicis meis
 inanis. Persequatur inimicus animam meam, & compre-
 hendat, & conculcet in terra vitam meam, & gloriam
 meam in puluerem deducat. Bonam sibi mortem opta-
 bat & postulabat, & ne gratis illam haberet, iniu-
 riarum illatarum sibi condonationem præsentabat.
 Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius. & hoc ^{Psal. 115,}
 pretio emendam & acquirendam CHRISTVS in ^{15.}
 cruce ostendit, & illam vterque Apostolus Iacobus
 & Primicerius Martyrum Stephanus feliciter mo-
 rientes postea mercati sunt.

Hæc vis, hæc virtus huius Dominici oraculi,
 quod pessimus seruus non exceperit, nec pro se acce-
 pit, & propterea traditus est tortoribus, vt in mor-
 bo & morte eum grauitè premerent & torquerent.
 Remiserat ei Deus decem millium talentorum de-
 bitum, & post remissionem, egressus seruus ille, inue- ^{Matth. 18,}
 nit vnum de conseruis suis, qui debebat ei centum dena- ^{28.}
 rios, & tenens suffocabat eum dicens : Redde quod debes.
 Et procidens conseruus eius, rogabat eum, dicens : Patien-
 tiam

tiam habe in me, & omnia reddam tibi. Ille autem voluit
 sed abiit, & misit eum in carcerem, donec redderet
 debitum. Videntes autem conserui eius quae fiebant, con-
 stati sunt valde: & venerunt, & narrauerunt Domino
 suo omnia quae facta fuerant. Tunc vocauit illum dominus
 suus, & ait illi: Serue nequam, omne debitum dimisi
 tibi quoniam rogasti me: nonne ergo oportuit & te miserum
 conserui tui, sicut & ego tui misertus sum? Et iratus
 minus eius tradidit eum tortoribus, quoadusque redderet
 vniuersum debitum. Sic & Pater meus caelestis faciet
 vobis, si non remiseritis vnusquisque fratri suo de cordibus
 vestris. Caelestis Pater tortoribus tradet inimicos
 & ultorem, id est, doloribus acerbissimis morbo-
 rum mortis & inferorum, qui acceptas iniurias mi-
 nimè condonauerit. Monendus igitur aeger, vt
 velit languere cum CHRISTO & mori, more CHRIS-
 TI clamantis è lecto crucis, Pater, dimitte illi, qui
 nesciunt quid faciunt, ex corde iniurias remittens
 inimicis preces & supplicationes offerat.

Luc. 23,
 34.

ORACVLVM II.

Regis gloriosi languentis & morientis.

Lucæ 23, 43.

*Amen dico tibi : Hodie mecum eris
in paradiso.*

Bonus latro crucis lecto affixus erat, & cum <sup>Confessio
Enoratio.</sup> doloribus magis peccatorum quam tormento-
rum premeretur, languentem & pro se morientem
CHRISTVM rogat, *Domine memento mei cum veneris* ^{Luc. 23,}
in regnum tuum. Respondit roganti CHRISTVS: *Amen* ^{42.}
dico tibi : Hodie mecum eris in paradiso. Magnum hoc
oraculum est, non solum crucifixo latroni, sed et-
iam agrotis destinatum ac dedicatum, in quo satis
elucescit, quam largus & promptus sit CHRISTVS
Dominus, vt beneficiat iis qui eius implorant
opem, cum in extremis versantur. Acquiescit in
hunc locum Ambrosius: *Plus Deus tribuit quam ro-
gatur. Ille rogabat, vt memor sui esset Dominus cum ve-
nisset in regnum suum; Dominus autem ait, Amen amen
dico tibi, hodie mecum eris in paradiso. Vita enim est es-
se cum CHRISTO, quia vbi CHRISTVS, ibi regnum.*
Accedit Augustinus agens de tertia Feria Paschatis:

Nnnn

Latro

Latro attendens merita sua, non dixit, Memento mei, cum liberis me hodie; sed, cum veneris in regnum tuum, tu memor mei esto, si mihi tormenta debentur vel quod si veneris in regnum tuum. Et ille: Non te differo, tam fidei hodie reddo quod debeo. Torquebatur itaque reus, ut proferret veritatem, qua semel prolata non agitur. Deum de punitione delinquentis, sed de premio paradisi debito confitenti. Non procedit in iudicium, qui torquet ut extorqueat veritatem, facitque reum plecit, cum Deus fatentem bonum latronem absoluerit, & regno suo donauerit. Nouerit æger, cum in lectulo doloris decumbit, expostulatum se torturæ, ut veritatem loquatur. Quod si Deus reum confitentem habuerit, sciat non de ipsius damnatione, sed potius de absolutione & remuneratione tractari. Nouerat conditionem Dauid Ezechias Rex & æger: qui cum esset lecto afflicto, declarauit veritatem, declarandam & exponendam cunctis ægris prædicauit. *Viuens uiuens ipse confiteatur tibi, sicut & ego hodie: pater filiis notam faciet veritatem tuam. Domine saluum me fac, & Psalmos nostrum cantabimus cunctis diebus vite nostræ in domo Domini.* Postquam veritatem aperuit, ait rex: *Domine saluum me fac;* ait latro, *Domine memento mei cum veneris in regnum tuum.* ait CHRISTVS: *Hodie mecum eris in paradiso.*

Isai. 38
19.

radiso. Non distulit CHRISTVS præmium, com-
plens ipse quod in Prouerbiis præscripserat, *Ne dicas* PROV. 3.
amico tuo, Vade, & reuertere, & cras dabo tibi, cum 28.
statim possis dare.

Proximum morti & iudicio Dei ægroꝝum con-
fessorem professoremque veritatis Sermone de Pas-
sione Domini alloquitur in hæc verba Iustinianus:
Prædonis huius Sancti, ô Catholica veritatis professor,
imitare exemplum, antequam venias ad iudiciam. Corde
pendenti Domino assiste humiliter, fideliter pete, illumque
deuotè alloquere, & dic, Memento mei non tantum vt ve-
niam in regnum tuum, verum etiam vt doctoribus compa-
tiar tuis, tuæque communicem passioni. Incongruum est
nempe, vt te patiente & languente, te moriente, ego à
cruciatibus illæsus efficiar, potissimè cum sim tui causa mœ-
roris. Ego enim sum qui deliqui.

Excitat ad eandem confessionem animam ægro-
tantem, & pænè iam deploratam Augustinus Ser-
mone in Parasceue: *Quemadmodum Medicum tunc ma-*
ximè admiramur, cum viderimus eum diffidiles hominum
valetudines, mortisque pericula medendi arte curantem;
ita & CHRISTVM admirari iustum est, quando insana-
bilia viderimus corporibus & mentibus curat, quando pu-
blicanum & meretricem ad tantam sanitatem perducit, vt
etiam calo dignos ostendat. Et quid tali dignum quiete ege-

rat hitro, vt post crucem, quam meruerat, repente paradiso dignus iudicaretur? Vis breuiter dicam virtutem filii eius? Quando Petrus negauit deorsum, tunc ille confessus est sursum. Quantum conueniat ægrotis in præsentia boni Latronis meditatione & confessione veritatis auctor est ipse Augustinus, qui agens de infirmorum visitatione, dicit: Latronis illius in Euangelio quæ re nobis tam venerabiliter recensita confessio est? Quibus eleemosynis, quibusve operibus, vel orationibus respondit mi IESU benignissime quasi iureiurando, Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso, nisi fidei sue orationis breuissimæ, Memento mei Domine dum veneris in regnum tuum? Dico itaque omnibus, dico tandem confitentibus dico confessis & consulentibus, ne confessi desperent, ne sacerdotes post mortem aliquos ligent: imò cum suo IESU dicant, Soluite eum, & sinite abire.

Ioan. II,
45.

Hæbeat Deus confitentem reum, & ægrum simul orantem cum Ephræm Sermone Ascet. de Vita monastic. Ostende in me indignum peccatorem, Domine ineffabiles diuinae clementiæ tuæ diuitias: meque latronem illius fac consortem ac socium, qui per vnum verbum secundum paradisi virentia consecutus est, idque obtinuit quod perfectis quibusque repromissum est: ita deprecor, benignissime ac misericordissime Domine, qui solus absque peccato es, immaculatus & incontaminatus, ineffabilem

me tuam benignitatem ac misericordiam effunde, et grata, ut omnes diligentes te, heredes regni tui efficiamur, tuamque gloriam contemplantes, bonitatem tuam semper adoremus, dicamusque cum iucunditate uno pariter ore cuncti, qui immensam atque ineffabilem illam tuam promeruimus cernere pulchritudinem: Gloria Patri qui creauit nos, Gloria Filio qui saluauit nos, Gloria Spiritui sancto qui renouauit nos.

Monendus est æger, qui peccatis suis oneratus de impetranda venia desperat, ut memor sit boni Latronis, cuius poenitentia fera non fuit, quia vera. in cuius rei confirmationem affert exemplum Cæsarius lib. II. Miles quidam sceleratissimus ab inimicis suis captus est & occisus. Qui cum moreretur, verba eius extrema fuerunt, *Domine miserere mei*. In eius morte obsessus liberatus est, ad quem postea rediit: & cum solito atrocius eum vexaret, rogatus & coactus respondere, quare sic crudeliter ageret, responsum dedit: Multi congregati sumus in morte illius militis, sed quia nihil obtinuimus, amplius in hoc modico vasculo me vindico. Requisitus de causa subiecit. Tria tantum, heu! verba moriens protulit, propter quæ potestatem nostram euasit. Concludit Cæsarius: *Ecce huic prædoni ob inuocationem diuini nominis sicut latroni in cruce tormentum ver-*

sum est in martyrium. Annuit Cæsar Apollonius
deim: In hoc exemplo satis considero, quod pœnitentia
ra numquam sit sera.

ORACVLVM III.

Regis gloriosi languentis & morientis

Matth. 27, 46. Marc. 15, 34.

Pfal. 21, 1. *Eli, Eli, lamma sabachthani? hoc est, Deus meus
Deus meus, ut quid dereliquisti me?*

Confiteus. **H**Oc oraculum affecuti minimè sunt, qui, cum
languidus affixus cruci in has voces prorup-
set, clamauerunt ipsi, *Eliam vocat iste, sine, videamus
an veniat Elias liberans eum.* Et quidem ut languens
& iam moriens percipiatur, dum loquitur tantum
mysterium, attentione opus est, quam, dum lo-
queretur CHRISTVS, pro se vel ab ipso Deo Patre
humiliter postulabat, cum ait, *Deus meus, Deus
meus, ut quid dereliquisti me?* Recitat CHRISTVS ve-
ba Psalmi 21. quæ sic transfert ac refert S. Basiliscus
Deus Deus meus, attende mihi, quare dereliquisti me?
Explicat ille: *Cum ligno crucis affixus esset. Romanus
hac usus est voce dialecto Hebræa. Dicit autem ista Dom-
nus CHRISTVS tamquam primitia humane nature*

tota natura, Porro ergo CHRISTVS totius nature languores simul & dolores dixit Patri: *Deus Deus meus accende mihi*, qui primitias non gaudiorum, sed mœrorum ac dolorum tibi offero. *Vt quid dereliquisti me?* dereliquisti me extrema tormenta pati, & instar currentis aquæ vitam meam diffluere, *sicut aqua effusus sum*. Legimus apud Birgittam lib. 4. ^{psal. 21. 15.} cap. 7. mirabile fuisse spectaculum in CHRISTO languente, cum præfata verba protulit, *Postquam dixit, Deus Deus meus, vt quid dereliquisti me? tunc color mortis accessit, cum cor prope scissionem esset, totum corpus eius contremuit, & tunc barba eius super pectus eius cecidit.*

Solet æger in lecto doloris iacens in eum reduci statum, vt similis sit descendentibus in lacum, totus desolatus & afflictus, desertus & derelictus quodammodo à Deo ipso; tunc meminerit CHRISTI Domini clamantis è cruce pro se: *Deus meus, Deus meus, vt quid dereliquisti me?* Similis erat tunc morientibus CHRISTVS æger, & tenerum eius cor non solum pro passione quam subibat, sed etiam præ compassione qua tangebatur in eos qui similia tollerent, propè scindebatur & disrumpebatur. Cum eas mortis angustias patiatur miser infirmus, patientem & compatientem simul sibi consideret piissimum

sinum crucifixum, ut & in eius consortio extremas afflictiones ac desolationes subire & tolerare queat.

Solet ager in laborioso hoc statu constitutus, licet animosus sit, & benè de sua salute fidat, trepidare, & toris artubus contremiscere. Memor crucifixi fit, cuius totum corpus contremuit, cum clamant *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Et quidem S. Ephræm, dum pium suum conderet tementum, ageretque iam animam, mirum in modum pauebat, & dicebat: *Quid igitur? plorémne? non est qui attendat? Clamémne? at ubi est qui me exaudiat? Hei mihi? ab increpatione iudicij expectatio mea grauis.* Hic ipse prænotauerat de morte vniuersitatis que agens, magnum & occultum esse mortis arcum prorsus inenarrabile & formidabile. *Horrenda & formidabilia sunt,* Ephræm loquitur, *qua tuorum anima subibit: sed nemo nostrum ea nouit nisi solum qui illuc permeauerunt, nisi soli qui illuc præcesserunt, nisi soli qui ibi periculum eorum fecerunt. Non vides apud fratres morientes, animamque agentes, quibus assidemus, quam terribilia tunc eis accidere cernantur? quo pacto corripiantur, quomodo perturbentur? & quo pacto suspirent? non vides eos sudoribus frigidis, & amarulentos instar thessalon in agro: quomodo oculos huc illucque retorqueant, quomodo alij dentibus strideant, quomodo torpescant & expauescant.*

nescant, tumultuarioque agant: & quo pacto multi etiam
 capillos suos euellant, quo pacto ex lecto exiliant, fugere
 volentes licet nequeant; videntque ea quæ numquam prius
 viderunt, & audiunt à potestatibus quæ numquam antea
 audierunt, & patiuntur quæ numquam aliàs passi sunt;
 quærentes qui eos redimat, & nemo est qui liberet; requi-
 rentes socios, & nemo est qui ipsos comitetur; requirentes
 aduocatos & patronos, & nemo qui ausit. Quos aspicien-
 tes, tunc contremiscimus & plangimus, tenentesque eo-
 rum manus salutamus atque complectimur, lacrymis irri-
 gantes. Sudorem vultus detergimus, & oculos eorum sic-
 camus: linguam æstuantem aqua madefacimus & refrige-
 ramus. Aurem nostram ori eorum admouemus, ut tenues
 saltem atque subtiles eorum voces exaudiamus. Deinde in-
 terrogamus, dicentes: Quomodo te ipsum nunc sentis? No-
 li timere: benignus est Deus.

Noli, inquam, timere: benignus est Deus, qui
 similia passus in cruce illud edidit oraculum, Deus
 meus, Deus meus, vt quid dereliquisti me? tunc ipse ti-
 mit & pauit, & tunc barba eius super pectus eius ceci-
 dit. Virilis barba, signum virtutis est. Cecidit vir-
 tus humana, & extulit se diuina vis. Virtus in in-
 firmitate perficitur. Vnde & infirmus CHRISTVS
 cum Psalm. 21. clamasset, Deus Deus meus, vt quid
 dereliquisti me? non multò post subiungit, Qui time-

Oooo tis

658 SACRI SANCTIARI APPENDIX
tis Dominum, laudate eum; uniuersum semen Jacob
rificate eum. Timeat eum omne semen Israel, quoniam
spreuit; neque despexit deprecationem pauperis. Nec au-
tit faciem suam à me: Et cum clamarem ad eum, exau-
uit me. Ergo qui sic constitutus est, dicat Deo: De-
telsne, Deus meus, spernere vocem clamantis,
confugientis ad te? Nonne tu ille, qui dixisti: Cla-
mabit ad me, & ego exaudiam eum, cum ipso sum in
bulatione?

psal. 135.

ORACVLVM IV.

Regis gloriosi languentis & morientis.

Ioan. 19, 26.

Cum vidisset ergo IESVS matrem, & discipulum
stantem, quem diligebat, dicit matri suae
Mulier, ecce filius tuus. Deinde dicit disci-
pulo: Ecce mater tua.

Subsidium
B. Mariae.

CHRISTVS in summis doloribus erat, & con-
stenderet quàm parum esset de suarum gra-
uitate poenarum anxius & sollicitus, de negotiis
agebat. Summum hoc negotium erat, vt mater
eius quem diligebat, discipuli curam haberet. Au-
ctor est Cyrillus lib. 12. in Ioan. cap. 34. Prouidit

tri, quasi parum de magnitudine doloris curaret. Nam, etsi
 acriter patiebatur, erat tamen impassibilis. Non curabat
 acerbo dolores Filius, curabat piissima mater, quæ
 iuxta lectulum ægrotantis tota sollicita & anxia præ-
 stò erat, & ad omne languentis obsequium parata
 stabat. Accedit Ambrosius lib. 10. in Lucam cap. 23.
*Stabat & mater cum studio pietatis, quæ sua pericula post-
 haberet. Stabat ante crucem, & piis spectabat oculis Filij
 vulnera, quia expectabat non pignoris mortem, sed mun-
 di salutem. Aut fortasse, quia cognouerat per Filij mortem
 mundi redemptionem, aula regalis putabat se & sua mor-
 te publico muneri aliquid addituram. Sed IESVS non ege-
 bat adiutore ad omnium redemptionem, quia dixit: Factus* Psal. 87, 6.
*sum sicut homo sine adiutorio, inter mortuos liber. Susce-
 pit quidem matris affectum, sed non quasiuit hominis au-
 xilium. Quod offerebat auxilium transfudit in Ioan-
 nem CHRISTVS, cum ait, Mulier, ecce filius tuus.
 Tua ope & opera ego non egeo, eget Ioannes infir-
 mus, quem ego sub tua cura atque tutela constituo,
 vt maternè cum illo agas. Dicitque deinde Ioanni,
 Ecce mater tua, quæ in laboribus & infirmitatibus* Ioan. 19,
tuis præstò erit & assistet, impendetque suum au- 27.
*xilium & subsidium. Accepit eam discipulus in sua, &
 priori matri suæ renuntiavit. Fons & origo morbo-
 rum & dolorum, & simul mortis, est parens huma-*

Iob 14. na. Homo natus de muliere, breui vivens tempore, rap-
tur multis miseris. Quasi flos egreditur, & contrahit
& fugit velut umbra. Prouidit pius Deus de mor-
re Ioanni, quæ est salus infirmorum, & refugium
morientium.

De MARIA communi matre ægrotantium &
migrantium prouidit CHRISTVS Ioanni, qui non
ex martyrio sibi inflictio à Domitiano, sed postea
obiit ex naturæ infirmitate. Et quidem Ioannes
Apostolus non solum priuatam, sed etiam publi-
cam personam agebat, vt vnusquisque languen-
tium & morientium loco matris sacram MARIA
quærat, habeat, & colat. Verè mater infirmorum
est, quæ & illorum curam habet. Vnde apud Ce-
sarium lib. 7. cap. 8. cum essent duo sibi addicti pau-
peres in Xenodochio ægrotantes, dixit Administra-
tori: Bone pater, vide vt diligentia ac custodia adhibe-
tur illis duobus pauperibus, quia in periculoso statu sunt.
Verè mater infirmorum est, quæ & visitat ægro-
suos, quemadmodum cap. 13. idem Cæsarius testat-
tur. Intempesta enim nocte visa in monasterio
lectos infirmorum perlustrans, & dormientibus benedicens.
Verè mater infirmorum est, & simul saluatorum.
Nobilis vir Otto, sicut cap. 23. commemorat idem
Cæsarius, duplici laborabat infirmitate, febre videlicet

cet & fistula: & cum eo deuenisset, vt exhalare iam
 animam, ecce beata Virgo MARIA, quam inuoca-
 uerat, associata Filio adfuit, & interpellans pro æ-
 groto, *Fili*, inquit, *da mihi puerum istum*. Qui respon-
 dit: *Tuus sit*. Ad quod verbum innox cœpit ægrotus
 iam semimortuus respirare atque confortari, & sibi
 de salute gratulari. Verè mater infirmorum est, quæ
 infirmis iam deploratis iniungit remedia salutis,
 nec horret eorum scabiem & squallorem. Testis mi-
 hi sit apud eundem auctorem cap. 15, Adam, Sacer-
 dos & monachus, qui ab infantia sua scabioso ca-
 pite laborabat, nec poterat vlla medela sanari. Hic
 totus erat obsequio Mariano mancipatus: nec Vir-
 go defuit, quæ aliquando in Sacello suo apparens
 squallido ægro, *Bone puer*, ait, *quare non adhibetur cu-
 ra capiti tuo?* Respondente verò Ottone, *Domina, sa-
 tis circa me laborauerunt amici tui, sed nihil profecerunt;*
 subiunxit illa: *Nosti quæ sim?* Cui cum diceret, *Non,
 domina;* respondit: *Ego sum mater CHRISTI, & Do-
 mina huius Oratoriij, quia mei memoriam solitus es habe-
 re, ego tibi curam adhibeo. Recipe fructus ligni fusilis, &
 fac tibi hodie ex eo lauare caput tribus vicibus ante Mis-
 sam, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, sta-
 timque curaberis.* & adiecit: *Ad me accede Adam. quod
 & fecit. Flectenti coram se genua ait: Ab hac hora vs-*

Oooo 3

que

que ad diem mortis tue non dolebis capite. Veritatem
 doctorum postea probauit euentus. Nouit & ipsa non
 solum coniungere medicinas, sed adiungere & appli-
 care remedia, quemadmodum eodem lib. cap. 41
 recensetur. Cum feruens in obsequio Virginis virens
 sanctimonialis, dum genua flecteret, tibiam lesi-
 set ac vulnerasset, visa est in somnis adstare B. MA-
 RIA pyxidem vnguenti portans in manu sua, im-
 missisque digitis accepto vnguento perungere vni-
 neratam tibiam, quam & sanauit, tanta suauissimi
 odoris relicta fragrantia, vt & ipsa mirabilis esset,
 miraculum patratum euulgaret.

Verè mater emigrantium Virgo MARIA est, que
 vel in ipso mortis agone redire facit morientes. Con-
 firmat hoc ipsum Cæsarius lib. 7. cap. 41. & quidem
 exemplo Religiosi morientis, qui in ipso mortis ar-
 ticulo ridere cœpit. & rogatus quid ita faceret, re-
 spondit: *Cur non rideam? ecce Domina nostra presens
 est, & iam animam meam suscipiet.* Addit Auctor: *Re-
 getur mihi in isto versiculus Poëta impletus, Incipe puer
 risu cognoscere matrem. Puer erat purus, paruus
 mansuetus. Haud dubie, quin beata Virgo morientis ma-
 ternos exhibuerit gestus, quia non risum sed erimorum
 vultus excitat seuerus.* Hæc magnanima mulier est,
 cui conuenit illud elogium, *Ridebit in die non*

Proth. 1,
 25.

& eodem mortis die docet ridere filios, quorum vnus religiosus ille miles erat, de quo cap. 57. eiusdem libri. Hic enim cum in extremo mortis certamine mira lætitiæ & exultationis cordis & animæ signa dedisset, examinatus, lætus totus & alacer ait: *Quare non gaudeam? ecce Domina nostra sancta MARIA hęc presens est, & hęc mihi dixit: Nunc, quia reliquisti uxorem, & filios, & omnia tua propter honorem Filij mei, periculis te exponens, ego benè & plenè retribuam tibi. quin statim exclamauit: En video cælum apertum, & in eo sedem mihi preparatam, ad quam celerius sum ascensurus. Mox oleo inunctus, sacroque Viatico inunitus, animam suam deposuit apud MARIAM.*

Maria mater gratia,

Dulcis parens elementia,

Tu nos ab hoste protege,

Et mortis hora suscipe.

Benè Bernardus Serm. 2. de Nuptiis: *MARIA si piè à nobis pulsata fuerit, non deerit necessitati nostræ. quoniam misericors est, & Mater misericordia.*

ORA-

ORACVLVM V.

Regis gloriosi languentis & morientis.

Ioan. 19, 28.

Postea sciens IESVS quia omnia consummata
sunt, ut consummaretur Scriptura, dixit
Sitis.

Sitis im-
mortalis-
tatis.

Argumentum summi doloris erat haud dubie
illa sitis ardentissima, quam languidus CHRIS-
TVS patiebatur, ut aduertit Cyrillus lib. 12. in Ioa-
nem cap. 35. Sanctissima caro CHRISTI naturaliter
patitur: multis enim ac variis doloribus exsiccata, siti
quetur. Multum enim possunt dolores ad commouendam
sitis: innatum enim calorem exagitantes, vel quod in
funditate humidum est, & igneis ardoribus dolentis
vibrant. Totus sitibundus agrotus, meminerit
tuentis CHRISTI, qui pro salute nostra sitim ac-
erbissimam subire dignatus est. Quod si iucundus po-
tus negetur afflicto agro, & amaræ potiones mi-
nistrentur, in eum statim deuenit, ut similis fiat
CHRISTO, cui perfidi ministri pro grato & iucun-
do potu acetum amarum & acerbum attulerunt. Si-
milis CHRISTO Bernardus, qui cum esset deple-

tus, dira siti vexabatur, & si parum in potu sumendo excessisset, mirum in modum angebatur. Testatur in Epistola postrema, quam dictante ipso, scribi voluit ad Arnoldum Bonæ vallis Abbatem. *Defectus stomachi, ferè totum quod patior est. Frequenter & in die & in nocte exigit confortari modico admodum qualicumque liquore. Hoc parum quod dignatur admittere, non sine graui molestia sumit: sed timet grauiorem, si se vacuum omnino dimiserit. Quòd si plusculum quid interdum admittere acquiescat, id grauissimum.*

Sitiebat CHRISTVS non tant bibere, quàm iam viuere immortalem corporis vitam: appetebat resurrectionem, vt lib. 10. in Luc. cap. 33. interpretatur Ambrosius, apud quem vitæ mortalis symbolum acetum est. Erat itaque humana vita instar vini generosi, antequam vitaretur & corrumperetur, post vitiosam corruptionem in acetum amarissimum versa est. Tunc maximè apparet, cum æger vitam absoluit, & acetum mortalitatis exhaurit. Hic status Ezechix Regis cum diceret: *Recogitabo tibi annos* ^{Iſai. 38,} *meos in amaritudine animæ meæ.* & rursus: *Ecce in pace* ^{15.} *amaritudo mea amarissima.* Cum factus est Deus homo, vitam amaritudine plenam cepit, in cuius rei testimonium acetum, non vinum, æger in cruce sumpfit, vt idem Ambrosius notat. *Acetum itaque bi-*

P p p p bitur,

666 SACRISANCTVARI APPENDIX
bitur, vinum cum felle non bibitur: non quia felle
quia admixta vino amaritudines recusantur. Nam
amaritudines vite nostre pro corporis conditione
Cum ergo extremè laborans infirmus corde, & ni-
mo amaro est, vt tædeat iam ipsum viuere, acimi-
niam aceti percipit; & more CHRISTI vinum cum
felle mixtum recusat, amat purum & nitidum, su-
ue atque iucundum vinum resurrectionis, cuius pu-
ceritati, sicut concludit Ambrosius, non debuit ama-
tudo misceri, vt ostenderetur sine amaritudine futura
mortalitas resurgentiũ. Nec quidem humanam
tam pertæsus, sitiebat resurrectionem CHRISTI
affixus cruci, quandoquidem, si Patri cælesti
cuiisset, adhuc duriora subire paratus erat. Audi-
mus Laurentium Iustinianum Sermone de Passione
Domini: Numquid sitit satietas? Sititne, qui sitientium
ardoribus refrigerium præstat? An vita fons sitire volentium
Potest, inquam, quia vult. sitit utique pereuntium
lutem, animarumque diuinum sitit honorem, inebriat
amaritudine adhuc duriora sustinere desiderat. In
sitit charitatis flamma succensus, sitit etiam, vt verum
mo passibilis mortalisque. Quisquis ergo grauius in
cto laborat, ita appetat immortalitatem, vt non
ceat Deo, acerbiora adhuc tormenta nec renuat
recuset. Nec renuebat, nec refugiebat Martini

cum iam moriturus diceret: *Non recuso laborem.* Sequatur interim per omnia sitientem, qui dicit de se: *Cucurri in siti.* Dicat cum D. Augustino lib. Meditat. ^{Psal. 61, 5.} cap. 37. *Rex potentissime trabe me sursum ad te. Curram post te in odorem unguentorum tuorum. Curram, & non deficiam, te trahente, & me currente. Trahe os sitientis anima in eterna fluenta eterna satietatis, imò trabe me ad te fontem viuum, vt pro captu meo bibam, vnde semper viuam.*

ORACVLVM VI.

Regis gloriosi languentis & morientis.

Ioan. 19, 30.

*Cum ergo accepisset IESVS acetum dixit:
Consummatum est.*

Summa fellis & aceti amaritudine opus redemptionis nostrae languens in cruce **CHRISTVS** ^{Finis AMARITUS.} perfecit & consummauit, vt scirent mortales omnes, non gaudiis & voluptatibus, sed angoribus & doloribus pensum humanæ vitæ absoluendum. Hic finis filiorum Dei, quem Filius Dei **CHRISTVS** habuit, & in quo filij adulterorum ab ipso omnino discrepant. *Filij adulterorum*, Sapiens ait, *in consum-* ^{Sap. 3, 16.} *matione non erunt.* Huc pertinet, quod scribit Aposto-

Pppp 2 lus

lus cap. 12. ad Hebræos. *Quem diligit Dominus, arguat: flagellat autem omnem filium, quem recipit. In disciplina perseverate. Tamquam filius vobis offert se Dominus: quis enim filius, quem non corripit pater? Quod si non disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes: adulteri, & non filij estis. Ergo monendus ager, ut legitimus Dei filius, & non adulterinus esse velit: perseveret usque ad mortem in passionibus & tribulationibus, cum Deus ipse dicit: *Fili noli negligere disciplinam Domini: neque fatigeris, dum ab eo argueris.**

PROV. 3, 11.

Dixit Medicus salutis nostræ, *Consummatum est* ut ostenderet, curationem infirmæ naturæ nostræ omnino esse perfectam. Qualis propterea debeat esse homo cum CHRISTO, qui est auctor salutis nostræ: monuit omnem hominem Ecclesiasticus cap. 38. *Honora Medicum propter necessitatem: etenim illum creavit Altissimus. A Deo est enim omnis medela, & à Rege accipiet donationem. Disciplina Medici exaltabit caput eius: & in conspectu magnatorum collaudabitur. Altissimus creavit de terra medicamenta, & vir prudens non abhorret illa. Nonne à ligno indulcata est aqua amara? Nonne à ligno sanctæ Crucis acetum ipsum versum & conversum est in liquorem suavissimum? Fateatur ceterus Ambrosius: *Benè ad consummanda omnia, & corruptio sinceritatis hauritur, ut omnia cruci, que vitia**

erant, figerentur. Concludit tandem: Ergo acetum bibitur, hoc est, vitium corruptæ per Adam immortalitatis aboletur in calamo, vt de corpore absolueretur humano. Hic ipse cælestis Medicus, in cuius elogium addit deinde Ecclesiasticus: Ad agnitionem hominum virtus illorum, & dedit hominibus scientiam Altissimus, honorari in mirabilibus suis. In his curans mitigabit dolorem, & vnguentarius faciet pigmenta suauitatis, & vntiones conficiet sanitatis, & non consummabuntur opera eius. Deus in mirabilibus suis honoratur, cum æger sacrum accipit Viaticum, in quo memoriam fecit mirabilium suorum misericors & miserator Dominus, escam dedit timentibus se. Tunc agit vnguentarium ad mitigandum temperandumque dolorem, cum vitur extrema Vnctione, in qua pigmenta suauitatis & sanitatis continentur, quemadmodum cap. 5. scribit Iacobus Apostolus: Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei saluabit infirmum, & alienabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei. Post hæc quid aliud sperare debebamus, nisi quod diceret Ecclesiasticus cum CHRISTO, Consummatum est? & tamen ait, Et non consummabuntur opera eius.

Dei perfecta sunt opera, & donec viuat infirmus,

PPPP 3 ade-

aderit semper Medicus, aderit CHRISTVS, cui
 præsentiam recolentes dicimus in animæ commenda-
 tione: *Liberet te à cruciatu CHRISTVS, qui pro te
 crucifixus est. Liberet te ab aeterna morte CHRISTVS,
 qui pro te mori dignatus est. Constituat te CHRISTVS
 Filius Dei viui intra paradisi sui semper amena virentia.
 Et inter oues suas, verus ille pastor agnoscat. Ille ab omni-
 bus peccatis tuis te absoluat, atque ad dexteram suam
 electorum te sorte constituat. Redemptorem tuum facere
 faciem videas, Et præsens semper assistens manifestissimè
 beatis oculis aspicias Veritatem. Constitutus igitur inter
 agmina beatorum, contemplationis diuinæ dulcedine potu-
 ris in secula seculorum. Amen.*

ORACVLVM VII.

Regis gloriosi languentis & morientis.

Lucæ 23, 46.

*Et clamans voce magna IESVS ait: Pater, in
 manus tuas commendo spiritum meum. Et hæc
 dicens, expirauit.*

Commen-
 datio ani-
 mæ.

FORMA obitus CHRISTI, forma est exitus animæ
 Commendat CHRISTVS spiritum suum diuino
 Patri, & vt ait Ambrosius lib. 10. in Luc. cap. 23.
 bene

benè commendatur spiritus qui seruatur. Quod enim commendatur, utique non amittitur. Hoc dicto tradidit spiritum. Es benè tradidit, quia non inuitus amisit. Deique ^{Matth. 27.} Mattheus ait, Emisit spiritum. Quod enim emittitur, voluntarium est; quod amittitur, necessarium. Dignus animarum locus manus est Dei: ^{Sap. 3, 1.} *Iustorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum mortis.* Commendetur ergo spiritus in manibus Patris summi, in cuius manibus seruandus est. Qui sic traditur, non amittitur, sed emittitur, & à Patre diuino recipitur. Summum hoc oraculum est, in CHRISTO, & cum CHRISTO mori. ^{Apoc. 14, 13.} *Beati mortui qui in Domino moriuntur; opera enim illorum sequuntur illos.* Pulchra animæ commendatio, quæ non illa sola, sed operibus etiam Christianis comitata & associata comparer, sicut & 1. Petri cap. 4. præcipitur: *Itaque & hi, qui patiuntur secundum voluntatem Dei, fideli creatori commendent animas suas in benefactis.* CHRISTVS prius opus suum consummauit, dein spiritum suum offert & tradit æterno Patri.

Communem morientium causam agit hoc loco CHRISTVS, quandoquidem non solum spiritum suum, sed etiam animas piè obeuntium Christianorum Patri suo commendat. Sic expendit Iustinianus de Triumphali agone CHRISTI cap. 20. extrema hæc

hæc verba : Spiritum utique meum in manus tuas commendo, non tantum quem gero ut homo, sed quem tu mediator & redemptor acquisisti mihi. Meum plane dicuntur membra mea, Ecclesiam meam, sponsam, quam patris pro illa meam facio. Hunc spiritum meum nuncupo, qui adherendo mihi vnus spiritus fit, & corpus vnum. Qui adhæret CHRISTO, & vnus spiritus cum eo est, totum habens quod CHRISTVS in cruce fecit, spiritum suam in manus Patris commendet. Certe namque debemus, vt ait Cyrillus lib. 12. in Ioannem cap. 35. cum à corporibus sanctorum anime abierint, tanquam in manibus charissimi Patris commendari: nec vt peccatorum anime ad immensi cruciatus locum, id est, ad inferos deferri, itinere hoc nobis à CHRISTO primo preparato, sed in manus potius Patris euolare. Tradidit enim animam suam manibus Genitoris, vt ab illa, & per illam factò initio, certam huius rei spem habeamus, firmiter credentes in manibus Dei nos post mortem futuros, vitam multo meliorem, ac perpetuò cum CHRISTO victuros.

Phil. 1, 23 enim Paulus desiderauit dissolui, & esse cum CHRISTO.

Hæc sola consideratio quanti referat, vt excruciat homo in extremo illo conflictu, quo exhalare spiritum debeat, satis constat ex iis quæ de fratre nostro Gerardo memorat S. Bernardus Serm. 26. super Cantica: Accitus sum ego ad id miraculi, videre exultantem

morte hominem, *Et insultantem morti, Vbi est mors victo-^{1. COR. 15.}
ria tua? vbi est mors stimulus tuus? Iam canendo moritur^{59.}
homo, & moriendo cantat.* Canebat itaque Gerardus:
In te Domine speravi, non confundar in aeternum. & pro-
secutus est Psalmum, donec ad illa verba veniret:
In manus tuas Domine commendo spiritum meum. Tunc
temporis accessit ad Gerardum Bernardus. *Cum ergo,*
inquit, superuenissem, & extrema iam Psalmi, me audien-
te, clara voce compleisset, suspiciens in caelum ait? Pater in
manus tuas commendo spiritum meum. *& repetens eum-*
dem sermonem, ac frequenter ingeminans ait: Pater, Pater,
conuersus ad me, exhilarata quidem facie, quanta, inquit,
dignatio Dei, patrem hominum esse? quanta hominum glo-
ria, Dei filios esse & heredes? nam si filij, & heredes.

Hæc de Cruce, hæc de Patientia; hæc de Oraculis
gloriosi Regis Crucifixorum & Cruciferorum, quo-
rum apparent imagines in Sanctuario Cruci & Pa-
tientia sacro, quæ variis picturis exhibetur & expri-
mitur. *Sic omnis faber & Architectus, qui noctem tamquã^{Eccij. 38.}
diem transigit, qui sculpsit signacula sculptilia, & assidui^{28.}
tas eius variat picturam, cor suum dabit in similitudinem
picturae, & vigilia sua perficiet opus.* Congruit hoc lo-
co, quod asserit Apollonius apud Cæsarium lib. de
Diuersis visionib. cap. 23. *Puto quod sculptores & picto-*
res sacrarum imaginum aliquod speciale præmium ex hoc

percipiant. Cui Cæsarius: De hoc habitare non debet
 tamen magis sit deuotio quam auaritia mercedis in
 Confirmit exemplo. Monachus quidam ante paucos
 nos mortuus est. erat autem pictor bonus, & Ordini
 tam deuotus, vt gratis, expensis tantum receptis, in
 uersis domibus ad diuersa altaria miri decoris crucifige
 depingeret: nam omnes crucifixos ipse pane fecit, nullas
 nobis requirens expensas. Volens suo effigatori ostendere
 summus ille Crucifixus, ad cuius imaginem omnes facti
 sumus, quam sibi labor ille sanctissimus placeret, in Pa
 ue, die scilicet in qua passio specialiter representatur, non
 sine multorum admiratione de hoc mundo assumere
 gnatus est. quasi diceret Dominus: Quia circa meam pas
 sionem mente & corpore deuote semper laborasti, de illa
 gitando, illamque per picturas aliis exhibendo; ecce in
 mea passionis te de labore ad requiem assumo, in qua
 non mentaliter, vel per picturas, sed facie ad faciem
 contempleris.

S. Bonauentura in Hymno S. Crucis:

Totum sit, quod ego dixi,

Ad honorem Crucifixi,

Ad laudem & gloriam;

Ut meorum peccatorum

Gloriosus Rex calorum

Mihi donet veniam. Amen.

PPPO

INDE

INDEX
ARGVMENTORVM
SACRI SANCTVARIJ.

DE Sympathia CHRISTI Crucifixi, Crucifixorum
& Cruciferorum. I. & II. Parte.

De sacra Communione & Viatico. I. & II. Parte.

De laboribus & morbis. I. & II. Parte.

De extremis verbis morientium. I. II. & III. Parte.

& de ultimis verbis CHRISTI, in Appendice San-
ctuarij.

De statibus virginitatis, matrimonij & viduitatis.
III. Parte.

De Sympathia beatae MARIAE, & Crucifixarum femi-
narum. ibid.

Explicatio Orationis Salve Regina, in gratiam laboran-
tium & egrotantium. III. Parte.

De coronis, & corollis Crucifixorum & Cruciferorum.
I. II. & III. Parte.

INDEX RERVM MEMORABILIVM

A

<p>A Delhardi Abbatis morientis extrema verba. 232</p> <p>B. Agathæ morientis extrema verba. 620</p> <p>S. Agnetis morientis extrema verba. 610</p> <p>S. Agricolæ crucifixio. 179
eius sympathia cum Christo. 180.</p> <p>crux timoris Domini. <i>ibid.</i></p> <p>crux ægrotantis. 181</p> <p>leuamen laborantis & ægrotantis. 183</p> <p>gloriosum opus & corona. 184</p> <p>Alberti Austriaci Belgarum Principis pietas ante mortem. 544</p> <p>S. Alexandri crucifixio. 207
eius sympathia cum Christo. <i>ibid.</i></p> <p>crux viscerationis. 208</p> <p>crux ægrotantis. 209</p> <p>leuamen laborantis & ægrotantis. 210</p> <p>gloriosum opus & corona. 211</p> <p>Alphonfi Castrij crucifixio. 457
eius sympathia cum Christo. <i>ibid.</i></p> <p>crux Sociorum Iesv. 458</p> <p>crux ægrotantis. 459</p> | <p>leuamen laborantis & ægrotantis.</p> <p>gloriosum opus & corona.</p> <p>S. Ambrosij morientis extrema verba. 244</p> <p>S. Andreæ crucifixio qualis eius sympathia cum Christo. <i>ibid.</i></p> <p>crux voluntaria sui ipsius liberationis.</p> <p>crux ægrotantis.</p> <p>instrumentum artis bene faciendi.</p> <p>excitatio ægrotantis.</p> <p>leuamen laborantis & ægrotantis.</p> <p>gloriosum opus & corona.</p> <p>Annæ de Iesv patientia longioris.</p> <p>Anna de Iesv & Anna de S. Tholomæo dignæ filia S. Tholomæi. 574</p> <p>S. Antonij morientis extrema verba. 574</p> <p>Antonini Florentini morientis extrema verba. 574</p> <p>S. Apollonij crucifixio. 574
eius sympathia cum Christo. <i>ibid.</i></p> <p>crux perpetui laboris.</p> <p>crux ægrotantis.</p> <p>leuamen laborantis & ægrotantis.</p> |
|---|---|

I N D E X R O E R V M.

- tantis. 306
 gloriosum opus & corona. 307
 S. Asterij crucifixio. 369
 eius sympathia cum Christo.
ibid.
 crux fraternitatis religiosa. 370
 crux agrotantium. 371
 leuamen laborantis & agrotantis. 372
 gloriosum opus & corona. 373
 S. Astij Episcopi crucifixio. 97
 eius sympathia cum Christo.
ibid.
 crux amoris. 98
 crux agrotantis. 100
 leuamen laborantis & agrotantis. 101
 gloriosum opus & corona. 103
 Aureola amoris. 104
 mortalitatis. 86
 mortificationis. 94
 nauigationis mundanae. 132
 scientiae Sanctorum. 66
 scandala tollentis ex se. 113
 triumphantis in cruce & lecto.
 143
 zeli diuini. 121. *Vide* Laureola.
 S. Austreberthae virginis morientis extrema verba. 104
- B
- S. Bartholomaei crucifixio. 43
 eius sympathia cum Christo.
ibid.
 crux in Asti tribunalis. 44
 crux agrotantis. 45
 leuamen laborantis & agrotantis. 47
- eius opus gloriosum. 48
 aureola spoliationis iniusta.
ibid.
 S. Basilisci crucifixio. 423
 eius sympathia cum Christo.
ibid.
 crux mundanae concupiscentiae. 424
 crux agrotantium. 426
 leuamen laborantis & agrotantis. 427
 gloriosum opus & corona. 428
 eius morientis extrema verba.
 149
 Beatorum Iaponensium crucifixio. 439
 eorum sympathia cum Christo. 440
 crux circumcisionis spiritualis.
ibid. 441
 crux agrotantium. *ibid.*
 leuamen laborantis & agrotantis. 442. 443
 gloriosum opus & corona. 443
 S. Benedictae virginis crucifixio.
 579
 eius sympathia cum B. MARIA.
ibid.
 crux status virginalis. 580
 speculum humanae infirmitatis & patientiae. 582
 extrema verba morientis. 583
 leuamen columbae gementis.
ibid.
 S. Blandinae virginis crucifixio.
 555
 eius sympathia cum B. MARIA.
ibid.
 Qqqq 3 crux

I N D E X . R E R U M .

crux status virginitatis.	556	eius septem verba	643. & seqq.
speculum S. Blandinæ virginis.	557	eius morientis confititio	655. 656. 657
C			
C alliopij crucifixio.	539	eius etiam pro Matre & filio	634. 635
eius sympathia cum sancta M ^A RIA.	540	ne sollicitudo.	660. 661
crux charæ prolis amissæ.	<i>ibid.</i>	& consummatio.	667. 668
	541		669
morientis extrema verba.	428.	Claræ virginis morientis extrema	verba.
	436	S. Claudij crucifixio.	
Carilephi morientis extrema verba.	346. 392	eius sympathia cum Christo	<i>ibid.</i>
S. Carpophori crucifixio.	349	crux fraternitatis religioſæ	
eius cum Christo sympathia.	<i>ibid.</i>	crux agrotantium.	
		leuamen laborantis & agrotantis.	
crux curandæ animæ.	350	gloriosum opus & corona	
crux agrotantium.	352	S. Clementis Episcopi & discipulorum crucifixio.	
leuamen laborantis & agrotantis.	354	eorum denique cum Christo sympathia.	
gloriosum opus & corona.	355	crux zeli animarum.	
Christophori innocentis crucifixio.	517	crux agrotantium.	
eius sympathia cum Christo.	<i>ibid.</i>	leuamen laborantis & agrotantis.	
crux Christum ferentis.	519	gloriosum opus & corona	
crux agrotantis.	520	S. Cleonici crucifixio.	
Christus gloriosus Rex crucifixus.	7	eius sympathia cum Christo	<i>ibid.</i>
crux eius, crux obedientiæ.	8	crux mundanæ concupiscentiæ.	
crux agrotantis.	<i>ibid.</i>	crux agrotantium.	
instrumentum bene viuendi & moriendi.	<i>ibid.</i>	leuamen laborantis & agrotantis.	
excitatio agrotantis.	9	gloriosum opus & corona	
leuamen laborantis & agrotantis.	10. 11		428
ei tota crux incubuit.	13		

INDEX R E R V M.

Commendatio animæ morientis.	670.671.672.	Cruce constantiæ magnæ.	216.237
Confessio & oratio rectè dispo-	nunt ad mortem. 649.650.	corpore.	494
	651.652.653.	culturæ Sanctorum.	342
S. Cosmæ crucifixio.	189	custodiæ Decalogi.	404
eius sympathia cum Christo.	<i>ibid.</i>	eviscerationis.	208
crux obsequij exhibiti ingra-	tis. 190	festinantium ad astra.	360
crux agrotantium.	191	fraternitatis religiosæ.	370
leuamen laborantis & agro-	tantis. 192	fruitionis æternitatis dilata.	624
gloriosum opus & corona.	193	furorem humanum patientis.	432
Crucifixorum corona aurea &	aureola. 12	habitus præi.	264
Crucis opus gloriosum.	23	hæreticos ferentis.	467
Crux agrotantium. 8.20.29.37.	55.63.73.83.91.100.110.119.	hominis patientis.	388
	128.129.138.164.173.181.	hominis religiosi.	332
	191.200.209.217.228.229.	humiliationis sanctæ.	18.19
	238.248.257.265.273.281.	ignobilitatis.	414
	289.297.305.313.323.333.	impietatis alienæ.	272
	343.352.361.371.380.389.	incentoris malorum.	296
	397.405.416.426.433.441.	innocentiæ.	502
	450.455.468.477.487.488.	iustitiæ.	288
	495.504.511.512.520.	laboris perpetui.	304
Crux afflictorum vndique.	322	miliæ Christianæ.	226
amoris.	98	morbi pro meritis acceptati.	153
animæ curandæ.	350	mortalitatis humanæ.	82
attentionis sanctæ.	396	mortificationis.	90
calumniæ.	162.163	natiuitatis humanæ.	449
candoris vitæ.	280	obdurationis alienæ.	36
capitis regentis amissi.	216	obedienciæ.	8
Christum ferentis.	519	obsequij ingratis exhibiti.	190
circumcisionis spiritualis.	440.	orationis.	510.511
441		patientiæ triumphantis.	136.
concupiscentiæ mundanæ.	424	prolis amissæ.	540.541
		regimini Ecclesiæ.	72
		repulsæ datæ.	476
		resurrectionis mysticæ.	486
		saluationis animæ.	256
		Cruce	

INDEX R E R V M.

Cruce scandali vitandi.	108.109	tantis	
scientiæ Sanctorum.	62	gloriosum opus & corona	
senectutis.	54	Diadema conjugij.	
servitutis Christianæ.	172	viduitatis.	
servitutis iniquæ.	312	SS. Diomedis & sociorum	
Sociorum IESV.	458	fixio.	
status conjugalis.	614	eorum sympathia cum	
status virginalis. 548.556.564.		sto.	
572.580.589.596.604		crux suspensionis animæ	
supplicij acceptati.	152	crux agrotantium.	
suspensionis animæ.	379	leuamen laborantis & agro-	
timoris Domini.	180	tantis.	
transitus mundani.	126.127	gloriosum opus & corona	
tribunali in iusti.	44	S. Dionysij crucifixio.	
viduitatis.	624	eius sympathia cum Christo	
vite humanæ.	246	ibid.	
voluntariæ sui ipsius oblatio-		crux scientiæ Sanctorum.	
nis.	28	crux agrotantis.	
voluptatis terrenæ.	198	leuamen laborantis & agro-	
zeli animarum.	118	tantis.	

D

S. D Amiani crucifixio.	189	Discipulorum Petri & Pauli	
eius sympathia cum		crucifixio.	
Christo.	ibid.	eorum sympathia cum	
crux obsequij ingratis exhibiti.		sto.	
190		crux calumniæ.	161
crux agrotantium.	191	crux agrotantium.	
leuamen laborantis & agro-		leuamen laborantis & agro-	
tantis.	192	tantis.	
gloriosum opus & corona.	193	gloriosum opus & corona.	
SS. Decem Martyrum crucifixio.		Dunstani Archiepiscopi morien-	
403		tis extrema verba.	
eorum sympathia cum Chri-			
sto.	ibid.		
crux custodiæ Decalogi.	404		
crux agrotantium.	405		
leuamen laborantis & agro-			

E

S. E Lisabetha virgo, mystica	
Wilgiphortis.	
eius morientis extrema verba	
ibid.	

Episcopo

INDEX RERVM.

Epipodij martyris morientis extrema verba. 203.260.268
 Eucharistia leuamen agrotantis & Viaticum. 22
 Eugendi Abbatis morientis extrema verba. 86
 Eugenij Abbatis morientis extrema verba. 194
 S. Eulaliae crucifixio. 563
 eius sympathia cum B. MARIA. 564
 crux status virginalis. *ibid.*
 speculum humanæ infirmitatis & patientiæ. 566
 leuamen colubæ gementis. 567
 S. Eutropij crucifixio. 423
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*
 crux mundanæ concupiscentiæ. 424
 crux agrotantium. 426
 leuamen laborantis & agrotantis. 427
 gloriosum opus & corona. 428
 Exercitus decem millium crucifixio. 245
 eorum cum Christo sympathia. *ibid.*
 crux vitæ humanæ. 246
 crux agrotantium. 248
 leuamen laborantis & agrotantis. 250
 gloriosum opus & corona. 251
 F
 S. Fausti crucifixio. 287
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*

crux iustitiæ. 288
 crux agrotantis. 289
 leuamen laborantis & agrotantis. 291
 gloriosum opus & corona. *ibid.*
 S. Febronie crucifixio. 547
 eius sympathia cum B. MARIA. 548
 crux status virginalis. *ibid.*
 speculum virginalis Febronie. 549
 Fulgentij Rufini morientis extrema verba. 308.567

G

Galli Episcopi Auernorum morientis extrema verba. 444
 S. Gemelli crucifixio. 387
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*
 crux hominis patientis. 388
 crux agrotantis. 389
 leuamen laborantis & agrotantis. 391
 gloriosum opus & corona. *ibid.*
 Gothardi morientis extrema verba. 365
 S. Gudiliae crucifixio. 635
 eius sympathia cum Christo. 675
 crux splendida mortis iustorum. 637
 Guiljelmi pueri crucifixio. 493
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*
 crux corporis. 494
 crux agrotantis. 495
 Rrrr le-

leuamen laborantis & agrotantis. 497

H

Heruli martyris morientis extrema verba. 472

S. Hilarionis morientis extrema verba. 186

S. Hiorami crucifixio. 447

eius sympathia cum Christo. 448

crux natiuitatis humanae. 449

crux agrotantis. 450

leuamen laborantis & agrotantis. 452

gloriosum opus & corona. *ibid.* 453

Hugonis pueri crucifixio. 501

eius sympathia cum Christo. *ibid.*

crux innocentiae. 502

crux agrotantis. 504

leuamen laborantis & agrotantis. 506

Humiliationis corona aurea. 23

eiufdem aureola. 24

I

SS. **I**ncognitorum crucifixio. 413

eorum sympathia cum Christo. *ibid.*

crux ignobilis. 414

crux agrotantium. 416

leuamen laborantis & agrotantis. 417

gloriosum opus & corona. 418

Ioannis Aragonum Regis morientis extrema verba. 639

Isabella Clara Eugenia Hispaniarum Infantis pietas & mortem.

S. Iulia virginis crucifixio eius sympathia cum Christo. *ibid.*

crux status virginalis. *ibid.*

speculum humane infirmitatis & patientiae. *ibid.*

extrema verba morientis. *ibid.*

leuamen columbae generatae. 575

S. Iuliani morientis extrema verba. *ibid.*

L

Latronis boni crucifixio eius sympathia cum Christo. *ibid.*

crux acceptati supplicij. *ibid.*

crux morbi pro meritis accepti. *ibid.*

leuamen laborantis & agrotantis. *ibid.*

gloriosum opus & corona. *ibid.*

extrema verba morientis. *ibid.*

Laumari Abbatis morientis extrema verba. *ibid.*

Lautentij Iustiniani morientis extrema verba. 50. 284. 356. 413. 678

Laureola afflictionis omnium. 328

attentionis. *ibid.*

calumniae toleratae. *ibid.*

candoris vitae. *ibid.*

circumcisionis spiritalis. *ibid.*

concupiscentiae deuictae. *ibid.*

INDEX R E R V M

Laureola constantiæ.	241	gloriosum opus & corona.	355
criminationis toleratæ.	300	S. Liberati Abbatis & sociorum	
culturæ Sanctorum.	346	crucifixio.	125
Decalogi.	409	eorum sympathia cum Christo.	<i>ibid.</i>
festinantium ad astra.	365	crux transitus mundani.	126.
furoris deucti.	436	127	
ignobilitatis.	419	crux ægrotantium.	128.129
ingratiitudinis toleratæ.	194	leuamen laborantis & ægro-	
habitus prauis deucti.	268	tantis.	130
hæreseos oppugnata.	471	gloriosum opus & corona.	<i>ibid.</i>
humanitatis victæ.	453	131	
iustitiæ.	292	Longini morientis extrema ver-	
laboris perpetui.	308	ba.	481
martyrij incruenti.	524	S. Lucelliani crucifixio.	263
militiæ Christianæ.	231	eius sympathia cum Christo.	
mores prauos aliorum susti-		<i>ibid.</i>	
nentis.	276	crux prauis habitus.	264
mortis oblata.	252	crux ægrotantis.	265
patientis.	392	leuamen laborantis & ægro-	
pudoris victi.	212	tantis.	267
repulsæ.	481	gloriosum opus & corona.	<i>ibid.</i>
salutis animæ.	260.356	S. Lycarionis crucifixio.	255
seruitutis iniquæ toleratæ.	318	eius sympathia cum Christo.	
sociorum Iesv.	462	<i>ibid.</i>	
supplicij tolerati.	157	crux saluationis animæ.	256
timoris.	185	crux ægrotantis.	257
victoriæ gloriôsæ.	337	leuamen laborantis & ægro-	
voluptatis victæ.	203	tantis.	258
Leocadia, mystica Eulalia.	566	gloriosum opus & corona.	260
S. Leonis martyris morientis ex-			
trema verba.	168.212	M	
S. Leontij crucifixio.	349	S. M Acarij Patriarchæ cru-	
eius cum Christo sympathia.		cifixio.	81
<i>ibid.</i>		eius sympathia cum Christo.	
crux Arandæ animæ.	350	<i>ibid.</i>	
crux ægrotantium.	352	crux mortalitatis humanæ.	82
leuamen laborantis & ægro-		crux ægrotantis.	83
tantis.	354	Rrrr 2	le-

INDEX RERVM.

<p>leuamen laborantis & agrotantis. 85
 gloriosum opus & corona. <i>ibid.</i>
 Magdalene viduæ & sociarum crucifixio. 623
 cruce viduitatis & dilate fruitionis. 624
 speculum humanæ patientiæ. 626
 leuamen columbæ gementis. 629
 gloriosum opus & corona viduitatis. 631
 SS. Marci & Marciani & sociorum crucifixio. 235
 eorum sympathia cum Christo. <i>ibid.</i>
 cruce magnæ constantiæ. 236.
 237
 cruce agrotantium. 238
 leuamen laborantis & agrotantis. 239
 gloriosum opus & corona. 240
 S. Mariæ crucifixio compassionis. 531. 532
 est mater morientium. 662.
 663
 S. Marini crucifixio. 431
 eius cum Christo sympathia. 432
 cruce patientis humanum furorem. <i>ibid.</i>
 cruce agrotantis. 433
 leuamen laborantis & agrotantis. 435
 gloriosum opus & corona. 436
 SS. Marthæ & Mariæ crucifixio. 595</p> | <p>earum sympathia cum B. gine.
 cruce status virginis.
 speculum humanæ patientiæ.
 leuamen columbæ gementis. 599
 S. Martini morientis extrema verba. 122. 328. 599
 S. Mauræ crucifixio.
 cruce status conjugalis.
 speculum humanæ patientiæ.
 leuamen columbæ gementis. 617
 gloriosum opus & corona.</p> <p style="text-align: center;">N</p> <p>S. Neonis crucifixio.
 eius sympathia cum Christo.
 cruce fraternitatis religiosorum.
 cruce agrotantium.
 leuamen laborantis & agrotantis.
 gloriosum opus & corona.
 S. Nestoris Episcopi crucifixio.
 eius sympathia cum Christo. <i>ibid.</i>
 cruce mortificationis.
 cruce agrotantis.
 leuamen laborantis & agrotantis.
 gloriosum opus & corona.
 extrema verba morientis.
 S. Nicolai Tolentini morientis extrema verba.</p> |
|--|--|

INDEX · R E R V M.

- O**
 Obedientiæ merces. 12
 Oratio & confessio ritè dis-
 ponunt ad mortem. 649.650.
 651.652.653
- P**
S. Paphnutij Abbatis crucifi-
 xio. 135
 eius sympathia cum Christo.
ibid.
 crux patientiæ triumphatis. 136
 excitatio laborantis. 137
 crux ægrotantis. 138
 leuamen laborantis & ægro-
 tantis. 139
 gloriosum opus & corona. 141
S. Patrocli martyris morientis ex-
 trema verba. 292
S. Pauli morientis extrema verba.
 67
 Pauli morientis extrema verba.
 276
S. Petri crucifixio qualis. 17
 crux sanctæ humiliationis. 18.
 19
 crux ægrotantis. 20
 instrumentum artis benè mo-
 riendi. *ibid.*
 excitatio ægrotantis. 21
 leuamen laborantis & ægro-
 tantis. 22
 eius morientis extrema verba.
 24
S. Petri Balsami crucifixio. 331
 eius sympathia cum Christo.
ibid.
- cux hominis religiosi. 332
 crux ægrotantis. 333
 leuamen laborantis & ægro-
 tantis. 335
 gloriosum opus & corona. 336
S. Petri Damasceni crucifixio. 107
 eius sympathia cum Christo.
 108
 crux scandali vitandi. *ibid.* 109
 crux ægrotantis. 110
 leuamen laborantis & ægro-
 tantis. 111
 gloriosum opus & corona. 112
Petri Felcij crucifixio. 475
 eius sympathia cum Christo.
 476
 crux datæ repulsæ. *ibid.*
 crux ægrotantis. 477
 leuamen laborantis & ægro-
 tantis. 479
 gloriosum opus & corona. 480
S. Philemonis crucifixio. 395
 eius sympathia cum Christo.
ibid.
 crux sanctæ attentionis. 396
 crux ægrotantis. 397
 leuamen laborantis & ægro-
 tantis. 399
 gloriosum opus & corona. 400
S. Philippi crucifixio. 395
 eius sympathia cum Christo.
ibid.
 eius crux obdurationis alienæ.
 36
 crux ægrotantis. *ibid.* 37
 leuamen laborantis & ægro-
 tantis. 38
 eius opus gloriosum. 39
 Rrrr 3 S. Pio-

INDEX RERVM.

- S. Pionij Presbyteri crucifixio. 295
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*
 crux inceptoris malorum. 296
 crux agrotantis. 297
 leuamen laborantis & agrotantis. 298
 gloriosum opus & corona. 299
 extrema verba morientis. 300
 S. Platonis martyris morientis extrema verba. 400
 S. Polycarpi morientis extrema verba. 409
 S. Pontiani morientis extrema verba. 78
 Prosperi Aquitanici morientis extrema verba. 338
- R
- R**emissio iniuriarum dispositio bona ad mortem. 644. 645. 646. 647. 648
 Richardi Episcopi Cicestrensis morientis vltima verba. 252. 454
 S. Richardi pueri crucifixio. 509
 eius sympathia cum Christo. 510.
 crux orationis. 510. 511
 crux agrotantis. *ibid.* 512
 leuamen laborantis & agrotantis. 513
- S
- S**acerdotis crucifixio. 465
 eius sympathia cum Christo. 466
- crux ferentis hereticos.
 crux agrotantis.
 leuamen laborantis & agrotantis.
 gloriosum opus & corona.
 Sacra hostia leuamen crucis passionis.
 SS. Scillitanorum crucifixio.
 eorum sympathia cum Christo.
 crux vndique afflictorum.
 crux agrotantium.
 leuamen laborantis & agrotantis.
 gloriosum opus & corona.
 S. Simeonis morientis extrema verba.
 S. Simeonis crucifixio.
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*
 crux senectutis.
 crux agrotantis.
 leuamen laborantis & agrotantis.
 opus gloriosum.
 S. Simonis pueri crucifixio.
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*
 crux mystice resurrectionis. 486
 crux agrotantis. 487.
 leuamen laborantis & agrotantis.
 Sitis Christi in morte.
 Sitis immortalitatis.
 S. Sixti Pontificis crucifixio.
 eius sympathia cum Christo. 72

INDEX R E R V M.

crux regiminis Ecclesiae. *ibid.*
 crux aegrotantis. 73
 leuamen laborantis & aegrotantis. 75
 gloriosum opus & corona. 76
 Speculum Marianum, speculum humanae infirmitatis & patientiae. 533-534
 Speculum Theocliae, speculum infirmitatis & patientiae. 542
 S. Stephani morientis extrema verba. 40

T

SS. **T** Arbulae & sociarum crucifixio. 603
 earum sympathia cum B. MARIA. 604
 crux status virginalis. *ibid.*
 speculum humanae fragilitatis. 605
 leuamen columbae gementis. 607
 S. Thali crucifixio. 341
 eius sympathia cum Christo. 342
 crux culturae Sanctorum. *ibid.*
 crux aegrotantium. 343
 leuamen laborantis & aegrotantis. 345
 gloriosum opus & corona. 346
 Theocliae crucifixio. 539
 eius sympathia cum S. MARIA. 540
 crux charae prolis amissa. *ibid.* 541
 S. Theodori Ducis crucifixio. 215

eius sympathia cum Christo. 216
 crux amissi capitis regentis. *ibid.*
 crux aegrotantis. 217
 leuamen laborantis & aegrotantis. 219
 gloriosum opus & corona. 220
 extrema verba morientis. 222
 S. Theodori militis crucifixio. 225
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*
 crux militiae Christianae. 226
 crux aegrotantis. 228-229
 leuamen laborantis & aegrotantis. 230
 gloriosum opus & corona. *ibid.* 231
 S. Theoduli crucifixio. 311
 eius sympathia cum Christo. *ibid.*
 crux iniquae seruitutis. 312
 crux aegrotantis. 313
 leuamen laborantis & aegrotantis. 315
 gloriosum opus & corona. 316
 extrema verba morientis. 318
 S. Theophimi crucifixio. 341
 eius sympathia cum Christo. 342
 crux culturae Sanctorum. *ibid.*
 crux aegrotantium. 343
 leuamen laborantis & aegrotantis. 345
 gloriosum opus & corona. 346
 S. Timonis Diaconi crucifixio. 279
 eius

INDEX RERVM.

eius sympathia cum Christo.	250	Elisabethæ virginis.	
crux candoris vitæ.	<i>ibid.</i>	Epipodij.	209.260
crux ægotantis.	281	Eugendi Abbatis.	
leuamen laborantis & ægro-		Eugenij Abbatis.	
tantis.	283	Fulgentij Ruspensis.	348
gloriosum opus & corona.	<i>ibid.</i>	Galli Episcopi.	
S. Timothei crucifixio.	613	Gothardi.	
crux status coniugalis.	614	Heruli martyris.	
speculum humana infirmita-		Hilarionis.	
tis.	615	Ioannis Aragonum Regis.	
leuamen colunbæ gementis.	617	Iuliani.	
gloriosum opus & corona.	618	Laumari Abbatis.	
		Laurentij Iustiniani.	356.420.678.
		Leonis martyris.	168.22
		Longini.	
		Martini.	122.308.399.400
		Nicolai Tolentinatis.	
		Patrocli.	
		Pauli Apostoli.	
		Pauli alterius.	
		Petri Apostoli.	
		Platonis martyris.	
		Polycarpi.	
		Pontiani.	
		Prosperi Aquitanci.	
		Richardi Episcopi.	374.40
		Simeonis.	
		Stephani.	
		Wolfgangi Episcopi.	
		S. Vincentij crucifixio.	
		eius sympathia cum Christo.	
			198
		crux terrenæ voluptatis.	
		crux ægotantis.	
		leuamen laborantis & ægro-	
		tantis.	
		gloriosum opus & corona.	
			S. Viti

V

S. Venantij crucifixio.	271
eius sympathia cum	
Christo.	<i>ibid.</i>
crux alienæ impietatis.	272
crux ægotantis.	273
leuamen laborantis & ægro-	
tantis.	275
gloriosum opus & corona.	276
Verba extrema morientium:	
Adelhardi.	132
Agathæ.	620
Agnætis.	610
Ambrosij.	242.607
Antonij.	374.384
Antonini Florentini.	234
Austreberthæ.	104
Basilisci.	143
Benedictæ.	583
Calliopij.	428.436
Carilephi.	346.392
Claræ.	550
Dunstani.	462

INDEX RERVM.

- S. Vitalis crucifixio. 171
- cuius sympathia cum Christo. *ibid.* 592
- crux seruitutis Christiana. 172
- crux aegrotantis. 173
- leuamen laborantis & aegrotantis. 175
- gloriosum opus & corona. 176
- S. Wilgephoris virginis crucifixio. 587
- cuius sympathia cum B. MARIA. 588
- crux status virginalis. 589
- speculum humanae infirmitatis. 590
- leuamen columbae gementis. 639
- S. Wolfgangi Praefulis morientis extrema verba. 639

Z

- S. Zorici & discipulorum crucifixio. 359
- eorum sympathia cum Christo. *ibid.*
- crux festinantium ad astra. 360
- crux aegrotantium. 361
- leuamen laborantis & aegrotantis. 363
- gloriosum opus & corona. 364

FACVL

MVS

SIII

SVM

SVMMA PRIVILEGII
CÆSAREI.

FERDINANDI II. Diuina fauente clementia electi Romanorum Imperatoris semper Augusti Diplomate cautum est, ne quis intra Romani Imperij & Regnorum ac Dominiorum hereditariorum fines, Societatis IESU Patrum Opera citra consensum eorundem Patrum & Auctorum desuper obtentorum imprimere, vel recudere, aut alibi recusa inferre aut vendere presumat. Qui secus faxit, præter Librorum omnium confiscationem, viginti marcarum auri puri pœnâ multabitur, cuius patet ex Diplomate dato Vienna die IV. Augusti, M. DC. XXVI. FERDINANDVS.

Petrus Henricus à Stralendorff

Ad mandatum Sac. Maiestatis propriæ

Hermanus à Questenberg

FACULTAS R. P. PROVINCIALIS

CVM sacrum Sanctuagium Crucis & Patientie Crucifixorum & Cruciferorum, Emblematicis Imaginibus laborantium & agrotantium ornatum, Auctore R. P. Petro Biucro Societatis nostre Theologo, & Serenissimorum Belgij Principum Concione, tres Societatis nostre Theologi, quibus id commissum fuit, illustrauerint, & in lucem edi posse probauerint, pro potestate nos facta ab admodum R. P. N. Mutio Vitellesco Societatis nostre Proposito Generali, concedo ut typis diuulgetur; & iuxta Privilegium Cæsareum Societati nostre concessum, soli Balhafari Boretto idem imprimere ac recudere liceat. In cuius rei fidem hæc manu meâ subscripsi, & officij mei sigillo munitas dedi Braxellæ v. Decembris, M. DC. XXXIII.

Collegij Societatis IESU Paderbornæ 1636.

Guilielmus de VV...

MVB

me

SVM

SVMMA PRIVILEGII
REGIS CATHOLICI.

PHILIPPVS IV. Hispaniarum & Indiarum Rex Catholicus & Potentissimus Belgarum & Burgundionum Princeps, Diplomate suo sanxit, nequis sacrum Sanctuarium Crucis & Patientiæ Crucifixorum & Cruciferorum, Emblematicis Imaginibus laborantium & ægrotantium ornatum, Auctore R. P. Petro Biuero Matritensi Societatis IESV Theologo, & Serenissimorum Belgij Principum Conciliatore, præter Balthasaris Moreti voluntatem villo modo in a septennium imprimat, aut alibi terrarum impressum in has Inferioris Germaniæ ditiones impertet, venalève habeat. Qui secus faxit, confiscatione Librorum & aliâ gravi pœnâ multabitur, vti latius patet in litteris datis Bruxellæ XVI. Septembris, M. DC. XXXII.

Signat.

Steenhuyse.

APPROBATIO CENSORIS.

Sacrum Sanctuarium Crucis & Patientiæ Crucifixorum & Cruciferorum, Auctore R. P. Petro Biuero Societatis IESV Theologo, non minùs sacrorum Patrum testimonii quàm imaginibus ornatum est, ad consolationem laborantium & ægrotantium; ac proinde prælo ac luce dignissimum esse iudico.

Gaspar Estrix Canonicus & Plebanus
Antwerp. ac Librorum Censor.

del. h. m. d. 1722. m. d. 1722.

Sfff 2

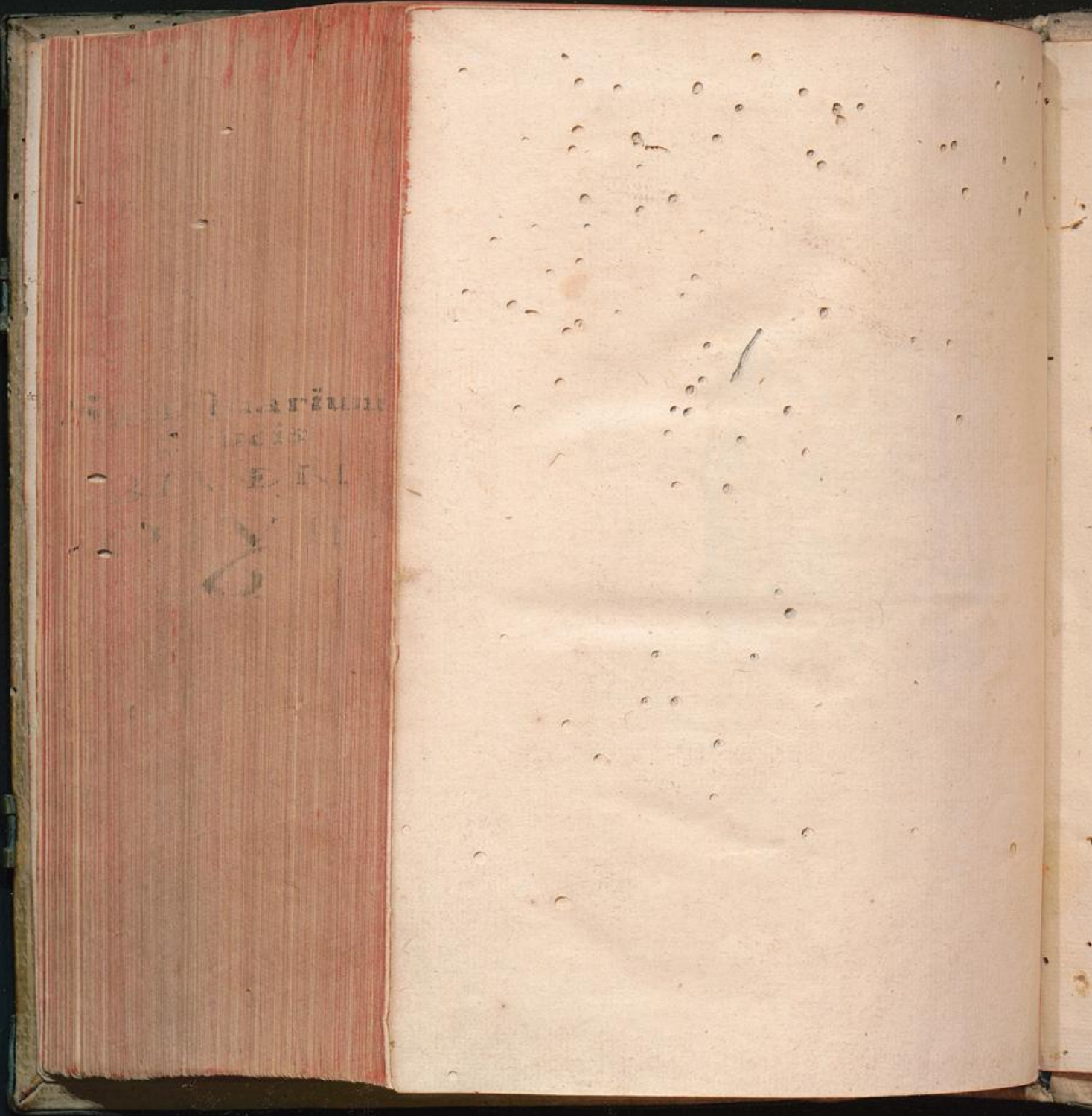

Handwritten text on the left page, including the word "MARZIANI" and other illegible characters.

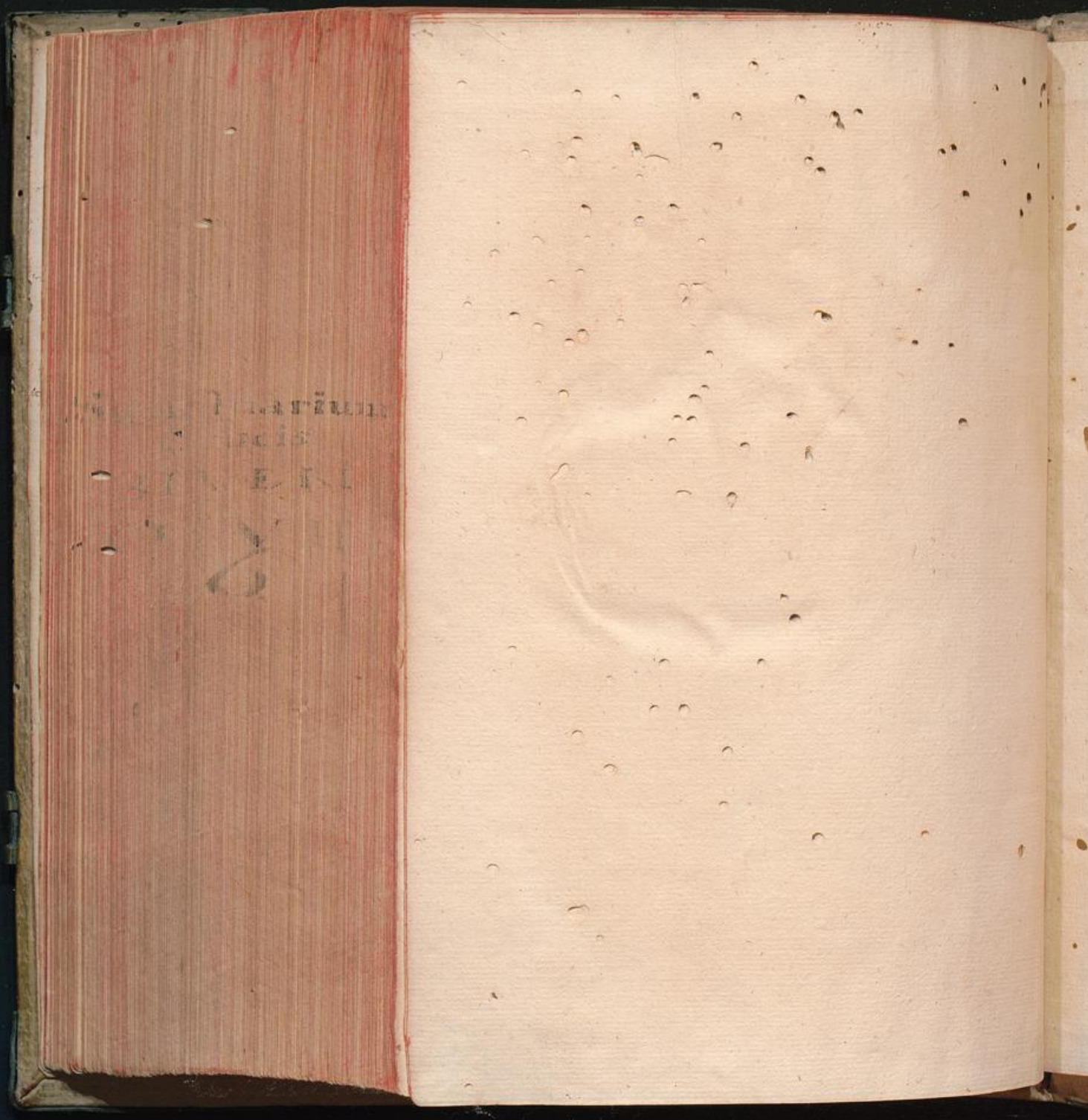

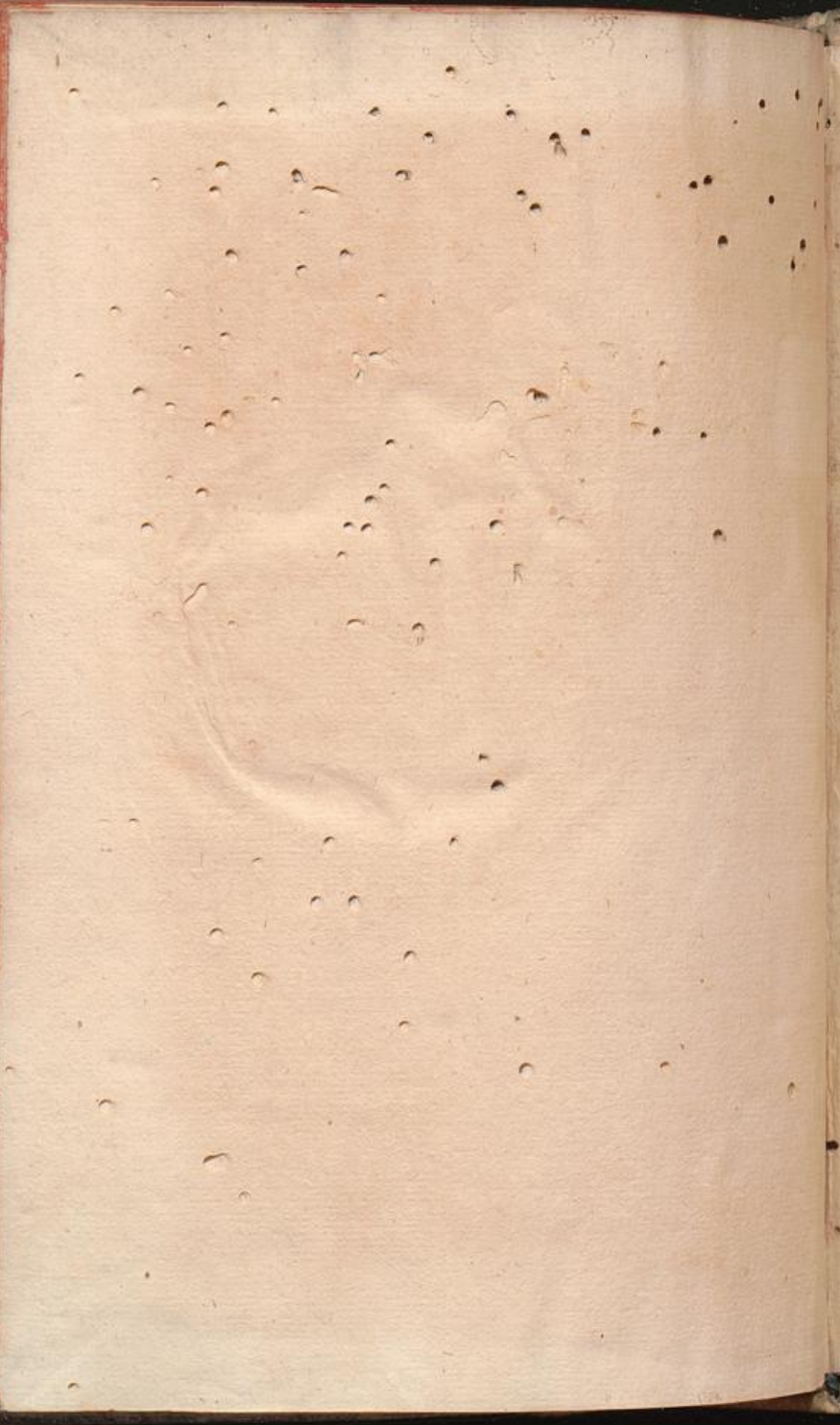
Handwritten text on the left page, including a large number '8' and some faint, illegible characters.

Handwritten text on the left page, including a large initial 'D' and some illegible characters.

Th

2807

..

